

בעזה"ש"ת

ספר

אור
האורות

הפּפּוּת

לספר הקדוש

לקוטי מוה"ר"ן

על מועדי השנה

מרבנו נחמן מברסלב זיע"א

עם לקוטי התפלות

ימי הפורים האלה

אור
האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

המכתבה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

גליון 263 – פורים תשפ"ד

בְּלִיּוֹת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת | פְּרָשַׁת שְׁקָלִים
חֹדֶשׁ אָדָר | ז' אָדָר – הַלּוּלַת מִשֶּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא
פְּרָשַׁת זְכוֹר | פּוּרִים | מְגִלַּת אֶסְתֵּר | פְּרָשַׁת פָּרָה
כ"א אָדָר – רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסְק

הזְכוּן הַעֲנִינִים

המפתח ללקוטי-מוהר"ן

- [א] כלליות ארבע פרשיות ג
[ב] פרשת שקלים ח
[ג] חדש אדר כד
[ד] ז' אדר – הלולת משה רעיא מהימנא כז
[ה] פרשת זכור לז
[ו] פורים נה
א. כלליות עניני פורים (לפי סדר התורות והשיחות) נה
ב. מקרא מגלה צו
ג. משלוח מנות קד
ד. מתנות לאביונים קז
ה. סעדת פורים קט
ו. משתה יין קט
ז. שמחה ושחוק בפורים קיט
ח. משנין עצמם בפורים קכד
ט. שושן פורים קכה
י. מכתבים, ספורים, ושיחות – מגדולי אנשי-שלומונו קכו
[ז] מגלת אסתר (לפי סדר הפסוקים של מגלת אסתר) קסז
[ח] פרשת פרה רח
[ט] כ"א אדר – רבי אלימלך מליזענסק רכא

לקוטי-תפלות

- [א] פורים ומחית עמלק רכג
[ב] פרשת פרה רלה

הדפסת הגליון לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב
בכל רמ"ח אבריה ושס"ה גידיה

האור האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַזְּמַנִּים

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דְּעֵרְתִּידָא
לְאַתְגָּלִיא
לְעֵרְתִּיד-לְבָא

ז"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

כָּלִיּוֹת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת

א.

(לקוטי־הלכות, נפילת־אפים ד, ח)

אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - פְּרָשֶׁת שְׁקָלִים, וְפְרָשֶׁת זְכוּר, וְפְרָשֶׁת פָּרָה, וְפְרָשֶׁת הַחֹדֶשׁ, שְׁקוּרִין בְּאֶדְר סְמוּךְ לְפִוּרִים מִלְּפָנָיו וּמִלְּאַחֲרָיו - כְּלִזָּה הוּא הִכָּנָה לְגֵאֵלֶת וְיִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּזְכָּה בְּנִיּוֹן, "שָׁבוּ נְגַאֲלוֹ, וְבוֹ עֵתִידִין לְהִגְאֹל" (ראש־השָׁנָה יא.) וְכוּ'.

ב.

(לקוטי־הלכות, תפלת־המנחה ז, לא)

קִדְּם פֶּסַח קוּרִין ה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - שְׁכַלְמֵם בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֶׁת פֶּסַח וְשָׁבוּעוֹת, שֶׁהִיא יִצִּיאֶת־מִצְרַיִם וּמִתַּךְ־תּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּשִׁבִיל לְגִלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְיִתְבַּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, בְּבַחֲיִנַת תְּקוּן, כְּדֵי שִׁיתְגַּלֶּה מְלֻכוֹתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם לְעוֹלָם וְעַד, שֶׁהָעֶקֶר עַל־יְדֵי תְּקוּן הַצְּמֻצוּמִים, בְּבַחֲיִנַת אֲתַעֲרוּתָא דְלִתְתָא - שְׁכַלִּזָּה הוּא עֲנִין אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת וְכוּ'.

ג.

(לקוטי־הלכות, ענין אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, א)

עֶקֶר שְׁלֵמוֹת וּמְלוּי הַחֲדָשִׁים וְתִקּוּנָן - תְּלוּי ב'תְּקוּן־הַבְּרִית', כִּי עֶקֶר 'פְּגָם־הַלְבָּנָה', הוּא עַל־יְדֵי 'פְּגָם־הַבְּרִית', כְּמוּבָא (זהר ויצא קנ.).

וְעַל־כֵּן "יש י"ב ראשי חֲדָשִׁים בְּשָׁנָה, כְּנֶגֶד י"ב שְׁבִטֵי יָהּ" (טור ארְחֻחִיִּים, סִימָן תִּיז; עֵין שְׁעִיר־אֹרֶה, שַׁעַר ה.) כִּי 'רֹאש־חֹדֶשׁ' - הוּא 'תְּקוּן־הַיְרֵחַ', מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה' וְכוּ'.

עַל־כֵּן הֵם 'שְׁנַיִם־עָשָׂר רֹאשֵׁי־חֲדָשִׁים', שֶׁהֵם "כִּפְּרָה לְכָל תּוֹלְדוֹתָם" (מוֹסֵף רֹאש־חֹדֶשׁ), שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית' - כְּנֶגֶד 'שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ', שֶׁמְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה עוֹמְדֵת עֲלֵיהֶם, בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית'.

וְ'מְלֻכוֹת הַרְשָׁעָה', שֶׁהוּא 'פְּגָם־הַבְּרִית', שֶׁהוּא 'מְלֻכוֹת־עַמְלָק', שֶׁהוּא 'זְהֻמַּת־הַנְּחָשׁ' - הִיא כְּנֶגֶד 'מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה', וְכַרּוּךְ תְּמִיד אַחַר 'מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה' לְנֶכַח מִשָּׁם. וְעֶקֶר יְנִיקָתָם מִבְּחִינַת 'רְגְלִין' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן 'עַמְלָק' כְּרוּךְ תְּמִיד אַחַר 'שְׁבִט דָּן' וְכוּ' - כִּי הוּא 'דְּגַל רְבִיעִי', הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּכָל הַדְּגָלִים, כִּי הוּא "מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחֲנֵת" (בַּמִּדְבָּר י, כח), וְהוּא בְּחִינַת 'רְגְלִין', וְעַל־כֵּן כְּרוּךְ שָׁם אַחֲרָיו 'מְלֻכוֹת־עַמְלָק'.

וְעַל־כֵּן גַּם בְּבַחֲיִנַת הַשָּׁנָה - עֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם ב'תְּקוּפָה הָאֲחֵרוֹנָה', שֶׁהִיא 'תְּקוּפַת טַבַּת', שֶׁהֵם 'שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים' מִן הַשָּׁנָה - 'טַבַּת, שְׁבִט, אֶדְר'.

כִּי 'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה' שָׁל 'שְׁלֹשָׁה שְׁבִטֵי יָהּ' - הֵם כְּנֶגֶד 'אַרְבַּעַת דְּגָלִים' שֶׁנֶּחְלָקוּ 'שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ'.

נִמְצָא: שֶׁעֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם ב'תְּקוּפַת טַבַּת'. וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, טז): "וְתִלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ, בַּחֹדֶשׁ הָעֵשִׂירִי, הוּא חֹדֶשׁ טַבַּת" - כִּי 'אֶסְתֵּר' הִיא בְּחִינַת 'מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה', כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן י).

וְעֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם - בַּחֹדֶשׁ הָאֲחֵרוֹן וְהַסּוּף שָׁל כָּל הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'חֹדֶשׁ אֶדְר',

וְעַל־כֵּן אִזְּ הַתַּגְבֵּר הַמֶּן, שֶׁהוּא מַלְכוּת־
הָרִשְׁעָה, מַלְכוּת־עַמְלֵק.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין אִזְּ בְּחֹדֶשׁ אָדָר, אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תַּקוּן
מַלְכוּת־דְּקָדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹ
שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ (סִימָן ל).

כִּי עֵקֶר עֲמִידַתָּה - עַל 'אַרְבַּעַה דְּגָלִים,
'אַרְבַּע תַּקוּפוֹת, כַּנ"ל. כִּי אֵלּוּ ה'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - הֵם בְּחִינַת 'תַּקוּן־הַבְּרִית, שֶׁעַל־
יְדִיָּזָה נִתְּתַקֵּן בְּחִינַת ה'מַלְכוּת, כַּנ"ל, וְכו'.

וְזֶה "שְׁקוּרִין הָאַרְבַּעַה פְּרָשִׁיּוֹת
בְּמַפְטִיר" (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים, סִימָן
תַּקְפָּה) - כִּי 'מַפְטִיר' הוּא בְּחִינַת 'מַלְכוּת, כִּי
'מַפְטִיר' הוּא הַשְּׁבִיעִי וְהָאַחֲרוֹן שֶׁל כָּל
הַקּוּרָאִים - שֶׁזֶה בְּחִינַת 'מַלְכוּת, וְכָל
ה'אַרְבַּעַה פְּרָשִׁיּוֹת, בָּאִין לְתַקֵּן וּלְהַשְׁלִים
בְּחִינַת 'מַלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּל"ת' כַּנ"ל;
וְלְהַכְנִיעַ 'מַלְכוּת הַמֶּן־עַמְלֵק, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
'מַלְכוּת־דְּקָדְשָׁה, וְכָלוּל גַּם־כֵּן מִכָּל ה'אַרְבַּע
מַלְכוּיֹת' (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן ל' הַנ"ל).

וְכֵן מִחֲמַת־זֶה "קוֹרִין אַרְבַּעַה קְרוּאִים
בְּרֵאשִׁי־חֹדֶשׁ" (מְגִלָּה פ"ד מ"ב) - כִּי אִזְּ
הוּא 'תַּקוּן־הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּל"ת,
כַּנ"ל.

ד.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, פּוּרִים ו, ט)

אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - כָּלֵם הַכְּנָה לְפִסְחָה וְכו'.

ה.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, שְׁחִיטָה ד, יג)

וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוּרִין
בְּאָדָר' סְמוּךְ לְפּוּרִים וּלְפִסַּח. כִּי
'פּוּרִים' וּפִסַּח, הֵם כָּלֵל כָּל הַגְּאֻלוֹת. כִּי

'פִּסַּח' הוּא 'זִכָּר לִיצִיאַת־מִצְרַיִם' שֶׁכָּלוּל כָּל
הַגְּלִיּוֹת, כִּי "כָּל הַגְּלִיּוֹת מְכַנִּים בְּשֵׁם
מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד). וְגַם שֶׁל פּוּרִים,
גְּדוּל עוֹד יוֹתֵר, כִּי הוּא 'מַפְלַת הַמֶּן־עַמְלֵק,
שֶׁהוּא (בַּמְדָּבָר כד, ט): "רֵאשִׁית גּוֹיִם" וְכו',
כִּיְדוּעַ (פְּרִיעֶזֶץ־חַיִּים, חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, פ"ו),

וְעֵקֶר הַכְּנַעַת מִצְרַיִם וְעַמְלֵק, שֶׁהֵם כָּלֵל
הַסְטֵרָא־אַחֲרָא, הוּא לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל 'זְהֻמַּת־הַנְּחָשׁ הַנֶּאֱחָז בְּהַגּוֹף' בְּחִינַת
'בְּהֻמָּה, שֶׁמִּשָּׁם 'אַחֲזִית הַסְטֵרָא־אַחֲרָא
וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עַמְלֵק' וּמִצְרַיִם.

וְעַל־כֵּן הֵם 'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת' שֶׁכָּלוּלִים
בְּעַמְלֵק, שֶׁהוּא "רֵאשִׁית גּוֹיִם"
(בַּמְדָּבָר כד, ט), כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל, בְּמַקּוֹם
אַחֵר (בְּסִימָן ל), כִּי אֲחִיזַתְּם מִהָרַע שֶׁל הַגּוֹף,
הֵינּוּ: מִהָרַע שֶׁל הָאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין קֶדֶם פִּסַּח וּפּוּרִים ה'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - כִּדִּי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל
ה'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָרַע
שֶׁבְּאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת שֶׁבַּגּוֹף, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מִיתָה' וְחֻשָּׁד, 'בְּהֻמָּה, 'גּוֹף, 'שִׁכְחָה;
וְלְהַגְבִּיר הַנְּפֶשׁ, בְּחִינַת 'אָדָם, בְּחִינַת 'אוֹר,
בְּחִינַת 'חַיִּים' וְכו' - עַל־יְדֵי 'קִדְשַׁת הַתַּעֲנִית'
וְכו'.

וְזֶה שְׂמוּבָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשׁ (תַּקוּנֵי־זֶהַר נז:):
"שְׁפּוּרִים הוּא בְּחִינַת יוֹם־כַּפּוּרִים" -
כִּי הַיּוֹם שֶׁל פּוּרִים לְהַכְנִיעַ 'עַמְלֵק, שֶׁהוּא
'זְהֻמַּת וְתַאוֹת הַגּוֹף, הוּא עַל־יְדֵי הַתַּעֲנִית,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יוֹם צוּם הַכַּפּוּרִים. כִּי 'קִדְשַׁת
כָּל הַתַּעֲנִיתִים, מְקַבְּלִין מִהַתַּעֲנִית שֶׁל יוֹם־
הַכַּפּוּרִים. כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת הָאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת
שֶׁבַּגּוֹף, לְהַעֲלוֹתָם מִ'בְּהֻמָּה' לְ'אָדָם, הוּא
עַל־יְדֵי תַעֲנִית, כַּנ"ל.

ו.

(לקוטי־הלכות, גלוח ג, ה)

זֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שְׁקוּרִין קֶדֶם פֶּסַח, שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְשֵׁלֶשֶׁת־רְגָלִים', שָׂאז הַתְּחֵלֶת הַתְּגָלוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵתְגַלֶּה לְיִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' וְקָרִיעַת יַם־סוּף וְכוּ'.

כִּי 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם פְּנֵגֶד בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּלָ"ת, שְׁצָרִיכִין לְחַתְּכָה מְגָלוֹת שֶׁל הַ'אַרְבַּע מְלָכוֹת' (לקוטי־מוֹהָר"ן ח"א ל), שְׁפָלֶם נִקְרָאִים "גְּלוֹת מִצְרַיִם", כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן ד) בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד): "שֶׁכֵּל הַגְּלוֹת נִקְרָאִים גְּלוֹת־מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

וְאַחֲרֵי־כֵן עוֹלָה לְאוֹר־הַפְּנִיּוֹת, בְּשֵׁלֶשׁ־רְגָלִים - זֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּעַה בְּנֵי' הַמְּבֹאֲרִים בַּמֶּאֱמָר הַנִּלְ"ל (ח"א ל), שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹ שְׁמֵבֵאֵר שָׁם.

ז.

(לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד, ויבנט)

עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הִיא הַ'יְרָאָה'. וְזֶה עֵקֶר 'מִתְן־תּוֹרָה', שְׁנֵתְנָה בְּקִלְתָּ וּבְרָקִים וְקָל שֶׁפָּר חָזַק מְאֹד וַיִּחַרַד כָּל הָעָם וְכוּ' (שְׁמוֹת יט, טז), שְׁנֵפֶל אִז עָלִיָּהֶם אִימָה וַיְרָאָה עֲצוּמָה, וְכְמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם כ, טז): "וַיַּעֲבֹר תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ".

אֲדָ אֲחִי־עַל־פִּי־כֵן הַתְּגָרָה בָּהֶם הַבַּעַל־דְּבָר אַחֲרֵי־כֵן, עַד שֶׁהַחֲטִיִּאִם בַּעֲגָל, שָׂרְצוּ לְמִשְׁךְ עָלִיָּהֶם 'יְרָאָה רָעָה' מְאֹד וְכוּ'.

וְהַתְּקוּן הִיָּה: בְּאַרְבַּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים - מֵאֵלּוּל עַד 'יוֹם־הַכַּפּוּרִים',

שֶׁהֵם 'יָמֵי יְרָאָה', כִּי נִקְרָאִים 'יָמִים־הַנּוֹרָאִים'. וְעֵקֶר הַתְּקוּן בְּרֹאש־הַשָּׁנָה וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַתָּה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עָלֵינוּ הָאָרָה מִ'יְרָאָה־עֲלֵאָה' זֹאת בְּרֹאש־הַשָּׁנָה - עַל־יְדֵי 'כַּח הַצְּדִיקִים' שֶׁאָנוּ נוֹסְעִין אֲלֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ'.

וְאָנוּ מְקַדִּימִין עֵתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'יְרָאָה עֲלֵאָה דְעֲלֵאָה' וְכוּ' הַזֹּאת - בְּ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' וּ'פּוּרִים' שְׁמְקַדִּימִין אוֹתָם קֶדֶם 'פֶּסַח'.

כִּי 'פּוּרִים' וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם הַכְּנָה לְפֶסַח, שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁעֵקֶרוֹ הִיָּה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וְכוּ'.

וְ'יְרָאָה' זֹאת, נִמְשַׁכֶּת בְּ'שֶׁכֵּל עֲלִיּוֹן' כְּזֶה, מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֲלִיּוֹן וְנוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, עַד שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְקַלְקְלָה חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, בְּשׁוּם אִפֶּן בְּעוֹלָם. וְזֶהוּ "נִפְלְאוֹת הַהָאָרָה הָעֲצוּמָה שְׁמֵאִירָה בְּפּוּרִים, מֵה שְׁאִי־כֵן בְּשׁוּם זְמַן" (פְּרִיעֵצִים־חַיִּים, פּוּרִים פ"ה) - שֶׁהִיא מֵאִירָה בְּכָל אָדָם שְׁבַע־עוֹלָם, בְּכָל דְּרָגָא.

וְזֶהוּ 'הַכְּנָה לְפֶסַח', שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְרְגָלִים', שֶׁהֵם 'יָמֵי יְרָאָה' (לקוטי־מוֹהָר"ן ח"א קלח), הֵינּוּ [הַכְּנָה] לְקַבֵּל־תּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - כִּי "הַדָּר קַבְלוּהָ בְיָמֵי אַחֲשֻׁרוֹשׁ" (שִׁבְת פח.), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְלוּ" וְכוּ'.

וְזֶה גְדֹל עֲצָם הַשְּׁמֵחָה שֶׁל פּוּרִים, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוּ בְרַעְדָּה", כִּי כָל מֵה שֶׁ'יְרָאָה' גְּדוֹלָה יוֹתֵר, וְנִמְשַׁכֶּת מִדַּעַת עֲלִיּוֹן יוֹתֵר - הַשְּׁמֵחָה גְּדוֹלָה בְיוֹתֵר. (עֵין בְּפָנִים בְּאֵרִיכוֹת).

וְעַל-כֵּן הֵם 'ד' פְּרָשִׁיּוֹת' - כַּנִּגַּד בְּחִינַת
ה'יִרְאָה' שֶׁנִּקְרָאת 'ד' - בְּחִינַת
'מַלְכוּת'.

זֶה בְּחִינַת "ד' פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין" -
בְּחִינַת 'יִרְאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, י):
'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ
וְיִרְאוּ מִפָּנָיךָ' [אלו תפילין שבראש". בְּרִכּוֹת ו. נז.
מגלה טז: סוטה יז. מנחות לה: הלין פט.].

זֶה שְׂאִיתָא בְּזַהַר-הַקְּדוּשׁ (תְּקוּנַיִזְהַר נז:):
"שְׁפוּרִים הוּא בְּבְחִינַת יוֹם-כַּפּוּרִים" -
כִּי בְּחִינַת 'פּוּרִים', שְׂמֵמְשִׁיכִין 'יִרְאָה-עֲלֵאָה'
מְאֹד הַנֶּ"ל - שֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לְהַמְשִׁיךְ
בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁנִּשְׁלְמוּ בְיוֹם-
כַּפּוּרִים וְכוּ'.

וְיִרְאָה נִפְלְאָה זֹאת שֶׁל 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
וְיוֹם-הַכַּפּוּרִים' - אָנוּ מֵתְחִילִין
לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'קֶדֶם פֶּסַח', שֶׁהוּא 'רֵאשִׁי
לְרִגְלִים' - הִתְחַלַּת קַבְּלַת-הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת,
שֶׁהִיא בְּיִרְאָה וְאִמָּה גְדוּלָה. וְעַכְשָׁו אָנוּ
מִקְדִּימִין לְהַמְשִׁיךְ 'יִרְאָה נִפְלְאָה' מְאֹד,
בְּפּוּרִים וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת 'שְׁקֶדֶם פֶּסַח'.

אָבֵל זֹאת ה'יִרְאָה נִפְלְאָה שֶׁל פּוּרִים' -
נִמְשַׁכֶּת עָלֵינוּ בְּשֶׁכַל נִפְלֵא מְאֹד,
מֵהַצְּדִיקִים הַגְּבוּהִים מְאֹד מְאֹד, עַד
שֶׁה'יִרְאָה' נִעְלַמַת מְאֹד, וְאֵין נִכָּר וְנִרְאָה, כִּי
אִם עֵצֶם הַפְּלִגַת ה'שְׂמֵחָה שֶׁל ה'יִרְאָה'.

כִּי זֶה עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל ה'יִרְאָה':
כְּשֶׁנִּזְהָרִין שֶׁלֹּא לְבֹא עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה'
וְהַפְּחַד, לְעֵצְבוֹת חֲסִינְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא יִפְל
עַל-יַדֵּי זֶה יוֹתֵר חֲסִינְשָׁלוֹם. רַק עַל-יַדֵּי
ה'יִרְאָה' - יִתְחַזַּק ב'שְׂמֵחָה גְדוּלָה' בַּהֲשֵׁם,
לְהִיּוֹת בְּטוֹחַ בְּחֲסָדָיו הַמְרַבִּים, שֶׁהַכֹּל יִתְתַּקֵּן
וְיִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

נִמְצָא: שְׂבָאֵמַת, 'פּוּרִים' וְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה'
וְיוֹם-הַכַּפּוּרִים' - הֵם בְּחִינַת אַחַת
וְכוּ'. רַק שֶׁעֵקֶר הַהִתְגַּלּוּת ב'פּוּרִים', הִיא
'עֵצֶם הַשְׂמֵחָה', שֶׁזֶה עֵקֶר הַנֶּסֶם הַנִּפְלֵא
וְהַנּוֹרָא וְהַהֲאָרָה עֲצוּמָה שֶׁל 'פּוּרִים', שְׂאִינָה
נִמְצָאת בְּשׁוּם זְמַן, אֲפֹלוּ בְּשַׁבַּת יוֹם-טוֹב.

הֵינּוּ: מָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה'
הַנִּפְלְאָה, 'שְׂמֵחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה',
עַד שֶׁכָּל אֶחָד בְּמִקּוּמוֹ יִשְׂמַח בַּהֲשֵׁם,
וּבְרַחֲמָיו הַמְרַבִּים מְאֹד מְאֹד, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ
מִחֲכָמָה וְשֶׁכַל עֲלִיוֹן מְאֹד מְאֹד, שְׂמֵאִיר
בְּפּוּרִים לְמַטָּה בְּבְחִינַת 'רִגְלִין', עַד 'תְּכֵלִית
הַעֲשִׂיָה', כִּידוּעַ.

ת.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, כח-ל -
עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר "ח"א ת, 'רֵאשִׁית מְנוֹרַת זֶהָב')
עֵקֶר 'גְּלוּת-מִצְרַיִם', וְכֵן "כָּל הַגְּלוּת
שְׂמֵכְנִים בְּשֵׁם מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה
טז, ד) - הוּא עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת 'רוּחֵ-חַיִּים שֶׁל
הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲשׂו וְאַנְשִׁיו',
שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'רַב־דְּקַלְפָּה'. שְׂמֵתְגַבְּרִים כַּנִּגַּד
ה'רַב־דְּקַדְשָׁה', ה'רוּחֵ-חַיִּים דְּקַדְשָׁה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שְׂמֵקַבְּלִים מֵה'תּוֹרָה', עַל-יַדֵּי
ה'רַב־דְּקַדְשָׁה' וְכוּ'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְרֹאוֹת וּלְהַשְׁתַּדֵּל: לְצֵאת
מֵהַגְּלוּת! - דְּהֵינּוּ: לְצֵאת מִכָּל
הַתְּאוּזוֹת, וּמִכָּל הַמְדוּת-רְעוֹת, שֶׁל כָּל
ה'אַרְבַּע־יְסוּדוֹת', שֶׁהֵם עֵקֶר הַגְּלוּת!

כִּי עֵקֶר כַּח וַיְנִיקַת הַעֲבוּ"ם, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'עֲשׂו וְכַת דִּילִיָּה' - הוּא מֵה'רַע שֶׁל
הַאֲרַבְעָה-יְסוּדוֹת', שֶׁהֵם כָּל ה'מְדוּת-רְעוֹת'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ: שִׁיזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב
לְצְדִיקִים-אַמְתִּיִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'רַב-

דְּקֻדְשָׁה, שֶׁבָּר זָכוּ לְבָרַר בְּשִׁלְמוֹת כָּל הָאַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת, עַד שֶׁיְכוּלִים לֵלַחֵם עִם הַסְטֵרֵא־אַחֲרָא, דְּהֵינּוּ: לִירַד לְתוֹךְ כָּל הַצְנוּרוֹת הָרָעִים שְׁלָהֶם, וּלְשַׁבְּרֵם, וּלְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְלוּתָם, עַד שֶׁיִּזְכּוּ גַם כָּל הַמְקַרְבִּים אֲלֵיהֶם, לְבָרַר הָאַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת - לְצֵאת מִכָּל הַתְּאוּזוֹת, וּמִכָּל הַמַּדוּת־רָעוֹת.

וְעַקֵּר ה'פְּרוּר', עַל־יְדֵי 'תוֹרָה', דְּהֵינּוּ: עַל־יְדֵי 'לְמוּד פּוֹסְקִים'. וְאִי־אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְבָרַר 'פֶּסֶק הַהֲלָכָה' בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי 'תְּפִלָּה' וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְבָרַר ה'טוֹב' מִה'רַע', דְּהֵינּוּ: לְבָרַר כָּל הָאַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל ה'רַע' שֶׁבָּהֶם, וּלְהַעֲלוֹת כָּל ה'טוֹב' שֶׁבָּהֶם, עַד שֶׁיִּהְיוּ נִכְלָלִין כָּל הָאַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת בְּשֶׁרֶשֶׁן, שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, י): "וְהָיָה לְאַרְבָּעֵהוּ רֵאשִׁים" - שֶׁהֵם 'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם (בַּהַתּוֹרָה), עַיִן־שָׁם.

וְזֶה כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם - כִּי ה'אָדָם' נִתְּהוּה מ'אַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת', וְכָל הַמַּדוּת וְהַתְּאוּזוֹת כֻּלָּם כְּלוּלִים ב'אַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן ד), וְכַמּוּבָא בְּסִפְרֵים (מִשְׁנַת־חֲסִידִים, עֲשִׂיהַ גּוֹפְנִית פ"א). וְכָל עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל הָאָדָם, לְבָרַר הָאַרְבָּעֵי־יְסוּדוֹת, עַד שֶׁיִּהְיוּ בְּבַחֲיַנַּת "אַרְבָּעֵהוּ רֵאשִׁים", כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע צִיצִית', בְּחִינַת (יחזקאל לו, ט): "מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הַרוּחַ", בְּחִינַת

'פְּרוּר הָאַרְבָּעֵה יְסוּדוֹת', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"א ח).

וְזֶה בְּחִינַת כְּפָה מְצוּזוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת 'אַרְבָּעֵה' - כְּמוֹ 'אַרְבַּע מִינִים שְׁבֹלֹכִים'; וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת בַּתְּפִלִּין'; וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁקוֹרִין קֶדֶם פֶּסַח'; וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן בְּפֶסַח'; וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבָּעֵה טוֹרֵי אֶבֶן שֶׁבַח־שֵׁן' (שְׁמוֹת לט, י); וְזֶה בְּחִינַת "אַרְבָּעֵה דְגָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעֵה מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה" (זֹהַר בְּמִדְבַר קִיח: בְּהַעֲלוֹתָךְ קִנְדוּ). וְזֶה בְּחִינַת "אַרְבָּעֵה רֵאשֵׁי שָׁנִים" (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה פ"א מ"א), וְכָל בְּחִינּוֹת 'אַרְבַּע' שֶׁחָשַׁב בְּפִיּוֹט [מוֹסַף] שֶׁל 'פְּרָשַׁת הַחֹדֶשׁ', וְעוֹד כִּיּוֹצֵא בְּהֵן.

הַכֵּל [כָּל אַרְבָּעֵה הַנ"ל] - כְּנֶגֶד 'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיּוֹי"ה' - שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'אַרְבָּעֵה רֵאשִׁים" - בְּחִינַת 'שֶׁרֶשׁ הָאַרְבָּעֵה יְסוּדוֹת', שֶׁמְבַרְרִין אוֹתָן עַל־יְדֵי 'מְצוּזוֹת הַתּוֹרָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ ה'רוּחַ־חַיִּים', שֶׁהוּא בְּחִינַת "רוּחַ צְפוּנִית הַמְנַשְּׁבַת בְּפִנּוּר שֶׁל דָּוִד" (בְּרִכּוֹת ג).

ט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִתְּנָה וּמִתְּנַת שְׂכִיב־מְרַע ג, ט)
ה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שֶׁקוֹרִין סְמוּךְ לְפוֹרִים לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו - הֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין' (זֹהַר מְשֻׁפְּטִים קיט:), שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְכַנִּיעִין שָׁם וְזָכַר עִמְלֶק יִמְחֵ־שָׁמוּ וְכוּ'.

פְּרִשְׁת שְׁקָלִים

- שַׁבַּת שְׁקָלִים אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל -

א.

(שׁוֹחַן שְׁרֵי-קוֹדֵשׁ ח"ב קנה)

בְּיָדוֹעַ (תּוֹרַת מוֹהַר"ן קכו): הִיָּה נְהוּג לְהִתְקַבֵּץ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁשָּׂה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה!

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיוּ נוֹסְעִים אֵלָיו בְּזִמְנֵים קְבוּעִים, דְּהֵינּוּ: לְרֹאשׁ-הַשָּׁנָה, וְשַׁבַּת-הַנֶּפֶחַ, וְשַׁבְּעוֹת.

וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיָה רַבְּנוּ ז"ל נוֹסֵעַ אֶל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵינּוּ: (א) בְּשַׁבַּת-שִׁירָה הָיָה נוֹסֵעַ לְמַעַדְוֹעַדִּיבְקַע' אוֹ לְטַשְׁעֵהֲרִין וְלְטַרְהוּוִיצַע, (ב) וְכֵן בְּשַׁבַּת-נַחְמוֹ. (ג) וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת בַּחוּרְתָּ, שֵׁישׁ-אוֹמְרִים שֶׁהִיָּתָה זֹאת 'שַׁבַּת פְּרִשְׁת־שְׁקָלִים' שֶׁהָיָה נוֹסֵעַ אָז לְטַעַפְלִיק'. [עֵינַן טַעַם-זְקֵנִים, אִידִישׁ קֶנְטֶרס קג].

[ב'פְּרַפְרָאוֹת-לְחֻכְמָה: שְׁמַעְתִּי מֵאָבִי ז"ל (ר' צְבִי אֲרִיָּה ב"ר אֶהְרֹן ז"ל הַרֵב מִבְּרִסְלָב): שְׁלֹדְעָתוֹ הַפְּרוּשׁ בְּזֶה: כִּי כְּשֶׁזֹּכִין לְרַב־יְהוֹנָן, אֵזִי הוּא מֵאִיר עֵינַי הַמְּקַרְבִּין אֵלָיו - עַל-דֶּרֶךְ (קִהְלֶת ב, יד): 'הִחַכְּם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ' - כִּי הוּא בְּאֵמַת "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְכִמוֹ שְׁאוּרֵי-הָעֵינַיִם רַק מִהֲרֹאשׁ וְהַפֹּחַ, כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁזֹּכִין לְרַב־יְהוֹנָן, שֶׁהוּא "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" בְּאֵמַת - אֵזִי הוּא מֵאִיר לְהַדוּר, וּפּוֹתַח עֵינֵיהֶם מִמֶּשׁ, וְכַמְבָּאָר גַּם-כֵּן בְּמָקוֹם-אַחֵר בְּדַבְּרָיו ז"ל.

אָבֵל לְהַפְּדוֹ חֲסִידוֹשְׁלֹם רַב־יְשַׁאֲנוֹ-יְהוֹנָן - לֹא דִי שְׁאִינוּ מֵאִיר עֵינַיִם, אֲדַרְבָּה הוּא מִחֲשִׁיד עֵינֵיהֶם בִּיּוֹתָר, שֶׁזֶה בְּחִינַת: "בַּחֲשִׁיד יְדֻמוֹ". וְעֵינַן גַּם בְּסִפְרֵי-הַקְּנֵה: שְׁמַאֲרִיד בְּגִנּוֹת הַרַב־יְשַׁאֲנוֹ-יְהוֹנָן - וְשֵׁם נֶאֱמַר: "רַע בְּעֵינַי יִי" (בְּרֹאשִׁית לז, ז), רֹאשִׁי-תְבוֹת: 'רַב־יִי'. וְכַבֵּר צְוָחוֹ עַל-זֶה 'קִמְאִי דְקִמְאִי'.

וְנִרְאֶה לְעֵנִיּוֹת-דְּעֵתִי: דְּרוֹצָה-לֹמוֹר: עַל-דֶּרֶךְ שְׁכַתּוֹב בְּזֶהָר נִשְׂא (קכב): "וְרִשְׁעִים בַּחֲשִׁיד יְדֻמוֹ" - אֵינּוֹן 'עַרְב־רַב' וְכו', וְאֵתְהַדְרֵן רַעִין עַל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן 'רִישֵׁי עַמָּא' עַל-יְהוּ אֲתַמַּר (אִיכָּה א, ה): 'הֵיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ'. וְכֵן בְּפְרִשְׁת פְּנִיחָס (רצז): "כִּד 'עַרְב־רַב' אֵינּוֹן מְעַרְבִּין בְּיִשְׂרָאֵל מִה כְּתִיב: 'הֵיוּ צָרִיָּה לְרֹאשִׁי'. וְיִשְׂרָאֵל בְּתַר דְּמַתְעַבְרִי מְנִיחֵהוּ אֵלָיו, מִה כְּתִיב (בְּמִדְבָר כו, ב): 'שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'".

ג.

(ח"ב צד - על פי לקוטי-עצות מהדורא-בתרא, אלוּל רֹאש־הַשָּׁנָה יוֹם-כְּפּוֹר סְבוּת ו)

עַל-יְדֵי שְׁכָל אֶחָד בָּא עִם מַחוּ וְדַעְתּוֹ, וּמִקְשָׁר דְּעָתוֹ וּמַחוּ שְׁבְרֹאשׁוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רֹאשִׁי, לְהַצְדִּיק', שֶׁהוּא "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל, יב), בְּרֹאש־הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'רֹאשִׁי. נִמְצָא שְׁנַתְקַבְּצוּ 'שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים' יַחַד, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד.

ב.

(ח"א קיא)

"רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל, יב) - רֹאשִׁי-תְבוֹת: 'רַב־יִי'. וְלַהֲפֹךְ: "רִשְׁעִים בְּחֲשִׁיד יְדֻמוֹ" (שְׁמוֹת-לא ב, ט) - רֹאשִׁי-תְבוֹת: 'רַב־יִי'. [רַמְזוֹ: שְׁאוֹמְרִים תּוֹרָה בַּחֲשִׁיד (כְּתוּבִיד מוֹהַר"ן ז"ל)].

וְאֶצֶל שְׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל, טו):
 "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה".

כִּי "שְׁלִישׁ שֶׁבְּפָרְקֵמֵיָא" - הוּא כְּנֶגֶד
 הַעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֶצֶל סְדוּם וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ שֶׁבְּקָרְקַע" - הוּא כְּנֶגֶד
 הַעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֶצֶל רַחֵל
 וְלֵאָה וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ בִּידוֹ" - הוּא כְּנֶגֶד הַעֲשִׂירוֹת
 שֶׁאֶצֶל שְׁקָלִים, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם
 (שָׁם): "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם" - בְּחִינַת (אִיּוֹב
 יב, י): "אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֵשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר
 אִישׁ".

לקוטי הלכות - פְּרִשְׁת שְׁקָלִים

ד.

(לקוטי הלכות, השפמת הפקר א, יב - על-פי
 לקוטי מוהר"ך ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')
 פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' - הוּא בְּחִינַת 'צְדָקָה',
 בְּחִינַת "חֶסֶד לְאַבְרָהָם"
 (מִיכָה ז, כ), שֶׁעָשָׂה צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל הָעוֹלָם
 - שְׁעֵל־יְדֵיֶזְה יְכוּלִין לְמַצֵּא הַנְּקֻדוֹת־טוֹבוֹת'.
 [כִּי הָיָה "מִטָּה כָּל־פִּי חֶסֶד", וּמַצֵּא נְקֻדַּת־טוֹבָה בְּכָל־אֶחָד,
 וְעֵל־יְדֵיֶזְה קָרֵב הַכָּל לְהַשִּׁיב־יְתִבְרֵךְ. אוֹת ד].

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה מא, ב): "צְדָק יִקְרָאֶהוּ
 לְרִגְלוֹ" - שְׁעֵל־יְדֵי 'צְדָקָה', יְכוּלִין
 לְקַרֵּא אֶת ה'טוֹב' שֶׁנּוֹפֵל בְּמַדְרָגָה
 הַתַּחְתּוֹנָה, בְּבְחִינַת רִגְלוֹי'.

וְזֶה בְּחִינַת: 'שְׁקָלִים' שֶׁל נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן'
 - כִּי ה'מִשְׁכָּן' נִבְנָה מִבְּחִינַת ה'טוֹב'
 שֶׁנֶּתְלַקֵּט וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אַחַר פְּרִשְׁת שְׁקָלִים, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַטוֹב' כְּנִל -

ד.

(חיי מוהר"ן תעד)

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל,
 יב) - זֶה בְּחִינַת 'מִשָּׂא'. "וְנָתַנּוּ אִישׁ
 כֶּפֶר" - זֶה בְּחִינַת 'מִתָּן'. הֵינּוּ: בְּחִינַת
 'מִשָּׂא־וּמִתָּן'.

"זֶה יִתְּנוּ כָּל הַעֹבֵר עַל הַפְּקָדִים, מִחֲצִית
 הַשְּׁקָל בַּשְּׁקָל הַקֹּדֶשׁ" (שְׁמוֹת ל, יג)

ה.

(ספר-המדות, צדקה ח"ב יט)

עַל־יְדֵי נְתִינַת שְׁקָלִים' - נֶצוּל מִיִּצְרֵ-
 הָרַע.

"הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְגו', לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם"
 (שְׁמוֹת ל, טו)

ו.

(ח"א ס, ד)

"לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם מְעוֹתָיו, שְׁלִישׁ
 בְּפָרְקֵמֵיָא, וְשְׁלִישׁ בְּקָרְקַע,
 וְשְׁלִישׁ בִּידוֹ" (בְּבֵא־מְצִיעָא מ.ב.).

וְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים אֵלוּ שְׁיֵשׁ בְּעֲשִׂירוֹת' -
 הֵם כְּנֶגֶד 'שִׁלְשָׁה פְּעָמִים
 עֲשִׂירוֹת' שֶׁנִּזְכָּר בַּתּוֹרָה. כִּי בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלוּ
 לֹא נִזְכָּר עֲשִׂירוֹת, כִּי־אֵם 'שִׁלְשׁ פְּעָמִים' אֵלוּ.
 אֶצֶל 'סְדוּם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג):
 "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הַעֲשִׂרְתִּי אֶת
 אַבְרָם".

וְאֶצֶל רַחֵל וְלֵאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם לֵא, טז):
 "כִּי כָּל הָעֹשֵׂר אֲשֶׁר הֶצִּיל אֱלֹקִים"
 וְכוּ'.

קורין 'פרשת זכור' - פי על-ידי-זה מכניעין עמלק.

פי על-ידי-זה שמוצאין ה'טוב' פנ"ל - נכנע עמלק שהוא תקף הסטרא-אחרא, שמתגבר חסו-שלום להפיל ה'חלושי-בח' שב'ישראל, כאלו אין להם תקנה עוד חסו-שלום.

ח.

(לקוטי-הלכות, ציצית ז, ח-ט-י - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"פי תשא את ראש בני ישראל" וכו' (שמות ל, יב). תמוזה: מאחר שה'מנין' מסכן שיוכל לשלוט הנגף על-ידי-זה, למה צוה למנותם ושיתנו שקלים כפר נפשם, לא ימנה אותם כלל!?

אך עקר ה'מנין' של ישראל - הוא בשביל: להרבות ולהגדיל בחינת ה'תפלה' עד אין קץ וחקר, על-ידי תוספת נפש על נפש שנתוספין על-ידי ה'מנין', שעל-ידי-זה מתרבין ה'בתים' הקדושים בכל פעם בלי שעור.

על-כן הזהירם למנותם על-ידי ה'שקלים' דיקא, ולא ימנה אותם כד כפשוטו, שלא יהיה בהם נגף' ששולט על-ידי ה'מנין', פי ישראל עם קדוש' הם 'למעלה' מהמנין, פי הם נכללין כלם ב'מקור האחדות'.

ועל-כן יש חשש: שה'עובדי-פוכבים' יתגברו חסו-שלום על-ידי ה'רבוי שלהם', ויתגרו ב'מנין' של ישראל, ויקטרגו עליהם על-ידי-זה, עד שתוכל לשלוט ה'נגף' שהוא 'סטרא-דמותא' ששם אחיזתם.

על-כן צוה: שלא למנות את ישראל, פי אם על-ידי ה"שקלים" כפר

נפשם" (שמות ל, יב), שצוה שיתנו בשביל 'הקמת המשכן' שהוא 'בית התפלה'.

שכל ה'בתים' המרבים' מאד הנבנין על-ידי 'תוספת נפשות ישראל', כלם כלולים במשכן ובית-המקדש שכלול מכל 'בתי התפלה'.

ונעשה על-ידי ה'מנין', תקון נפלא מאד, עד שה'סטרא-אחרא' אינם יכולים להתגרות ולקטרג ולהתגבר על ישראל מחמת 'עצם רבויים' שהם מרבים הרבה מ'מנין ישראל' בפשיטות.

פי עתה על-ידי ה'שקלים' שנתנו בשביל המשכן שהוא 'בית-התפלה' - כל הנפשות מתיחדין ונצטרפין יחד בבחינת 'רבוי הצרופים', שכל מה שנתוסף נפש, נתרבין ה'צרופים' בלי שעור וכו'.

ואזי בודאי כל ה'שבעים' עובדי-פוכבים', מתבטלין בבטול גמור - כנגד רבוי הבתים הנעשין על-ידי נפשות ישראל שמצטרפין בצרופים הנ"ל, על-ידי ה'שקלים' שנתנו בשביל תקון 'בתי התפלה' פנ"ל.

ועל-כן אין להם שום פח לקטרג - פי כל 'רבויים' של העובדי-פוכבים', נחשבים כאין וכאפס, נגד עצם 'רבוי הבתים' של ישראל' הנ"ל וכו', שכל מה שמתרבין - מתיחדין ומצטרפין בצרופים הרבה מאד הנ"ל, ונכללין יותר ב'מקור האחדות', ששם 'מקור החיים', כמו שכתוב (תהלים לו, י), "פי עמד מקור חיים".

ועל-ידי-זה נצולין מ'סטרא-דמותא', בבחינת (שמות שם) "ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם" - פי אין ה'רבוי של העובדי-פוכבים' יכול להתגבר על 'מנין של

ישראל שהוא מעט נגדם - כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי השקלים שנתנו בשביל בתי התפלה וכו' הנ"ל, על-ידי זה כל רבוי של העובדי פוכבים נתבטלין פאין וכאפס נגדם, וכו' ל.

ועל-כן צריכין ליתן "מחצית השקל" דיקא (שם ל, יג), ולא 'שקל שלם' - להורות: שכל-אחד צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, כי בעצמו הוא רק בחינת 'מחצית', ואין לו 'שלמות פיאם על-ידי שנצטרף לחברו, שעל-ידי זה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל וכו'.

גם "מחצית-השקל" הוא 'עשרה גרה', כי "עשרים גרה השקל" (שם), כי "אין קדשה פחותה מעשרה" (תקוני-זהר כה), וכל אחד מישראל כלול מ"עשר-קדשות שבארץ-ישראל" (כלים פ"א מ"ו), שהם בחינת: "אין עדה פחותה מעשרה" (ברכות כא: מגלה כג: סנהדרין ע"ד), שעל-כן: "אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה" (שם), כי ה'קדשה' היא תמיד בבחינת 'עשרה', כידוע.

ועל-ידי זה עקר בחינת קדשת הצרופים הקדושים הנ"ל - כי עקר התחלת הצרופים של בתי התפלה, צריך להתחיל לפחות מעשרה, כדי שיוכלו לומר דבר שבקדשה, כי "אכל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין לט).

ואחר-כך בשנתוסף עוד נפש אחת, וכל נפש כלול מעשר, אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל. כי כל פח הצרוף לצרוף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל - הוא על-ידי פח ה'עשר-קדשות', שממש נמשכין כל הצרופים הקדושים.

וזוהו בחינת "מחצית השקל", שהוא 'עשרה גרה', וצריכין תמיד לצרפו לחברו כנ"ל, ונעשה בחינת: "עשרים גרה השקל", שהם בבחינת "עשרה עשרה הפה" (במדבר ז, פו), פמובא בספרי-קבלה (זהר פנחס רנח): "שהם עשרה קדשות מתתא לעילא, ועשרה מעילא לתתא" - שעל-ידי כל הקדשות האלו, מתיחדין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל.

וכל-זה נמשך בכח ה'בעל-פח הגדול' שמתפלל 'תפלה בבחינת דין', שהוא בבחינה אחת עם ה'תפלה של רבוי הנפשות וכו' הנ"ל.

וזוהו מרמז בסוד בתבת 'גרה'ה, שהוא בגימטריא 'יצחק'ק, שהוא בגימטריא 'פינחס'ס', פמובא (זהר פנחס רלז).

כי 'יצחק' הוא בחינת 'גבורות', שהוא בחינת ה'תפלה בבחינת דין', שעקרה נעשה ב'ראש-השנה', שהוא בחינת "פחד יצחק" (בראשית לא, מב), כמו שכתוב שם בהתורה.

וזוהו בעצמו בחינת 'פנחס' - כי עקר ה'תפלה בבחינת דין' הוא בבחינת 'פנחס', בחינת "ויעמד פינחס ויפלל" (תהלים קו, ל), כמו שכתוב שם בהתורה.

וזוהו בחינת מה שאמרו רז"ל (מגלה יג): "שעל-ידי השקלים, מפילין המן-עמלק, כי כבר קדמו שקליהם לשקליה" - כי עקר 'מפלת המן-עמלק', הוא על-ידי ה'תפלה בבחינת דין', שהוא בחינת ה'תפלה הנ"ל של רבוי נפשות, שהוא בחינת 'תקון השקלים'.

כמו שכתוב שם בהתורה: "שעל-ידי המטה עוז", בחינת 'קריעת ים-סוף', שהיא בחינת ה'תפלה בבחינת דין', על-ידי זה היה 'מלחמת-עמלק', עין-שם.

כי כל התגברות עמלק' ה'יה: לגרש ולרחק חסוֹשְלוֹם מה'קבוץ־הקדוש', את הנפשות החלושות' שבישראל וכו'.

ועל־כן הכנעתו ומפלתו ה'יה: על־ידי ה'תפלה בבחינת דין' - שעל־ידי־ זה מוציאין הנפשות מהסטרא־אחרא, ומוסיפין אותם על ה'קבוץ־הקדוש' וכו' כנ"ל, שכל־זה הוא בחינת 'שקלים' כנ"ל. ועל־ פן ה'יה מפלתו על־ידי ה'שקלים', וכנ"ל.

ט.

(לקוטי־הלכות, תפלין ו, כד - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

זה בחינת 'פרשת שקלים' שקורין סמוך לפורים. ועל־ידי־זה ה'יה הכנעת ה'מן־עמלק' ימח־שמו, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג): "רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך" וכו'.

כי 'שקלים' הם בחינת 'צדקה', שנצטוו ב'מחרת יום־הפורים', לתן לצדק ה'משפך' שהוא בחינת ה'בית־המקדש', שהוא בחינת ה'תנוצצות המחין', בחינת (שמות לא, ג): "ואמלא אתו רוח אלקים בחכמה וכו' ובכל מלאכה וכו'", כמו שכתוב שם בהתורה.

כי 'צדקה' נדבת לב', הוא בחינת אור־הפנים, בבחינת (תהלים יז, טז): "אני בצדק אחזה פניך".

ועל־כן ב'שבת פרשת שקלים' מבקשין הרבה על 'אור־הפנים' (מוסף לפרשת שקלים): "אור פניך עלינו אדון נשא וכו'" - פי עקר ה'שקלים', שהם בחינת 'צדקה' ל'בנין המשפך' - הוא להמשיך 'אור־הפנים', שעל־ידי־זה ה'תנוצצות המחין', בחינת 'בנין המשפך' וה'בית־המקדש'.

ועל־כן עקר 'אור־הפנים' ה'יה מאיר ב'בית־המקדש', אשר בשביל־זה נצטוינו לעלות לשם לרגל, כדי לקבל 'אור־הפנים', כמו שכתוב (דברים טז, טז): "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר ה'".

נמצא: שעל־ידי 'שקלים' - נמשך בחינת 'אור־הפנים', שהוא בחינת ה'סתכלות פני הצדיק', שעל־ידי־זה 'מתנוצצין המחין', שהם בחינת 'בנין הבית־המקדש' - עד שזוכין לבחינת 'תחית־הפנים' שהוא 'ענוה־אמתית' שהוא עקר החיים של כל האברים וכו' כנ"ל.

ועל־כן נקראים 'שקלים' - כי יש בזה 'משקל גדול' - כי צריכין להיות עניו בתכלית הענוה, להיות 'אין' ממש בלי שום טעות ופגיה כלל. ואף־על־פי־כן יהיה חזק ואמיץ מאד, ולבלי להניח להפיל עצמו בשום דבר וכו'.

וז'ה בחינת (שמות ל, יג) "מחצית השקל תרומה לה" - כי הוא בבחינת 'מחצית השקל', כי הוא 'משקל גדול' - כמו ה'משקל' שעומד במחציתו ובאמצע, שאין יכולין להכריע לכאן ולכאן.

ועל־כן באמת נתקשה משה על ה'שקלים' - עד שאמר לו הקדוש־ברוך־הוא (שמות ל, יג): "זה יתנו", כמו שפרש רש"י.

כי ה'יה קשה לו מאד: איך יכולין לזכות את כל ישראל לבא לזה, להיות ענוים באמת בתכלית, ואף־על־פי־כן יהיה כל אחד חזק ואמיץ מאד ב'עזות־דקדשה' כראוי וכנ"ל.

וז'ה בחינת מה שנצטוו בשקלים (שם ל, טז): "העשיר לא ירבה והדל לא

ימעיט" - דהינו בחינת הנ"ל: שיזהר כל אחד שלא יבא לידי גאות, הוא רבוי וגדלות, בחינת: "העשיר לא ירבה".

וכן להפך: שלא יבא לידי ענוה פסולה, שהוא בחינת 'מחיר-דקטנות' ממש, שזהו בחינת: "והדל לא ימעיט" - כי מחמת גדל עניותו בא לידי ענוה-פסולה שהוא נבזה ועצל חסוֹשֵׁלום, במקום שאין צריכין להקטין עצמו.

אבל על-ידי שהעשיר משפיע לו נדבת לבו ומחיה אותו - מגביה את העני, ומרים אותו מבחינת 'מחיר-דקטנות', שהיא ענוה-פסולה.

וכן העשיר, שמגדל עשירותו היה יכול לבא לידי גאות גמור - אבל על-ידי שמחסר ממונו ונותן צדקה לעני - משפיל עצמו וממעט גסותו.

ועל-ידי-זה נתתקנין שניהם - בחינת הענוה והגדלות - שיהיו שניהם נכללים בקדשה.

וזוה בחינת 'מצות שקלים' שהוא 'צדקה' כנ"ל - שעקר המצוה, לזכות על-ידי-זה לבחינת: "העשיר לא ירבה, והדל לא ימעיט".

ש"העשיר לא ירבה" - הינו: שלא יבא לידי גאות, בחינת רבוי.

"והדל לא ימעיט" - שלא יבא לידי 'מחיר-דקטנות'.

וזוה שנאמר בשקלים (שם ל, יב): "ולא יהיה בהם נגף" - על-ידי המנין, בחינת רבוי, שמשם אחיזת הגאות, שמשם עקר סטרא-דמותא, הפך חיים-נצחיים.

אבל על-ידי 'מצות שקלים', הוא בחינת 'ענוה אמתית' - על-ידי-זה יכולין למנות את ישראל, "ולא יהיה בהם נגף" - על-ידי המנין שהוא בחינת רבוי - כי אדרבא: על-ידי רבוי המנין, זוכין לענוה יתרה יותר ויותר, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו".

וזוה בחינת 'מצות שקלים' - שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל, שלא יתעורר על-ידי המנין, בחינת ה'נגף' שהוא 'סטרא-דמותא' שנאחז ב'רבוי' ו'גאות' - רק אדרבא: על-ידי המנין, יזכו לנשיאת ראש, בחינת (שם): "כי תשא את ראש בני ישראל" - הינו: 'התנוצצות-המחין', שהוא בחינת ענוה אמתית, שהוא עקר החיים, בחינת 'תחית-המתים'.

שכל-זה זוכין על-ידי השקלים, שהם בחינת 'צדקה' - שעל-ידי-זה זוכין ל'אור-הפנים', שהוא 'התנוצצות-המחין', שעל-ידי-זה זוכין לענוה אמתית בשלמות וכו'.

י.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח ד, כה)

בשביל-זה אנו מתחילין עכשו מקריאת 'פרשת שקלים' - כי עכשו ה'התחלה של הגאולה' ו'תקון כל העולמות' הוא מ'פורים', כמו שמובן מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה בלקוטי-תניינא סימן ע"ד.

שאמר אז: "כי מתחלה היו כל ה'התחלות' מ'פסח', שהוא 'ציאת-מצרים', ועכשו וכו'". ופסק באמצע ולא סיים דבריו.

ומתוך דבריו הבנתי: שעכשו ה'תתחלה' מ'פורים', שהוא מ'חית-עמלק', שהיא עקר ה'גאלה של משיח'.

כי (במדבר כד, כ) "ראשית גוים עמלק" ו"מלחמה לה' בעמלק מדר דר" (שמות יז, טז) "עד דורו של משיח" (תנחומא פי תצא יא), וכו'.

נמצא: שעכשו ה'תתחלה של הקדשה' שאנו צריכין להמשיך עלינו - הוא מ'פורים'.

ו'התחלת הגם והשמחה של פורים' - אנו מתחילין מ'פרשת שקלים', כי "באחד באדר משמיעין על השקלים" (שקלים פ"א מ"א; מגלה יג).

כי עקר הגם של פורים' - היה על-ידי ה'שקלים' שנותנין ישראל, כמו שאמרו רז"ל (שם) על פסוק (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל" - "שהמן ימח-שמו, רצה לבטל הכח של השקלים הסי-ושלום. ואמר הקדוש-ברוך-הוא: רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך" וכו'.

[ירושלמי מגלה פ"ג ה"ד: רבי לוי בשם רבי שמעון בן לקיש, צפה הקדוש-ברוך-הוא, שהמן הרשע עתיד לשקל כספו על ישראל. אמר: מוטב שיקדום כספן של בני, לכספו של אותו רשע. לפיכך מקדימין וקורין ב'פרשת שקלים'].

כי 'המן-עמלק' - הוא עקר ז'המת-הנחש' שנמשך על-ידי חטא "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), כמו שאמרו רז"ל (חלין קלט:): "המן מן התורה מנין? שנאמר (שם ג, יא): 'המן העץ' וכו'.

ועקר ז'המת-הנחש' - הוא 'בלבול-המדמה', שמשם כל ה'עבודה-זרה' וה'כפירות', שהוא בחינת 'המן-עמלק',

שהיה כופר גדול, ו"עשה עצמו עבודה-זרה" (מגלה י). על-כן עקר הכנעתו, על-ידי 'שקלי ישראל', שהם בחינת 'ברור-המדמה'.

ועל-כן עכשו מתחילין מ'פרשת שקלים', שהוא ה'תתחלה של פורים', שמשם מתחילין לכנס בפסח. כי על-ידי 'פורים', יכולין להיות נזהרין מ'חמץ בפסח' (כמו שמבאר שם בהתורה).

וזוה שאמרו רז"ל (סנהדרין יב:): "ביום פורים מתחילין לשאל ולדרש בהלכות הפסח", כמבאר בשלחן-ערוך (ארח-חיים תכט, א): לענין "שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קדם" וכו', "ומתחילין ביום הפורים בעצמו" (באר-היטב, ס"ק ב; הקניעקב).

כי על-ידי 'פורים' נכנסין ל'פסח' כנ"ל. וכל עקר התכלית של 'פסח ויציאת-מצרים', הכל בשביל 'קבלת-התורה', כדי לזכות ל'רוח-נבואה' כדי לברר ה'מדמה', שעל-ידי-זוה עקר ה'אמונה', 'אמונת חדוש-העולם', שזוה עקר הכל כנ"ל.

ועל-כן כשמגיעין ל'שבועות' שהוא 'קבלת-התורה', קורין 'פרשת במדבר', שמדבר מ'מספר בני ישראל' שהיה על-ידי ה'שקלים', שהוא בחינת 'ברור-המדמה'.

נמצא: שה'תתחלה' וה'סוף' אחד, כי ה'תתחלה' מ'פרשת שקלים', והכל בשביל לברר ה'מדמה', שעל-ידי-זוה עקר 'הכנעת המן-עמלק' כנ"ל, שעל-ידי-זוה זוכין ל'קבלת-התורה' בשבועות' כנ"ל. ועל-כן גם כשמגיעין אל הגמר לקבל את התורה בשבועות, קורין 'פרשת במדבר' כנ"ל. ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו, כי הכל אחד, וכנ"ל.

יא.

(לקוטי-הלכות, ענין ארבע פרשיות א-ב-ג)

מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא **פְּגַם־הַבְּרִית**,
שֶׁהוּא **מַלְכוּת עֲמֹלֵק**,
שֶׁהוּא **זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ** - הִיא בְּנֶגֶד **מַלְכוּת־**
דְּקַדְשָׁה, וְכַרוֹן תָּמִיד אַחַר **מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה**
לְנֹק מִשָּׁם. וְעַקֵּר יִנְיַקְתֶּם מִבְּחִינַת **רְגֵלִיךָ**,
בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלִי ה, ה): **"רְגֵלֶיךָ יִרְדּוּ מִוֶּת" וְכוּ'**
- **כִּי פְּגַם־הַבְּרִית** הוּא **סְטְרָא־דְּמוֹתָא**.

וְה' אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - הֵם בְּחִינַת **'תְּקוּן־**
הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־

זֶה נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת **ה' מַלְכוּת**. (עֵינ־שָׁם עוֹד
בְּפָנִים בְּעֵינֵי כְּלָיוֹת הָאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת).

פְּרָשַׁת שְׁקָלִים - הוּא לְהַזְהִיר עַל
'נְתִינַת הַשְּׁקָלִים, דְּהֵינּוּ
'צִדְקָה, שֶׁהִיא עַקֵּר **'תְּקוּן־הַבְּרִית**, וְשִׁלְמוֹת
וּמְלוֹי **מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה**, בְּבַחֲיִנַת (מְשָׁלִי י, ב):
"צִדְקָה תַצִּיל מִמוֹת".

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, טו): **"לְכַפֵּר עַל**
נַפְשֹׁתֵיכֶם", שֶׁכְּתוּב בַּשְּׁקָלִים, הֵינּוּ:
לְכַפֵּר וּלְתַקֵּן בְּחִינַת ה' מַלְכוּת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת נַפְשׁ.

וּבַפֶּרֶט **ה' צִדְקָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים**, שֶׁהִיא
בְּשִׁבִיל **'מַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכָן**
וְהַקְרָבָנוֹת - שֶׁכְּלִזָּה הוּא בְּבַחֲיִנַת **'תְּקוּן־**
הַבְּרִית וְתַקּוּן ה'עֲגָל' שֶׁהוּא **פְּגַם־הַבְּרִית**,
(כְּמוֹבָא שָׁם בְּהַלְכוֹת יוֹסֵף־הַכַּפּוּרִים הִלְכָה א: כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (סְנַחֲדְרִיּוֹ טג): **"לֹא עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל עֲבוּד־הַזֶּרֶה, אֲלֵא**
כְּדִי לְהַתִּיר לָהֶם עֲרִיּוֹת בְּפֶרֶה־סִיָּא").

וְזֶה שֶׁשְּׁמַעְנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל: **"שִׁזְמוֹן נְתִינַת**
הַצִּדְקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא
בְּחִינַת אֶדְר".

כִּי אַז הוּא זְמוֹן נְתִינַת **הַצִּדְקָה** - כְּדִי
לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת **ה' מַלְכוּת עֲמֹלֵק**, שֶׁהוּא

כְּרוֹן אַחַר **רְגֵלֵי הַקְּדָשָׁה**, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֶדְר, שֶׁהוּא **'סוֹף הַשָּׁנָה** (עֵינֵי בְּפָנִים). וְכֵן
אָמְרוּ רַז"ל (שְׁקָלִים פ"א מ"א): **"בְּאַחַד בְּאֶדְר**
מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים" כְּנ"ל. וּבַפֶּרֶט
'צִדְקָה דְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל־יְדָה נִכְלָלוֹן
בְּיוֹתֵר בְּ**מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה** וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן רָצָה הָמֵן לְבַטֵּל צִדְקוֹת יִשְׂרָאֵל,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ג, ט): **"וַעֲשֵׂרֶת**
אֲלָפִים כֶּסֶף כָּסֶף אֶשְׁקַל עַל גַּנְזֵי הַמֶּלֶךְ" -
"כְּדִי לְבַטֵּל כַּח הַשְּׁקָלִים", כְּמוֹבָא (מְגִלָּה יג).

מֵאַחַר שִׁדְעָה: שֶׁעַקֵּר הַכְּנַעְתּוֹ, שֶׁהוּא **'אָבִי**
אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, **'פְּגַם־הַבְּרִית** - הוּא
ה' צִדְקָה, כְּנ"ל - **עַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל ה' צִדְקָה**,
עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעָתוֹ לְמִקְוֹמוֹת־אַחֵרִים.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִפְר עֲצָתוֹ וְקִלְקַל
מַחֲשַׁבְתּוֹ, אֲדַרְבָּא: נִתֵּן כַּח בְּ**צִדְקָה**
שֶׁל יִשְׂרָאֵל - לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וְלְבַטֵּל כַּח שֶׁל
"עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים כֶּסֶף כָּסֶף", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (מְגִלָּה יג): **"כְּבָר הַקְּדִימוּ שְׁקָלֵיהֶם**
לְשִׁקְלוֹךְ".

וְכִלְזָה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַכַּח שֶׁל מְרֻדְכִי,
שֶׁהוּא בְּנֶגֶד הָמֵן שֶׁבְּקַלְפָּה,
וּמְרֻדְכִי כְּנֶגְדוֹ מִמֶּשׁ בְּקַדְשָׁה.

כִּי **"מְרֻדְכִי**, הוּא זֶקֶן שֶׁבְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת
'עֵתִיק יוֹמִין", כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּמִקּוּם אַחַר (ח"א ס), וַיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַכְנִיעַ
וּלְשַׁבֵּר **'קַלְפַת הָמֵן־עֲמֹלֵק הַנ"ל**, וּלְזַבּוֹת
אֶת יִשְׂרָאֵל לְתַקּוּן־הַבְּרִית, אָמֵן.

יב.

(לקוטי-הלכות, פורים ה, ב-ג - עַל־פִּי
לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א נה, אָבָא שְׂאוּל')

ה' אֲמוֹת **'בְּכָלֵל**, הֵם בְּבַחֲיִנַת **'רַעֲעִין** -
שֶׁעֵינֵיהֶם רָעָה בְּיִשְׂרָאֵל תָּמִיד,

וְזָהוּ בַּחֲנִינַת שְׁקָלִים, "שֶׁנֶּצְטוּוּ בְּשִׁבִיל לְכַפֵּר עַל עוֹן הָעֵגֶל" (רש"י שמות ל, טז; ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י), שְׁכֹלֶל כָּל הַחֲטָאִים, כִּי "אִז חֲזָרָה הַזֶּהֱמָא" וְכוּ' (זהר בראשית נב:) - "וְנֶצְטוּוּ אַחֵר יוֹם הַכַּפּוּרִים לְתַן שְׁקָלִים לְכַפֵּרָה" (רש"י שם), כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שמות ל, טז): "לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם".

זֶה בַּחֲנִינַת (בְּרִכּוֹת ו:): "אֲגָרָא דְתַעֲנִיתָא צְדָקְתָא" - שֶׁעָקַר הַתַּעֲנִית, הִיא הַצְּדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַעֲלִין הַנֶּפֶשׁ וּמְכַנִּיעִין הַגּוֹף וְכוּ', כְּמִבְאֵר בַּהַתּוֹרָה הַנ"ל.

וְעַל־כֵּן "אַחֵר יוֹם־הַכַּפּוּרִים, שֶׁהוּא יוֹם תַּעֲנִית הַקָּדוֹשׁ - נֶצְטוּוּ עַל הַשְּׁקָלִים" (רש"י שם), שֶׁהֵם נִדְבַת לֵב, בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה', בַּחֲנִינַת "אֲגָרָא דְתַעֲנִיתָא צְדָקְתָא".

וְהַכֹּל בְּדִי לְתַקֵּן חֲטָא הָעֵגֶל שְׁכֹלֶל כָּל הַחֲטָאִים - בְּדִי לְהַכְנִיעַ הַחֲמוֹר וְהַגּוֹף, וּלְתַקֵּן וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ, בַּחֲנִינַת: "לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם", "עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם" דִּיקָא.

כִּי הַשְּׁקָלִים - הֵם בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת "הַבֵּל פֶּה שְׂאִין בּוֹ חֲטָא שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּין" (שֶׁבֶת קִיט:): - שֶׁעָקַר הַתַּעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ הוּא עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי לְכוּ'.

עַל־כֵּן עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים בְּשִׁבִיל הַמְּשַׁכֵּן, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'קִדְשֵׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בַּחֲנִינַת 'הַבֵּל־פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת' - זוֹכִין לְהַכְנִיעַ הַחֲמוֹר וְהַגּוֹף, וּלְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ כִּי לְכוּ, שֶׁהוּא 'תַּקּוּן כָּל הַחֲטָאִים' כִּי לְכוּ - כִּי כָּל הַחֲטָאִים נִמְשָׁכִין מִזֶּהֱמַת־הַגּוֹף שֶׁחֲזָרָה עַל־יְדֵי עוֹן הָעֵגֶל, כִּי דוּעַ (זהר בראשית נב:).

כִּי הֵם עֵי"ן [שְׁבָעִים] אֲמוֹת, כִּי שָׁרְשָׁם מִבַּחֲנִינַת 'רַע עֵי"ן'. וְעַמְלֵק הוּא 'כְּלָלוֹת הָרַע־עֵינִי, כִּי הוּא 'כְּלָלוֹת הָעֵי"ן אֲמוֹת'.

וְהַמֶּן הִיָּה מִ'רַע עַמְלֵק' שֶׁהוּא 'כְּלָלוֹת הָרַע־עֵינִי' - וְעַל־כֵּן הַתַּגְּבַר בְּעֵינֵי רָעָה מְאֹד, עַל מְרֻדְכֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁרָצָה לְהַעֲבִירָם לְגַמְרֵי חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל 'פֶּה הַשְּׁקָלִים' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (אֶסְתֵּר ג, ט): "וַעֲשֵׂרֶת אֲלָפִים כֶּסֶף אֶשְׁקֹל", כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (מַגִּלָּה יג:): וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ אָמַר: "רִשְׁעִי, כְּבֹר קִדְמוֹ שֶׁקְלִיהֶם לְשֶׁקְלִידִי" (שם).

כִּי "הַשְּׁקָלִים' הֵיוּ, בְּדִי שֶׁלֹּא תִשְׁלַט בָּהֶם עֵינֵי־הָרַע עַל הַמִּנְיָן", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רִש"י (שמות ל, יב), וְהוּא רָצָה לְהַתְּגַבֵּר בְּרַע־עֵינֵי וְעַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל 'פֶּה הַשְּׁקָלִים' חֲסִי־שְׁלוֹם.

כִּי הַשְּׁקָלִים זֶה בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה', וְ'צְדָקָה' זֶה בַּחֲנִינַת 'טוֹב־עֵינִי, בְּבַחֲנִינַת (מִשְׁלֵי כב, ט): "טוֹב־עֵינִי הוּא יְבָרָךְ, כִּי נָתַן מִלְחָמוֹ לְדָל".

כִּי עָקַר הַצְּדָקָה' - הוּא לְהִיזוֹת 'טוֹב־עֵינִי, לְתַן לְהַעֲנִי בְּעֵינֵי־יָפֵה' בְּעֵינֵי־טוֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים טו, ט): "פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבָבְךָ בְּלִיעַל וְרָעָה עֵינְךָ בְּאֶחִידֵי הָאֲבִיוֹן וְכוּ', פָּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לֹ" וְכוּ'.

נִמְצָא: שֶׁ'צְדָקָה' הִיא בַּחֲנִינַת 'טוֹב־עֵינִי, הַפֶּךָ הָרַע־עֵינִי. וְזֶה בַּחֲנִינַת 'שְׁקָלִים', שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה'.

יג.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁחִיטָה ד, וז - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א לז, 'דְּרִשׁוֹ ה' וְעֵזוּ')

עָקַר תַּקּוּן וְעַלִּיזוֹת הַנֶּפֶשׁ' - הוּא עַל־יְדֵי 'תַּעֲנִית, כְּמִבְאֵר בַּהַתּוֹרָה הַנ"ל (ח"א לז).

וּנְתַקְנָא בְיוֹתֵר, עַל שֶׁהֵם מִתְבּוֹנֵי לְשָׁנוֹת עֲצָמָם
בְּכָל הַדְּבָרִים, לְהִתְרַחֵק מִמִּנְהֻגֵיהֶם תָּמִיד.

וְעַל-כֵּן אָמַר (שם ד, ט): **"וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים
וְגו' אֲשַׁקֵּל"** - כִּי רָצָה לְבַטֵּל חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם 'פַּח הַשְּׁקָלִים' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'הַתְּגַלּוֹת הַגּוֹנֵינִי' הַכְּלוּלִין בְּ"כֶסֶף וְזָהָב".

וְעַל-כֵּן הַקָּדִים הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה
לְמַכָּה, וְהַקָּדִים שְׁקָלֵינוּ
לְשַׁקְלֵינוּ, וְצִוָּה עָלֵינוּ לָתֵת בְּאֶחָד בְּאֶדְר
שְׁקָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁעַל-יַד־יָזָה
נִתְגַּלֵּין הַ'גּוֹנֵינִי-עַל־אֵין' שֵׁישׁ בְּ"כֶסֶף וְזָהָב"
בִּנְ"ל, שֶׁעַל-יַד־יָזָה עֵקֶר הַכְּנַעַת הַמְּדַמָּה
וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּוֶעֱמֵלִים.

וְזָה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, יג): **"מַחְצִית הַשְּׁקָל
תְּרוּמָה לָהּ"** - כִּי בְּחִינַת הַמְּדַמָּה,
הוּא בְּחִינַת **"עֵץ הַדַּעַת"** (בְּרֵאשִׁית ב, ט"ז),
בְּחִינַת 'נְגִיף', שֶׁהוּא עֵקֶר הַמְּתַקְלָא
וְהַנְּסִיּוֹן, בְּחִינַת **"מַחְצִית"**, שֶׁהָאֵדָם עוֹמֵד
בּוֹ עַל הַמְּשַׁקֵּל וְהַנְּסִיּוֹן, מַחְצִיתוֹ מְכַרְיֵעוּ
לְכָאן, וּמַחְצִיתוֹ לְכָאן, בְּדֶרֶךְ הַמְּשַׁקֵּל - כִּי
הוּא מְעַרְב **"טוֹב וְרַע"** (שם). וְזָה: **"מַחְצִית
הַשְּׁקָל"** - **"מַחְצִית הַשְּׁקָל"** דִּיקָא.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַכְרִיעַ הַמְּשַׁקֵּל לְטוֹב,
לְהַגְבִּיחַ הַמְּדַמָּה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
בְּחִינַת **"מַחְצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה לָהּ"**.

וְזָה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי נְתִינַת **"מַחְצִית
הַשְּׁקָל"** עַל 'קָרְבָּנוֹת הַצְּבוּר' וְעַל-
'נְדָבַת הַמְּשַׁכָּן', שֶׁזֶה בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁעַל-
יַד־יָזָה נִתְגַּלֵּין הַ'גּוֹנֵינִי' בִּנְ"ל - שֶׁעַל-יַד־יָזָה
נִכְנַע הַמְּדַמָּה וְאֵזִי נוֹפֵל הַרְע' שְׁבוּ וְהַטוֹב'
נִכְלָל בְּקִדְשָׁה'.

וְעַל-כֵּן הָיוּ לוֹקְחֵי הַשְּׁקָלִים עַל 'קָרְבָּנוֹת
הַצְּבוּר' וְעַל 'נְדָבַת הַמְּשַׁכָּן' - כִּי
'קָרְבָּנוֹת' הֵם בְּחִינַת 'שְׁבִירַת הַדְּמִיוֹן', כְּמוֹ

**וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַכְּנַעַת הַמְּוֶעֱמֵלִים הִיא
עַל-יַדֵּי הַשְּׁקָלִים,** כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (מְגִלָּה יג): **"רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם
לְשַׁקְלֵיךְ"** - כִּי **"עֲמֵלֵק** - הוּא הַסְּטָרָא-
אֲחֵרָא" (זִהָר תְּצַא רפא:), שֶׁמִּתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם מִחֻדָּשׁ, וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מִחֻדָּשׁ.

כְּפִי הַיְבֻרִים שֶׁצָּרִיכִין לְבָרַר בְּכָל יוֹם
וּבְכָל דּוֹר מִחֻדָּשׁ - כְּמוֹ-כֵן **"אֵת זֶה
לְעַמַּת זֶה"** (קִהְלֵת ז, יד) מִתְגַּבֵּר 'עֲמֵלֵק' בְּכָל
יוֹם וּבְכָל דּוֹר מִחֻדָּשׁ.

**וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַכְּנַעַת הַמְּוֶעֱמֵלִים, הוּא
עַל-יַדֵּי תְּעֵנִיּוֹת,** שֶׁעַל-כֵּן **"גְּזָרָה
אֶסְתֵּר תְּעֵנִיּוֹת"** (אֶסְתֵּר ד, טז; ט, לא) - לִידַע
וְלַהוֹדִיעַ: שֶׁעֵקֶר הַכְּנַעַת הַמְּוֶעֱמֵלִים שֶׁהוּא
הַסְּטָרָא-אֲחֵרָא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הוּא עַל-יַדֵּי
הַתְּעֵנִיּוֹת.

**וְעַל-כֵּן הִיא עֵקֶר הַכְּנַעַת הַמְּוֶעֱמֵלִים,
עַל-יַדֵּי הַשְּׁקָלִים** - כִּי עֵקֶר
הַתְּעֵנִיּוֹת הוּא הַצְּדָקָה, בְּחִינַת **"אֲגָרָא
דְּתְעֵנִיּוֹתָ צְדָקָתָא"**, וְכֵן-ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
'שְׁקָלִים', בִּנְ"ל.

יד.

(לְקוּטִי-הַלְכוֹת, חֲקוּוֹת-הָעֵבוֹרִים ב, ה'ז-ח-ט -
עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן ח"א כה, 'אֲחֻנִּי לֵן מְנָא')

זֶה בְּחִינַת **'שְׁקָלִים'**, שֶׁעַל-יַד־יָזָה הִיא עֵקֶר
הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה
יג): **"רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשַׁקְלֵיךְ"**.

**וְעַל-כֵּן "בְּאֶחָד בְּאֶדְר מְשַׁמִּיעִין עַל
הַשְּׁקָלִין"** (שְׁקָלִים פ"א מ"א מְגִלָּה יג):
- כִּי עֵקֶר 'קִנְיַת הַמְּוֶעֱמֵלִים' עַל יִשְׂרָאֵל
הִיא בְּשִׁבְלֵי-זָה, עַל שִׁישְׂרָאֵל הֵם מְרַחֲקִין
עֲצָמָן בְּכָל הַדְּבָרִים מִהִנְהַגּוֹתֵיהֶם וּמִדְּרֻכֵיהֶם.

**וְעַל-כֵּן אָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "וְדַתֵּיהֶם שׁוֹנוֹת
מִכָּל עַם"** - כִּי עַל-יָזָה הַקְּפִיד

שפרש רבנו ז"ל במאמר הנ"ל על פסוק (תהלים נא, ט): "זבחי אלקים רוח נשברה".

וזוה בחינת נדבת המשפון, זה בחינת התגלות הגונין, כי כל הגונין עלאין היו כלולין במשפון - בחינת שמות (כה, ג): "כסף וזהב ותכלת וארזמן" וכו'.

וזוה בחינת שמות ל, יב: "כי תשא את ראש בני ישראל" - "כי תשא" דיקא, בחינת נשיאת ראש'.

דהינו: בשעולין מדרגא לדרגא, ורוצין לנשא את ישראל שיעלו מדרגא לדרגא - אזי "ונתנו איש כפר נפשו" - הינו 'צדקה' - שעל ידיה מוכניעין המניעות שבכל דרגא, שהם באין על ידי המדמה, כנ"ל.

ואז "ולא יהיה בהם נגף" וכו' - שעל ידיה שנתגלין הגונין על ידי השקלים, מוכניעין המדמה והקלפות שהם סטרא דמותא, וזוכין לשכל דקדשה, שהוא בחינת חיים וכו'.

ועל כן היתה עקר המצוה של שקלים, בעת שהיו מונין את ישראל - כי המנין של ישראל הוא בחינת נשיאת ראש, בחינת עלית מדרגא לדרגא הנאמר במאמר הנ"ל.

כי בשעולין מדרגא לדרגא, אזי כל אחד ואחד מרים את חברו, כי פנימיות התחתון עולה לעליון, וכן פנימיות העליון עולה למעלה יותר, וכן למעלה למעלה, כמבאר שם היטב, עיר-שם. וכמו שאמר רבנו ז"ל אז בפרוש: שזה בחינת הרמה (בלשון אשכנז: היינו) מה שאחד מרים את חברו וכו'.

וכשמונין את ישראל, אזי כוללין ומרימין ומנשאים ומקשרין

אחד לחברו, וחברו לחברו. כי זה עקר בחינת המנין: לקשרם ולחברם זה בזה, שיעלה כל אחד למדרגת חברו, וחברו יעלה יותר, וכן למעלה מעלה, כדי שיכללו זה בזה, כדי שתשרה עליהם שכינה.

ועל כן נקרא המנין: נשיאת ראש, כמו שכתוב (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם" - כי על ידי המנין, מנשאים ראשם מדרגא לדרגא וכו', כנ"ל.

וזוה בחינת תענית כט): "משנכנס אדר מרבין בשמחה" - כי אז צריכין להכניע קלפת המן-עמלק שהוא המדמה, כנ"ל.

ועל כן צריכין להרבות בשמחה - כי צריכין לשמח מאד במה שזכינו להיות מזרע ישראל, ולא עשני גוי; ועל ידי זה מגלין החן וההתפארות של ישראל, שהוא התגלות הגונין, שהוא גדלת הבורא - שעל ידיה מוכניעין המדמה, וזוכין לעלות לכל המדרגות שבקדשה, אמן ואמן.

וכמבאר שם בסוף התורה הנ"ל (אות ה): "שעל ידי שמחה ששמח בו יתברך ובצדיקיו וכו' - על ידיה מוכניעין המדמה שמתפשט בכל דרגא, ועולין למדרגה הגבה וכו'". עיר-שם.

טו.

(לקוטי הלכות, סימני בהמה וחייה טהורה ד, אג - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם')

כל הקרבנות שבבית המקדש, הם בחינת צדקה, כי כלם באים בנדבת לב, שהוא בחינת צדקה, שהוא רוח נדיבה (תהלים נא, יד). וגם הבית המקדש בעצמו, כלו נבנה מנדריס ונדבות של ישראל.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי כָּל הַקְּרָבָנוֹת שְׁבִיבִית-
הַמְּקַדָּשׁ, נִמְשָׁךְ בַּחֲנִינֵת 'אֹיִר הַנָּח
וְהַזָּד', שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה וְכוּ'.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת מָה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג): עַל
פְּסוּק (אֶסְתֵּר ג, ט): "וַעֲשֵׂרֶת אֲלָפִים
כֶּבֶד כֶּסֶף" - שֶׁמִּפְּלֵת הַמֶּן הָיָה, עַל-יְדֵי
הַשְּׁקָלִים שְׁנוֹתֵינִי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם:
"רָשָׁע, כֶּבֶד קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשֶׁקְלִיךָ" - כִּי
הַשְּׁקָלִים הֵם נְדִיבוֹת לֵב, בַּחֲנִינֵת 'צְדָקָה'.

וְזֶה שֶׁרְמַז הַתָּנָא בְּלִשׁוֹנוֹ-הַקְּדוֹשׁ (שְׁקָלִים
פ"א מ"א): "בְּאַחַד בְּאֶדְרַם מִשְׁמִיעִין עַל
הַשְּׁקָלִים", "מִשְׁמִיעִין" דִּיקָא. כִּי עַל-יְדֵי
הַשְּׁקָלִים שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת 'צְדָקָה' - עַל-יְדֵי-זֶה
מִשְׁמִיעִין לְמִדְּחָקִים, אֶת 'דְּבוּרֵי הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה', שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת 'דְּבוּרֵי מְרֻדְכִי',
בְּבַחֲנִינֵת "וַיִּמָּצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכִי"
[הַמְבָאָר שָׁם בַּהַתּוֹרָה] - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר
'מִפְּלֵת הַמֶּן-עַמְלֶק', שֶׁהוּא זְהַמַּת-הַנְּחָשׁ
שֶׁנֶּאֱחָז בַּה' טוֹב'.

כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, בַּחֲנִינֵת 'צְדָקָה' -
עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'אֹיִר הַנָּח וְהַזָּד', עַד
שֶׁמִּשְׁמִיעִין לְהַטּוֹב אֶת מַעֲלָתוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-
זֶה יוֹצֵא מֵהֵם וְשָׁב בַּתְּשׁוּבָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
נוֹפֵל וְנִתְבַטַּל זְהַמַּת הַמֶּן-עַמְלֶק וּמַעֲבִירִין
אוֹתָן מִן הָעוֹלָם.

טז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּכוֹר בַּהֶמָּה טְהוֹרָה ד, ו-כג - עַל-פִּי לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן ח"א קפ"ה, כַּד יִשְׂרָאֵל אֶשְׁתַּלִּימוּ בְּעוֹבְדֵי-יְהוָה)

אָנוּ מְקַדִּימִין עֵתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'יִרְאָה
עַלָּה דְעַלָּה' וְכוּ' הַזֹּאת, בְּאַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת וּפּוּרִים שֶׁמְקַדִּימִין אוֹתָם קֹדֶם
פְּסַח.

כִּי 'פּוּרִים וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם 'הַכְּנָה
לְפֶסַח', שֶׁהוּא 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', שֶׁעֲקָרוֹ
הָיָה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ'.

כִּי 'פְּרֻשַׁת שְׁקָלִים' - הֵם בְּשִׁבִיל 'קְרָבָנוֹת'
וְהַקְּמַת הַמִּשְׁפָּן, שֶׁכְּלִזָּה בַּחֲנִינֵת
'יִרְאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כח, יז): "מָה נֹרָא
הַמָּקוֹם הַזֶּה"; וְכָל הַקְּרָבָנוֹת, בְּדֵי לְעֵלוֹת
מִבְּהֵמָה לְאָדָם, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת 'דַּעַת',
בַּחֲנִינֵת 'יִרְאָה'.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת "מֵאָה אֲדָנִים" (שְׁמוֹת לח, כז)
שֶׁנַּעֲשׂוּ מֵהַשְּׁקָלִים, "שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת
מֵאָה בְּרָכוֹת", כְּמוֹבֵא (רִיקָאנְטִי, פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת;
פְּרוּשׁ סְפָרָא-דְצִנְיָעוּתָא ב' לְהָאֲרִיז"ל), בַּחֲנִינֵת כָּל
הַתְּפִלוֹת וְהַבְּרָכוֹת שֶׁכְּלוּלִים בְּמֵאָה
בְּרָכוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת 'יִרְאָה', בַּחֲנִינֵת (מִשְׁלִי לא,
ל): "יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל".

וְזֶה בַּחֲנִינֵת 'שְׁקָלִים', שֶׁעַל-יְדֵם עֵקֶר הַנֶּסֶם
שֶׁל פּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג):
"רָשָׁע, כֶּבֶד קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשֶׁקְלִיךָ".

כִּי 'שְׁקָלִים' בַּחֲנִינֵת 'צְדָקָה', שֶׁבָּהֶם נֶאֱמַר
(שְׁמוֹת ל, טו): "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהִדֵּל
לֹא יִמְעִיט".

בַּחֲנִינֵת "וְרֵשׁ לֹא שָׁמַע גְּעָרָה" (מִשְׁלִי יג, ח),
הַנֶּאֱמָר עַל הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
רַש"י שָׁם (עַל מַחְצִית הַשְּׁקָל מְדַבֵּר, שֶׁהֵטִיל הַכְּתוּב
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְׁוָה בּוֹ דָל וְעֹשִׂיר, שֶׁאֵין הָרֵשׁ שׁוֹמֵעַ
גְּעָרָה וְכִלְמָה מִן הָעֹשִׂיר, לֵאמֹר לוֹ: "חֲלָקִי גְדוֹל מִחֲלָקֶךָ
בְּקְרָבָנוֹת-צְבוּר") - הֵינּוּ: 'הַפֶּךָ הַיְרָאוֹת-הַנְּפוּלוֹת'
שֶׁהַעֲשִׂיר מִתְגַּאֵה עַל הָעֹנִי וּמִפְּחִידוֹ וְגוֹעֵר בּוֹ.
אָבֵל עַל-יְדֵי 'מִצּוֹת שְׁקָלִים' - מַעֲלִין
וּמַתְקִינִין בַּחֲנִינֵת הָעֲנִיּוֹת, בַּחֲנִינֵת
הַיְרָאוֹת-הַנְּפוּלוֹת, בְּבַחֲנִינֵת: "וְרֵשׁ לֹא שָׁמַע
גְּעָרָה".

כִּי 'שְׁקָלִים' - הֵם לְצַרְךָ הַמִּשְׁפָּן וְקְרָבָנוֹת-
צְבוּר, שֶׁעַל-יְדֵם עֵקֶר עֲלִית הַיְרָאָה
לְשִׁרְשָׁה - כִּי בְּמִשְׁפָּן וּבֵית-הַמְּקַדָּשׁ עֵקֶר
הַיְרָאָה, כְּנִ"ל.

יז.

(לקוטי הלכות, הלואה ג, ח"ט - על-פי לקוטי- מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

וזהו בחינת 'שקלים' - "שנתקשה משה בהם, עד שהראה לו הקדוש-ברוך- הוא מטבע של אש ואמר לו (שמות ל, יג): 'זה יתנו' (במדבר-רבה יב, יג).

ולכאורה הדבר תמוה: בשלמא 'קדוש- החדש' ו'מעשה מנורה' שיד להתקשות עליהם - פי יש בהם חכמות גדולות ועמקות, אבל 'שקלים' שצריכין כל אחד ואחד לתן "מחצית השקל" בכל שנה - מה קשוי הבנה שיד כאן?

אך באמת: נתינת שקלים לכפר על בני ישראל, הוא בחינת 'תקון העזות- דקדשה'.

כי עקר ה'עזות' הוא ב'ממון', בחינת (משלי יח, כג): "עשיר יענה עזות", בחינת (משלי י, טו): "הון עשיר קרית עז". וישראל באו לידי 'חטא העגל', שהוא 'עזות' גדול מאד, העקר היה על-ידי רבוי הזהב' שהיה להם, כמו שכתוב (דברים א, א): "ודי זהב", וכמו שאמרו רז"ל (ברכות לב): "מרב זהב שהשפעת להם" וכו'.

ו'שקלים' שנותנין ל'מעשה המשפן' ול'קרבנות צבור', הם תקון חטא זה, כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י; רש"י שמות ל, טז): "שעקר השקלים ונדבת המשפן, היה לכפר על עון העגל.

נמצא: ש'שקלים' הם 'תקון העזות- דקדשה'. ועל זה נתקשה משה מאד: כי לכאורה היו צריכין להתרחק מה'עזות' עד קצה האחרון, מאחר שעל-ידי ה'עזות' באו לידי חטא זה.

ובאמת: לא כן הדבר - כי אף-על-פי שצריכין להתרחק מה'עזות' מאד מאד, פי "עז פנים לגיהנם" (אבות פ"ה מ"ב), אף-על-פי-כן בהכרח צריכין 'עזות- דקדשה', ואי-אפשר להתקרב אל הקדשה, כי אם על-ידי 'עזות-דקדשה'.

ועל-כן צריכין לשקל דרכיו מאד, שיהיה לו 'עזות-דקדשה' דיקא, ואף-על-פי-כן לא יהיה נכשל חסו-שלוס ב'עזות דסטרא-אחרא', וכמבאר שם בסוף המאמר הנ"ל (ח"א כב).

ועל-כן נתקשה משה רבנו על-זה: איך להשיג זאת ולהכניס דרך זה בישראל.

כי 'שקלים' שנותנין מממזנם לנדבת המשפן, וה'ממון' - הוא בחינת 'עזות', שעל-ידי-זה באו ל'חטא הנ"ל' [חטא העגל] בנ"ל.

ועל-כן היה ראוי עכשו, להרחיק ה'ממון' שהוא בחינת 'עזות' לגמרי, ולבלי להשתמש עוד עמו בכלל.

והשם-יתברך צוה להפך, ודיקא בדבר שקלקלו בו יתתקנו, וצוה עליהם: שדיקא על-ידי ה'ממון' שהוא בחינת 'עזות', יתקנו חטאם.

כי על-ידי ה'צדקה' שיתנו מממזנם לנדבת המשפן, יתתקן כל ממזנם ויחזר אל הקדשה, ועל-ידי-זה יתתקן ה'עזות' הנמשך משם, ויזכו ל'עזות-דקדשה'.

וכן מרמז שם במאמר הנ"ל: ש'צדקה' הוא בחינת 'עזות-דקדשה' - פי איתא שם: "שכל ה'קולות' הם בחינת 'עזות'".

ואמר רבנו ז"ל אז בפרוש: "שגם קול קשקוש המטבעות של מעות

צדקה, הוא בחינת עזות דקדושה, במבאר בהשמות שלא נדפסו עדין (חיי-מוהר"ן זי).

ועל-כן נקראים 'שקלים' - פי יש בזה 'משקל גדול', שצריכין לשקל דרכיו מאד בזה, לבלי להכשל חסוֹשֵׁלוֹם ב'עזות דסטרא-אחרא', רק להתגבר להכריע ה'משקל' אל הקדושה, להעלות כל ה'עזות' אל הקדושה - בחינת (שמות ל, יג): "מחצית השקל תרומה לה", וכן"ל.

ועל-ידי-זה דיקא, זוכין לכפרה ולסליחה על כל עוונותיו, בחינת: "לכפר על נפשתיכם", הנאמר ב'שקלים' (שם פסוק טו).

פי מי שנכשל בעוונות חסוֹשֵׁלוֹם, אי-אפשר לו להתקרב להשם-יתברך בשום אפו, ולזכות לכפרה ולסליחה, פי אם על-ידי 'עזות דקדושה' דיקא.

פי עליו מתגברים המונעים והמעכבים מאד מאד, ובו מתגרים העזי-פנים והליצנים ביותר, למנעו מדרך-החיים באמת. וגם בדעתו יכול לפל מאד מאד, מחמת גדל פשעיו, וגם צריך שיעבר עליו אלפים עליות וירידות.

ומחמת כל זה, ויותר מזה, אם לא יהיה לו 'עזות דקדושה', ויהיה חסוֹשֵׁלוֹם מנוול ורע-מזל' שקורין 'שלימזלניק', ויתבטל לפני כל המונעים אותו, מחמת שנדמה לו שהם טובים וצדיקים מפניו - בודאי לא יוכל להתקרב להשם-יתברך בשום אפן וכו' (עין עוד בפנים).

על-כן מי שרוצה לשוב להשם-יתברך, בפרט בדורות הללו - אי-אפשר לו להתקרב אל הקדושה בשום אפן, ולזכות למחילה וכפרה, פי-אם על-ידי 'עזות-

דקדושה', שצריך להתגבר בעזות גדול מאד, לעמד נגד המונעים מדרכי-השם.

וזה בחינת: "לכפר על נפשתיכם", הנאמר ב'שקלים' שהם בחינת 'צדקה' - שעל-ידי-זה זוכין להתקרב להשם-יתברך, ולעמד בנגד המונעים'.

הן שהם צדיקים מפניו, או בינונים, או רשעים, יהיה מי שיהיה - מאחר שהם אינם מקרבים אותו להשם-יתברך, רק לפי דבריהם ימנעו אותו מלהתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים, הרוצים לאחז בידו, לקרבו להשם-יתברך - על-כן צריך שיהיה לו 'עזות דקדושה' נגדם.

וכן צריך שיהיה לו 'עזות דקדושה' נגד השם-יתברך - לבלי להתביש להתר חתירה להתקרב אליו תמיד, אף-על-פי שעשה מה שעשה, אף-על-פי שכבר התחיל פמה פעמים, ורצה להתקרב לעבודת השם-יתברך ואחר-כך נפל, אף-על-פי שנפל למה שנפל, אפלו אם היה כך פמה וכמה פעמים אין מספר, אף-על-פי שהבטיח פמה פעמים להשם-יתברך שלא יעשה עוד מה שעשה, ולא קים דברו, והיה גרוע מבתחלה וכו'.

אף-על-פי-כן, אל יסתכל על-זה כלל, ויסלק הבושה מעל פניו, ויעז פניו נגד השם-יתברך בכל-פעם, וישתטח ויבקש מלפניו בכל עת תמיד: שיקרבהו לעבודתו יתברך, וישיבהו בתשובה שלמה לפניו וכו'.

ואם יהיה לו עזות כזה, ויותר מזה, פי אי-אפשר לבאר הכל בפרוש - אז יזכה בודאי: שימחל לו השם-יתברך כל עוונותיו, בחינת "לכפר על נפשתיכם", שזוכין על-ידי 'שקלים' שהם בחינת

'צדקה', בחינת 'עזות-דקדשה' - שעל-ידי זה דיקא יתקרב להשם-יתברך, "וישב אל ה' וירחמהו" (ישעיה נה, ז), אמן ואמן.

וזהו שאמרו רז"ל (מגלה יג:) על פסוק (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקול" וכו' - "שאמר הקדוש-ברוך-הוא: רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך" וכו'.

כי עקר 'התגברות המן-עמלק', הוא על-ידי 'עזות' וכו' - ועל-כן אמר: "ועשרת אלפים כפר כסף אשקול" וכו', כי עקר התגברותו היה על-ידי-זה, על-ידי 'רבוי ממוץ', ששם כל ה'עזות' וכנ"ל - כי סבר שכל ה'עזות' אצלם, מאחר שיש לו 'עשירות הרבה', ששם כל ה'עזות' כנ"ל.

וסבר: "שאיך לישראל חסוּשלוּם, שום 'עזות' בלל, ועל-כן לא יוכלו חסוּשלוּם לעמד בנגדו" - כי אי-אפשר לעמד בנגד ה'עזי-פנים' שבכל דור ודור, כי אם על-ידי 'עזות-דקדשה'.

והם סוברין: שכל ה'עזות' אצלם, ואין לבני ישראל הכשרים והתמימים שום 'עזות' בלל, מחמת שהם הולכים בתמימות ופשיטות, על-כן סוברים ה'עזי-פנים': שאין להכשרים האמתיים שום 'עזות', ועל-כן רוצים חסוּשלוּם להתגבר עליהם בעזותם הרעה, לבלבלם מעבודתם חסוּשלוּם.

ועל-כן אמר השם-יתברך ל'המן', שהוא בחינת 'עזי-פנים שבדור': "רשע! כבר קדמו שקליהם לשקליך" - כי 'נתינת השקלים' שהוא 'צדקה', הוא בחינת 'עזות-דקדשה' כנ"ל.

הינו: שכבר הקדימו ונתנו ישראל 'שקלים' - שעל-ידי-זה זכו לקבל 'עזות-דקדשה'.

הינו: כי אדרבא, בני ישראל הכשרים, יש להם 'עזות גדול ביותר', דהינו 'עזות-דקדשה' - כי אי-אפשר לקבל ה'תורה' ולכנס בה'קדשה', כי אם על-ידי 'עזות' וכו'.

ועל-כן על-ידי 'עזותן דקדשה', בודאי יוכלו לעמד בנגד 'המן-הרשע', וכן בנגד כל ה'עזי-פנים' שבכל דור - הליצנים והמלעיגים המונעים מדרכי-השם.

ועל-כן עקר סוף מפלתו של המן היה, כשאמרה אסתר בפניו ובעיניו לפני המלך (אסתר ג, ו): "איש צר ואויב המן הרע הזה" - שזהו בחינת 'עזות גדול דקדשה', שהעזה פניה מאד בנגדו.

כי עקר מפלתו היה על-ידי 'עזות-דקדשה' שיש לישראל, שזהו בחינת: "כבר הקדימו שקליהם לשקליך".

יח.

(לקוטי הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע, טי - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית, לעיני כל ישראל')

'פרשת שקלים' - זה בחינת 'בנין בית-המקדש' - כי "ה'שקלים'

הם בשביל 'בנין המשכן', שהוא בחינת 'בית-המקדש', או בשביל 'קרבנות צבור' שהיה בבית-המקדש" (מגלה כט:).

ועל-כן על-ידי 'נדבת המשכן', שהם ה'שקלים', שעל-ידי-זה עוסקין ב'בנין בית-המקדש' - על-ידי-זה מתגבר ה'ראש בית' (תקוני-זהר יח: כד.), ונכנע ה'ראש כל חוצות" (איכה ד, א), וכנ"ל.

וזה בחינת (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל", "ראש בני ישראל" דיקא, בחינת ה'צדיק-האמת' שהוא "ראש בני ישראל", בחינת 'ראש בית' הנ"ל.

הנ"ל: "שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה" (עג"ש).

וְהוּא רָצָה לְהַתְּגַבֵּר כַּנֶּגֶד זֶה, כִּי עָקַר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ הוּא כַּנֶּגֶד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא 'עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה' - כִּי עָקַר הָאֱמוּנָה תְּלוּי בַּתְּפִלָּה - שֶׁצְּרִיכִין לְהֶאֱמִין: שֶׁשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ כָּל יָכוֹל, וְהוּא מְלֵא רַחֲמִים, וּמִתְאַוֶּה לְתַפְּלוֹתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתָם תָּמִיד.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מגלה יג): "שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: וְשָׁעָ, כָּבֵר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשֶׁקֶלֶךָ, תִּמְּוֹן תְּגִינֶנּוּ, בְּאֶחָד בְּאֶדְרַם מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים."

כִּי עָקַר הַצְּדָקָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים' - כִּי מִבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: שֶׁצְּדָקָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'מִשְׁפָּט', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹדְעִין אִיךְ לֶלְחֵם עִם הַחֶרֶב, שִׁיְהִיָּה "קוֹלֵעַ אֶל הַשַּׁעֲרָה וְלֹא יַחֲטֵא" (שופטים כ, טז), וְכוּ', עַיִן-שָׁם - שֶׁזֶּהוּ בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים'.

הַיְנוּ: שֶׁהַצְּדָקָה הִיא בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים' - מִחֲמַת שֶׁעַל-יְדֵי 'צְדָקָה' זֹכֵכִין לְבַחֲיַנַּת 'מִשְׁפָּט', שֶׁזֶּהוּ בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים', בְּבַחֲיַנַּת 'מִשְׁקָל' - שֶׁ"יְכַלְכַּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט" (תהלים קיב, ה), דְּהַיְנוּ: בְּ'מִשְׁקָל', שִׁיְהִיָּה "קוֹלֵעַ אֶל הַשַּׁעֲרָה וְלֹא יַחֲטֵא", כַּנ"ל.

וּבְעַנְיַן 'שְׁקָלִים', הִיָּה בְּלִבִּי הַרְבֵּה לְבָאֵר, אִךְ לֹא אֶסְתִּיעַ מִלְּתֵא לְכַתְּבוֹ בְּזִמְנֹו וְנִשְׁפַּח.

וּכְשֶׁרוֹצִין לְנִשְׂא וּלְהָרִים אֶת הָרֹאשׁ-הָאֵמֶת' עַל הָרֹאשׁ שֶׁל שְׁקָר' - צְרִיכִין לְתֵן 'שְׁקָלִים' לְנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת 'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ'.

כִּי עַל-יְדֵי 'בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', מִתְּגַבֵּר הַ"רֹאשׁ-בֵּית" - כִּי הַצְּדִיק-הָאֵמֶת' וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, הֵם בְּבַחֲיַנַּת אַחַת, וּמֵאִירִין וּמִחֲזִקִין זֶה אֶת זֶה.

וְעַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת 'בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', בְּבַחֲיַנַּת הַתְּגַבְּרוֹת מְאוּרֵי-אֹר', 'רֹאשׁ-בֵּית' - עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא הַהַפֵּךְ. וְעַל-כֵּן קוֹרִין אַחֲרֵי-כֵן 'פְּרִשְׁת זְכוּר' וְכוּ'.

כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא: כְּשִׁישׁ 'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', נִמְחָה זְכוּר עַמְלֵק, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת הָרֹאשׁ-כְּלִי-חֹצוֹת, שֶׁהוּא הַחֶרֶב אֶת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְעַל-כֵּן עָקַר 'מִפְּלַת הַמֶּן, הִיָּה עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מגלה יג): "וְשָׁעָ, כָּבֵר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשֶׁקֶלֶךָ".

יט.

(לקוטי-הלכות, נחלות ד, טו - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב, א"ב, א"מ א"ל הפהנים)

עַל-כֵּן רָצָה הַמֶּן יִמַּח-שְׁמוֹ, לְהַתְּגַבֵּר כַּנֶּגֶד 'צְדָקוֹת יִשְׂרָאֵל' שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים', וְאָמַר (אסתר ג, ט): "וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים כָּבֵר כֶּסֶף, אֲשַׁקֵּל עַל-יְדֵי עֲשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהַבִּיא אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ".

כִּי 'צְדָקָה' - בְּבַחֲיַנַּת 'תְּקוּן-הַמִּשְׁפָּט', שֶׁהוּא 'תְּקוּן-הַתְּפִלָּה' - כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה

חֵדֶשׁ אֲדָר

א.

(השְׁמָטוֹת לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן - גְּדַפְס בְּסוּף סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יִשְׂרָאֵל, דְּפוּס רִאשׁוֹן תַּקַּע"ה)

'אֲדָר' - רִאשֵׁי-תְבוּת (תְּהִלִּים קִיט, קס):
 "רִאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת". וְהָיָה בְּזֶה
 הַמָּשָׁף, אֲךָ לֹא זָכִינוּ לְקַבְּלוֹ וְכוּ'.

ב.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, דִּינִים ג, יט)

'אֲדָר' - הוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
 רַבְּנּוּ ז"ל (השְׁמָטוֹת הַנ"ל): שֶׁ'אֲדָר' -
 הוּא רִאשֵׁי-תְבוּת (תְּהִלִּים קִיט, קס): "רִאשׁ
 דְּבִרְךָ אֱמֶת".

[כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּפָנִים הַהֲלָכָה (עַל-פִּי ח"א ט וְתוֹמָת יַכְסִּימוּ/
 וְעַל-פִּי ח"א קיב צִהַר תַּעֲשֶׂה לְתַבְּחָה): שֶׁהַדְּבוּר שֶׁל אֱמֶת יֵאִיר
 לוֹ בְּתוֹךְ הַשֶּׁקֶר וְהַחֲשׂוֹף שֶׁמְסַבֵּבִין אוֹתוֹ מִכָּל צַד. עֵינֵי-שָׁם].

[מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א, מִכְתָּב ל, ד' פְּקוּדֵי: רַבְּנּוּ ז"ל
 מְבִיא: "שֶׁ'אֲדָר רִאשֵׁי-תְבוּת: רִאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת" -
 שֶׁיִּכְוֵן לְזִכּוֹת לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמֶת לְפָנֵי הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ
 בְּהַתְבוּדוֹת וְתַפְלָה].

ג.

(תִּי-מוֹהַר"ן תַּקְסָב; לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת,
 עֲנִין אַרְבַּע-פְּרָשִׁיּוֹת א, ב)

שֶׁמַּעֲתֵי מַרְבְּנוּ ז"ל: "שֶׁזְּמַן נְתִינַת הַצְּדָקָה
 שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הוּא בְּאֲדָר".

כִּי אִזּוֹ הוּא זְמַן נְתִינַת הַצְּדָקָה - כִּדִּי
 לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא
 כְּרוּךְ אַחַר רִגְלֵי הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'אֲדָר', שֶׁהוּא סוּף הַשָּׁנָה.

וְכֵן אָמְרוּ רַז"ל (שְׁקָלִים פ"א מ"א): "בְּאֲחָד
 בְּאֲדָר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים".

ד.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, עֲנִין אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת)

עֵקֶר 'הַתְּגַבְרוֹת עַמְלֵק' - בְּחֵדֶשׁ הָאֲחֵרוֹן
 וְהַסּוּף שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'חֵדֶשׁ
 אֲדָר' וְכוּ'.

ה.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, תַּשְׁעָה-בְּאָב וְשָׁאַר-תַּעֲנִיּוֹת ד, יח -
 עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א סא, 'חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן')

'אֲדָר' - הוּא הַחֵדֶשׁ הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר מֵהַשָּׁנָה,
 שֶׁהוּא סוּף הַשָּׁנָה, וְאִזּוֹ צְרִיכִין
 לְהַכְלִיל בְּשִׁכְלֵי-הַפּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'כָּלְלִיּוֹת שְׁתֵּי-עָשָׂרָה אַבְנֵי יַעֲקֹב' בְּאֶבֶן
 אַחַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבָטִים',
 שֶׁהֵם 'שְׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה', שֶׁהֵם
 בְּחִינַת 'לְבָנָה' - כִּי "כָּל הַחֲדָשִׁים גִּמְנִין
 לְלְבָנָה" (סִפְּהָ כַט).

שֶׁכָּלֵם צְרִיכִין לְהַכְלִיל בְּאֲחָד בְּהַשְּׁכָל-
 הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲמָה',
 שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא 'שִׁכְלֵי-הַפּוֹלֵל',
 כְּמוֹ שֶׁאָמַר אֲדַמוּ"ר ז"ל כְּמָה פְּעָמִים (סִימָנִים
 א, עד): שֶׁ'יַעֲקֹב, בְּחִינַת 'שְׁמֶשׁ', בְּחִינַת 'שִׁכְלֵ'
 - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'שִׁכְלֵי-הָעֲלִיּוֹן' הַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'סוּד הָעֵבוֹר' שֶׁנִּזְכַּר שָׁם בְּהַתּוֹרָה
 הַנ"ל, עֵינֵי-שָׁם - כִּי עֵקֶר 'סוּד הָעֵבוֹר',
 הוּא לְהַשְׁוֹת הַלְּבָנָה עִם הַחֲמָה. וְעַל-כֵּן
 "אֵין מַעֲבְרִין אֶלָּא אֲדָר" (רִאשֵׁי-הַשָּׁנָה ז), שֶׁהוּא
 'סוּף הַחֲדָשִׁים', 'חֵדֶשׁ הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר' - שֶׁאִזּוֹ
 צְרִיכִין לְהַכְלִיל לְבָנָה וְ'חֲמָה' יַחַד.

דְּהֵינּוּ: שְׁשֵׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַלְּבָנָה'
 (שְׁלַח-עֲרוּף, אַרְבַּע-חֲמִישִׁים תיז), שֶׁהֵם

בְּחִינַת שְׁנַיִם-עָשָׂר שַׁבָּתִים, שְׁתֵּים-עָשָׂר אַבְנֵי יַעֲקֹב, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל - יִהְיוּ כָּלָם כְּלוּלִים יַחַד בְּתוֹךְ אָבִן אֶחָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ כָּל הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר שַׁבָּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶמֶה, בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל הָעֲלִיּוֹן.

וְכַל־זֶה זֹכֵין עַל-יְדֵי אֲמוּנַת-חֻכְמַיִם, עַל-יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים בְּהַצְדִּיק-הָאֱמֶת וְכו'.

ו.

(לקוטי-הלכות, חקו"ת העכו"ם ב, ט - על-פי לקוטי-מוה"ר ח"א כה, א' חנוי לן מנא')

"מִשְׁנַבְּנֶם אָדָר מֵרַבִּין בְּשִׁמְחָה" (תענית כט.) - כִּי אִזְ צָרִיכִין לְהַכְנִיעַ קִלְפַת הַמֶּן-עֲמֹלֵק שֶׁהוּא הַמְדָמָה.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַרְבּוֹת בְּשִׁמְחָה - כִּי צָרִיכִין לְשַׂמַּח מְאֹד, בְּמָה שְׁזָכִינוּ לְהִיוֹת מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה מְגַלִּין ה'חן וְהַתְּפָאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַגּוֹנִין, שֶׁהוּא אֲדַלַת הַבּוֹרָא, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מַכְנִיעִין הַמְדָמָה - וְזוֹכִין לְעֲלוֹת לְכָל הַמְדָּרוֹת שֶׁבִּקְדָשָׁה, אָמֵן וְאָמֵן.

וְכַמְבָּאָר שֵׁם בְּסוֹף הַתּוֹרָה (ח"א כה, ה): "שֶׁעַל-יְדֵי שִׂמְחָה שֶׁשִׂמַּח בּו יִתְבָּרַךְ וּבְצַדִּיקֵי וְכו', מַכְנִיעִין הַמְדָמָה שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט בְּכָל דְרָגָא, וְעוֹלִין לְמְדָרְגַת הַגְּבוּהָ וְכו'".

ז.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, כא-כב)

"אִין מְעַבְרִין אֶלָּא אָדָר" (ראש-השנה ז). שְׁבוּ פוֹרִים. ו"בְּשַׁנַּת הָעֵבֹר, עוֹשִׂין פוֹרִים-קָטָן, וּפוֹרִים-גְּדוֹל" (שְׁלַחַן-עֲרוּךְ, אר"ח חיים תרצז).

כִּי יֵשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, כַּנִּגְדַּ שְׁנַיִם-עָשָׂר מְזֻלוֹת" (ספרי-יצירה פ"ה), וְהֵם "כַּנִּגְדַּ שְׁנַיִם-עָשָׂר שַׁבָּתֵי יָה" (תנחומא ויחי טו).

וְזֶה בְּחִינַת (תנחומא שם): "שְׁתֵּים-עָשָׂר שָׁעוֹת הַיּוֹם, וְשְׁתֵּים-עָשָׂר שָׁעוֹת הַלַּיְלָה" - שֶׁכֶּל הַזְּמַן, עַל-יְדֵי אֵלוֹ הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשִׁים, וְשְׁתֵּים-עָשָׂר שָׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה.

וְכָלָם צָרִיכִים לְהַכְלִיל בְּשִׂרְשָׁם, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת "כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר צְרוּפֵי הַיּוֹי"ה שֶׁבְּשְׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשִׁים, וְשְׁתֵּים עָשָׂר שָׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה", כִּידוּעַ (שְׁעַר-הַיְחוּדִים פ"י).

וּמִשָּׁם 'סוּדָה-הָעֵבֹר, שֶׁמְעַבְרִין אֶת הַשָּׁנָה, וְעוֹשִׂין הַשָּׁנָה בַּת 'שְׁלֹשָׁה-עָשָׂר חֲדָשִׁים.

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִין הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם הַזְּמַן, בְּבְחִינַת 'תְּלִיסָר תְּקוּנֵי דִיקְנָא, בְּבְחִינַת מְזֻל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר מְזֻלוֹת, 'כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר צְרוּפֵי הַיּוֹי"ה, שֶׁשָּׁם 'שְׂרֵשׁ הַזְּקֵנָה-דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן.

וְעַל-כֵּן "אִין מְעַבְרִין אֶלָּא אָדָר", שֶׁהוּא 'סוֹף הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה - כִּדֵּי לְהַכְלִיל הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשִׁים, בְּבְחִינַת 'תְּקוּן הַשְּׁלֹשָׁה-עָשָׂר, שֶׁהוּא הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר תְּקוּנֵי דִיקְנָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן.

וְעַל-כֵּן הַמֶּן-עֲמֹלֵק שֶׁרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּגַבְּרוֹתָיו הָיָה שֶׁרָצָה לְהַגְבִּיר הַבְּלִיַּהֲזְמַן, שֶׁשָּׁם 'תְּקוּף הַדִּין הַנִּבְּאָחַז בְּהַזְּמַן - עַל-כֵּן רָצָה "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד" וְכו' (אסתר ג, יג; ז, ד).

כי 'המן' הוא בחינת 'סְטְרָא־דְמוּתָא' חס' ושלום, ועל-כּן "הפיל פּוּר מִיּוֹם לְיוֹם וּמַחֲדָשׁ לְחֻדְשׁ" (שם ג, ז) - כי תִּלְהַבּ הַכּל בְּזִמְנוֹ, וְחָשַׁב בְּעֵצָם חֻכְמָתוֹ הֲרָעָה, הַיּוֹם וְהַזְּמַן שִׁיּוּכַל לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

"וְנִפְּלַ לֹו הַגּוֹרֵל בְּאֲדָר, וְשִׁמְחָה" (מגלה יג) - מִחֻמַּת שֶׁחָשַׁב: שָׂאז הוּא בְּחִינַת 'אַרְיֵכְת־הַזְּמַן', מֵאַחַר שֶׁהוּא 'סוּף חֲדָשִׁי הַשָּׁנָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אַחֲרִית הַשָּׁנָה', שֶׁשֵּׁם 'אַחִיזַת הַזְּמַן' בְּיוֹתֵר - כִּי כָּל מָה שֶׁהַזְּמַן נִתְרַחַק מֵהִתְחַלְתּוֹ, מִתְגַּבֵּר הַטְּעוֹת שֶׁל 'אַרְיֵכְת־הַזְּמַן' בְּיוֹתֵר.

וְעַל־כֵּן חָשַׁב: שָׂאז יִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֲסִי־וְשָׁלוֹם, שֶׁאֵינָם רוֹצִים לִילֵךְ אַחַר 'הַבְּלִי־הַזְּמַן', "וְדַתִּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עַם" (שם ג, ח) - כִּי הֵם מֵאַמִּינִים בְּבְחִינַת 'לְמַעַלְהָ' מִהַזְּמַן, וְעוֹסְקִים כָּל יְמֵיהֶם לְקַשֵּׁר הַזְּמַן לְבְחִינַת 'לְמַעַלְהָ־מִהַזְּמַן', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'סוּד־הַעֲבוּר', שֶׁמְעַבְרִין 'אֲדָר' דִּיקָא בְּנ"ל.

וְהוּא רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל־זֶה, כִּי כִּפּוּר בָּזָה וְאָמַר: שֶׁבְּ'אֲדָר' יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, עַל־יְדֵי 'חֻכְמַת הַפְּשׁוּף' שָׁלוֹ, שֶׁרָאָה: שֶׁכִּפִּי הַ'מְזוּלוֹת' יֵשׁ לוֹ כַּח אֵז לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וּבְאַמְת: הָיוּ יִשְׂרָאֵל אֵז בְּסַפְנָה עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד, כִּמּוּבָא בְּכָל הַסְּפָרִים, כִּי בְּוֹדָאֵי כִּפִּי הַ'מְזוּלוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תַּחַת־הַזְּמַן' - הָיָה לוֹ כַּח חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם.

אָבֵל בְּאַמְת: הַשֵּׁם־יִתְבַּרַךְ חָמַל עֲלֵיהֶם, וְהֵאִיר עֲלֵיהֶם 'הָאָרָה נִפְלְאָה'

מְבַחֲנַת 'לְמַעַלְהָ־מִהַזְּמַן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְרַדְּבִי', שֶׁהוּא בְּחִינַת "שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת" (מְלָאכֵי ג, ד), כִּמּוּבָא בְּסִימָן ס' - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'לְמַעַלְהָ־מִהַזְּמַן'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְהַפֵּךְ הַפּוּר "עַל רֵאשׁוֹ" (אֶסְתֵּר ט, כה) - כִּי הוּא וְזָרְעוֹ נִכְרְתוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי הֵם 'תַּחַת הַזְּמַן'.

אָבֵל יִשְׂרָאֵל עָלוּ לְגַדְלָה נוֹרָאָה אֵז - כִּי זָכוּ לְדוּרוֹת, שֶׁיֵּאִיר עֲלֵיהֶם אֵז 'הָאָרָה נִפְלְאָה', מְבַחֲנַת 'מְרַדְּבִי', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'לְמַעַלְהָ־מִהַזְּמַן', בְּנ"ל.

ח.

(עלים-לתרופה, א תרומה תקצ"ג)

וְעַתָּה בְּנֵי שְׁמַע בְּקוֹלִי לְאֲשֶׁר אָנֹכִי מַצְוֶה אוֹתְךָ, וְתִשְׁמַח עֲצֻמָּךְ בְּכָל מָה דְאֶפְשֶׁר, בְּפָרֵט כִּי 'יְמֵי אֲדָר' נִכְנָסִין, "שֶׁצָּרִיכִין לְהִרְבוֹת בְּשִׁמְחָה" (תענית כט).

וְתַתְּחִיל מַעֲתָה לַעֲשׂוֹת 'אַחֲשׁוּרוֹשׁ שְׁפִיל' [משחק; הַצְּנָה], וְ'קִבְצָן־וְעֵשֶׂר שְׁפִיל', וְ'קִיץ־וְחָרָף שְׁפִיל', וְשָׂאָר מִיְּמֵי 'שְׁפִיל וְצָחוּק'.

וְגַם מוֹסֵר כֶּתֵב זֶה, רַבִּי נַחֲמָן [מטולטשין], וְכָל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ - כָּלָם חוֹבֵה מְטוֹלַת עֲלֵיהֶם לְהַרְגִיל בְּשִׁמְחָה, עַל־יְדֵי כָּל מִיְּמֵי 'מְלִי־דְשָׁטוֹתָא'.

וּבְפָרֵט בְּפּוּרִים בְּעֲצֻמוֹ תִּהְיֶה "אֵךְ שִׁמְחָה" (דְּבָרִים טז, טו). **אוֹן טַאקַע פָּאָרֵט הָאָפּ, פָּאָרֵט אוֹן פָּאָרֵט אוֹן פָּאָרֵט** [וּבְכָל־זֹאת, רַק שִׁמְחָה, בְּכָל זֹאת, וּבְכָל־זֹאת, וּבְכָל־זֹאת].

ז' אדר

– הלולת משה רביא מהימנא עליו השלום –

עניני הסתלקות משה רביא מהימנא – רצון שברצונות'

[מי יתן והיה לנו מנהיג הדור, רועה נאמן וכו', כמו 'משה רבנו' עליו השלום. (לקוטי מוה"ק ח"ב לט)]

בחינת רצון איך סוף המלכש ברצונות,
ב'תמונות אותיות, בבחינת מלכות.

וזה: "מול בית פעור" – כי אמרו חז"ל
(לקוט דברים תתקס"ה): "למה נקרא שמו
'פעור', על שם שפוער פיו" – פי שפוגמין
ב'מלכות, אזי יש לו פח לפער פיו'
בצרופים רעים.

אבל משה שתקן מדת המלכות' – על-
ידי זה לא היה יכולת ביד פעור'
לפער פיו.

וזה: "ולא ידע איש", "אפלו משה לא
ידע" (סוטה יד.) – כי נתבטל לגבי איך-
סוף.

וכל זה היה בזמנו – אבל בודאי גם
בחינו היה לו 'התפשטות
הגשמיות', והיה מדבק עצמו באור איך-
סוף. אבל ה'התפשטות' היה בבחינת (תחזקאל
א. יד): "והחיות רצוא ושוב", כי הקדוש-
ברוך הוא רוצה בעבודתנו וכו'.

ובשעה שנתבטל לגבי איך-סוף – אזי הוא
בבחינת: "ולא ידע איש" –
שאפלו הוא בעצמו אינו יודע מעצמו. אבל
זאת הבחינה צריך להיות "רצוא ושוב" –
כדי שיתקיים ישותו.

נמצא: פשהוא בבחינת "ושוב" – אזי
צריך להראות גם לדעתו!

"בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה"
(מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.)

א.

(ח"א ד, ט)

וזה בחינת 'התפשטות הגשמיות' – פי
כשרוצה להכלל ברצון איך-סוף,
צריך לבטל ה'ישות' שלו.

וזה שכתוב בזהר (יתרו פח): "שהסתלקות
משה בשבת, בשעתא דמנחה, שאז
התגלות רעוא דרעוין" – שהוא בחינת
רצון איך-סוף, שכל הרצונות מקבלין
חיותם ממנו.

וזה מחמת שבטל משה' כל ישותו,
כמו שכתוב (שמות טז, זח): "ונחנו
מה".

וזה פרוש (דברים לד, ו): "ויקבר אתו בני
בארץ מואב מול בית פעור, ולא ידע
איש את קברתו עד היום הזה".

"ויקבר אתו בגיא" – זה בחינת 'אין', כמו
שכתוב (ישעיה מ, ד): "כל גיא
ינשא".

"בארץ מואב" – זה בחינת 'מלכות' –
ש'דוד' בא מ'מואב'. שנסתלק
משה בתוך 'איך-סוף', בתוך רצון-
שברצונות, בתוך רעוא דרעוין, שהוא

כי מתחלה בשעת 'דבקות' - היה נתבטל ה'דעת', כמו שכתוב: "ולא ידע איש".

וכשהוא בבחינת "ושוב", ששב ל'ישותו' - אז שב ל'דעתו', ואז הוא יודע 'אחדות האין-סוף וטובו וכו'.

ב.

(ח"א, ה)

"ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע ואצוני" (דברים לא, יד). היה צריך אז למסר הכל ל'יהושע', ואין שלטון ביום המות" (קהלת ח, ח), כי בשעת 'הסתלקות הצדיק', אין לו שליטה וכח להאיר ל'יהושע'.

על-כן דיק: "ואצוני", אני בעצמי - כי חזרה ה'ממשלה' להקדוש-ברוך-הוא.

ג.

(ח"א, ח)

'משה' הוא מבטל ה'עבודה-זרה'. ובשביל-זה נקבר "מול בית פעור" (דברים לד, ז), "כדי לבטל העבודה-זרה שבפעור" (סוטה יד. "לכפר על מעשה פעור") - כי 'מש"ה' גימטריא 'חרוץ' א"ה' (מגלה-עמקות, ואתחנן אופן ד; קלז), כי הוא מבטל 'חרוץ-אף' של ה'עבודה-זרה' וכו'.

ד.

(ח"א, ח)

"הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג, ז), "בחדש שמת בו משה" (מגילה יג:).

כי 'המן' שהוא בחינת 'עבודת-אלילים', "שעשה עצמו עבודת אלילים" (מגלה י:), חשב: "שכבר מת משה המבטל פח

ה'עבודה-זרה', ואין עוד מי שיוכל לבטלו!" - אבל 'מרדכי ואסתר' היה להם הכח הזה!

ה.

(ח"א, ה)

"יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל. לכן לא תביאו וכו' אל הארץ. הנה מי מריבה" (במדבר כ, יביג) - משה נסתלק קדם זמנו, והשכינה מיכלת ובוכה עליו.

"להקדישני לעיני בני ישראל" - 'להקדישני' דיקא - כי על-ידי ה'תפלה של רבים', נתקדש השם-יתברך.

"לכן לא תביאו וכו' אל הארץ" - רמז על 'הסתלקותו' - כי ה'קדשה' גם-כן נתוסף למעלה בשעת 'פטירת הצדיק'. (עין חיי-מוהר"ן פג).

ו.

(ח"א, נח, א-ב)

'באר' ו'ענן' ו'מן', כלם חזרו בזכות 'משה', כמו שאמרו חז"ל (תענית ט. על זכריה יא, ח): "ואכחד שלשת הרעים בירח אחד" - "כשנסתלק משה בירח אדר, נסתלקו באר וענן ומן, והוי כאלו מתו כל השלש" (משה אהרן ומרים) בירח אחד.

ו'משה' היה נשמתו כלול מ'שלשה אבות' (תקוני-זהר קיב. השמטות-הזהר ח"א רסו:).

ולעתיד בשעת התחיה, יקום משה כלול משלשה אבות במקדם, בחינת (קהלת א, ט): "מ'ה ש'היה הוא ש'היה", בחינת (דברים לא, טז): "הנה ששב עם אבתיך וקם" - שיקום בתחיה כלול משלשתן.

ז.

(ח"א רטו)

דע: שיש 'פדיון' אחד, שכולל כל העשרים וארבעה בתידינים, ויכול להמתיק כל העשרים וארבעה בתידינים' (עי' חיי"מ וז"ח נה).

ולזה ה'פדיון' צריך 'עתרצון', בחינת 'התגלות מצה הרצון', כמו בשבת במנחה.

אך אפלו הצדיקים, לאו כל אחד יודע זה הפדיון, ולא נמצא בי"אם חד בדרא שידע זה הפדיון.

ופעמים אפלו כשזה הצדיק עושה פדיון, אינו מועיל - מחמת פי גם למעלה תאבים מאד לפדיון כזה וכו', ועל-כן כשפא להם זאת ההמתקה, משתמשים עמה לצורך דבר-אחר - דהינו: שעל-ידי-זה נעשין 'גרים'.

כי "כל זמן שיש עפ"ם בעולם, חרוץ-אף בעולם" (ספרי ראח), וכשמתקין הדין והחרוץ-אף, נמתק העפ"ם ונעשין גרים.

וזה היה עבודת 'משה רבנו' עליו-השלוש, כל ימי חייו, וגם לאחר מותו, כי השתדל לקרב הערב-רב, פדי לעשות גרים, וגם במותו נקבר "מול בית פעור" (דברים לה, ז) - "פדי להמתיק העפ"ם" (על-פי סוטה יד. "לכפר על מעשה פעור"), פדי שיהיו נעשין 'גרים'.

ועל-כן "נסתלק בשבת במנחה, שאז הוא עתרצון" (זהר יתרו פח:) - פדי להמתיק כל העשרים וארבעה בתידינים - פדי לעשות גרים'. כי כל עבודת 'משה':

להמתיק ה'חרוץ-אף' של העפ"ם, לרצון.

ועל-כן 'משה' עומד בין 'שמד' לרצון - כי מספר 'מש"ה' (345), הוא ממצע בין מספר 'שמ"ד' (344) למספר 'רצו"ן' (346) - כי הוא עומד תמיד להמתיק ה'שמד' להפכה לרצון פנ"ל.

[שמד' נקרא כל דבר שהוא כנגד רצון-השם - והוא מעלה כל השמדות האלו לרצון (על-פי 'לקוטי-הלכות', ברכת-השחר [ח].

ח.

(ח"ב ז, ז)

הכנעתם של ה'חיות-רעות', 'הכמי' הטבע', בחינת 'מצח הנחש' - הוא על-ידי 'חכם גדול שבקדשה', שיכול לקשר כל הרצונות ב'שרש הרצון', ששם הוא בחינת 'הסתלקות משה' (זהר יתרו פח: נשא קכט.).

והוא בחינת 'מצח הרצון', בחינת (שמות כח, לח): "והיה על מצחו לרצון".

וצריך לקשר כל הרצונות שיש בעולם, ל'שרש הרצון' - ועל-ידי-זה הוא מתגבר ומכניע וסותר דעות 'הכמי-הטבע', שפופרים ברצון.

ט.

(ח"ב ז, יא)

"זמנא חדא אזלינא בספינתא, וחינא ההוא אבן טבא דהדר לה תנינא, ונחת בר אמוראי לאתויה, אתא תנינא קא בעי בלע לספינתא, אתא צפרא פושקנצא, פסקה לרישה" (בבא-בתרא עד:).

"זמנא חדא אזלינא בספינתא" - זה בחינת 'שרש-הרצון', ששם

'קבורת משה' שנסתלק ב'שרש-הרצון'.
וזה בחינת 'ספינתא', בחינת (דברים לג, כא):
"כי שם חלקת מהקק ספון".

'והזינא שהוא אבן טבא דהדר לה'
תנינא" - בחינת (משלי יא, א):
"אבן שלמה רצונו", בחינת הרצון הנ"ל.

'דהדר לה תנינא" - זה 'מצחה-הנחש'
שמסבב ומתגבר על הרצון.

'ונחת בר אמוראי לאתויה" - הינו
בחינת ה'חכם שבקדשה', בחינת
(משלי ז, ד): "אמר לחכמה אחתי את" -
שה'חכם שבקדשה רצה להתגבר ולהעלות
הרצון, לקשרו ל'שרש הרצון'.

"אתא תנינא קא בעי בלע לספינתא" -
הינו: שבא בחינת 'מצחה-הנחש',
שרש חכמת-הטבע, ורצה לבלע ה'ספינה',
בחינת 'שרש-הרצון', בחינת: "כי שם
חלקת מהקק ספון" - כי 'מצחה-הנחש'
רצה להתגבר גם ב'שרש-הרצון, להטיל
פגם וכפירה שם חסוּש-לום.

"אתא פושקנצא" - הינו: 'עורב' -
"פסקה לרישה" - פרוש: שבא
בחינת 'עורב', דהינו: 'צדקה' - כי עקר
עבודת הצדקה, בבחינת 'עורב', בחינת
(מלכים א יז, ד): "ואת הערבים צויתי
לכלפלך", להפך 'אכזריות' ל'רחמנות' -
ועל-ידי-זה מתגברים על 'מצחה-הנחש',
'חכמת הטבע'.

י.

(ח"ב ה, ט)

וזה בחינת שאחר 'הסתלקות משה', בא
שר צבא ה' ואמר: עתה באתי"
(יהושע ה, יד). 'הסתלקות משה' זה בחינת

'הסתלקות הדעת', בחינת 'שנה', שאז
ה'דעת' מסתלק, ואין נשאר רק ה'רשימו'.

אזי הוא בחינת: "ויאמר וכו' אני שר צבא
ה'" - דהינו 'מלאך' - "עתה באתי" -
כי אז נשאר ה'רשימו' בבחינת מ'לאך' -
בחינת (ברכות נה:): "חלום על-ידי מלאך".

יא.

(ח"ב ה, טו)

"הסתלקות הדעת והמחין, הוא בחינת
'הסתלקות משה', בחינת
'שנה מתוקה' - בבחינת (קהלת ה, יא):
מ'תוקה שנת העבד".

יב.

(ח"ב ז, בסוף)

וזה בחינת 'קבורת משה', שהוא בחינת
'המקיפים', שהם טמונים מעין כל.

וזה (סוטה יד.): "עליונים נדמה להם
למטה ותחתונים נדמה להם
למעלה", הנאמר ב'קבורת משה' - זה
בחינת (דברי-הימים א כט, יא): "כי כל בשמים
ובארץ" - שצריך ה'צדיק' שזוכה לאלו
ה'מקיפים', שיהיה לו בחינת 'כל'.

להראות לעליונים שהם למטה: "שאינם
יודעים כלל בידיעתו יתברך!"
בחינת (זהר תרומה קכז): "מה חמית מה
פשפשת", בחינת: "איה מקום כבודו" (תקוני-
זהר כ, ועוד - קדשת כתר).

ולתפוך: "תחתונים נדמה להם למעלה" -
כי הם משיגים: ש"מלא כל
הארץ כבודו" (ישעיה ג, ג), בחינת: "ואראה את
ה'" (שם שם, א).

[בסוף התורה שם: "וכל אלו הדברים לא באו ככלל, כי
אלו הדברים נאמרו וכו'"]

אֵיטָא עַל-זֶה בְּחַיֵּי-מוֹתֵר"ן מַב: הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים אַחַר הַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֶּץ, כִּי מִרְחַמִּם יִנְהַגִּם", בְּלִקּוּטֵי-תַנְיָנָא בְּסִימָן ז', הַמַּתְחִילִין: "וְזֶה בְּחֵינַת קְבוּרַת מֹשֶׁה וְכוּ' - אֱלוֹ הַדְּבָרִים הֵם מִהַדְּבָרִים שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לִפְנֵי אֲנָשֵׁי שְׁלֹש־סַעֲדוֹת אַחֲרָיִם, הֵינּוּ לִפְנֵי עֲלִיּוֹנִים. כִּי יֵשׁ אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ סַעֲדוֹת אַחֲרָיִם שֶׁאָמַר לִפְנֵיהֶם גַּם-כֵּן תּוֹרָה.

וּמוֹכֵן מִדְּבָרָיו: שֶׁשָּׁשְׁעָה שֶׁאָמַר לִפְנֵינוּ תּוֹרָה, עוֹמְדִים שָׁם מִי שֶׁעוֹמְדִים, וְאָמַר לִפְנֵיהֶם גַּם-כֵּן מַעֲנִין הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר לִפְנֵינוּ! אֲבָל בּוֹדָאֵי אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר לִפְנֵיהֶם, הוּא גְבוּהָ יוֹתֵר הַרְבֵּה! וּמַעַט דְּמַעַט מֵאוֹתָן הַדְּבָרִים, אָמַר לִפְנֵינוּ בְּרַמְזוֹ בְּעֵלְמָא, וְלֹא בְּאֵר אוֹתָם כֻּלָּל, וְהֵן הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים שָׁם אַחַר הַתּוֹרָה הֵנ"ל].

[שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֹדֶשׁ ח"ג תרצט: בְּסוּף הַתּוֹרָה "כִּי מִרְחַמִּם יִנְהַגִּם" אֵיטָא: "וְכָל אֱלוֹ הַדְּבָרִים לֹא בְּאֵר כֻּלָּל, כִּי אֱלוֹ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ וְכוּ"!] - וְחֹסֵר הַסִּיּוּם!

הַלְשׁוֹן שֶׁאָמַר אֲזוֹ רַבֵּנוּ ז"ל בַּעַת 'אֲמִירַת-הַתּוֹרָה', הוּא כָּד: "אֱלוֹ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ לְאֲנָשֵׁי סַעֲוֵדָה-שְׁלִישִׁית' הָאַחֲרָיִם (הֵינּוּ מְלָאכִים וְשָׂרְפִים), שֶׁהֵם אֵינָם אוֹכְלִים הַלּוֹת"!] [אִין דָּאס אִיז שׁוֹיִן גְּעָאָנְט גְּעוֹוֹרְן פֶּאָר דִּי 'אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ סַעֲוֹדוֹת' דִּי אַנְדֶּרַע, וְוַאס זֵיי עָפּוּ נִישְׁט קִיין קוֹלִיטֶש"!]!

יג.

(ח"ב כו)

"מַחְקָק - זֶה מֹשֶׁה" (בַּמְדָּבָר כ"א, יח; דְּבָרִים ל"ג, כ"א - בְּבִא-בְּתָרָא טו.). "מַחְקָק" בְּגִימַטְרִיא רַמ"ח" (בַּעַל-הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית מַט, י; מְגַלְהַעֲמֻקּוֹת פְּרִשְׁת חֻקַּת) - כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

יד.

(ח"ב עב)

"מַחְקָק - זֶה מֹשֶׁה" (בַּמְדָּבָר כ"א, יח; דְּבָרִים ל"ג, כ"א - בְּבִא-בְּתָרָא טו.) "מַחְקָק" בְּגִימַטְרִיא רַמ"ח" (בַּעַל-הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית מַט, י; מְגַלְהַעֲמֻקּוֹת פְּרִשְׁת חֻקַּת) - הֵינּוּ בְּחֵינּוֹת הַשְּׁפָלוּת שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

טו.

(ח"ב צא בְּסוּף)

"כֹּד מִית מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, צֹחַ קֹדֶשׁ-בְּרִידֵי-הוּא: "וְוִי, מִי יָקוּם לִי עִם מְרַעִים" (תְּהִלִּים צ"ד, טז - סוּטָה יג: דְּבָרִים-רַבָּה י"א, י) - 'לִי' דִּיקָא, בְּחֵינַת 'הַכְּמָה-עֵלְאָה' וְ'הַכְּמָה-תַּתָּאָה', שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'לַמ"ד יו"ד', בְּחֵינַת 'ל"י'.

הֵינּוּ: "מִי יָקוּם" - וַיַּעֲלֶה וַיִּקְשֶׁר בְּחֵינּוֹת: 'ל"י' - הֵינּוּ: 'הַכְּמָה-תַּתָּאָה' עִם 'הַכְּמָה-עֵלְאָה'.

"עִם מְרַעִים" - הֵינּוּ: שֶׁהוּא מַעֲלָה הַכְּמָה-תַּתָּאָה מִכָּל הַרְעִים' שֶׁבַּעוֹלָם, וּמְקַשֶּׁרם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְהַכְּמָה-עֵלְאָה' - שֶׁזֶה בְּחֵינַת 'ל"י'.

כִּי 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם - בּוֹדָאֵי הִיא יָכוֹל זֹאת מְאֹד, לְהַעֲלוֹת בְּחֵינַת הַכְּמָה-תַּתָּאָה, מִכָּל הַרְעִים וְרַשָּׁעִים שֶׁבַּעוֹלָם, וְלְהַחְזִירם בְּתַשׁוּבָה.

טז.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן רנט)

זֶהוּ עֵקֶר 'תַּעֲנוּג עוֹלָם-הַבָּא', שֶׁאֲזוּ יִזְכוּ לְרַצוֹן' וּלְכַסּוּפִין, בְּחֵינַת 'רַעוּא-דְרַעוּוִין', שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'הַסְתַּלְקוֹת מֹשֶׁה'.

כִּי אֲזוּ יִזְכוּ לְצִמְאוּן' וּלְכַסּוּפִין אֲמַתִּיִּים' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתַּעֲנוּג שֶׁל עוֹלָם-הַבָּא, שֶׁיִּזְכּוּ בְּכָל פַּעַם לְרוֹנוֹת צִמְאוּנָם.

יז.

(חַיֵּי-מוֹתֵר"ן רפח)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: בּוֹאוּ וְנַחְזִיק טוֹבָה לְרַמָּאִים - שֶׁעַל-יְדֵי הַמַּחְלָקַת' שֶׁחוֹלְקִים עָלֵינוּ, בָּאֵנוּ לְדְבָרִים גְּדוֹלִים, וְהֵם עוֹשִׂים לָנוּ טוֹבָה גְּדוֹלָה.

כי כן הדבר: שעל ידי המחלקת, באים ומשיגים דברים גדולים!

כמו שמצינו שאמרו רז"ל (תמורה טז):
 "שבימי אבלו של משה, נשתכחו שלש מאות הלכות וכו', ושאל יהושע להקדוש ברוך הוא, ואמר לו: לאמרן לך אי אפשר, צא וטרדן במלחמה. ועתניאל בן קנז החזירן בפפולו, ועתניאל היה איש מלחמה וכו'".

נמצא: שעל ידי המלחמה, זכה להחזיר ההלכות שנשתכחו.

יח.

(חיי מוהר"ן תרב)

"אמר רבי יוחנן בן זכאי: ולא עוד אלא שיש שני דרכים לפני, אחד לגן עדן, ואחד לגיהנם, ואיני יודע באיזה דרך מזליכין אותי" (ברכות כח):

וכי שיד ש'רפן יוחנן בן זכאי יהיה מספק בזה אם יזליכו אותו לגיהנם!?

אך "הצדיק הגדול מזליכין אותו אחר מותו דרך הגיהנם, כדי להעלות משם נשמות", פידוע (זהר פנחס רכ):

נמצא: שהצדיק הגדול הוא עובד את השם גם אחר מותו! כי הוא עוסק גם אחר מותו להעלות נשמות הנפולות, מהמקומות שנפלו לשם, ולהחזירם להשם-יתברך!

וזהו (יהושע א, א): "ויהי אחרי מות משה עבד ה'" - שגם 'אחרי מות משה', היה עובד השם - פי משה עובד השם גם עתה אחרי מותו, כי הוא עוסק להעלות נשמות הנפולות להשם-יתברך.

ועין בלקוטי א' סימן רט"ו [מובא לעיל], שם מבאר גם-כן: שמושה גם עתה לאחר מותו, הוא עוסק להעלות ולתקן נפשות להחזירם בתשובה ולעשות גרים.

וזה שהיה רפן יוחנן בן זכאי מתירא ומסתפק: "אם יזליכו אותו בגן-עדן או בגיהנם!?" - פי היה חושש שיזליכו אותו דרך הגיהנם, בשביל להעלות נשמות, כנ"ל (עין עוד בפנים).

יט.

(ספר המדות, 'שכרות' ח"ב ד)

"על-ידי 'שכרות' - הוא שוכח באזהרות משה-רפנו. פי משה' מלבש ברמ"ח איבריו של אדם, ובכל איבר ואיבר מזהיר את האדם במצוות התלויות בו.

ובשביל-לזה נקרא (במדבר כא, יח; דברים לג, כא): "מהק"ק" - "גימטריא רמ"ח" (בעל-הטורים בראשית מט, י; מגלה-עמקות פרשת חקת).

כ.

(פוכבי-אור, חכמה-ובינה לה)

כל שנותיו [של רפנו ז"ל] היו בערך ארבעים שנה' - פי "בן ארבעים לבינה" (אבות פ"ה מכ"א).

עין ברש"י פרשת פי תשא (שמות ל, טז): "ש'שנות האנשים, מכון למנין שנות עולם המתחילין מתשרי".

ונמצא לפי-זה: כשנולד בניסן בשנת תקל"ב (שעל-זאת הגרסא כתב מוהרנ"ת ז"ל [חיי מוהר"ן קד]: "שכפי הנראה שפך הוא האמת"), והסתלקותו היה בח"י ימים בתשרי בשנת תקע"א - מכון ממש ארבעים שנה.

וְזֶה אֲשֶׁר צָרוּף שְׁמוֹ 'נַחֲמָן': 'מִוֹחַ נְיוֹן' - כִּי הוּא הַשִּׁיג 'מַחַ הַנּוֹן' מ'שְׁעָרֵי-בֵינָה'.

וְזֶה אֲשֶׁר גַּם: יוֹם הַסְּתַלְקוֹתוֹ וְעֵלְיָתוֹ לְגַבְהֵי מְרוֹמִים - הוּא מְכוּן מִמַּשׁ בְּיוֹם הָאֶרֶת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, וּבַפְּרָשָׁת הַשְּׁבוּעַ שֶׁל הַסְּתַלְקוֹת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם.

וְזֶה אֲשֶׁר בְּיוֹם שֶׁחַל בּוֹ ז' אָדָר, פְּטִירַת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם - יְחוּל לְעוֹלָם, יוֹם שְׁנֵי דְחַל-הַמוֹעֵד סְפוּת, יוֹם הַסְּתַלְקוֹתוֹ.

כא.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושאר-תעניות ד, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סא, 'חדי רבי שמעון')

"בְּז' בְּאָדָר מֵת מֹשֶׁה, וּבְז' בְּאָדָר נּוֹלַד מֹשֶׁה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.).
הֵינּוּ: כִּי בְּיוֹם שְׁמֵת ה'צַדִּיק-הָאֱמֶת', בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' - בּוֹ בְּיוֹם הוּא נּוֹלַד מִחֻדָּשׁ.

כִּי "גְּדוּלִים צַדִּיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם" (חלין ז:). וְזֶה שְׂאִין יְכוּלִים לְגַמֵּר בְּחַיֵּיהֶם מִחַמַּת רַבּוּי עוֹזוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, הֵם גּוֹמְרִין אַחַר מִיתָתָם דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּמַקּוֹם-אַחַר (לקוטי-מוהר"ן ח"א סה, חיי מוהר"ן סימן קצ).

כִּי 'מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, עַל-יְדֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, תִּקַּן הַפְּגָם שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה "ט' תִּקּוּנֵי" (ח"א כ - מובא לעיל).

וְזֶה שְׁכַתּוֹב (במדבר כ, יג): "הִמָּה מִי מוֹרִיבָה וְכוּ' וַיִּקְדַּשׁ בָּם" - "וַיִּקְדַּשׁ" דִּיקָא, שְׁמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נִכְלָלוּ בְּהַסְּתַלְקוֹתָם, בְּתַכְלִית קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן וְגַבְהֵי מְרוֹמֵי מֶלֶךְ, שְׁמֹשֶׁה מִמְּשִׁיכֵי תִּקּוּן וְהַמְתָּקָה לְכָל הַדִּינִים

שְׁבָעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עִקַּר תִּקּוּן הָעֲצָה הַשְּׁלֵמָה - עִקַּר תִּקּוּן אֱמוּנַת-חֲכָמִים'.

וְאֵז הַמְּשִׁיךְ תִּקּוּן נִפְלָא: שְׁכַל מַח שְׁנַתְרַבֵּין 'חֲלוּקֵי-דְעוֹת' בֵּין הַחֲכָמִים יוֹתֵר - יִתְרַבּוּ 'סְפָרִים-קְדוּשִׁים' יוֹתֵר, עַל-יְדֵי צַעֲקָתָם וְתַשׁוּבָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תַּהֲיֶה נִשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כִּי עַכְשָׁיו אַחַר שֶׁהָפָה מֹשֶׁה הַצּוֹר, וְצָרִיכִים הַחֲכָמִים לְטַרַח בְּהַחֲלָכָה לְבַרְרָה - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבּוּ 'סְפָרִים-קְדוּשִׁים' הַרְבֵּה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם כָּל סְפָרֵי הַתְּלַמוּד הַקְּדוּשׁ, וּמְפָרְשֵׁיהֶם וּמְבַאְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה בְּכָל-פַּעַם יוֹתֵר, וְנִכְלָלַת בְּאַבְנֵי-שֵׁתִיָּה, בְּבַחֲיַנַּת 'קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן', בְּבַחֲיַנַּת "וַיִּקְדַּשׁ בָּם".

וּכְמוֹ-כֵּן מִתְנַהֵג בְּכָל דּוֹר, כִּי "אַתְּפַשְׁטוּתָא דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא" (תקוני-זוהר קיב.), שְׁבְכָל דּוֹר עוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל ה'צַדִּיקֵי-אֱמֶת', עַד שְׁכַמְעַט כְּמַעַט הָיָה נִחְרַב הָעוֹלָם שְׁמַתְקִים רַק עַל-יָדָם, אֲבָל הַצַּדִּיקִים בְּגִדְל פָּחַם, מְכַנְיָסִים תַּשׁוּבָה בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם בְּאֱמֶת.

וְכָל מַח שְׁנַתְרַבָּה הַמַּחֲלָקַת בְּיוֹתֵר - הֵם צוֹעֲקִים וְזוֹעֲקִים וּמִתְחַנְנִים וְשׁוֹבִים לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְרַבֵּים 'סְפָרִים-קְדוּשִׁים' בְּיוֹתֵר, וְנִשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁנִּכְלָלוּ ב'קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן', שֶׁשֵּׁם הַהַמְתָּקָה שֶׁל כָּל מִינֵי דִינִים שְׁבָעוֹלָם.

כב.

(לקוטי-הלכות, פורים א, ב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, 'וביום הבפורים')

עִקַּר הַתְּגַבְרוֹת הַמֶּן, הָיָה ב'חֻדָּשׁ אָדָר', שְׂאֵז רָצָה לְהַתְּגַבֵּר, "עַל-יְדֵי שְׂרָאָה

שָׁאז מַת מֹשֶׁה" (מגלה יג), שֶׁהוּא הָיָה עֹמֵר וְכִלְל 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה', "שֶׁעַל־יְדֵי הַתּוֹרָה מִגְּלִין הַהִסְתָּרוֹת".

וְסִבֵּר: שְׁמֵאֲחֵר שְׁמַת מֹשֶׁה אַז, נִתְבַּטַּל כַּח עֶסֶק הַתּוֹרָה, וְאִי־אֶפְשֵׁר לְגַלוֹת הַהִסְתָּרָה עוֹד, וּמִחֲמַת־זֶה הִתְגַּבֵּר אַז - כִּי הוּא כָּנָגֵד מְלָכוֹת־דְּקִדְשָׁה, וּכְשֶׁה'מְלָכוֹת־דְּקִדְשָׁה' בְּבַחֲנֵת ה'הִסְתָּרָה', עַל־יְדֵי שְׂאִין עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה - אַזִּי מִתְגַּבֵּר בַּחֲנֵת ה'הֶמֶן' עַמְלֵק' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הָמֵן הָרָשָׁע "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג, ז) - שְׂרָצָה לְהַפִּיל גּוֹרֵל, לְהַפִּיל מִמֶּשׁ, שְׂרָצָה לְהַפִּיל הַגּוֹרֵל, שֶׁהוּא 'מְקוֹר הַחַיִּים', לְהַמְשִׁיךְ לְעֶצְמוֹ לְחַלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ חֲסוּשׁוֹ שְׁלוֹם, לְהַמְשִׁיךְ הַגּוֹרֵל וְה'חַיִּים' לְסִטְרָא־אֲחֵרָא חֲסוּשׁוֹ שְׁלוֹם.

וְזֶה בַּחֲנֵת: "הַפִּיל פּוֹר", שֶׁהוּא בַּחֲנֵת שְׂבָחָה", כְּמוֹבָא (עין פְּרִיעֵצ־חַיִּים, שֶׁעַר הַשְּׁבַת כַּד - בְּעֵינֵי פּוֹר"ה שַׁר שֶׁל שְׂבָחָה), שֶׁהוּא 'סִטְרָא־דְּמוֹתָא', שְׂרָצָה לְהַפִּיל הַגּוֹרֵל הַנֶּ"ל לְחַלְקוֹ חֲסוּשׁוֹ שְׁלוֹם, לְמַטָּה לְחַלְקוֹ, לְבַחֲנֵת 'פּוֹר', בַּחֲנֵת 'שְׂבָחָה', 'סִטְרָא־דְּמוֹתָא'.

וְלֹא עָלָה בְּיָדוֹ טְעוֹתוֹ, כִּי־אִם "בַּחֲדָשׁ אָדָר, שָׁאז מַת מֹשֶׁה", וְסִבֵּר שֶׁנִּתְבַּטַּל 'כַּח הַתּוֹרָה' כִּנ"ל, שְׂאִין יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ לְעֶצְמוֹ הַגּוֹרֵל חֲסוּשׁוֹ שְׁלוֹם, כִּנ"ל, כְּמוֹבָא בְּמֵאֲמַר "וְאֵלֶּה הַמְשֻׁפְּטִים" (ח"א י).

אָבֵל בְּאֵמַת: 'מְרַדְּכִי' "שֶׁהִיא גַם־כֵּן בַּחֲנֵת ה'תּוֹרָה'" (אסתר־רַבָּה ו, ב) - הָיָה לוֹ כַּח לְגַלוֹת הַהִסְתָּרוֹת, וְלִהְיוֹתֵנוּ, וְלִהְיוֹתֵנוּ מִמֶּנּוּ כָּל יְנִיקָתוֹ שֶׁיִּנְק מֵהַקִּדְשָׁה, וְאִזִּי יֵשׁוּב וְיִתְהַפֵּךְ הַחֲנִיּוֹת שֶׁהִיא אֶצְלוֹ בְּגַלוֹת, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִזֶּה 'תּוֹרָה חֲדָשָׁה', בְּבַחֲנֵת (אִיּוֹב כ, טו): "חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֲנוּ" (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ שָׁם - ח"א נו).

נג.

(לְקוּשֵׁי־הַלְכוֹת, קִרְחָה וּכְתֻבַּת־קַעֲמֵעַ ג, יז)

עַל־כֵּן "הַפִּיל פּוֹר" וְכוּ', וְנִפְּלַל לוֹ הַגּוֹרֵל בַּחֲדָשׁ אָדָר" (אסתר ג, ז), וְסִבֵּר: שָׁאז יִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֲסוּשׁוֹ שְׁלוֹם.

כִּי "בִּז' בְּאָדָר מַת מֹשֶׁה" (מגלה יג: סוּטָה יב. קְדוּשֵׁין לַח.), שְׁנַתָּן ה'תּוֹרָה' שְׁנִקְרָאת "שְׁלוֹם", כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (תְּהִלִּים כט, יא): "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם".

וְכֵל עֵינֵי מֹשֶׁה, הָיָה בַּחֲנֵת 'שְׁלוֹם' - כִּי הָיָה עוֹסֵק תְּמִיד לְקָרֵב הַרְחוּקִים בְּיוֹתֵר לְהַשִּׁיב־יִתְבָּרֵךְ, וְלְהוֹצִיאֵם אֶפְלוֹ מִעֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא, כְּמוֹ שְׁאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּמְקוֹם־אֲחֵר (ח"ב פב).

וְסִבֵּר: שְׁמֵאֲחֵר "שְׂבִז' בְּאָדָר מַת מֹשֶׁה" - אִין מִי שֶׁיַּעֲמֵד בְּעַדְנוּ אַז לְקָרֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְן שֶׁהֵם נְזוּפִים לְהַשִּׁיב־יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן סִבֵּר: שֶׁיִּתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל אַז, מִחֲמַת שְׁנִתְרַחֲקוּ אַז מֵהַשִּׁיב־יִתְבָּרֵךְ בְּגַלוֹת בְּבָל, עַל יְדֵי 'פְּגַם־הַבְּרִית'.

אָבֵל לֹא הָיָה יוֹדֵעַ: "כִּי בִז' בְּאָדָר מַת מֹשֶׁה, וְבִז' בְּאָדָר נוֹלֵד מֹשֶׁה" (מגלה יג: סוּטָה יב. קְדוּשֵׁין לַח.) - כִּי בְּיוֹם שֶׁהַצְּדִיק מַת, בּוֹ בְּיוֹם הוּא נוֹלֵד מִמֶּשׁ, כִּי אַז אֹמֵר לוֹ הַשִּׁיב־יִתְבָּרֵךְ (תְּהִלִּים ב, ז): "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֵתִיךְ".

כִּי "צְדִיקִים בְּמִיתָתָן קְרוּיִים חַיִּים" (בְּרָכוֹת יח:), ו'גְּדוּלִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם" (חֲלִין ז:), ו'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' לִוְחָם עֲדִין ב'מְלַחֲמַת עַמְלֵק' בְּשְׂבִילֵנוּ, כִּי נִשְׁמַתוּ קְשׁוּרָה בְּגוֹפוֹ עֲדִין, בְּהַתְקַשְּׁרוֹת גְּדוּל וּבְשְׁלוֹם גְּדוּל.

ו'אֶת־פְּשׁוּטָתָא דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא" (תְּקוּנַיִת־זֶהַר קיב.) - כִּי 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' מִתְלַבֵּשׁ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בְּצְדִיקֵי־הָאֲמַתִּי

מהזמן, שהוא יודע להמשיך קדשת משה רבנו בכל דור ודור - לקשר ולהעלות הזמן, לבחינת למעלה-מהזמן.

שדיקא בשביל-זה "מת משה באדר", כנ"ל - שעל-ידי-זה עלו ישראל לגדלה נפלאה, אז דיקא.

נה.

(לקוטי-הלכות, ערלה ה, יב)

על-כן "כשנפל גורלו ביום שמת משה, שמח" (מגלה יג) - כי סבר: כי עתה אין נמצא מי שיהיה לו כח כמשה, לעלות עד 'שערה-חמשים', ולהמשיך משם 'חדושי-תורה', כפי הדור וכפי העת.

על-כן "עשה עץ גבה חמשים" (אסתר ה, יד), לתלות את 'מרדכי', להשליכו משם, כי לא האמין: שיש כח במרדכי, לעמד כנגד קלפה כזאת, שהיא בטמאה כנגד 'שערה-חמשים' של הקדשה.

אבל באמת: 'מרדכי' היתה מעלתו גבה מאד מאד, וכמובא בכתבי האר"י, מעצם גדלותו - כי "מרדכי היה פותח בדברים ודורשן" (מנחות סה), שהיה יכל לעלות להתחלת ופתיחת התורה, שהוא 'שרש התורה', בחינת 'שערה-חמשים' הנ"ל.

והיה יכל לתקן כל ישראל על-ידי-זה, על-ידי שהכניס בהם 'הרהורי תשובה' משם, עד שיזעקו כלם להשם-יתברך.

ועל-ידי-זה זכה להפך הדבר "על ראש הקן, ותלו אותו ואת בניו" (אסתר ט, כה), על אותו העץ דיקא הגבה חמשים - כי משם דיקא הפילו, על-ידי עצם

שבדור, כי "אין דור יתום" וכו' (תגיגה ג) , כמו שנאמר (קהלת א, ה): "זרח השמש ובא השמש", "עד שלא שקעה שמשו של עלי" וכו' (יומא לח: קדושין עב:).

ואז באותו הדור היו 'מרדכי ואסתר' - "בחינת משה רבנו עליו-השלו" (אסתר-רבה ו, ב) - שהיה להם כח לכפר ולהמתיק כל מיני מרידות, ולהמשיך שלום גדול.

נד.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, כב)

"שמח הקן כשנפל לו הגורל באדר, מחמת שאז מת משה" (מגלה יג) - כי 'משה' הוא בחינת 'למעלה-מהזמן', בחינת (קהלת א, ט): "מיה שיהיה הוא שיהיה", ראשי תבות 'מש"ה' (זהר עקב רעג. תקוני-זהר כח: לו: קיב:).

כי 'משה', נתן לנו כל התורה, שהיא חיינו וארץ ימינו, שכל עקרה היא להתקשר ולהכלל בבחינת 'למעלה-מהזמן', שהוא ה'עולם-הבא'.

ועל-כן באמת מחמת-זה "מת משה באדר", שבו 'סוד-העבור', שהוא להכלל הזמן, בבחינת 'למעלה-מהזמן', שזהו בחינת 'משה'.

ו'המן-הרשע' ימח-שמו, טעה וסבר: שמחמת שאז מת משה, אין מי שיוכל עוד להכלל הזמן, בבחינת 'למעלה-מהזמן'. ועל-כן סבר: שאז יתגבר על ישראל על-ידי התגברות הזמן כנ"ל.

אבל באמת "איש בער לא ידע" (תהלים צב, ז): שאז היה 'מרדכי', "שהוא בחינת 'משה'" (אסתר-רבה ו, ב), שהוא 'למעלה-

כחו שְהִיָּה יוֹדַע לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת אוֹתוֹת-
הַתּוֹרָה מִשָּׁם.

בו.

(לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, כד)

על־כֵּן הַתְּגַבֵּר הֶמֶן בְּסוֹף הַגְּלוּת הָרֵאשׁוֹן,
וְ"כֹל הַתְּגַבְרוֹת שָׁלוֹ וְשֵׁל עֲשֵׂרֶת
בְּנֵי הַטְּמֵאִים, הָיָה תַּחֲלָה לְבִטֵּל בְּנֵין בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ" (סדר־עולם־רבה כט; רש"י אסתר ט, י),
כְּדֵי לְבִטֵּל חֲסוֹן־שְׁלוֹם הָרוּח־חַיִּים שֶׁל
יִשְׂרָאֵל.

ועל־כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר "בְּאֶדְרָה, שְׁבוּ מֵת
מִשָּׁה" (מגלה יג), שֶׁהוּא הָרֵב-
דְּקִדְשָׁה, וְסָבַר: שֶׁעֲכָשׁוּ אֵין עוֹד מִי
שִׁימְשִׁיךְ הָרוּח־חַיִּים דְּקִדְשָׁה לְעַמֵּד בְּנִגְדּוֹ.

אָבֵל "אֵין דוֹר יְתוֹם" (חגיגה ג) - כִּי מְרֻדְכֵי
הָיָה גְדוֹל מְאֹד, וְהָיָה זֶה וְטַהוֹר
בְּתַכְלִית הַזְּכוּת, עַד שֶׁהָיָה יָכוֹל לִיָּרֵד אֶפְלוֹ
לְתוֹךְ הַצְּנוּרוֹת הָרַעִים שֶׁל הָמֶן־עַמְלָק'
יִמַּח־שָׁמָם וְכוּ'

בז.

(לקוטי־הלכות, מתנה ומתנת שכיב־מרע ג, ז - על־פי
לקוטי־מזוהר"ן ח"ב סז, 'בְּרֵאשִׁית, לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל')

על־כֵּן "הַפִּיל פּוֹר" (אסתר ג, ז) בְּאֶדְרָה, וְסָבַר
שָׂאז יוֹכֵל לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל
מִחֲמַת "שְׁבֵאֶדְרָה מֵת מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלֵיוֹ-
הַשְּׁלוֹם" (מגלה יג).

כִּי עִקַּר הַתְּגַבְרוֹת בְּחִינַת מְאוֹרֵי־אֵשׁ,
שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר,
בְּחִינַת "רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת" (ישעיה נא, כ; איכה ב,
יט; ד, א) - הוּא בְּעַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה.

דְּהֵינּוּ: בְּעַת שְׁנִסְתַּלְקִין הַצְּדִיקִים-
הָאֲמֵתִים וְנִתְעַלְּם הַפֶּאֶר שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוֹרֵי־אֹר, בְּחִינַת
'שֵׁם ה'" וְכוּ'.

שָׂאז מִתְּגַבְּרִין חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּחִינַת מְאוֹרֵי־
אֵשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָמֶן וְכוּ', וְעַל־כֵּן
רָצָה לְהַתְּגַבֵּר דִּיקָא בִּפְרָח שְׁמַת בּוּ מִשָּׁה.

אָבֵל בְּאֲמַת: "אֵין דוֹר יְתוֹם" (חגיגה ג),
וְ"עַד שֶׁלֹּא שִׁקְעָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל צְדִיק
זֶה, זְרָחָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל הַצְּדִיק שְׁאֲחֵרִיו" (יומא
לח: קדושין עב:).

וּבְכֹל דוֹר וְדוֹר נִמְצָא 'צְדִיק־אֲמֵתִי שֶׁהוּא
בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשׁ
בֵּית שְׁעוֹסֵק בְּבִנְיָן הַמְּשָׁכָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
מְאוֹרֵי־אֹר, שֶׁמְכַנִּיעַ הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל
שְׁקָר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוֹרֵי־אֵשׁ.

כִּי "בֵּז' בְּאֶדְרָה מֵת מִשָּׁה, וּבֵז' בְּאֶדְרָה נּוֹלָד
מִשָּׁה" (מגלה יג: סוֹטָה יב. קדושין לח.) - הֵינּוּ
בְּחִינַת (קהלת א, ה): "זְרָחָה הַשְּׁמֵשׁ וּבֵא
הַשְּׁמֵשׁ", "עַד שֶׁלֹּא שִׁקְעָה" וְכוּ' (יומא שם;
קדושין שם).

הֵינּוּ: שְׁבִיוֹם שְׁמַת הַצְּדִיק־הָאֲמֵת, בְּחִינַת
'מִשָּׁה' - בּוּ בִיוֹם נּוֹלָד צְדִיק אַחֵר
בְּמִקוֹמוֹ. כִּי אֵז כְּשֶׁהַתְּגַבֵּר הָמֶן הָיָה "שֶׁהָיָה
בְּחִינַת מִשָּׁה" (אסתר־רבה ו, ב) - כִּי הוּא בְּחִינַת
הָרֵאשִׁי־בֵּית וְכוּ'.

פְּרַשְׁתַּת זְכוּר

ענייני 'עמלק' - לפי סדר הפסוקים של קריאת 'פרשת זכור',
 ופרשת "ויבא עמלק" שקוראין בפורים

"אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ" (דברים כה, יח)

"זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק" (דברים כה, יז)

ד.

(ח"א יט, ה)

מי שאין לו שלמות לשון-הקדש, אזי
 ה'רוח-סערה' מקרר אותו ב'מקרה-
 לילה' בשנה, בבחינת (דברים כה, יח): "אשר
 קרך בדרך" - לשון קרירות'.

"בדרך" - הוא בחינת (משלי ל, כ): "בן דרך
 אשה מנאפת" - שה'רוח-סערה'
 הולך דרך ה'תרגום', שהוא בחינת 'גה',
 ויונק מן ה'חשמ"ל'.

ה.

(ח"א נח, ג)

'משה רבנו', "בכח שהיה כלול משלשה
 אבות" (זהר ויצא קנ. מהשמטות-
 הזהר), היה לוחם פנגד 'עמלק', בבחינת (ויקרא
 כו, כה): "חרב נקמת נקם ברית". פי האבות'
 הן 'ברית', בחינת (שם פסוק מב): "וזכרתי את
 בריתי יעקוב" וכו'. ו'עמלק' טמא 'בריתם',
 בבחינת (דברים כה, יח): "אשר קרך בדרך".

ו.

(ח"ב ה, יא)

על-ידי 'קלקול המשפט', בחינת 'משפט
 מעקל' - בא חסו-שלום 'טמאה'
 הידוע'.

וזהו (חבקיok א, ד): "על-כן יצא משפט
 מעקל" - 'מעקל' ל', אותיות 'עמלק'.

א.

(ח"א י, י)

'ואלה המשפטים' (שמות כא, א), 'ואלה
 מוסיף על הראשונים' (שמות רבה ל,
 ג) - בחינת 'תוספת' ו'רבו', 'גאווה', 'עבודה-
 זרה'.

"הראשונים" - בחינת 'המ'עמלק', כמו
 שכתוב (במדבר כד, כ):
 'ראשית גוים עמלק'.

ותקונו: "המשפטים" - בחינת 'רוח', כמו
 שכתוב (ישעיה כח, ו): "ולרוח
 משפט וכו' משיבי מלחמה" - פי על-ידי
 ה'צדיק', שהוא בחינת 'רוח', כמו שכתוב
 (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו" - נתתקן
 ה'גאווה' וה'עבודה-זרה'.

ב.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

'אנג' 'מלכות עמלק', הוא כללות ה'ארבע-
 מלכיות דסטרא-אחרא', כמו שכתוב
 (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

ג.

(ח"א נו, ה)

פנגד 'מלכות-דקדשה', יש 'מלכות-
 הרשעה', הינו 'מלכות המ'עמלק',
 כמה שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים
 עמלק".

שעל-ידו בא הטמאה הנ"ל, בבחינת (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך".

וזהו הסמיכות בתורה (במדבר כד, כ"א): "וירא את הקיני, וירא את עמלק" - כי טמאה הנ"ל, באה על-ידי גרים'.

ז.

(ח"ב ח, ג)

עמלק' טמא את ישראל ב'פגם תאות-נאוף', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך" - בחינת 'מקרה-לילה' חסוֹשְׁלוֹם, שבא על-ידי בחינת עמלק'.

כי עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק", שזה בחינת (בראשית ג, א): "והנחש היה ערום" - שעל-ידי-זה בא חסוֹשְׁלוֹם טמאת התאוה הזאת'. וזה בחינת 'מלחמת עמלק'.

והתקוּן לזה: הוא ה'תפלה של הבעל-כח' שמתפלל בבחינת 'דין' - שעל-ידי-זה מוציאין מ'מנו מימי הדעת' שבלע מן הקדשה.

ו"יזנב בך כל הנחשלים אחריך, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים" (דברים כה, יח)

"ו"יזנב בך" - מפת זנב, חונתך מילות וזורק כלפי מעלה. (רש"י; במדבר-רבה יג, ג; תנחומא תצא ט)

ח.

(ח"א נו, ה)

זה לעמת זה" (קהלת ז, יד) - מלכות הרשעה המוֹעֵמֶלֶק, הוא פנגד מלכות-דקדושה, כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

כי מלכות-דקדושה, הוא (במדבר י, כח) "מאסף לכל המחנות" דקדושה. ו'מלכות דסטרא-אחרא', הוא מאסף ממון, ומתגבר ב'תאות-ממון', כדי לתפס כל 'ניצוצי הקדושה'.

ועל-כן עמלק' מלכות-הרשעה, רודף 'מחנה דן' בחינת מלכות-דקדושה, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "ויזנב בך וכו' ולא ירא אלקים" - דהינו: בעת שאין להם כח מלכות-דקדושה, בחינת "ירא אלקים".

ואף-על-פי-כן אינו מועיל לו כלל - כי יש כח ב'מלכות-דקדושה, בחינת 'מרדכי' - להוציא מאתו כל ה'ממון', וכל ה'ניצוצות הקדושים' שבלע.

ט.

(ח"א קלה)

על-כן נאמר ב'עמלק' (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ולא ירא אלקים" - כי עקר כחו ה'יה: מחמת שלא העלו ה'מלכות-דקדושה, מחמת שלא ה'יה להם 'יראת אלקים', בחינת 'מלכות'.

י.

(ח"ב יט)

העקר: לעבד השם בתמימות ובפשיטות גמורה, על-ידי 'אמונה' ו'מצוות מעשיות', בלי שום 'חכמות' כלל.

והוא אסור גדול מאד להיות 'מחקר' וללמד ספרי החכמות' - כי יש 'אבן נגף' (ישעיה ח, יד) בכל חכמה וחקמה, בחינת עמלק, שעל-ידי-זה יכולין להחליק ולפלל.

**"תמחה את זכר עמלק מתחת השמים,
לא תשכח" (דברים כה, יח)**

יב.

(ח"א ל,ו; ח"א קלה)

צָרִיךְ לחתוך ולהוציא ה'מלכות-דקדושה', מבין ה'ארבע גליות' של ה'ארבע-מלכיות דסטר-אחרא', ולהעלותה אל אור-הפנים המאיר בשלש-רגלים. והעקר: לבטל פח 'מלכות עמלק' הכוללת ה'ארבע-מלכיות', כמו שפיתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

ועל-כן בשהרג שמואל את 'אגג מלך עמלק', נאמר (בהפטרת פרשת זכור, שמואל-א טו, לג): "וישסף שמואל את אגג, ופרש רש"י: "חתכו לארבע".

היננו: שחתך והבדיל הדל"ת, בחינת 'מלכות-דקדושה' - מאגג, שהוא 'כלליות ארבע מלכיות דסטר-אחרא', כמו שפיתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק" - והעלה אותה אל אור-הפנים, בשלש-רגלים.

וזוהו: "וישסף" - ראשי-תבות: "שבועות ס'בות פ'סח" - שהם ה'ימים-טובים, 'ימי דין', 'יראה', 'מלכות'.

ועל-כן נאמר ב'עמלק' (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ולא ירא אלקים" - כי עקר פחו היה: מחמת שלא העלו ה'מלכות-דקדושה' - מחמת שלא היה להם 'יראת אלקים', בחינת 'מלכות'.

יג.

(ח"א לה, ח)

בשאדם עוסק ב'משא-ומתן באמונה' - אזי נופלים כל הקלפות והעפושם והארצות שסביבות ה'אמונה',

כי 'עמלק' היה 'פילוסוף' ו'מחקר', וכפר בעקר, כמו שפיתוב (דברים כה, יח): "ולא ירא אלקים" - דהינו: שהוא רק נוהג על-פי 'חכמות', ואין לו 'יראה' כלל.

רק הצדיק הגדול מאד - יכול להכניס עצמו בזה, ללמד ה'שבע-חכמות', והוא מחזיק עצמו ונשאר קים על עמדו על-ידי 'אמונה', כי (משלי כד, טז): "שבע יפול צדיק וקם" - סופי-תבות: 'עמל"ק'.

והמחקרים והכופרים, מפרשים כל התורה בלה, על-פי 'חכמות' ואפיקורסות ושכליות' שלהם! - ואפלו 'מצוות-מעשיות' המפרשים בתורה, מפרשים הכל: שמרמזים רק על 'שכליות' וחכמות' שלהם, וכופרים בפשוטו לגמרי.

וזוהו שאמרו רז"ל (במדבר-רבה יג, ג; תנחומא תצא ט): "שהיה עמלק חותך מילות, וזורק בלפי מעלה" - כי 'מילה' היא מצוה ראשונה שנצטוה בה 'אברהם-אבינו', שהיה "ראש למאמינים". ו'עמלק' שהוא בחינת הפילוסופים והכופרים - בופר בכל המצוות, ומפרש הכל על 'שכליות' לבד.

וזוהו: "חותך מילות וזורק בלפי מעלה" - שבופר ב'מצות מילה', וזורקה בלפי מעלה אל השכל. - ועקר הכנעתו על-ידי 'אמונה'.

יא.

(ספר-המדות, יראה יב)

מי שאינו מניח בן או תלמיד, זה נקרא (דברים כה, יח; תהלים נה, כ): "לא ירא אלקים" (בבא-בתרא קטז.).

(שמות כד, י): "ותחת רגליו", בחינת (ישעיה סו, א): "והארץ הים רגלי".

"להכרית זרעו של עמלק" - היא בחינת 'יהושע', נקודה התחתונה. פי עקר מחיית עמלק תלוי ב'יהושע', כמו שפתיב (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק".

טז.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו ז"ל, עם באור מוהרנ"ת ז"ל)

"וישמע יתרו" (שמות יח, א). "מה שמועה שמע ובא, קריעת ים-סוף ומלחמת עמלק" (רש"י שם; זבחים קטז.).

"קריעת ים-סוף" - זה בטול-הזמנים' וכו'. "מלחמת עמלק" - זה תשובה. "משה אהרן וחסור" (שם יז, י), פרש רש"י: "בתענית היו שרויים". על-ידי-זה "וישמע יתרו" - שמע ה'קול'. (עד-כאן לשון רבנו ז"ל).

באור מוהרנ"ת ז"ל: רבנו ז"ל רוצה לגלות: ש'תשובה' ובחינת למעלה-מהזמן, דהינו בטול-הזמנים' - הם בחינה אחת. ועל-ידי-זה זוכין לשמע ה'קול-דקדשה, ולהכניע ה'קול דסטרא-אחרא'.

וכן מבאר בה'אלף-בית החדש' (ספר-המדות, תשובה א): "יום שהאדם עושה תשובה" - הוא למעלה-מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה-מהזמן".

"קריעת ים-סוף", הוא בחינת בטול-הזמנים' - פי "הקדוש-ברוך-הוא ערבבם ובטל הזמנים" (עין חזקוני שמות יד, כד).

"מלחמת עמלק", זה תשובה' - פי "אז היו שרויים בתענית, משה אהרן וחסור", שזהו בחינת תשובה'.

ועולים ממנה כל הניצוצות הקדושים' שבתוכם, בסוד אחד-עשר סממני הקטרת' - בבחינת (סנהדרין כ:): "פריות זרעו של עמלק".

וזה בחינת (רות רבה א, ב): "למה נסמכה פרשת 'פריות זרעו של עמלק', לפרשת 'משקלת' (דברים כה יג-יד-טו-טז) - לומר: שבעון 'משקלת' היה מלחמת עמלק".

"ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפיזם"
(שמות יז, ח)

יז.

(ח"ב חג)

'עמלק' טמא את ישראל בפגם תאות-נאוף, כמו שפתיב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך" - בחינת מקרה-לילה. פי 'עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק". וזה בחינת 'מלחמת עמלק'.

והתקון לזה: הוא ה'תפלה של הבעל-כח' שמתפלל בבחינת 'דין'.

"וצא הלחם בעמלק" (שמות יז, ט)

טז.

(ח"א ז)

"להכרית זרעו של עמלק" (סנהדרין כ:). זה בחינת (תהלים מז, ד): "ידבר עמים תחתינו ולאפים תחת רגלינו", בחינת 'חיריק', נקודה התחתונה של אלף, בחינת

נמצא: ש'קריעת ים-סוף' ו'מלחמת עמלק', זהו בחינת 'בטול-הזמנים' ו'תשובה', שהם תלויים זה בזה.

ועל-ידי-זה: "וישמע יתרו", שמע ה'קול' - פי על-ידי 'תשובה' שהוא 'בטול-הזמנים', שומעין ה'קול-דקדשה', פנ"ל.

"ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה"
(שמות יז, י)

יז.

(ח"ב עט)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יז, ט): "וצא הלחם בעמלק".

"ואהרן וחור תמכו בידי, מזה אחד ומזה אחד"
(שמות יז, יב)

יח.

(ח"א נח, ג-ד-ה)

'משה רבנו', "בכח שהיה כלול משלשה אבות" (זהר ויצא קנ. מהשמטות-הזהר), היה לוחם בנגד עמלק, בבחינת (ויקרא כו, כח): "חרב נקמת נקם ברית". פי ה'אבות' הן 'ברית', בחינת (שם פסוק מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב וכו'. ועמלק טמא בריתם, בבחינת (דברים כח, יח): "אשר קרה בדרך".

וזוהו: (זהר בראשית לב): "יחד על בין תרין" - זהו מלחמת עמלק, שנאמר בו (שמות יז, יב): "ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד".

ובזה שהכניע קלפת עמלק ותקן ה'ברית' - זכה לבחינת "לחם משנה" (שמות טז, ה), שפע בפולה'.

ואז כשמכניע כל הצרים "הרודפים אחר חלושי-כח' שבישראל" (תנחומא תצא י), ומכניס אותם לעבודת-השם - זוכה לחדש חדושין דאורייתא בשבת, על חד-תרין, בבחינת "לחם משנה", בחינת (תהלים קמט, ו): "חרב פיפיות". שעל-ידי ה"חרב נוקמת" (ויקרא כו, כח), זוכה ל"פי שנים" (דברים כא, יז), בחינת: "לחם משנה".

"ויהי ידיו אמונה עד בא השמש"
(שמות יז, יב)

והנה ידוהי פריסן בצלו. (תרגום אונקלוס)

יט.

(ח"א י, ו-בסוף)

על-ידי ה'צדיק' שהוא בחינת ה'רוח-שבלב' - נתגלה ה'ארת הידים והרגלים', הינו בחינת 'רקודין והמחאת-כף'. ונתבטל ה'גאווה' וה'כפירות' וה'עבודה-זרה' של ה'מך-עמלק', ונתרבה ה'אמונה'. ואז נתקיים (שמות יז, ב): "ויהי ידיו אמונה".

כ.

(ח"ב יט)

וזוה שכתוב ב'משה רבנו' (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ב'מלחמת-עמלק' - פי על-ידי 'אמונה', החליש את עמלק, דהינו 'החכמות והחקירות'.

וזוה: "ויהי ידיו אמונה". ידיו - הינו בחינת 'מצוות-מעשיות', שהם בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה" - שעל-ידי 'אמונה' ו'מצוות-מעשיות', שהם 'הפך בחינת עמלק' - החלישו פנ"ל.

ו'אמונה' - זה 'תפלה', כמו שתרגם: "פרישן בצלו" - פי ה'תפלה'

מְשֹׁנָה ה'טָבַע', וְנִתְבַּטְּלִין ה'חֲכָמוֹת'
וְה'חֲקִירוֹת', שֶׁהֵם הוֹלְכִים עַל־פִּי ה'טָבַע'.

וְהַמְחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים, מְפָרְשִׁים כָּל
הַתּוֹרָה כְּלָה, עַל־פִּי חֲכָמוֹת
וְאִפְיֻקוֹרְסוֹת שֶׁלָּהֶם! - שֶׁכָּל הַתּוֹרָה, וְאִפְלוּ
'מַצּוֹת־מַעֲשִׂיּוֹת' הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה, מְפָרְשִׁים
הַכֹּל עַל־פִּי 'צוּרָה וְשֹׁכֵל', שֶׁמְרַמְזִים רַק עַל
שְׂכָלִיּוֹת וְחֲכָמוֹת שֶׁלָּהֶם, וְכּוֹפְרִים
בְּעֲשִׂיּוֹת־הַמַּצּוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאִינוּ יוֹדְעִים
מֵהֶם כָּלֵל.

וְעַל־כֵּן עָקַר ה'הַכְּנַעְתּוֹ', עַל־יְדֵי אֲמוֹנָה,
בַּחֲנִינֵת "וַיְהִי יָדְיוֹ אֲמוֹנָה", כַּנֵּ"ל.

נב.

(ח"א קכ)

הַעֲנִין מָה שֶׁצָּרִיכִין לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק, וְלֹא דִי
בְּסִפְרֵי מוֹסֵר! - מְפָרֵשׁ בַּתּוֹרָה
(שְׁמוֹת יז, יד): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, כָּתֹב זֹאת
זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר, וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ".

כִּי אִם שֶׁאֵמַר לוֹ לְכָתֹב בַּסֵּפֶר, אִם־עַל־פִּי
כֵּן לֹא הִסְתַּפֵּק בָּזֶה, וְצוּרָה לוֹ: "וְשִׂים
בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ" - שֶׁיִּדְבֵּר עִמוֹ פֶּה אֶל פֶּה. כִּי
הָעֵקֶר: מָה שֶׁשׁוֹמְעִין מִפֶּה הַצְּדִיק וְכוּ'.

שֶׁאֵר הַעֲנִינִים וְהַפְּסוּקִים שֶׁבַּפְּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ
- נִמְצְאוּ בַּפְּרָשִׁת בְּשִׁלַּח וּבַפְּרָשִׁת כִּי תֵצֵא

הַפְּטָרַת פְּרָשִׁת זְכוֹר: "וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר"
(שְׁמוֹת־א ל טו, כט)

"כָּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר" (שְׁמוֹת יז, יד)

נג.

(ח"א קכב)

מִדַּת הַנְּצַחוֹן, אֵינָה סוֹבֶלֶת ה'אֲמֵת! - כִּי
אִם אֵם יִרְאֶה לְעֵינָיִם דְּבַר אֲמֵת,
יִדְחָה אוֹתוֹ מִחֲמַת הַנְּצַחוֹן!

אֲבָל הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא, הוּא 'אֲמֵת' אִם
בְּהַנְּצַחוֹן, וְאִינוּ מְשַׁקֵּר חֲסוֹשׁ־לּוֹם.
וְזֶהוּ (בַּהַפְּטָרַת פְּרָשִׁת זְכוֹר, שְׁמוֹת־א ל טו, כט): "וְגַם
נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר".

הַפְּטָרַת פְּרָשִׁת זְכוֹר: "וַיִּלֶךְ אֵלָיו אֶגֶג מַעֲדָנוֹת,
וַיֹּאמֶר אֶגֶג: אֲכַן סָר מִדַּת הַמּוֹת" (שְׁמוֹת־א ל טו, לב)

נד.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט מִחֲכָם וְתָם)

עַל זֶה הַמַּעֲשֵׂה נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן
ח"ב יט) הַמְּדַבֵּר מ'חֲכָמוֹת' ו'תְּמִימוֹת':

נא.

(ח"א יט, בסוף)

בֵּין לְוָמֵד בַּסֵּפֶר, לְשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֲכָם, יֵשׁ
חֲלוּק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר.

כִּי 'סֵפֶר' - הוּא רַק ל'זְכוֹרוֹן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת יז, יד): "כָּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר".
וְה'זְכוֹרוֹן' הוּא ב'כַּחֲהִמְדָּמָה', כִּי גַם 'בְּהִמָּה'
יֵשׁ לָהּ זְכוֹרוֹן, כְּמוֹ שֶׁאֵנוּ רוֹאִים: שֶׁגַּם
'בְּהִמָּה' זוֹכֵרֶת שֶׁבְּמָקוֹם זֶה נִשְׁכָּה כָּלֵב, וְהִיא
בוֹרַחַת מִשָּׁם.

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (גִּטִּין ס): "דְּבָרִים
שֶׁבְּעַל־פֶּה, אִי אֵתָהּ רִשְׁאֵי לְאִמְרָם
בְּכָתֹב" - וַיֵּשׁ דְּבָרִים בְּגוּ, כִּי בְּאֲמֵת זֶה
הַמְּקָרָא: "כָּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר" הַנֵּ"ל,
נֶאֱמַר עַל 'תּוֹרָה־שֶׁבְּכָתֹב', שֶׁצָּרִיכִין דוֹקָא
לְכָתְבָהּ. (כָּל־זֶה שֶׁמַּעֲתִי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא בְּאֵר עֵינֵי זֶה
הֵיטֵב).

שְׁעַקְר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא רַק אֲתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְעִנּוּן עֲמֹלֶק, שְׁהִיָּה חָכֶם וּפְפֹר בְּעַקְר וְכוּ'.

גַּם אֲגַג מְזַרַע עֲמֹלֶק, אֲהִי־עַל־פִּי שְׂרָאָה מִפְּלֹתוֹ בְּשָׁעָה שָׁבָא שְׂמוּאֵל אֵצֶל שְׂאוּל לְהַרְגוֹ, עֵדִין לֹא הָיָה מֵאֲמִין. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּהֲפֹטֶרֶת פְּרֻשֶׁת זָכוֹר, שְׂמוּאֵל־א טו, לב): "וַיִּלְךָ אֲגַג מֵעֵדֻנָּת", וְתִרְגָּם יוֹנָתָן: "מִפְּנֵקָא".

כִּי עֵדִין לֹא הָאֲמִין בְּמִפְּלֹתוֹ, עַד שְׂרָאָה בְּעִינָיו סוּף מִפְּלֹתוֹ, אִז (שם): "וַיֵּאמֶר אֲכֹן סָר מֵר הַמּוֹת" - כִּי עַד עַתָּה לֹא הָאֲמִין.

הַפְּטָרַת פְּרֻשֶׁת זָכוֹר: "וַיִּשְׁפֹּף שְׂמוּאֵל אֶת אֲגַג" (שְׂמוּאֵל־א טו, לג)

כה.

(ח"א ל,ו; ח"א קלה)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (דְּבָרִים כה, יט): "תִּמְחָה אֶת זִכָּר עֲמֹלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשָּׁפַח".

לְקוּטֵי הַלְכוֹת - פְּרֻשֶׁת זָכוֹר

כו.

(לְקוּטֵי הַלְכוֹת, הַשְּׂבִמַת־הַבְּקָר א, יב - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רפב, אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי')
 קוֹרִין פְּרֻשֶׁת זָכוֹר, בְּחִינַת מְלַחֲמַת־עֲמֹלֶק' - כִּי עַל־יַד־זֶה שְׂמוֹצְאִין ה'טוֹב, ה'נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת, בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - נִכְנַע עֲמֹלֶק, שֶׁהוּא תִקְוָה הַסְּטָרָא־אֲחֵרָא, שְׂמַתְגַּבֵּר חֲסוּשׁוֹ לְהַפִּיל ה'חֲלוּשֵׁי־כַח' שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, כְּאֵלּוֹ אֵין לָהֶם תִּקְוָה עוֹד חֲסוּשׁוֹ וְשָׁלוֹם.

בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחָשָׁלִים וְכוּ' וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַּע" וְכוּ' - שְׂרוּצָה לְזַנֵּב אֶת ה'נְחָשָׁלִים, דְּהִינּוּ ח'לוּשֵׁי־כַח, לְהַפִּילֵם לְמַטָּה חֲסוּשׁוֹשְׁלוֹם, שְׂזָהוּ בְּחִינַת "וַיִּזְנֵב בְּךָ" וְכוּ'.

אֲבָל בְּשׂוֹכִין לְמִצָּא בְּעִצְמוֹ ה'נְקֻדָּה־טוֹבָה, אֲפָלוּ בְּעֵת נְפִילָתוֹ חֲסוּשׁוֹשְׁלוֹם - עַל־יַד־זֶה נִכְנַע עֲמֹלֶק'.

כז.

(לְקוּטֵי הַלְכוֹת, תַּפְּלִין ה, ל-לא)

עַקְר 'קְשׁוּי־הוֹלָדָה', נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֲמֹלֶק', (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א קלה) - שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הַנִּמְשָׁךְ מ'חֲלָל־הַפְּנוּי'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא יְרֵאשִׁית, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "יְרֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֹלֶק" - כִּי ח'חֲלָל־הַפְּנוּי קָדֵם לְעוֹלָם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה מְקוֹם לְבְרִיאַת־הָעוֹלָם (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א טד). וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַקְּלָפָה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי. וְעַל־כֵּן נִקְרָא עֲמֹלֶק': "יְרֵאשִׁית" - מְחַמַּת שְׂכַחוּ נִמְשָׁךְ מ'חֲלָל־הַפְּנוּי' שְׂקָדֵם לְהָעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן הַשְּׂתַדֵּל יַעֲקֹב לָקַח הַבְּכוֹרָה מֵעִשׂוֹ - כִּי בְּאֶמְת: הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ קָדֵם לְכָל, כִּי הוּא "מִמְלָא כָּל עֲלָמִין, וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין" (זֹהַר פְּנִיחַס רכה.), וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּעִצְמוֹ בְּרָא ה'חֲלָל־הַפְּנוּי', בְּיַד שִׁיְהִיָּה מְקוֹם לְבְרִיאַת־הָעוֹלָם, כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן יִשְׂרָאֵל עַל־יַדֵּי אֲמוּנָתָם בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שְׂקָדֵם לְכָל - הֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכֵמוֹת וְהַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הַבָּאִים מ'חֲלָל־הַפְּנוּי' - כִּי הֵם מֵאֲמִינִים: שְׂגָם ב'חֲלָל־הַפְּנוּי' בְּעִצְמוֹ, נִעְלָם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - כִּי הוּא קָדֵם לְכָל.

"שעל-בן נקראים ישראל עבריים - על שעל-ידי אמונתם באלקי העבריים' (שמות ג, יח; ה, ג; ז, טז; ט, יג; י, ג) הם עוברים על כל החכמות הבאים מחלל-הפנוי" (לקוטי-מוהר"ן שם).

ועל-בן באמת: 'ישראל' הם בכורים' באמת, כמו שכתוב (שמות ד, כב): "בני בכורי ישראל" - פי עוברים על-ידי אמונתם על ה'חלל-הפנוי' ומאמינים בהשם-יתברך בעצמו שהוא ראשון וקודם לכל כנ"ל.

ועל-בן לקח יעקב הבכורה מעשו - פי מתחלה בהכרח היה שתהיה ה'בכורה' אצל עשו, פי הקלפה קדמה לפרי, פי ה'בכורה' שלו נמשך מ'חלל-הפנוי' שקדם לעולם.

אבל 'יעקב' על-ידי 'אמונתו' - זכה לעבר את ה'חלל-הפנוי', ולהאמין ולכלל בהשם-יתברך שקדם לכל.

ועל-בן אחר-כך בטל את ה'בכורה' של עשו, שהוא בחינת: "ראשית גוים עמלק", וזכה לקח ה'בכורה' לעצמו, עד שזכה שזרעו יהיו נקראים בלם 'בכורים', כמו שכתוב: "בני בכורי ישראל", וכנ"ל.

וז'הו בחינת 'מפת-בכורות' דיקא בשעת 'יציאת-מצרים', ואז 'נתקדשו בכורי ישראל' - פי זה עקר 'יציאת-מצרים' וכו'.

וכל עקר 'קשיות' וכבדות-לב של פרעה, שלא רצה להניח את ישראל לצאת - נמשך מבחינת האפיקורסות וההפירות שנדבק בו הנמשך מ'חלל-הפנוי' (לקוטי-מוהר"ן שם), בחינת (שם יג, טו): "ויהי פי הקשה פרעה לשלחנו" וכו', בחינת 'קשוי-הולדה' כנ"ל וכו'.

ועל-ידי-זה 'יצאו ישראל ממצרים' - שהוא בחינת 'לדה', ואז 'נתקדשו הבכורות' וכו' - כפי לקדש ה'בכור', שהוא 'הולדה ראשונה'. פי באמת הכל אחד, פי 'הולדת נפש מישראל' ממש, ולבטל ה'קשוי-הולדה' ממש - הוא ממש בחינת 'יציאת-מצרים', שהוא בחינת 'הולדה', כנ"ל.

בח.

(לקוטי-הלכות, תפלין ז, ז-ט)

אי-אפשר לידע ולהודיע ולהגדיל שם ה', פי אם על-ידי הצדיק-האמת, שהוא בחינת "צדיק יסוד עולם" (משלי י, כה) - שעקר גדלותו הוא על-ידי 'שמירת-הברית' בתכלית הקדשה שאין קדשה אחריה וכו'.

אבל "את זה לעמת זה עשה אלקים" (קהלת ז, יד) - פי הסטרא-אחרא והקלפה שנמשך מזהמת-הנפש, מתגברת שם דיקא ביותר. ועל-כן זעירין אנון זוכין ל'קדשת-הברית' בשלמות וכו'.

אבל בעונותינו-הרבים שכיח הרבה מה ששכיח, שפוגמים מאד וכו' רחמנא-לצלן, כידוע בדורות הללו. ומשם כל הערבוביא שבעולם, שאין יודעין היכן הצדיקי-אמת וכו'.

וז'ה בחינת 'מלחמת עמלק' שבכל דור - פי 'עמלק' הוא 'זהמת-הנפש' שכלול מכל הרעות שבכל הארבעה יסודות, שהם בחינת 'כלל כל הגליות', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק", ו'הוא מעולם רצועה מרדות לישראל' (במדבר-רבה יט, כ), פי בכל דור ודור הוא אורב על הכלל ועל הפרט בכל יום.

פי "הוא השטן הוא המסית" וכו' (בבא-בתרא ז.ו.) - פי בתחלה מסית את כל אחד

בתאוותיו ומדותיו הרעים, למה שמסיתו ומחטיאו בנעוריו ובילדותו בפגם-הברית, כמו שמחטיאו, ואחר-כך מסיתו לרדף אחר גדולות, להיות להוט אחר הממון וכו', ולרדף אחר הכבוד וכו', כי כל הקנאה והתאוה והכבוד וכו', וכל המדות-רעות - הכל נמשך מ'קלפת-עמלק'.

ולא די לו בכל זה - אף גם עושה ערבוביה גדולה עד שנעשה קטגוריא גדולה בין התלמידים-חכמים, ומרבה ומגדיל השקר בעולם, עד שמכניס דעות זרות וכפירות הרבה בעולם, ומקים מהם ראשים שאומרים שרוצים בתקנת ישראל וכו', כידוע כל-זה. ואי-אפשר להאריך בזה כאן.

ובל-זה הוא בחינת 'מלחמת עמלק' שבכל דור! - וכל עקר קנאתו והתגרותו של 'קלפת עמלק' הוא: להעלים ולהסתיר אור הצדיק-אמת, שהם בחינת "שם ה'".

ועל-כן "נשבע השם-יתברך, שאין שמו שלם, עד שימחה זכר עמלק" (רש"י שמות יז, טו; מדרש תהלים ט; תנחומא תצא יא) - כי השם-יתברך בעצמו כביכול, צריך ללחם עמו בכל דור ודור, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר".

כי על-זה עקר התגברותו: שרוצה להעלים 'אור-הצדיק', שהוא בחינת "שם ה'", שלא להודיעו, חס-ושלום מדור לדור, ורוצה להתגבר בכל-זה, על-ידי 'פגם-הברית' וכו'.

אבל "איש בער לא ידע" (תהלים צב, ז), שהצדיק-האמת קידש את עצמו בקדשת-הברית, בקדשה נוראה כל-כך - עד שקדשתו עולה על הכל, כי על-ידי תקף

קדשתו, המשיך דעת עליון ונשגב בזה, שאי-אפשר להעלימו בשום אופן וכו'.

וגם: כי כל ישראל הם בכלל 'שומרי-הברית', על-ידי 'מצות מילה הקדושה', כמו ששמעתי מפיו-הקדוש (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג) - כי כל-זה הוא בחינת 'מצות מילה', שהוא לחתך ולהעביר ה'ערלה', שהיא בחינת 'קלפת עמלק' וכו'.

ובל-זה הוא בחינת 'פורים', ו'פרשת זכור' שקורין מלפניו - הוא 'הכנעת קלפת עמלק', שהוא עקר 'קלפת הערלה' החופה על 'ברית-קדש' - שמשם עקר ה'העלמה' שמתגרה תמיד להעלים אור ה"צדיק יסוד עולם", על-ידי 'פגם-הברית', הוא בחינת 'ערלה' כנ"ל - שזהו בחינת (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך", בחינת 'פגם-הברית'.

והוא מתגבר על 'חלושי-כח', להפרידם חס-ושלום מה'צדיק-האמת', בבחינת (שם כה, יח): "ויזנב בה כל הנחשלים אחריה, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים" - שהם ה'חלושי-כח' שבישראל, שרוצה להתגבר עליהם ביותר בתקף ההעלמה ולהפרידם לגמרי חס-ושלום מהצדיק-האמת, שמשם כל חיותם ותקותם לנצח.

וזוה בחינת 'המן' ימח-שמו - שרצה להתגבר בעת שנלקחה אסתר למשכב הערל, כי סבר: ש"אשה יראת ה'" (משלי ל, לא) נכבשה תחתם וכו'.

אבל בתקף קדשתו של 'מרדכי', וגם 'אסתר' היתה צדקת גדולה - "שמר אותה שלא תהיה נלכדת ביניהם" (תקוני זתר טז) - אדרבא, הוציאה מביניהם כל 'נצוצות-הקדשה' וכו'.

נט.

(לקוטי-הלכות, שבת ה, ט"י-י"ב-טו)

וְזֶה בחינת פרשת זכור, "שצדיקין לקרות בשבת שקדם פורים פרשת זכור" (מגלה פ"ג מ"ד; שלחן-ערוך אורח-חיים תרפה, ב) - שהוא זכרון מלחמת עמלק, שהוא בכל דור ודור, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר".

כִּי עקר הפח ללחם בעמלק למחות שמו וזכרו מן העולם - הוא על-ידי שבת, "שהוא שמא דקדשא בריך הוא" (זהר יתרו פח:).

כִּי "עקר מלחמת עמלק שבכל דור, הוא פנגד שם ה'" (תקוני-זהר קיט:), שהוא שם הצדיק האמת, שהוא שם ה", כי שמו משתף בשם הצדיק. אשר הצדיק הזה האמת, הוא הפאר והיפי וההדור של כל העולם, הוא החן-האמת של כל העולם וכו' וכו'.

וְאִם זה הצדיק-האמת שבכל דור היה נתגלה בעולם, וכל העולם היו מקרבים אליו באמת - היה העולם כבר מתקן, כי זה הצדיק יש לו פח לתקן כל העולם, אם לא היו מעלימין ומסתירין אותו.

אָבֵל בכל דור ודור, יש בחינת מלחמות עמלק, ועקר מלחמתו של עמלק ימח-שמו, היא רק דיקא נגד הצדיק האמת הזה שהוא הראש-בית' וכו'. כי עמלק הוא בחינת ראשית דסטרא-אחרא, בחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

וְעַל-כֵּן כל מלחמתו, הוא רק פנגד זה הראש-בית האמת, שכל הדורות נמשכין ממנו, בבחינת (ישעיה מא, ד): "קורא הדורות מראש". כי עמלק אינו רוצה

להלחם, לא את הקטן, ולא את הגדול - כי אם עם הראש-בית' בעצמו.

אָבֵל מחמת שפנגד הראש' בעצמו, אין לו שום פח להלחם עמו בעצמו, כי זה הצדיק-האמת הראש-בית', כבר זכה לנצח אותו ולשבר אותו בתכלית, כי "לא אתהני מדיליה כלום" [לא נהנה משלו כלום] (זהר תרומה קמא:).

כִּי כבר שבר כל התאות וכל המדות רעות בתכלית תכליתן, בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו, והכניע ובטל מעצמו ז'המת-הנחש', שהוא ז'המת-עמלק', שהוא הסטרא-אחרא, והוא הכניעם כלם מעצמו, בתכלית ההכנעה והבטול, עד שלא נשאר אצלו שום אחיזת הרע כלל אפלו כל שהוא.

וְעוֹד הוסיף אחר-כך, למסור נפשו בכל יום בשביל השם-יתברך, וקבל על-עצמו יסורים קשים ומרים ממות, בשביל קדשת שמו ויתברך, ובשביל עמו ישראל וכו' וכו'.

עַל-כֵּן בודאי אין ל'עמלק', שהוא ראש הסטרא-אחרא, שום אחיזה להלחם עם הצדיק בעצמו.

עַל-כֵּן כל מלחמתו הוא: מה שמערבב את העולם בכל-עת, ועושה מחלקת גדול בכל-עת, על הצדיק-האמת הזה, שהוא הראש-בית' - כדי להרחיק את ישראל ממנו, כדי שלא ישונו להשם-יתברך על-ידי הצדיק הזה שהוא הראש-בית', שיש לו פח להחזיר כל העולם למוטב.

וְזֹאת הקלפה הרעה שהוא 'המן-עמלק' - כל תחבולותיו וכל מלחמתו הוא: להסתיר ולהעלים שם הצדיק האמת הזה, שהוא הראש-בית האמת'.

כי קלפת עמלק מרצה - שיתקרבו ישראל לכל הראשים שבעולם.

לא־מִבְּעֵיֵא: הראשים של הסטרא־אחרא ממשי, שהם עקר שם הטמאה, כמו ראשי־הפתות של הפילוסופים והאפיקורסים, כי גם אצלם יש להם ראשים עליהם, שלומדים אצלם אלו ה'חכמות־החיצוניות' הנבוכות, העוקרות אותם מן העולם, ולצודד נפשות לקרבם לאלו הראשים ימח־שמן, בודאי "הן הוא משוש דרבו" (איוב ח, יט), ועל־זה מניח עצמו בודאי לארכו ולרחבו.

אָלָא אַפְלוּ: ראשים שיש להם חלק בקדשה, שהם אנשים בשרים קצת, ואפלו אם הם צדיקים, רק שיש בהם עדין איזה אחיזת הרע, ואין להם כח להוציא את ישראל מרע לטוב. על־כן מרצה עמלק: שכל אלו הראשים, יהיו גדולים ומפרסמים בשם גדול בעולם, ויהיה להם 'התנשאות גדול'.

וְכָל בּוֹנְתוֹ הָרָעָה: רק כדי להעלים על־ידיה, שם הראש־בית האמתי, שהוא הראש של כל הראשים שבעולם. והוא ה'בעל־הבית האמתי' של העולם, שעקר תקונו כל בני־עולם לשוב להשם־יתברך, הוא על־ידו דיקא.

וְקַלְפַת עַמְלֵק, כל מלחמתו: להעלים ולהסתיר שמו של זה הראש־בית דיקא.

כי יש כמה וכמה ראשים בעולם, כמו שכתוב (דברי הימים א, כט, יא): "והמתנשא לכל לראש", ודרשו רבותינו ז"ל (ברכות נח.): אפלו ריש גרגותא וכו'. כי כל הארבעה יסודות נקראים ראשים, כמו שכתוב

(בראשית ב, י): "והיה לארבעה ראשים". ומהם נתחלקו כמה וכמה ראשים בעולם.

וְאִפְלוּ בקדשה יש כמה וכמה ראשים. כי כל אחד כפי חלקו שזכה לברר איזה חלק מה'ארבעה יסודות', על־ידי ברור מדותיו ותאותיו - כמו־כן יש לו איזה חלק בראשות והתנשאות, הנמשכין מבחינת ברור הארבעה יסודות, שנקראים: "ארבעה ראשים".

אָבֵל כל אלו הראשים - מחמת שלא ברו עדין את כל הארבעה יסודות לגמרי בתכלית הברור, כי עדין נשאר אצלם איזה אחיזת הרע מאיזה מדות ותאות - וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל (תניימוהר"ן רלד): "שיש כמה צדיקים ששברו התאות, אבל עדין נשאר אצלם שמץ מנהו!" - ואלו הצדיקים אין להם כח להחזיר בני־ישראל למוטב, כי אם בכח ה'צדיק־האמת', הראש־בית האמתי, שזכה לבטל הרע בתכלית וכו', פנ"ל. כי מחמת שאין בו שום רע כלל, על־כן יש לו כח לתקן כל הנפשות המקרבים אליו, להחזירם להשם־יתברך.

וְעַל־כֵּן על־זה מתקנא עצמו ביותר הבעל־דבר, שהוא קלפת המן עמלק, ומניח עצמו לארכו ולרחבו, להעלים ולהסתיר שם והדור ופאר של הצדיק־האמת הזה, ומקים עליו מחלקת גדול, ומתגבר בתחבולותיו להקים ראשים בעולם, ולהגדיל שמו מאד, אשר שמו נמשך מ'שם הטמאה', מ'שמות החיצונים', כמבאר בהתורה הזאת במקומו, עיני־שם.

וְלִפְעָמִים כשרואה שאי־אפשר לו להפוך האמת לגמרי, להעמיד דשע־גמור לעשות אותו ראש ומפרסם, כי בודאי

לא יטעו בו בני ישראל הפשרים - על-כן הוא משתדל בתחבולותיו, להתלבש עצמו באיזה פשר, או צדיק שאינו גמור, ונותן בלבם שיחלק על זה הצדיק הנ"ל, שהוא הראש-בית האמתי.

וה' בעל-דבר' - מגדיל מאד ומפרסם, שמו' של זה החולק והמתנגד על הראש-בית האמתי. כי עמלק מרצה: "שכל העולם יתקרבו לאלו הראשים, אף-על-פי שהם צדיקים קצת!" - כדי להרחיקם מהצדיק הגדול, הראש-בית האמתי.

כי כל תחבולותיו: לרחק ישראל מהצדיק הראש-בית האמתי הנ"ל, שכל תקון נפשות ישראל וכל העולמות, על-ידו, כנ"ל.

וזה שכתוב (דברים כה, יח): ויזנב בך כל הנחשלים אחריך וכו' - "ויזנב" דיקא. וכמו שדרשו רז"ל (רש"י; תנחומא תצא ט): "שהיה חותף זנבות, וזורקן כלפי מעלה".

כי ה' המון-עם' כנגד הצדיק - הם בבחינת זנב. כי הם טפלים אליו, כי הצדיק-האמתי הוא הראש, והקטנים הטפלים אליו הם בבחינת זנב. אבל בודאי טוב להיות זנב וטפל, לצדיק הזה שהוא ראש-בית האמתי, מלהיות ראש במקום-אחר. וכמו שאמרו במשנה (אבות פ"ד מט"ו): "הוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים".

ועמלק בתחבולותיו, חותף הזנבות וזורק כלפי מעלה" - שמהפך מ'זנב' ל'ראש'.

שלוקח קטנים במעלה, שהם בבחינת זנב' נגד הראש-בית שהיו צריכין להיות טפלים אליו.

והוא "לוקח אלו הזנבות" - הקטנים במעלה. "וחותכם" - ומרחקם מהצדיק, מהראש-בית האמתי.

"וזורקן כלפי מעלה" - דהינו: שעושה מהם ראשים, ומגביה אותם למעלה למעלה. ומגדיל שם מאד, ומכניס בלבם שיחלקו על הצדיק, הכל בשביל להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה, שהוא הראש-בית האמתי, וכנ"ל.

ועל-כן: "מלחמה לה' בעמלק מדר דור" - כי זה עקר תקף מלחמות עמלק שבכל דור, כי בכל דור מוכנת הגאלה לבוא על-ידי הראש-בית הזה, שהוא בחינת משה-משיח, שהוא הצדיק-האמת הגדול במעלה שבכל דור. אך עקר העוב הוא: על-ידי המחלקת העצום הזה, שהוא בחינת מלחמת עמלק, שכל מלחמתו להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה, כנ"ל.

וזה שאמר משה ליהושע תלמידו דיקא (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק" - ולא לחם עמו בעצמו.

כי מחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא, כנגד בחינת משה, שהוא הראש-בית האמתי, להסתיר ולהעלים שמו חסוֹשֵׁלֹם. על-כן אין יכול משה בעצמו להלחם עמו, כי אין חבוש מתיר את-עצמו מבית האסורים" (ברכות ו;), כי איך אפשר להצדיק, להגדיל ולפרסם שם עצמו?

על-כן צוה לתלמידו יהושע: "צא הלחם בעמלק" - כי דיקא ה'תלמיד' של הצדיק-האמת, הוא יש לו פח להלחם בעמלק, שרוצה להעלים ולהסתיר שם הצדיק הזה.

כִּי בַחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ - כָּל עֶסְקוֹ וְכָל תַּחְבוּלוֹתָיו, לְפָרְסָם וּלְהַגְדִּיל שְׁמוֹ הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַצַּדִּיק הַזֶּה בְּעוֹלָם.

וּבּוֹדָאִי כָּל כַּחוֹ שֶׁל בַּחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ לְהִלָּחֵם בְּעַמְלֵק - הוּא בּוֹדָאִי רַק מִהָרְאֵשׁ-בֵּית בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת מֹשֶׁה. כִּי בּוֹדָאִי אֵין פֶּח לִיהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא בַחֲיִנַת הַתִּלְמִיד, לְלַחֵם מִלְחָמָה עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה כַּזֹּאת.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ, וְגָבַר יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' - כִּי בּוֹדָאִי עֶקֶר פֶּח הַמִּלְחָמָה, הָיָה עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ. רַק אֶף-עַל-פִּי-כֹן, הַמִּלְחָמָה בְּעַצְמָהּ לְהַתְגַּבֵּר עַל עַמְלֵק, שְׂרוּצָה לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה - לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו, לְהַגְדִּיל וּלְפָרְסָם וּלְפָאֵר וּלְרוֹמֵם בְּאֵמֶת, שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה - צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי בַחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ דִּיקָא, כַּנֵּ"ל.

וּכְמוֹ שְׂאִיתָא בַּזְהַר-הַקְדוֹשׁ (בְּשִׁלַּח סה:): "שִׁיְהוֹשֻׁעַ דִּיקָא הָיָה מְסַגֵּל לְמִלְחָמָה הַזֹּאת", עֵינֵי-שָׁם, הֵינּוּ כַּנֵּ"ל.

וְזֶה בַּחֲיִנַת מַחְלַקַת קִרְח' - שֶׁהַתְּלַבֵּשׂ עַצְמוֹ ה'סְטֵרָא-אַחֲרָא, בַּחֲיִנַת קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלֵק, בְּרָאשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם קִרְחָ וְעֵדְתוֹ, שֶׁהֵיוּ מְאֵתִים-יּוֹחֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סִנְהֶדְרָאוֹת, וְרָצָה לְהַגְדִּיל שְׁמָם, וְהַכְּנִים בְּלִבָּם: "שִׁיְחַלְקוּ כָּלָם עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-הַשָּׁלוֹם!"

וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם (בַּמִּדְבָּר טז, ב): "קְרָאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם" - "אֲנָשֵׁי שָׁם" דִּיקָא. שְׂרָצָה הַבַּעַל-דְּבָר, לְהַגְדִּיל שְׁמָם דִּיקָא, מַחְמַת שֶׁהֵם חוֹלְקִים עַל הָרְאֵשׁ-בֵּית, שֶׁהוּא מֹשֶׁה, כְּדֵי לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת הָרְאֵשׁ-בֵּית, שֶׁהוּא כָּלָל וְשָׂרֵשׁ וְיִסוּד שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה.

וְזֶה שֶׁשָּׁמַעְנוּ מִפִּי רַבֵּנוּ ז"ל (חֲזוֹנוֹתָר"ן צ): "שֶׁפַּעַם-אַחַת הָיָה כָּל עֶסְקוֹ בְּפוּרִים, לְתַקֵּן פָּגַם קִרְחָ וְכוּ'!" עֵינֵי-שָׁם.

כִּי מִלְחָמַת הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁזָּהוּ בַחֲיִנַת פּוּרִים, וְתַקּוּן מַחְלַקַת קִרְח' - הַכֹּל בַּחֲיִנָּה אַחַת. דְּהֵינּוּ: שֶׁבִּכַח קִדְשַׁת הַיָּם שֶׁל פּוּרִים שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, נִזְכָּה שִׁיתַּגְּלֶה הָאֵמֶת-לְאֵמֶתוֹ בְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עוֹד פֶּח לְהַקְלִפָּה, לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שֵׁם הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא שֵׁם ה" וְכַנֵּ"ל.

שֶׁזָּהוּ בַּחֲיִנַת הַכְּנַעַת קִרְחָ וְעֵדְתוֹ, שֶׁהֵיוּ "אֲנָשֵׁי שָׁם", שֶׁחַלְקוּ עַל מֹשֶׁה, שֶׁהוּא רְאֵשׁ-בֵּית הָאֵמֶתִי וְכוּ', כַּנֵּ"ל.

וְעַל-כֵּן קָדַם פּוּרִים, צָרִיכִין לְהַקְדִּים בְּשִׁבַּת שְׁלִפְנָיו, לְקָרוֹת בּוֹ פְּרִשַׁת זְכוֹר, שֶׁהוּא מַחְיַת-עַמְלֵק, שְׂרוּצָה לְהַסְתִּיר שֵׁם ה", שֶׁהוּא שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה, כַּנֵּ"ל.

כִּי עֶקֶר הַפֶּח לְהִלָּחֵם עִמּוֹ - הוּא עַל-יַדֵּי שְׁבַת, "שֶׁהוּא שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא", שֶׁהוּא בַחֲיִנַת שֵׁם הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת, בַּחֲיִנַת (זָהָר נִשְׂאָ קַמְדֵּי): "אֲנִתָּ שְׁבַת דְּכֻלְהִי יוֹמָא". וְעַל-כֵּן בְּכַח קִדְשַׁת שְׁבַת, זוֹכִין לְהַכְּנִיעַ קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלֵק, וּלְהַגְדִּיל שֵׁם הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת שְׁבַת, כַּנֵּ"ל.

וְעַל-כֵּן צוּתָה הַתּוֹרָה לְמַחֲזוֹת שֵׁם עַמְלֵק מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה, יט): "תִּמְחָה אֶת זְכוֹר עַמְלֵק" וְכוּ' - כִּי צָרִיכִין לְמַחֲזוֹת שְׁמוֹ דִּיקָא, מַחְמַת שֶׁכָּל מִלְחָמָתוֹ, נִגָּד שֵׁם ה", שֶׁהוּא שֵׁם הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הָרְאֵשׁ-בֵּית הָאֵמֶתִי, כַּנֵּ"ל וְכוּ' וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלֵי־זָה הַתְּגָרָה עֲצָמוֹ הַבַּעַל־דָּבָר
מָאֵד, וְהַעֲמִיד עִכְשָׁו הַפְּתוּת
הַרְעוּת, שְׂרוּצִים לְחַנֵּף נְעָרִים בְּחֻכְמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת, לְהַבִּיאֵם לַיָּדַי בְּפִירוֹת גְּמוּרוֹת.

בַּנְּרָאָה בַּחוּשׁ: שָׁכַל מִי שֶׁנִּצְוֶה בְּפִח־
יֻקְשִׁים שֶׁל הָאֲרוּרִים הִלְכוּ יַמְח־
שָׁמָּה, הוּא פּוֹרֵק עַל לְגַמְרִי, וְגִרְעֵה מְמוּמָר
לְהַכְעִים, וּמְחַלְלִים שַׁבְּתוֹת בְּצַנְעָה
וּבַפְּרָה־סֵיא וְכוּ'. וְכָל עֵקֶר פְּוִנְתָם הַרְעָה שֶׁל
הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא וְהַבַּעַל־דָּבָר, הוּא רַק לְעַקֵּר
מֵהֶם שֵׁם ה' וְכוּ'.

וְהַעֲקָר: מַה שְׂרוּצָה לְעַקְרָם מִשֵּׁם ה',
שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִקְרָא עֲלֵיהֶם שֵׁם
יִשְׂרָאֵל עוֹד.

כַּאֲשֶׁר נִרְאָה בַּחוּשׁ: שָׁכַל פְּעֻלוֹתֵיהֶם
וּמַעֲשֵׂיהֶם וְתַנּוּעוֹתֵיהֶם, הוּא
לְהַדְמוֹת עֲצָמָן לְעַבּוּרֵם בְּכָל תַּנּוּעָה וְתַנּוּעָה,
בְּשָׁמָּה וּמַעֲשֵׂיהֶם וּבְמַלְבוּשֵׂיהֶם, וּבְכָל
הַנְּהַגוֹתֵיהֶם וּבְלִשׁוֹנוֹתֵיהֶם וּבְכַתְבֵיהֶם וּבְכָל
הַתַּנּוּעוֹת, כִּי לֹא דִי לָהֶם בְּכָל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, רַק
הַבַּעַל־דָּבָר רוֹצֵה לְעַקֵּר מֵהֶם שֵׁם יִשְׂרָאֵל
לְגַמְרִי.

וְזָה עֵקֶר מְלַחֶמֶת הַמֶּן־עַמְלֵק יַמְח־שָׁמוֹ,
שֶׁהוּא "רְאֵשִׁית גּוֹיִם" (בַּמִּדְבָּר כֹּד, כ) -
שְׂרוּצָה לְלַחֵם נֶגֶד שֵׁם ה' חֶסֶד־וְשָׁלוֹם,
וְכַנְ"ל. וּמִמֶּנּוּ יוֹנְקִים כָּל הָעַבּוּרֵם, שָׁכַל
מְלַחֶמְתָם כְּנֶגֶד שֵׁם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֵׁם ה'.
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פֶּג, ד־ה): "עַל עַמְּךָ יַעֲרִימוּ
סוּד וְכוּ', אָמְרוּ לָבוֹ וְנִכְחִידֶם מִגּוֹי, וְלֹא יִזְכָּר
שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד".

עַל־כֵּן, כָּל מִי שֶׁזֹּכֵחַ עִכְשָׁו בְּעֵתִים הִלְכוּ,
לְהַצִּיל אֶת־עַצְמוֹ, וְאֵת בְּנָיו
וּבְנוֹתָיו, וְכָל הַנְּלוּיִם אֵלָיו, מִן הַפְּתוּת
הָאֲרוּרִים הָאֵלֶּה יַמְח־שָׁמָּה - הוּא רְאוּי

לְשַׁמַּח כָּל יָמָיו, מַה שֶּׁעַל־כָּל־פְּנִים עֲדִין שֵׁם
יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו.

כִּי "עָלִינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה
לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית" וְכוּ', אֲשֶׁר נִצְלַנוּ מִפִּח־
יֻקְשִׁים הִלְכוּ, וּמֵאַחֵר שֵׁשֶׁם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא
שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֵינוּ, עֲדִין אָנוּ מְחַיְבִים
לְשַׁמַּח כָּל יָמֵינוּ לְעוֹלָם, כִּי עֲדִין יֵשׁ לָנוּ
תְּקוּנָה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְלְכָל הַטּוֹבוֹת וְכוּ'.

וְזָה בְּחִינַת עֲצָם הַשְּׂמֵחָה שֶׁל פּוֹרִים' - כִּי
אֵז הוּא מְחִיַּת עַמְלֵק, שֶׁעַל־יְדֵי־זָה
עֵקֶר הַגְּדֻלַּת שָׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "אֵין שָׁמוֹ
שָׁלָם, עַד שִׁימְחָה זָכַר עַמְלֵק" (רש"י שְׁמוֹת יז,
טז; תַּנְחוּמָא תַּצְא יא), עַל־כֵּן אֵז בְּפוֹרִים, הַשְּׂמֵחָה
גְּדוּלָּה וְעֲצוּמָה מָאֵד.

ל

(לְקוּוֹטֵי־הַלְבוּשׁוֹת, שַׁבְּת ז, כז -
לב -לג -לד -לו -סו -סז -עג)

"כִּי יָד עַל פֶּס יָה, מְלַחֶמָה לָהּ בְּעַמְלֵק
מִדֶּר דֶּר" (שְׁמוֹת יז, טז) - "שֵׁאֵין כְּסֹאוֹ
שָׁלָם, וְאֵין שָׁמוֹ שָׁלָם, עַד שִׁימְחָה זָכַר עַמְלֵק
(תַּנְחוּמָא תַּצְא יא).

כִּי הָעֵקֶר הוּא (סְנֵה־דִין כ): "לְהַכְרִית זֶרְעוֹ
שֶׁל עַמְלֵק", שְׂזָה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי בְּחִינַת
יְהוֹשֻׁעַ דִּיקָא, בְּחִינַת (שְׁמוֹת שָׁם, ט): "צֵא
הַלָּחֶם בְּעַמְלֵק", שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה־
הַתַּחְתּוֹנָה.

אַבְל אִי־אֲפָשֶׁר לִי־הוֹשַׁע לְעֲשׂוֹת דָּבָר, כִּי
אִם בְּכַחוֹ שֶׁל מִשְׁהָ, בְּחִינַת נִקְדָּה־
הַעֲלִיזוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת שָׁם, יא): "וְהָיָה
כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשְׁהָ יָדוֹ" וְכוּ'.

וְכָל יָמֵי הַגְּלוּת, הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לּוֹחֵם עִמּוֹ,
וְאֵז "אֵין הַפֶּסָא שָׁלָם" - חֶסֶר
הָאֵלֶּה־ה'.

וְכֵן "אֵין הַשֵּׁם שְׁלֵם" - כִּי כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת "אָדָם לְשֶׁבֶת עַל הַפֶּסֶא" - זֶה עֵקֶר בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא הַיּוֹי"ה בְּאֶלְפֵי"ן, שְׁעוּלָה מִ"ה" בְּגִימטְרִיא 'אָדָם', שֶׁנִּשְׁלֵם בְּשִׁמְכֵנִיעִין הַדָּם שְׁיִוְנֵק, כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק חֲסִדוֹשְׁלוֹם הָאֶל"ף שְׁבִאֲמֻצַּע הַיּוֹי"ו' שֶׁל שֵׁם מִ"ה", שְׂאֵז עוּלָה דָ"ם, בְּחִינַת "אַחֲרֵי פָנָי אֶהְיֶה עוּלָה דָ"ם", כְּמוֹכֵן כָּל-זֶה בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת, עַל-פִּי דְרָבּוּ הַקֹּדֶשׁ (עַץ-חַיִּים שֶׁעַר לֵב פ"ז; שֶׁעַר לֵט דְרוֹשׁ ה'; נְעוּד).

וּבְכָל דוֹר וְדוֹר, כְּפִי מַה שֶׁמִּתְגַּבֵּר כָּל אֶחָד לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק-הָאֱמֶת, מִתּוֹךְ בְּזִיוּנוֹת וְשִׁפְיַת-דָּמִים הַרְבֵּה - בֵּן מֵאִיר בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' לְבְּחִינַת 'יְהוֹשֻׁעַ', שֶׁהֵם בְּחִינַת יָרֵב וְתַלְמִיד וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה "בּוֹרְתִין זֶרְעוֹ שֶׁל עַמְלֵק", וְנַעֲשִׂין כָּל הַתְּקוּנִים.

אָבֵל הַמְּלַחְמָה אֲרַכָּה מְאֹד מְאֹד, כִּי "עַמְלֵק הוּא מַעוֹלָם רְצוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל" (תַּנְחוּמָא חֲקַת יח), וּמִתְפַּשֵּׁט בְּכָל-פַּעַם מְאֹד מְאֹד, בְּכִלְיוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת, עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְעַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (דְּבָרִים כח, ז): "זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֵק" - כִּי צְרִיכִין לְזַכֵּר הַיֵּטֵב, מְלַחְמָתוֹ הַגְּדוּלָּה, כְּדֵי לְבָרַח בְּכָל-פַּעַם אֶל הַצְּדִיק-הָאֱמֶת וּלְתוֹרָתוֹ-הַקְּדוּשָׁה.

כִּי רַק הוּא, לוֹחֵם מְלַחְמַת עַמְלֵק בְּכָל דוֹר, וּמְכַנֵּס דְרָכֵי-הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ'.

עַד שֶׁנִּזְכָּה שִׁיבָא מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ - שְׂאֵז יִהְיֶה נִבְרַת זֶרְעוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'חֲמֵשׁ זְכוּרוֹת' וְכוּ'. כִּי צְרִיכִין לְזַכֵּר מַעֲשֵׂה עַמְלֵק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם):

"זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֵק בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם" וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת "לְהַכְרִית זֶרְעוֹ שֶׁל עַמְלֵק", שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת נִקְדָּה-הַתְּחַתּוּנָה, בְּחִינַת "דָּם לֵה" - לְהַכְנִיעַ הַדָּם שֶׁבְּחָלְלֵה-שְׂמָאֵלִי וְכוּ' כְּנֶ"ל.

כִּי עֵתָהּ, כָּל הַמְּלַחְמוֹת שְׁלוּחְמִין עִם בְּחִינַת עַמְלֵק, הוּא רַק עַל-יְדֵי הַזְּכוּרָה לְבַד, שֶׁזֶה עֵקֶר הַמְצוּוָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֵק" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "קוֹרִין בְּתוֹרָה פְּרַשְׁת זְכוֹר" (מְגִלָּה פ"ג מ"ד; שְׁלַחן-עֲרוּךְ אֲוֶרַח-חַיִּים תַּרְפַּח, ב),

"וְהוּא מְצוּת עֲשֵׂה דְאוֹרֵי-תָא" (רֵא"ש בְּרָכוֹת פ"ז; תּוֹסֵפוֹת בְּרָכוֹת יג. שְׁלַחן-עֲרוּךְ שֵׁם סַעִיף ז), וְכֵן צְרִיכִין לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם, "בְּפֶרֶט קֶדֶם קְבֻלַּת עַל מְלַכּוֹת-שָׁמַיִם בְּפִרְשִׁיּוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע" (פְּרִיעַץ-חַיִּים, קְרִיאַת-שְׁמַע פ"ג), כְּדֵי לְהַכְנִיס הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבַּמַּח וְלֵב - לְזַכֵּר: שִׁישׁ קְלַפַּת עַמְלֵק, שֶׁאוֹרֵב תָּמִיד עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּלֵי שְׁעוֹר.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעוֹ וּלְעוֹקְרוֹ לְגַמְרֵי, שֶׁלֹּא תִתְבַטֵּל הַבְּחִירָה, רַק סוּף כָּל סוּף יִמָּחָה זְכוּרוֹ. וְלַעֲתָ-עֵתָה צְרִיכִין לְזַכֵּר וּלְהֶאֱמִין בָּזֶה, לְמַעַן יִהְיוּ עֵינֵינוּ צוֹפִיּוֹת אֶל הַשֵּׁם תָּמִיד, שִׁיִּצְלִינוּ מִמֵּנוּ, וּלְקַיֵּם (תְּהִלִּים לז, ז): "דָּוִם לֵה" וְכוּ' - לְסַבֵּל שְׁפִיכַת-דָּמִים וְכוּ' וְכַנֵּ"ל.

וְכָל-זֶה בְּכַח קְדֻשַׁת שְׁבֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַצְּדִיק, שֶׁצְרִיכִין לְזַכֵּר תָּמִיד בְּכָל-עֵת. בְּבְּחִינַת (שְׁמוֹת כ, ז): "זְכוֹר אֵת יוֹם הַשְּׁבֵת" וְכוּ' - "זְכָרְהוּ מֵאֶחָד בְּשֵׁבֶת" (מְכִילְתָא יְתִרוֹ ז).

וְזֶה בְּחִינַת זְכוּרָה יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ' - כְּדֵי לְחַזֵּק אֱמוּנָתָנוּ בּוֹ יְתַבְרַךְ, וּלְחַזֵּק כַּחֲנוּ לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה תָּמִיד, שֶׁכְּמוֹ

שהוציאנו ממצרים בנסים ומופתים נוראים
כאלה - בן נזפה להכניע ולבטל כל הצרים
וכו', ועקר כלם הוא 'עמלק' שכלול מכלם,
כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים
עמלק".

וצריכין לזכור היטב: שכבר עקרו אותו
כמה פעמים, בימי משה ויהושע,
ודוד, ובימי מרדכי. אבל הוא קלפה חזקה
כל־כך, שעדין השם־יתברך בעצמו לוחם
עמו, עד דורו של משיח, עד שיעקר אותו
לגמרי, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה
לה' בעמלק מדור דור", וכמו שאמרו רז"ל
(תנחומא תצא יא).

וכל־זה מחמת שיכח הבחירה' יש לה'
תקף גדול, והוא יתברך אינו רוצה
לבטל הבחירה וכו'.

ועל כל אחד מ־ישראל, מטל להלחם עמו,
שהוא 'מלחמת־היצר' שיש לכל אחד
בזה העולם וכו'. אבל רב העולם, הם
'חלושי־כח' לעמד במלחמה זאת פראוי, עד
שיש שנכשלים מאד וכו', ועל־כן כל פחנו,
על־ידי 'גדולי מבחרי הצדיקים' שיש בכל
דור, שהם לוחמים בעדנו וכו', וכמו שכתוב
בהתורה (ח"א נח) "תלת נפקין מחד".

והם מודיעים לנו וממשיכים לנו 'קדשת'
שבת־קדש' - שעל־ידי־זה יש כח
לכל אחד מ־ישראל, לשאר על עמדו, לבלי
לפל לגמרי בחלק 'קלפת עמלק', שאורב
לעקר את האדם לגמרי משני עולמות חס־
ושלום.

וכל מלחמתו של עמלק, הוא בכמה
בחינות, כי יורד ומסית את האדם
למה שמסיתו וכו', "ועולה ומקטרג" וכו'.

(בבא־בבא טז), ועל־ידי ה'קטרוגים', מתגבר
יותר חס־ושלום.

ולא די לו בזה - כי־אם מניח עצמו לארבו
ולרחבו, בהתגברות גדול ובתחבולות
עצומות, להרבות מחלקת על הצדיק־האמת
הגבור כח מאד, עד שמכניס טינא גם בלב
גדולי הצדיקים, לחלק לבם מאותו, על־ידי
שמכניס בהם קשיות הרבה עליו, עד שעל־
ידי־זה נתרחקין הרבה מ־ישראל מפניו, וזה
גרוע מן הכל.

וזכירת 'מעשה עמלק' - שהוא עקר
'כלליות־הקלפות' שרוצה לרחק
מהשם־יתברך וכו', עד שמכניס 'כפירות'
בלב רחמנא־לצלן וכו', כמו שכתוב במקום־
אחר (ח"ב ט) - על־כן צריכין לזכור זאת
היטב.

כי עתה אין לנו שום כח להלחם עמו
בגשמיות, רק לזכור היטב 'מעשה'
עמלק, למען נבין: שכל המחשבות־רעות
ותאוות־רעות וכו', הכל הם 'מעשה עמלק'.

אבל יש לנו כח להכניעו, אפלו אותן
שמחזיקין עצמן ל'חלושי־כח' מאד,
רק שצריכין לזכור את 'יום השבת', שהוא
בחינת 'כח הצדיק־האמת', שעל־ידי־זה הכל
יכניעו אותו וכו'.

כי 'עמלק', בחינת 'כלליות־הקלפות',
'כלליות הגלות' של השבועים עכו"ם'
שרוצים להשפיע שמו יתברך חס־ושלום מן
העולם וכו'.

ועל־כן צריכים לזכור 'מעשה עמלק' -
בדי לידע: שכל מיני 'מחשבות־
רעות', הן 'מחשבות של הרהורים ותאוות',

הן 'מחשבות של קשיות וכפירות' - כלם
בחינת 'עמלק'.

וצריכין לזכר: שצבר עקרו אותו
הצדיקים-הקדמונים, ועדין
מתגבר ומתפשט, אבל השם-יתברך יעקרו
לגמרי, כמו שכתוב: "מלחמה לה' בעמלק
מזר דר" - שבכל דור ודור, השם-יתברך
לוחם עמו, ושולח צדיקים גדולים בכל דור
ודור, שממשיכין הגדלת שמו וזכרו
בעולם.

בבחינת (שמות ג, טו): "זה שמי לעלם, וזה
זכרי לדר דר" - כי על-ידי
'מחית-עמלק' מזר דר, על-ידי-זה מתקים
זכרו ויתברך לדר דר וכו'.

וזה שמבאר במדרשים: "שהכנעת קלפת
עמלק, שהוא כלל כל העפושם שהם
בנגד ישראל, הוא על-ידי קדשת שבת!"

וזה שמובא במדרש (פרקי-דרבי-אליעזר מג -
מובא בספר מים יחזקאל פרשת בשלח), וזה
לשוננו: "אמרו ישראל, רבוננו של עולם!
כתבת בתורה (שמות כ, ח): 'זכור את יום
השבת' וכו', וכתבת (דברים כה, יז): 'זכור את
אשר עשה לך עמלק' - האף יתקמו שתי
זכירות הללו? - אמר הקדוש-ברוך-הוא:
אינו דומה וכו', זה 'זכור' לקדש, וזה 'זכור'
להרגו ולאבדו, עד-כאן-לשוננו.

הינו: ש'קדשת שבת' הוא בחינת 'קדשת
הצדיק', בחינת 'משה' שעושה
'תשובה על תשובה' תמיד - כי זוכה בחייו
ל"יום שכלו שבת", 'כלו תשובה' וכו' כנ"ל,
ובכחו הגדול לוחם בחינת 'יהושע',
'מלחמת-עמלק', להכניע הדם שבכל
שבח-לל-השמאלי וכו' כנ"ל.

ועל-כן מחבר במדרש הנ"ל, שתי
זכירות אלו, של 'שבת' ושל
'מחית-עמלק', ומקשה: "אף יתקמו שתי
זכירות האלו של שבת ושל מעשה עמלק?"
- הלא באמת הם שני הפכים זה מזה? - כי
הלא לכאורה היה ראוי לשבח לגמרי ענין
עמלק, כדי לגרש קלפתו וזהמתו מהלב -
רק לזכר 'קדשת שבת', שהוא 'קדשת
הצדיק', שהוא 'כלל קדשת ישראל'!

ועל-זה משיב המדרש בפשוטו: "אינו
דומה, זה זכור לקדשו, וזה זכור
להרגו ולאבדו!"

הינו: כי בודאי הם שני הפכים, ועל-כן
צריכין לזכר שניהם - 'קדשת שבת',
ולחבדיל 'מעשה עמלק' - כדי לאבד ולעקר
'זכר עמלק', על-ידי 'זכרון קדשת שבת'
בכל-יעת כנ"ל.

כי 'זכרון מעשה עמלק' - צריכין רק לזכר
"בשביל לעקרו ולאבדו", כי בודאי
צריכין לשבח ולהעביר מלבנו לגמרי 'מעשה
עמלק', שממנו כל התאוות וההרהורים וכו'.

רק עקר ה'זכרון של מעשה עמלק, הוא
"כדי לעקרו", שצריכין לזכר:
ש'עמלק' אורב על האדם תמיד, על-כן
צריכין להתגבר ביותר ב'זכרון קדשת שבת',
שהוא 'קדשת הצדיק' שעושה תשובה
תמיד, שבכחו יש לנו גם-כן תקנה תמיד
וכו, כנ"ל.

ועל-כן דיקא מחמת שהם שני הפכים -
צריכים לזכרם היטב, כדי לעקר
'קלפת עמלק', על-ידי זכרון 'קדשת שבת',
שהוא 'קדשת הצדיק', שבכחו לוחם בחינת
'יהושע', 'מלחמת עמלק' וכו', וכנ"ל.

שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֹב בָּךְ כָּל הַנְּחָשִׁים
אֲחֵרֶיךָ וְכוּ'.

רק [יהושע] ישיבם בתשובה, ויכניסם
ב'גבול הקדשה', שהוא בחינת 'מחנה
ישראל', שהיה שם האהל מועד והארון,
שמשם צריכין להמשיך הקדשה אליהם. כי
כל מי שרחוק יותר, צריכין להמשיך עליו
הקדשה, ממקום גבוה וקדוש ביותר וכו'.

על-כן "שעור תחום שבת, נלמד ממחנה
ישראל" (סוטה פ"ה מ"ג) - כי עקר
תחום שבת, הוא שייזכה כל אחד לשאר
קיים ב'מחנה ישראל', ולא יוכל בחינת
'עמלק', להשליכו חסוֹן־שְׁלוֹם משם.

רק יתגבר תמיד לאחזו עצמו בצדיקיאמת
ותלמידיהם, שהם בחינת 'משה'
ו'יהושע', שהם לוחמים 'מלחמת עמלק'
בכל דור, כדי לשוב ולבנות ה'בית-המקדש',
ולתחזיר את ישראל לארץ-ישראל, וכו'.

וְכֵן מְבֹאֵר בְּגִמְרָא שֶׁבַת (ק"ח:): "שֶׁהַכְּנַעַת
'קַלְפַּת עַמְלֶק', שֶׁהוּא 'כָּלֵל הָרַע שֶׁל
הַשְּׁבָעִים עֲבוּ"ם, הוּא עַל-יַדֵּי 'קַדְשַׁת שֶׁבַת',
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם: "אַלְמֵלָא שְׁמֵרוּ יִשְׂרָאֵל
שֶׁבַת רֵאשׁוּנָה, לֹא שְׁלֹטָה בָּהֶם אָמָה וְלִשְׁוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת טז, כז): "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ
מִן הָעַם לְלִקְטֹת וְכוּ', וּכְתִיב בַּתְּרִיָּה (שָׁם יז, ח):
'וַיָּבֵא עַמְלֶק"', וְכֵן "ל, הִיגוּ כַּנְ"ל וְכוּ'.

כִּי 'מַפְלַת הָרְשָׁעִים' שֶׁכְּלוּתָם 'עַמְלֶק',
הוּא עַל-יַדֵּי 'קַדְשַׁת שֶׁבַת', כַּנְ"ל. וְכֵן
לְהַפְּדוֹ: כִּפִּי מַה שֶׁמִּתְגַּבֵּר כָּל אֶחָד, כָּל שִׁשַּׁת
יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, לְהַכְנִיעַ 'קַלְפַּת עַמְלֶק', בְּכַח
הַצְּדִיקִים 'מֹשֶׁה' ו'יְהוֹשֻׁעַ' וְכוּ' כַּנְ"ל - כְּמוֹ-
כֵן זֹכָה לְהַמְשִׁיךְ 'קַדְשַׁת שֶׁבַת', וְכֵן "ל.

כִּי עַקֵּר הַמְּלַחְמָה שֶׁיֵּשׁ לְהֵאָדֵם, הוּא
בְּחִינַת 'מְלַחְמַת עַמְלֶק', כַּנְ"ל, "וְכָל
'מְלַחְמַת עַמְלֶק', הִיָּה עִם הַחֲלוּשֵׁי-כַח שֶׁהִיָּה
הָעֵנָן פּוֹלְטָן" (תְּנַחֲמָא תְּצַא י), שֶׁהִיָּה 'יְהוֹשֻׁעַ'
לִוְחֵם עִמּוֹ בְּכַחוֹ שֶׁל 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ', כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִפִּיל אוֹתָם 'עַמְלֶק' לְגִמְרֵי כְּרִצּוֹנוֹ הָרַע - כְּמוֹ

פזורים

– כלליות ענייני 'פזורים' –
לפי סדר התורות והשיחות

"פי מוחה אמוחה את זכר עמלק מתחת השמים".
(שמות יז, יד).

"פי מוחה אמוחה" – "מוחה" בעולם הזה,
"אמוחה" לעולם הבא. "זכר" – זה 'המן עמלק',
במשמעותו. (תנחומא בשלח כח; מכילתא, פרשת עמלק ב)

א.

(ח"א י, דה-ו-ז-ח-י)

מאמר 'משפטים' סימן י', נאמר קדם פזורים
שנת תקס"ג. (תניימוה"ן נט)

בשכתבתי לפניו התורה ואלה המשפטים" (ח"א
י) המתחלת: "בשש ימי הימים חסד ושלום על
ישראל, על-ידי רקודין והמחאת-כף נעשה
'המתקנת-הדינים' וכו' – אמר לי: "כך אמרת!
שעכשו נשמע גזרות חסד ושלום על ישראל,
והנה הולכים וממשמשים לבוא ימי הפזורים
האלה (פי התורה הזאת נאמרה סמוך לפזורים), ויהיו
ישראל מרקדים וימחאות-כף, ועל-ידי-זה
ימתיקו הדינים!" וחסד וכפל דבריו ואמר בפה
מלא: "כך אמרת!" (שיחות-ה"ר"ן קלא)

"העצה היעוצה" (לשון הפסוק ישעיה יד, כו)

לבטל ה'גאווה', שהיא ה'עבודה-
זרה' – העקר הוא על-ידי 'התקרבות לצדיקים'.

'צדיק' הוא בחינת 'רוח', כמו שכתוב (במדבר
כז, יח): "איש אשר רוח בו", ועל-

ידו נכנע רוח גבוה, "אל אחר" (שמות לד, יד).

וזה בחינת 'רקודין והמחאת-כף' – פי
'רקודין והמחאת-כף', נמשכין

מבחינת ה'רוח-שבלב', כנראה בחוש: פי על-
ידי 'שמחת-הלב' הוא מרקד ומכה כף אל
כף, וכמוכא בתקונים (תקוני-זהר נא:): "והאי
רוחא נשיב, בשית פרקין דדרועא, ובשית

פרקין דשוקין", והיא בחינת 'המחאת-כף'
ובחינת 'רקודין'.

וכשנתעלה הרגלין על-ידי הרקודין,
ונתבטל ה'גאווה', הינו

ה'עבודה-זרה' – על-ידי-זה נמתקין הדינים.

פי "כל-זמן שיש עבודה-זרה בעולם,
חרון-אף בעולם" (ספרי ראח), וכשנתעבר

ה'עבודה-זרה', נתעבר ה'חרון-אף', ונמשכין
'חסדים', ואז הרגלין הם בבחינת 'חסדים',
ונתבטלו ה'מינות' וה'כפירות'.

וגם זה בחינת 'המחאת-כף' – פי על-ידי
ה'רוח', נתגלה ה'ארת-הידיים', כמו
שכתוב (שיר-השירים ה, ב): "קול דודי דופק".

"דופק" – זה בחינת 'רוח' (תקוני-זהר סח).
וסמך לזה (שיר-השירים ד, ה): "דודי שלח ידו
מן החור" – זה בחינת 'התגלות הארת-
הידיים', הינו בחינת 'המחאת-כף', ואז נתבטל
ה'עבודה-זרה', הינו ה'כפירות'.

נמצא: שעל-ידי ה'צדיק', הינו: בחינת
'רוח-שבלב' – נתגלה ה'ארת

הידיים והרגלים', הינו: בחינת 'רקודין
והמחאת-כף'. ונתבטל ה'גאווה' וה'כפירות',
ונתרבה ה'אמונה'.

וה'תורה' היא גם-כן בחינת 'ידין ורגלין' –
פי יש בה'תורה' נגלה ונסתר.

'נגלה' – הוא בחינת 'ידיים', כמו שכתוב:
"דודי שלח ידו מן החור". "מן

החור" – הינו (שמות לב, טז): "חרות על
הלחת", שהוא ב'נגלה'.

וְנִסְתָּר - הם בחינות רגליו, כמאמר חז"ל (ספד מט: על שירי השירים ז, ב): "חמוקי ירכיך" - "מה ירך בסתר" וכו'.

ו"כָּל־לֵיזוֹת הַתּוֹרָה, נִקְרָאת ל"ב" (תקוני-זהר נ:)
- "שְׁמַת־חֶלֶת בְּבִי"ת [בראשית],
וּמְסִימַת בְּלִמְ"ד" [ל'עניי כל ישראל] (זהר פנחס
רטז: תקוני-זהר סז. קו: אותיות-דרב"ע קיבא, סוף אות ב;
ספר-הפליאה; רבנו-בחי, שמות יג, יז; דברים לד, יב; עין
דגל-מחנה-אפרים, פרשת בא).

"שָׁשֶׁם [בלב] **מִשְׁפַּן הָרוּחַ**" (עץ-חיים א, ג; ב,
א), **"דְּנָשִׁיב בְּשִׁית פֶּרְקִין דְּדְרוּעִין,**
וְשִׁית פֶּרְקִין דְּרַגְלִין" (תקוני-זהר נג), **הֵינּוּ:**
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר.

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, וְהָמֵן,
בְּחִינּוֹת פּוֹרִים, בְּחִינַת גֹּזֵל שֶׁהִפִּיל
הָמֵן, בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוּרִים.

כִּי הָמֵן, בְּחִינַת הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים,
כְּמֵאֵמֶר חז"ל (מגלה י:): **"שָׁעֲשָׂה עֲצָמוֹ**
עֲבוֹדַת־אֱלִילִים."

וּבְשִׁבְלִיזָה הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגֹּזֵל" (אסתר
ג, ז), **"בַּחֲדָשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה"**
(שם יג:)- כִּי מִשָּׁה הוּא מְבַטֵּל הָעֲבוֹדָה־
זָרָה. כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
יְדִין וְרַגְלִין, כִּנ"ל, שֶׁעַל־יְדֵיהֶם נִתְּבַטַּל
הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כִּנ"ל.

וְעַל־כֵּן הַפִּיל פּוֹר, "בִּירַח שְׁמַת בּוֹ
מִשָּׁה" - כִּי חָשַׁב: כִּי כָּבַד מַת
מִשָּׁה, הַמְּבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, וְאִין
עוֹד מִי שְׁיֻכַּל לְבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים.

אָבֵל מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, הִיא לָהֶם כַּח לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים שֶׁל הָמֵן (אסתר-רבה
ו, ב: מרדכי שקול בדורו כמשה בדורו, מה משה עמד
בפרץ, אף מרדכי כן).

וּבְשִׁבְלִיזָה בִּימֵיהֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה
מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֵמֶר חז"ל (שבת
פח. על אסתר ט, כז): **"קִימוֹ וְקִבְּלוּ"** - **"קִימוֹ מִה**
שֶׁקִּבְּלוּ כָּבָר."

וְזֶה: **"קִימוֹ וְקִבְּלוּ"**. **"קִימוֹ"** - זֶה בְּחִינַת
יְרַגְלִין. **"וְקִבְּלוּ"** - זֶה בְּחִינַת יְדִין.
וְהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, כִּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת **"מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר."**

"מְרַדְּכֵי" - **"מֶר דְּרוֹר"** (שמות ל, כג; חליון
קלט:). **"דְּרוֹר"** - לְשׁוֹן חֲרוֹת'
(ראש-השנה ט:)- זֶה בְּחִינַת יְדִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב:
"דּוֹדֵי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹר, כִּנ"ל.

וְ**"אֶסְתֵּר"** - הוּא בְּחִינַת שׁוֹקֵן' - **"מִה**
יָרַךְ בִּסְתֵּר, כִּנ"ל.

וְזֶה לְשׁוֹן **"פּוֹרִים"** - הֵינּוּ: אֲבִיבֵי הָעֲבוֹדַת־
אֱלִילִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה סג, ג):
"פּוֹרָה דְּרַכְתִּי לְבַדִּי, וּמַעֲמִים אִין אִישׁ
אֲתִי" (עין פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, שְׁבַת פכ"ד; ועוד - על הפסוק
הַזֶּה, בְּעֵינֵי פוֹר"ה שֶׁל שְׁכַחָה).

וְעַל־יְדֵי הָאָרֶת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, הֵינּוּ
בְּחִינַת הַיְדִין וְרַגְלִין - נִתְּבַטְּלוּ
הַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה אַמוּנָה בְּעוֹלָם עַל־
יְדֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אסתר ב, ז): **"וַיְהִי אִמֵּן אֶת**
הַדָּפָה," וְבָה כְּתִיב (שם שם, כ): **"כַּאֲשֶׁר הָיְתָה**
בְּאַמְנָה אֲתוֹ" - כִּי שָׁנִיָּה הֵם בְּחִינַת אַמוּנָה.

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הָרוּחַ, כִּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת
(מגלה ז): **"אֶסְתֵּר בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמָרָה"**
- כִּי עֶקֶר הָעֲבוֹדָה'ס תְּלוּי בָּהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת
יְרַגְלִין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (משלי ה, ה): **"רַגְלֶיהָ**
יְרַדוֹת מוֹת," וְעַל־כֵּן עֶקֶר תְּקוּן הָעֲבוֹדַת־
אֱלִילִים עַל־יְדֵיהָ.

וְעַל־כֵּן דִּיקָא אֶסְתֵּר, **"בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ**
נֶאֱמָרָה" - אֵף שֶׁבְּאֵמַת תְּקוּן

הַעֲבוֹדָת-אֱלִילִים' הוּא גַם-כֵּן עַל-יְדֵי 'מֶרְדְּכַי', כַּנִּלְכָּה - רַק מַחֲמַת שְׁעָקָר הַעֲבוֹדָת-אֱלִילִים' תְּלוּיָהּ בָּהּ, עַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'עַקָר הַתְּקוּן'.

וְעַל-כֵּן נִקְרְאָת ה'מַגְלָה' עַל-שֵׁם 'אַסְתֵּר', וְהִנֵּנוּ: דְּדִיקָא 'אַסְתֵּר' "בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ נִאֲמָרָה" - כִּי ה'רוּחַ' הוּא ב'לֵב', וְעַל-יְדֵי נִתְגַּלְגַּל ה'הָאֵרֶת הַיְדִים וְהַרְגָּלִים', רַק הַעַקָר תְּלוּיָהּ ב'רְגָלִים', בַּחֲנִינַת 'אַסְתֵּר'.

וְזֶה בַּחֲנִינֹת "עֹמֵר שְׁעוּרִים".

"עֹמֵר" - זֶה בַּחֲנִינַת 'מֶרְדְּכַי', 'עֵינַן מוֹר', "מֶר דְּרוּר", "דְּרוּר" - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת' (ראש-הַשָּׁנָה טז), הִנֵּנוּ בַּחֲנִינַת (שְׁמוֹת לֵב, טז): "חֲרוֹת עַל הַלְּחֹת", כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (ערוֹבִין נד): "אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת", שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת ה'תּוֹרָה בְּנִגְלָהּ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת (בַּמְדָּבָר יד, ד): "עֵינַן בְּעֵינַן".

"שְׁעוּרִים" - זֶה בַּחֲנִינַת (מַגְלָה ז): "אַסְתֵּר בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ", כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים לֵב, ב): "כְּשֶׁעִירָם עָלַי דְּשֵׁא", לְשׁוֹן 'רוּחַ' (רש"י שם).

וּבְשִׁבְלִיָּהּ (מַגְלָה טז, אַסְתֵּר-רַבָּה י, ד): "כְּשֶׁבֵּא הָמָן לְמֶרְדְּכַי, מִצְאוּ עוֹסֵק בְּעֹמֵר שְׁעוּרִים, אָמַר לָהֶם: עֹמֵר שְׁעוּרִים דִּידְכוּ, אֲתֵי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵיו" - כִּי עַל-יְדֵי 'עֹמֵר-שְׁעוּרִים', בַּחֲנִינַת 'יְדִין וְרַגְלֵיו', בַּחֲנִינַת 'הַמְּחַאֲת-כַּף וְרַקוּדִין' - נִתְבַּטַּל ה'עֲבוֹדָה-זָרָה', בַּחֲנִינַת 'הָמָן', בַּחֲנִינַת 'צְאוֹת, כַּנִּלְכָּה'.

[בְּאוֹר-הַלְּקוּוֹטִים: מְבֹאָר לְפִי-זֶה: שֶׁאֵי-עַל-פִּי שְׁגַם בְּכָל הַשָּׁנָה מְסַגֵּל 'הַמְּחַאֲת-כַּף וְרַקוּדִין' לְהַמְּתַקֵּן-הַדִּינִים - אֲבָל עַקָר סְגֻלָּתָם, הוּא בְּפוּרִים, שֶׁאֵז 'הָאֵרֶת מֶרְדְּכַי וְאַסְתֵּר' הַמְּבֹאָר בְּפָנִים. וְכֵן מְבֹאָר מְשִׁיחָתוֹ שְׁמֻדָּם הַמְּאָמָר (שִׁיחֻת-הַרְ"ן קלא)].

וּבְשִׁבְלִיָּהּ צְוָה הָמָן (אַסְתֵּר ה, יד): לַעֲשׂוֹת "עֵץ גְּבוּהַ הַמְּשִׁים אִמָּה" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל כַּח ה'חֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת-הָעֹמֵר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל 'מֶרְדְּכַי וְאַסְתֵּר' (פְּרִי-עֵץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

וְזֶה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כא, א): "וְאֵלָה הַמְּשַׁפְּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֵיהֶם" - כִּי אֵיתָא בְּמִכְלֵתָא (מְשַׁפְּטִים ו; קְדוּשִׁין לַה. בְּבִא-קִמָּא טו): "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֵיהֶם", "הַשּׁוּוֹ אִשָּׁה לְאִישׁ לְכָל דִּינִים שְׁבַתּוֹרָה".

פְּרוּשׁ: לְכָל דִּינִים שְׁבַתּוֹרָה שְׁצָרִיד לְהַמְּתִיקָם, צָרִיד לְהַשּׁוּוֹת, הִנֵּנוּ: לְיַחַד 'קֹדֶשׁ-אֱבִירָה-הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ', שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'אִשָּׁה וְאִישׁ', בַּחֲנִינַת 'מֶרְדְּכַי וְאַסְתֵּר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "וְאֵלָה" - כָּל מְקוֹם שְׁנֵאֵמַר וְאֵלָה, מוֹסִיף עַל ה'רֵאשׁוֹנִים' (רש"י; שְׁמוֹת-רַבָּה ל, ג), בַּחֲנִינַת 'תּוֹסֵפוֹת וְרַבּוּי', בַּחֲנִינַת 'צְאוֹה', 'עֲבוֹדָה-זָרָה'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת: "מוֹסִיף עַל ה'רֵאשׁוֹנִים", שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת "הָמָן-עִמְלֵק" (תְּנַחֲמוּמָא בְּשַׁלַּח כח; מְכִילְתָא, פְּרַשְׁתַּת עִמְלֵק ב), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בַּמְדָּבָר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עִמְלֵק".

וְתַקְוִינוּ: "הַמְּשַׁפְּטִים" - בַּחֲנִינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יִשְׁעִיָּה כח, ו): "וְלָרוּחַ מְשַׁפֵּט וְכוּ' מְשִׁיבֵי מְלַחְמָה" - כִּי עַל-יְדֵי ה'רוּחַ, נִתְתַּקֵּן ה'צְאוֹה' וְה'עֲבוֹדָת-אֱלִילִים'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֵיהֶם", הִנֵּנוּ: "הַשּׁוּוֹ אִשָּׁה לְאִישׁ לְכָל דִּינִים שְׁבַתּוֹרָה" - הִנֵּנוּ: בַּחֲנִינַת 'הַמְּתַקֵּן-הַדִּינִים'. וְעַל-יְדֵי ה'רוּחַ' הַנִּלְכָּה, נִתְיַחַד 'קֹדֶשׁ-אֱבִירָה-הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ', וְנִמְתַּקֵּן הַדִּינִים, וְנִסְתַּלַּק חֲרוֹן-אַף מִן הָעוֹלָם.

וְהָנָה כָּל־הַדְּבָרִים אֵלָיו: שְׁעַל־יָדַי
ה'צַדִּיק, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת ה'רוּחַ -
אֲתַעְבֵּר "אֵל אַחֵר", 'פְּפִירוֹת; וְעַל־יָדַי
ה'רוּחַ, בָּאִים רְקוּדִין וְהַמְחָאֵת־כַּף' - כִּי עַל־
יָדַי ה'צַדִּיק שֶׁהוּא בַחֲנִינַת ה'רוּחַ, נִתְעַלּוּ
ה'רְגֵלָיו, וְנִתְגַּלָּה ה'אֲרֵת הַיָּדַיִם, וְנִתְרַבָּה
ה'אֲמוּנָה, כַּמְבֹאֵר לְמַעֲלָה.

וְהָנָה מִכָּל־הַדְּבָרִים אֶתְּהָ שׁוֹמַע: שְׁנִגְלָה
הוּא בַחֲנִינַת 'יָדַיִם, וְנִסְתָּר הוּא
בַחֲנִינַת דְּגֵלָיו, בַחֲנִינַת מְרַדְּכִי וְאֶסְתָּר.

ב.

(לקוטי-עצות, מועדי ה' פזרים' א
- על-פי ח"א י הנ"ל)

עַל־יָדַי שְׁמַחַת־פְּזָרִים בְּהַמְחָאֵת־כַּף
וְרְקוּדִין - עַל־יָדַיִזָּה מִמְּשִׁיכִין
בַחֲנִינַת 'קַבְלַת־הַתּוֹרָה' בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר, שֶׁהִיא
בַחֲנִינַת ה'אֲרָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל מְרַדְּכִי וְאֶסְתָּר.
וְזוֹכִין לְקִיָּם מִצּוֹת 'סְפִירַת־הָעֶמֶר'
כְּרֵאוּי. וּמְכַנְיַעִין קְלִפּוֹת ה'קֶמֶן'
עַמְלֵק יִמְחֵשֶׁמֶם. וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּה,
וְהָעֲבוּדָה־זָרָה, וְהַכְּפִירוֹת. וְנִמְשָׁךְ אֲמוּנָה
גְּדוּלָה, וְחֻכְמָה דְקַדְשָׁה, וְחַיִּים, וְאֲרִיכוֹת־
יָמִים. וּמְמַתִּיקִין כָּל הַדִּינִים, וְנִתְבַטַּלִּין כָּל
הַגְּזֵרוֹת מִיִּשְׂרָאֵל.

ג.

(ח"א לג, ג)

עֲנִין "חַיֵּב אֵינְשׁ לְבִסוּמִי בְּפוּרְיָא, עַד דְּלֵא
יָדַע בֵּין אַרוּר הָמֶן לְכְרוּךְ מְרַדְּכִי" -
נִמְצָא לְהַלָּן בְּעֲנִינֵי מִשְׁתַּה יִין.

ד.

(ח"א נו, א-ב-ג-ה)

יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בַּחֲנִינַת מְלָכוֹת, לְפִי
בַחֲנִינָתוֹ. א) יֵשׁ שֶׁהוּא "שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ"

(אֶסְתָּר א, כב). ב) יֵישׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר. ג)
וְכֵן יֵישׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הָעוֹלָם וְכוּ'.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד, לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם
בַּחֲנִינַת ה'מְלָכוֹת' שֶׁלוֹ לְהַנָּאֵתוֹ
וּלְצַרְכוֹ - רַק שֶׁ'הַמְלָכוֹת' יִהְיֶה אֲצֻלָּךְ בְּיָד
חֹרֵיךְ, בְּבַחֲנִינַת (קַהֲלַת י, יז): "אֲשֶׁרִיךְ אֶרְצִי
שֶׁמְלִכְךָ בְּיַחְזוּרִיךְ".

וְזָה בַּחֲנִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִין קִלְטִי): "מְרַדְּכִי,
מֶר דְּרוּר" - שֶׁ'הַמְּרוֹת' הֵינּוּ ה'מְלָכוֹת',
יֵישׁ לָהּ דְּרוּר וְ'חֹרוֹת', שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ
לְהַנָּאֵתוֹ וּלְצַרְכוֹ, כִּי־אִם לְהַשְׁמִיֵּת־בָּרָךְ,
בְּבַחֲנִינַת (עֲבֹדָה א, כא): "וְהִיֵּתָה לָהּ הַמְּלוּכָה" -
דְּהֵינּוּ: לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת הַנְּשָׁמוֹת
שֶׁנִּכְנָעִים אֵלָיו.

וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ 'אֲרִיכוֹת־יָמִים' לְתוֹךְ
ה'מְלָכוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־יָדַי 'עַסְקֵת־הַתּוֹרָה', מִמְּשִׁיכִין 'אֲרִיכוֹת־
יָמִים' לְתוֹךְ ה'מְלָכוֹת', כָּל אֶחָד
לְפִי בַחֲנִינַת ה'מְלָכוֹת' שֶׁיֵּישׁ לוֹ - שֶׁלֹּא תִהְיֶה
בְּבַחֲנִינּוֹת (פְּסָחִים פז): "הַרְבֵּנּוֹת מְקַבֶּרֶת אֶת
בְּעָלֶיהָ" - כִּי עַל־יָדָהּ מִמְּשִׁיכִין ה'חַיּוֹת'
לְתוֹךְ ה'יָמִים' וְה'מְדוּת' - שֶׁבְּלֹא זֶה לֹא הָיָה
אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת ה'חַיּוֹת', מִחֻמַּת דְּבוּי־אוֹר.

וְעַל־יָדַיִזָּה זוֹכִין לְדַעַת' - כִּי ה'דַּעַת'
וְה'שִׁכְל', הוּא בְּעֲצָמוֹ
ה'חַיּוֹת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קַהֲלַת ז, יב): "הַחֻכְמָה
תַּחְיָה אֶת בְּעָלֶיהָ".

וְעַל־יָדַי יָזָה הַדַּעַת' - יוֹכֵלִים לְקַרֵּב
וּלְהוֹכִיחַ אֶת מִי שֶׁצָּרִיכִין לְהוֹכִיחַ
- אֶפְלוֹ אֶת הַרְחוּקִים מְאֹד מִהַשְׁמִיֵּת־בָּרָךְ,
בְּבַחֲנִינַת ה'הַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ ה'הַסְתָּרָה'.

כִּי יֵישׁ שְׁנֵי ה'הַסְתָּרוֹת'. וְכַשֶּׁהַשְׁמִיֵּת־בָּרָךְ
נִסְתָּר בְּ'הַסְתָּרָה אַחַת', גַּם־כֵּן קָשָׁה מְאֹד
לְמַצְאוֹ, אֶךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן, כִּשֶׁהוּא נִסְתָּר

בְּהִסְתַּרְהָ אַחַת, אֲפֹשֶׁר לִיגַע וְלַחֲתוֹר עַד
שִׁימְצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, מֵאַחַר שִׁיזְדַּע שֶׁהַשֵּׁם -
יִתְבַּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ.

אָבֵל כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ נִסְתָּר בְּהִסְתַּרְהָ תוֹךְ
הַסְתַּרְהָ, דְּהֵינּוּ: שִׁ'הִסְתַּרְהָ בְּעֶצְמָה
נִסְתַּרְתָּ מִמֶּנּוּ, דְּהֵינּוּ: שִׁאֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל
שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ - אֲזִי אִי־אֲפֹשֶׁר
כָּלֵל לִמְצֵא אוֹתוֹ, מֵאַחַר שִׁאֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל
מִהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ.

אָבֵל בְּאַמְתּוֹ: אֲפִלּוּ בְּכֹל ה'הִסְתַּרְוֹת/, וְאֲפִלּוּ
בְּה'הִסְתַּרְהָ שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְהָ, בּוֹדָאִי
גַם שֶׁם מְלִבֵּשׁ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, דְּהֵינּוּ: אוֹתִיּוֹת -
הַתּוֹרָה, כִּי בּוֹדָאִי אֵינְךָ שׁוֹם דְּבַר שֶׁלֹּא יִהְיֶה
בּוֹ 'חֵיּוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, כִּי בְּלִעְדֵי חֵיּוֹתוֹ לֹא
יִהְיֶה לוֹ קִיּוֹם כָּלֵל וְכוּ'.

עַל־כֵּן צָרִיךְ לְגַלוֹת ה'הִסְתַּרְוֹת/, וְזֶה עַל־
יְדֵי שִׁמְמִשִּׁיךְ 'אַרִיכוֹת־יָמִים' לְתוֹךְ
ה'מְלֻכוֹת/, שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'דַּעַת' כַּנ"ל. וְעַל־
יְדֵי זֶה ה'דַּעַת' יוֹכֵל לִידַע: שֶׁאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ
ה'הִסְתַּרְהָ' בְּעֶצְמָה, וְאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ ה'הִסְתַּרְהָ
שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְהָ, גַם שֶׁם מְלִבֵּשׁ הַשֵּׁם -
יִתְבַּרַךְ, דְּהֵינּוּ ה'תּוֹרָה'.

וּמֵאַחַר שִׁיזְדַּע: "שֶׁאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ ה'הִסְתַּרְוֹת/,
יֵשׁ שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ" - מְזֵה
בְּעֶצְמוֹ נִתְגַּלֵּין ה'הִסְתַּרְוֹת/, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם
'תּוֹרָה'. וְאֲפִלּוּ מ'הִסְתַּרְהָ שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְהָ'
נַעֲשֶׂה 'תּוֹרָה' וְכוּ'. וְתַכְּף כְּשִׁיזְדַּעִין שֶׁהַשֵּׁם -
יִתְבַּרַךְ נִסְתָּר שֵׁם, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֶצְמוֹ נִתְהַפְּכָה
ה'הִסְתַּרְהָ שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְהָ, וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה
'דַּעַת', וְהַחֲזִירָה ה'תּוֹרָה' שֶׁנִּסְתָּר כָּאֵן ל'דַּעַת'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (אֲסֵתֵר ב, יא): "וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם
מְרַדְּכֵי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנְּשִׂיִם,
לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֲסֵתֵר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ".

"מְרַדְּכֵי" - זֶה בְּחֵינַת ה'מְלֻכוֹת'.

"וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם" - זֶה בְּחֵינַת ה'תּוֹרָה' -
שֶׁעַל־יְדֵהּ מִמְּשִׁיכִין ה'חֵיּוֹת'
לְה'יָמִים' וְה'מְדוּת'.

"חֲצַר בֵּית" - זֶה בְּחֵינַת 'חִיצוֹנִיּוֹת'
וּפְנִימִיּוֹת'. הֵינּוּ: 'מַחְשְׁבוֹת וְדַבּוּרִים' -
שֶׁבְּכֹלם נִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ שֵׁם, אֵף הַמַּחְשְׁבוֹת
וְהַדַּבּוּרִים שֶׁל הַרְחוּקִים מִהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ.

וְזֶה: "חֲצַר בֵּית הַנְּשִׂיִם" - כַּנְּגִיד שֶׁלֹּשׁ
בְּחֵינּוֹת.

(א) אוֹתָךְ שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מִהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ.
"נְשִׂיִם", מְלִשׁוֹן (רַש"י בְּרֵאשִׁית לב, לג):
"שֶׁנֶּשְׂאוּ וְקִפְצוּ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם".

(ב) אוֹתָךְ שֶׁכָּבַד הָיוּ קִצְתָּ אֶצֶל הַשֵּׁם -
יִתְבַּרַךְ, אֵךְ שֶׁכָּבַד שֶׁכָּחוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ -
"הַנְּשִׂיִם", לְשׁוֹן 'שִׁכְחָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית
מא, נא): "כִּי נִשְׁכַּחְתִּי אֶלְכֶם".

(ג) אוֹתָךְ שֶׁגַם עִתָּה זֹכְרִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ
- אֵךְ "שֶׁנֶּשְׂתָּה גְבוּרָתְךָ" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב
בְּיִרְמְיָה נא, לא), וְאֵינְךָ לְאֵל־יָדָם לְהַתְגַּבֵּר עַל יְצָרֶם.

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה נִקְרָאִים בְּשֵׁם 'נְשִׂיִם' -
מַחֲמַת שֶׁלֹּשׁ בְּחֵינּוֹת הַנ"ל.
וְעַל־יְדֵי־כַל־זֶה הֵם רְחוּקִים מִהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ,
וְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ נִסְתָּר מֵהֶם בְּבְחֵינַת ה'הִסְתַּרְוֹת'.

"וּמְרַדְּכֵי" - הֵינּוּ בְּחֵינַת ה'מְלֻכוֹת' - הוּא
יְכוֹל לְהוֹכִיחַ וּלְהַזְהִיר אוֹתָם,
עַל־יְדֵי 'עֶסְק־הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'יָמִים'
וּמְדוּת' כַּנ"ל - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זֹכֵכִין ל'דַּעַת',
שֶׁעַל־יְדֵי ה'דַּעַת' הַזֶּה, מְגַלֵּין ה'הִסְתַּרְהָ
שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְהָ, וְעוֹשִׂין מִמֶּנָּה 'תּוֹרָה', וְאֲזִי:
"אוֹרֵיתָא מְכַרְזַת קַמְיָהוּ" (זִמְרָ אַחֲרֵי נח).

וְזֶה: "לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֲסֵתֵר" - שֶׁעַל־
יְדֵי־זֶה עוֹשֶׂה 'דַּעַת', מ'הִסְתַּרְהָ שְׁבִתוֹךְ
הַסְתַּרְהָ, שֶׁהִיא בְּחֵינַת 'אֲסֵתֵר', בְּחֵינַת (דְּבָרִים
לא, יח): "הַסְתַּר אֲסֵתֵיר" (חֲלִין קִלְט:).

וְזֶה: "וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ" - שְׁעוֹשָׁה מ'ההסתרה' - בחינת 'מה' - הינו 'תורה', כמו שפתיב (דברים ו, כ): "מה העדת" וכו' פנ"ל. כי מזה בעצמו שידע שגם בתוך ההסתרה שבתוך ההסתרה יש שם השם יתברך - מזה בעצמו נעשה 'דעת', דהינו: 'תורה'.

וּבְנֵגֶד מְלָכוֹת דְּקִדְשָׁה, יש מלכות-ה'רשעה' - הינו: מלכות "המן" **עמלק** (תנחומא בשלח כח; מכילתא, פרשת עמלק ב), כמה שפתיב (במדבר כד, ב): "ראשית גוים עמלק".

וְזֶה לְעַמַּת זֶה (קהלת ג, יד). כי מלכות-דקדשה' - הוא (במדבר י, כח): "מאסף לכל המחנות" דקדשה. ומלכות דסטרא-אחרא' - הוא מאסף ממון, ומתגבר ב'תאות' ממון, כדי לתפס על-ידי-זה כל 'ניצוצי הקדשה', ולהגביר ביותר ה'הסתרות שבתוך הסתרות, עד שרוצה להעלים ולהסתיר את הקדשה, בהעלמה יתרה מאד.

וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן אינו מועיל לו בכלל - כי יש כח ב'מלכות-דקדשה', בחינת 'מרדכי' - להלחם בנגדו, ולהוציא מאתו כל ה'ממון', וכל ה'ניצוצות הקדושים' שבלע, ולהמשיך 'דעת' גדול וקדוש בזה - עד שנתגלין כל ה'הסתרות' ונעשין מהם 'תורה'.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (מגלה י: - על קהלת ב, כו): "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת" - "זה מרדכי"; "ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס" - "זה המן".

"טוב לפניו" - בחינת ה'תורה', כי (אבות פ"ו מ"ג): "אין טוב אלא תורה".

הינו: ש'מרדכי', מלכות-דקדשה', נתן לו חכמה ודעת" - ומוציא מ'המן' מלכות דסטרא-אחרא', שהוא מאסף ממון - כל ה'עשירות' (המשך מגלה שם: "דכתיב (אסתר ה,

ב): 'ותשם אסתר את מרדכי על בית המן'; ועין מדרש תהלים כב; עה; מדרש לקח טוב אסתר ח, כב), וכל ה'ניצוצות הקדושים', בבחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו" - ועושה מזה 'תורה' שנקראת (משלי יב, ד): "אשת חיל".

ה.

(ח"ב עד)

"אחר פורים, קורין 'פרשת פרה', כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח" (מגלה כט.). ובתחלה הוא בחינת 'פור', כי "פורים על שם הפור" (אסתר ט, כו), ואחר-כך נעשה 'פרה' (עין פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו; עץ-חיים שער ט פ"ז) - 'כי גם פורים' הוא בודאי הלוף ודרוך ל'פסח'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שירי-השירים ה, יג): "שפתותיו שושנים נטפות מור עבר".

"שפתותיו" - זה בחינת 'פסח' - "פה סח" (פרי-עץ-חיים, חג המצות פ"א).

"שושנה" - היא 'אסתר'. (כמובא בזהר-הקדוש [ש'שושנה' היא ה'שכינה']. ובכתבי-הארז"ל [פרי-עץ-חיים פורים פ"ו, ושערי-הפנינות פורים פ"א]: "שושנה גימטריא אסתר").

"נטפות מור עבר" - זה בחינת (שמות ל, כג; חפ"ן קלט): "מרדכי, מר דרור", לשון 'חרות', בחינת 'חרות של פסח'.

ועל-כן צרופ של פורים' מרמז ב'פסח', בפסוק (שמות כג, טו): "שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב, כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם".

"מ'מצרים ולא יראו פני ריקם" - ראשי-תבות 'פורי"ם', כי פורים הוא דרך ל'פסח', שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ. (ופסק באמצע הענין ולא גלה יותר).

כי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח, ועל-כך כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים!

- 'ועכשיו' וכו'. (ורבנו ז"ל לא סיים את דבריו).

[לקוטי-עצות, מועדי ה' פזרים ב: על-ידי מצוות של פזרים, זוכין להיות נשמרין מ'חמץ בפסח']

[טעם-זמנים, אידיש קנטרס קל: רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל אמר: כשבבנו ז"ל אמר התורה הזו (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד הנ"ל) - היתה התעוררות גדולה]

[רבי נחמן מטולטשין (עלים-לתרופה מכתב ח"י אדר תרג"ל): ומשך בקול נעימה: **"און היינט!"** (והיום) פמה רגעים, ונשאר בשתיקה. (עין להלן באריכות המכתב הנפלא). **[טעם-זמנים** (אידיש קנטרס קל): רבי נחמן מטולטשין מביא במכתבו: **"און היינט!"** - אבל רבי אברהם בן רבי נחמן אמר: **"און אצינדערט!"** (און יעצט)].

[לקוטי-הלכות, ברפת-הריח ז, כה: כי עכשו ההתחלה של הגאולה ותקון כל העולמות, הוא מפזרים, כמו שמוכן מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה (ח"ב עד הנ"ל) על פסוק: **"מ'מצרים ו'לא י'ראו פ'ני ר'יקם"** וכו', ועכשו" וכו'. ופסק באמצע ולא סים דבריו. ומתוך דבריו הבנתי: **"שעכשו** ההתחלה מפזרים, שהוא מחיית עמלק, שהיא עקר הגאולה של משיח" וכו'.

[לקוטי-הלכות, בשר-בחלב ה, יט: עקר ה'שמחה של יום-טוב, שהוא 'אור-הפנים', זוכין רק ב'בית-המקדש', על-ידי שעולין לשם ברגלים. אבל עתה בעונותנו-הרבים, חרב בית-המקדש, 'וערבה כל שמחה' (קינות לתשעה-באב).

אבל בחמתו יתברך חמל עלינו, והקדים לנו רפואה למכה, שנתן לנו "את ימי הפזרים האלה" (אסתר ט, לא), **קדם השלש-רגלים שמתחילין מפסח, כי "פזרים הכנה לפסח"** - שהוא **ראש לשלש-רגלים** - כמו שכתב אדמו"ר ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד).

הינו: כי על-ידי קדשת פזרים, אנו ממשיכין עלינו בחינת הארת הצדיק הגדול במעלה, שהוא בחינת הארת מרדכי, שעל-ידי-זוהי יכולין לרפאות גם החולה הגדול ביותר. ועקר הרפואה על-ידי השמחה וכו'. כי הוא יכול להמשיך הארה גדולה כליכה, עד שיכול לשמח גם החולים ביותר, על-ידי דרכי נפלאות התגלות תורתו הקדושה וכו'.

ועל-ידי השמחה שממשיכין בפזרים, על-ידי עצם ההארה הנ"ל - על-ידי-זוהי ממשיכין שמחה על כל

הרגלים, שנוצרה להרגיש 'שמחת יום-טוב', גם עתה שאין לנו 'בית-המקדש'. ועל-כך פזרים - הכנה לפסח' שהוא 'ראש השלש-רגלים', וכנ"ל].

[פרפראות-לחנמה: עין 'הסד-לאברהם' (עין הקורא נהר נז): ששלשים יום קדם לפסח, מתחיל הקדוש-ברוך-הוא להוציא נפשות ישראל מ'היכלות הטמאה', מעט מעט (שעור חלק אחד משלשים בכל לילה), באפן שבלייל בעור חמץ, כל פושעי-ישראל עומדים בפתח (היכל החיצון מהמקשים, שעור חלק אחד משלשים משעור הכמות שהיו נכנסים ליל שלשים ואחת קדם הפסח. ובלייל פסח אינם נכנסים כלל ועקר, וכלם פזורים ובגרי-חורין), על-שם.

מבאר: שהתחלת ה'תקון של פסח', מתחיל מ'ליל פזרים'. וזה שכתוב בשלחן-ערוך (ארחי-חיים) סימן תכ"ט: **"שואלין בהלכות הפסח, קדם הפסח שלשים יום"**. וכתבו האחרונים על-זה (חק יעקב, מובא בבאר-היטב): **"ומתחילין מיום הפזרים עצמו"** - הינו כנ"ל.

[באפי-הנחל: והנה לכאורה מוכן פונתו: שעכשו כל ההתחלות מפזרים. אבל מה שלא סים בפרוש מפזרים - מזה מוכן: שמרמז עוד איזה פונה בדבריו-הקדושים. ואם כי מי אנכי להשיג רמזותיו הקדושים - אף-על-פי-כן אמרתי ויהי מה, ואם שגיתי, השם יכפר בעדי.

הינו: כי קדשת שמו הקדוש [נהק"ו], גימטריא פס"ח במקונו. ועכשו כל ההתחלות כשבאין על ציון-הקדוש על ראש-השנה, פי ראש-השנה, הוא לשון ראש והתחלה, ו'פסח' הוא גם-כן 'התחלה'.

וזהו: כי פזרים על שם הפ"ר". ואחר-כך נעשה ראש-השנה. הוא ראשי-תבות: פ"סח ראש ה'שנה. הינו: ששם נכללין כל התקונים ביחד.

וזהו ענין 'פרה-אדומה', שמטמא טהורים ומטהר טמאים. והינו: פי כשבאים על הבית-עלמין ששם נקברו הרבה מתים, אזי נטמאין שם, וזהו: **"מטמא טהורים"**.

אבל על-ידי שאומרים שם תהלים ותפלות ותחנונים מעמקא-דלבא, ובפרט אלו העשרה קפיטליך שצונה לאומרם על קברו הקדוש, שהם תקון נפלא ונורא מאד, כמבאר בהשיחות - על-ידי-זוהי "מטהר טמאים" - כי זוכין לתשובה, ולתקן כל הקלקולים, על-ידי הצדיק הזה השוכן שם, ושם עושין התחלה מחדש לכנס בעבודת-השם, שזה בחינת 'פסח', 'יציאת-מצרים', לצאת מכל הטמאות, ולזכות ל'קבלת-התורה' מחדש. וכל-זאת זוכין על-ידי 'קדשת הציון הקדוש', שהוא [נהק"ו] בגימטריא פ"סח" וכו'.

ו.

(שיחות-ה'ר"ן קלא)

אמר לי: "בך אמרתי! שעבשו נשמע
גזרות חסוֹשֶׁלום על ישראל, והנה
הולכים וממשמשים לבוא ימי הפזרים
האלה (פי התורה הזאת [ח"א י] נאמרה סמוך לפזרים),
ויהיו ישראל מרקדים ומחאוֹפּה, ועל־
ידיֹעה ימתיקו הדינים!"

[שית־שרפי־קדש ח"ג תקסט: כשכתב מוהרנ"ת
לפני רבנו ז"ל את התורה "ואלה המשפטים" (ח"א י ה"ל),
המתחלת: "כשיש דינים חסוֹשֶׁלום על ישראל, על־ידי
'רקודיו והמחאות־פה, נעשה המתקת־הדינים" וכו' -
אמר אז רבנו ז"ל למוהרנ"ת בזה־הלשון: "אט גייט דאך
פזרים, וועלן אידן טאנצן און פלעסקענען, וועט מען
ממתיק דינים זיין".]

וחזר וכפל דבריו ואמר בפה מלא: "בך
אמרתי!"

וכונתו היתה כפשוטו: שיחזקו עצמן
לשמח בימי שמחה, כגון 'פזרים'
ו'חגגה' ו'ימים־טובים' או 'חתנה', וכיוצא בזה
כל מיני שמחה של מצוות - שיחזקו עצמן
בשמחה גדולה, עד שיזכו להתעורר לרקודין
והמחאות־פה, ועל־ידיֹעה ימתיקו הדינים.

כי כל דברי התורה, "לא בשמים הוא
לאמר" (לשון הכתוב דברים ל, יב): "שאין מי
שיכול לזכות לזה להמתיק הדינים על־ידי
המחאות־פה ורקודין, כִּי־אם גדולים בני
עליה!" - רק כל אחד מישראל יש לו כח
הזה, כשיקים הדברים כפשוטן באמת
ובתמימות. (ועי' שם בפנים בתורה י - מובא לעיל).

ז.

(שיחות-ה'ר"ן רצט)

כי חפצו ורצונו היה מאד: שנהיה שמחים
בכל השנה בלה, בפרט ב'שמחת־תורה',
ו'פזרים', ובשבת ויום־טוב.

ח.

(חיי־מוהר"ן נט"ס)

מעשה ח (בספורי־מעשיות) מחכם ותם, ספר
קדם פזרים שנת תקס"ט (בסוף
הספור סיים רבנו ז"ל מענין 'עמלק' שהיה 'חכם'.
וב'חכמה־ותבונה' סימן יא, אות ב - מפרש כל הספור על
'עשו' ו'עמלק').

ט.

(חיי־מוהר"ן פט)

רבנו ז"ל אמר: "כל סדר הזמנים של כל
השנה, דהינו: ראש־השנה יום־
כפזרים וכו', ופזרים וכו' - בכל זמן וזמן
מיאלו הזמנים, אין אני כמו מקדם!" [אז
ס'קומט די צייט, בין איך נישט דאס וואס פריער].

שבכל אלו הזמנים בכל שנה ושנה, הוא
בא על השגה ודעת־חדש לגמרי,
ואינו עובד את השם־יתברך באלו הזמנים,
עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים
שעברו, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים.
ועבודתו בהם הוא על־פי התורה שנאמר אז.

י.

(חיי־מוהר"ן צ)

"כפזרים נודע לי נפלאות". ענה רבנו ז"ל
ואמר: "אורייתא שמה דקדשא־
בריה־הוא, סתום ונלִיא" (זהר אחרי עג. עה.).
בתחלה התורה מגלית פנים אל האדם,
ואחר־כך נסתרת.

ומי שהוא "בעל נפש" (משלי כג, ב) - הוא
מסבב ומחזר אחריה, ומוסר נפשו
עליה, ויש לו געגועים גדולים והשתוקקות
נמרץ במסירת־נפש, עד שזוכה שתתגלה
התורה אליו.

כי בתחלה נתגלה לי ענין של 'פזרים'
בקטנות ובהעלם (הינו: שלא נגלה לו הענין

בהתגלות גמור, רק ברמז והתנוצצות בעלמא, ואחר-
כך עזרני השם-יתברך, כי הוא יתברך עוזר
לי תמיד, ונתגלה לי הענין.

והענין של פורים שנתגלה אז - היה
סתום ונעלם מכל העולמות, רק
בעולמות עליונים שהם רחוקים מאד מאד,
רק שם יודעים זאת. כי עבודה שלי בפורים
הנ"ל, היה לתקן פגם קרח.

וכשנתגלה לי זאת, היה רחוק בעיני מאד
מה סמיכות יש לפורים עם
'קרח'.

עד שעזר לי השם-יתברך וכו'. כי יש
דברים סתומים מאד בהתורה-
הקדושה. ונתגלה לי: שאותיות פורים, הם
ראשי-תבות (ויקרא יג, מ-מא): "ו'אם מ'פאת
פ'ניו י'מרט ראשו קרח הוא" - בחינת
'קנ"ח'. והשאר לא באר (עין לקוטי-מוהר"ן ח"א ג,
אות ט - שיכות ענין 'קרח' לפורים).

אחר-כך אמר רבנו ז"ל: "שלא היה יכול
לישן כל אותה הלילה שספר
זאת, מחמת שהיה מצטער על שגלה זאת!"

ואמר: שנתמתו היתה, כי עדין לא גלה
בכלל. גם באמת אין כתוב כך
בתורה, רק כך בתיב (שם פסוק מא): "ואם מפאת
פניו ימרט ראשו גבח הוא", רק מקדם כתוב
(שם פסוק מ): "ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא!"

והדברים סתומים ונעלמים מאד. אשרי
המחכה לביאת הגואל, אז ישיגו
שיחתו הקדושה.

ולקוטי-הלכות, שבת ה, יא: וזה ששמענו מפי רבנו
ז"ל (חיי-מוהר"ן צ ה"ל): "שפעם-אחת היו כל עסקו בפורים
לתקן פגם קרח וכו'", עין-שם. כי מלחמת הקודעמלק'
שזהו בחינת פורים, ותקון מחלקת קרח - הכל בחינת
אחת.

דהינו: שבכח קדשת הנס של פורים שנעשה בכל דור
ודור, נזכה שיתגלה האמת לאמתו בעולם, שלא יהיה עוד
כח להקלפה, להעלים ולהסתיר שם הצדיק, שהוא שם
השם - שזהו בחינת ה'כנעת קרח ועדתו', שהיו אנשי
שם" (במדבר טז, ב). שחלקו על משה, שהוא ראש-בית
האמת'. (עין עוד ב'לקוטי-הלכות', נטילת-ידיים לסעודה ג, וז"ל:
עקלה ה, יט).

יא.

(חיי-מוהר"ן קטז-רסג)

רבנו ז"ל לא היה שכיח שיעשה דקודין,
בי-אם בעתים רחוקות מאד, אך
בשנת תקס"ג היה מרקד במה פעמים, כדי
להמתיק הדינים ולבטל הגזרות של פונקטן'.

הינו: בשמחת-תורה, ובשבת-חנכה, ואחר-
כך בפורים במעודוועדיזוקע, ואחר-
כך על חתנת בתו. ואמר בעצמו: "בזאת
השנה רקדתי הרבה!"

יב.

(חיי-מוהר"ן קנג)

בשנת תקס"ז הנ"ל קדם פורים, נסע מפה
ברסלב, ולא נודע לשום אדם שום
פרוש על-פי פשוט על אותה הנסיעה. ונסע
אז לנאוורייטש, ורצה לנסע להלן יותר.
ונתעכב שם בימי הפורים בבית הרב דשם,
שהיה מחתנו קצת. ומשם חזר ונסע
לאוסטרדא וכו' וכו'.

יג.

(ימי-מוהר"ן ח"א ג)

באותו החרף שנת תקס"ג, היו הנשואין
של בתו מרת שרה תחיה, עם
בעלה מורנו יצחק אייזיק גרו-יאיר, בראש-
חדש ניסן. ורבנו ז"ל כשנסע למדודיבקע,
נתעכב שם עד אחר הנשואין.

ואני בשמעי זאת בנעמירוב, אזרתי חלצי
ונסעתי אליו למדודיבקע, ובאתי אליו
ז"ל ביום פורים, וישבתי אצלו בסעדת פורים.

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א צט)

ואחר-כך בימי הפזרים (שנת תקפ"ד) שהיה ביום ראשון, היה מחלקת גדול פה. ועל-ידי-זה נתגלגל הדבר, שנמצאו מוסרים והלשינו עלי, עד שבאו פתאם לביתי, וסגרו וחתמו בית הדפוס עם כל הכלים, ועדין היא חתומה וסגורה וכו'. הדפוס סגרו וחתמו ביום ששי ערב שבת קדש י"ט אדר שני שנה הנ"ל וכו'.

יז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב נג)

ושבתנו שבת קדש פרשת זכור (שנת תקפ"ב) בקהלת-קדש פטריקובקע וכו', ועל-ידי-זה באנו על ימי הפזרים לכפר חועדירובקע, ובאנו לשם אחר חצות ביום חמישי תענית אסתר, ונתעפבנו שם לקרא את המגלה, ועמדנו שם אצל ידידנו הרב מרדכי.

בבקר אחר קריאת המגלה, ואנחנו היינו מוכנים לנסע מיד אחר סעדת שחרית לניקולאיב, והיינו מזרזים עצמנו בשעת הסעדה, כדי להגיע לניקולאיב לסעדה של פזרים לעת ערב, ובתוך הסעדה שתינו יין, ובשעת השתיה ברוך אותי רבי מנדיל, בדרך שאומרים בשעת שתית היין 'לחיים' וכו', והזכיר אז מענין 'ארץ-ישראל': "שנזכה לשתות בארץ-ישראל!"

ותכף נתעוררתי מזה מאד, כי אני לא הזכרתי עדין לפניהם כלל, שאני רוצה בנסיעה זאת לנסע לאדעס, ולנסע משם לארץ-ישראל, ושזה עקר בונת נסיעתי לניקולאיב. ורבי מנדיל מעצמו הזכיר לי 'ארץ-ישראל', והיה זה בעיני לפלא

והוא ז"ל רקד הרבה באותו הפזרים. גם בחנפה באותה השנה אחר התורה רקד הרבה, גם בשמחת-תורה באותה השנה רקד הרבה. וכן על נשואי בתו הנ"ל רקד הרבה.

ואמר אחר-כך: "אני רקדתי הרבה בשנה זאת" וכו'! - וכבר נרשם מעט מזה (שיחות-הר"ן קלא. תי-מוהר"ן קטז, רסג): שרצה לבטל הגזרות והפונקטין שנשמעו אז וכו', כי על-ידי המחאת-כף ורקודין ממתיקים דינין וכו'. [הספור נמצא באריכות ב'טובות-זכרונות' - מובא להלן].

יח.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א יט)

והנה רבנו ז"ל בנסיעתו הגדולה (בשנת תקס"ז), היה בקהלת-קדש נאוריטש בימי הפזרים (עין תי-מוהר"ן קנג - מובא לעיל).

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א נו)

והנה רבנו ז"ל נסע לדרבו ללעמבערג, ונתעפב שם כל החרף (שנת תקס"ח) וכו', והנה באמצע החרף בהיותי במאהלוב, הודיע לי חברי רבי נפתלי: שרבנו ז"ל רוצה להדפיס ספרו וכו'.

אך תכף התחלתי לחשב מחשבות בענין ההדפסה, והתחלתי לסדר הקדמה ושער וכו'.

אחר-כך קדם פזרים, בא עגלה בשבילי מברסלב: שאסע לשם לעסק בתקון הספר. ששלח רבנו ז"ל מלעמבערג איש אחד, שידפיס אותו במדינה זאת. ובאתי לפה ברסלב על פזרים, ונודע לי: שרבנו ז"ל ברוך-השם בחיים ושלום, והיינו שמחים בשמחת-פזרים מאד. ואני עסקתי בתקון הספר וסדרתי הכל על נכון וכו'.

וַיִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ: "שְׂרוּצָה לָלוֹן אֲצִלוּ!" - וְהוּא מֵרַב טְרַדְתּוֹ בְּשַׁחֲיִטַת הָעוֹפּוֹת וְהַכְּנָה לְפוּרִים, דָּחָה אוֹתוֹ וְאָמַר: "אֵין מְקוֹם אֲצִלִּי!" - וְהִלְךְ רַבְּנּוּ ז"ל מֵאֲתוֹ.

וּבְלִילָה קָדָם קָרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְהַבְּעֵל-קוּרָא הָיָה הַשּׁוֹחֵט וּבּוֹדֵק הַנֶּ"ל, הַבֵּיט עַל הָאֲנָשִׁים שֶׁבָּאוּ לְשִׁמְעַת הַמְּגִלָּה, שִׁיקַח מֵהֶם מְעוֹת מְגִלָּה, רְאָה אֶת רַבְּנּוּ ז"ל עוֹמֵד וּמְבִיט בְּאֵיזָה מְגִלָּה, וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו מֵהוֹת רַבְּנּוּ ז"ל, וְהִתְחַרַּט מְאֹד עַל שֶׁלֹּא מִלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ לְהִתְאַכְסֵן אֲצִלוּ. וְהַסְפִּים תַּכְּף בְּלִבּוֹ: שְׂאֲחַר קָרִיאַת הַמְּגִלָּה יִקַּח אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ.

אָבֵל תַּכְּף אַחַר קָרִיאַת הַמְּגִלָּה, יֵצֵא רַבְּנּוּ ז"ל, וְלֹא רְאָה אוֹתוֹ עוֹד. וְהָיָה לְהַשּׁוֹחֵט וּבּוֹדֵק יְסוּרִים גְּדוֹלִים, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִילְכֵךְ לְבֵיתוֹ מִחֲמַת גְּדֹל הַצַּעַר. וְלִקַּח שְׁנֵי בְנֵי-הַנְּעוּרִים, וְהִלְכֵךְ לְחַפְּשׁ אוֹתוֹ, וְחַפְּשׁוּ אֲצִל כָּל בְּעָלֵי מְלוֹן וְהַכְּנַסְתֵּם-אוֹרְחִים, וְלֹא מְצָאוּ אוֹתוֹ.

וְרַבְּנּוּ ז"ל הִלְכֵךְ לְאֵיזָה אִישׁ קִמְצָנוּ, וְאָמַר לוֹ: "שִׁיתְּאֲכִסֵּן אֲצִלוּ, וּבְשִׁבִיל-זָה הוּא מְבִטִּיחוֹ עֲשִׂירוֹת!" - וְנִכְנַס מְאֹד בְּלִבּוֹ, וְקִבֵּל עָלָיו תַּכְּף, אִף שֶׁלֹּא הָיָה דָרְכוֹ בְּכָךְ - כִּי אֹרֵר רַבְּנּוּ ז"ל הִתְנוּצֵץ בְּמַחוּ, כְּאִלּוּ רוֹאֵה הָעֲשִׂירוֹת בְּעֵינָיו מִמֶּשׁ וְכוּ'. וְשָׁלַח אֶת בֵּיתוֹ בְּכָל-פַּעַם, לְהַבִּיא מְרַקְחַת וּמִשְׁקָה לְכַבּוֹד הָאוֹרֵחַ.

וְהַשּׁוֹחֵט-וּבּוֹדֵק הַנֶּ"ל רְאָה אֶת הַבְּתוּלָה הַנֶּ"ל, הוֹלְכַת בְּכַמָּה פְּעָמִים כְּנֶ"ל, וְשָׂאֵל אוֹתָהּ: "מַה זֹאת אֲצִלְכֶם וְכוּ"?! - וְסִפְרָה לוֹ. וְהִלְכֵךְ תַּכְּף עִם הַבְּנֵי-הַנְּעוּרִים לְשֵׁם, וְנִכְנַסוּ, וְהֵם עָמְדוּ בְּחוּץ, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל: "שִׁיכְנַסוּ גַם הֵם, וְנִכְנַסוּ!"

וְלִשְׁמַחַת לֵבָב, בְּפֶרֶט בְּפוּרִים. מִן הַסֵּתֶם הָיָה אֲצִלִּי כָּל עֵינָן פּוּרִים, כְּדִי לָבוֹא לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. (עֵינֵי-שֵׁם אוֹת נז).

וְתַכְּף שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ: "אֵתָה רוּצָה בְּאֵמַת לְהֵיוֹת בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל"?! - הַשִּׁיב לִי: "הֲלֹא אָבִי הוּא יוֹשֵׁב עִתָּה בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמּוֹ רַבִּי אִיצִילִי שׁוֹחֵט, וּבְשִׁבִיל-זָה הוּא נִכְסֵף לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל!"

וְנִבְּהַלְתִּי מְאֹד מְזָה: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ סָבַב, שְׂאֲזָפָה עִתָּה לְעַמּוֹד בְּבֵית זָה, שְׂאָבִיו הוּא בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וּמְדַבְּרִים עִכְשָׁנוּ בְּפוּרִים מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְעַל-יְדֵי-זָה נִתֵּן שְׂמִיחָה בְּלִבִּי בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְתַכְּף סִפְרַתִּי לָהֶם בְּשִׂמְחָה: "שְׂאֵנִי רוּצָה עִתָּה לְנַסֵּעַ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל בְּנִסְיָעָה זֹאת"! - וְעַל-יְדֵי-זָה נַעֲשֶׂה שְׂמִיחָה גְּדוֹלָה בֵּינֵינוּ, שְׂמִיחַת-פוּרִים. וְשִׂמְחָנוּ וְרַקְדְּנוּ קִצְתָּ, כִּי לֹא הָיָה לָנוּ פְּנָאִי, מִחֲמַת שֶׁהֵינּוּ צָרִיכִין לְנַסֵּעַ לְנִיקוּלְאֵיב.

אַחֲרֵי-כֵן מִתּוֹךְ הַמִּשְׁתָּה וְהַשְׂמִיחָה, יִשְׁבְּתִי עַל הָעֵגְלָה, וְלוֹו אוֹתִי בְּשִׂמְחָה, וְנִסְעֵנוּ בְּשָׁלוֹם לְנִיקוּלְאֵיב, וּבְאֵנוּ לְשֵׁם לְעֵת-עָרֵב, בְּעֵת שֶׁכְּבָר יִשְׁבוּ עַל הַסְּעָדָה, וְאֲכַלְנוּ שֵׁם הַסְּעָדָה.

בְּלִילָה אַחֲרֵי הַסְּעָדָה, רְצִיתִי לִילְכֵךְ לְר' לֵיב, אָבֵל הָיָה אֵיזָה שְׂרָפָה שֵׁם שֶׁנִּשְׂרָף בֵּית אֶחָד, וְעַל יְדֵי זָה לֹא יָבִילְתִּי לִילְכֵךְ. וְשִׁבְתָנוּ שֵׁם שַׁבַּת קָדֵשׁ בְּקַהֲלַת-קָדֵשׁ נִיקוּלְאֵיב פְּרִשְׁתָּ כִּי תִשָּׂא.

יח.

(כּוֹכְבֵי-אוֹר, אֲנִשִּׁי-מוֹהַר"ן ח"ב ד)

רַבְּנּוּ ז"ל הָיָה פְּעַם-אַחַת בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר בְּקַמִּינִיץ, וְנִכְנַס לְהַשּׁוֹחֵט וּבּוֹדֵק,

וְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר לוֹ: "הֵיטָבְךָ אֵיךְ לֹקְחִים אִישׁ זָקֵן, וּמְרִימִים אֶת זָקְנוֹ, וְשׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּסַפִּין פְּגוּם"!? -

וְאָמַר [השוחט]: "מְדוּעַ בְּסַפִּין פְּגוּם"!? - וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: "שֶׁהוּא יִשְׁאֵר פֶּה, וְיִשְׁלַחוּ אֶת הַבְּנֵי-הַנְּעוּרִים לְהַבִּיא אֶת הַסַּפִּין"!? - וְכֵן הָיָה, שֶׁהַסַּפִּין הָיָה פְּגוּם. וְנִתְעַלְתָּ, וְהֵעִירוּהוּ.

וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: "שִׁיּסַע אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה"!? - וְעַבְרַת זְמַן רַב וְלֹא נִסְעָה עַד שֶׁנֶּחְלָה וְקִבַּל עַל-עֲצָמוֹ שֶׁשִּׁיבְרִיא יִסַּע.

וְכֵן גַּם אַחֲרֵכֶּךָ לֹא קִיַּם, עַד שֶׁאֲשַׁתּוֹ הִכְרִיחְתּוּ, וְנִסְעָה עִמּוֹ. וְרַבְּנוּ ז"ל צָוָה עָלָיו: "שִׁיְהִיָּה לוֹ וְדוּיֵי-דְבָרִים" וְכוּ'! - וְכַמְדָּמָה, שֶׁהִכְרַח לְהַתְפַּטֵּר מִחֻזְקַת שְׁחִיטָתוֹ.

יט.

(כּוֹכְבֵי-אֹר, חֲכָמָה-וּבִינָה כּו)

'פּוֹרִיִּים' בְּמַלְאוֹ פְּזָה: פ"א, וּא"ו, רִי"ש, יו"ד, מ"ם - עִם הַתְּבוּת וְהַכּוֹלָל. בְּמַסְפֵּר: נו"ן, חִי"ת, מ"ם, נו"ן. (710).

נ.

(כּוֹכְבֵי-אֹר, חֲכָמָה-וּבִינָה מַז)

גְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִיְתָה בְּפֶסַח "בְּחַפְזוֹן" (שְׁמוֹת יב, יא; דְּבָרִים טז, ג) בְּלִי שְׁלֵמוֹת ה'אֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְתָּא' - נִתְקַלְקְלָה קְלָקוּל אַחַר קְלָקוּל, עַד שֶׁנִּתְהַוְּהָ זֶה לְעַמַּת זֶה הַחֲרָפָן שֶׁחָל תְּמִיד בְּזֶה הַיּוֹם, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן-עֲרוּךְ (אַרְחֵי-חַיִּים תַּכַּח, ג): "הַסִּימָן א"ת ב"ש וְכוּ'".

וְעַכְשָׁיו כָּל תְּקוּנָתּוֹ עַל הַגְּאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁמָּזָה בְּעֲצָמוֹ יִהְיֶה גַם תְּקוּן הַגְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה, אֲדָּ עַכְשָׁיו יִהְיֶה כָּל הַהִתְחַלָּה מִפּוֹרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְחִית-

עַמְלָק, כַּמּוּבָן בְּדְבָרֵינוּ ז"ל (לְקוּטֵי תַנְיִנָּא סִימָן ע"ד; עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְתֵּי-הַרִיחַ ד, כח).

וְהָעֶקֶר בְּכַח ה'אֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְתָּא' שֶׁל רָאשֵׁי יְחִידֵי-הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא אֲדָמוּר ז"ל, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי ז"ל. וּבַפֶּרֶט עַל יְדֵי עֲצָם הַתְּקוּנִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּיוֹם הַסְתַּלְקוּתָם (כַּמּוּבָן מִדְּבָרֵינוּ הַקְדוּשִׁים) שֶׁשְּׁנֵי הַיָּמִים שֶׁל הַסְתַּלְקוּתָם מְכֻוָּנִים לְהִיזוֹת חָל בְּיוֹם שֶׁחָל בּו פּוֹרִים (כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵּי־ד שֶׁל הָרַב מִטְשַׁעְרֵין ז"ל הַמּוּבָא לְהַלָּן).

וּבְשֵׁנֵיהֶם: 'הַגְּדֻלַּת הַהַלּוּלָא' (יּוֹם ל"ג בְּעֶמֶר הַלּוּלָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי ז"ל), וְזְמַן שְׁמֻחַתְנּוּ' (יּוֹם הַסְתַּלְקוּת אֲדָמוּר יּוֹם ד' שֶׁל חַג הַסְּכוּת זְמַן שְׁמֻחַתְנּוּ - כְּמוֹ בְּפוֹרִים שֶׁהוּא יּוֹם שְׁמֻחָה) - כִּי בְּכַחַם הַקְדוּשׁ וְהַנְשָׁבָב, נִצָּא מִבֵּין שֵׁן הָאֲרִיזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, שֶׁהוּא "זֶה לְעַמַּת זֶה" (קַהֲלַת ז, יד), וְנִזְכָּה לְבַחֲיַנַּת שֵׁן הַמּוּבָא בְּדְבָרֵינוּ-הַקְדוּשִׁים (לְקוּטֵי-תַנְיִנָּא סִימָן פ"ה), שֶׁהוּא רָאשֵׁי תְבוּת שְׁבֵת נְחֻמוֹ (נְחֻמַּת הַגְּאֻלָּה), הַמְּכֻוָּן גַּם לְרֵאשֵׁי-תְבוּת שֶׁל שְׁמוּתֵיהֶם הַקְדוּשִׁים שֶׁמְעוֹן נְחֻמוֹ, זְכוּתָם יָגוּ עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

וְכַעַת הַנְּנִי לְהַעֲתִיק דְּבַר נִפְלָא מִכַּתְבֵּי-הַיָּד הָרַב וְכוּ', מוֹרְנוּ רַבֵּי נְחֻמוֹ ז"ל אֲבִי-בֵית-דִּין-קַדֵּשׁ דְּקַהֲלַת-קַדֵּשׁ טְשַׁעְהָרִין, הַשִּׁיף לְעַנְיָן הַנ"ל, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

עַנְיָן 'סְפִירַת-הָעֶמֶר' בְּבַחֲיַנַּת 'עַגּוּלִים' וְכוּ', וְהֵנָּה יָדוּעַ עַנְיָן ה'עַגּוּלִים': שֶׁכָּל ה'עַגּוּלִים' מְסַבְּבִין וּמְעַגְלִין סָבִיב נְקֻדַּת הַמְּרָכָז. וְהַמְּרָכָז שֶׁבְּסְפִירַת-הָעֶמֶר, הוּא הַסְפִירָה נְצַח שֶׁבְּנֻצָח, שֶׁהִיא מְאִירָה בְּיוֹם כ"ה לְסְפִירָה. וְהֵנָּה ב'ל"ג בְּעֶמֶר', יּוֹם הַסְתַּלְקוּת רְשָׁב"י ז"ל, מְאִירָה הַסְפִירָה 'הוֹד שְׁבַהוֹד'.

וְהָבֵן: כִּי בְיוֹם שֶׁחַל ל"ג בְּעֹמֶר הַסְּתַלְקוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי ז"ל, יְחוּל לְעוֹלָם יוֹם שְׁנֵי דְחַל הַמּוֹעֵד סְבוּת, יוֹם הַסְּתַלְקוֹת רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ רַבִּי נַחֲמָן זַלְלָהּ, אֲשֶׁר מָדְתוּ 'נְצַח', כִּידוּעַ מְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְשָׁמוּ בְּגִימָטְרִיא 'נְצַח'.

וְכֵן 'פּוּרִים שְׁעֵבֵר' הוּא גַם־כֵּן בְּיוֹם שֶׁחַל ל"ג בְּעֹמֶר, כַּאֲשֶׁר נִתְּנוּ הַקְּדָמוֹנִים הַסִּימָן פֶּל"ג (שְׁלֹחַן־עֲרוּךְ אַרְבַּח־חַיִּים שָׁם, א).

וּמְבֹאֵר בְּכַתְבֵּים (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חֲנוּכָּה וּפּוּרִים פ"ו) "דִּימֵי חֲנֻכָּה נֶגְדַּ הוֹד, וְיָמֵי פּוּרִים נֶגְדַּ נְצַח".

וּכְמוֹ־כֵן ל"ג בְּעֹמֶר, הוּא תָּמִיד בְּיוֹם ח"י אִיר; וְיוֹם ב' דְּחַל־הַמּוֹעֵד סְבוּת (בְּחוּץ־לְאֶרֶץ; וּבְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הוּא בְּיוֹם ג' דְּחַל־הַמּוֹעֵד) גַּם־כֵּן בְּיוֹם ח"י תִּשְׁרִי.

כִּי כָּל הַסְּפִירוֹת, וּבִתְוֹכָם גַּם הַסְּפִירָה 'הוֹד שְׁבַהוֹד' שְׁמֵאִירָה בְּיוֹם הַסְּתַלְקוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי ז"ל, מְסַבֵּבִין וּמַעְגְּלִין סְבִיב נְקוּדַת הַמְּרֻכָּז שֶׁל יָמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהִיא 'נְצַח שְׁבַנְצַח', אֲשֶׁר הִיא מָדְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ זַלְלָהּ.

וּמִכָּל הַנֵּל תָּבִין מַה שְּׁסִיּוֹם רַבְּנוּ ז"ל בְּתַחֲלַת הַסֶּפֶר (בְּהַתּוֹרָה "לְכוּ חֲזוּ"): "וְעַכְשָׁיו וְכוּ'. וְגַם בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא סִימָן ע"ד גַּם־כֵּן סִיּוֹם: "וְעַכְשָׁיו וְכוּ'. וְדִי לְחַפְיָמָא. עַד־כַּאן־לְשׁוֹנוֹ.

נא

(כּוֹכְבֵי־אֹר, שִׁיחוֹת־וּסְפוּרִים נז)

רַבִּי יִצְחָק אֵיזִיק יוֹסֵף ז"ל (אָבִיו שֶׁל רַבִּי פִּינְחָס יְהוֹשֻׁעַ ז"ל מִטְּשַׁעְהָרִין, מִהַמְּקַרְבִּים הָרֵאשׁוֹנִים אֲשֶׁר לְמוֹהֲרַנ"ת), מְאֹד מְאֹד הָיָה מְפֹלֵג בְּמַעֲלָה. **וּפְעַם־אַחַת** בְּיוֹם הַפּוּרִים בְּעֵת הַשְּׁתִּיָּה, הִתְּפָאֵר לְפָנֵי מוֹהֲרַנ"ת: "שְׂאִין

מִתְּיָרָא עוֹד מִפְּנֵי הַיִּצְרָה־הָרַע! - וְאַחַר הַפּוּרִים לְמַחְרָתוֹ, נִכְנַס עוֹד הַפְּעַם לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ מוֹהֲרַנ"ת: "אִם הוּא זֹכֵר מַה שֶּׁהִתְּפָאֵר אֶתְמוּל בְּעֵת הַשְּׁתִּיָּה!" - וְהַשִּׁיב לוֹ: "גַּם הַיּוֹם אֲנִי אוֹמֵר כֵּן!"

וְשָׁמַעְתִּי מִרַבִּי פִּינְחָס יְהוֹשֻׁעַ ז"ל, שֶׁאָמַר לוֹ פְּעַם אַחַת מוֹהֲרַנ"ת: "אָבִיךָ הָיָה צְדִיק!" [דִּיין טַאטַע אִיז גַּענוּעַן א צְדִיק].

וּבְפּוּרִים שָׁנָה זוֹ, שֶׁהָיָה מְעַט מְבֹשָׁם, בָּא בְּעַצְמוֹ לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל: וְעָמַד עַל פֶּתַחוֹ, וְצָעַק: "דָּעַר רַבִּי, דָּעַר רַבִּי, זִיין גְּרוֹיסקִייט!" [הַרְבֵּי הַרְבֵּי, גְּדֻלְתּוֹ].

נב

(טוֹבוֹת־זְכוּרוֹת הַ, פּוּרִים הָרֵאשׁוֹן לְהִתְקַרְבוּתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְרַבְּנוּ ז"ל, שְׁנַת תַּקס"ג)

בְּחֻרָה (שְׁנַת תַּקס"ג) נָסַע אֲדָמוּר ז"ל עִם בֵּיתוֹ שָׂרָה לְמַעַדְוֵעִדִּיבְקִי לְהַשִּׁיָּאָה שָׁם, כִּידוּעַ לְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה הַחֲתָנָה בְּרֵאשִׁי־חֻדֶּשׁ נִסָּן (תִּיִּי־מוֹהֲרַן קטז; רסג; ימ"י מוֹהֲרַנ"ת ח"א ג).

וּכְשֶׁנָּסַע אֲדָמוּר ז"ל, לֹא הָיָה מוֹהֲרַנ"ת אַז בְּבִרְסָלָב עַד כְּפָה יָמִים, אַז שָׁמַע שֶׁרַבְּנוּ ז"ל נָסַע עִם בֵּיתוֹ וְכוּ', וְזָה סְמוּדָה הַזְּמַן לְפּוּרִים, וְלָבוּ הָיָה בּוֹעֵר מְאֹד: "אִיךָ לֹא אֶרְאֶה פְּנֵי־הַקְּדוּשִׁים זְמַן כְּזֶה וְכוּ'?"

וְהוּא נָסַע לְבִרְסָלָב, וּמִשָּׁם נָסַע לְרַבְּנוּ זַלְלָהּ לְמַעַדְוֵעִדִּיבְקִי, וּמָה שְׁעֵבֵר עָלָיו עַד שֶׁבָּא לְשָׁם, מְנִיעוֹת וְיָגִיעוֹת, וּטְרָחוֹת - אִי־אֶפְשָׁר לְבָאֵר עַל גְּבֵי הַכְּתָב, מַהֲעֲגָלוֹת, וּמַהֲשֻׁלְגִים, וּמַהֲקַרִּירוֹת.

אִךְ בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר לְעֵת־עֶרֶב, זְמַן סְמוּדָה לְקַרְיַאת הַמְּגִלָּה, הִגִּיעַ לְכַפֵּר הַסְּמוּדָה לְמַעַדְוֵעִדִּיבְקִי, בְּעֶרְךָ שְׁנַיִם־עָשָׂר 'וְוֵעֲרָסְט' לְשָׁם.

כי הוא לא היה בשום פעם במעדוועדיבקי, וגם לא ידע דירת אדמו"ר היכן הוא.

הכלל: הלבנה האירה אז ליל פורים ארבעה-עשר בחדש, ולקח החפצים שהיו בידים בידי, והלך אנה ואנה. והכיר: שזה מסתמא בית-הכנסת. והלך לשם, וראה שסגור מבפנים, ולא מבחוץ. והבין: שמסתמא לך שם איזה איש, ואפשר השמש בבית-הכנסת שם.

ודפק בהדלת שיפתחו לו שיפנס לשם, ולא רצו לפתח לו מחמת חשש, כי מי יודע מי הוא זה באמצע הלילה.

עד שאמר מוהרנ"ת ז"ל להאיש דשם: שזה בא מדרך רחוק מאד, לנכד הבעל-שם טוב זל"ה, אשר הוא בעת במחניכם להשיא את בתו תחיה בפה.

והאיש הזה, היה שמש בבית-הכנסת הזה, וזקן ומקרב לאדמו"ר זל"ה עוד גם מכבר פשהיה דר שם רבנו זל"ה במעדוועדיבקי. ופתח לו הדלת.

והאיש הלז שאל לו: "מהיכן אתם?! - וענה לו: "מעיר נעמירוב! - ונודעזע השמש הזה מאד, ואמר למוהרנ"ת זל"ה: "מהיכן זכיתם לידע מאיש קדוש אלקי בזה?! - כי השמש לא ידע רק מעיר ברסלב, ולא ידע שעיר נעמירוב סמוך לברסלב כל-כך.

ואגב בתוך פדי דבור אומר השמש למוהרנ"ת זל"ה: "מה שמכם?! - והשיב לו: "למה תשאלו לשמי?!"

וענה לו השמש: "כי אחר קריאת המגלה בערב, הייתי שם בביתו, בעת שישב אדמו"ר זל"ה עוד סמוך לשלחנו אחר

ורצונו היה מאד: שיהיה ל'קריאת המגלה' אצל רבנו זל"ה - אף ממש ראה: שמן-השמים עכבהו מזה. והיה לו יסורים גדולים, שלא זכה לזה עוד, לחזות פניו-הקדושים בעת 'קריאת המגלה'.

ובהכפר שבא לשם, שמחו מאד על ביאתו לשם, כי נתקבצו לשם תשעה אנשים, ולא היו מנין שלם, ומוהרנ"ת ז"ל השלים המנין בשם. ואחר קריאת המגלה, היה חשקו לפע תכה, שילין בשם אצל רבנו זל"ה, אף הבעל-עגלה לא רצה לפע בלילה.

ואגב אחר תענית מוכרחין לסעד ולאכל קצת, ובפרט פורים - מצוה משום 'שמחת-פורים' לטעם, ולא להיות בתענית עוד.

ואחר-כך כשסעד שם, בקש מאנשי כפר הנ"ל: שישכרו לו איזו עגלה תכה למעדוועדיבקי, הגם שיבוא לשם בחצי הלילה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים יהיה במקום של רבנו זל"ה. כי כך מובא בלקוטי-מוהר"ן (ח"א ע): "שמה שנסמד ונתקרב למקום הצדיק, שיש לו 'בחי-המושד' בחינת 'עפר', חושקין ביותר".

הכלל: שכרו לו בשם איזו עגלה, ונסע בלילה, והגיע לשם בשעה שתים-עשרה, שזה זמן חצות אז. ולא ידע מה לעשות, להיכן יפנס, כי בלילה ישנים בכל בית, וסגורים האכסניות גם-כן, והוא עומד עם החפצים שלו בחוץ, והקר והכפור גם-כן אז בחדש אדר עוד לא נפסק.

ונתישב בדעתו: שילך לחפש איזה בית-הכנסת. וגם זה לא ידע היכן הוא,

הסְעוּדָה, וְהָיוּ שָׁם כַּמָּה אֲנָשִׁים אֹצְלוּ
שְׂמָחִים וּמְרַקְדִים.

וְשָׁמַעְתִּי שָׁאֵמַר לָהֶם: 'תִּלְמִידֵי יְהוֹשֻׁעַ,
שִׁשָּׁמוֹ 'נֶתָן', רוֹצֵה וְכוּסֶף
לְשִׁמְחָה גַם-כֵּן פֶּה אֶתְכֶם, אֵךְ הוּא יִגְמַר
'שְׂמַחַת-פְּוֹרִים' בְּשׁוֹשַׁן-פְּוֹרִים' אִם-יִרְצֶה-
הַשָּׁם! וְלֹא הִבִּינוּ הָאֲנָשִׁים דְּבוּרָיו, וְלֹא
הִרְהִיבוּ לְשֹׂאֹל אוֹתוֹ 'מָה זֶה'. - אֶפְשָׁר זֶה
שְׂמַכֶּם 'יְהוֹשֻׁעַ נֶתָן'!?"

עָנָה לוֹ מוֹהֲרַנֵּת ז"ל: "שְׁמִי 'נֶתָן',
'וְיְהוֹשֻׁעַ' אֶפְשָׁר שְׁאֵדְמוּ"ר מִתְּפַלֵּל
עֲבוּרֵי כָּךְ: שֶׁהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ יוֹשִׁיעַ לִי, שֶׁאֲנֹצֵל
מִכַּת הַחֹלְקִים".

וְאָז הִבִּין הַשָּׁמַשׁ: שְׁאֵדְמוּ"ר צָפָה בְּרוּחַ-
הַקִּדּוּשׁ כִּזֶּה: שֶׁתִּלְמִידוֹ הַקִּדּוּשׁ יָבֹא
עַל חַג הַפְּוֹרִים אֵלָיו, וּמִחֲמַת-זֶה קִבְּלוּ בְּסֶבֶר
פָּנִים יְפוֹת.

וְנָטַל אֶת הַחֲבִילָה שֶׁקוֹרֵין 'קְלִימִיק' שֶׁל
מוֹהֲרַנֵּת ז"ל, וְאָמַר לוֹ: "בּוֹאוּ וְנִלְכֶה
לְבֵיתִי, הַסְּמוּד לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְנִנְיַח בְּשָׁם
הַ'קְלִימִיק' שְׁלָכֶם, וְגַם אֶתֶם תִּשְׁכְּבוּ מְעַט
אִיזָה שְׁעָה לְנוּחַ מִטְרַדַת הַדֶּרֶךְ".

וְהִלְךְ מוֹהֲרַנֵּת עִמּוֹ לְבֵיתוֹ, אֵךְ לִישׁוֹן לֹא
רָצָה, רַק בִּקֵּשׁ מֵהַשָּׁמַשׁ לְהִרְאוֹת לוֹ
מְקוֹם הַמְּקוּוֹה הֵיכָן הוּא, וְהִרְאָה לוֹ, וְתַכָּף
הִלְךְ לַמְּקוּוֹה.

וּכְפִי שִׁשָּׁם בְּבֵית-הַמְּדַרְשׁ הַזֶּה מִתְּפַלְלִים
וְתִיקוּן, וְגַם מוֹהֲרַנֵּת מְרַגֵּל לְהִתְפַּלֵּל
וְתִיקוּן, וְאֹצֵל אֵדְמוּ"ר ז"ל גַּם-כֵּן מִתְּפַלְלִים
כַּמָּה וְכַמָּה אֲנָשִׁים וְקוֹרֵין שָׁם הַמְּגַלָּה גַם-כֵּן,
וְהוּא מִחֲמַת גְּדֹל טְרַדַתוֹ מִנְּסִיעָתוֹ הַכְּבֵדָה,
הַתִּישָׁב בְּדַעְתּוֹ: שֶׁיִּתְפַּלֵּל בְּבֵית-הַמְּדַרְשׁ שֶׁל
הַשָּׁמַשׁ, וְיִשְׁמַע אֶת קְרִיאַת הַמְּגַלָּה מִקֶּדֶם,

וְאַחֲרֵי-כֵן יִלְךְ לְאֵדְמוּ"ר בְּיִשׁוּב־הַדְּעַת לְקַבֵּל
פָּנֵי רַבּוֹ הַקִּדּוּשׁ.

וְהִלְךְ מִקֶּדֶם לְבֵית הַשָּׁמַשׁ, לְטַעַם וְלֹאכֹל
קִצָּת, קֶדֶם שֶׁיָּבֹא לְבֵית רַבּוֹ ז"ל.

הַכָּלָל: כְּשֶׁבֵּא לְאֵדְמוּ"ר ז"ל, הָיָה [רַבּוֹנוֹ]
בְּאֲמֻצַּע סְעוּדַת שְׁחֵרִית שֶׁל פְּוֹרִים,
וְהָיוּ שָׁם אֲנָשֵׁי הָעִיר שֶׁהָיוּ מְקַרְבִים לְרַבּוֹנוֹ
ז"ל.

עָנָה לוֹ אֵדְמוּ"ר ז"ל: "אֶתָּה הָיִיתָ בְּכַפָּר
בְּעָרֵב לְקַרְיַאת הַמְּגַלָּה, וְנִשְׁמַתָּךְ הָיָה
אֹצְלִי בְּקַרְיַאתִי הַמְּגַלָּה בְּפֹה".

וּכְבִּד אוֹתוֹ בְּמִשְׁקָה הַמְּשִׁפֵּר, וְאָמַר לוֹ:
"הִגַּם שָׂאתָ בָּא מִן הַדֶּרֶךְ, וּמִסְתַּמָּא
בְּלִילָה לֹא הָיָה לָךְ מְנוּחָה כְּלַכְּךָ, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן "חַיֵּב אֵינִישׁ לְבִסּוּמִי" (מְגַלָּה ז:),
בְּכַשִּׁיטוֹת, לְקַיָּם מִצְוֹת 'מְחִית עַמְלֶךְ' בְּזֶה".

וּמוֹהֲרַנֵּת ז"ל עָמַד לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ ז"ל בְּאִימָה
וּבִירְאָה גְּדוֹלָה. אָמַר לוֹ רַבּוֹנוֹ
ז"ל: "הֲלֹא קִיַּמְתָּ (יִשְׁעִיָּה ל, ט): 'וְהָיוּ עֵינֶיךָ
רְאוּת אֶת מוֹרִידֶךָ, יֵשׁ לָךְ לְשִׁמְחָה גַם בְּזֶה, עִם
'שְׂמַחַת-פְּוֹרִים' בְּיַחַד".

וּכְפִי שֶׁהִרְגִישׁ בְּעֻצְמוֹ: שֶׁבַּעַת שִׁיּוֹשְׁבִים
מְסַבֵּת אֲנָשִׁים לֹא יוֹכֵל לְסַפֵּר עִם
אֵדְמוּ"ר כְּלַכְּךָ מָה שֶׁעֲבַר עָלָיו מִנְּסִיעָתוֹ
הַכְּבֵדָה. וְאֵדְמוּ"ר הִבִּין הֵיטֵב מִחֲשַׁבְתּוֹ, אֶף
שֶׁלֹּא אָמַר לְאֵדְמוּ"ר אֶת כְּלַ-זֶּה.

עָנָה רַבּוֹנוֹ ז"ל וְאָמַר לוֹ: "אֶפְשָׁר עוֹד אֶתָּה
מְבַלְבֵּל מְעַט מִנְּסִיעָתָךְ, וְנִצְרָךְ לָךְ
עוֹד מְעַט לְנוֹכֵשׁ, תִּקְיָם (שְׁמוֹת יז, ט): "צֹא",
אֵךְ תִּקְיָם (שָׁם): "הִלַּחֵם בְּעַמְלֶךְ".

וּכְשִׁשְׁמַע תַּבַּת "צֹא" וְ"הִלַּחֵם בְּעַמְלֶךְ" -
הִבִּין: שֶׁלֹּא לְחַנֵּם אָמַר לוֹ

"הלחם", רק זה ענין פורים' למחית עמלק' במלחמה, הינו: הספקות שבמה, כי ספ"ק' בגימטריא עמל"ק. ומאז והלאה נתחזק להתרחק מספקות אפילו בקדשה. ודי לחבימא, שזה מלחמה גדולה.

והלך לאכסניא שלו, ומחמת שהיה עוד עיף מהנסיעה שלו, ואדמו"ר ז"ל נתן לו כבוד משקה המשפר, ואמר לו: "לך לפוש מעט", וקים, והניח את עצמו לישן קצת.

ואחר כך לעת ערב הלך לבית אדמו"ר, והיו שם כמה אנשי העיר שמחים ומרקדים בנהוג בפורים, ותכף כשראה אותו רבנו זל"ה שנגנס, אמר לו: "שישב אצלו סמוך לו!"

ואמר למוהרנ"ת ז"ל: "עמך יש לי לדבר הרבה, אך לא עתה, והעקר התזכור מה שדברנו בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו) מרבי ותלמיד. ולעת עתה תדע: שאתה התלמיד.

הגם שברוך השם יש לנו זקנים ממה, גם כן תלמידים מהגנים, אך מחמת ש'יהושע בן נון נער' (שמות לג, יא), מחמת זה (שם): 'לא ימיש מתוך האהל'.

הכלל: מוהרנ"ת זל"ה גם כן רקד עם האנשים שהיו שם, אך לבו היה לב נשבר, מחמת הדבורים של רבנו ז"ל שאמר לו: "לא ימיש מתוך האהל", והוא יודע הפגיעות שיהיו לו מן בני ביתו, בפרט מהנסיעה הזאת בעצמה - כי סוף כל סוף ידעו, שהיה כל הזמן מעת נסעו מביתו, אצל אדמו"ר ז"ל, כי מלתא דעבידא לגלויי, ורבנו ז"ל אמר לו: "לא ימיש מתוך האהל".

הגם שמצד אחד היה לו ענג גדול מזה, כי הבין בעצמו: שזה כל תקון נפשו

ונשמתו, אך ידע היטב איך שיעבר עליו מבני ביתו ומאביו, וגם מבני עירו, ובפרט מחותנו הגאון הצדיק הר' דוד צבי ז"ל, לזאת היה לו שבירת לב.

ובתוך כך ענה לו רבנו ז"ל בקול רם בזה הלשון: "זארג נישט, נאר דו זאלסט זיין פרייליך תמיד, אפילו אז דו וועסט אס ירצה השם קומען לביתך!" [אל תדאג, רק תהיה בשמחה תמיד, אפילו כשתגיע אס ירצה השם לביתך].

והבין מוהרנ"ת ז"ל: שרבנו ז"ל יודע מחשבות לבו היטב, ונתבייש מאד בפני רבנו ז"ל מזה בעצמו.

ואמר לו אדמו"ר ז"ל, גם זה מהתורה 'קרא את יהושע': "שהבושה היא עקר התשובה, אך צריך להיות 'בקי בשוב'. ו'בקי ברצא' קימת ברוך השם, שבאת לפה. וכעת נצרך להיות 'בקי בשוב' ביותר".

ונתלהב מוהרנ"ת מזה: שרבנו ז"ל לומד עמו ענין "קרא את יהושע" על נסיעתו לפה, ועל נסיעתו לחזרה גם כן.

ואחר כך הלכו העולם מאת רבנו ז"ל לביתם, והלך גם מוהרנ"ת לאכסניא שלו, וכן שמה.

ובבקר אחר תפלתו, תכף הלך לרבנו ז"ל וזה היה 'שושן פורים', וכשבא לבית אדמו"ר ז"ל, וגם רבנו ז"ל גמר את תפלתו, וכבד את מוהרנ"ת ז"ל במעט משקה ומזונות.

ואמר מוהרנ"ת בקובלנא: "אתודה לפניכם: כפי שאמרתם כבר עוד בברסלב

(לקוטי מוהר"ן ח"א י, שאמרה רבנו ז"ל בשנה ההוא לפני פורים; עין שיחות הר"ן קלא): "שעל ידי רקודין והמחאות בך ממתיקין הדינין!" - עוד לא יצאתי כל כך בפורים, לקיים כל זה בנכון".

עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל לֹו בְּקַפִּידָא וּבַתְמִיָּה: "נוּ,
'שׁוֹשַׁן־פּוּרִים' אֵין אֶצְלָךְ פּוּרִים! -
גַּם 'שׁוֹשַׁן־פּוּרִים' שְׁמוֹ 'פּוּרִים' " [שׁוֹשַׁן־פּוּרִים]
 איז אויף פּוּרִים].

[**אַבְנֵי־הַבְּרִזָּל, הַתְּקַרְבוֹת מוֹהַרְנ"ת יב** (ש שם עוד
 פְּמָה הוֹסְפּוֹת לְסַפּוֹר הַזֶּה, עַנְיָשׁם): בְּדַרְךְ (הַנ"ל לְמַעַדְוֵעֵדִיקָע)
 נִפְגַּשׁ עִם רַבֵּי יוֹדֵל בְּכַפֵּר אַחַד, וְקָרָא אֶז רַבֵּי יוֹדֵל אֶת
 הַמְּגִלָּה, וּבַתְחִלָּה הָיָה מַעֲיֵן בְּכּוֹנֵנוֹת הָאָרֶזִי זְצוּק"ל, כִּי הוּא
 הָיָה מִתְפַּלֵּל עִם כּוֹנֵנוֹת הָאָרֶזִי עַל־פִּי צוּאוֹת רַבֵּנוּ זְצוּק"ל,
 וְהִגִּיעוּ אֶל בֵּית רַבֵּנוּ זְצוּק"ל קִדְּם סְעֻדַת פּוּרִים. וְתַכְּף
 יִשְׁבוּ לְקִדְּם סְעֻדַת פּוּרִים, וְאֶז אָמַר לֹו רַבֵּנוּ זְצוּק"ל:
 "שׁוֹשַׁן פּוּרִים אֵיז אויף פּוּרִים" (שׁוֹשַׁן פּוּרִים הוּא גַּם פּוּרִים)].

וּבַתּוֹךְ כִּדֵּי דְבוּר אָמַר לֹו אַדְמו"ר: "דְּבַרְנוּ
אֶתְמוּל בְּפּוּרִים מִן 'קָרָא אֶת
יְהוֹשֻׁעַ, יֵשׁ לִי עוֹד לְדַבֵּר דְּבַר חֲדָשׁ מִן "שְׁלֹשָׁה
מְצוּוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל" (סְנֵהֲדִין כ: וְכוּ, שְׁשִׁיךְ
לְזֹאת הַתּוֹרָה, אַךְ לֹא כָּעֵת הַזְּמַן לָזֶה."

וְאַגַּב נִתְאַסְפוּ עוֹד כְּמָה אֲנָשִׁים לְרַבֵּנוּ ז"ל,
 וְכַמְעַט כָּל הַיּוֹם הַזֶּה עַד אַחַר מִנְחָה
 הָיוּ שְׂמֵחִים כָּל־כַּף, עַד שְׁאֲדְמו"ר אָמַר
 לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "מַעַתָּה תִּדְּעַ אֵיךְ שְׁשׁוֹשַׁן־
 פּוּרִים' הוּא גַּם־כֵּן 'פּוּרִים' - הֵינּוּ: לְהִיּוֹת 'הָאָרֶת
 מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר' מְאִירִים לָךְ, שְׁתַּחֲדָשׁ בְּהַתּוֹרָה
 שְׁקַבְּלוּ מִחֲדָשׁ בְּפּוּרִים, חֲדוּשִׁים חֲדוּשִׁים."

וְהַבֵּין מוֹהַרְנ"ת ז"ל מְזָה: שֵׁישׁ לְרַבֵּנוּ ז"ל
אֵיזוּ כּוֹנֵנָה בְּזֶה שְׁאָמַר לֹו כַּף, אַךְ
עוֹד לֹא הִשִּׁיג כּוֹנֵנָתוּ.

וּכְשֶׁהֲלָכוּ כָּל הָאֲנָשִׁים לְבֵיתָם, וּמוֹהַרְנ"ת
גַּם־כֵּן רָצָה לִילֵךְ לְאַכְסֵנְיָא
שְׁלוֹ, אָמַר לֹו אַדְמו"ר: "מִסְתַּמָּא עוֹד תְּבוּא
לְאַחַר־כַּף, קִדְּם שְׁתַּנּוּחַ לִישׁן!" - וְעָנָה
מוֹהַרְנ"ת: "אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם אָבוּא לְאַחַר
שְׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם בְּעָרְב קִדְּם שְׁנָתִי."

וְכַף הָיָה: שְׁבָא לְרַבֵּנוּ ז"ל בְּעֵת שֵׁישְׁב עַל
מִשְׁכְּבוֹ בְּהַטְלִית־קֶטֶן שְׁלוֹ, בְּלִי לְבוּשׁ

הָעֲלִיוֹן, וְאֶז גָּלָה לֹו הַגְּמָרָא (סְנֵהֲדִין כ:):
"שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל" וְכוּ, שְׁשִׁיךְ
לְהַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ", וְאָמַר לֹו: שְׁגַם
שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת אֵלוֹ, הֵם בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה' (הַמּוֹבָא
בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל).

וּשְׂאֵל מוֹהַרְנ"ת ז"ל אֶת רַבֵּנוּ ז"ל: "אֵיךְ
מִרְמָז בְּהֵם תְּשׁוּבָה?"! - וְעָנָה לֹו
אַדְמו"ר ז"ל: "זֶה אָמַר אֶתָּה!"

וְהֵלֵךְ מוֹהַרְנ"ת לְאַכְסֵנְיָא שְׁלוֹ, וּבְדַרְךְ
הִלִּיכְתוּ עֶזֶר לֹו הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַבֵּין
מִדְּעַתוֹ־הַקְּדוֹשָׁה (כְּמוֹבָא בְּחַיֵּי מוֹהַרְנ"ת ב' מְזָה
בְּאַרְיִכוֹת, שְׁאָמַר לֹו אַדְמו"ר: "תּוֹכֵל לְלַמֵּד אִם תִּרְצֶה").

וּמֵאַז חֲנַף רַבֵּנוּ ז"ל אוֹתוֹ לְחֲדָשׁ בְּתוֹרָתוֹ,
כִּידוּעַ לְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמְנוּ מְזָה.

וּמְזָה הַבֵּין הַדְּבוּרִים שְׁאָמַר לֹו מִקִּדְּם:
"שְׁתַּחֲדָשׁ בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ בְּפּוּרִים
מִחֲדָשׁ" - הֵינּוּ: בְּהַחֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה שְׁלֹ אַדְמו"ר
ז"ל שְׁדַבֵּר עִמוֹ מַעֲנִין 'קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ' מַעַת
בוֹאוֹ לְמַעַדְוֵעֵדִיקָי עַד הַנָּה.

נג.

(מִכְּתָבֵי רַבֵּי נִתָּן ב"ר יְהוּדָה ז"ל תְּלַמִּיד מוֹהַרְנ"ת,
 מִכְּתָב מֵיּוֹם עָרְב רֵאשִׁי־חֲדָשׁ אֶדְר ב' תרמ"ג)

צְרִיכִין אָנוּ לְהִיּוֹת עוֹסְקִים כְּמוֹ שְׁעָשָׂה
אַדְמו"ר מוֹהַרְנ"ת זְצוּק"ל: "שְׁתַּכְּף
אַחַר חֲנֻכָּה, הָיָה עוֹסֵק בְּעֵנִין פּוּרִים!" - כִּי
לְפִי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל: "עֵתָה הוּא הַתְּחִלָּה
מִכָּל הַתְּחִלּוֹת!"

נד.

(אַבְנֵי־הַבְּרִזָּל, שִׁיחוֹת־וֹסְפוּרִים מִמוֹהַרְנ"ת ז"ל
 יג; שִׁיח־שׁוּרְפִי־קִדְּשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תְּקִיא)

סִפֵּר מוֹהַרְנ"ת ז"ל: פְּעַם־אַחַת בְּעָרְב־
פּוּרִים בְּתַעֲנִית־אַסְתֵּר - צְעַקְתִּי
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: "הַצִּילֵנִי מִקְּלַפַּת הַמֶּן־
עַמְלֹק!" - וְדוּמָה הָיָה עָלַי הַדְּבַר: כְּאֵלוֹ

הָמֶן-עַמְלֶק עוֹמֵד עָלַי לְהַכּוֹתַנִי בְּמוֹט-
בְּרָזֶל [מיט א דראנג].

פֶּסַח, וְכֵן בְּכָל יוֹם-טוֹב [אזוי איז, פורים שטייט
איין נחמן ביי מרדכי, פסח שטייט איין נחמן ביי פסח].

כה.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקי;
טעם-זמנים, אידיש קנטרס קל)

מוֹהַרְנָת ז"ל אָמַר: אִם מִבְּקָשִׁים
וּמִתְפַּלְלִים [אם זועקים] שְׁלֹשִׁים
יוֹם קָדַם הַפּוּרִים: "הַצִּילֵנִי מִקְּלַפַּת הַמֶּן-
עַמְלֶק!" - אַפְשָׁר לְזָכוֹת לְרֹאוֹת אֶת מְרַדְּכֵי
הַצַּדִּיק בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה!

[לקוטי-הלכות, תפלין ו, כז: 'מקרא מגלה' - הוא
בחינת הארת פני מרדכי ואסתר. פי פשקורין את המגלה
ומפרסמין תקף הנס שנעשה על-ידי מרדכי ואסתר, על-
ידי מעשיהם והנהגותיהם, שנהגו אז בתחמה נפלאה
ובצדקות נורא ובקדושה גדולה - בזה מראין ומאירין אור-
פניהם-הקדושים, שהוא גנוז בתוך המגלה הקדושה,
שהוא ספר שלום הקדוש, על-כן על-ידי-זה מאיר עלינו
הארת-פניהם-הקדושים, שעל-ידי-זה היה תקף הנס וכו'].

[לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהיתומים ג, כתב-יד
בסוף ההלכה: על-ידי גדל ה"צעקה גדולה ומרה" (אסתר
ה, א) שצועקין קדם פורים, שהוא בחינת הבקשה
והחפוש א"ה - עולין בתכלית-העליה, לבחינת א"ה,
שהוא בחינת 'בראשית' כ'תרגיליון' - ששם עקר
השמחה הגדולה וכו'; ושם הוא בחינת (מגלה ז): "עד דלא
ידע" וכו' - כי הוא בחינת 'מאמר-סתום', שהוא סתום
ונעלם מאד וכו'. (עין להלן באריכות, במערכת 'מגלת-אסתר,
בפסוק (אסתר ה, א): "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה")].

כו.

(טיח-שרפי-קדש ח"ג קעה; תמימי-דרך מכתב נד)

פֶּעַם בְּפּוּרִים אָמְרוּ לְמוֹהַרְנָת ז"ל: שְׂרָפֵי
נַחְמָן בֶּן מֵרַת חָיָה בַת רַבְּנּוּ שׁוּהָה
בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי מְרַדְּכֵי (הוא העשיר רבי מרדכי
רוטנזייט ז"ל): "נַחְמָן שׁוּהָה בְּבֵית מְרַדְּכֵי" [נחמן
שטייט איין ביי מרדכי].

נַעֲנָה וְאָמַר: "כֵּן הַדָּבָר נוֹהֵג, שְׁבִפּוּרִים
שׁוּהָה נַחְמָן, הוּא נִשְׁמַת הַצַּדִּיק, אֲצֵל
מְרַדְּכֵי-הַצַּדִּיק, וּבְפֶסַח שׁוּהָה הַצַּדִּיק אֲצֵל

כז.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקיב)

פֶּעַם לְפָנַי תִּפְּלַת הַמְּנַחָה שֶׁל 'תַּעֲנִית
אֶסְתֵּר', נִכְנַס רַבִּי נַחְמָן מְטוּלְטְשִׁין ז"ל
לְבֵית-הַכְּנָסֶת, וּמְגַלַּת אֶסְתֵּר שָׁלוֹ בִּידוֹ, וְהָיָה
שָׂמַח מְאֹד בְּשִׂמְחַת הַפּוּרִים הַקְּרֵבָה וּבָאָה.

כְּשֶׂרָאָהּ מוֹהַרְנָת ז"ל, לֹא מָצָא הַדָּבָר חָן
בְּעֵינָיו, וְאָמַר לוֹ בְּתַנּוּעַת
הַתַּעוּרְרוֹת וְהַשְׁתַּוְּקוּת: "הִנֵּה הוֹלְכִים אָנּוּ
תַּכְּפֵּ לֹאמַר (בְּתַפְּלַת עֲנֵנוּ שְׁבַמְנַחָה): "כִּי בְצָרָה
גְּדוֹלָה אֲנַחְנוּ!" (וכאומר: עדין אין פעת פורים, ואם-
כן לשמחה מה זו עושה!?)

כח.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקטז)

מוֹהַרְנָת ז"ל אָמַר: "עֲבוּדַת יוֹם הַפּוּרִים,
קִשָּׁה עָלַי הַרְבֵּה יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר
הָעֲבוּדָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים!" [די עבודה פון פורים,
איז מיר אסאך שווערער ווי די עבודה פון יום-כפור].

כִּי בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים - נִמְצְאִים בְּבֵית-
הַכְּנָסֶת כָּל הַיּוֹם, וְעוֹסְקִים אַף בְּתַפְּלוֹת
וּבְקִשּׁוֹת, וְלֹא אוֹכְלִים וְלֹא שׁוֹתִים. מַה שָּׂאִין
כֵּן בְּיוֹם הַפּוּרִים - שְׂצָרִיף לְהַרְבוֹת בְּשִׂכְרוֹת,
בְּשִׂמְחָה וּבְאַכִּילָה וְכוּ', וְצָרִיכִים אֲזַי לְעַבֵּד אֶת
הַשֵּׁם עַל-יְדֵי בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע". וְהָרִי
שְׁקִשָּׁה הַדָּבָר יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כט.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקיז)

מוֹהַרְנָת ז"ל הָיָה יוֹשֵׁב לְסַעֲדַת פּוּרִים
עִם אַנְשֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ, וְהָרַב רַבִּי
אַהֲרֹן הָרַב דְּבִרְסֵלַב הָיָה יוֹשֵׁב לְסַעֲדַת פּוּרִים
עִם בְּנֵי הָעִיר, כְּדָרָךְ הַרְבָּנִים.

פעם שאל רבי אהרן: כיצד נוהגים בשלחנו של מוהרנ"ת. וכששמע אודות גדל השמחה שהיתה שם, התפעל והפליג מאד בשבחו של מוהרנ"ת.

תוכל לבוא לפה בשבוע הבא עלינו לטובה מה טוב, ואם תוכל לבוא על פורים אם ירצה השם, נגיל ונשיש ביותר.

ל.

(עלים-לתרופה, ד' שמיני תקצ"ב)

ואם לא הגדלת השמחה בפורים העבר באשר פתבת - אף-על-פי-כן תשמח נפשך מעתה בכל יום, בפרט בימים הללו ימי אדר וניסן, שהם ישועת ישראל, ועוסקים במצוות הרבה להכין על פסח הקדוש.

לג.

(עלים-לתרופה, ד' תצוה תקצ"ה)

וימי הפורים ממשמשים ובאים, והשם-יתברך ישמע זעקתנו למחר ביום תענית אסתר, ונזכה לשפך לבנו בפנים לפניו יתברך.

"וכעשותו נוראות באותם הימים, בן יפליא חסדו עמנו תשועת עולמים" (על-פי סליחות לתענית-אסתר), ונזכה לשמח בישועתו מהרה, בימי הפורים הקדושים הבאים לקראתנו לשלום.

לא.

(עלים-לתרופה, אור ליום א' תרומה תקצ"ג)

"ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך" (בראשית כז, ח) - ותשמח עצמך בכל מה דאפשר. בפרט פי ימי אדר נכנסין, שצריכין להרבות בשמחה. ותתחיל מעתה לעשות אחשורוש שפיל, וקבצן ועושר שפיל, וקיץ וחורף שפיל, ושאר מיני שפיל וצחוק.

לד.

(עלים-לתרופה, יום ה' תענית אסתר תקצ"ה, אומאן)

ואני מקוה להשם-יתברך: שנזכה לשמח בזה הרבה בימי הפורים הסמוכים הבא עלינו לטובה, מפל-שפן וכל-שפן שזכינו לשמע נפלאות ונוראות באלה - על פורים, ועל חנפה, ועל שפת, ויום-טוב וכו' וכו'.

וגם מוסר כתב זה רבי נחמן, וכל אנשי-שלומנו - בלם חובה מטלת עליהם: להרגיל בשמחה, על ידי כל מיני מלי-דשטותא. ובפרט בפורים בעצמו תהיה אף שמח. און טאקע פארט האפ, פארט און פארט און פארט [ובכל זאת רק שמחה, בכל זאת, בכל זאת].

אשרינו מה טוב חלקנו וכו'. ואין נמצא בעולם שיאמר 'אשרינו' על חלקו, כמונו וכו'.

ותהלה לאל אנו הולכים כמעט בכל יום על ציון-הקדוש, מה גדלו חסדי השם ונפלאותיו. ועל-כן יש לנו לבטח בהשם: שבודאי יצילנו מידם; ויקים: "ונלחמו עליך ולא יוכלו לך" (ירמיה א, יט; טו, כ).

לב.

(עלים-לתרופה, ג' תרומה תקצ"ה)

והנה נסבם בדעתנו: שאתעב פה עד אחר פורים הבא עלינו לטובה מבמה טעמים. על-כן אהובי בני שיחיה: אם

רק חזק ואמץ, ובטח בהשם פי לא יעזב אותך ואותנו, ונזכה עוד להתועד יחד

וּלְדַבֵּר פָּנִים אֶל פָּנִים בְּקְרוֹב, וְנִגְיִלָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ, בְּפָרֵט בְּפוּרִים הַקְּדוֹשׁ הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

דְּבָרֵי אָבִיכֶם וְרַבְּכֶם, שֶׁל כָּל הָרוּצָה לְשִׁמְעַע דְּבָרֵי, וְעוֹדְנוּ בְּתַמְתּוֹ. "שְׁלוֹם לָכֶם, אֶל תִּירָאוּ" (בְּרֵאשִׁית מג, כג), **כִּי הַשֵּׁם עִמָּכֶם וְכו'.**

כָּל־זֶה בְּתַבְתִּי אֶתְמוּל [בְּיוֹם תַּעֲנִית־אֶסְתֵּר] בַּעַת שֶׁהִגִּיעַ מִכְתָּבְךָ. וְהִנֵּה עָתָה הַיּוֹם יוֹם שִׁשִּׁי עָרֵב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְכָבֵד הָיִיתִי קֹדֶם אֹר הַיּוֹם עַל צִיּוּן־הַקְּדוֹשׁ וְכו'.

לה.

(עָלִים־לְתַרוּפָה, אֹר לְיוֹם ג' תְּשׂא תַקְצ"ה)

מִכְתָּבְכֶם קִבְּלָנוּ בְּיוֹם א', אַחַר קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְהָיָה לָנוּ לְנִחַת גָּדוֹל וְלִשְׂמִיחַת נֹפֶשׁ. וְעַל יְדֵי זֶה הוֹסִיף לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כַּח לְהַתְחַזֵּק לְשִׁמּוּחַ בְּפוּרִים, בְּתוֹךְ צְרוּת כְּאֵלֶּה, רַחֲמָנָא־לְצַלְחַן מַעֲתָה.

בְּפָרֵט מָה שֶׁעָבַר עָלֵינוּ בְּאוֹתָהּ הַלַּיְלָה, שֶׁהוּא מוֹצָאֵי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ הָעֶבֶר הַשִּׁיף לְיוֹם א' דְּפוּרִים, שֶׁנִּתְקַבְּצוּ אֲנָשֵׁי בְּלִיעַל, וְנִסְבּוּ עַל הַבֵּית־הַמְּדַרְשׁ שְׁלָנוּ, וְהָרְסוּ הַדְּלֵת, וְעָקְרוּ אַרְבָּעָה חֲלוֹנוֹת, וְשָׁבְרוּ וְהַשְׁלִיכוּ הַלְּאֲדָן [הַתְּרִיסִים] לַחוּץ וְכו', וְגַם הוֹצִיאוּ ה'הַעֲנִיג־לִיכְטֵעֵר' [הַנְּבָרְשׁוֹת הַתְּלוּיוֹת], וְשָׂאֵר הַלִּיכְטֵעֵר וְהַהַעֲסִים [סוּגֵי מְנוֹרוֹת] וְכו'.

וְתַכְּף נוֹדַע לְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְגַם הוֹדִיעוּ לִי בְּלִילָה, אֲבָל מָה יִכּוֹלָנוּ לַעֲשׂוֹת בְּלִילָה, וְאֶתְמוּל הוֹדַעְנוּ כָּל זֶה לְהַנְּגִידִים דְּפָה, וְכֻלָּם חָרוּ אַפָּם עָלֵיהֶם מְאֹד וְכו' וְכו'. וְקוּיֵנוּ לְהַשֵּׁם שִׁיתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, שֶׁדִּיקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִפְּלָה גְּדוֹלָה, וְלֹא יוֹכְלוּ לְהַפְחִידְנוּ עוֹד.

אֲבָל לַעֲת־עָתָה אָנוּ צְרִיכִין יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים רַבִּים, כִּי צְרוּת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ

מִכָּל צַד וּבְכָל־וּבְכָל־וּבְפָרֵט. וּמֵאֲלֵיכֶם תְּבִינּוּ גָּדֹל הַנִּחַת שֶׁהָיָה לָנוּ בְּיוֹם פּוּרִים בְּבִקְרָה, עַד שֶׁכִּבִּיתִי בְּדַמְעוֹת מְגֹדֵל הַצַּעַר שֶׁנִּגַּע עַד הַנֶּפֶשׁ.

אָךְ "חֲסֵדֵי ה' לֹא תִמְנוּ" (אֵיכָה ג, כב) - שֶׁנִּתְּנָן לִי כַח לְהַתְחַזֵּק עַל־פִּי דְרָכֵי עֲצוּתִי הַקְּדוֹשׁוֹת, עַד שֶׁהַפְּכֵתִי קִצַּת הַיְגוֹן וְאִנְחָה לְשִׁשׁוֹן וְלִשְׂמִיחָה, וְהִלְכֵתִי בְּתַמִּי וְאִמְרָתִי: "בְּרוּךְ־הַשֵּׁם שֶׁאֲנִי לֹא שְׁבַרְתִּי הַחֲלוּנוֹת בְּבֵית־הַמְּדַרְשׁ קְדוֹשׁ כְּזֶה, הַנִּקְרָא עַל־שֵׁם אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ הַנּוֹרָא מְאֹד זְצוּק־ל!"

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעֲזָרִי, שֶׁהַתְּפִלָּתִי קִצַּת בְּשִׂמְחָה, וְקָרִינוּ הַמְּגִלָּה בְּרֵאוּי, וְאַחֲרֵיכֶן הַתְּחַלְּנוּ לְשִׁמּוּחַ קִצַּת וְכו'.

בְּתוֹךְ־כֶּן קִבְּלָתִי מִשֵּׁם הַמְּכַתְּבִים הַנִּזְכָּרִים, וְהָיָה לִי פֶחַד קִצַּת לְקְרוֹתֶם, כִּי מִי יוֹדַע מָה כְּתוּב בָּהֶם, שֶׁלֹּא יַעֲרַבְבוּ לָנוּ חֲסִי־וְשִׁלּוֹם 'שְׂמִיחַת־פוּרִים'. וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ, שֶׁהָיָה כְּתוּב בָּהֶם קִצַּת יְשׁוּעוֹת.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְּוֹסַף לָנוּ כַּח בְּחֲסֵדוֹ הַגָּדוֹל, וְתַהֲלָה־לְאֵל הַיִּינוּ שְׂמִיחִים מְאֹד בְּמָה שֶׁעוֹת בְּיוֹם הַפוּרִים הַקְּדוֹשׁ, וְרַקְדְּנוּ הַרְבֵּה. וְגַם אֲנִכִּי רַקְדֵּתִי הַרְבֵּה בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. וְהַשְׂמִיחָה שְׁלָנוּ עָתָה בְּפוּרִים, הוּא חֲדוּשׁ וְיְשׁוּעַת הַשֵּׁם, שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁמּוּחַ בַּעַת כְּזֹאת. הַשֵּׁם יִגְמַר בְּעֵדְנוּ שִׁיְהִי סִמְךָ יְשׁוּעָה לָנוּ.

וְלַעֲת־עָרֵב הִלְכְנוּ לְבֵית הַנְּגִידִים, אֲנִי וְרַבִּי נִפְתָּלִי גְרוֹ־יְאִיר, וְנִתְעַכְּבְנוּ אֶצְלָם, וְלֹא אֲכַלְנוּ סְעוּדַת הַלַּיְלָה כְּלָל, כִּי זֶה הָיָה מְכַרַח לָנוּ יוֹתֵר לְדַבֵּר עִמָּם, כַּאֲשֶׁר תְּבִינּוּ מַעֲצָמְכֶם.

כְּתַבְתִּי זֹאת, לְמַעַן יִהְיֶה לָכֶם לְזַכְרוֹן, וְלִסְפָּר לְדוֹר אַחֲרוֹן אֵת כָּל אֲשֶׁר

עבר עלינו בחרף הזה, ובפרט בימי הפזורים האלה, ובודאי הכל לטובה וכו' וכו'.

גם יכתב לי בפרוש מימי הפזורים העבר, אם לא היה חסדו שלום איזה הזק בביתי, או אצל אחד מאנשי-שלומנו, הכל יודיע לי באר היטב וכו'.

לו.

(עלים-לתרופה, ד' תצוה תקצ"ו)

השם-יתברך ירחם, ויושיענו מהרה, בכח וזכות ימי הפזורים הקדושים הממששין ובאין לקראתנו לשלום, שנוזפה להנצל מכל שונאינו ורודפינו חנם.

לז.

(עלים-לתרופה, ב' פקודי תקצ"ו)

קבלתי מכתבך ביום תענית אסתר, בעת שנתקבצו אלי פמה אורחים מאנשי-שלומנו. וטרדת הפזורים היתה עלי, גם חשש מאימת השונאים פידוע לך, השם-יתברך ירחם, ו"מפחד אויב תצור חיי" (תהלים סד, ב).

ואה-על-פיי-כן קריתי מכתבך היטב, והיה לי צער גדול אז עד הנפש. אך בדרכי עצות אמתיות ותמימות נפלאות ועמקות של 'בעל העצה האמתי' - הם חזקוני ואמצוני, להגביר 'שמחת-פזורים' על כל הנ"ל. ותהלה-לאל שמחנו קצת בפזורים, ובשבת שאחריו, ודברנו דברי אמת הנובעים ממעיני הישועה. ומעט מהם תשמע ממזכר כתב זה.

לח.

(עלים-לתרופה, ה' ויקרא תקצ"ז)

ורצוני להיות על שבת פרשת צו הבא-עלינו לטובה בטירהאוויצע, אך

מחמת ימי הפזורים, וגם פי הדרך מקלקל קצת, יכול להיות שאתעבב גם בשבת פרשת צו בטשעהרין, ואזי אהיה בחסדו יתברך באומאן על ערב ראש חדש ניסן הבא-עלינו לטובה.

לט.

(עלים-לתרופה, ב' תצוה תקצ"ח)

ובקרוב נתועד בעזרת-השם-יתברך, כי כפי הנראה, אהיה על שבת הבא-עלינו לטובה, ובימי הפזורים הבאים-עלינו לטובה - בברסלב.

מ.

(עלים-לתרופה, יום א', פזורים תקצ"ח)

בשעה זאת אחר גמר קריאת המגלה, קבלתי מכתבו, והיה לי לנחת גדול וכו'.

עתה אודיעך בני חביבי עם כל אנשי-שלומנו, נפלאות חדשות: כי בלילה הזאת אחר שזכינו לשמח פראוי, וגם אני תהלה-לאל רקדתי הרבה ביום שבת קדש, ובלילה העבר. והנחתי לישן אחר הצות לילה, ולא יכלתי לישן.

אחר-כך בערך ג' שעות אחר הצות, בא לביתי איש אחד אשר מסר אותי במפרסם, ובא בבכייה רבה ועצומה בקדה וכריעה והשתחויה.

ובתחלה שלח אלי את המלמד שלו, ידידנו רבי יצחק הפהן בן רבי יודיל, והקיץ אותי, וספר לי: שכבר הוא בביתי התחתון, ובוכה לפני הצדקת מרת אדיל תחיה, פי אשתו נחלשה מאד עד למות. וכן היה, כי בשעה זאת נפטרה.

אך הוא בעצמו עם בנו החתן, עלו אחר-כך לבית העליה שלי, ותכף בבואו,

נפל על רגלי ונשק אותם בכח גדול, עד שאני מרגיש פח הנשיקה ברגלי. וכן עשה כמה וכמה פעמים, שנפל על רגלי ונשקם הרבה, ובקש ממני מחילה בבכייה בדמעות זולגות, ואמר: "חטאתי! כל המסירות היה על-ידי, מה אעשה, תמחלו לי!"

ונתן לי שני רובל כסף על פדיון. ובכה: "שאיך לו יותר לתן", והבטיח: "אם יוכל לתקן מה שקלקל, בודאי יתקן להשתדל לטובתי בכל כחו!" - ואמר: "שגם היום אני יכול לכנס לפה".

יתר מזה אי אפשר לבאר הכל, "לכו חזו מפעלות ה'" (תהלים מו, ט) - מי יתן שכן יזכו כל המתנגדים, לפי אותי לטובתם הנצחית. ודרכי-השם נעלמים מאד מאד, "גדלים מעשי ה'" (שם קיא, ב), "מאד עמקו מחשבותיו" (שם צב, ו), שמחו אחי ורעי בישועת-השם.

עד הנה לא עזבנו רחמי וחסדיו, בן יוסף בכפלי-כפלים, להראות לנו חסדו, וישועתו יתן לנו, הכל בכח הזקן הקדוש, חסד שבחסדים, שמחו בהשם ובצדיקיו הקדושים, בפרט עתה בפורים, זמן שמחה לכל, פורים אין לאנד, פורים אין לאנד [פורים בארץ, פורים בארץ].

אין פנאי להאריך, כי עדין לא התחלתי לקים: "מצות לבסומי בפורי'א" (מגלה ז), מי יתן שאזכה לקים פראוי ולשמח פראוי, עד שנזכה להמשיך בחינת "ק'מו וקבלו" (אסתר ט, כז) מחדש.

מא

(עלים-לתרופה, א' תשא תקצ"ט)

"אורה ושמחה וששן ויקר" (אסתר ח, טז), לכבוד בני חביבי וכו'. כי מי יאמין

לשמועתנו: שאנשים כמותכם בדור הזה, יזכו לדבר כן, ולהתגעגע כן לקדשת פורים וכו'.

ובאמת: כן הוא המדה, וכך יפה לכלנו. וכאשר תהלה-לאל דברנו הרבה בזה בשבת-קדש העבר, כאשר ישמע מעט מפי וכו'. ויותר מזה תוכלו להבין מפי ספריו הקדושים, ובפרט מהתפלה (לקוטי-תפלות ח"ב לז) שכתבתי בחסדו על התורה (ח"ב עד): "שפורים הכנה לפסח" - "מי שמע כזאת, מי ראה כאלה" וכו' (ישעיה סו, ח).

השם-יתברך ישמח אתכם ואותנו בשמחת-פורים, וישמע צעקתנו, ויזשיענו מהרה למען שמו, נגילה ונשמחה בישועתו" (שם כה, ט).

מב

(עלים-לתרופה, ד' ויקרא ת"ד)

והשם-יתברך יזכנו לשמח בשמחת-פורים' הבא-עלינו-לטובה. ונזכה שיהיה "פורים הכנה לפסח" וכו' (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד). וכל-זה מרמז בדברינו הנ"ל: שדברנו מתחלה מ'ציאת-מצרים', ואחר-כך מענין "תרגול המנקה באשפה" (עבודת-זרה ד. עין לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ד, יג) - שגם זה יקר בעיניו יתברך.

והוא כל ענין פורים, שהוא מפלת המן ועמלק, שעומד בכל דור ודור בכל עת ובכל יום, על כל אחד ואחד, להפילו חס-ושלום, ולהחליש דעתו מאד, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרה בדרך, ויזנב בך כל הנחשלים אחריו" וכו', והשם-יתברך בעצמו לוחם עמו על-ידי צדיקיו האמתיים, בכל דור ובכל זמן, ומהפך הכל לטובה.

כַּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים בְּדוֹר הָעֵנִי הַזֶּה, שֶׁהַאִיר עֵינֵינוּ בְּחִדוּשֵׁי-תוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שָׁגַם אָנוּ יְכוּלִין לְמַצֵּא וּלְהִבִין עֵצֶם חֲסִדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שְׁעוֹר, וְ"עֲדוֹן חֲבִיבוּתָהּ גִבּוֹן" (שַׁבַּת פ.ח. גִּטִין לו: וְכוּ' וְכוּ').

יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ. וְאִין פְּנָאֵי עֲתָה לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה.

וְאַחֲרֵי-כֵן קִבְּלָתִי בְּיוֹם הַפּוּרִים בְּבִקְרָה קֶדֶם הַתְּפִלָּה, הַסֵּף שֶׁשָּׁלַח, יִשְׁלַם הַשֵּׁם פְּעֻלוֹ וְכוּ'; וְגַם מִכְתָּבוֹ וְהַמְשָׁלוֹחַ-מְנוּחַ.

גַּם אֶתְמוּל שָׁמַעְתִּי קִצָּת: שֶׁנִּשְׁמַע בְּטוֹלְטִישִׁין, שֶׁהֵייתֶם שְׂמֵחִים הַרְבֵּה בְּשׂוֹשֵׁן פּוּרִים, וְהָיָה לָנוּ לְנַחַת. עֲתָה בְּנֵי חֲזַק וְאַמֵץ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי ז"ל, וְלִשְׂמַח בִּישׁוּעַתוֹ תָּמִיד. וּפְרַשׁ שִׁיחַתְךָ בְּכָל יוֹם וְכוּ', וְשָׂאֵר כָּל הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

מג.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, ג' תַּזְרִיעַת"ר)

וְתַהֲלֶה-לְקַל הָיָה לָנוּ פּוּרִים שֶׁל שְׂמֵחָה בְּטִשְׁעֵהֲרִין. וְדַבְּרָתִי תַהֲלֶה-לְאֵל הַרְבֵּה מ'אַמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁרָבַם כְּכֹלם זָלְגוּ עֵינֵיהֶם דְּמַעוֹת הַרְבֵּה, בְּתוֹךְ הַשְׂמֵחָה וְהַשְׂתִּיחַ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל פּוּרִים. אִין טַאקַע פֶּאָרְט 'אַשְׁרִינוּ' (וּבְכָל זֹאת 'אַשְׁרִינוּ').

[עֵין לְהִלָּן 'אוֹצֵר-נַחְמָנִי, עֵינֵן הַשְׂמֵחוֹת וְהַבְּכִיּוֹת אֲצֵל אֲנִישֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ בְּפּוּרִים - עַל-פִּי הַמַּעֲשֶׂה מ'בְּעַל-תְּפִלָּה: "שִׁהְיוּ שֵׁם שְׂמֵחוֹת וּבְכִיּוֹת".]

מד.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, יוֹם ד' טו"ב אֶדְר תר"א)

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי בְּיוֹם ו' עֶרֶב שַׁבַּת קֶדֶשׁ עִם הַיּוֹד-גִּבּוֹן, וְנִהְיִיתִי מְאֹד. וְהַזְכִּיר אוֹתִי מֵעֵינֵן 'פּוּרִים' בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה: "שֶׁפּוּרִים נַעֲשֶׂה פָּרָה" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב עד).

וְדַבְּרָתִי מְזָה עִם רַבִּי נֶתָן הַנ"ל: שֶׁכִּמָּה אָנוּ צְרִיכִין לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּתְגַּלּוּ בְּדוֹר הַזֶּה נִפְלְאוֹת כְּאֵלֶּה, שֶׁבְּאַגְרַת קָטָן כְּזֶה, מְזַכֵּר סוּדוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלֶּה: "שֶׁפּוּרִים הִכְנָה לְפִסַּח" וְכוּ'.

וּבְאַמֶּת הוּא נִפְלְאוֹת-הַשֵּׁם, וְצְרִיכִין לְהַזְכִּיר עֲצָמוֹ בְּכָל-פַּעַם מִחֻדָּשׁ: הַחֲסֵד הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלֵא שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ עַל-יְדוֹ ז"ל, לְגַלוֹת לָנוּ תוֹרַת חֲסֵד כְּאֵלֶּה וְכְאֵלֶּה, כִּי נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר הַשֵּׁם-

מה.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, ב' תַּרוּמָה תר"ב)

הַקִּמַח קִבְּלָתִי אוֹר לְיוֹם ה', וְהָיָה לִי לְנַחַת וְלִכְבוֹד שַׁבַּת-קֶדֶשׁ. אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם עַל פּוּרִים, יִשְׁלַח עוֹד הַפַּעַם קִמַח יָפֵה לְשִׂמְחַת-פּוּרִים, וְלִכְבוֹד שַׁבַּת שְׂאֲחֲרִיו. מִי שֶׁהַשְׂמֵחָה בְּמַעוֹנּוֹ, יִשְׂמַחְנוּ בְּשִׂמְחַת-פּוּרִים וּבְשִׂמְחַת שַׁבַּת וְיוֹם-טוֹב תָּמִיד וְכוּ'.

וַיְמִי הַפּוּרִים וַיְמִי הַפִּסַּח מִמְשִׁמְשִׁין לְבוֹא. ו"פּוּרִים הִכְנָה לְפִסַּח" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב עד) - וְהַכֵּל נֶאֱמַר גַּם עָלֶיךָ וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת. וְלִהְיוֹת הַתְּקוּנָה, שֶׁנִּזְכָּה לְזַמֵּר בְּשִׂמְחָה: "שׂוֹשְׁנַת יַעֲקֹב צָהֲלָה וְשִׂמְחָה".

מו.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, עֶרֶב פּוּרִים תר"ב)

וּבְהַיּוֹם תְּשׁוּקַתְךָ הַטּוֹבָה אֲלֻצוֹנִי, לְהַכִּין מִכְתָּב זֶה עַל הַסֵּפֶק, אוֹלֵי יְזַמִּין הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עוֹבֵר אֶרֶח, שֶׁיִּגִיעַ לָךְ אֲגֻרַת הַזֶּה בְּפּוּרִים הַקְּדוּשׁ הַבְּאֵעֵלֵינוּ-לְטוֹבָה - כִּדִּי לְשִׂמְחָה נִפְשָׁה הַנִּצְאָנָה מְאֹד, כְּאֲשֶׁר יִדְעֵתִי מִכְּאוּבָה מֵרַחוּק.

זכעת אין פנאי להאריך יותר. ובפרט פי בטחתי בהשם, שעתה בודאי תשמח אתה שם ואנחנו פה, בשמחת-פורים הבא-עלינו-לטובה, "נגילה ונשמחה בישועתו".

ותהלה-לאל, קימנו היום מצות מילה פראוי, בעזרת-השם-יתברך וכו'. און טאקע פארט האפ, בפרט פורים גייט, פורים גייט [ובאמת בכל זאת שמחה, פורים מגיע, פורים מגיע].

והנה זמן המנחה הגיע, וצריכין להכין עצמו לקריאת המגלה הקדושה, ולעשות בערב שמחת סעדת ברית מילה'.

השם-יתברך ברחמיו יושיענו, שיהיה הכל על נכון פרצונו הטוב, שנזכה להרגיש תקופה הנם של פורים, גם אצלנו עתה בדור הזה, אצל כל אחד ואחד, ולשמח בשמחת-פורים, ובפרט בשמחת מצות מילה הקדושה.

שיקים (מגלה טז: על אסתר ח, טז): "ליהודים היתה אורה" - זו תורה. "ושמחה" - זה יום-טוב. "וששון" - זו מילה. "ויקר" - אלו תפלין. ובחסדו יתברך בארתי זה המאמר תז"ל (עין לקוטי-הלכות, תפלין ג, כה; תפלין ז, י). "מה אשיב לה" וכו' (תהלים קטז, יב), "חסדו גבר עלינו, ואמת ה' לעולם" (שם קיז, ב).

מד.

(עלים-לתרופה, יום ה' פורים תר"ב)

והיום כבר מסרתי אחר קריאת המגלה, האגרת הנ"ל וכו'. והיו-גפן קבלתי, ועדין הוא חתום. השם-יתברך יעזרנו, שישמח אותי, שיהיה "יין המשמח" (ברכות לה. יומא עו: סנהדרין ע. לקוטי-מוהר"ן ח"א יב, ד; ח"א מא).

ומכתבך עתה קבלתי, והחיה אותי מאד מאד, במה שאתה מרגיש יקרת התפלות, ובפרט התפלה השניכה עתה לפורים (לקוטי-תפלות ח"ב לז).

ותהלה-לאל כבר היה לנו אתמול סעדת ברית מילה, בערב אחר המגלה, ושמחנו בהתורה הזאת שנתניסדה עליה התפלה הנ"ל, שהוא (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד): "פורים הכנה לפסח, להיות נזהר מפשהו חמץ".

ובחסדי-השם יש במחשבתי הרבה, בענין ה'משהו' הזה - פי עמק עמק הוא מאד מאד, והכל יכולין להבין איך הכל תלוי ב'משהו', ואי אפשר להאריך בו, פי גם במחשבתי עדין לא נתברר פראוי, מכל-שפן לאמרו ולגלותו. "חסדי ה' פי לא תמנו" וכו' (איכה ג, כב). "שושנת יעקב צהלה ושמחה" וכו'.

ותפרס בשלום וכו', וכל אנשי-שלומנו באהבה רבה, ותאמר להם: "שישמחו וירקדו בפורים ותמיד!" - ועל-ידי-זה ימתיקו הדינים. פי "ההוא רוחא נשיב בשית פרקין" וכו' (תקוני-זהר נא: לקוטי-מוהר"ן ח"א י, ו).

ואלמלא לא אתינא לעלמא וכו', אשרינו וכו'. און טאקע פארט האפ תמיד, בפרט אום פורים [ובאמת בכל זאת שמחה תמיד, ובפרט בפורים].

מת.

(עלים-לתרופה, ליל ו' ערב שבת מד'ש תצוה תר"ג)
והשם-יתברך יושיענו בכל מה שאנו צריכים להושע. ו"נגילה ונשמחה בישועתו", בפרט בימי פורים הממששין לבוא לחיים טובים ולשלום.

מט.

(עלים-לתרופה, אור ליום ג' צו תר"ג)

לעת-עתה צריכין לבקש מהשם-יתברך: שיעזרנו לצום תענית אסתר פראוי, ולצעק ולזעק ולהתפלל פראוי, "ולשפך לבנו פמים נכח פני ה'" (איכה ב, ט) - עדי נזפה שיעננו ויעזרנו וישיענו, ישועות שלמות מהרה, עד נזפה לקבל ימי הפורים בשמחה רבה פראוי.

ואיך שהוא תהלה-לאל, יש לנו במה לשמח, יש ויש תהלה-לאל חי, מה שהבדילנו מן התועים בכל הבחינות. בכל יום אברכה על זה מלא רחמים. והשם-יתברך ישמח אותך ואותנו בשמחת-פורים, "נגילה ונשמחה בישועתו".

נ.

(עלים-לתרופה, יום ד' תענית אסתר תר"ג)

מה נכבד היום, שקבלתי שמועה טובה, שתהלה-לאל כבר נגמר עסקנו. "מה אשיב לה" וכו', "אלו פיננו מלא שירה" וכו'. ותהלה-לאל שהגיענו הידיעה טובה במועדו ובזמנו, בזמן ששון ושמחה, "ומשתה ויום טוב" ליהודים.

בן יהי השם עמנו, שנזפה לשמח בישועתו, בפורים הזה הבא-עלינו לטובה, ובכל המועדים הבאים לקראתנו לשלום, וישפיע עלינו דעת אמת, איך להודות ולברכו תמיד בשמחה, "בעל כל אשר גמלנו ברחמיו וברב חסדיו" (ישעיה סג, ז), "ימלא פי תהלתו" וכו'.

והשם הטוב יגמר בעדנו, ויערב לכם ולנו 'שמחת-פורים', ותזכה לשמח בזה בעצמו, שאתה זוכה בפורים לעסק בהמשכת תורתו הקדושה בעולם - שזהו

עקר בחינת "קיימו וקבלו" (אסתר ט, כז) שעוסקים הצדיקים בכל דור, בפרט בפורים.

השם-יתברך יזכה אותך וכלנו: לזכות בפורים הזה, לקבל עלינו קיום התורה מחדש, לקיים: "קיימו מה שקבלו כבר" (שבת פח.) וכו'.

ועתה תבין מחדש: שאין שום יאוש בעולם, ושגם אני ואתה וכלנו, צריכין להתחזק בשמחה גדולה בלי שעור בכל יום, ובפרט בימי שמחה, ובפרט בפורים.

וזוה עתה אצלי כל 'פונת פורים' - כי עקר הכנעת עמלק ימח-שמו, היה על-ידי "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" (שמות יז, א), "בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה" (ראש-השנה פ"ג מ"ח) - דהינו: שמשוה רבנו הרים ידיו ורמז להם להסתכל כלפי מעלה.

כי 'עמלק', הוא קלפה קשה כל-כך, שכלול מכל הקלפות והסטרא-אחרא, שבשמה הוא מתפשט ומתגרה בישראל, אי-אפשר להצדיק לדבר ולהוכיח את ישראל, כי-אם מה שמרים ידיו ומרמז להם: "הסתכלו כלפי מעלה, כי עדין השם אתכם, כי מלא כל הארץ כבודו!" (ישעיה ה, ג).

והיריעה קצרה, והזמן נחוץ, ואי-אפשר להאריך, ודי בזה פעת. גם אגרת זה הרוחת על ידי מה שאני מרז לשלח מעות לרבי נחמן, כי בלא זה לא עלה על דעתי לכתב לך אגרת היום.

על-כן אל ימנעך 'שמחת-פורים' מלקיים מצות שליחת המעות והמכתב הנ"ל - אדרבא בזה תשמח ותגיל, עם הנגון שרבי נחמן שיחיה מנגן שם: "שושנת יעקב צהלה

וְשִׁמְחָה, שְׂאֵתָה זֹכָה בְּפוּרִים לְמִצְוֵה זֹאת. אִין טֹאקֶע פֿאַרט האָפּ [וּבְאַמֶּת בְּכָל זֹאת רַק שְׂמִיחָה].

וְנִשְׁגָּבִים פֿאַלְה, הַמְּחִין כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא.

נא.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, יוֹם שְׁנֵי שְׁמִינֵי תר"ג)

מִכְתָּבָךְ קִבַּלְתִּי בְּפוּרִים, וְגַם הַיּוֹם. וְתַהֲלָה-לָּאֵל עֲבְרוּ יְמֵי הַפוּרִים בְּשִׂמְחָה וְכוּ'. וְאַחֲרֵיכֶן בְּיוֹם 'תַּעֲנִית אֶסְתֵּר' בְּאַמְצַע הַסְּלִיחוֹת, כְּשֶׁהֵבִיא לִי רַבִּי אֲשֶׁר מִכְתָּבוֹ עִם ה'מְשֻׁלּוֹח־מְנוֹת', וּבְפֶרֶט מִכְתָּב רַבִּי נַחֲמָן שְׁיִיחָיָה - גִּתָּן שְׂמִיחָה בְּלִבִּי, וְנִתְעוֹרַר בְּלִבִּי וּבְלֵב כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, 'שְׂמִיחַת-פוּרִים' - כִּי רָאִינוּ יְשׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִצָּחַ, וְתַקּוּתוֹ לְדוֹר דּוֹרִים וְכוּ'.

כְּגוֹן: מֵעַנִּין 'קִדְשֵׁת פֶּסַח', שְׂמִדְבַר בּוֹ הִרְבֵּה, בְּכָלֵל כָּל ה'שְׁלֹשֶׁה-רִגְלִים' וְכוּ', בְּהַתּוֹרָה וְכוּ', וּבְהַתּוֹרָה וְכוּ', וּבְהַתּוֹרָה הַזֵּה ל' (ח"ב עד): "שְׂפוּרִים הִכְנָה לְפֶסַח", וְעוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְכֵן בְּעַנִּין קִדְשֵׁת סְפוֹת וְשִׁבּוּעוֹת וְרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-כִּפּוּר וְכוּ' - מְדַבֵּר מִכָּלֵם כַּמָּה פְּעָמִים בְּכָלֵל וּבְפֶרֶט. וְכֵן בְּשִׂאָרֵי מִצְוֹת וְכוּ'.

נב.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, א' תְּשׁוּא תר"ד)

וְתִזְכוּ אַתֶּם שָׁם, וְאַנְחֵנוּ כְּאֵן, לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת-פוּרִים הַבְּא־עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה. וּמִקֵּדָם, לְצַעֲקַ וּלְהַתְּפַלֵּל כְּרֵאוּי מְחַד אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר, עַד שֶׁנִּזְכָּה שְׂיָקִים (סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית-אֶסְתֵּר): "כַּעֲשׂוֹתֶךָ נִזְרָאוֹת בְּאוֹתָן הַיָּמִים, אֵף אֶתְּנוּ הַפֶּלֶא תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים" וְכוּ'.

וְיִכְתַּב לִי: אִם הָיָה שְׂמִיחָ בְּפוּרִים כְּרֵאוּי.

וְאֵיךְ שְׁהִיָּה - צְרִיכִין עֲתָה לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: שְׂיִקְבַּל שְׂמִיחַתְּנוּ שֶׁל פּוּרִים, עִם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוּרִים, כְּאֵלוֹ קִימָנוּם כְּרֵאוּי בְּכָל פְּרֻטִיָּהֶם וְכוּ'.

עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זָהָה, לְקִדְשֵׁת וְטָהֳרַת הַפֶּרֶה-אֲדָמָה' וְכוּ', לְטָהֳרָנוּ מִטְּמֵאת-יָמַת, לְמַעַן נִזְכָּה לְהִיּוֹת טְהוֹרִים לְקִרְבֵּן-פֶּסַח, וּלְהִיּוֹת נִזְהָרִים וְנִשְׁמָרִים עַל-יְדֵי-זָהָה מ'מִשְׁהוּ חֲמִץ' בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַחֲנִיּוֹת, וְנִזְהָר מְאֹד מְלַחֲחֵמִץ הַמֶּחַח חֲסוֹשְׁלוֹם, בְּמַחְשָׁבוֹת רָעוֹת וְזָרוֹת חֲסוֹשְׁלוֹם, לְקַיֵּם "גָּעַר חַיִּת קִנְיָה" וְכוּ' (תַּהֲלִים סח, לא), עַד שֶׁנִּשְׁיֵב מִחֲמִץ לְמִצְוֵה, מַחֲיִת לַה"א, מִמְּנוֹת לַחֲיִים וְכוּ' וְכוּ' (לְקוֹטִי-מִוְהַר"ן ח"א ה).

נג.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, א' פְּקוּדֵי י"ט אָדָר תר"ד)

וּבִתּוֹךְ-כֶּךָ בָּאוּ "יְמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם" (אֶסְתֵּר ט, לא), וּבְחִסְדֵּי-הַשֵּׁם שְׂמַחְנוּ בִישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

מָה נִשְׁיֵב לַה' כָּל תַּגְּמוּלוֹהֵי עֲלֵינוּ - שֶׁבְּכָל מִצְוֵה וּמִצְוֵה, וּבְפֶרֶט בְּכָל הַזְּמַנִּים הַמְּקֻדְשִׁים וּבְכָל הַמִּצְוֹת הַנוֹחָגִים, בְּכָלֵם זָכִינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאוֹת

נד.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, מִכְתָּב רַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנ"ת, יוֹם ו' עֶרְב־שִׁבְת־קִדְשׁ צוֹ תְּרַכ"ט, צִפֹּת)

וְתַהֲלָה-לָּאֵל עֲבְרוּ יְמֵי הַפוּרִים בְּשִׂמְחָה. שְׂמַחְנוּ בְּבֵיתִי יַחַד כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, וְעוֹד קִצַּת אֲנָשִׁים, וְהָיָה עַל הַסַּעֲדָה מִנִּין עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים. וְהַשֵּׁם יִזְכְּנוּ לְשִׁמְעַ קוֹל שְׂמִיחַתְכֶם מִפוּרִים וּמִפֶּסַח, וְ"יִשְׂמַח לִבִּי גַם אֲנִי" (מִשְׁלֵי ג, טו).

נה.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת, יום א' כ"ט למספר בני ישראל תרכ"ט, צפת)

ומה מאד החיו אותי בידיעה, משמחתם בימי הפורים הקדוש העבר, עם אנשי-שלומנו שיחיו בביתכם, ואשר אכלתם כל הפורים סעדתכם בצותא חדא.

בן יהי השם בעזרכם: שתחזקו שלומכם כל ימיכם בטוב ובנעימים, והיתה זאת שמחתי.

נו.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי נחמן מטולטשין, יום ב' ח"י אדר תרג"ל, אומאן)

ומה שמתנוצץ לפרקים בלבבנו 'התנוצצות', להרגיש מחדש החדושים הנפלאים, אשר בעזרתו-יתברך נשאר לנו ברכה מאורו זכר-צדיק וקדוש-לברכה (לקוטי-מוהר"ן ח"ב ע"ד): "אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור, כי 'פורים על שם הפור' (אסתר ט, כו), ואחר-כך נעשה פרה. וכל-זה הכנה לפסח, 'שפתותיו שושנים' (שיר-השירים ה, יג) וכו' וכו'". ומרמז בתורה הקדושה: 'צרוף פורים', בהפסוק שמדבר מענין 'פסח'.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידיים הקדושים והנוראים, שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן, זכר-צדיק וקדוש-לברכה - גם-כן אי-אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים, מכל-שכן בכתב.

ובפרט מה שהתחיל אחר-כך בקול רם וחזק (שם בהתורה): "בתחלה היה כל התחלות מפסח, ועל-כן כל המצוות הם זכר ליציאת-מצרים; "און היינט" [ועכשו. והיום], ומשך בקול נעימה: "און היינט" [והיום] כמה רגעים, ונשאר בשתיקה.

[טעם-זמנים, אידיש קנטרס קל: רבי נחמן מטולטשין מביא במכתבו: "און היינט"! - אבל רבי אברהם בן רבי נחמן אמר: "און אצינדערט"! (און געצט)].

מה נאמר ומה נדבר, אשרינו שאזנינו זכו לשמע כל-זאת, ובפרט איך שגלה לנו מרן מוהרנ"ת ז"ל, עד היכן שמתנוצץ בלבנו הנה כל-זאת בכמה צרופים.

ואחר-כך תבא גלה התקון של היו"ד מזמורים בפרטיות, והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים: "שיעמד בעזרתנו סלה תמיד, כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו'!"

ואחר-כך תבא ספר המעשה הנוראה, ביראה עלאה דעלאה, של ה'זיין בעטלערס'.

ואחר-כך תבא אחר פסח נסע לאומאן. וכל-זאת גלה רמזים מורנו ורבינו מוהרנ"ת ז"ל: שהכל אחד, והכל קשר אחד, וכלול בהדבור "און היינט". ובההמשכה הקדושה שמשך תבת "און היינט" באריכות נעם.

"און היינט" - צריכין לגלות המזמורים בפרטיות, ולהבטיח הבטחה הנ"ל.

"און היינט" - צריכין לספר המעשה הנ"ל, ולסים "און איך הייל זיי" [ואני מרפא אותה].

"און היינט" - צריכין לנסע לאומאן, ולנטע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן.

"טוב להודות לה": על אשר זכינו לידע מכל-זה, ולהתנוצץ בלבבנו איזה מעט, במציץ מן החרפים. ולבאר כל-זאת, אי-אפשר בכתב וכו'.

נז.

(לקוטי-הלכות, השבטת-הבקר ד, יד)

'חנפה ופזרים' - הם בחינת 'מצות בקור חולים'. פי הם ימים קדושים וטובים מאד, ואף-על-פי-כן הם בימי החול, פי "אינם אסורים במלאכה" (שלתר-ערוך ארז-חיים תרע, א; תרצו, א). והם בבחינת הארת השגות-אלקות על החולים ביותר, על-ידי גדל פח הצדיק שיכול לעשות פלים וצמצומים נפלאים כאלה.

והוא כמו למשל: כשהאדם בריא - בודאי אין המלך בא אל האדם להראות לו פניו, רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעדן מאור פניו, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו יפה יפה, ולקשט עצמו כראוי, ולשקד על דלתי המלך, ולבקש מאת רזאי פני המלך, שיקבלו רשות שיכנס, ולעשות כל התחבולות השיכים לזה, עד שיזכה לבא לפני המלך בפני מדרגתו, אם לכנס לחצר המלך, או לבית, או להיכל וכו', כדי שיאיר בו המלך פניו המאירות.

אבל כשאחד מאנשי המלך חולה, ומטל על ערש דוי רחמנא-לצלן - אזי כשנתעוררין רחמי המלך להחיותו מאור פניו, אזי מכרח המלך לילך אצלו לביתו, להאיר בו פניו ולהחיותו. וזה בחינת (שבת יב:): "שכינה למעלה מראשותיו של חולה".

וזה בחינת 'חנפה ופזרים', שהם מועדים קדושים שנתנו לנו להחיותנו פיוס הזה, בימי הגלות המר שפנסת-ישראל נקראת 'חולה', כמו שכתוב ב'זהר-הקדוש' (ח"ג מ.א), בבחינת (שיר השירים ב, ה): "סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני".

ומעצם חלינו הכבד, אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניו בשלש פעמי רגלינו לכנס לביתו הקדוש, שהוא הבית-המקדש, לקבל אור-הפנים, פי "מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו וכו', ואין אנו יכולים" וכו'.

על-כן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים, והוסיף לנו שני הימים הקדושים האלו, שהם חנפה ופזרים, שתקנו לנו הצדיקים הגדולים, שהם אנשי-כנסת-הגדולה, כדי להמשיך לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתנו בתקף גלותינו וכו'.

וכן בפזרים - כל אחד ממשירי על עצמו בחינת 'קבלת-התורה' שמקבלין אז בכל שנה בתקף הגלות, בבחינת (אסתר ט, כז): "קיימו וקבלו".

ועל-כן 'חנפה ופזרים', הם בבחינת 'רגליו'. וזהו בחינת מצות 'בקור חולים', שהמצוה ב'רגליו'.

הינו בחינת הנ"ל: שהשם-יתברך מרחם עלינו, והולך לבקרנו, ומאיר לנו פניו הקדושים, בתקף גלותינו שאנו חולים כאלה, כאשר יודע כל אחד בנפשו. והוא ברחמיו מבקרנו ומחיה אותנו באור פניו הקדושים, על-ידי קדשת הימים הקדושים האלו שנתן לנו, שהם 'חנפה ופזרים', שהם מועדים קדושים בימי החול, שהם בחינת ימי הגלות.

שאז אין בנו פח לעלות אליו לבית-המקדש לקבל מ'אור-הפנים', רק הוא יתברך ממשירי לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתנו, כדי להחיותנו על-ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור, שהם עוסקים

בְּתַקוּנָנוּ, שֶׁהֵם מְשַׁתְּדָלִים בְּיוֹתֵר לְהַחֲיוֹת
הַחוּלָם בְּיוֹתֵר.

נח.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כג)

על-בן נִקְרָא 'פּוּרִים', "עַל שֵׁם הַפּוּר"
(אסתר ט, כו), שֶׁהוּא הַגּוֹרֵל. וְאִתָּא
(תקוני-זהר נז): "שְׁפּוּרִים בְּבַחֲיַנַּת יוֹם-כַּפּוּרִים"
- בִּי 'הֶמֶן' רָצָה לְפָגֵם בְּהַגּוֹרֵל שֶׁל יוֹם-
הַכַּפּוּרִים, שָׂאז נִכְנַס הַכֹּהֵן-גָּדוֹל לְפָנָי
וְלִפְנֵימִים, שֶׁשָּׁם עֵקֶר הַבְּטוּל.

ועל-בן "הַפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג, ז),
וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'פּוּרִים' "עַל
שֵׁם הַפּוּר" - בִּי זָכוּ לְהִכְנִיעַ וּלְהַפִּיל אֶת הֶמֶן,
וּלְהַמְשִׁיךְ 'קִדְשַׁת יוֹם-הַכַּפּוּרִים', שֶׁהִיא
גּוֹרֵל דְּקִדְשָׁה.

נט.

(לקוטי-הלכות, בְּרַכַּת-הַרִּיחַ וּבְרַכַּת-הַוּדָאָה ד, ד)

זֶה בְּחִינַת 'פּוּרִים', שֶׁהוּא 'מַלְחַמַת הֶמֶן-
עַמְלֵק', שֶׁעֵקֶר הַכְּנָעָתוֹ הִיְתָה עַל-יַדִּי
"לְקִיַּחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחֲשֻׁרוּשׁ" (אסתר ב, ח)
(ז) - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין שֶׁל
הַבַּעַל-כַּח, שֶׁעַל-יַדִּי-זֶה עֵקֶר 'מַפְלַת הֶמֶן-
עַמְלֵק'.

כִּי 'אֶסְתֵּר' - הִיא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת
דִּין, כִּי הַתְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת "אִשָּׁה
יֵרָאֵת ה'" (משלי לא, ל), בְּיָדוּעַ. וּכְשֶׁהַתְּפִלָּה
הִיא בְּבַחֲיַנַּת 'דִּין' - אָזִי הִיא נִקְרָאת 'אֶסְתֵּר',
לְשׁוֹן 'הַסְתָּרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דִּין', בְּחִינַת
(דְּבָרִים לא, יח): "וְאֲנֹכִי הַסְתֵּר אֶסְתִּיר" וְכוּ' (עין
חלין קלט:).

וְאִזּוּ הַסְטֵרָא-אַחֲרָא רוּצָה לְבַלְעָהּ, כְּדַרְבָּה
תָּמִיד שֶׁהִיא בּוֹלַעַת אֶת הַתְּפִלָּה
שֶׁהִיא בְּבַחֲיַנַּת דִּין, כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל
(ח"ב ח).

וְזֶהוּ בְּחִינַת (אסתר ב, טז): "וְתַלְקָה אֶסְתֵּר אֶל
בֵּית הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ" - שֶׁ'אֶסְתֵּר',
בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין, נִלְקַחָה לְבֵית
הַסְטֵרָא-אַחֲרָא, לְמַלְכוּת-הַרְשָׁעָה, כִּי הַסְטֵרָא-
אַחֲרָא רוּצָה לְבַלְעָהּ.

אבל הִיא הִיְתָה 'בַּעַל כַּח גָּדוֹל', וְלֹא דִי
שֶׁלֹּא בְּלָעָה אוֹתָהּ, אֲדַרְבָּא: הִיא
עֲמֻדָה בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שֶׁלָּהֶם, עַד שֶׁהַסְטֵרָא-
אַחֲרָא נִתְּנָה הַקְּאוֹת עַל-יַדִּי-זֶה.

כִּי עַל-יַדִּי-זֶה שֶׁנִּלְקַחָה 'אֶסְתֵּר', דְּהִינּוּ
הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין, אֶל הַסְטֵרָא-
אַחֲרָא - עַל-יַדִּי-זֶה הִיְתָה עֵקֶר 'מַפְלַת הַסְטֵרָא-
אַחֲרָא', דְּהִינּוּ 'מַפְלַת הֶמֶן-עַמְלֵק'.

ולא דִי שֶׁלֹּא בְּלָעוּ אֶת יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָלָה
עַל מַחֲשַׁבְתָּם הַרְעָה, אֲדַרְבָּא, יִשְׂרָאֵל
יֵצְאוּ אִזּוּ מֵאֲפִלָּה לְאוֹרָה, מִיַּגוֹן לְשִׁמְחָה, וְחִזְר
לָהֶם כָּל הַקִּדְשׁוֹת שֶׁבְּלָעוּ מֵהֶם - כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שם ח, טז; מְגִלָּה טז: - עַל אֶסְתֵּר ח, טז):
"לִיְהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה" - זו תּוֹרָה. 'וְשִׁמְחָה'
וְכוּ'. 'וַיִּקְר' - אֵלּוּ תַפְלִיין" וְכוּ'.

הִינּוּ: שֶׁכָּל הַמַּצּוּוֹת וְהַקִּדְשׁוֹת שֶׁהַסְטֵרָא-
אַחֲרָא רָצָתָה לְבַלְעֵם, הַכֹּל הַחֲזִירָה
אֶל הַקִּדְשָׁה, כִּי הַכְּרָחָה לְתַן הַקְּאוֹת עַל-יַדִּי
"לְקִיַּחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחֲשֻׁרוּשׁ", שֶׁהִיא
בְּחִינַת הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַּת דִּין שֶׁנִּלְקַחָה
לְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא כַּנ"ל.

וְאִזּוּ לֹא דִי שֶׁהַחֲזִירָה לְיִשְׂרָאֵל כָּל הַקִּדְשׁוֹת
וְהַמַּצּוּוֹת, וְכָל גְּדֻלָּתָם וְכַבּוּדָם
וְחִשְׁיבוֹתָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אסתר ט, ג): "וְכָל
עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְהָאֲחֻשְׁדַּרְפָּנִים וְהַפְּחוֹת וְכוּ'
מִנְּשָׂאִים אֶת הַיְהוּדִים" וְכוּ', עַד שֶׁזָּכּוּ אַחֲרֵי-
כֵן עַל-יַדִּי-זֶה לְבַנֵּן בֵּית-הַמֶּקְדָּשׁ, שֶׁבָּנָה
כְּרֵשׁ בֶּן אֶסְתֵּר, וְהַחֲזִיר כָּל הַכֹּלִים לְבֵית-
הַמֶּקְדָּשׁ (עין וַיִּקְרָא-רַבָּה יג, ה).

וְלֹא דֵי בְכַל־זֶה, אֲפֹּךְ גַּם 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתֶם'
 הַכְרַחוּ לְהַקְיֵא, וְזֶהוּ בְּחִינַת 'גְּרִים
 הַרְבֵּה' שְׁנִתְגַּדְרוּ אֵז, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ח, יז):
 "וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מְתִיחֵדִים" וְכוּ', הֵינּוּ
 פְּנ"ל.

ס.

(לקוטי־הלכות, פורים ז, ב"ח)

זֶהוּ בְּחִינַת 'עֵצִים מְעֹלֹת פּוּרִים'. וְאֵיתָא:
 "שֶׁבְּשׁוּם יוֹם־טוֹב וְאֶפְלוּ בְּשַׁבָּת, לֹא
 נִמְצָא תַקְוָה הָאֲרָה נִפְלְאָה כְּמוֹ בְּפוּרִים".

כִּי בְּאֵמַת הַפְּלִיא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עֲמָנוּ,
 וְנִתְהַפֵּךְ מִהַפּוּךְ אֶל הַפּוּךְ מִמָּשׁ, כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ט, א): "וַיִּנְהַפּוּךְ הוּא" וְכוּ'. כִּי
 הוּא רָצָה לְהַתְגַּבֵּר חֲסִדוֹשְׁלוֹם, בְּבְחִינַת
 'הַקְּלִפָּה הַשְּׂנִיָּה', שְׂאִין שָׁם שׁוּם 'טוֹב', וְהוּא
 'פְּלוֹ רַע', וְאִין שָׁם שׁוּם 'שֶׁכֶּל' וְשׁוּם 'נִיצוּץ
 דְּקִדְשָׁה'.

וְעַל־יְדֵי הַצְּדִיק מְרֻדְכִי, נִתְהַפֵּךְ בְּהַפּוּךְ
 מִמָּשׁ - כִּי זָכוּ שִׁיתְגַּלֶּה 'אוֹר
 הָאֱהָבָה שְׂבֻדְעַת', שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלֵת חַיּוֹת
 הַקְּלִפָּה הַנִּזְ"ל, מִגְּדֹל הַהֶסְתֵּרָה, וְעַכְשָׁיו
 נִתְגַּלֶּה 'אוֹר־הַגְּנוּז' הַזֶּה, וְהֵם נִתְבַּטְּלוּ, כִּי אִין
 חַיּוֹתֶם רַק מִהֶהֱסֵתְרָה.

וְעַל־כֵּן "פּוּרִים מִתָּר בַּעֲשִׂית מְלֹאכָה"
 (שְׁלֹחַן־עָרוּךְ אַרְבַּח־חַיִּים תְּרַצו, א), וְאִין בּוֹ
 שׁוּם קִדְשׁ יוֹם־טוֹב כְּלָל - כִּי פּוּרִים הוּא
 בְּחִינַת הָאֲרַת הַקִּדְשָׁה הַגְּבִיָּה מְאֹד מְאֹד,
 שֶׁמִּגְּדֹל עֵצִים הַקִּדְשָׁה אִין רוֹאִין שָׁם שׁוּם
 קִדְשָׁה.

וְכַעֲיִן מִה שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ ז"ל (ח"א רמג): עַל
 (יְדִים פ"ג מ"ה): "כָּל הַשִּׁירִים קִדְשׁ,
 וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשֵׁי־קִדְשִׁים", וְשָׁם בְּסִפּוֹר
 שִׁיר־הַשִּׁירִים דִּיקָא, אִין שָׁם שׁוּם תְּבוּת
 קִדְשָׁה וְטִהָרָה כְּלָל.

כִּי כָּל הַיָּמִים־טוֹבִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת יָמֵי
 טוֹב' - יֵשׁ בָּהֶם כְּפֹה וְכַפֵּה קִדְשׁוֹת
 שֶׁמְקַדְּשִׁין הַיָּמִים־טוֹבִים, עַל־יְדֵי 'קִדּוּשׁ'
 וְעֲשִׂית מְלֹאכָה, וְכַיּוֹצֵא בְּזֶה - כִּי הֵם בְּחִינַת
 'יָמֵי טוֹב', שֶׁהֵם כְּנֶגֶד יָמֵי רַע', עַל־כֵּן צְרִיכִין
 לְנַהֵג בָּהֶם כְּפֹה קִדְשׁוֹת, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ
 וּלְהַתְגַּבֵּר הַיָּמִים־טוֹב, וְלְהַכְנִיעַ הַיָּמִים־רַע'.

אָבֵל בְּפוּרִים, שְׂנֵכְנַע וְנִתְבַּטַּל שְׂרֵשׁ הָרַע
 לְגַמְרֵי, וְנִתְגַּלֶּה 'אוֹר־הַגְּנוּז', 'אוֹר
 הָאֱהָבָה שְׂבֻדְעַת', שֶׁהוּא 'לְמַעַלָּה מִהַיָּמִים
 וְהַמְדוּת' - עַל־כֵּן אִין צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ יָמֵי
 הַפּוּרִים בְּקִדּוּשַׁת יוֹם־טוֹב - כִּי הוּא 'לְמַעַלָּה
 מִהַיָּמִים', וְאִין צְרִיכִין שׁוּם קִדְשָׁה לְהַכְנִיעַ
 'יָמֵי הָרַע' שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ חֲסִדוֹשְׁלוֹם, כִּי אִין
 לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה אֵז.

וְעַל־כֵּן אֶפְלוּ אִם עוֹשִׁין מְלֹאכּוֹת שֶׁל חַל
 - אִין לְהַרַע שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה
 בָּהֶם כְּלָל, כִּי אֵז נִכְנָע וְנִתְבַּטַּל הָרַע לְגַמְרֵי
 בְּשִׂרְשׁוֹ - כִּי אֵז נִתְגַּלֶּה 'אוֹר־הַגְּנוּז', 'אוֹר
 הָאֱהָבָה שְׂבֻדְעַת', שֶׁהוּא 'לְמַעַלָּה־מִהַזְּמַן',
 'לְמַעַלָּה מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת', 'לְמַעַלָּה מִכָּל
 הַקִּדְשׁוֹת'.

סא.

(לקוטי־הלכות, פורים ה, יח)

עַל־כֵּן זוֹכִין בְּפוּרִים לְהַתְגַּלּוֹת גְּדוֹל מְאֹד
 מְאֹד, כְּמוֹבֵא בַּכְּתָבִים (פְּרִיעֵץ־חַיִּים,
 פּוּרִים פ"ה) - כִּי אֵז כְּשֶׁנִּכְרַתוּ 'עוֹשֵׂי רַע', שֶׁהֵם
 'הָמָן וְזֵרְעוֹ' וְכוּ' - אֵז נִתְגַּלִּין 'פְּנֵי ה'" לְעוֹשֵׂי
 טוֹב' (כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרַה ח"א נה).

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'עֵצִים הַהָאֲרָה', בְּחִינַת 'הָאֲרַת
 מְרֻדְכִי', הַמְתַּגַּלֶּה עַכְשָׁיו בְּהַתְגַּלּוֹת
 גְּדוֹל, שְׂאִין נִמְצָא בְּשׁוּם זְמַן, כְּמִבְּאֵר שָׁם
 בְּכַתְבֵי־הָאֲרִיז"ל - כִּי מִחֲמַת שֶׁזָּכוּ לְהַכְרִית
 מְאֹד אֶת הָעוֹשֵׂי רַע', שֶׁהֵם 'הָמָן וְזֵרְעוֹ' וְכָל

משפחתו' - על-ידי-זזה נתגלגל ביותר פני ה'. וזהו בחינת ההארה וההתגלות הגדולה של פזרים כנ"ל.

זזה בחינת ה'שמחה של פזרים' - בחינת (אסתר ח, טז): "ל'יהודים היתה אורה ושמחה וששון" - כי עקר ה'שמחה' הוא על-ידי בחינת 'התגלות פני ה', בבחינת (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך". ומחמת שבפזרים על-ידי 'כריתות הרשעים', נתגלה ביותר בחינת 'פני ה' כנ"ל - על-כך אז השמחה גדולה מאד.

סב

(לקוטי-הלכות, קרחה וכותבת-מעקעג, כב)

'פזרים' מרמז על הגאולה אחרונה, שאז יהיה נמחה זכר עמלק לגמרי. וכמו שאמרו רז"ל (מדרש משלי פ"ט): "כל המועדים בטלים, הוץ מפזרים" - כי עקר הגאולה אחרונה, שימחה זכר עמלק - שזהו בחינת 'פזרים'.

סג

(לקוטי-הלכות בכור בהמה טהורה ד, בגד-ה'ו-ז-ט-ידי-ט-כ-כד-כה-כט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קפה, כד ישראל אשתלמו בעובדיהו)

הנה הכלל: שעקר ה'שלמות' הוא 'יראה' - כי כל עקר השגות אלהות וידיעת הבורא יתברך, אינו נתפס במח ולב, כפי-אם על-ידי ה'יראה', שהוא עקר ההשארה והקיום של הדעת והחכמה הקדושה וכו'.

וכל עקר בריאת-העולם היה, בשביל לגלות יראתו ומלכותו וכו'.

ואף-על-פי שעקר ה'שלמות', היא ה'יראה-העליונה וכו' - אף-על-פי-כן בודאי אי-אפשר בתחלה, לבא

תכף ל'יראה-עלאה' הזאת. וצריכין לראות על-כל-פנים: שלא יהיה לו 'יראות נפולות', וכל דבר שמפחידו - ידע ויבין שהכל מאתו יתברך, וישוב אליו יתברך, ויעלה כל היראות לשרשן ל'יראה מלפניו יתברך'.

ואחר-כך יזכה לילך מדרגא לדרגא, ולהתחזק בכל-פעם ב'יראה גדולה יותר - עד שיזכה ל'יראה-עלאה'.

דהינו: שלא יצטרך עוד להתעורר ל'יראה', על-ידי 'דברים תחתונים', שנתלבשה ונפלה בהם ה'יראה מלמעלה'. רק יתעורר ל'יראתו הגדולה, מהשכלת לבו לבד, ברומומותו ויגדלתו יתברך וכו'.

זזה עקר 'מתן-תורה', שנתנה בקלת וברקים וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם וכו' (שמות יט, טז), שנפל אז עליהם אימה ויראה עצומה, וכמו שכתוב (שם כ, טז): "ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו".

אך אף-על-פי-כן התגרה בהם הבעל-דבר אחר-כך, עד שהחטיאם בעגל, שרצו למשך עליהם 'יראה רעה' מאד וכו'.

והתקון היה: בארבעים ימים האחרונים - מ'אלול' עד 'יום-הכפורים', שהם 'ימי יראה', כי נקראים 'ימי-הנוראים'. ועקר התקון ב'ראש-השנה' וכו' וכו'.

ועתה אנו ממשיכין עלינו הארה מ'יראה-עלאה' זאת ב'ראש-השנה' - על-ידי 'כח הצדיקים' שאנו נוסעין אליהם וכו' וכו'.

ואנו מקדימין עתה להמשיך עלינו 'יראה עלאה דעלאה' וכו' הזאת - בארבע

פְּרָשִׁיּוֹת ו'פּוֹרִים' שְׁמִקְדִּימִין אוֹתָם קֹדֶם
פְּסַח'.

כִּי 'פּוֹרִים' ו'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם הַכְּנָה
לְפֶסַח, שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁעָקְרוּ
הָיָה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם,
תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים" וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים - שְׂרָצָה הָמָן לְהַגְבִּיר
'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת' מְאֹד, וְצִוָּה לְכַרַע
וְלִהְשֵׁת־חַוּוֹת לְפָנָיו, כְּאִלוֹ אֵין שׁוֹם 'יְרֵאוֹת־
עֲלָאָה' חֲסִי־וְשָׁלוֹם, רַק רָצָה שִׁיתְיַרְאוּ מִמִּי
שֵׁישׁ לוֹ גְּדֻלָּה וְהַתְנַשְּׂאוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם.

"וּמְרֹדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" (אֶסְתֵּר ג,
ב) - "כִּי אָמַר: שֶׁהוּא מְזַרַע
בְּנִימִין שְׁלֵא הַשְׁתַּחֲוֶה לְעִשׂוֹ" (יִלְקוּטֵי־שְׁמַעוֹנִי
אֶסְתֵּר שָׁם, רַמְזוֹ תַתְּרַנְד), וְעַל־כֵּן אֵין לוֹ כַּח
לְהַפְחִידוֹ ב'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת'.

וְעַקְרֵי כַח הָמָן הָיָה - עַל־יְדֵי "שֶׁהַשְׁתַּחֲוִו
לְצֻלָּם" (מְגִלָּה יב), שֶׁהִיא עַקְרֵי ה'יְרֵאוֹת
הַרְעָה וְהַנְּפֹלָה' מְאֹד. כִּי 'עֲבוּדָה־זָרָה'
נִקְרָאת בְּלִשׁוֹן רַז"ל "יְרֵאוֹת" (סִנְהֵדְרִין סז).
כַּנִּל, הֵינּוּ: 'יְרֵאוֹת דְּסִטְרָא־אַחְרָא'.

וְכֵן (מְגִלָּה שָׁם): "מִפְּנֵי שֶׁנִּהְיִנוּ מִסְעָדָה שְׁל
אוֹתוֹ רָשָׁע" - שֶׁהוּא גַם־כֵּן 'פְּגָם
ה'יְרֵאוֹת', כְּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי־הַתְּנִינָא סִימָן עז,
וְכוּ'. וְסִבַּר הָמָן: שֶׁה'יְרֵאוֹת' נִפְלָה כְּל־כָּף, עַד
שֵׁישׁ לוֹ כַּח לְהַגְבִּיר ה'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת' מְאֹד,
שֶׁמִּשָּׁם תִּקְוָה כָּל הַדִּינִים רַחֲמָנָא־לְצַלּוֹ,
כִּידוּע'.

וְעַל־כֵּן רָצָה "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וְלֹאֲבֹד"
(אֶסְתֵּר ג, יג), מְגִדֵּל תִּקְוָה הַדִּינִים,
עַל־יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת ה'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת' אֲז
כַּנִּל, וְסִבַּר: שֶׁאֵין מִי שִׁיּוּכַל לְהַעֲלוֹת 'יְרֵאוֹת

נְפֹלוֹת' כְּאֵלָּה, וְלִהְמַתִּיק וְלִבְטֹל דִּינִים
חֲזָקִים וְקָשִׁים כְּאֵלָּה.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עַל עַמּוֹ, וְשָׁלַח
לְפָנֵיהֶם אֶת 'מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר', שֶׁזָּכוּ
ל'יְרֵאוֹת־עֲלָאָה' מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהָיָה לָהֶם
כַּח לְהַמְשִׁיךְ בְּצַעֲקוֹתָם וְתַעֲנִיתָם, ה'יְרֵאוֹת
עֲלָאָה דְּעֲלָאָה' שִׁימְשִׁיךְ מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם,
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'רִיחַ', בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה יא, ג):
"וְהִרִיחוּ בִּירְאֵת ה'".

שִׁזְהוּ בְּחִינַת 'מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר' - שֶׁנִּקְרָאִים
עַל שֵׁם ה'רִיחַ הַנְּפֹלָא' מְאֹד מְאֹד,
בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג): "מֶרְדֹּךְ בְּשָׂמִים רֵאשִׁי",
שֶׁהוּא רֵאשׁ לְכָל הַרִיחֹת וְהַבְּשָׂמִים שֶׁל שְׁמָן
הַמְּשָׁחָה. וְעַקְרֵי ה'רִיחַ הַטּוֹב, הוּא בְּחִינַת
'יְרֵאוֹת', בְּחִינַת "וְהִרִיחוּ בִּירְאֵת ה'", וְכַמוֹכֵן
בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְכָה" (בְּלִקוּטֵי־תְנִינָא סִימָן ח).
וְכֵן אֶסְתֵּר נִקְרָאת "הַדְּסָה" (אֶסְתֵּר ב, ז) עַל־
שֵׁם ה'רִיחַ הַטּוֹב, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי לא, ל): "אֲשָׁה
יְרֵאת ה'".

וּמְגִדֵּל עֵצֶם ה'יְרֵאוֹת עֲלָאָה וְנִפְלָאָה' שֶׁזָּכָה
'מְרֹדְכִי' - הָיָה לוֹ כַּח לְבַטֵּל וְלִשְׁפֹּר
וְלַעֲקֹר 'קְלַפַּת הָמָן־עֲמֹלֵק' בְּכָל דוֹר וְדוֹר.

דְּהֵינּוּ: לְבַטֵּל בְּכָל דוֹר בְּכָל אָדָם וּבְכָל
זְמַן, תִּקְוָה ה'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת',
וְלִהְמְשִׁיךְ עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הָאֲרָה
נִפְלָאָה, מִה'יְרֵאוֹת עֲלָאָה דְּעֲלָאָה' הַנִּל, לְ
שֶׁעַל־יְדֵי ה'יְרֵאוֹת הַזֹּאת יָבֵא מְשִׁיחַ, וְהַכֵּל
יָשׁוּבוּ לְהַשֵּׁם מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם.

כִּי 'יְרֵאוֹת זֹאת', נִמְשַׁכֵּת בְּשִׁכָּל עֲלִיּוֹן בְּזֵה,
מִמְקוֹם קְדוּשׁ וְעֲלִיּוֹן וְנוֹרָא וְנִשְׁגָב בְּזֵה,
עַד שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְקַלְקְלוֹת חֲסִי־וְשָׁלוֹם, בְּשׁוֹם
אֶפֶן בְּעוֹלָם.

וְזֶהוּ "נִפְלָאוֹת הַהָאֲרָה הָעֲצוּמָה שֶׁמְאִירָה
בְּפוֹרִים, מִה שֶׁאֵי־כֵן בְּשׁוֹם זְמַן" (פְּרִי־

עֲצֵחִים, פזרים פ"ה) - הֵינּוּ: שְׁנַמְשֵׁךְ אֶז הָאֶרֶת חֲכָמָה וְשָׁכַל עֲלִיּוֹן בְּזָה, עַד שֶׁהִירָאָה בְּשִׁלְמוֹת עֲלִיּוֹן וְנִפְלָא בְּזָה, עַד שֶׁהִיא מְאִירָה בְּכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם בְּכָל דְּרָגָא.

וְזָהוּ הַכְּנָה לְפִסְחָ, שֶׁהוּא רֵאשׁ לְרַגְלִים, שֶׁהֵם יְמֵי יִרְאָה (לְקוּטֵי מוֹהֲרָן ח"א קל"ה), הֵינּוּ [הַכְּנָה] לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר 'יְצִיאַת מִצְרַיִם' - כִּי "הָדָר קִבְלוּהָ בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ" (שְׁבַת פ"ח), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקִבְלוּ" וְכוּ'.

וְהַכֹּל עַל-יְדֵי תִקְוָה הִירָאָה הָעֲלִיּוֹנָה מְאֹד, שְׁנַמְשַׁכַת מִבְּחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֶרֶת מְרֻדְכִי שְׁנַמְשֵׁךְ בְּפוּרִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זָה עֵקֶר קִיוִם הַתּוֹרָה.

וְזָה גְדֹל עֵצֶם הַשְּׁמֵחָה שֶׁל פּוּרִים, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוּ בְרַעְדָּה", כִּי כָל מֵה שֶׁהִירָאָה גְדוּלָה יוֹתֵר, וְנַמְשַׁכַת מִדַּעַת עֲלִיּוֹן יוֹתֵר - הַשְּׁמֵחָה גְדוּלָה בְּיוֹתֵר.

וְזָה בְּחִינַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה וְכוּ' (עֵינּוּ לְהַלְוֹן בְּעֵינֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה).

וְעַל-כֵּן מְסַפֵּרַת הַמְּגִלָּה בְּתַחֲלָה, מְגִדֵּל עֵצֶם הָעֲשִׂירוֹת וְהַגְּדֵלָה שֶׁל מְלָכוֹת אַחְשָׁרוּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר א, ד): "בְּהִרְאֹתוֹ אֶת עֶשֶׂר כְּבוֹד מְלָכוֹתָו, וְאֶת יְקָר תַּפְאֵרַת גְּדוּלְתוֹ" וְכוּ'.

כִּי הֵם רָצוּ לְהַגְבִּיר 'יִרְאוֹת-הַנְּפוּלוֹת' - שֶׁהוּא לִירָא מ'מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה חֲסִי וְשָׁלוֹם, שֶׁמְרִאִית עֵצֶם תִּקְוָה גְּדֻלְתָם, כְּדֵי לְהַתִּירָא מִפְּנֵיהֶם לְבַד, וְלִשְׁכַח בְּיִרְאַת הַשֵּׁם חֲסִי וְשָׁלוֹם.

אַבָּל יִשְׂרָאֵל-עִם קְדוּשָׁה, לֹא דֵי שְׂאִינָם נוֹפְלִים עַל-יְדֵי-זָה מִיִּרְאַת-הַשֵּׁם, אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי-זָה דִּיקָא מִתְחַזְּקִים יוֹתֵר

וְיוֹתֵר בְּיִרְאַת-הַשֵּׁם מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים, יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַעֲלוֹת כָּל הַיִּרְאוֹת-הַנְּפוּלוֹת, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּפְלוּ לְשֵׁם וְכוּ'.

וְזָה גְדֹל הַשְּׁמֵחָה שֶׁל פּוּרִים וְכוּ' - כִּי 'יִרְאַת-הַשֵּׁם', אֶפְלוּ 'יִרְאַת-הָעֲנָשׁ', הוּא 'שְׁמֵחָה', וּמוֹסַפֵּת יָמִים, כְּמוֹכֵן בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּשִׁיחָה הַהִיא שֶׁל 'יִרְאַת-הָעֲנָשׁ' (שִׁיחוֹת-הַרְ"ן ה), שֶׁהִיא הָעֵקֶר.

וְזָהוּ עֵקֶר הַנֶּס שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהוּא גְדוּל בְּיוֹתֵר מִכָּל הַנְּסִים, אֶפְלוּ שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' וְכוּ', כְּמוֹכֵא.

כִּי אֶז בְּ'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', נִכְנַע 'פְּרַעָה' שֶׁהוּא מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה, דֵּהֵינּוּ: שֶׁבְּטָלוּ אֶז 'יִרְאָה-הַנְּפוּלָה' שֶׁיִּנְק מִמֶּנָּה 'פְּרַעָה' וְכוּ'. אָבָל בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ שֶׁהִיָּתָה מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה קִיָּמָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן זָכוּ ל'יִרְאָה-נִפְלָאָה כְּזֹאת' וּלְנֶס כְּזֹה - זָהוּ חֲדוּשׁ נִפְלָא וְנוֹרָא בְּיוֹתֵר.

וְעַל-יְדֵי תִקְוָה הַנֶּס הַזֶּה, אָנוּ קִיָּמִים עֵתָה בְּגִלוֹת הַמֶּר הַזֶּה, שְׁגָם בְּתִקְוָה מְמַשְׁלָתָם וּפְחָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-נִיּוֹת, מֵה שֶׁהִיָּצְרָה-הָרַע וְחִילוֹתָיו תּוֹפְסִין כְּמֵה בְּנֵי-אָדָם בְּגִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁתּוֹפְסִין רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם אָנוּ יוֹדְעִין, שְׂאִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם פְּחָד בְּעוֹלָם כִּי-אִם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ לְבַד. עַד שְׂאָנוּ בָּאִים לְשְׁמֵחָה גְדוּלָה וְעֵצוּמָה עַל-יְדֵי-זָה, בְּחִינַת 'שְׁמַחַת פּוּרִים'.

וְכַל-זָה רַק עַל-יְדֵי 'כַּח מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ', שֶׁמְמַשִּׁיךְ גַּם עֵתָה 'יִרְאָה נִפְלָאָה כְּזֹאת', שְׂיֻכַּל כָּל אֶחָד גַּם בְּמִקּוֹמוֹ וְכוּ' - לְזַכֵּר אֶת הַשֵּׁם, וְלְהַתִּירָא מִלְּפָנָיו יִתְבַּרַךְ לְבַד.

וְזֶה בְּחִינַת 'עֶצֶם הַשְּׂמִיחָה שֶׁל פּוּרִים,
בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוּ בְּרַעְדָּה",
בְּחִינַת (שִׁם סח, ה): "בֵּיהּ שָׂמוּ וְעִלְזוּ לְפָנָיו".

בְּחִינַת ה'שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים, "עַד דָּלָא
יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי"
(מַגֵּלָה ז, י) - בֵּין הָעֲבוּדָה מַחֲמַת 'יְרֵאת־הַעֲנָשׁ'
שֶׁהוּא בְּחִינַת "אָרוּר הָמָן", שְׂמַת־יְרֵא
מִה'אָרוּרִים שֶׁבַתּוֹרָה רַחֲמָנָא-לְצַלָּן - בֵּין
הָעֲבוּדָה מַחֲמַת 'אַהֲבָה וּדְבָקוֹת', שֶׁהוּא
בְּחִינַת "בְּרוּךְ מְרַדְּכִי".

כִּי גַם מ'יְרֵאת־הַעֲנָשׁ הוּא "שְׂמִיחַ וְטוֹב
לֵב", מֵאַחַר שֶׁמֵּאֱמִין שֶׁהַכֹּל מִהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְהַכֹּל לְטוֹבָה.

וּבְפוּרִים - אִזּוּ נִמְשָׁךְ יָדַעַת גְּדוּל וְנִפְלָא'
כֹּל-כָּף, שְׂמַיִר לְמַטָּה בְּבְחִינַת
'מְלָכוֹת', וּמִתְפַּשֵּׁט אוֹר הַגְּדוּל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה,
בְּחִינַת 'חֻכְמַת־עֲלֵאָה', עַד 'תְּכַלִּית הָעֲשִׂיָּה',
כְּמִבְּאֵר בְּבִתְנִים (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

וְעַל-יְדֵי-זֶה: ה'יְרֵאָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת
'מְלָכוֹת' - מְאִירָה בְּדַעַת
עֲלִיוֹן וְנִפְלָא מְאֹד, שֶׁהִיא בְּחִינַת ה'יְרֵאָה שֶׁל
מְשִׁיחַ, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה יא, ג): "וְהִרְיָחוּ בְּיְרֵאת
ה'".

שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'מְרַדְּכִי, בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג):
"בְּשָׂמִים רֵאשׁ מִר דְּרוּר" כִּנ"ל,
שֶׁהִיָּרָא מְאִירָה וּמְרִיחָה בְּרִיחַ נִפְלָא וְנוֹרָא
מְאֹד, עַד שֶׁמִּגִּיעַ יְרִיחַ הַטוֹב שֶׁל ה'יְרֵאָה-
עֲלֵאָה' מְאֹד הַנ"ל, אֲפֹלוּ לְהִרְחוֹקִים מְאֹד
מְאֹד, לְהַחֲיוֹתָם וְלְהַשִּׁיבָם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וְזֶה שְׂאִמְרוּ רַז"ל (אֶסְתֵּר-רַבָּה ז, יג): "שְׂמְרַדְּכִי
שָׂאֵל לִינּוּקָא: פֶּסֶק לִי פְּסוּקָה, אָמַר לוֹ
(מְשִׁלִּי ג, כח): 'אֵל תִּירָא מִפְּחַד פְּתָאם' וְכוּ'".

הִינּוּ כִנ"ל: כִּי עֵקֶר ה'נֶס שֶׁל פּוּרִים,
בְּחִינַת 'הָאֲרַת מְרַדְּכִי' - הוּא לְבַטֵּל
ה'יְרֵאָה-רַעָה', לְהַעֲלוֹת כָּל ה'יְרֵאוֹת-
הַנְּפוּלוֹת לְשֶׁרֶשֶׁן כִּנ"ל.

שְׂזָהוּ בְּחִינַת: "אֵל תִּירָא מִפְּחַד פְּתָאם" -
שְׂאִין צְרִיכִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם פְּחַד,
כִּי-אִם מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד, כִּנ"ל.

וְזֶה שְׂאִמְרוּ רַז"ל (מַגֵּלָה יד,): "מִפְּנֵי מָה אֵין
קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים וְכוּ'? אֲפֹתִי עֲבָדִי
אֲחֻשׁוּרוֹשׁ אָנָּן; דְּבַר אַחַר: קְרִיאָתָהּ זֶהוּ
הַלֵּילָא".

שְׂנֵי הַטְּעָמִים אֶחָד, וְזֶה תְּלוּי בְּזָה - כִּי זֶה
עֵקֶר ה'נֶס הַנִּפְלָא שֶׁל פּוּרִים, שְׂאִי-
עַל-פִּי שְׂעֵדִין לֹא נִתְבַּטֵּל 'מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְלָכוֹת אֲחֻשׁוּרוֹשׁ', וְ"אֲפֹתִי
עֲבָדִי אֲחֻשׁוּרוֹשׁ אָנָּן" - אִי-עַל-פִּי-כֵן חָמַל
עֲלֵינוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצֶם נוֹרָאוֹתָיו, וְעָשָׂה
לָנוּ נֶס נוֹרָא' כְּזֶה שְׂגָדוּל מְכַל הַנְּסִים, שְׂבָזָה
אָנוּ רוֹאִין עֶצֶם חֲסִדוֹ וְחֻמְלָתוֹ עֲדִין עֲלֵינוּ
בְּכָל דּוֹר, אֲפֹלוּ בְּגִלוֹת הָאָרֶץ הַזֶּה.

שְׂאִי-עַל-פִּי שְׂמִלְכֵי עֲבוּ"ם מוֹשְׁלִים
עֲלֵינוּ, אִי-עַל-פִּי-כֵן "מְלָכוֹתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט), וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מוֹשֵׁל
בְּכָל, וְגַם עֲתָה יִשׁוּעָתוֹ וְחֲסִדוֹ עֲלֵינוּ,
וּמִמְשִׁיךְ וּמֵאִיר עֲלֵינוּ 'יְרֵאָה נִפְלָאָה', עַל-יְדֵי
הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, וְכִנ"ל.

וְעַל-כֵּן "אֵין קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים" - כִּי
'הַלֵּל' הוּא בְּחִינַת 'בְּטוֹל מְלָכוֹת-
הַרְשָׁעָה', בְּחִינַת (מַגֵּלָה שִׁם - עַל תְּהִלִּים קיג, א):
"הַלְלוּ עֲבָדֵי ה'" - "וְלֹא עֲבָדֵי פְּרַעָה". וְזֶה
אֵין שִׁיךְ בְּפוּרִים, כִּי "אֲפֹתִי עֲבָדֵי אֲחֻשׁוּרוֹשׁ
אָנָּן". כִּי 'מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה' שֶׁהִיא 'מְלָכוֹת
אֲחֻשׁוּרוֹשׁ', לֹא נִתְבַּטֵּל אַז.

אבל באמת: זהו עקר תקף הנס, וכנ"ל, ועל-ידי-זה עקר קיום שפלו בגלות הזה.

וכל הקדשות של פסח ושלוש-רגלים, שהם בחינת בטול מלכות-ה'רשעה, בחינת "עבדי ה'", "ולא עבדי פרעה" - כל קדשה זאת, לא היינו יכולים להמשיך עלינו עתה בגלות הזה ש'מלכי העבו"ם' מושלים עלינו - כפי-אם דיקא על-ידי תקף הנס של פזרים, שמגלה לנו: שגם עתה בגלות הזה, "מלכותו בכל משלה".

ועל-כן אנו יכולים להמשיך עלינו קדשת פסח, שהוא 'יציאת מצרים', וכן קדשת שאר הרגלים, שכלם הם זכר ליציאת מצרים.

ועל-כן "פזרים הכנה לפסח", כמו שמבאר בסימן ע"ד בלקוטי-תנינא.

וזוהו: "דבר אחר, קריאתה זהו ה'לילא" - הינו: כי 'קריאת המגלה', הוא עקר ההלל. כי כל ה'הלל' שאנו אומרים בכל ה'ימים-טובים' - לא היה לנו כח להמשיך קדשת ההארה והמחין של ה'ימים-טובים, שזהו בחינת ה'הלל', שהוא 'מחין גמורים', כידוע - כפי-אם על-ידי קריאת המגלה, שמפרסם שגם "בעבדתנו לא עזבנו אלקינו" (עזרא ט, ט), וגם עתה "מלכותו בכל משלה".

ועל-כן "מתר בעשית מלאכה" (שלוש-ערוך ארבע-חיים תרצו, א) - כי אז ממשיכין ה'קדשה' שהיא ה'ראה', אפלו בעת ה'עבדות', שזהו עקר התקון, וזה עקר ה'נס של פזרים'.

ועל-ידי-זה תהיה עקר ה'גאלה שלמה של משיח' במהרה בימינו -

על-ידי שאנו ממשיכין מלכותו ויראתו עלינו, אפלו בעבדותנו - אפלו בעצם גלותנו בגשמיות ורוחניות וכו' וכו'.

כי ה'נס של פזרים' - הוא בבחינת גאלה האחרונה, שאנו זוכין להמשיך עלינו 'יראתו הגדולה', גם בתקף הגלות הזה, שזה אי-אפשר להמשיך, כפי-אם על-ידי בחינת הארה גדולה מ'גאלה אחרונה', מבחינת 'משיח', וכנ"ל.

ועל-כן כל קדשת התורה והמצוות שקבלנו ב'יציאת-מצרים', שזהו בחינת פסח ושלוש-רגלים' - לא היה אפשר לנו להמשיך עלינו עתה, כפי-אם על-ידי תקף הנס של פזרים, וכנ"ל.

ועל-כן באמת "ק'מו וקבלו" (אסתר ט, כז) אז את התורה מחדש, כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "הדר קבלוה בימי אחשורוש" - כדי שנגזכה לקיים את התורה גם עתה בימי הגלות, שכל הקיום הוא רק על-ידי ה'נס של פזרים, וכנ"ל.

וזוהו: "קריאתה זהו ה'לילא" - שכל ה'הלל' שבעולם, שהוא בחינת 'קדשת הרגלים' - הכל על-ידי קריאת המגלה, שמפרסם תקף הנס של פזרים, וכנ"ל.

וזוהו שאיתא בזהר-הקדוש (תקוני-זהר נז): "שפזרים הוא בבחינת יום-כפזרים", עין-שם. הינו פנ"ל, כי בחינת פזרים, שממשיכין 'יראה-עלאה' מאד הנ"ל, שהתחיל משה להמשיך בארבעים ימים האחרונים שנשלמו ביום-כפזרים, כי עקר גמר התקון של ארבעים ימים האחרונים, היה בעשרת ימי תשובה, מראש-השנה עד יום-כפזרים, שהם 'ימים-הנוראים' - שאז

ממשיכין ה'יראה-עלאה' מאד הנ"ל, שהוא בחינת משיח וכו'.

ו'יראה נפלאה זאת של ראשהשנה ויום-הכפורים - אנו מתחילין להמשיך עלינו קדם פסח, שהוא ראש לרגלים - התחלת קבלת-התורה בשבועות, שהיה ביראה ואימה גדולה. ועכשו אנו מקדימין להמשיך יראה נפלאה מאד, ב'פורים' וארבע פרשיות שקדם פסח.

אבל זאת ה'יראה נפלאה של פורים - נמשכת עלינו בשכל נפלא מאד, מהצדיקים הגבוהים מאד מאד, עד שה'יראה' נעלמת מאד, ואין נפר ונראה, כי אם עצם הפלגת השמחה של היראה.

כי זה עקר שלמות התקון של היראה: כשנזהרין שלא לבא על-ידי היראה וזה'פחד', לעצבות חסיושלום, שלא יפל על-ידיזה יותר חסיושלום. רק על-ידי ה'יראה' - יתחזק בשמחה גדולה בהשם, להיות בטוח בחסדיו המרבים, שהכל יתתקן ויתהפך לטובה.

נמצא: שבאמת, פורים וראשהשנה ויום-הכפורים - הם בחינה אחת - להמשיך יראה-עלאה' מאד הנ"ל, שהיא עצם השמחה הנ"ל.

רק שבראשהשנה - עקר ההתגלות הוא ה'יראה; וגם אז צריכין לשמח, כמו שכתוב בראשהשנה (נחמיה ח, י): אכלו משמנים ושתו ממתקים, ושלחו מנות - בחינת משלוח מנות, בחינת שמחת פורים.

"ואל תעצבו, כי חדות ה' היא מעזכם" (נחמיה שם) וכו' - שאף-על-פי שעשו מה שעשו, ועכשו נפל עליהם יראה,

ונתעוררו לתשובה - יהיו נזהרין מאד מאד מעצבות, בחינת "ואל תעצבו" - שלא יבאו על-ידי ה'יראה' וזה'פחד', לעצבות חסיושלום.

"כי חדות ה' היא מעזכם" - כי השם יתברך מחזק אותנו בשמחה וחדוה, בכל מקום שאנחנו שם. וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן ח"ב מח): "שאפלו אם האדם הוא כמו שהוא, תכף שמתעורר לשוב להשם-יתברך - תכף הוא עברה גדולה כשיש לו עצבות חסיושלום".

ועל-כן גם בראשהשנה ויום-הכפורים - צריכין להתחזק להיות בשמחה, כנ"ל.

וכן ב'פורים' - שאז עקר ההתגלות, היא השמחה נפלאה ועצומה של היראה, בחינת (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה", בחינת (שם סח, ה): "ב'יה שמו ועלזו לפניו".

אבל בודאי גם בפורים צריכין יראה גדולה, שהיא עקר הארת מרדכי' - בשמים ראש וכו' כנ"ל. רק שעקר ההתגלות בפורים, היא עצם השמחה, שזה עקר הגם הנפלא והנורא וההארה עצומה של פורים, שאינה נמצאת בשום זמן, אפלו בשבת ויום-טוב.

הינו: מה שנמשך על-ידי ה'יראה הנפלאה, שמחה רבה ועצומה, עד שכל אחד במקומו, ישמח בהשם וברחמיו המרבים מאד מאד. שזה נמשך מ'חכמה ושכל עליון מאד מאד, שמאיר בפורים למטה, בבחינת רגליך, עד תכלית העשיה, כידוע.

[עיין-שם עוד בפנים באריכות ומתיקות נפלא - וחלקים קצרים מההלכה מובא לקמן בכמה מעניני פורים, ובכמה פסוקי המגלה. כי הוא הלכה יסודי על פורים, ונהגו

לְלַמְדוֹ אֶצֶל אֲנִי שׁ לִפְנֵי פִזְרִים, כַּמּוּבָא בְּטַעַם-זְקֵנִים/
קוֹנְטְרַס קַג אִי־יֵשׁ - מְרַבֵּי אֲבָרָהֶם שְׁטַרְנְהַרְץ זצ"ל, וְרַבֵּי
לְוִי יִצְחָק בַּעֲנַדְעֵר זצ"ל].

בְּאֵמֶת - שְׁזַהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁצַעֲקָה אֶסְתֵּר
"בְּשִׁנְכֵנְסָה לְבֵית מְלָא גְלוּלִים שְׁהִיתָה
צוֹעֶקֶת: אֵלֵי, אֵלֵי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?!".

סד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, דִּינִים ג, ב - עַל-פִּי לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן ח"א ט, תְּהֵמַת יְכַסִּימוּ)

בְּאֵמֶת הִיתָה אֲזוּ צָרָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד,
אָבֵל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הֵיטִיב עִמָּנוּ,
וְעָשָׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְשָׁלַח אֲזוּ מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר,
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֶמְדָּה וְלִבְנָה', אֵמֶת וְאִמּוּנָה.
וְלֹא דֵי שְׁלֵא נִפְגְּמָה אֶסְתֵּר חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
עַל-יְדֵי "שְׁנַלְקָחָה לְבֵית הַמֶּלֶךְ" (אֶסְתֵּר
ב, טז) - אֲדַרְבֵּא, עַל-יְדֵי-יָזָה הוֹצִיאָה הָאוֹר מִן
הַחֹשֶׁךְ, כִּי "אֲחֻשׁוּרוֹשׁ לֹא נִגַּע בָּהּ בְּכָל"
(תַּקּוּנֵי-זֶהַר נז:).

וְעַל-יְדֵי-יָזָה הָאִיר לָהּ 'אוֹר-הָאֵמֶת',
שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלֶיהָ מִבְּחִינַת
'מְרַדְּכֵי', הַצַּדִּיק-הַדּוֹר, בְּחִינַת 'עֵצֶם הָאֵמֶת'.
וְעַל-יְדֵי-יָזָה נִצּוּלָה מִמְשַׁכְּב הָעֶרְל, כִּי
"לֹא נִגַּע בָּהּ, בְּגִין דָּאֵח נָטִיר
לָהּ, דָּאִיהוּ קוֹצֵא דְאוֹת ד' דְּאֶחָד' (הַאוֹתִיּוֹת אָח'
מִהַמְלָה 'אֶחָד' שׁוֹמְרוֹת עָלֶיהָ עַל הַקּוֹץ שֶׁל אוֹת ד')
(תַּקּוּנֵי-זֶהַר שָׁם) - הֵינּוּ: 'עֵצֶם הָאֵמֶת', שֶׁהוּא
'יְחוּד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ', בְּחִינַת 'קְרִיאַת-שְׁמַע',
בְּחִינַת "ה' אֶחָד".

שְׁזָה שָׁמַר אֶת אֶסְתֵּר, וְזָה שׁוֹמֵר אֶת כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּשִׁצּוּעֵק
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֶת, אֶפְלוּ אִם נָפַל לְמָקוֹם
שֶׁנִּפְל חֲסִי-וְשָׁלוֹם. אֶפְלוּ אִם הַחֹשֶׁךְ מְסַבֵּב
אוֹתוֹ מִכָּל הַצַּדִּדִּים.

וְעַקֵּר הַצִּלְתָּה שֶׁנִּצְעָלָה מִמָּנוּ, הִיָּה עַל-יְדֵי
הָאֵמֶת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (מַגְלָה טז:):
"בְּשִׁנְכֵנְסָה אֶסְתֵּר לְבֵית אֲחֻשׁוּרוֹשׁ שְׁהִיָּה
מְלָא גְלוּלִים, הִיתָה צוֹעֶקֶת: 'אֵלֵי, אֵלֵי,
לָמָּה עֲזַבְתָּנִי'" (תַּהֲלִים כב, ב) - שְׁזַהוּ עַקֵּר
הַתַּקּוּן לְצֵאת מִן הַחֹשֶׁךְ.
הֵינּוּ: כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר גְּדֹל הַחֹשֶׁךְ, עַל אִישׁ
הַבֶּשֶׂר הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרֹט בְּשַׁעַת הַתַּפְּלָה, וְהַחֹשֶׁךְ
מְסַבֵּב אוֹתוֹ מִכָּל צַד וּמִצַּדֵּי צַדִּדִּים.

אֵד-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁמֵּאֲמִין בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
בְּאֵמֶת בְּפִשְׁיטוֹת, שְׁמֵאֲמִין
בַּה' אֶחָד וְצוֹעֵק אֵלָיו בְּאֵמֶת: "אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה
עֲזַבְתָּנִי", וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו בְּאֵמֶת - אֲזִי הָאֵמֶת
מֵאִיר לוֹ, וְרוֹאֵה הַפְּתָחִים וְיוֹצֵא מֵאֶפְלָה
לְאוֹרָה.

שְׁזַהוּ בְּחִינַת 'כְּנִיסַת אֶסְתֵּר', בְּחִינַת
'מַלְכוּת', בְּחִינַת 'נִקְדָּה הַקְּדוּשָׁה'
הַמְּסֻתֶרֶת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - לְתוֹךְ
'בֵּית אֲחֻשׁוּרוֹשׁ הַרְשָׁע', לְתוֹךְ 'בֵּית מְלָא
גְלוּלִים וְטַנּוּפִים', בְּחִינַת 'עֵצֶם הַתְּגַבְרוֹת
הַחֹשֶׁךְ' - וְאִינוּ יוֹדְע שׁוֹם דְּרָךְ וְעֵצָה,
וְתַחֲבוּלָה לְהַנְצִל מֵהֶם.

וְאִז לֹא דֵי שְׁאִין הַסְטֵרָא-אֶחָרָא וְהַחֹשֶׁךְ
יְכוּלִים לְמַנְעוֹ וּלְבַלְבַּל תַּפְּלָתוֹ, חֲסִי-
וְשָׁלוֹם - אִף גַּם זוֹכָה לַעֲשׂוֹת פְּתַח גַּם
לְאַחֲרִים, לְהוֹצִיא גַּם אַחֲרִים מִהַחֹשֶׁךְ,
וְלְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּסִימָן
ק"ב (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א).

שְׁזַהוּ בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מֵעַמִּי
הָאָרֶץ מִתִּיהִדִּים", שְׁזָכְתָה אֶסְתֵּר
עַל-יְדֵי הָאֵמֶת שְׁלָהּ, שְׁעַל-יְדֵי-יָזָה נִצּוּלָה

וְאִז עַקֵּר הָעֵצָה: הִיא רַק 'אֵמֶת' - שְׁיִדְבֵּר
הַדְּבוּר בְּאֵמֶת, וְיִצְעַק לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ

מאחשורוש, ובררה האמת מן השקר, ולא נתרחקה מן מרדכי חסושלום.

ישראל מהם, ונהפוך הוא אשר ישלטו" וכו' (אסתר ט, א).

סה.

(לקוטיהלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ז - ח ט י י א י ב י ג ט ו ט ז י ז י ח י ט כ כ א כ ב כ ג - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א ח, ראייתי מנורת זהב) "המן מזרע עמלק חשב על היהודים לאבדם" (אסתר ט, כד) - כי ראה שישראל בגלות זה כמה שנים שאז הרוח דסטרא אחרא של העכו"ם מושל עליהם.

ועל-כן היה הנס על-ידי שנלקחה אסתר אל המלך אחשורוש" (אסתר ב, טז) - זה בחינת הסוד שצריך הצדיק הגדול לירד לתוך הצנור הרע של הרשע וכו', שהוא המדה רעה שלו וכו' - זה בחינת שירדה לתוך הצנור הרע שלהם לשברו ולהכניעו, "כי לא נגע בה" (תקונייזהר נז).

וסבר: שעל-ידי שישתתף עם אחשורוש מלכות הרשעה, והוא מזרע עמלק שכלול מפל הצנורות הרעים של כל העכו"ם, ועל-כן יוכלו לבלע את ישראל לגמרי חסושלום.

וכל-זה היה על-ידי עצם כחו של מרדכי שהיה יושב בשער המלך" וכו' (אסתר ב, יט), "ובכל יום ויום וכו', לדעת את שלום אסתר" (שם ב, יא).

ועל-כן קבץ את כל כחות הסטרא אחרא שהם כל העשר בתרין דמסאבותא, שהם עשרת בניו" (תקונייזהר נח), ורצה להתגבר על ישראל להאבידם לגמרי חסושלום, וגזר "להשמיד להרג ולאבד" (אסתר ג, יג) וכו'.

כי בעצם פח קדשת שניהם של מרדכי ואסתר, שברו הצנור הרע שלהם - כי מרדכי היה זך וצח ולא היה בו שום אחיזת הרע כלל וכו', והיה יכל לשמר את אסתר שהיא עצם מעצמיו שלא יגע בה זר, רק אדרבא על-ידי שנלקחה אצלו תכניעו ותשפילו.

כי רצה לגזל מהם כל הרוח-חיים שמקבלים מהרבידקדשה, ולהתגבר עליהם ברוח-הטמאה של רוח דסטרא אחרא, ולבלע אותם לגמרי חסושלום - כי סבר שאין נמצא מי שיוכל לירד לתוך הרע שלו, לשבר הצנור שלו, מחמת שהוא כלול מפל הצנורות רעים, פנ"ל.

ועל-כן התגברות של מרדכי בנגד המן, היה על-ידי תפלה, כמו שכתוב (אסתר ד, א): "ויזעק זעקה גדולה ומרה", וכמו שאמרו רז"ל (מגלה יב: - על אסתר ב, ה): "בן קיש - שהקיש על דלתי רחמים".

ועל-כן באמת היתה אז סכנה גדולה - אבל השם-יתברך חמל על עמו ושלח להם את מרדכי ואסתר, אשר בעצם פחם ירדו גם לתוך הצנורות הרעים של המן ואחשורוש, ושברום והכניעום והצילו את

כי עקר הרוח-חיים מקבלים מהתורה, והתורה ממשיכין על-ידי תפלה, כמו שכתוב שם (בהתורה) וכו'. ועל-כן בנגד עמלק אי-אפשר לעמד, כי-אם על-ידי תפלה, להרבות בתפלה ובתחנונים מאד מאד וכו', כי הוא מתגבר בכל-פעם וכו', שאי-אפשר לשברו לגמרי בפעם-אחת וכו'.

וְזָה בְּחִינַת (אסתר ה, טו): "וּמְרַדְכֵי יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תִּכְלֹת" וכו' - רמז על 'תכלת שבציצית'. פי 'ציצית' הוא בְּחִינַת ר'וּח־חַיִּים שֶׁל הַצַּדִּיק־הָאֱמֵת, בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִתְגַּבֵּר עַל הַרְבֵּי־דְקֻלָּפָה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַמֶּן־עַמְלֶק', עֵינֵן שָׁם (בַּהֲתוֹרָה).

כָּלֵל הַדְּבָר: שֶׁמִּלְחַמַּת הַמֶּן־עַמְלֶק בְּכָל דוֹר וְדוֹר - הוּא הָעֵקֶר בְּעֵינֵן 'הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק־אֱמֵת'. פִּי עֵקֶר ה'חִיּוֹת־דְקֻדְשָׁה' בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּח־נִיּוֹת, הוּא עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק־הָאֱמֵת, שֶׁהוּא הַרְבֵּי־הָאֱמֵת, שֶׁאֲצֻלוֹ כָּל הַרְוּח־חַיִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מְשָׁלִים כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ'.

אָבֵל לְעַמַּת זֶה - יֵשׁ בְּכָל דוֹר וְדוֹר מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק־הָאֱמֵת, שֶׁיִּנְיַקְתֶּם מִבְּחִינַת הַרְבֵּי־דְקֻלָּפָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲשׂו', בְּחִינַת 'הַמֶּן־עַמְלֶק', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל"ג, ט): "יֵשׁ לִי רֵב".

שָׁפֵל אֶחָד וְאֶחָד שְׂאִינוֹ חֲפִץ בְּהָאֱמֵת לְאֱמַתּוֹ אֹמֵר "יֵשׁ לִי רֵב" - שְׁבוּחַר לֹו רֵב מִי שֶׁטוֹב בְּעֵינָיו שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאֻ מִמְּקוֹמוֹ וְלְהַקִּימוֹ מִנְּפִילָתוֹ, אֲדַרְבָּא, הוּא מִרְחָקוֹ מֵהַצַּדִּיק שֶׁהוּא נִקְדַּת־הָאֱמֵת וְכוּ'.

וְזָה בְּחִינַת 'הַמֶּן' שֶׁהוּא 'עַמְלֶק מִזְרַע עֲשׂו', שֶׁהוּא עֵקֶר הַרְבֵּי־דְקֻלָּפָה, שְׁרוּחֹו הָיָה "גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעֲתוֹ" (בְּרֵכּוֹת ז: מְגִלָּה ו:).

כַּמְבֹּאֵר בְּהַמְּגִלָּה מַעֲצָם גְּדֻלָּתוֹ בְּשַׁעֲתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אסתר ג, א-ב): "גְּדֹל הַמֶּלֶךְ אֶת הַמֶּן וַיִּנְשָׂאֵהוּ וַיִּשֶׂם אֶת כֶּסֶאוֹ וְכוּ', וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְכוּ', כָּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן וְכוּ'" - מַחְמַת שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁךְ לָהֶם כָּל הַחִיּוֹת לְהַשְׁלִים כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם.

אָבֵל (שָׁם שָׁם, ב): "וּמְרַדְכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" - פִּי יָדַע שֶׁהוּא 'עַבְדֻדָּה־זָרָה', בְּחִינַת הַרְבֵּי־דְקֻלָּפָה, שֶׁבְּאֱמַת חִיּוֹת שָׁלוֹו אֵינּוּ חִיּוֹת כָּלָל, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁלִים שׁוּם חֲסְרוֹן בְּאֱמַת, רַק מְרַמָּה וּמְטַעֶה בְּנֵי־אָדָם לְפִי שַׁעֲהַ קָלָה.

וְעַל־כֵּן נִתְקַנָּא בּוֹ הַמֶּן הַרְבֵּה - וְזָהוּ (שָׁם ה, יא): "וַיִּסְפַּר לָהֶם הַמֶּן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרֵב בְּנָיו" - "וְרֵב" דִּיקָא.

דְּהֵינּוּ: שֶׁבְּנָיו שָׁהֶם "עֲשָׂרַת בְּנֵי הַמֶּן" (שָׁם ט), בְּחִינַת "עֲשָׂר פְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא" שֶׁהֶם כְּנֶגֶד 'עֲשָׂרַת־הַדְּבָרוֹת' שֶׁהֶם 'כָּל־לִּי־הַתּוֹרָה' שֶׁשָׁם הַרְוּח־חַיִּים דְקֻדְשָׁה. וּבְנָיו עֲשָׂרָה, הָיוּ לְעַמַּת זֶה בְּקֻלָּפָה, שֶׁמִּשָּׁם הַרְוּח־חַיִּים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא שֶׁנִּמְשָׁךְ מִ'הַרְבֵּי־דְקֻלָּפָה', בְּחִינַת "וְרֵב בְּנָיו", רֵב דִּיקָא, בְּחִינַת הַרְבֵּי־דְקֻלָּפָה וְכוּ'.

כִּי הַמֶּן נִתְקַנָּא מְאֹד "עַל שְׂרָאָה שֶׁמְרַדְכֵי אֵינּוּ כָרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ" (אסתר ג, ה), וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְקַבֵּל הַרְוּח־חַיִּים מִמֶּנּוּ - כִּי סָבַר שֶׁכְּבֵר כָּל הַרְוּח־חַיִּים אֲצֻלוֹ חֲסוּשָׁלוֹם, וְאִי אֶפְשָׁר לָשׁוּם צַדִּיק בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי' לְקַבֵּל חִיּוֹת, כִּי־אִם מִמֶּנּוּ.

וְעַל־כֵּן "נִתְמַלֵּא חֲמָה עַל מְרַדְכֵי וְרָצָה לְהַרְגּוֹ" (שָׁם שָׁם, ה; ה, ט), כִּי סָבַר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְהַמִּיתוֹ וְלְגַזֵּל הַרְוּח־חַיִּים שָׁלוֹו, כִּי סָבַר שֶׁכָּל הַרְוּח־חַיִּים הוּא אֲצֻל סִטְרָא דִּידיָה חֲסוּשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן יַעֲצוּ אוֹתוֹ "לְעֲשׂוֹת עֵץ גְּבִיָּה חֲמִשִּׁים אַמָּה" (שָׁם שָׁם, יד), זֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ט): "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - "שֶׁמֶשׁ יִנִּיקַת 'הַמֶּן־הַרְשַׁע' יִמַּח־שְׁמוֹ" (חֲלִין קל"ט) - כִּי אֵילָנָא־דְּחַיִּי, הוּא בְּחִינַת 'חֲמִשִּׁים

שְׁעֵרֵי־קִדְשָׁהּ. וְאֵילָנֵי־דְמוּתָא, בְּחִינַת
חֲמֻשִׁים שְׁעֵרֵי־טְמָאָה.

כִּי הַמֶּן יִמַח־שְׁמוֹ שֶׁהוּא עֲמֻלְקִי, הוּא
בְּבַחֲיִנַת שְׁעֵרֵי־הַחֲמֻשִׁים שֶׁל הַטְּמָאָה,
שְׁשֵׁם נֶאֱמַר (אֵיכָה א, ט): "וַתֵּרֶד פְּלָאִים",
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגְּלוּת הָאַחֲרוֹן הַזֶּה שֶׁהִקְיָן
סָתוּם וְנִעְלַם מְאֹד.

וְסִבֵּר הַמֶּן: שִׁיתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד מְרֹדְכִי בְּכָל
הַחֲמֻשִׁים שְׁעֵרֵי־טְמָאָה. וְעַל־כֵּן
נִתְיַעַץ "לַעֲשׂוֹת עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִׁים אֲמָה
וּלְתַלּוֹת אֶת מְרֹדְכִי עָלָיו" (אֶסְתֵּר ה, יד) - שֶׁרָצָה
לְהַשְׁלִיכוֹ וּלְהַפִּילוֹ חֲסִי־וְשָׁלוֹם, עַל־יַדֵּי
הַתְּגַבְרוֹת הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא שֶׁל שְׁעֵרֵי־
הַחֲמֻשִׁים, שְׁמֻשֵׁם יִנַּק הַמֶּן וְכוּ'.

וּבִאֲמֹת: הִיְתָה עֵת צָרָה גְּדוּלָה אֲשֶׁר כָּמָהוּ
לֹא נִהְיְתָה, וְכָל הָעוֹלָם הָיָה
מִתְמוּטָט, כְּמַעֲט כְּמַעֲט שִׁיכְלָה אִם חֲסִי־
וְשָׁלוֹם הָיָה מְצַלִּיחַ מַעֲשֵׂה שְׁטָן - שֶׁהַצְּדִיק
יִסְתִּיר פָּנָיו וַיַּעֲלִים עֵינָיו מִיִּשְׂרָאֵל חֲסִי־
וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁהַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא בְּחִינַת הַמֶּן
הָיָה רוֹצֵה, שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּלָיִם
מִמִּילָא חֲסִי־וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת (שֵׁם ג, יג):
"לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד" וְכוּ'.

כִּי כָּל חַיּוֹתֶם וְקִיּוּמֶם בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת,
הוּא רַק עַל־יַדֵּי הַצְּדִיק־הָאֲמֵת, שְׁמֻמְנוּ
נִמְשָׁךְ כָּל הַרוּחָנִיּוֹת לְכֻלָּם, כְּנִל.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ חָמַל עַל עַמּוֹ, וְנָתַן בְּלִב
מְרֹדְכִי בְּחִינַת הַצְּדִיק־הָאֲמֵת, לְהַתְּגַבֵּר
כְּנֶגְדּוֹ, כִּי "מְרֹדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה"
(שֵׁם ד, א) עַד הֵיכֵן הִדְבֵּר מַגִּיעַ, וְרָאָה: שְׁאִין
עֲצָה וְתַחֲבוּלָה לַעֲמֹד כְּנֶגֶד קַלְפָּה קָשָׁה
וְחִזְקָה כְּזֹאת מִכָּל הַצְּדִיקִים, כִּי־אִם עַל־יַדֵּי
רַבּוּי תִּפְלָה וְתַחֲנוּנִים וְצַעֲקוֹת וְזַעֲקוֹת

וְשׁוּעוֹת. וּמִיָּד (שֵׁם): "וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
זַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָה" וְכוּ'.

וְעַל־יַדֵּי־זֶה הַתְּגַבֵּר כְּנֶגֶד קַלְפַת הַמֶּן־
עֲמֻלְקִי, וְהַשִּׁיב לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֵאשׁוֹ, "וְתָלָה אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו עַל הָעֵץ" (שֵׁם
ט, כח) - שֶׁזָּכָה לְהַכְנִיעַ וּלְהַשְׁפִּיל עַדֵי אַרְץ
אֶת כָּל הַרְבֵּי־קַלְפָּה וְכוּ' - כִּי הַתְּגַבֵּר כְּנֶגְדָם
עַל־יַדֵּי תִּפְלָה־זִתְחֻנוּנִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת
'שְׁעֵרֵי־הַחֲמֻשִׁים שֶׁל הַקִּדְשָׁה'.

וְזֶה בְּחִינַת 'מְצוֹת סְעֻדַת פּוּרִים' - כִּי אִז
הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָה, שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה
נִמְשָׁךְ הַרוּחָנִיּוֹת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (שֵׁם שֵׁם, יט־כב): "וּמְשַׁלַּח מְנוֹת
אִישׁ לְרֵעֵהוּ" - כִּי הַמְּנוֹת שֶׁל פּוּרִים
שֶׁהֵם הָאֲכִילָה שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַרוּחָנִיּוֹת וְקִדְשָׁה שֶׁמְקַבְּלִין מִהַצְּדִיק
כְּנִל - הֵם נִשְׁלַחִין מֵאֶחָד לְחֵבְרוֹ בְּבַחֲיִנַת
'שְׁלִיחוֹת'.

כִּי יֵשׁ כְּמָה שֶׁרְחוּקִים מִהַצְּדִיק, וְאִינָם
יְכוּלִים לְקַבֵּל הַרוּחָנִיּוֹת מִהַצְּדִיק
בְּעֲצָמוֹ.

עַל־כֵּן מְקַבְּלִין אֶחָד מִחֵבְרוֹ, וְחֵבְרוֹ
מִחֵבְרוֹ, וּמְקַבְּלִין זֶה מִזֶּה, וּמְאִירִין
זֶה לְזֶה הַרוּחָנִיּוֹת.

עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ לְכֻלָּם הַרוּחָנִיּוֹת מִהַצְּדִיק
שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרֹדְכִי, "שְׁמֵאִיר אִז
בְּאוֹר גְּדוּל וְנִפְלָא לְכָל הָעוֹלָם עַד שְׁמַגִּיעַ
הַהָאָרֶה לְתַכְלִית הָעֲשִׂיָּה" (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, פּוּרִים
ה־ו) - עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֶפְלוּ הַרְחוּקִים
מִהַצְּדִיק מְאֹד, מְקַבְּלִין הַרוּחָנִיּוֹת מִמְּנוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שֵׁם): "וּמִתְנּוֹת לְאֲבִיוֹנִים" -
"שְׁצַרִּיכִין לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה מְאֹד
בְּפוּרִים". כִּי עַקֵּר הַתְּקַשְׁרוֹת לְהַצְּדִיק, הוּא

על-ידי 'צדקה', שבזה אוחז במדתו של צדיק, שהוא נקרא 'צדיק', על שם ה'צדקה' שמשפיע לכל, בבחינת (תהלים לז, כא): "צדיק חונן וגותן". וכל אחד כפי מה שמרבה ב'צדקה', כן הוא מתקשר בבחינת 'צדיק' שממנו ה'רוח-חיים'. ועל-כך על-ידי ה'צדקה', זוכין ל'חיים' וכו'.

ועל-כך בפנורים, שאז נמשך ומאיר ה'רוח-חיים של הצדיק, שעל-ידיה היא 'מפלת המן' כנ"ל - צריכין אז להרבות ב'צדקה', כדי להמשיך אליו על-ידיה ה'רוח-חיים של הצדיק, שעקרו נמשך על-ידי 'צדקה'.

וזה בחינת 'גדל השמחה של פנורים', בחינת (שם ט, יט): "שמחה ומשחה ויום-טוב" - כי ה'רוח-חיים' הוא בבחינת 'שמחה' (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג) וכו', ומחמת שאז נמשך ה'רוח-חיים של הצדיק בחינת 'מרדכי', בשפע גדול ובהארה נפלאה - על-כך אז השמחה גדולה ועצומה מאד - כי עקר הגדלת והתגברות ה'רוח-חיים, הוא 'שמחה'.

וזה שאמרו רז"ל (מגלה יב): "מפני מה נתחייבו וכו'? מפני שנהנו מסעדה של אותו רשע" - כי על-ידי 'אכילה דסטרא' אחרא, מתגבר ה'רוח-חיים' שלהם, שמשם עקר כחם על ישראל חסו-ושלום.

ועל-כך היתה עקר הישועה, על-ידי "התענית שגזרו אז שלשה ימים" וכו' (אסתר ד, טז) - שעל-ידיה שפרו 'תאות' אכילה, והכניעו ה'רוח-חיים' דסטרא-אחרא - עד שזוכין בפנורים, שנמשך ומאיר ה'רוח-חיים דקדשה' בשפע גדול, ואז האכילה בקדשה, שזהו בחינת 'סעדת פורים', וכנ"ל.

וזה שכתוב בפתגמים (מחברת הקדש להאריז"ל, פנורים): ומובא בדברי אדמו"ר ז"ל (ח"א ס): "ש'מרדכי' בגימטריא 'ר"ב חס"ד".

הינו כנ"ל: כי 'מרדכי' הוא בחינת ה'צדיק-הדור' שממנו נמשך ה'רוח-חיים' וכו', שזה ה'צדיק' הוא בחינת "רב חסד", שזה כל ענין 'פורים' שנמשך ה'רוח-חיים' מה'ר"ב דקדשה', בחינת 'מרדכי', בחינת 'ר"ב חס"ד' - שעל-ידיה נכנע ונופל 'המן' עמלק' שהוא ה'ר"ב דקלפה', וכנ"ל.

ועל-כך "מצוה להשתפר בין בפנורים" (שלחן-ערוך ארח-חיים, תרצה, ב) - להכניע ה'רוח של הרב-דקלפה, שהוא בחינת (בבא-בבא עג): "ודמי כמאן דמבסמי" - "פניהם צהבות כשתויי-יין" (רשב"ם שם), כמבאר שם בסוף התורה. ועל-כך על-ידי ה'יין-דקדשה' של 'שתית פורים', מכניעין אותם בשרשם וכו'.

וזה בחינת 'קריאת המגלה' - שהיא בחינת 'קבלת-התורה' "שזכו אז לקבלה מחדש" (אסתר ט, כז - שבת פח.). כי "המגלה צריכה להכתב בכתיבת ספר-תורה" (מגלה טז):

הינו: כי עקר הנס היה על-ידי רבוי התפללות והזעקות והשועות וכו', כנ"ל, שעל-ידיה זוכין לעסק בתורה לברר פסק ההלכה באמת. ועל-כך "אז זכו לקבלת-התורה מחדש" וכו'. וזה בחינת 'קריאת המגלה' שהיא בחינת 'התחדשות-התורה' שזוכין להמשיך בפנורים וכו'.

ועל-כך מסימין המגלה (שם י, ג): "דרש טוב לעמו" - זה בחינת 'ברור פסק ההלכה' שזוכין על-ידי בחינת 'מרדכי' וכו'.

עין שם היטב. [עין-שם בלקוטי-הלכות, כל ההלכה בפנים באריכות, מאות ז' ולהלן - כי קצרנו מאד].

סו.

(לקוטי-הלכות, שתפים-במקוה ה, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

על-כן 'פנרים' הוא בחינת 'יום-פנרים', כמו שאיתא בתקוני-זהר (נז):. פי המן "הפיל פור" (אסתר ג, ז) - לבטל חס-ושלום קדשת הגורל של יום-פפור. וכן עשה "עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) - בנגד בחינת 'שנת החמשים', שהוא 'יובל'.

פי מבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב ז): "שעל-ידי ה"סלח נא" (במדבר יד, יט) שפועליו ביום-פפור - ממשיכין 'חנפת-הבית', שהוא בחינת 'קדשת הדעת', שהוא בחינת 'תקון חטא המרגלים'.

על-כן כל קדשת המצוות והשמחה של פורים - הם בבחינת 'קדשת יום-פפור', שהוא בחינת 'יובל', בחינת 'חרות', בחינת (שמות ל, כג; חלין קלט): "מר דרור".

- עניני 'מקרא מגלה' ו'מגלת אסתר' -

[מגלת אסתר על סדר הפסוקים - נמצא להלן]

סז.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו בחינת ה'דין' ו'רגליו' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

וזו בחינת (מגלה ז): "אסתר ברוח-הקדש נאמרה", בחינת (בראשית-רבה ע, ט): "לבו נשא את רגליו" - פי עקר העפוש תלוי בה',

וזו בחינת (שם ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך, בלבוש מלכות, תכלת, וחור, ועטרת זהב גדולה, ותכריך בוץ, וארגמן" - ומונה 'ששה לבושים', שהם: א) לבוש מלכות. ב) "תכלת. ג) וחור. ד) ועטרת זהב גדולה. ה) ותכריך בוץ. ו) וארגמן.

בנגד 'ששה סדרי משנה', שהם בבחינת 'ששת ימי בראשית' שבהם נברא העולם, על-ידי 'התורה שכלולה מששה בחינות', שהם בחינת: "כשר ופסול, טמא וטהור, אסור ומותר" (תקוני-זהר-תודש קו): - שכל-זמן שאין מבררין אותן, הם בבחינת 'תערבת טוב ורע', שמשם אחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט).

וזו כל עבודת האדם: שצריך לברר הטוב מהרע, על-ידי שמתנגע בתורה, עד שמברר הפסק-הלכה, שמברר האסור מהמותר, הטהור מהטמא, הכשר מהפסול - ואז נעשין מזה לבושין קדושים לנשמתו וכו'.

ועל-כן 'מרדכי', שהוא בחינת ה'רב-דקדשה', ר"ב חס"ד - שזוכה לברר הפסק-הלכה על-ידי רבוי התפללות כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל (מנחות סה): "שמרדכי היה גדול בתורה מאד, פי היה פותח בדברים ודורשן", "והיה ראש הסנהדרין" (פרקי-דרבי-אליעזר פמ"ט) שהם פוסקין לישראל כל ההלכות - על-כן זכה לכל ה'לבושין הנ"ל, בחינת: "ומרדכי יצא" וכו' - שהם 'ששה', בנגד 'ששה בחינות' הנ"ל.

פי עקר הנס והישועה להתגבר על ה'רב-דקלפה', בחינת 'המן' וכו' - הוא על-ידי שזוכין לברר 'פסק ההלכה' על-ידי 'תפלה' וכו' - כמבאר היטב בהתורה הנ"ל,

שְׁהִיא בְּחִינַת (משלי ה, ה): "רַגְלֶיהָ יְרֹדוֹת מְוֹת",
וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵיהָ עֵקֶר הַתְּקוּן.

וְעַל-כֵּן נִקְרְאוֹת ה'מַגְלָה' עַל שֵׁם 'אֶסְתֵּר' -
כִּי הָעֵקֶר תְּלוּיָהּ בְּרַגְלִים, בְּחִינַת
אֶסְתֵּר, בְּחִינַת (סְפָה מֵט): "מַה יֵּרָךְ בִּסְתֵּר"
וְכוּ'. (הַתּוֹרָה בְּאֵרֵיכּוֹת, נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵי פּוֹרִים)

סח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיצִית ז, יב)

"מִצְוָה לְחַזֵּר אַחֲרָיִךְ רַב עִם בְּקִרְיַת הַמַּגְלָה,
וְאִפְלוּ אִם יֵשׁ לּוֹ מֵאָה אֲנָשִׁים"
וְכוּ' (שְׁלַח-עֲרוּךְ אֶרְחֻ-חַיִּים תִּרְצ, יח) - כִּי עֵקֶר תִּקְוָה
הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהוּא מְפַלֵּת הַמְּוֹעֲמֵלִים,
הוּא עַל-יְדֵי ה'קְבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שֶׁמִּתְקַבְּצִין וְנִתְּוֹסְפִין
אֲנָשִׁים רַבִּים יוֹתֵר בְּשַׁעַת 'קְרִיַּאת
הַמַּגְלָה', שֶׁהוּא 'פְּרִסוּם נִיסָא' - מִתְּגַדֵּל הַנֶּסֶם
בְּיוֹתֵר, וְנִמְשָׁךְ מְפַלֵּת הַמְּוֹעֲמֵלִים בְּיוֹתֵר
וְיוֹתֵר וְכוּ'.

כִּי זֶה יְדוּעַ: שֶׁעֵקֶר 'קְרִיַּאת הַמַּגְלָה'
ו'פְּרִסוּמֵי נִיסָא', וְכָל הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוֹרִים,
הוּא: שֶׁנִּזְכָּר עַל-יְדֵי-זֶה, לְהַפִּיל אֶת 'קְלַפַּת
הַמְּוֹעֲמֵלִים, בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּכָל אָדָם בְּפְרָטִיּוֹת.

וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמַגְלָה בְּפֶרוּשׁ (אֶסְתֵּר ח, ט):
"וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה
וְעִיר וְעִיר" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן מִצְוָה רַבָּה לְהַשְׁתַּדֵּל, לְשַׁמַּע
הַמַּגְלָה, מִהַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
הַיּוֹתֵר גְּדוֹל, וְכֵן ל.

סט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין ו, כז)

'קְרִיַּאת הַמַּגְלָה' - הִיא מִצְוָה גְּדוֹלָה וְרַבָּה
מְאֹד, וְאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מַגְלָה ג):

"מִבְּטָלִין תְּלַמּוּד-תּוֹרָה לְשִׁמְעַ מִקְרָא מַגְלָה,
כְּהַנִּים בְּעִבּוּדָתָם וְלוֹזִים בְּדוּכָנָם וְיִשְׂרָאֵל
בְּמַעֲמָדוֹן - הַכֹּל מִבְּטָלִין וּבְאִין לְשִׁמְעַ מִקְרָא
מַגְלָה".

כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (ח"א קצב): "שְׂדֵבּוֹר
אַמַּת שֶׁל צְדִיק-הָאֱמֶת, הוּא בְּחִינַת פְּנֵי
וְשִׁכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ וְכוּ'". וְאֵיתָא שָׁם: "שֶׁבְּכָל
סֵפֶר שֶׁל צְדִיק, יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת פְּנֵי וְכוּ'".

וְזֶה בְּחִינַת 'מִקְרָא מַגְלָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הָאֶרֶת פְּנֵי מְרֹדְכִי וְאֶסְתֵּר', כִּי הֵם
'דְּבָרֵי אֱמֶת' שְׁלֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ט, ל):
"דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאֱמֶת".

כִּי כְּשֶׁקוֹרִין אֶת הַמַּגְלָה, וּמְפָרְסְמִין תִּקְוָה
הַנֶּסֶם שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מְרֹדְכִי וְאֶסְתֵּר,
עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְהַנְּהַגוּתֵיהֶם, שֶׁנִּהְיָוּ אֲז
בְּחֻמָּה נִפְלְאָה, וּבְצַדִּיקוֹת נוֹרָא, וּבְקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה - בְּזֶה מְרָאִין וּמְאִירִין 'אוֹר פְּנֵיהֶם
הַקְּדוֹשִׁים', שֶׁהוּא גָּנוּז בְּתוֹךְ הַמַּגְלָה
הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהוּא סֵפֶר שְׁלֵהֶם הַקְּדוֹשׁ - עַל-
כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר עֲלֵינוּ 'הָאֶרֶת פְּנֵיהֶם
הַקְּדוֹשִׁים', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה תִּקְוָה הַנֶּסֶם.

כִּי עֵקֶר הַנֶּסֶם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וּבְכָל אָדָם
וְאָדָם - הוּא לְהַכְנִיעַ 'קְלַפַּת הַמְּוֹ-
עֲמֵלִים, שֶׁהוּא מְדַת הַגְּאוּת, לְבִטֵּל 'סְטֵרָא-
דְּמוֹתָא', בְּחִינַת (שֵׁם ג, יג): "לְהַשְׁמִיד לְהַרְג'"
וְכוּ', שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם. וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת 'חַיִּים-
נְצַחִים', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲנוּה אֱמֶתִיית' -
שֶׁכְּלִיזָה זוֹכִין עַל-יְדֵי 'רְאִית פְּנֵי הַצְּדִיק',
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מִקְרָא מַגְלָה, כֵּן ל.

וְעַל-כֵּן "מִבְּטָלִין תְּלַמּוּד-תּוֹרָה" בְּשִׁבְלֵי-
זֶה - כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ, רַק עַל-
יְדֵי 'רְאִית פְּנֵי הַצְּדִיק' כֵּן ל, עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי
כְּדָאֵי לְבִטֵּל תְּלַמּוּד-תּוֹרָה בְּשִׁבְלֵי-זֶה, הֵינּוּ:
בְּשִׁבְלֵי לְרְאוֹת 'פְּנֵי הַצְּדִיק', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'מִקְרָא מַגְלָה, כֵּן ל.

וְכַן "כְּהִנִּים בְּעִבּוּדְתָם" וְכו' - כִּי כָּל
בְּחִינּוֹת אֵלּוּ נִמְשָׁכִין מֵרְאִית פְּנֵי
הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִקְרָא מְגֵלָה' - וְכֻלָּם
מְבַטְלִין לְשִׁמְעַ מִקְרָא מְגֵלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק', שֶׁשֵּׁשׁ נִמְשָׁךְ כְּלִיזָה וְכו'
וְכו' (עֵינֵי-בְּפָנִים).

ע.

(לקוטי-הלכות, תשעה-בבב ושאר-תעניות ד, כ)

וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹלַת הַמְצֹוה שֶׁל קְרִיאַת
הַמְּגִלָּה, כְּמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוּתֵינוּ ז"ל
(מְגִלָּה ג.) בְּמַעֲלָתָהּ, שְׁאֵמְרוּ: "שֶׁמְבַטְלִין הַכֹּל
בְּשִׁבִיל קְרִיאַתָּהּ - כְּהִנִּים בְּעִבּוּדְתָם וְלוֹוִיִּם
בְּדוּכְנָם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם, הַכֹּל בְּטִלְיָן
בְּשִׁבִיל קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְאֵין לָהּ מְצֹוה שְׂאִינָה
נְדָחִית מִפְּנֵיהָ וְכו'".

כִּי זֶהוּ עִקְר הַחֲדוּשׁ הַנִּפְלָא שֶׁל פּוּרִים,
שֶׁהוּא גְּדוּלַת מִכָּל הַמּוֹעֲדִים בְּבְחִינָה
זֹאת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל (ירושלמי תענית
פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט): "שֶׁכֹּל הַמּוֹעֲדִים
בְּטִלִּים, וְיָמֵי הַפּוּרִים לֹא נִבְטָלִים".

כִּי זָכִינוּ אֶז עַל-יְדֵי "תְּקִפוֹ וְגִבּוּרְתוֹ וְגִדְלָתוֹ
שֶׁל מְרַדְּכֵי הַצַּדִּיק" (על-פי אֶסְתֵּר י, ב),
שֶׁהַכְּנִים הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה כְּלִפְּךָ
בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁזָּעְקוּ יִשְׂרָאֵל אֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
בְּכָל לְבָבָם.

עַד שֶׁזָּכּוּ לָנֶס נִפְלָא וְנוֹרָא כְּזֶה, עַד שֶׁזָּכּוּ
עַל-יְדֵי-זֶה, לְחַדֵּשׁ סֵפֶר קְדוּשׁ וְנוֹרָא
כְּזֶה, שֶׁהוּא הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא 'פְּרִסְמוּי
נִסָּא' - שֶׁמְפָרְסֶמֶת וּמְגַלִּית הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ
עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, אֶפְלוּ בְּעֵת הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךָ
הַהִסְתַּרְתָּה, שֶׁהוּא בְּעֵת תְּקִיף מְרִירַת הַגְּלוּת
בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּיִּים.

שְׂאֵפְלוּ אֶז הוּא יִתְבָּרַךְ "אֵל מְסַתֵּר" (ישעיה
מה, טו). וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְסַתֵּר עֲצָמוֹ

וּמְשַׁיַּח עָלֵינוּ לְטוֹבְתֵינוּ, אֶפְלוּ בְּעֵת תְּקִיף
הַצָּרָה בְּדַרְכִּים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד,
אֲשֶׁר אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְעַמֵּד עַל-זֶה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצִילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיְבֵינוּ
וּמִפֶּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר, כְּאֲשֶׁר רָאִינוּ אֶז בְּיָמֵי מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר,
כְּמִבְּאֵר בְּסִפּוֹר הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁצָּרִיכִים
לְשׁוּם לֵב בְּפִשְׁטוּת, לְתַקֵּף הַנְּסִים הַנִּפְלָאִים
הָאֵלֶּה שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ אֶז, וְכְמוֹ-
כֵן הוּא מַתְּנֵהֵג עִמָּנוּ בְּחִסְדּוֹ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

כִּי לְכַאוּרָה קָשָׁה: מַה קוֹל הָרַעַשׁ הַזֶּה
שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוּתֵינוּ ז"ל בְּתַקֵּף הַנֶּס שֶׁל
פּוּרִים: "שֶׁהוּא גְּדוּלַת מִכָּל הַנְּסִים", כְּמִבְּאֵר
בְּדַבְּרֵיהֶם ז"ל?

הֲלֹא בְּנֶס' שֶׁל פּוּרִים, לֹא הָיָה שׁוּם 'שְׁנוּי-
הַטָּבַע' כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּנֶסִים שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם'
וְקְרִיעַת-יַם-סוּף, שֶׁרָאוּ הַכֹּל 'שְׁדוּד
הַמַּעֲרָכוֹת' וְ'שְׁנוּי-הַטָּבַע' כְּזֶה, עַל-יְדֵי
הָעֶשֶׂר מִבּוֹת' שֶׁהֵבִיא עַל מִצְרַיִם, וְקְרִיעַת-
יַם-סוּף' וְכו'. וְאִם-כֵּן, מִפְּנֵי מַה הַנֶּס שֶׁל
פּוּרִים' גְּדוּלַת מִכָּל הַנְּסִים!?

אֶךְ בְּאֵמַת: הַנְּסִים שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם'
וְקְרִיעַת-יַם-סוּף' וּמִתְּנִי-תוֹרָה, הָיוּ
נְסִים גְּדוּלִים וּמוֹפְתִים נוֹרָאִים מְאֹד, שֶׁעַל-
יְדֵיהֶם נִתְגַּלָּה אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם וְכו'.

אֶךְ נְסִים נְגִלִים כְּאֵלֶּה שֶׁהֵם 'שְׁנוּי-הַטָּבַע' -
אֵינָם יְכוּלִים לְהִיּוֹת כִּי-אִם לְפִי שְׁעָה
וְכו', שֶׁכֻּלָּם לֹא הָיוּ כִּי-אִם בְּאוֹתוֹ הָעֵת
שֶׁשֵּׁשׁ הַנֶּס.

אֲבָל אַחֲרֵי-כֵן, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג
עוֹלָמוֹ בְּחִסְדּוֹ, וּמְסַתֵּר אֶת-עֲצָמוֹ
בְּתוֹךְ הַטָּבַע, רַק כָּל יָמֵי מִשָּׁה רַבְּנוּ, עָשָׂה
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל-יְדוֹ, מוֹפְתִים נוֹרָאִים אֵין
מְסִפָּר, שֶׁהָיוּ 'שְׁנוּי-הַטָּבַע' מְאֹד - כִּדִּי

לפרסם ולגלות אלקותו יתברך על-ידו. וכן בימי הנביאים והצדיקים שאחריו וכו'.

אבל ב'נס של פורים', לא היה שום 'שנוי-הטבע', ואף-על-פי-כן ראינו על-ידי-זה, עצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל-יעת, אפלו בעת תקף ההסתרה מאד - שגם אז, נפלאותיו ומחשבותיו יתברך עלינו בכל עת ורגע.

במו שרואים ב'ספור הנס של פורים', מי שמשים לבו היטב לזה מתחלת המגלה עד סופה: שסבב השם-יתברך, שיעשה סעדה גדולה כזאת, בעשירות עצום ומפלג כזה, והשטן רקד שם, כי הכשיל כלם כדרך, כי את אחשורוש הכשיל, שהתגאה כלי-בך בעשורו, "עד שהשתמש בכלי בית-המקדש" (מגלה יב.), והכניס בדתו להכשיל את ישראל - שנהנו מסעדתו" (שם יג.), "והכשילם אז בזנות" (אסתרי-בא ז, יג).

ואף-על-פי-כן: גם אז חמל השם-יתברך על עמו, ו"הקדים אז רפואה למכה" (מגלה יג:) - שסבב: שעל-ידי תקף תאותם וגאותם דיקא, תהרג ושתי המרשעת, ותקבל אסתר הגדלה.

והריגתה היה: על-ידי 'המן הרשע' בעצמו דיקא, ושיכתב אגרות הראשונות, שיהיה "כל איש שזר בביתו" (אסתר א, כב) - שעל-ידי-זה ראו שטותו, שעל-ידי-זה נתקמו ישראל, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יב:): "אלמלא אגרות הראשונות" וכו'.

וכן ההשגחה הנפלאה של 'מעשי בגתן ותרש', שבקשו "לשלח יד במלך" וכו' (אסתר ב, כא), שנתגלה דיקא על-ידי מרדכי ואסתר וכו', ושלא עשו שום "יקר וגדלה למרדכי על זה" (שם ו, ג). עד אחר שנתגדל

המן כל-בך, ואז סבב השם-יתברך ש"נדדה שנת המלך בלילה ההוא" וכו' (שם ו, ג).

ובכל-זה אנו רואים: איך נפלאותיו ומחשבותיו אלינו בכל-יעת, אפלו בתקף ההסתרה.

ועל-כן "זה הנס של פורים, גדול מכל הנסים" - פי על-ידי-זה רואים עצם השגחתו יתברך תמיד, ובודאי כל מה שנעשה עמנו גם עתה בדורות הללו, הפל לטובתנו.

ואף-על-פי שאנו רואים צרות כאלה בכל-יעת - אף-על-פי-כן צריכין להאמין: "שבודאי הפל לטובה".

וקצת רואים בעינינו, מי שמשים לבו לעצם הנפלאות שהשם-יתברך עושה עמנו גם עתה בכל דור, על-ידי גדולי הצדיקים, שמקימים אותנו בתקף ההסתרה הזאת: כי בצר הרחוב לנו, שגם בעצם הצרה יש כמה הרחבות (לקוטי-מוהר"ן ח"א קצה).

וכמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום: "ועל נסיה שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת וכו', הטוב פי לא כלו רחמיך" וכו'.

הכלל: שעקר החדוש של פורים הוא, שרואים על-ידי תקף הנס הזה, עצם השגחתו יתברך עלינו בכל-יעת, אפלו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה, אפלו בתקף מרירות הגלות, אף-על-פי שאין רואים שום 'שנוי-הטבע' - אף-על-פי-כן השם-יתברך מסתיר את-עצמו בכל הצרות והמניעות והיסורים, בדרכים נפלאים, לטובותינו לחיותנו כיום הזה.

עד אשר תצמח קרן ישראל, ויבוא משיח צדקנו, ואז נבין ונראה, כל מה שסבב

השם יתברך עמנו בנפלאותיו לטובותינו, אפלו בתקף מרירות הגלות בגוף ונפש וממון, והכל בדרךכים נפלאים ונוראים, שאי אפשר להשיגם כלל, באפן שיהיה נשאר הפחירה לכל אחד, ואף על פי כן גדולי הצדיקים מכניסים עצות נוראות והתעוררות התשובה לזעק להשם יתברך ולהתחנן אליו תמיד, עד שגומרים בכל עת מה שצריכים, עד אשר תצמח ישועת ישראל לעין כל.

ועל כן "כל המועדים בטלים, חוץ מפורים" - כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, שהיה אז נסים נגלים שהם שנוי הטבע, שזה אי אפשר בייאם לפי שעה כנ"ל.

אבל לעתיד, תתנהג העולם על ידי השגחה ונפלאות בכל עת ושעה ורגע, ויראו בכל עת נפלאותיו העצומים. ועל כן יהיו "כל המועדים בטלים". אבל ימי הפורים לא נבטלים - כי גם ב'גם של פורים' ראו נפלאות השגחתו בכל עת ורגע - שזהו בחינת התגלות השגחתו של לעתיד. ועל כן ימי הפורים לא יבטלו גם לעתיד.

על כן מצות קריאת המגלה יקרה וגדולה כל כך - כי מפרסמין גם כזה, שרואין השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בתקף ההסתרה, אפלו בעת שישראל רחוקים מארצם. ועל ידי זה יש לנו תקנה גם עתה בגלות המר הזה.

ועקר הנס הוא, בבחינת מה שמבאר בתורה הנ"ל (ח"א סא): "שעל ידי שעושיך תשובה, על ידי המריבה והמחלוקת - על ידי זה נעשה ספר חדש וכו', ונשלם התורה; ועל ידי זה נכללת התורה בתוך אבן שתיה, בבחינת קדשי"

קדשים; ונמתקין כל הדינים שבעולם, וכל מקום שיש דין הכל נמתק וכו'".

וזוהו בחינת תקף הנס של פורים, שזכו על ידי גדל הנס: שיתחדש ספר קדוש כזה, שהיא המגלה הקדושה, שקורין ברבים, ומברכין עליה תחלה וסוף - שמיום מתנתורה, לא נתחדש ספר כזה שיקראו בו בצבור בברכה תחלה וסוף.

ועל ידי שנתחדש ספר כזה שמגלה ומפרסם אלקותו יתברך בעולם - על ידי זה אנו ממשיכין עלינו בכל דור ודור, קדשת הספרים האמתיים של גדולי הצדיקים האמתיים, שמחדשים ספרים נפלאים בכל דור ודור.

ועקר מעלת הספרים הקדושים הים הוא: שהם בחינת קיום התורה, שזוכין על ידם להתעוררות אמת, ולעצות אמתיות נוראות - לזכות על ידם כל אחד, לקיים את התורה באמת בתמימות. שעל ידי ספרים האלו, עקר שלמות התורה, שעל ידי זה נכללת בבחינת קדשי קדשים כנ"ל - שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם, כנ"ל.

וזוהו (אסתר ט, כה): "ובבאה לפני המלך, אמר: עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו". "עם הספר" דיקא - שדיקא על ידי בחינת "הספר" הנ"ל, על ידי זה דיקא ישוב מחשבתו הרעה על ראשו".

כי על ידי שנתוסף ספר - על ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם כנ"ל, עד שזוכין לעצות שלמות, עצות עמקות מאד, שהם בחינת קיום התורה - בחינת (שם פסוק טז): "קיימו וקבלו", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פח): "הדר קבלוה בימי אחשוורוש".

ועל-ידי-זוה ממשיכין בחינת 'קיום-
התורה' בכל דור ודור, על-
ידי הספרים-הקדושים שמחדשין הצדיקי-
אמת בכל דור, שהם 'שלמות התורה',
שתהיה נכללת בבחינת 'קדשי-קדשים', שעל-
ידי-זוה עקר 'קיום-התורה' - פי זוכין ל'עצה
שלמה', ול'הנהגות ישרות' על-ידם, וכנ"ל.

עא.

(לקוטי-הלכות, פורים א, א)

באמת היה כח במרדכי לגלות ההסתרות,
כמו שכתב רבנו (ח"א נו), וגם יש לו
כח לעוררם ולהקימם מהשנה והנפילה מכל
ה'שבעים פנים'.

פי 'מרדכי' - הוא בחינת 'רב חסד' (שמות
לה, ו), בחינת 'הדרת-פנים', בחינת
עתיקי-זמין, בחינת 'ספורי-מעשיות של
שנים-קדמוניות', שעל-ידי-זוה יכולין לעורר
מהשנה של כל השבעים פנים הנ"ל - פי
מרדכי בגימטריא "רב חסד" (מחברת-הקדש
להאר"ז, ל, פורים, פמובא בפאמר הנ"ל (ח"א ס).

וזוה שמצינו שכל עקר הגאולה ההוא, הביא
מרדכי על-ידי 'ספור מעשה', בחינת
(אסתר ב, כב): "ויגד מרדכי לאסתר המלכה" -
שספר המעשה שהיה - לאסתר, שהיא
בחינת ה'הסתרה', בחינת 'שנה' - כדי לעורר
מה'שנה', ולגלות ה'הסתרה' על-ידי-זוה.

וכן היה בסוף, שעל-ידי-זוה באה הגאולה
אז, כמו שכתוב (אסתר ו, א): בלילה
ההוא נדדה שנת המלך - "שנת מלכו של
עולם" (מגלה טו:). זוה היה על-ידי 'ספורי-
מעשיות של בחינת מרדכי', כמו שכתוב
(אסתר ו, א-ב): ויאמר להביא את ספר הזכרונות
דברי הימים וכו', וימצא כתוב אשר הגיד

מרדכי - שמצאו 'ספורי-מעשיות של
מרדכי', בחינת "רב חסד".

פי על-ידי 'ספורי-מעשיות של מרדכי'
שספר לאסתר, שהיא בחינת 'פנסת-
ישראל', שבאו ב'הסתרת-פנים' בבחינת
'שנה' כנ"ל - ועל-ידי-זוה הקיצם ועוררם
מה'שנה' והחזירם בתשובה - על-ידי-זוה גרם
בחינת 'התעוררות-השנה' לעלא, בחינת
"נדדה שנת המלך" הנ"ל, פי על-ידי
'אתערותא-דלתתא' הוא 'אתערותא דלעלא'
(זהר לך-לך פח. ויצא קסד. ויחי רלה. ועוד).

וזוה בחינת (אסתר ב, כב): "ותאמר אסתר
למלך בשם מרדכי" - שבחינת
אסתר, דהינו 'פנסת-ישראל', היה לה
פתחון פה להמליץ טוב על ישראל, פי
ספרה ל'מלכו של עולם', והביאה למעלה
'ספורי-מעשיות של מרדכי', שעל-ידי-זוה
היה 'התעוררות-השנה', כנ"ל.

זהו בחינת 'קריאת המגלה', שקבעו
לדורות לקרות המגלה בכל שנה
ושנה, והיא עקר המצוה של פורים - כדי
לעורר את ישראל בכל שנה מבחינת 'שנה',
על-ידי 'ספור מעשה של שנים קדמוניות'.

שזה בחינת המגלה, שהיא דבר יקר מאד
- וכל עקרה הוא בחינת 'ספור
מעשה', שמתחלת: "ויהי בימי אחשורוש".
וכן עד סוף המגלה - הכל הולך על דרך
'ספור מעשה', והוא מעשה של 'מרדכי
ואסתר', שהוא בחינת 'מעשה של שנים
קדמוניות', שעל-ידי-זוה מעוררין מהשנה
בכל שנה ושנה.

בבחינת (אסתר ט, כז-כח): "והימים האלה
נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה"
- שהמעשה של הימים האלה, מביאים

לְבַחֲנֵינָת 'זְכוּר' בְּכָל שָׁנָה וְכוּ', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרֵרוֹת־הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׂכָחָה'.

כִּי ה'שָׁנָה' הִיא 'הַסְּתַלְקוֹת הַמִּזְחִין', שֶׁזֶה בְּחִינַת 'שְׂכָחָה' שֶׁרָצָה הָמָן לְהַגְבִּיר עֲלֵיהֶם, בְּבַחֲנֵינָת (ש"ס ג, ז): "הַפִּיל פּוֹר", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׂכָחָה', כַּמּוּבָא.

וְכֵן בְּכָל שָׁנָה נַעֲשֶׂה זֹאת, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵים (פְּרִיעֲזֵי-חַיִּים, פּוֹרִים פ"ה), וְעַל-יְדֵי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' כַּנ"ל, מִבְּטָלִין ה'שְׂכָחָה', בְּחִינַת ה'שָׁנָה', כַּנ"ל.

וְכֵן מֵהָאֵי טַעְמָא אָמְרוּ רַז"ל (שְׁלַח-עֲרוּךְ אֲרַח-חַיִּים תרצ, יז): "צָרִיךְ לְפַשְׁטָה כְּאֵגֶרֶת" - כִּי הִיא כַּמוֹ 'סְפוֹר מַעֲשֶׂה', שֶׁמִּסְפְּרִין מ'אֵגֶרֶת' מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה בִּימֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, בְּחִינַת 'מַעֲשֶׂה שֶׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת', כַּנ"ל.

עב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פּוֹרִים ב, א - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מִזְהַר"ן ח"א יז, וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂמֵיהֶם) 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', זֶה בְּחִינַת הַכְּתָב שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מְרֹדְכִי, שֶׁנִּכְתַּב וְנַחֲקַק בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה הַנֶּס.

כִּי עַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂין 'גְּרִים', בְּחִינַת (אַסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתְּהַדִּים" - שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם 'פְּגַם-הַמְּזִבַּח', שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם ה'דַּעַת', שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה נִתְּגַלָּה 'אוֹר-הַצַּדִּיק' הַמְּגִלָּה ה'הַתְּפָאֵרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל'. וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה, הוּא 'מַפְלַת הָמָן', שֶׁיִּנְיֻקְתּוּ מ'פְּגַם-הַמְּזִבַּח'.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן הַמְּגִלָּה, נִתְּתַקְנָה וְנַעֲשִׂית שְׁתַּהֲיָה כְּתוּבָה בְּסִפְרֵיהֶם, וְכַמוֹ שְׂמוּבָא (מְרֹדְכִי, שְׁבַת שְׁצו; טוֹרֵי־זָהָב, אֲרַח-חַיִּים שְׁלד, סק"א): "שְׁבִשְׁבִיל־זֶה אֵין שׁוּם שׁוּם

בְּפָרוּשׁ בְּכָל הַמְּגִלָּה מַחְמַת-זֶה, שֶׁתַּהֲיָה כְּתוּבָה בְּסִפְרֵיהֶם".

כִּי כָּל עֵקֶר בְּחִינַת הַמְּגִלָּה, הוּא בְּחִינַת הַכְּתָב שֶׁנַּחֲקַק וְנִכְתַּב בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מְרֹדְכִי, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה הַנֶּס שֶׁל מַפְלַת הָמָן, כַּנ"ל. (עֵין לְהַלֵּךְ לְקוּטֵי-מִזְהַר"ן ח"א יז, הַמּוּבָא בְּמַעֲרַכַת "מְגִלַת אֶסְתֵּר", בְּפָסוּק (אַסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי").

עג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פּוֹרִים ד, ה)

ה'מְגִלָּה' הוּא לְשׁוֹן 'הַתְּגַלּוֹת', כַּמּוּבָא (פְּרִיעֲזֵי-חַיִּים, פּוֹרִים פ"ה) - כִּי נִתְּגַלָּה 'תּוֹרָה חֲדָשָׁה', עַל-יְדֵי שְׁנֵתְגַלָּה 'אוֹר הָאֱהָבָה שֶׁבַדְעַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה', שֶׁמִּשָּׁם יוֹנְקַת הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה שְׁלָנוּ.

וְעַל-כֵּן לֹא נִתְּנָה [הַתּוֹרָה], עַד אַחַר שְׁבַע 'עֲמָלֵק', וְהַכְּנִיעוּ אוֹתוֹ. כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, תְּלוּי ב'הַכְּנַעַת עֲמָלֵק', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּלָפָה שֶׁיִּנְיֻקְתָּה מִהַסְּתָרָה, בְּבַחֲנֵינָת הַקְּלָפָה הַשְּׁנִיָּה, שֶׁאֵין שָׁם שׁוּם 'טוֹב', וְהוּא 'כְּלוֹ רַע', וְאֵין שָׁם שׁוּם 'שְׂכָל' וְשׁוּם 'נִיצוּץ-דְּקָדְשָׁה'.

וְכַשְׁמִכְנִיעִין אוֹתוֹ - אַזִּי נִתְּגַלָּה ה'הַסְּתָרָה', וְאִזִּי זוֹכִין ל'תּוֹרָה' - כִּי כָּל הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, יוֹנְקַת מִבְּחִינַת ה'אֱהָבָה-שֶׁבַדְעַת, שֶׁהוּא 'אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה'.

וְעַל-כֵּן קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בִּימֵי אַחַשְׁוֵרוּשׁ - כִּי עֵקֶר קִבְּלַת-הַתּוֹרָה תְּלוּיָה ב'הַכְּנַעַת הָמָן-עֲמָלֵק', כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵין בְּהַמְּגִלָּה שׁוּם שָׁם בְּפָרוּשׁ, רַק בְּרָמְז בְּרֵאשִׁי-תְּבוּת - כִּי הוּא

בְּחִינַת 'אוֹר־הַגְּנוּז', בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה שְׁנֵת־גְּלָה אֵז - שְׁשֵׁם הוּא לְמַעַלָּה מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת.

עז.

(לקוטי־הַלְכוֹת, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, ז)

זֶה בְּחִינַת 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'קְרִיאַת הַתּוֹרָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'יִרְאָה' - כִּי צְרִיכִין לְעֻמַּד בְּשַׁעַת הַקְּרִיאָה, בְּאִימָה וְיִרְאָה וְרַתַּת וְזִיעַ, כְּמוֹ בְּשַׁעַת מִתְּן־תּוֹרָה, כְּמוֹבָא בְּכָל הַסְּפָרִים.

וְעִכְשׁוּ מִמְּשִׁיכִין הִירְאָה בְּשֶׁכַל עֲלִיּוֹן מְאֹד מְאֹד, עַל־יְדֵי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', שֶׁהִיא 'פְּרָסוּמֵי נֶסֶא' - שְׁמִפְרָסִים: שְׁאִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, כִּי־אִם מִהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ, כְּמוֹ שְׁרְאִינוּ בַּחוּשׁ בְּתַקְוָה הֵנֶס הַנּוֹרָא הַזֶּה, עַל־יְדֵי 'מַפְלַת הַמֶּן' וְגִדְלַת מְרֻדְכִי.

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז; ט, ג): "וְרַבִּים מֵעַמִּי הָאָרֶץ מִתִּיַּהֲדִים כִּי נָפַל פַּחַד מְרֻדְכִי עֲלֵיהֶם" - "פַּחַד מְרֻדְכִי" דִּיקָא, בְּחִינַת 'יִרְאָה' עַל־אָה.

עה.

(לקוטי־הַלְכוֹת, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, כה)

עַל־כֵּן "אִין קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים" (מְגִלָּה יד, עֲרִכִין י:) - כִּי הַלֵּל הוּא בְּחִינַת 'בְּטוּל מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, בְּחִינַת: "הַלְלוּ עַבְדֵי ה'" (תְּהִלִּים קיג, א), "וְלֹא עַבְדֵי פְרַעֲה" (מְגִלָּה וְעֲרִכִין שֵׁם). וְזֶה אִין שִׁיךְ בְּפוּרִים - כִּי "אֶכְתִּי עַבְדֵי אַחְשָׁרוּשׁ אָנָן" (שֵׁם). כִּי 'מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה' שֶׁהִיא 'מְלָכוֹת אַחְשָׁרוּשׁ', לֹא נִתְבַּטַּל אֵז.

אָבֵל בְּאַמַּת: זֶהוּ עֵקֶר תַּקְוָה הֵנֶס, וְעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר קִיּוּם שְׁלָנוּ בְּגִלּוֹת הַזֶּה.

וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל פֶּסַח וְשִׁלְש־רְגָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בְּטוּל מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה' - לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עֵתָה בְּגִלּוֹת הַזֶּה שְׁמִלְכֵי הָעַבּוּ"ם מוֹשְׁלִים עָלֵינוּ, כִּי־אִם דִּיקָא עַל־יְדֵי 'תַּקְוָה הֵנֶס' שֶׁל פּוּרִים, שְׁמִגְלָה לָנוּ: שְׁגָם עֵתָה בְּגִלּוֹת הַזֶּה "מְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט). וְעַל־כֵּן "פּוּרִים הַכְּנָה לְפֶסַח", כְּמוֹ שְׁמִבְאָר בְּסִמְּן ע"ד בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא.

וְזֶהוּ (מְגִלָּה וְעֲרִכִין שֵׁם): "דְּבַר אַחֵר, קְרִיאַתָּה זֶהוּ הַלֵּילָא" - הֵינּוּ: כִּי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' הוּא עֵקֶר ה'הַלֵּל'. כִּי כָּל הַהַלֵּל שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים בְּכָל הַיָּמִים־טוֹבִים - לֹא הָיָה לָנוּ פַחַח לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת הַהֶאֱרָה וְהַמְּחִין שֶׁל הַיָּמִים־טוֹבִים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת 'הַלֵּל' שֶׁהוּא 'מְחִין גְּמוּרִים' - כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', שְׁמִפְרָסִים שְׁגָם "בְּעַבְדָּתְנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹקֵינוּ" (עֲזָרָא ט, ט), וְגַם עֵתָה "מְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

וְעַל־כֵּן "מִתֵּר בַּעֲשִׂית מְלֹאכָה" (שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְבַּח־חַיִּים תַּרְצוּ, א) - כִּי אֵז מִמְּשִׁיכִין ה'קְדוּשָׁה' שֶׁהִיא ה'יִרְאָה', אֶפְלוּ בְּעַת הָעַבְדּוּת, שְׁזֵהוּ עֵקֶר הַתַּקּוּן. וְזֶה עֵקֶר הֵנֶס שֶׁל פּוּרִים.

וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שְׁלָמָה שֶׁל מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ - עַל־יְדֵי שְׁאֵנוּ מִמְּשִׁיכִין מְלָכוֹתוֹ וְיִרְאָתוֹ עָלֵינוּ, "אֶפְלוּ בְּעַבְדוּתְנוּ" - אֶפְלוּ בְּעַצְמָם גְּלוּתְנוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת.

עו.

(לקוטי־הַלְכוֹת, נְחֻלוֹת ד, כא)

"מְקַרָּא מְגִלָּה" - זֶה בְּחִינַת ה'תּוֹרָה' שְׁנֵת־חֲדָשָׁה וְנִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי רַבּוּי הַתַּפְּלוֹת.

– ענייני 'משלוח מנות' –

עז.

(לקוטי הלכות, נטילת ידים לסעודה, ד)

זה בחינת 'סעדת פורים' ו'משלוח מנות' –
 כי עכשו ה'אכילה' בקדשה, בבחינת
 'הארת הרצון', כי נמשכת מה'רמזים' שיש
 ב'ים החכמה'.

ועל-כן "כל אחד שולח לחברו מנות
 מסעדת פורים" – כדי לרמז לו
 על-ידי-זה ה'רמזים' שיש ב'ים החכמה'.

כי כבר מבאר בתורה הנ"ל (ח"ב ז):
 "שהעקר שכל אדם ידבר עם חברו
 ב'ראת-שמים, ויאיר לו ויקבל ממנו 'הארת
 הרבי', שמאיר בבו ותלמיד שמלא כל הארץ
 כבודו וה' אתנו" וכו'.

ו'עקר שלמות הארת-הדעת, הוא על-ידי
 ה'רמזים' וכו', שמהם ה'פרנסה
 דקדשה' של ישראל, שהיא בחינת 'מן',
 בחינת (מכילתא פרשת ויסע פרשה ב): "לא נתנה
 תורה אלא לאוכלי המן", שנאמר בו (שמות
 טז, טז): "כי לא ידעו מה הוא", בחינת "תכלית
 הידיעה אשר לא נדע".

רק בדרך 'רמזים' יכולים לרמז לכל אחד
 לפי ערכו, 'תכלית הידיעה הזאת',
 שהוא 'השגת משה', שהוא בחינת 'הרבי
 האמת', שהוא בחינת 'מן' שירד בזכותו –
 שהוא יודע להאיר 'תכלית הידיעה הזאת',
 על-ידי ה'רמזים' וכו'.

וזהו בחינת (אסתר ט, יט-כב): "משלוח מנות
 איש לרעהו", וכנ"ל: ששולח כל
 אחד לחברו מנות, שהם מיני אכילה של
 'סעדת פורים', שבהם מלבשים ה'רמזים'
 הנ"ל – כדי שיאיר כל אחד בחברו הידיעה

כי מבאר שם בהתורה (ח"א ב): "שכל
 התורה שאדם לומד, היא באה בתוך
 התפלה, והם מחזקין זה את זה", עין-שם.

ועל-כן מי שרוצה לזכות לחיים אמתיים,
 צריך שניהם – עסק התורה
 והתפלה, כי "הם מחזקים זה את זה", כמו
 שמבאר שם.

ועל-כן 'מרדכי' שהיה מרבה בתפלה –
 היה מרבה בעסק התורה עם
 תלמידים, כמו שאמרו רז"ל (פרקי-דרבנאליעור
 פמ"ט): "שהיה ראש לסנהדרין"; ונקרא (מנחות
 סה): "פתחיה – שהיה פותח בדברים ודורשן".

ועל-ידי ה'תורה' שעסק – נתחזקה
 ה'תפלה', עד שפעל בקשתו. וכן
 על-ידי ה'תפלה', נתחזקה ה'תורה', שהוא
 בחינת 'נשמות', ונתחדשה מחדש בבחינת
 'עבור', עד "שזכו לקבל את התורה מחדש",
 כמו שאמרו רז"ל (שבת פח. – על אסתר ט, כז):
 "קימו וקבלו" וכו'.

וכל-זה זכו, על-ידי רבוי התפלה, שעל-
 ידי-זה נתחדשה התורה כנ"ל,
 ועל-ידי-זה הדר קבלה אז מחדש, וכנ"ל.

וזהו בחינת 'המגלה הקדושה', שהוא
 בחינת 'התחדשות-התורה', "שקבלו
 אז מחדש", על-ידי רבוי התפלות ו'התורה
 שעסקו', שעל-ידי-זה נתלבשה ה'תורה'
 בתוך ה'תפלה'.

עד שנתחדשה לגמרי, וזכו לבחינת "תורה
 חדשה" שהיא ה'מגלה הקדושה',
 שהיא בחינת 'ספר-תורה', כמו שאמרו רז"ל
 (מגלה יט): "שהיא שוה בכל דיני פתיבתה
 כספר-תורה", וכנ"ל.

הַקְדוּשָׁה הַנִּלְכָּד, עַל־יְדֵי הַרְמְזִים הַנִּלְכָּד וְכוּ',
וְכַנִּלְכָּד.

ע.ח.

(לקוטי־הלכות, ברכות הַרְאִיָּה וְשִׁאָר בְּרִכּוֹת פְּרָטִיּוֹת ד, יב)
זָהוּ בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט): "מְשַׁלֵּחַ מְנוֹת אִישׁ
לְרַעְהוּ" וְכוּ' - בְּדֵי לְהַגְדִּיל הָאֲהָבָה
וְהַשְּׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרַעְהוּ, עַל־יְדֵי הַמְשַׁלֵּחַ
מְנוֹת' שְׂשׁוּלְחִין מְזָה לְזָה.

ע.ט.

(לקוטי־הלכות, ערובי־תְּחִוּמֵי ד, יח)
זָהוּ בְּחִינַת "מְשַׁלֵּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ"
(אֶסְתֵּר ט, יט-כב) - בִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ
"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ, וְעַל־כֵּן כָּל
אֶחָד שׁוֹלֵחַ מֵהָאָרֶז שְׁלוֹ לְחֵבְרוֹ, בִּי כָּל אֶחָד
צָרִיךְ לְהֵאִיר בְּחֵבְרוֹ מֵהָאָרֶז וְהַשְּׁגָתוֹ.

וְזָהוּ (נְחֻמָּיָה ח, י): "אֲכָלוּ מַעֲדָנִים וְשָׂתוּ
מִמִּתְקִים, וְשַׁלְּחוּ מְנוֹת לְאִין נְכוּן לוֹ
וְכוּ', בִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעַזְכֶּם" - בִּי בְּשִׁזְכִּין
לְבְּחִינַת "חֲדוֹת ה'" וְכוּ' - הֵינּוּ בְּחִינַת "נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמַע" וְכוּ', וְזָה מֵאִיר בְּתוֹךְ הָאֲכִילָה, וְזָה
בְּחִינַת 'פּוֹרִים' - שְׂאֵז צָרִיכִין לְשַׁלֵּחַ מְנוֹת,
לְהֵאִיר כָּל אֶחָד בְּחֵבְרוֹ וְכוּ', כַּנִּלְכָּד.

פ.

(לקוטי־הלכות, פזורים ה, טז)

זָה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט-כב): "מְשַׁלֵּחַ מְנוֹת
אִישׁ לְרַעְהוּ" - לְהֵרְאוֹת גְּדֹל הַתְּפַשְּׁטוֹת
הָעֵינַיִן טוֹבָה עֲכָשִׁיו, שְׁכָּל אֶחָד עֵינּוֹ טוֹבָה
וְיִפָּה בְּחֵבְרוֹ, וְשׁוּלְחִין מְנוֹת זֶה לְזָה, וְזָה לְזָה
- שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת "טוֹב־עֵין", שְׁכָּל אֶחָד
עֵינּוֹ טוֹבָה בְּחֵבְרוֹ.

פ.א.

(לקוטי־הלכות, עבודת־אֵלִילִים ג, טז)

וְזָה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט-כב): "וּמְשַׁלֵּחַ מְנוֹת
אִישׁ לְרַעְהוּ" - בִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ

שְׂיִתְחַבֵּר וְיִכְלַל בְּחֵבְרוֹ, עַל־יְדֵי מְשַׁלֵּחַ
מְנוֹת' מְזָה לְזָה.

כִּי כְּשֶׁמְכַנְיַעִין הַמְדַמָּה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת
'פּוֹרִים' - אֵזִי כָּל אֶחָד מְרִים וּמַגְבִּיָּה אֶת
חֵבְרוֹ מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְשַׁלֵּחַ
מְנוֹת מְזָה לְזָה, בְּדֵי שְׂיִכְלַל כָּל אֶחָד בְּחֵבְרוֹ,
לְהוֹרוֹת: שְׂעַכְשָׁיו שְׂנִכְנַע הַמְדַמָּה' שְׂבְּכָל
הַמְדַרְגּוֹת.

כִּי 'הֶמֶן הַרְשָׁע' יִמַּח־שְׁמוֹ, הִיָּה כָּלוּל מְכָל
הָרַע שְׂבַמְדַמָּה' שְׂבְּכָל הַמְדַרְגּוֹת.
וְעַכְשָׁיו שְׂנִכְנַע וְנִפְּל עַל־יְדֵי 'תְּקוּף הַנֶּסֶם שֶׁל
פּוֹרִים', עַל־כֵּן עֵתָה כָּל אֶחָד נִכְלָל בְּחֵבְרוֹ, כִּי
כָּל אֶחָד מְרִים וּמַגְבִּיָּה אֶת חֵבְרוֹ. וְזָה בְּחִינַת
"מְשַׁלֵּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ", וְכַנִּלְכָּד.

פ.ב.

(לקוטי־הלכות, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, כב)

"וּמְשַׁלֵּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" (אֶסְתֵּר ט, כב),
מוֹבֵן בְּפָנּוֹת (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, פּוֹרִים
פ"ו): שְׂאִישׁ הוּא בְּחִינָה גְּבֹהָה, וְרַעְהוּ הוּא
בְּחִינָה נְמוּכָה מְאֹד מְפִנּוּ. אֵד בְּשִׁיזְרָד
הַבְּחִינָה גְּבֹהָ שְׂנִקְרָאת 'אִישׁ' בְּעוֹלָם לְמַדְרַגָּה
הַתְּחִתּוֹנָה - אֵזִי נִקְרָא גַם הַבְּחִינָה וּמַדְרַגָּה
הַתְּחִתּוֹנָה 'רַעְהוּ' שֶׁל הָאִישׁ הַנִּלְכָּד, שֶׁהוּא
הַבְּחִינָה הַגְּבוּהָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת (רוֹת ד, ז): "שְׁלַף
אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרַעְהוּ", עֵינַיִן־שָׁם.

הֵינּוּ: שְׂבַפּוֹרִים נִמְשָׁךְ הָאָרֶז נִפְּלָא וְחֶסֶד
נִפְּלָא מְאֹד, עַד שְׁכָּל הַמְדַרְגּוֹת
הַגְּבוּהוֹת, מֵאִירִין בְּמַדְרַגּוֹת הַנְּמוּכוֹת מְאֹד,
כְּאֵלוֹ הֵם שְׁוִין בְּבְּחִינַת 'אִישׁ' וְרַעְהוּ' - שְׂזָהוּ
בְּחִינַת (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׁאַלוּ אִישׁ לְרַעְהוּ
לְשָׁלוֹם", הַנִּקְרָא בְּמִשְׁה וַיִּתְרוֹ, וְאָמְרוּ רַז"ל
(רש"י שם): "מִי הַקְּרוֹי אִישׁ, זֶה מִשְׁה".

וְכַמָּה הִיָּה רְחוּקִים זֶה מְזָה. מִשְׁה קָבַל
הַתּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה, וַיִּתְרוֹ נִתְגַּדֵּר

מִמְקוֹם רְחוֹק וְטָמֵא מְאֹד, כִּי לֹא הֵנִיחַ עֲבוּדֵי-הַזָּרָה שְׁלֹא עֲבָדָהּ, בַּפֶּרֶט בַּעֲת שְׂבָא לְמֹשֶׁה, שְׁעָדִין לֹא נִתְגַּיַר, רַק שֶׁרָצָה לְהַתְגַּיַר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן קוֹרְאִים 'אִישׁ' וְרַעְהוּ'.

כִּי כִּן דְּרָכּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגִּבּוֹהַּ מְאֹד, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת מֹשֶׁה - שֶׁהוּא מוֹרִיד אֶת-עַצְמוֹ וּמְקַרֵּב אֶת-עַצְמוֹ כְּלִכְפֹּה, לְמִי שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה רְצוֹן לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֵמֶת - הוּא מְקַרֵּב אֶת-עַצְמוֹ אֵלָיו כְּלִכְפֹּה, בְּאִלוֹ הָיָה 'חֲבֵרוֹ' מִמֶּשֶׁה, בְּאִלוֹ הֵם 'אִישׁ' וְרַעְהוּ'.

וְזֶה סוּד "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי הַמְּנוֹת שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהֵם 'מִיָּנִי מֵאֲכָל וְסַעֲדָה שֶׁל פּוֹרִים, הֵם בְּבַחֲנִינַת 'יְרָאָה', כִּי עֵקֶר הַ'יְרָאָה' מִתְגַּלֶּה בַּעֲת הָאֲכִילָה - שֶׁזֶּהוּ גְדֹל מַעֲלַת 'סַעֲדַת פּוֹרִים', שִׁיקְרָה מְאֹד, מִחֲמַת שְׂאֵז מְאִירָה 'יְרָאָה נִפְלְאָה' מְאֹד. וְעֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַ'יְרָאָה', הִיא בַּעֲת הָאֲכִילָה וְהַסַּעֲדָה, בְּבַחֲנִינַת (רוֹת ב, יד): "לֶעֱתָ הָאֲכָל גְּשִׁי הַלֵּם", כִּמּוֹבָא בְּלִקוּטֵי-הַתְּנַיִנָא (סִימָן עז).

וְאִלוֹ הַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים הַקְּדוּשׁ, שֶׁהֵם בְּבַחֲנִינַת 'יְרָאָה וְדַעַת נִפְלְאָה - עַל-כֵּן נִקְרְאוּ מְנוֹת, בַּחֲנִינַת 'מֵן שְׂאֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, שֶׁהִיָּה 'דַּעַת נִפְלְאָה, בַּחֲנִינַת 'יְרָאָה קְדוּשָׁה'.

פג.

(לִקוּטֵי-הַלְכוּת, אֲפוּטְרוֹפּוֹס ב, י)

זֶה בַּחֲנִינַת (אֲסֵתֶר ט, יט-כב): "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - דְּהֵינּוּ: שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁלַּח לְחֲבֵרוֹ מִהַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים'.

זֶה בַּחֲנִינַת מַה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁם בַּמְּאֵמֶר הַנ"ל (ח"א כא, ט): "שְׁמִי שְׂזוּכָה לְבַחֲנִינַת 'הַתְּגַלּוֹת-הַמְּקִיפִים, הוּא צָרִיךְ לְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים, וּלְגַלּוֹת הַסְּגָלָה לְעַם סְגָלָה - דְּהֵינּוּ: לְדַרְשׁ בְּרַבִּים וּלְגַלּוֹת לְאַחֲרִים, מַה

שְׂזוּכָה שְׁנִתְגַּלְּהָ לּוֹ מִ'הָאֲרַת-הַמְּקִיפִים' הַנ"ל וְכוּ, עֵינֵי-שָׁם.

וְזֶה בַּחֲנִינַת "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי הַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים, הֵם בַּחֲנִינַת 'הָאֲרַת-הַמְּקִיפִים' וְכוּ. וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד מְחַיֵּב לְשַׁלַּח לְחֲבֵרוֹ מִהַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים' "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" - כְּדִי לְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים.

כִּי הַמְּשַׁלֵּחַ מְנוֹת' שְׂשׁוּלְחִין אֶחָד לְחֲבֵרוֹ מִהַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים' - זֶה מְרַמֵּז עַל הַמְּקִיפִים' שְׂזוּכִין בְּפוֹרִים, שֶׁהֵם מְאִירִין בַּהַמְּאֲכָלִים כַּנ"ל - שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְגַלּוֹת וּלְהֵאִיר בְּחֲבֵרוֹ הָאֲרָה זֶה וּלְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים, כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" - לְשׁוֹן 'מֵן, כִּי הֵם בַּחֲנִינַת 'מֵן, שֶׁהוּא [ה'מֵן' הוּא] 'דַּעַת' (לִקוּטֵי-מִזְהָרִין ח"א נו), בַּחֲנִינַת [ה'מֵן' הוּא] "מֵאֲכָל שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא" (תְּנִינָה יב). וְעֵקֶר מֵאֲכָל הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד-לְבָא, זֶה בַּחֲנִינַת 'הַשְּׂגַת הַמְּקִיפִים' שִׁתְּגַלּוֹ לְעֵתִיד וְכוּ.

וְעַל-כֵּן "צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁלַּח לְחֲבֵרוֹ" - כְּדִי לְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים כַּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה, מִתְחַבֵּרַת הַנְּשֻׁמָּה עִם הַגּוֹף, וּמְאִיר הַמְּקִיף לְפָנָיו, כִּי 'גּוֹף וּנְשֻׁמָּה' הֵם בַּחֲנִינַת 'פְּנִימִי וּמְקִיף, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'אֲכִילַת פּוֹרִים' - עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא מְאִירִים הַמְּקִיפִים'. וּמֵאלוֹ הַמְּקִיפִין' הַמְּתַגַּלִּין בְּפוֹרִים שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים בַּהַמְּאֲכָלִים - שׁוּלַח כָּל אֶחָד לְחֲבֵרוֹ 'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת, כַּנ"ל.

פד.

(נְחַת-הַשְּׁלָחַן, אֲרוּחֵי-חַיִּים סִימָן תרצד - הָרַב מִטְּשַׁעְהָרִין ז"ל)

בְּעֵינַיִן 'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת' - יִשְׁלַח מֶרְפוּעוֹ: כִּי עַל-יְדֵי 'הָאֲרַת-הַמְּחִין' שְׁנִמְשָׁכִין

אז - נמשך שלום גדול בין איש לרעהו. כי "עקר השלום תלוי בדעת" (לקוטי מוהר"ן ח"א נו, ו), ועל-כך "שולחין מנות איש לרעהו", באהבה וחבה ושלום גדול.

וכמו-כן גם ברוחניות - צריך להטיב מטובו לאחרים, ולהשפיע שפע הדעת והמחין גם לחברו, וכן חברו ישפיע בו הארת דעתו, בבחינת (תרגום ישעיהו, ו, ג): "ומקבלין דין מן דין".

וזו בחינת "משלוח מנות" - כי ה'מן' הוא בחינת 'דעת', כידוע (לקוטי מוהר"ן שם).

כי צריכין להשפיע לחברו, כל אחד כפי בחינתו. זה יש לו בחינת מחין כאלו שהם בחינת מיני 'מתיקה', וזה יש לו מחין כאלו שהם בחינת 'חורפא' [חרוף], וצריכין לכוללם זה בזה, בבחינת "ומקבלין דין מן דין" הנ"ל.

וזו (מגלה ז): "שספר אביי עוד מענין רבוי מיני מאכלים שהיו אצל מרי בר מר לכבוד סעדת פורים; וסים אביי ואמר: הינו דאמרי אנשי, בפין עניא ולא ידע". [העניי הזה הוא רגיל ברעב, ולא ידע הוא בעצמו, כמה היה יכול לאכול לשזבעו].

וזו גם-כן מוסר גדול לעניינינו: כי לפעמים נדמה לאחד, כי יש לו בעצמו בחינת מחין ודעת, ולמה לו להשתדל לקבל מחברו.

ובאמת הוא טעות - כי צריך האדם להחזיק עצמו פעני בדעת, ומה שנדמה לו שהוא שבע ומלא רצון מבחינת המחין שלו בעצמו, זה בעצמו מחמת גדל עניות דעתו, על-כן לא ידע ולא מרגיש כלל אם הוא רעב, וצריך לקבל מחברו.

וזו אמר כנגד בחינת ה'מלכות' בחינת ה'יצר-טוב' שנקרא (קהלת ד, ג): "מספן וחקם", כי הוא יודע ומרגיש עניותו, כי "לית ליה מגרמיה כלום" (זהר ויחי רלח. רמט: ועוד), רק מצפה ומשתוקק לקבל 'הארת החכמה העליונה'.

וזו שאמר עוד (שם): "אי נמי, רוחא לבסומי שכיחא" - הינו: שהוא שבע באמת מבחינת 'השפעת המחין', אף-על-פי-כן צריך לקבל עוד.

וזו גם-כן בכלל מה שאמרו (שם ז): "שתי מנות לאיש אחד" - הינו: להשפיע בו שכל כזה, שיצפה בכל פעם לקבל עוד.

- ענייני 'מתנות לאביונים' -

פה.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה ושאור ברכות-פרטיות ד, יב)

זה בחינת "מתנות לאביונים" (אסתר ט, כב) - שמרבין לתן בפורים, ו"כל הפושט יד לטל, נותנין לו" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן-ערוך ארבע-חיים תרצד, ג), הפל פדי להרבנות ה'שלום', בחינת (אבות פ"ב מ"ז): "מרבה צדקה מרבה שלום".

פו.

(לקוטי-הלכות, ענין ארבע פרטיות א, ג)

זה בחינת "מצות מתנות לאביונים" בפורים - כי על-ידי ה'צדקה' מכניעין 'קלפת המן', שהוא בחינת 'פגם-הברית'.

ועל-כן רצה המן לבטל צדקות ישראל, כמו שכתוב (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל על גנזי המלך" -

כְּדֵי לְבַטֵּל בַּח הַשְּׁקָלִים, כַּמּוּבָא - מֵאַחַר שְׂיָדָע: שֶׁעָקַר הַכְּנָעָתוֹ, שֶׁהוּא אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, פְּגַם־הַבְּרִית, הוּא הַצְּדָקָה בְּנִ"ל - עַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל הַצְּדָקָה, עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעָתוֹ לְמִקּוּמוֹת אַחֲרָיִם.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ "הַפֶּר עֲצָתוֹ וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתּוֹ" (וְעַל־הַנְּסִים), אֲדַרְבָּא: נָתַן בַּח בַּצְּדָקָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וְלְבַטֵּל בַּח שֶׁל "עֲשֵׂרֵת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף" (אֲסֵתֵר ג, ט), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג.): "כְּבָר הַקּוֹדִימוֹ שֶׁקְלִיָּהֶם לְשֶׁקְלִיָּד".

פז.

(לקוטי־הלכות, פורים ב, א)

זֶה בְּחִינַת 'מִתְנַזֵּת לְאֲבִיּוֹנִים' שְׁנוֹתַיִן בְּפוּרִים - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבֶּה הָאֱהָבָה וְהַשְּׁלוֹם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'אֹוִיר הַנֶּחַ וְהַזָּד', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְתָּבִין דְּבָרֵי מְרֻדְכֵי בְּסִפְרֵיהֶם, בְּבְחִינַת (אֲסֵתֵר ח, יז): "וַיִּמָּצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכֵי". (עֵינ לְעֵיל עֲנִינֵי מְקַרָא מְגִלָּה מְהֻלְכָה הַזֹּאת, וְלַהֲלֹךְ מֵעֶרְכַּת מְגִלַּת אֲסֵתֵר, בְּפִסּוּק הַזֶּה).

פח.

(לקוטי־הלכות, פורים ד, ג)

"וּמִתְנַזֵּת לְאֲבִיּוֹנִים" (אֲסֵתֵר ט, כב) - זֶה בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹת'. כִּי עָקַר 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹת', בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת מְלַכּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ', הוּא עַל־יְדֵי 'צְדָקָה' - 'אֲנִי בַצְּדָק אֶחְזָה פְּנִידָה" (תְּהִלִּים יז, טו), כַּמּוּבָא (בְּבֵא־בְתָרָא י).

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים שָׂאז נִתְגַּלָּה הָאֹוִר הַגְּנוּז וְהַסְּתוּם' - עַל־כֵּן אָנוּ מְגַלִּין אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה'.

כִּי זֶה הָעָקַר: לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגַלּוֹת לְגַלּוֹת הַסְּתָרָת אֱלֹקוֹתוֹ לְכָל הָעוֹלָם. "לְמַעַן

יִדְעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" (מְלַכִּים־א ת, ס). וְעַל־כֵּן כְּשֶׁזֹּכִינ בְּפוּרִים לְאֹוִר הָאֱהָבָה שְׂבִדְעָתוֹ, שֶׁהוּא 'אֹוִר־הַגְּנוּז', אָנוּ צְרִיכִין לְגַלּוֹת הַסְּתָרָה זֹאת, וְעָקַר 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ', הוּא עַל־יְדֵי 'צְדָקָה'.

פט.

(לקוטי־הלכות, פורים ה, טז)

זֶה בְּחִינַת (אֲסֵתֵר ט, כב): "וּמִתְנַזֵּת לְאֲבִיּוֹנִים" - כִּי אָנוּ צְרִיכִין לְתַן 'צְדָקָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת (מְשָׁלִי כב, ט): "טוֹב־עֵינ הוּא יְבָרַךְ, כִּי נָתַן מִלְּחָמוֹ לְדָל". וְעַל־כֵּן "בְּפוּרִים כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל נוֹתְנִים לוֹ" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים תְּרַצד, ג) - כִּי אִז אֵין שׁוּם יְרַעֲעִין כָּלֵל, רַק 'טוֹב־עֵינ' - שְׁנוֹתַיִן בְּעֵינ יָפָה וְטוֹבָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל.

צ.

(לקוטי־הלכות, קרחָה וּכְתָבֶת־קַעֲמַע ג, כא)

עַל־כֵּן בְּפוּרִים "כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל, נוֹתְנִין לוֹ, אֲפֹלוּ עֲבוּ"ם" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים, תְּרַצד, ג) - כִּי כָּל־זֶה מוֹרָה עַל דְּבוּי הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (גִּטִּין סא.): "מְפָרְנִסִּין עֲנִי עֲבוּ"ם עִם עֲנִי יִשְׂרָאֵל, מְפָנִי דְרַכֵּי שְׁלוֹם".

אָבֵל עֲכָשִׂיו בְּפוּרִים, צְרִיכִין לְקַיֵּם זֹאת בְּיוֹתֵר, כִּי עֲכָשִׂיו צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ 'שְׁלוֹם גְּדוֹל', אֲפֹלוּ עִם 'אֲמוֹת הָעוֹלָם' - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁוּבוּ בְּכֵם לְאֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי דְבוּי הַשְּׁלוֹם, בְּחִינַת (צַפְנִיָּה ג, ט): "אִז אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְרוּרָה" וְכו'.

שְׂפָה בְּחִינַת (אֲסֵתֵר ט, א): "וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַפּוּה בְּשִׁנְאֵיהֶם" - כִּי הֵם יִשְׁוּבוּ אֵלֵינוּ לְאֲמוּנַתָנוּ, וְאֲנַחְנוּ נִשְׁלַט בָּהֶם כְּרַצוֹנָנוּ, כִּי יִתְהַפְּכוּ לְאֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל' בְּחִינַת: "אִז אֶהְפֹּךְ" וְכו' בְּנִ"ל.

כי עכשיו הם מתקנאים בנו על שאנו חזקים באמונתנו, ומחמת־זה הם מתגרים בנו, וזה עקר תקוף הגלות והשעבוד שסובלים מהם. אבל לעתיד יתהפך הדבר, בחינת "אז אהפך" - שאדרבא, יתהפכו ברצונם לאמונתנו, על־ידי רבוי השלום שיהיה אז, כמו שכתוב (ישעיה ב, ד): "לא ישא גוי אל גוי חרב" וכו'.

ואז נשלט בהם מרצונם כי יכניעו עצמן אלינו מרצונם. וזהו בחינת: "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם", פנ"ל.

- עניני סעדת פורים -

צא.

(לקוטי־הלכות, ברפת־הריח וברפת־הודאה ד, ו)

וזה בחינת סעדת פורים, "שהיא מצוה גדולה להרבות בסעדה, לאכל ולשתות ולשמח" (שלתן־ערנד ארח־חיים תרצה, א) - כי אז האכילה בקדשה, בבחינת מזונא דנשמתא. כי אז מכניעין קלפת עמלק, שהוא מזרע עשו שהוא בחינת מזונא דגופא, בבחינת (בראשית כה, כו): "וידו אחזת בעקב עשו".

צב.

(לקוטי־הלכות, פורים א, ז)

על־ידי אכילת סעדה זו של פורים - נתתקן פגם־האכילה, שנהנו מסעדה של אותו רשע (מגלה יב). - שעל־ידי־זה היה פגם־הדעת מאד, וגברה ה'הסתרה'. אבל 'אכילה זו' הוא הפך מזה -

כי הוא בחינת 'שלמות־הדעת', בחינת "לחם מן השמים" (שמות טז, ד), בחינת 'מן'.

צג.

(לקוטי־הלכות, פורים ב, א)

על־כן "מצוה גדולה לאכל בפורים ולהרבות בסעדה מאד" - כי עקר 'שלמות־הדעת' ותקונו, ו'הכנעת הפסילות', שמשם 'יניקת המן' - הוא על־ידי 'אכילה בכשרות' - שזה נעשה על־ידי ה'צדקה' ו'מקרא מגלה'.

ועל־כן "נוהגין לעשות עקר הסעדה סמוך לערב", אחר שעשו התקונים של הפורים, שעל־ידם נשלם ה'דעת' - אז התרה האכילה, והיא מצוה גדולה להרבות בסעדה - כי אז ה'אכילה' הוא עקר 'שלמות־הדעת', פנ"ל.

ועל־כן מתענין קדם פורים תענית אסתר - כי ה'תענית' הוא 'תקון תאות־אכילה'.

- עניני 'משתה יין' ו'שכרות של פורים' -

חוב אינש לבסומי בפוריאי, עד דלא ידע בין ארוור המן לברוד מרדכי. (מגלה ז:)

צד.

(ח"א לג, ג)

הנה יש שני מיני ימים: 'ימי טוב', ו'ימי רע'. כמו שכתוב (קהלת ז, יד): "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה".

הינו: שצריך לאדם להסתכל שם היטב היטב - בודאי ימצא שם 'ימי טוב', הינו 'תורה'. וה'ימים' נקראים 'מדות' וכו',

וה'מדות' הם ה'תורה' וכו', ו'אותיות התורה'
הם המחייב את כל דבר ודבר.

אָלָא כל מה שהמדרגה היא למטה, שם
הם 'אותיות התורה' בצמצום יותר
ממה שהיו במדרגה יותר עליונה, ואינם
מאירים כל־כך כמו למעלה במדרגה
עליונה, כדי שלא להשפיע אור וחיותה יותר
מהראוי.

נמצא: אפלו ב'מזור הקלפות', הינו:
ב'ימי רע', שהם 'מדות רעות'
ו'לשונות עכו"ם' - שם יכולין למצא
'אותיות התורה'.

אָבֵל מחמת רבוי הלבושים ו'גדל
הצמצום', אינם נתראים 'אותיות
התורה', הינו: 'ימי טוב' - על־ידי 'ימי רע'
וה'חשך' השורה עליהם.

אָבֵל מי שכופה את יצרו־הרע, הינו: ה'ימי
רע', הינו: ה'מדות־רעות' - אזי הרע'
נתבלבל לגמרי נגד 'ימי הטוב' שבהם, אזי
אותיות בולטות ונתראים ומאירים ביותר.

כִּי מתחלה, לא היו מאירין כל־כך, כי לא
קבלו אור מלמעלה, כדי שלא יקבלו
ה'ימי רע', יותר מכדי חיונו. ועכשו שנתבטל
הרע, ונשארין 'אותיות התורה' לבד - אזי
מקבלין אור רב מלמעלה.

הינו: ה'ימי רע', הינו: 'לשונות העכו"ם -
נכפפין ונתבטלין כנגדו, ונשארין
'אותיות התורה' בולטין. ואזי מקבלין אלו
'אותיות התורה' אור רב יותר ממה שהיו
מקבלין מתחלה, כי מתחלה לא היו מקבלין
אָלָא כדי חיות הראוי לאותו מקום, כדי שלא
להשפיע יותר מהראוי להם.

כמו שכתוב בכתבי־האר"י (פריי־עץ־חיים פ"ו -
על מגלה ז:): "עד דלא ידע בין ארור

המן לברוך מרדכי" - הינו: שימשיך שפע
להקלפות, 'כדי חיונו', ולא יותר.

עין ב'פריי־עץ־חיים' בכונות פורים פרק ו',
מבאר שם: שצריכין להמשיך חיות
להקדשה הנעלמת בתוך הקלפות, אבל
צריכין להמשיך החיות בצמצום גדול, שזהו
'סוד פונות השכרות של פורים', עין־שם.

אָבֵל כשנפשטין ה'אותיות' מ'הקלפות' -
אזי מקבלין אור רב מלמעלה.

[לקוטי־הלכות, פורים ד: וכשהאדם נופל שם לתקוף
הרע, קלפת 'המך־עמלק' - אזי כשזוכה לשוב משם, יכול
להגיע לקדשה גבה מאד, פי דיקא שם מצמצם ומלבש
אור גבה מאד, 'אור־הגנוז', בחינת 'אור האהבה שבדעת'
שיתגלה לעתיד־לבא, וזהו עצם מעלת יום הפורים. (עין־
שם באריכות)].

צה.

(פונכי־אור, ש'שון־ושמחה א)

בפורים מצוה לקיים מאמר חז"ל (מגלה ז:):
ש"חיב איניש לבסומי" וכו' -
כפשוטו. בן שמעתי מאבי הריני־כפרת־
משכבו (רבי נחמן מטולטשין ז"ל) בשם אדמור
ז"ל, ובשם שאר צדיקי־אמת, שלא פדעת
המפרשים בזה בענין אחר.

צו.

(פונכי־אור, ש'שון־ושמחה א, הערת המעתיק
ר' אלתר טעפליקער ז"ל; ענג־שבת לר'
אפרים ל ז"ל, מכתב מיום י"ב אדר תש"ה)

שמעתי בשם אדמו"ר ז"ל: "שהשכרות
בפורים, הוא תקון לפגם־
הברית!"

צז.

(שיח־טרפי־קדש החדש ח"ג תקיד)

רבנו ז"ל אמר על השתיה בפורים: "נאך
בראנפן, איז נאך תקון־הברית' [עוד

יין־שרף, הוא עוד תקווה־הברית]. (ברוסקה לא היה יין מצוי כל־כך, והיו שותים יין־שרף).

צח.

(טיח־שרפי־קדש החדש ח"ג תקטו)

מוהרנ"ת ז"ל היה שותה בפורים לשכרה, ומקים בפשיטות צווי חז"ל (מגלה ז): "מיחיב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

צט.

(טובות־זכרונות ה)

כשבא מוהרנ"ת לאדמו"ר ז"ל (פורים תקס"ג במענדוועדיבקע - הספור מזבא לעיל באריכות), היה [רבנו] באמצע סעודת שחרית של פורים, והיו שם אנשי העיר שהיו מקרבים לרבנו ז"ל. ענה לו אדמו"ר ז"ל: "אתה היית בכפר בערב לקריאת המגלה, ונשמתך היה אצלי בקריאתי המגלה בפה".
וכבד אותו במשקה המשפר, ואמר לו: "הגם שאתה בא מן הדרך, ומסתמא בלילה לא היה לך מנוחה כל־כך, אף־על־פייכן "חיב איניש לבסומי" (מגלה ז), בפשיטות, לקיים מצות 'מחית עמלק בזה'".

ק.

(לקוטי־הלכות, תפלין ו, כח־ל)

בפורים מפילין ומבטלין את הגאות, שהוא בחינת 'קלפת המן־עמלק'. ואז נחיה השפלות של משה רבנו עליו־השלום' שבכל אבר, שהוא בחינת 'קדשת מרדכי' שנתגלה אז בהארה גדולה ועצומה מאד, אפלו בתקף העשיה, שעל־ידי־זה עקר תקף הגם, בייאם לאו, היה בליה חסו־שלום, כמבאר בכתבי־האר"ל (פרי־עץ־חיים, פורים פ"ה).

הינו: בחינת הארת קדשת אור פני הצדיק, שעל־ידי־זה נמשך בחינת 'ענוה', בחינת 'חיים־נצחיים', שמבטל הגאות, שהוא בחינת 'המן', שהוא בחינת 'סטרא־דמותא'.

ועל־כן אז ה'שמחה' גדולה מאד, בחינת (תהלים טז, יא): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך" - פי 'חיים־נצחיים' הנ"ל, הם עצם השמחה נפלאה.

ועקר ה'ענוה' הוא: לזכות לתכלית הבטול באמת, לבחינת 'ענוה של משה', שהוא בחינת חיים של כל אבר, עד שיוכל להגביה לבו בדרך ה', ואף־על־פייכן יהיה עניו באמת - פי שם הכל אחד, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו".

וזה בחינת (מגלה ז): "חיב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - עד שיגיע ל'בטול' בזה, ששם אין חלוק בין 'ענוה' ל'גדלות', פי שניהם אחד - בחינת 'במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו', כנ"ל.

פי "ארור המן" - זה בחינת 'בטול הגאות', שהוא בחינת 'המן', כנ"ל. ו'ברוך מרדכי' - זה בחינת לברוך ולהאיר מדת הענוה, שהוא בחינת 'מרדכי הצדיק', שהוא בחינת 'משה'.

וצריכין בפורים להתבסס כל־כך - עד שיגיע ל'שמחה' כזאת, שהוא בחינת 'חיים־נצחיים' הנ"ל, שהוא בחינת 'תכלית הבטול', ששם ה'גדלות' וה'ענוה' שניהם אחד, בחינת "במקום גדלתו" וכו', כנ"ל.

קא.

(לקוטי ה'לכות, נפילת אפים ד, ז)

"חַיֵּב אָנֶשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע
בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי" (מגלה ז):
- כִּי בְּפוּרֵים, אִזְ עֵקֶר הַכְּנַעַת זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ,
שֶׁהוּא הָעֲצָבוּת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, ז):
"בְּעֲצָבוֹן תֵּאבְלָנָה". וְצָרִיכִין אִזְ לְהַעֲלוֹת
הַשְּׂמֻחָה מֵעֵמְקֵי הַקְּלָפוֹת - עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל־
יְדֵי הַשְּׂמֻחָה, לְהַשִּׁיג בְּחִינַת הַתְּשׁוּעָה
הַיְכָלִיּוֹן, שֶׁעַל־יָדָם מְשִׁיגִין אִזְר הָאֵין־סוּף,
בְּבַחֲיִנַת (זֹהָר נח סה.): "מְטִי וְלֹא מְטִי" - שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ" כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן "חַיֵּב אָנֶשׁ לְבִסּוּמֵי" - דְּהֵינּוּ:
לְהַשְׁתַּפֵּר בְּפוּרֵים בְּשִׁבִיל שְׂמֻחָה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קד, טז): "וַיִּיָּן יִשְׂמַח לְבָב
אָנוּשׁ". וְצָרִיכִין לְהַגְדִּיל הַשְּׂמֻחָה, עַד שֶׁיִּזְכָּה
עַל־יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת וְהַשְּׂמֻחָה שֶׁל פּוּרֵים, לְבֹא
לְבַחֲיִנַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ" -
שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר אַחֲיִזַּת הַטּוֹב וְהָרַע, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
"בְּרוּךְ מְרַדְכֵי, וְאָרוּר הָמֵן" - עֵקֶר
אַחֲיִזַּתוֹ הוּא מִ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית
ב, ט"ז), שֶׁעֵקֶרוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת (מְשָׁלֵי טז, כח):
"נִרְגַּן מִפְּרִיד אֶלּוּף" - דְּהֵינּוּ: שֶׁמִּפְּרִיד בְּחִינַת
הַ'פְּתֵר', שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֶלּוּף".

כִּי עֵקֶר אַחֲיִזַּת הָרַע, הוּא מֵהַעֲדָר הַיְדִיעָה
וְהַסְתָּרָתוֹ, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִחֻמַּת רְבוּי־אוֹר'
שְׂגוּרָם שְׂבִירַת־כְּלִים, שֶׁזֶּהוּ מִחֻמַּת שְׂאִינָם
כּוֹלְלִים הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה יַחַד.

וְעַל־כֵּן בְּפוּרֵים - אִזְ צָרִיכִין לְהַשְׁתַּפֵּר, עַד
שֶׁיִּבּוֹאוּ לְיַדֵי שְׂמֻחָה כְּזֹאת, עַד
שֶׁיִּזְכָּה לְבַחֲיִנַת "תְּכֵלִית הַיְדִיעָה" הַנ"ל,
שֶׁשֶׁם נִכְלָל הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכָּב יַחַד, שֶׁהֵם
הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר־הַיְדִיעָה - שְׂנִיָּהֶם נִכְלָלִין

וְזֶה זֹכִיךְ עַל־יְדֵי שְׂתִית הַיֵּינ' בְּפוּרֵים,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "יֵינ הַמְשֻׁמַּח" (בְּרֵכּוֹת לה.
יומא עו: סְנַהֲדְרִין ע. לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א יב, ד), שֶׁהוּא
בְּבַחֲיִנַת 'תְּחִיַּת־הַמַּתִּים', שֶׁאִזְ נִזְכָּה לְשִׁתוֹת
מִ"יֵינ־הַמְשֻׁמַּר".

כִּי "יֵינ' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (יומא עו:): - הֵינּוּ: כְּשֶׁאֵין זֹכִיךְ
לְשִׁתוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה, אִזְ נִמְשָׁךְ סְטְרָא־דְמוּתָא
חַס־וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלֵי כג, לא): "אֵל
תָּרָא יֵינ' כִּי יִתְאַדָּם וְכוּ' אַחֲרֵיתוֹ כְּנָחַשׁ יִשְׁךְ
וְכַצְּפַעְנֵי יַפְרִישׁ", וּפְרַשׁ רַש"י: "שֶׁמִּפְּרִישׁוֹ
מִן הַחַיִּים".

וְעַל־כֵּן הַיֵּינ' מְבִיא שְׁנָה שֶׁהוּא אֶחָד
מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה, כִּי "עֵקֶר פְּגָם
עִז־הַדַּעַת הָיָה עַל־יְדֵי הַיֵּינ'" (בְּרֵאשִׁית־דְּבָרָה יט,
ה), שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, וְנִגְזַר
מִיתָה' עַל הָעוֹלָם.

אָבֵל כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם־
הָרֵאשׁוֹן, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת 'תְּחִיַּת־
הַמַּתִּים', וְאִזְ הַיֵּינ' בְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲיִנַת
'הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשְּׁנָה', בְּבַחֲיִנַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג, י):
"וְחַכְּךָ כִּיֵּינ הַטּוֹב וְכוּ' דוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים",
בְּבַחֲיִנַת (שֶׁבַת טז): "חֲמָרָא וְחַיֵּי לְפוּם רַבָּנָן" -
כִּי נִמְשָׁךְ עַל־יְדוֹ בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה', שֶׁהוּא עֵקֶר
הַ'חַיִּים' כַּנ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, טז):
"וַיִּיָּן יִשְׂמַח לְבָב".

וְעַל־כֵּן בְּפוּרֵים שֶׁאִזְ נִמְשָׁךְ הָאֶרֶת
מְרַדְכֵי, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ
בְּחִינַת 'תְּחִיַּת־הַמַּתִּים' - אִזְ הַיֵּינ' בְּקִדְשָׁה,
בְּבַחֲיִנַת "יֵינ הַמְשֻׁמַּח", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּחִיַּת־
הַמַּתִּים', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּכֵלִית הַעֲנוּה
וְהַבְּטוּל', שֶׁהוּא בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע", כַּנ"ל.

יחד, בבחינת "תכלית הידיעה אשר לא ידע", ושם נתבטל כל הרע לגמרי, כנ"ל.

וזהו בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי שם אין שיד לומר 'טוב ורע', כי שם 'כלו אחד, בלו טוב, וכנ"ל.

קב.

(לקוטי הלכות, ברפת הרי"ח וברפת הודאה ד, ל)

"חייב איניש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:). כי ה'שכרות' הוא 'הסתלקות הדעת, ואז נשאר רק 'פחה המדמה' בבבלול גדול, כנראה בחוש: שה'שכור' אין לו 'דעת', והוא מבבלל מאד.

וכל-זה הוא מ'הסתלקות הדעת' ו'בבלול' המדמה, שמשם כל החלומות המבלבלין, ובבלול כל המשגעים, ובבלול של השכור, כמבאר בספרים.

אבל בפורים - אז זוכין להכניע 'זהמת-הנחש' כל-כף, שמשם 'ברור' המדמה' - עד שעל-ידי ה'שכרות' של פורים, שהוא בחינת 'מדמה', זוכין להמתיק 'בבלול-המדמה' ב'ש'שו.

כי אז אין שליטה ל'זהמת-הנחש', שהיא 'כלל הקלפות' והסטר'א-אחרא, להתאחז בה'שכרות', שהוא 'בבלול-המדמה', להמשיך בפירות ואמונות-כוזביות על-ידי-זה חסו-ושלום.

אדרבא: על-ידי ה'שכרות' של פורים 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי' וכנ" - ממתיק ומבטל פגם "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), שרצה לחקר

'שרש הטוב והרע' מהיכן נמשכין, שזהו עקר פגם בבלול-המדמה'.

ועכשו על-ידי ה'שכרות' של פורים, "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - ממתיקין ומתקנין זה הפגם, כי נמתק זה ה'מדמה' ב'ש'שו בפורים, מחמת שאז הוא עקר 'הכנעת המן-עמלק', שהוא 'זהמת-הנחש'. וזוכין להמשיך אז 'אמונה שלמה' על-ידי ה'מדמה', שזהו עקר 'תקוף הנס של פורים'.

קג.

(לקוטי הלכות, ערובי-תחומין ד, יט)

"חייב איניש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:). - כי אז נתהפך ה'ירידה' ל'תכלית העליה', וזוכין לבחינת "שמחת עולם" (ישעיה לה, י), שהוא בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת 'השגה שלעתיד-לבא', שאז יהיה 'כלו תשובה', ואז יהיה נעשין מ'עוונות ישראל' - 'תורה' וכנ"ל.

וזה בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן" - שהוא בחינת כל ה'עוונות' שנמשכין מ'זהמת-הנחש', בחינת (בראשית ג, יד): "ארור אתה" וכנ" - ל'ברוך מרדכי'. כי גם ה'עוונות' נעשים ב'זביות', ונעשה מהם 'תורה', על-ידי ה'תשובה' - בחינת (ירמיה ג, כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו".

קד.

(לקוטי הלכות, תשעה-באב ושר'ר-תעניות ד, כו)

ועל-כן (מגלה ז:): "חייב אנוש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי ה'שכרות' אסור

תמיד, כי על-ידי ה'שכרות' יוכל לקלקל הרבה, כי ה'יין' הוא בחינת גבורות ודינים.

ומי שזוכה לשתות פראוי - אז מעורר שכלו על-ידי ה'יין', בבחינת (יומא עו): "חמרא וריחני פקחין" (היין והריח עשאוני פקח), בחינת (שם): "זכה, נעשה ראש", ואז ממתיקין הדינים על-ידי שתיתו, בבחינת (ערובין סה): "כל המתפתה בינו, יש בו מדעת קונו", כמובא בדבריו ז"ל (סימן כו תנינא).

אבל כששותה יותר מדאי - נתעוררין חס-ושלום ה'גבורות' כל-כה, עד שאין לו כח לעורר שכל בזה' שימתיק דינים באלה, ועל-ידי-זה נתבלבל מחו ביותר, ויכול לקלקל הרבה חס-ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל.

אבל בפנרים - מאיר הארה גדולה ונפלאה, שהוא הארת מרדכי, כמובא בכתבים (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ה), ואז נתעורר ומאיר שכל עליון וגבה בזה, שמאיר עד תכלית העשיה, שעל-ידי-זה נמתקין כל מיני דינים קשים שבעולם.

ועל-כן חיוב אז לשתות ולהשתפר - כדי שיעלה על-ידי השתיה, לשכל עליון וגבה מאד - כי אז יש כח להמתיק כל הדינים שבעולם, על-ידי השכל הגדול העליון מאד, שנתעורר על-ידי מצות ה'שכרות' של פורים, וכנ"ל.

קה

(לקוטי-הלכות, פורים א, ו)

"חיב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז): - כי צריך לעלות אז אל בחינת 'זכרון', בבחינת (דברים כד, ט): "זכור את אשר עשה לך

עמלק" - אל הגורל העליון, שרש הגורלות, ששם כלו טוב, ואין שום רע בכל, רק משם ולמטה מתפצלין שני הגורלות, שהם בחינת "ארור המן, וברוך מרדכי".

קו

(לקוטי-הלכות, פורים ד, ה)

ועל-כן "חיב לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז): - כי שם הוא למעלה-מהדעת, ושם אין שיך לומר "ארור המן" וכו', כי שם הוא כלו טוב, למעלה מהמדות, למעלה מימי טוב וימי רע.

וזה בחינת סוד "פרה אדמה" (במדבר יט, ב) - שהוא בחינת חקה, למעלה-מהדעת, והוא "מטמא טהורים, ומטהר טמאים" - שאי-אפשר להבין זה הסוד, עד לעתיד שיתגלה ה'תורה-הגנוזה'.

קז

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה וחייה טהורה א, ה)

מי שהוא במדרגה גבה מאד מאד - אין מזיק לו 'שתית היין', ואדרבא: יכול לעשות בזה דברים גדולים, ולהשיג השגות גדולות.

כי מי שכבר הכניע לגמרי "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), וברר ה'טוב' מן ה'רע' לגמרי בלי שום שיור בכל - הוא יכול לשתות, כי אין לה'רע' שב'עץ הדעת טוב ורע', שהוא בחינת 'שכרות', שום אחיזה בו. ואזי אדרבא: הוא מברר ה'טוב', ועושה בזה דברים גדולים מאד כנ"ל.

וזה בחינת "שכרות שהתירו בפורים דיקא" - רק ב'פורים' התר ה'שכרות', כי אז הוא עקר הכנעת קלפת עץ הדעת

הנ"ל, כי אז הוא מ'פּלֵת הַמֶּן' שְׁאַחֲזָתוֹ שָׁם, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רז"ל (חלין קלט:): "הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה, מִנֵּינָן? שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): 'הַמֶּן הָעֵץ' וכו'.

וְעַל-כֵּן אֵז הוּא חַיִּיב לְהַשְׁתַּכֵּר - כִּי מֵאַחַר שְׁאֵז אֵין שְׁלִיטָה לְהָרַע שְׁב"עֵץ הַדַּעַת" כִּנ"ל, כִּי אֵזִי בְּפוּרִים הוּא הַכְּנַעְתּוֹ, עַל-כֵּן חַיִּיב גְּדוּל לְהַשְׁתַּכֵּר, כִּי עַל-יְדֵי ה'שְׁכָרוֹת' מְבָרְרִין ה'טוֹב' וּמְמַתִּיקִין הָרָע' לְגַמְרֵי.

כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָה כִּנ"ל, שְׂיֻכַּל לְשִׁתּוֹת כִּנ"ל - הוּא מְרִים אֶת ה'מַחֲוִין' עַל-יְדֵי ה'יִין', עַד שְׁנִכְנַס עַל-יְדֵי-זֶה לְפָנֵי וְלְפָנִים, שְׁשָׁם 'כִּלּוֹ טוֹב'.

וְזָהוּ בְּחִינַת (מְגִלָּה ז): "חַיִּב אֵינֶנּוּ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי" - כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי ה'שְׁכָרוֹת' הַנ"ל ב'פּוּרִים' כִּנ"ל, הוּא מַגִּיעַ לְבְּחִינַת 'לֹא יָדַע', שֶׁהוּא 'כִּלּוֹ טוֹב' כִּנ"ל.

אָבֵל לֹאֹ כָּל אָדָם יָכוֹל לְהַכְנִיס עֵצְמוֹ בְּזָה, וְלֹא בְּכָל-זְמַן יָכוֹל לְהַשְׁתַּכֵּר בֵּינָן חֶסֶת וְשְׁלוֹם, אֲפִלּוּ מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָה - כִּי הַרְבֵּה גְּדוּלִים שֶׁהֵיוּ בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָה מְאֹד, נִכְשְׁלוּ בְּזָה, כְּמוֹבֵא בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ (וַיֵּרָא קי.), כִּי לָזֶה צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה מְפֻלָּג בְּמַעֲלָה מְאֹד.

קח

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּשׁוּר-בְּחֻלָּב ה, יט)

זָהוּ בְּחִינַת גְּדֹל עֵצָם הַשְׁמָחָה שֶׁל פּוּרִים, שְׁשִׁמְחִים אֵז יוֹתֵר מִכָּל הַיָּמִים-טוֹבִים, וְכְמוֹ שֶׁהִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה ז): "חַיִּב אֵינֶנּוּ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי" - שְׁחַיִּבִין לְהַשְׁתַּכֵּר וְלְשִׁמּוֹחַ בְּפוּרִים, "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי".

שִׁיגִיעַ עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְׁמָחָה, לְמַעֲלָה-מֵהַדַּעַת, לְתַכְלִית שְׂרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה, בְּמִקּוֹם שְׁאֵין שָׁם שׁוּם אַחֲזָה לְהָרַע כִּלְל, עַד שְׁאֵין שִׁיךְ שָׁם לֹאמַר "אַרוּר הַמֶּן וּבְרוּךְ מְרַדְכֵי".

כִּי בְּכָל מִקּוֹם שִׁישׁ אַחֲזָה לְקַלְפָּה, אֲפִלּוּ אִם הוּא בְּמַעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁשָׁם הַאֲחֲזָה שֶׁל הַקַּלְפָּה דָּק מִן הַדָּק - שִׁיךְ שָׁם לֹאמַר "אַרוּר הַמֶּן" - שֶׁהוּא דַּקּוֹת הַקַּלְפָּה הַנֶּאֱחָזֵת שָׁם, ו"בְרוּךְ מְרַדְכֵי" - שֶׁהוּא עֵצָם הַקְּדוּשָׁה בְּאֵמֶת.

אָבֵל מְרַדְכֵי עוֹלָה עַל הַכֵּל, עַד שֶׁזָּכָה לְבִטּוֹל אַחֲזָת הַקַּלְפּוֹת עַד תַּכְלִית הַמַּעֲלָה, עַד שֶׁעָלָה לְמִקּוֹם שְׁאֵין לָהֶם שָׁם אַחֲזָה כִּלְל, וְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ הָאָרָה זֹאת לְעוֹלָם, לְדוֹרוֹת.

וְזָהוּ בְּחִינַת 'הָאֵרֶת פּוּרִים', שְׁצָרִיכִין לְשִׁתּוֹת וְלְשִׁמּוֹחַ אֵז, עַד שִׁיעֲלָה לְשָׁם, לְבְּחִינַת הַנ"ל, שְׁשָׁם אֵין שִׁיךְ "אַרוּר הַמֶּן" ו"בְרוּךְ מְרַדְכֵי", כִּנ"ל.

וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֵּת הַשְׁמָחָה שֶׁל פּוּרִים, שְׁעַל-יְדֵי עֵצָם הַשְׁמָחָה הַנִּמְשַׁכֵּת מִשָּׁם, יָכוֹלִין לְשִׁמּוֹחַ גַּם עֵתָהּ בְּגָלוּת הַפֶּר הַזֶּה בְּכִלְל, וְכֵן בְּפֶרְטִיּוֹת הַגָּלוּת, שֶׁהוּא גָלוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמַגְדִּיל הַהָאָרָה הַזֹּאת, יָכוֹלִין לְשִׁמּוֹחַ כָּל הַנֶּפְשׁוֹת אֲפִלּוּ בְּתַקְוָה הַגָּלוּת.

קט

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, עֵבּוּדֵת-אֱלִילִים ג, יח)

זָה בְּחִינַת הַשְׁכָּרוֹת שֶׁל פּוּרִים, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה ז): "חַיִּב אֵינֶנּוּ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי".

כי 'שכרות' הוא בחינת 'שנה', בחינת 'התגברות-המדמה' - כמו שרואין בחוש: שהשפור מתגבר בו 'בלבול-המדמה', ומדבר 'דברי-שטות' שבאין מ'בלבול-המדמה'.

ועל-כן צריכין להתרחק מה'שכרות' מאד מאד - כדי שלא יתגבר בו ה'מדמה', שמשם כל ה'תאוות-רעות'.

אבל ב'פורים' שאז 'הכנעת המן-עמלק', 'הכנעת הרע-שבמדמה' כל-כך, עד שאין ה'שכרות' מזקת כלל ביום הזה - אדרבא: על-ידי ה'שתייה', מתקנין ה'מדמה' שיהיה נכלל בקדשה, ומהפכין מרע לטוב. כי בפורים נכנע ה'רע-שבמדמה' כל-כך, עד שיכולין על-ידי רבוי השתייה, להפך ה'מדמה' דיקא, אל ה'קדשה'.

כי 'יון', יש בו שני בחינות, "זכה, משמחו. לא זכה, משממו" (יומא עו:) - והכל כפי 'פרור-המדמה'.

שמי שאינו זוכה לברר המדמה מרע לטוב - אזי "היין משממו", כי 'שממון' הוא בחינת 'שגעון', בחינת 'בלבול-המדמה'.

אבל מי שזוכה, דהינו שפבר הכניע ה'רע-שבמדמה' - אזי "היין משמחו".

וזהו בחינת ה'שתייה של פורים' - שאז 'הכנעת-המדמה' וכו', ואזי השמחה גדולה מאד על-ידי-זה. ועל-כן אז השתייה בבחינת "יין המשמח".

וזהו: "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי 'המן הרשע' הוא בחינת ה'רע-שבמדמה' שבכל המדרגות כלם, כי הוא מ'זרע עמלק' שהוא כלול מכל הרע והקלפות שבכל המדרגות כלם, בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

כי בכל דרגא ודרגא מתגבר ומתפשט ה'מדמה', ו'המן הרשע' כלול מכל הרע שבכל המדרגות וכו"ל. והוא התגבר אז על ישראל בהתגברות גדול מאד.

כי 'בחי-המדמה', שהם ה'קלפות' שבכל דרגא - אינם יכולים להתגבר, כ"אם כפי המדרגה שבקדשה, ואזי יש פח ובחירה באדם להתגבר בנגדה.

אבל 'המן הרשע', היה כלול מה'רע-שבמדמה' שבכל המדרגות, ורצה להתגבר על כל אחד מישראל, בכח הרע שבמדרגות הגבוהות ממנו. ובדאי אין פח באדם שבמדרגה התחתונה, לעמד בנגד הקלפה שבמדרגה הגבה ממנו, מכל-שכן בנגד הקלפות שבכמה וכמה מדרגות הגבוהות ממנו.

ו'המן הרשע' ימח-שמו, שהוא הרע שבכל המדרגות, רצה להתגבר על כל אחד מישראל, בכח הרע שבכל המדרגות שהיה כלול מהם. ועל-כן היה בלתי אפשר לעמד בנגדו, כמו שכתוב (תהלים קכד, ב): "לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם". ודרשו רז"ל (מגלה יא.): "ומנו? המן".

ועל-כן רצה "להשמיד ולהרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן" וכו' (אסתר ג, יג) - כי רצה להתגבר בנגד כל ישראל מגדול ועד קטן, מחמת שהיה כלול מהרע שבכל המדרגות, וכן הוא בכל דור ודור.

וזהו תקוף הנס הנפלא והנורא מאד של פורים, כמבאר בכל הספרים מתקוף נפלאות הנס הגדול הזה הגדול מכל הנסים, ו"כל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים" (מדרש משלי פ"ט) - כי אז היה בלתי אפשר לעמד נגד המן, מחמת שהתגבר נגד כל אחד בתקוף הרע שבכל המדרגות.

על-פן חמל השם-יתברך על ישראל, ועשה להם גם נפלא, על-ידי ששלח להם אז מושיע ורב, את מרדכי היהודי שהיה ההפך מ'המן', כי היה כלול מקדשת התגלות הגונן על-אין שבכל המדרגות, בלן, ועל-פן היה לו פח להכניע את קלפת המן שהוא הרע שבמדמה' שבכל המדרגות וכו'.

ועל-פן נתן לו השם-יתברך פח להכניע ולהשפיל את המן הרשע' ימח-שמו, ולהציל כל אחד ואחד מישראל מידו, מקטן ועד גדול.

כי כמו ש'המן' מתגבר בכל דור בנגד כל אחד מישראל, אפלו בנגד הקטן במעלה, הוא מתגבר בנגדו בכח הסתות ופתויים ודמיונות ומניעות ובלבולים בלי שעור, הנמשכין ממדרגות הגבוהות ממנו הרבה הרבה.

כמו-כן שולח השם-יתברך בכל דור, 'צדיק' שהוא בחינת מרדכי, שכלול מכל המדרגות שבקדשה, שיש לו פח להאיר אפלו בהפחות-שבפחותים - הארה נפלאה ועצומה מאד מאד, הנמשכת ממדרגות גבוהות ממנו הרבה מאד.

ועל-ידי-זה הוא מצילו מ'קלפת המן' שרוצה להתגבר בנגדו בכח הקלפות הגבוהות ממדרגתו וכו'.

כי 'קדשת הצדיקים' הגבוהים במעלה, בחינת מרדכי - עולה למעלה על כל המדרגות, עד תכלית הקדשה, ששם מתבטלת ה'קלפה שבמדמה' לגמרי. כי בבר שברו הקלפות שבכל דרגא ודרגא, עד שכבר נכללו בתכלית תכלית הקדשה העליונה, ששם הוא בטול כל הקלפות לגמרי.

וזה בחינת 'קדשת מרדכי היהודי', כנ"ל. וזאת ההארה מתגלה בפזורים.

וזה בחינת: "חייב אינש לבסומי בפזריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - דהינו: שמגדל השמחה, יעלה למדרגה גבה כל-כך, עד שיאיר בו הארת פזרים, שהוא הארת מרדכי - בשרשו העליון, ששם אין שום קלפה ורע שבמדמה לגמרי, ועל-פן אין שיך שם לומר "ארור המן וברוך מרדכי".

כי בכל המדרגות שיש שם 'קלפה וקדשה', בחינת המן ומרדכי - שיך לומר "ארור המן" שהוא ה'קלפה', ו"ברוך מרדכי" שהוא ה'קדשה'.

אבל ב'שרש הקדשה העליונה' - שם בטול המדמה והקלפה לגמרי, ושם אין שיך כלל "ארור המן וברוך מרדכי", מחמת ששם 'כלו קדש', 'כלו טוב'.

וזהו בחינת הארת פזרים, שהוא הארת מרדכי, שהוא אור גדול ונורא מאד, שאינו מאיר בשום יום-טוב פיאם בפזרים, כמבאר בכתבי-האריז"ל (פרי-עץ-חיים פ"ה).

הינו כנ"ל - כי זה האור, כלול מהקדשה שבכל המדרגות, עד תכלית הקדשה העליונה, ששם בטול הקלפה לגמרי. וזהו: "עד דלא ידע" וכו' - כי שם 'כלו טוב', וכו'.

ק"י

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כב)

זהו בחינת ה'שכרות של פזרים', כי "אז צריכין שתהיה השתיה מרבה מאכילה", כמובא בפונות (פרי-עץ-חיים, פזרים פ"ו) - כי 'יין' בחינת גבורות קדושות, בחינת 'ראה-עלאה', שהוא עקר השיר והשמחה,

בְּחִינַת (בְּרִכּוֹת ל.ה.): "אֵין אֹמְרִים שִׁיר אֶלָּא עַל הַיּוֹן - הַמְּשַׁמַּח 'אֱלֹהִים' וְאֲנָשִׁים".

כִּי יִינֹךְ יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת, "זָכָה - נַעֲשֶׂה רֹאשׁ. לֹא זָכָה - נַעֲשֶׂה רֶשֶׁת" (יוֹמָא עו:).

"רֶשֶׁת" - הֵינּוּ עֲנִיּוֹת וְאֲבִיוֹנוֹת, בְּחִינַת "עֲנִי מִן הַדַּעַת" (נִדְרִים מ.א.), בְּחִינַת 'יְרֵאוֹת הַנְּפֹלוֹת'.

אֲבָל "זָכָה, נַעֲשֶׂה רֹאשׁ" - בְּחִינּוֹת 'מַחִין וְדַעַת גְּדוֹל', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יְרֵאָה' עַל־פְּאֵה הַנַּ"ל, שֶׁהוּא עֶקֶר בְּחִינַת 'יִיךְ', בְּחִינַת 'כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַלְכוּת', בְּחִינַת "מוֹרָא מַלְכוּת" (אֲבוֹת פ"ג מ"ב).

וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים שְׁמַאֲרָה 'יְרֵאָה נִפְלְאָה מְאֹד' - מִצְוָה לְהִרְבוֹת בְּשִׁתִּית 'יִיךְ הַמְּשַׁמַּח', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יְרֵאָה-עַל־פְּאֵה הַנַּ"ל'.

וְזֶהוּ (מַגְלָה ז:): "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֵן לְבָרוּךְ מְרֻדְכִי" - וְאִתָּא בְּפִנּוֹנוֹת (פְּרִי-עֵץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו): "כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהַשְׁפִּיעַ אֵיזָה הָאָרֶה גַם לְהַנִּיצוֹץ שֶׁבְּקַלְפוֹת וְכוּ", עֵינֵי-שָׁם.

כִּי בְּפוּרִים מְאִירִין הַיְרֵאָה נִפְלְאָה, לְכָל הַנִּיצוֹצוֹת הַרְחוֹקִים מְאֹד מְאֹד, אֲפִלוּ הַמִּנְחִים בְּעַמְקֵי עַמְקֵי הַקַּלְפוֹת, גַּם לָהֶם שׁוֹלְחִין רֵיחַ הַטּוֹב וְהַנִּפְלֵא שֶׁל הַיְרֵאָה-עַל־פְּאֵה הַנַּ"ל - כְּדֵי לְהַחִיּוֹת וּלְהַשִּׁיב אוֹתָם גַּם-כֵּן, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ "חֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת לְבַל יִדַּח מְמֵנוּ נִדְח" (שְׁמוֹאֲלֵב יד, יד), כִּי־דוּעַ.

קיא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, מַתְנֵה וּמַתְנַת שְׁכִיב־מְרַע ג, טו)

"חֵיב אֵינִישׁ לְבָסוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֵן לְבָרוּךְ מְרֻדְכִי" (מַגְלָה ז:)

- זֶה בְּחִינַת 'מְקִיפִים הָעֲלִיזִים', שְׁשָׁם הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה כְּלוּ חַד, וְשָׁם 'כְּלוּ טוֹב', וְשָׁם הוּא בְּחִינַת "דְּלֹא יָדַע" וְכוּ. וְאִי-אֲפָשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַשְּׁכָל עִכְשָׁו. וּבְפוּרִים צְרִיכִין לְהַשְׁתַּכֵּר, עַד שְׁיַעֲלֶה וְיִגִּיעַ עַד שָׁם.

מְאֹד, וְנִמְתַּקִּין כָּל הַיְדִינִים בְּשִׁרְשָׁן, וְנִכְלָלִין 'מְאֹרֵי-אֵשׁ' בְּמְאֹרֵי-אֹרֶךְ'.

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַתְבַּסֵּם בְּפוּרִים - עַד שְׁיִכְנִיעוּ הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ לְמַטָּה לְגַמְרֵי, שֶׁהֵם בְּחִינַת "אַרְוֵר הָמֵן" - עַד שְׁיַעֲלֶה לְשִׁרְשׁ הָעֲלִיזִים, שְׁשָׁם אֵין שִׁיךְ לֹא־מֵר "אַרְוֵר הָמֵן" כָּלָל. כִּי שָׁם לְמַעַלָּה בְּשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיזִים, נִכְלָלִין הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ בְּמְאֹרֵי-אֹרֶךְ'.

אֲךְ לָזֶה אִי-אֲפָשָׁר לְהַגִּיעַ, כִּי-אִם עַל-יְדֵי שְׁתִּיָּה שֶׁל פּוּרִים, שְׁאֵז הַשְׁתִּיָּה מִצְוָה, וְאֵז הַיּוֹן בְּבְחִינַת (יוֹמָא עו:): "זָכָה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ", 'רֹאשׁ' דִּיקָא, בְּחִינַת "רֹאשׁ בֵּית" (תְּקוּנֵי-זֶהַר יח: כד.).

שְׁעַל-יְדֵי הַשְׁתִּיָּה שֶׁל פּוּרִים, מִתְגַּבֵּר בְּחִינַת הַרֹאשׁ דְּקַדְשָׁה, עַד שֶׁנִּתְבַּטַּל וְנוֹפֵל לְגַמְרֵי בְּחִינַת הַרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, שֶׁנוֹפֵל כָּל הָרַע, וְיִמְעַט הָאֲמַת' שֶׁהִיָּה כְּבוֹשׁ שָׁם בְּגָלוֹת, עוֹלָה וְנִכְלָל בְּשִׁרְשׁוֹ.

וְאֵז אֵין יוֹדְעִין "בֵּין אַרְוֵר הָמֵן, לְבָרוּךְ מְרֻדְכִי" - כִּי בְּשִׁרְשׁ אֵין שִׁיךְ שָׁם 'אַרְוֵר' כָּלָל, "כִּי שָׁם צָוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה" (תְּהִלִּים קלג, ג), וְהַכֵּל בְּרוּךְ וּמְבָרֵךְ שָׁם; "יְהִי שָׁם ה' מְבָרֵךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם" (שָׁם קיג, ב), אֲמֵן סָלָה.

קיב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, אֲפוּטְרוֹפּוֹס ב, ח)

"חֵיב אֵינִישׁ לְבָסוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֵן לְבָרוּךְ מְרֻדְכִי" (מַגְלָה ז:)

- זֶה בְּחִינַת 'מְקִיפִים הָעֲלִיזִים', שְׁשָׁם הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה כְּלוּ חַד, וְשָׁם 'כְּלוּ טוֹב', וְשָׁם הוּא בְּחִינַת "דְּלֹא יָדַע" וְכוּ. וְאִי-אֲפָשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַשְּׁכָל עִכְשָׁו. וּבְפוּרִים צְרִיכִין לְהַשְׁתַּכֵּר, עַד שְׁיַעֲלֶה וְיִגִּיעַ עַד שָׁם.

ועקר ה'שכרות של פזרים' הוא בין (רש"י שם, דבור-המתחיל 'לבסומי') - זה בחינת (ערובין סה. סנהדרין לח.): "נכנס יין יצא סוד". כי מובא במאמר הנ"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"א כא): כי "יין לארמא קלא" [טבע היין להשמיע קול כששופכים אותו] (זהר שמיני לט.).

וזה בחינת 'שתית היין של פזרים' - זה בחינת 'השבעים קולות' (המבאר שם בתורה כא), שמעוררים אותן על-ידי היין, שהוא בחינת 'לארמא קלא', ועל-ידי-זה נתגלין ה'מחין', בבחינת "נכנס יין יצא סוד".

כי "יין נתן בשבעים אותיות" (ערובין וסנהדרין שם) [בגימטריא. רש"י] - זה בחינת 'שבעין קליו' הנ"ל, ועל-ידם יוצא ונתגלה ה'סוד', הינו: ה'מחין' וה'מקיפים' שמשיגים על-ידי בחינת היין של פזרים, שהוא בחינת 'שבעין קליו' הנ"ל, שעל-ידם נולדין ונתגלין ה'מחין' וה'מקיפים' שהיו מתחלה בסוד, בבחינת העלם.

- עניני השמחה והצחוק בפזרים -

קיג.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, ל)

"באתי לגני אחתי כלה, אריתי מזרי עם בשמי (שיר-השירים ה, א). "מזרי עם בשמי" - זה בחינת מרדכי ואסתר'.

"מזרי" - זה בחינת מרדכי - מר דרור (שמות ל, כג; תפלין קלט:).

"עם בשמי" - זה בחינת אסתר' שנקראת הדסה" (אסתר ב, ז; מגלה י:).

"אכלתי יערי עם דבשי" - פרש רש"י: "שקבל מה שאינו ראוי עם

הראוי". - זה בחינת 'שמחת-פזרים', שהשם-יתברך מקבל באהבה כל מה שעושין ישראל מחמת 'שמחת-פזרים', אף-על-פי שיש בהם עניני צחוק ודרד-שטות שנראה פאינו ראוי - אף-על-פי-כן השם-יתברך מקבל הכל באהבה, מחמת שעושין זאת מחמת 'שמחת פזרים' הגדולה מאד.

ואז אומר השם-יתברך (שם): "אכלו רעים, שתו ושכרו דודים" - כי השם-יתברך בבכי-כול בעצמו מבקש את ישראל: "שיאכלו וישתו בשמחה ולא יתבישו עוד", וכנ"ל.

קיד.

(לקוטי-הלכות, נפילת-אפים ד, הו)

עקר 'מצות פזרים' הוא: לשמח בכל עת, לשמח את-עצמו בכל מיני שמחה, כמו שכתוב (אסתר ט, כב): "לעשות אותם ימי משתה ושמחה", וכמו שנוהגים כל ישראל לשמח בכל מיני שמחות בפזרים, שזהו עקר מצות פזרים.

כי עקר הכנעת ה'סטרא-אחרא', שהוא 'זהמת-הנחש', הוא בפזרים - כי אז מכניעין 'קלפת המן-עמלק', שהוא עקר 'זהמת-הנחש', שנמשך על-ידי 'חטא עץ-הדעת', שממשם אחיזת המן הרשע' ימח-שמו, כמו שאמרו רז"ל (תפלין קלט:): "המן מן התורה מנין, שנאמר (בראשית ג, יא): "המן העץ" וכו'.

נמצא: שהמן הרשע ימח-שמו, הוא בחינת פגם "עץ הדעת טוב ורע" (שם ב, טיז) - שעל-ידי-זה נמשך 'זהמת-הנחש'.

ועקר 'זהמת המן', 'זהמת-הנחש' - הוא בחינת 'עצבות ומרה-שחורה', שמתגברים בכל עת על ישראל, ואינם

לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מִצְוָה, אֲשֶׁר אָנוּ זֹכִים בְּרַגַע
קִלָּה שֶׁל עֲשִׂית הַמִּצְוָה, לִהְיוֹת נִכְלָלִים בְּהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ בְּאֹר הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ' וְכוּ'.

וְאֵין לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה לְאֲחִינוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל,
מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים, כִּי הַחֶכֶם יִבִּין
מִדַּעְתּוֹ, כִּמְהָ יֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה בְּשַׁעַת עֲשִׂית כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה!

וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת 'פּוּרִים', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'עֲשִׂית הַמִּצְוָה בְּשִׂמְחָה' - כִּי אִז
שְׂמֵחִים כָּל יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד, עַד
אֵין-סוּף וְאֵין תְּכֵלִית.

כִּי 'הֶמֶן' זְהֵמַת-הַנְּחָשׁ, הוּא בְּחִינַת
'עֲצָבוֹת' כִּנ"ל - כִּי 'הֶמֶן' בְּגִימַטְרִיא
'צ"ו' עִם הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוָה הַקְּלֻפּוֹת
שֶׁבַע-שָׁנָה, כִּמְבֹאֵר בַּפְּנוֹנוֹת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, פּוּרִים
פ"ה), כִּי "אֵין צוֹ אֵלָּא עֲבוּדָה-זָרָה" (סַנְהֶדְרִין
נז:).

הֵינּוּ: שֶׁעֵקֶר בְּחִינַת 'צו', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'כָּלְלִיּוֹת צְווי הַמִּצְוֹת' - הוּא בְּשִׁבִיל
לְהַכְנִיעַ הָעֲבוּדָה-זָרָה, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'הֶמֶן' שֶׁעוֹלָה 'צ"ו' עִם הַכּוֹלֵל
- שֶׁהוּא כּוֹפֵר בְּעֲשִׂית הַמִּצְוֹת, וּבּוּדָה עֲלֵיהֶם
טְעָמִים שֶׁל שִׁקָּר.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר קְטְרוּגוֹ וְהַתְּגָרוֹתוֹ הוּא
בְּהַשְׂמָחָה שֶׁל הַמִּצְוֹת, כִּי אֵינוֹ
מְנִיחַ לְשִׂמְחָה בְּשׂוּם מִצְוָה, מִחֲמַת שִׁמְכָנִים
כְּפִירוֹת שֶׁהֵם טְעָמִים שֶׁל שְׂטוֹת בְּשִׁבִיל
עֵסְקֵי עוֹלָם-הַזֶּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם וְכוּ'.

וּמִחֲמַת קִנְאָתוֹ שֶׁל הֶמֶן בְּמַרְדְּכֵי וְיִשְׂרָאֵל,
שֶׁרָאָה שֶׁהֵם חֲזָקִים כְּלִפְדּוֹ
בְּעֲשִׂית מִצְוֹתֵיהֶם, וְעוֹשִׂין אוֹתָם בְּשִׂמְחָה
גְדוֹלָה וּבְמִסִּירַת נַפְשׁ - עַל-יַד-יְזֵה נִתְקַנָּא
בָּהֶם מְאֹד, עַד שֶׁרָצָה לְהַעֲבִירָם מִן הָעוֹלָם
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

מְנִיחִים אוֹתָם לְשִׂמְחָה, כִּי עֵקֶר הַסְּטְרָא-אַחֲרָא
הוּא עֲצָבוֹת, כִּנ"ל, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מ'פֶּגֶם עֵץ-
הַדַּעַת', בְּחִינַת (ש"ס ג, ז): "בְּעֲצָבוֹן תֵּאֱכָלְנָה"
שֶׁנֶּגְזַר אֱלֹהִים בְּחִינַת (ש"ס ג, ז): "וַיִּתְעַצֵּב אֱלֹהִים לְבַבִּי"
הַנֶּאֱמָר בְּדוֹר-הַמְּבוּל'.

כִּי עֵקֶר ה'קִדְשָׁה' הוּא 'שִׂמְחָה', דְּהֵינּוּ:
לְשִׂמְחָה בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ
אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בּוֹדָאֵי רְאוּי לוֹ
לְשִׂמְחָה תָּמִיד בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. וְהֶמֶן
וְעַמְלֵק שֶׁהֵם בְּחִינַת 'הַמְּחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים' -
מֵהֵם נִמְשָׁךְ עֵקֶר ה'עֲצָבוֹת וְהַמְּרָה-שְׂחוּרָה'.

כִּי עֵקֶר ה'שִׂמְחָה', הִיא 'שִׂמְחַת הַמִּצְוֹת',
בְּחִינַת (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים
מְשִׁמְחֵי לֵב" וְכוּ' - הֵי שִׂמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד?

כִּי זֶה כָּל אָדָם יָכוֹל לְהִבִּין, שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה
אֵין שׂוּם שִׂמְחָה בְּעוֹלָם, כִּי "מָה יִתְרוֹן
לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ"
(קִהְלֵת א, ג) וְכוּ', וְעַל-זֶה נֶאֱמָר (קִהְלֵת ב, ב):
"וְלִשְׂמֹחָה מָה זֶה עֲשֵׂה".

וְעַל-כֵּן אֵלּוֹ הַמְּחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים - אֵין
לָהֶם שׂוּם שִׂמְחָה אֱמֵתִית כְּלָל
וְכוּ'. וְלְדַבְרֵיהֶם הָרַעִים וְהַזָּרִים וְהַמְּרִים
וְהַמְּטַנְפִּים - בּוֹדָאֵי אֵין לְשִׂמְחָה בְּשׂוּם מִצְוָה
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁתְּכֵלִית הַמִּצְוָה הִיא
בְּשִׁבִיל תִּקְוָה זֶה הָעוֹלָם וְכוּ'.

וְאֵין צְרִיכִין לְחַזֵּר לְסַתֵּר שְׂטוֹתֵים וּשְׂקָרִים
וּדְבָרִים בְּדוּיִים כְּאֵלֶּה, שֶׁהֵם הֵם עֵקֶר
הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת, שֶׁכּוֹפְרִים בְּתוֹרַת
מֹשֶׁה לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכוּ'.

וְאֵנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הַבְּדִילָנוּ
בְּרַחֲמָיו מִן הַתּוֹעִים וְהַכּוֹפְרִים הָאֵלֶּה
שֶׁהֵם בּוֹדָאֵי מִן הָעַרְבֵי-רַב - מָה טוֹב חֲלַקְנוּ
וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וְכוּ', כִּמְהָ וְכִמְהָ יֵשׁ לָנוּ
לְשִׂמְחָה בְּכָל-עֵת, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁאֲנוּ מַגִּיעִים

ומחמת שעקר קנאתם הוא בה'שמחה של המצוה, כי על 'גוף המצוה' הם יכולים לומר חס־ושלום: "שהוא נימוס חס־ושלום, כמו שאר נימוסי העבו"ם חס־ושלום". אבל מאחר שרואים שישראל מוסרים נפשם על קדושהשם בשמחה גדולה בשביל עשית המצות וכו', וכל ישראל קדושים שמחים במצותם, ובזה מתקנא 'המן' שהוא בחינת ה'בופרים' - ביותר.

ועל־כן בפורים, שאז נכנע 'המן־עמלק', שהם בחינת ה'בופרים' הנ"ל - אז עקר המצוה הוא 'שמחה' - כי זה עקר הכנעתו, כנ"ל.

וזוה בחינת גדל הפלגת השמחה מאד מאד, שנוהגים כל ישראל בפורים, להרבות אז בשמחה גדולה מאד, ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק, בשביל להרבות השמחה - כי עקר 'מצות פורים' הוא ה'שמחה' כנ"ל - ועל־כן עושים כל 'מיני שחוק' ו'מלי דשטותא', ועושים אז 'מעשה שכרות ושטות' בשביל ה'שמחה'.

כי איתא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות, כמה אזהרות גדולות: "שצריך האדם להרגיל את־עצמו להיות בשמחה תמיד". ואיתא בדברי־הקדושים (לקוטי־מוהר"ן ח"ב כד; ח"ב מח; חיי־מוהר"ן תקצג): "שאי־אפשר להיות בשמחה, בי־אם על־ידי מלי דשטותא דיקא - שעושין עצמן כשוטה, ומשמחין את־עצמן במלי דשטותא.

כי מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות, כידוע לכל אחד ואחד, על־כן צריך להכריח את־עצמו בכל הפחות

להיות בשמחה, ועקר השמחה אי־אפשר להיות בי־אם על־ידי מלי דשטותא".

כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה הלשון: "סע האט א פנים, אז מע קען מער ניט פרייליך זיין, נאר מיט נאריש מאכין זיך" [יש פנים, שאי־אפשר להיות בשמחה, בי־אם על־ידי מלי דשטותא], וכן דבר עוד מזה כמה פעמים.

וזוהו הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקים הגדולים המפרסמים שהיו בימינו: שעל־פירב היה להם אנשים שהיו כמו 'בדחנים', והיו עושים לפניהם כל מיני צחוק ושטות במפרסם - והכל בשביל שמחה.

כי אין דבר מזיק לעבודת־השם כמו העצבות, כמובא בכל הספרים־הקדושים, ומגדל מרירת וצרות הגלות המר הזו בגוף ונפש וממון, אי־אפשר להיות בשמחה, בי־אם על־ידי 'מלי דשטותא' דיקא כנ"ל.

וזוה בחינת "מלי דבדיחותא" שהיו נוהגים התנאים ואמוראים הקדושים קדם הלמוד (שבת ל: פסחים קיז.) - פדי לבוא לשמחה על־ידי 'מלי דבדיחותא', שהם 'מלי דשטותא' דיקא.

וזוהו בחינת מה שכתוב בזהר־הקדוש (ויקרא דף מז:): "שרב המנונא סבא, הוה מסדר קמי חבריא, פרקא דמלי דשטותא" - הינו כנ"ל.

כי עקר 'גלות ישראל' שהוא 'גלות השכינה' - הוא מה שה'עצבות', שהם הסטרא־אחרא והקלפות, מתגברין על ישראל, ואינם מניחים אותם לשמח בהשם ובתורתו הקדושה.

ועל-כן עכשו בגלות, שעקר הגלות היא: "שהשמחה נפלה למטה בגלות", ומשם נמשך כל השמחה של העכו"ם והרשעים ההולכים בשרירות-לבם, אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית וכו', אך כל השמחה שיש אצלם, נמשך רק מבחינת גלות השכינה, שהיא שמחתן של ישראל, שהוא עכשו בגלות, ומשם נמשך ניצוצי השמחה שנפל אצלם בגלות, ומשם כל שמחתם לפי שעה וכו' וכו'.

ועל-כן מחמת שעכשו השמחה בגלות היא מלבשת ב'מלין דעלקא, שהם 'מלין דשטותא' - על-כן מי שרוצה לבוא לשמחה, לשמח בקדשת יהדותו, במה שזכה להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי - אי-אפשר לבוא לשמחה, בי-אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא - כי לשם נפלה השמחה, מחמת גלות-השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, כנ"ל.

ועל-כן איש הישראלי כשמשמח את-עצמו על-ידי 'מלי דשטותא' - אזי נעשה מזה תקון גדול, בחינת 'עלית ניצוצי השכינה' מגלותה - מאחר שהוא בא ל'שמחה' על-ידי 'מלי דשטותא' אלו.

כי תכף כשאיש ישראלי הוא בשמחה - תכף חזרה ועלתה השמחה למקומה ושרשה, שהיא אצל ישראל, ששם שרש השמחה האמתית וכו' וכו'.

וזה בחינת (תהלים לד, א): "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך" וכו' וכו'. כי 'דוד' הוא בחינת 'מלכות' דקדשה, שהיא בחינת ה'שכינה', שהיא שמחתן של ישראל, כנ"ל; ו"דוד המלך עליו-השלום, הוא ברחא דמלכא" (זהר משפטים קז, א), וכו'.

ועל-כן בעת שבא ביד הפלשתים בגלות, ותפסו אותו, והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנקם בו, וראה דוד שאי-אפשר להתגבר עליהם ולצאת מהם בי-אם על-ידי שמחה, שעל-ידי-זה עקר ההתגברות על הקלפות והסטרוא-אחרא שהם בחינת 'עצבות' כנ"ל וכו'.

על-כן חנן השם אותו בעצה הזאת: שעשה עצמו כשוטה ממש, ועשה מעשה שטות ושגעון ממש, והוריד רירו על זקנו, "ויתו על דלתות השער" וכו' (שמואל-א כא, יד).

ועל-ידי-זה נמלט מידם - כי על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, באים לתוך 'שמחה', שעל-ידי-זה נצולין מהם, כי עקר ההתגברות עליהם הוא על-ידי 'שמחה', ואי-אפשר בגלות לשמח, בי-אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, כנ"ל.

וזהו בחינת 'שמחת-פורים' - שעושין אז כל מיני 'שחוק ומלי-דשטותא' בשביל 'שמחה' - כי עקר ה'שמחה', הוא על-ידי 'מלי-דשטותא' דיקא, כנ"ל.

קטו.

(לקוטי-הלכות, ערוגי-תחומין ד, ייא)

וזהו בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושין בפורים (רמ"א ארח-חיים סימן תרצו), לרמז: שאז ב"מי הפורים האלה" - מעלין כל מיני 'ירידות וקטנות', הכל נתהפך עכשו ונעשה מזה 'תורה', כי ה'ירידה' נתהפך ל'עליה', בבחינת "ירידה תכלית העליה".

כי הצדיק הגדול שיש לו דעת גדול, הוא מוריד עצמו לפעמים בכונה לעניני 'קטנות ומלי-דשטותא', בבחינת (מנחות צט, א):

"בטולה של תורה זהו קיומה", וכמבאר מזה בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ח"ב עח, התורה של פראסטיק).

וזהו גם כן בחינת 'ירידה שקדם העליה' - שמהמת שרואה שמחו נתיגע, ואינו יכול עוד לילך במחו יותר - אזי הוא מרח להוריד עצמו לעניני קטנות ומילי-דשטותא, וכיוצא. וכמוכא בזהר-הקדוש (תזריע מז:): "ברב המנונא סבא, דהו מוסדרין קמיה תלת פרקי מילי דשטותא" [שהיו מסדרים לפניו שלשת פרקי דברי שטות].

ואחר-כך על-ידי בחינת 'ירידה' - זוכה לתכלית העליה, בבחינת 'ירידה תכלית העליה, בחינת 'בטולה של תורה זהו קיומה', כמו שדרשו רז"ל (תמורה יד:) על פסוק (תהלים קיט, ככו): "עת לעשות לה' הפרו" תורתך וכו'. וזהו בחינת פורים, כנ"ל.

ועל-שם-זה נקרא פורים - כי אז עושין כל מיני שחוק וקטנות ומילי-דשטותא. כי אז זוכין לתכלית העליה, להשגה והארה עצומה מאד מאד - הארת מרדכי היהודי, שהארתו שגבה מאד, ואז נתהפכין כל ה'ירידות, וכל ה'בטולים, וכל מילי דשטותא - לתכלית העליה, כנ"ל.

וזה בחינת שם פורים 'על שם הפור' (אסתר ט, כו), לשון הפרו תורתך - כי השרש של מלת פורים, והשרש של מלת הפרו, הם שרש אחד וכו'.

כי עקר ענין פורים, הוא בבחינה זו, בבחינת 'ירידה תכלית העליה, בחינת (ישעיה מג, ו): "והמכשלה הזאת תחת ירך" - אלו דברי-תורה, שאין אדם עומד עליהם,

אלא אם-כן נכשל בהם" (גטין מג.) - שזהו בחינת "עת לעשות לה' הפרו תורתך", כנ"ל.

קטז.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרעג, יא - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עח, בענין הנהגת הפשיטות) "מרדכי הוא בגימטריא (שמות לד, ו; במדבר יד, יח): 'ורב חסד'" (מחברת-הקדש להאריז"ל, פורים; לקוטי-מוהר"ן ח"א ס) - כי הוא 'חסד גדול מאד', שהוא בחינת "תורה-הנעלמת" (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עח), שתמיד התורה הזאת בהעלם, ועכשו בפורים נתגלה האור הגדול הזה.

ועל-כן "נוהגין ישראל בפורים לעסק במילי-דשטותא" בכמה מיני ענינים.

ולכאורה הדבר תמוה: כי הלא בפורים נתגלה אור קדשה גבה מאד, ומדוע עוסקין אז בדברים פשוטים, במילי-דשטותא, ומבטלין מדברי-תורה?

אך באמת: "מנהג ישראל תורה", והם עושים הכל "יפה בעתו" (קהלת ג, יא) - כי אז נתגלה אור גדול כזה, בחינת מרדכי, שהוא בחינת ה'חסד-הנם שהיה מקים העולם קדם מתן-תורה, שעל-ידי ה'חסד הזה, מחיין עצמן בעת שבטלין מדברי-תורה, כי הוא בחינת 'תורה-הנעלמת'.

כי בכל דבר שבפעולם נעלם תורה, כי הכל נברא "בעשרה מאורות", שבהם נעלמין העשרת-הדברות, כמבאר שם בהתורה הנ"ל.

ועל-כן אז בפורים, הכל יכולין להתקרב להשם-יתברך, אפלו הרחוקים מאד - כי אז נתגלה ה'חסד-הנם הנ"ל, שהצדיק מקבל ממנו בעת שבטל מן התורה,

נותנין לו" - זה בחינת 'אוצר-מתנת-חנם'
שנתגלה אז לכל, ועל-כן "כל הפושט ידו
לטל, נותנין לו מתנת-חנם".

- הענין שמשנין עצמם בפזרים -

ק"ז.

(לקוטי-הלכות, קרחה וכתבת-קעקע ג, כב)

וזו בחינת מה שמשנין עצמם בפזרים,
ומלבישין את פניהם, ומדמין עצמן
לאמה אחרת, לישמעאל או לעבו"ם אחר
וכיוצא בזה - זה בחינת (יבמות סה:): "משנין
מפני דרכי השלום".

כי בשצריכין להרבות שלום - צריכין
לפעמים לשנות ולהתנהג ברמאות
למען השלום, וצריכין לשנות פניו לכמה
גונין, לכל אחד ואחד כפי רצונו בשביל
השלום.

וזו בחינת (תהלים יב, ט): "כרם זלת לבני
אדם", ודרשו רז"ל (ברכות ו:): "בין
שנצרך אדם לבריות, משתנה פניו לכמה
גונין" - כי צריכין להתדמות לכל אחד ואחד
כפי רצונו, כדי לאחז בשלום עמו, כדי
למשכו ולקרבו להשם-יתברך.

וזהו: "כרם זלת לבני אדם" - כי לפי
פשוטו: "זלת", פרושו: בני-אדם
הזוללים ומבזים. דהינו: בשרוצים להגביה
ולקרים את הזוללים ומבזים, מזילותא-
דגלותא. וכמו שפרש רש"י שם על פסוק:
"כרם זלת", מעין זה.

ואז בשצריכין להגביה אותם, שזהו בחינת
"כרם זלת" וכו', אז "פניו משתנה
בכרום לכמה גונין" - כי צריכין לשנות פניו

אשר מחמת-זה רב ישראל בטלין אז מן
התורה - כי אז נתגלה אור החסד הזה מאד,
והכל מקבלין אז מאור החסד-חנם הזה,
ועל-ידי החסד הזה הכל יכולין להתקרבו.

כי אף-על-פי שאין לו שום זכות - אף-
על-פיי-כן על-ידי ה'אוצר-מתנת-חנם'
שהצדיק מקבל ממנו בעת פשיטותו, שהוא
מתגלה בפזרים - על-ידי-זה הכל יכולין
להתקרבו להשם-יתברך.

ועל-כן (שבת פח.): "בפזרים הוא קבלת-
התורה, כמו שכתוב (אסתר ט, כז):
"קיומו וקבלו" - כי "בטולה של תורה זהו
קיומה" (מנחות צט:), כי הצדיק יכול לגלות
בחינת ה'תורה-הנעלמת' שהוא מתדבק בה
בעת שבטל מהתורה, ועל-ידי-זה חוזר
וממשיך קיום-התורה לכל הרחוקים.

כי יש רחוקים שנתרחקו מכל התורה מאד
על-ידי מעשיהם הרעים, ואי אפשר
לקרבם להשם-יתברך בשום אופן כי אם על-
ידי ה'צדיק-האמת' שיודע לקבל מה'אוצר-
מתנת-חנם' הנ"ל שהיה מקיים העולם קדם
מתן-תורה.

ועל-ידי-זה מחיה אותם בעת נפילתם,
שלא יתאשו בשום אופן
בעולם, כי עדין חסדו יתברך עליהם, כי
"חסדי ה' כי לא תמנו" לעולם (איכה ג, כב).

ועל-ידי שמקימם ב'חסד-חנם' הזה -
על-ידי-זה הוא מקרבם להשם-
יתברך, וחוזר וממשיך עליהם תורה,
ומשיבם אל התורה והעבודה וכו'.

ועל-כן (שלתן-ערוך ארח-חיים, תרצד, ג):
"בפזרים כל הפושט ידו לטל

לפני כל אחד ברצונו, שזהו בחינת "משנין מפני השלום".

ועל-כן בפזרים, שאז הוא רבוי השלום, ביותר ויותר, אפלו עם כל האמות, כי 'פזרים' מרמז על הגאולה אחרונה, שאז יהיה נמחה זכר עמלק לגמרי וכו', ואז יתרבה השלום - על-כן בפזרים משנין פניהם לכמה גונין - זה בחינת "משנין מפני השלום" פנ"ל - כדי להמשיך כלם להשם-יתברך פנ"ל.

בחינת (צפניה ג, ט): "אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'" וכו' - שכל-זה נעשה על-ידי ה'שלום', בחינת (אסתר י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו" - כי על-ידי ה'שלום', יכולין להמשיך כל העולם כלו לעבודתו יתברך, "לעבדו שכם אחד" (צפניה שם), פנ"ל, אמן ואמן.

- עניני 'שושן פזרים', ו'פזרים דמקפין' -

קיה

(אבני"ה-ברזל, התקרבות מוהרנ"ת יב; טובות-זכרונות ה; שיח-שרפי-קדש ח"א תרכח)

מוהרנ"ת אמר בקובלנא לרבנו ז"ל ב'שושן-פזרים': "כפי שאמרתם שעל-ידי רקודין והמחאות-כף ממתיקין הדינין, עוד לא יצאתי כל-כך בפזרים לקים כל-זה בנכון!"

ענה לו רבנו ז"ל בקפיידא ובתמיה: "נו, שושן-פזרים אין אצלה פזרים? - גם שושן-פזרים שמו פזרים!" [שושן-פזרים איז אויך פזרים].

ואבני"ה ברזל שם: ורבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל אמר: "כי 'שושן פזרים' הוא ענין 'הושע'". עין לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, כב - המובא לקמן).

ואגב נתאספו עוד כמה אנשים לרבנו ז"ל, וכמעט כל היום הזה עד אחר מנחה היו שמחים כל-כך.

עד שאדמו"ר אמר למוהרנ"ת ז"ל: "מעתה תדע, איך ש'שושן-פזרים' הוא גם-כן 'פזרים', הינו: להיות הארת מרדכי ואסתר מאירים לה, שתחדש בהתורה שקבלו מחדש בפזרים, חדושים חדשים!" [שאז גלה לו המשך תורה ו' קרא את יהושע, על הגמרא "שלש מצוות שנצטוו ישראל".]

קיט

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

על-כן "כרבים המקפות חומה מימות יהושע בן נון, קוראין בט"ו" (מגלה ב). - כי ב'שושן', ששם היה מרדכי ואסתר בעצמם, ושם היה עקר הגם - שם זוכין ל'הארת פזרים' בתכלית השלמות, ביותר מכל העולם.

הינו: כי שם זוכין לבחינת "נעשה ונשמע" הגבוה ביותר - כי שם מאיר ביותר הארת מרדכי ואסתר, ועל-כן הם עושין פזרים בט"ו.

כי בי"ד, שהוא אצלנו פזרים - הם לוחמין אז עדין מלחמת עמלק, והארת והשגת פזרים שלהם הוא אחר-כך בט"ו - כי זוכין ל'נעשה ונשמע' גבוה יותר, בט"ו, בשלמות מלוי הלבנה.

ועל-כן "כרבין המקפין חומה מימות יהושע", נתנו להם כבוד לקרות

– מכתבים, ספורים, ושיחות –
מגדולי אנשי-שלומנו

קב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ה' שמיני תרל"ה)

וגם אודות שמחתכם בפורים הקדוש, גם-
כן החיתנו, כי "חבר אני לכל אשר
יראוך" (תהלים קיט, סג; ועין לקוטי-הלכות, בציעת-
הפת ה, יז). כפי שמחתכם, כן נמשך עליכם
יראה עלאה דעלאה, ואני התקשרתי
עמכם, ואני שמחתי בעצמי בביתי.

קנא.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' תשא,

ארבעה ימים קדם אור הפורים, תרל"ו)

על-כן אנו צריכין לצעק לפני השם-
יתברך, בכח רבנו ז"ל ותלמידו
הקדוש, וכח כל הצדיקים: "להמתיק דינים
מעלינו, ומעל בני ביתנו!"

על-כן אנו צריכין לצעק ולזעק בבכי
ובתחנונים לפני פורים, ובפרט
ב'תענית-אסתר'. ולשמח בפורים הקדוש,
כדי להמתיק הדינים (שיחות-הר"ן קלא), כי זה
אינו דבר ריק מה שנעשה עמנו וכו'.

קנב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' תשא,

ארבעה ימים קדם אור הפורים, תרל"ו)

ואני מבקש מאתך: שתלוה לי אחד
ביסליק [סוג מטבע], ותחליף אותו על
עשרה עשרים (עשרה מטבעות של עשרים).

ותתן שנים לרבי איצילי גרוזיאיר, ושנים
לרבי נחמן גרוזיאיר, ושנים לרבי
יוסף גרוזיאיר, ושנים לרבי אייזיקל גרוז-
יאיר, ושנים לרבי דב שוחט ובודק – כי אני

גם בט"ו כמו שושן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(מגלה ב: ירושלמי מגלה פ"א ה"א).

כי "מקפות חומה מימות יהושע" – זה
בחינת שנמשך להם הארת ה'חותם'
שהוא בחינת 'חומת', כי 'חומת' אותיות
'חותם', כפונא (עץ-חיים, שער לה פ"ג).

וזה נמשך "מימות יהושע" – שהוא היה
הראשון שכבש ארץ-ישראל, ולחם
מלחמות עמלק, כמו שכתוב (שמות יז, ט):
"**צא הלחם בעמלק**", כפונא במקום-אחר
(בסוף סימן ו): "שיהושע הוא מיוחד לזה, ללחם
מלחמת עמלק".

ועל-כן על-ידו נמשך בחינת 'חומה',
שהוא בחינת 'חותם' – שזה נעשה
על-ידי שמכניעין 'עזות דסטרא-אחרא',
שהוא 'עמלק', שהיה עז-פנים ביותר,
להזדוג לישראל אז – כי 'עמלק' הוא 'המת-
הנחש', שהוא בחינת 'עזות דסטרא-אחרא'.

ועל-ידי שמכניעין את 'עמלק', מכניעין
'עזות דסטרא-אחרא', וזוכין
ל'עזות-דקדשה'. ועל-ידי-זה נתתקן ה'חותם-
דקדשה', שהוא בחינת 'חומת'.

וכל-זה נמשך מבחינת (נחמיה ח, י): "חדות
ה' היא מעזכם", בחינת "נעשה
ונשמע" וכו' כנ"ל.

ועל-כן כריכין המקפין חומה מימות
יהושע", זוכין ל'השגת פורים'
בשלמות העליון – דהינו: בחינת "נעשה
ונשמע" הגבוה יותר. ועל-כן קורין בט"ו
כמו שושן, ששם זוכין להשגת "נשמע
ונעשה" גבוה יותר וכו', כנ"ל.

רוצה לקיים מצות משלוח (מנות) [ומתנות]
לעניי אנשי־שלוֹמנו.

וגם עבור אחותי חנה תחיה, תלוה עשר
טאליר, ותעשה מהם גם־כן שמנה־
עשר עשרים על ששה חלקים. גם לרבי יואל
צבי גרו־יאיר גם־כן תתן שלשה עשרים.
והמותר - להנרשמים לעיל, לכל אחד גם־כן
עשרים. ותהיה אתה 'שליח־מצוה'. ובודאי
אשלים לך בתשואות חן.

ואני אשלח לכם בעצמכם 'משלוח מנות'
- דבור אחד ששמעתי מאדמו"ר ר'
נתן זצוק"ל, מענין פורים.

שאמר רבנו ז"ל (לקוטי־מורה"ן ח"ב עד):
"מתחלה היו כל התחלות מפסח,
ועכשו וכו', ולא סיים".

ושמעתי מפנו (מוהרנ"ת) ז"ל שאמר:
"ועכשו יש רבנו ז"ל, שכל
התחלות מאתו!" - שאי־אפשר להתחיל
לכנס בעבודת השם־יתברך, בייאם על־ידי
ספרי רבנו ז"ל, וכל מי שיתמיד יותר בהם,
בודאי יכנס בשלום ויצא בשלום!"

קנג.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ה', אסתר תענית)

ראשית אודיעכם: שברוך־השם בעוד
שלשה ימים, יבוא עלינו ועל כל
ישראל, הארת הנס שנעשה לנו בזמן הזה,
על־ידי הארת קדשת מרדכי ואסתר, הנקרא
בשמו הקדוש: "פורים אין לאנד".

אשר כל הצדיקים שבכל דור ודור,
הפליגו מאד בעצם קדשת עצומו
של יום, ובפרט רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש
הפליגו מאד מאד, והרבו לדבר וגלו סודות
קדושים, מפל דבר ודבר הנעשה בפורים,
ובפרט משמחת־פורים.

על־כן אני מבקש מאת אוהבנו, להתפלל
עלי גם־כן: "שאזכה לשמח
בשמחת־פורים!" - כי יש לי מחוש גדול, זה
יותר משני חדשים וכו', וזוגתי תחיה וכו',
אשר אין להעלות על הפתב צעקתה וכאבה
וכו'.

ואה־על־פי־כן, עצבות ומרה־שחורה -
הוא אסור גמור, וצריכין

להתגבר להיות בשמחה וכו' וכו'.

על־כן אנו צריכין לשמח מאד אם ירצה
השם בשמחת הפורים, כי השמחה
בעצמה היא מצוה.

על־כן אנו צריכין לשמח בשמחה של
מצוה. על־כן אני מבקש מאת כל
אוהבנו באמת, אם־ירצה־השם פשתזכו
לשמח, תקשרו אותי גם־כן לשמחתכם, ואני
גם־כן אקשר שמחתי לשמחתכם, בכדי
שתהיה שמחה שלי, בצבור של אנשי־
שלוֹמנו.

הכלל: כאטשע דער רבי מסטרא דילן איז
ניט דא, אבער זיינע ספרים זענען
דא, מעגן מיר פרייליך זיין, און מיר
באדארפן זייער פרייליך זיין.

[הכלל: למרות שרבנו מצדנו וכפי ראות עינינו איננו אתנו,
אבל ספריו פן נמצאים אתנו. על־כן מתרים אנו לשמח,
ואנו צריכים לשמח מאד].

ומאד בקשתי ממה: למען השם אחר
פורים תכתב לי מכתב: איך היה
הפורים שלכם וכו'.

יותר חדשות אין, רק חיים ושלום, און
פרייליך זיין און שיפרן אין פורים,
און פילעווען אין ספרי [ולחיות בשמחה,
ולחשתכר בפורים, ולשוטט בספרי] רבנו ז"ל
ותלמידו הקדוש זיע"א.

אָבְרָךְ הַשֵּׁם, וְאוֹתָךְ וּבְנֵי־בֵיתְךָ, וּבִפְרֹט בְּיָמֵי
חַג הַפְּנוּרִים הַקְּדוֹשׁ. וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּה
אוֹתָךְ, שֶׁתִּהְיֶה שְׁלִיחַ טוֹב לְשִׂמְחַת אוֹתֵי עִם
הַיִּינ־שָׂרָף שְׁלָךְ בְּפְנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ.

וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ 'יִרְאָה עֵלְמָה דְעֵלְמָה',
כְּפִי רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל וְתִלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ
(עֵינֵן לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּכוֹר בְּהִמָּה טְהוּרָה ד).

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְתַפְלָה
בְּכוֹנְנָה, שֶׁהִיא אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל,
'פָּרָה אֲדוּמָה' (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א נה), לְטַהַר
אוֹתָנוּ מִטְּמֵאת מַת, וּלְקַבֵּל חַג הַפֶּסַח בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה וּבְכִשְׁרוֹת, כִּי פְנוּרִים הוּא הַכְּנָה
לְפֶסַח (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב עד).

וְיִזְכְּנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹת
הַשְּׂיִכִּים לְפְנוּרִים, בְּאִמַּת וּבְתַמִּים
וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וְלֹא יִהְיוּ לָנוּ שׁוּם 'יִרְאוֹת
נְפוּלוֹת, וְ'יִרְאָה' הוּא "פֶּחַד יִצְחָק", וְיִפְקְדֵהוּ
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא, בְּזֶה הַשָּׁנָה,
"חֵיל כִּיּוֹלָדָה" וְכוּ' (תַּהֲלִים מַת, ז. עַל־פִּי לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן ח"א ז).

קנח.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ב' שְׁמִינֵי תַרְמ"א)

וְגַם תִּכְתֹּב לִי: אֵיךְ עָלָה הַפְּנוּרִים שְׁלָכְכֶם,
אִם הָיִיתֶם בְּיַחַד שְׂמֵחִים; וְגַם אִם
הֶחְסִיד רַבִּי נַחֲמָן גְּרוּז־יָאִיר הָיָה גַם־כֵּן עִמָּכֶם;
וּמִי מִכֶּם הָיָה 'פְּנוּרִים' בְּעֵצְמוֹ וְנִעְשָׂה מֵאֲתוֹ
'פָּרָה', כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן
ח"ב עד) וְתִלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ (לְקוּטֵי־הַלְכוּת נְטִילַת־
יָדִים לְסַעוּדָה ו, ו).

וְגַם תִּדְעֶ: שְׂאֵנֵי הַכְּנֵתִי עֵצְמִי עַל רַבִּי
אֵיזִיק גְּרוּז־יָאִיר עַל 'פְּרֻשַׁת פָּרָה', כְּפִי
אֲשֶׁר אִמְרַתִּי, לָךְ.

קנד.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ז' נִיסָן תַרְט"ל)

וְאוֹדוֹת מַה שֶׁפְּתַבַּת שְׂיִישׁ לָךְ חֲלֻשַׁת
הַדַּעַת בְּמַה שֶׁשְּׁבַרְתָּ הַשֵּׁאב [זַגּוּגִית
הַחֲלוּן] בְּפְנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ - עַד שֶׁאַתָּה רוֹצֶה
לְגַדֵּר - זֶהוּ שְׁטוֹת גְּדוֹל.

כִּי תִדְעֶ: כָּל מַה שֶׁאִמַר רַבְּנוּ ז"ל וְתִלְמִידוֹ
הַקְּדוֹשׁ, הֵם רַק לְחַיִּים, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
מְזֶה חֲסִיּוֹשְׁלוֹם מְרַה־שְׁחוּרָה כְּזֶה, רַק
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם שֶׁקִּימַת שְׂמִחַת־פְּנוּרִים, וְרַבְּנוּ
ז"ל יַעֲשֶׂה מִשְׂמַחַתֵּינוּ מַה שֶׁיַּעֲשֶׂה.

קנה.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ה' וַיְקַהֲל־פְּקוּדֵי תַר"ם)

הִנֵּה אַחַר פְּנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ, צְפִיתִי לְמִכְתָּבְכֶם:
אֵיךְ עָלָה אֶצְלִיכֶם הַשְּׂמִחָה שֶׁל פְּנוּרִים, אֲשֶׁר
הִיא הַמִּתְקַת כָּל הַדֵּינִים (שִׂיחוֹת־הַר"ן קלא).

וּלְבַסּוּף, אֵינִן לִי זְכִיָּה לְהַחֲיוֹת נַפְשִׁי
בְּשִׂמְחַת אַחֵי הַיְקָרִים, אֲשֶׁר
אֶהְבְּתֶכֶם קָשׁוּר וְדְבוּק בְּלִבִּי.

כִּי אֲנִי בְרוּךְ־הַשֵּׁם הַיִּיתִי בְּשִׂמְחָה, וְקִשְׁרַתִּי
שְׂמִחַתִּי לְשִׂמְחַתְכֶם וּלְשִׂמְחוֹת כָּל
אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ.

קנו.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ב' מִשְׁפָּטִים תַרְמ"א)

וּמִי שְׂיִישׁ לוֹ אִמּוּנָה וְשִׂמְחָה, חֵי חַיִּים
(שִׂיחוֹת־הַר"ן נג). וּבִפְרֹט מִשְׁנַכְנֵם אִם־
יִרְצֶה־הַשֵּׁם אֲדָר - מִרְבִּין בְּשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם
יּוֹתֵר, עַד שֶׁאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם בְּפְנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ,
יִהְיֶה הַשְּׂמִחָה בְּכָל הָאֲבָרִים.

קנז.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ה' וַיְקַרְא תַרְמ"א)

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי לְנִכּוֹן, עִם הַיִּינ־שָׂרָף עַל
מִשְׁלוֹחַ מְנוֹת. וּבְכָל עֵת שְׂמִחָה,

קכט.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, א' משפטים תרמ"ב)

ומעתה נתחיל להכין עצמנו על שמחת פורים בכל יום ויום, בכדי שבפורים יתהפך החשך לאור, ונזכה ליראה עלאה דעלאה, על ידי השמחה. פי יש לנו במה לשמח: שיש לנו רבי כזה ותלמיד כזה.

וכפי שמבאר ב'לקוטי הלכות' הלכות פריה ורביה, הלכה ג', על התורה (לקוטי מוה"ר ח"ב כג): "שמחה וששון ישנו" וכו' - "שעקר כל התקונים שלנו, הוא רק על ידי שמחה!"

ותעינו שם, ותמצאו מרגוע לנפשכם, ותראו גדל מעלת השמחה. ובפרט שבפורים אמר רבנו ז"ל בפרוש: "שהוא תקון גדול!" - וכל מצוה צריך הכנה בעובדא ובמלווא.

קל.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ד' תצוה תרמ"ב)

על-כן אני מבקש מאת אלהינו באמת: להתפלל עבור זוגתי תחיה, בכדי שאוכל לקיים מצוות הנוהגות בפורים אם ירצה השם, בשמחה גדולה, וביראה-עלאה.

וכן יעזר לכם השם-יתברך: להיות גם-כן שמחים בפורים הקדוש, כרצון השם-יתברך, וכרצון רבנו ז"ל, ותלמידו הקדוש וכו'.

יותר אין לחדש, רק חיים ושלוש ושמחה וששון, פי ימי הפורים הקדושים ממשמשין ובאין, ועל-ידי שמחת-פורים, יזכה אותנו השם-יתברך, להתחיל מחדש, פי "ועכשו" וכו'; ולזכות לפסח כשר; ולבער ה'חמץ' מקרבנו, הינו: העצבות ומרה-

שחורה, פי ה'עצבות ומרה-שחורה' היא מסטרא-אחרא.

קלא.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ג' תשא תרמ"ב)

וגם המכתב אחר פורים משמחתכם הגדולה אשר ברוך-השם עזר לכם לשמח כרצון רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש - קבלתי גם-כן לנכון וכו'.

ושמחתי במכתבכם, ומהשלוש שהיה ביניכם, ובפרט הישועה הגדולה אשר עשה עמכם - שידידנו רבי נחמן גרו- יאיר גם-כן, עזר לכם השם-יתברך שהיה עמכם בשמחת-פורים. וזה לי ישועה גדולה.

ואני ברוך-השם גם-כן שמחתי בשמחת- פורים, אף ביחידות, וכמעט רקדתי במחאת-כף ורקודין, לקיים דברי רבנו ז"ל שאמר (לקוטי מוה"ר ח"א י): "שעל-ידי המחאת-כף ורקודין, ממתיקין הדינים!" ורבנו ז"ל אמר בפרוש על פורים (שיחות-ה"ר קלא).

ובזכות השמחה של פורים, יזכה אותנו השם-יתברך, ל'תפלה' בשלמות - היא 'פרה אדומה' (לקוטי מוה"ר ח"א נה), לטהר אותנו מ'טמאת-מת' שהיה לנו (לקוטי מוה"ר ח"ב עד); ולזכות לאור-הפנים המאיר ב'שלוש-רגלים' (לקוטי מוה"ר ל). ו'פסח' הוא ראשון לשלוש-רגלים.

קלב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' ויקהל תרמ"ג)

ואנו צריכין לבקש רחמים על שמחת- פורים, ולהכין עצמנו להמתקת כל הדינים.

קלג.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, חסר תאריך)

זייט פרייליך, און הייבט זיך אן שוין מכין זיין על פורים, און בעטן [תהיו שמחים, ותתחילו כבר להכין עצמו על פורים, ולבקש] להשם-יתברך על 'שמחת-פורים' - כי אתם ראיתם איך שבלבל הסטרא-אחרא, ה'שמחת-תורה' שלכם וכו'.

קלד.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, חסר תאריך)

ותדע: שברוך-השם ימי הפורים ממשמשין ובאין, וצריכין אנו לחשב לפי מדרגותינו, להכניע 'המן-עמלק' ימח-שמו, ולזכות ל'שמחת-פורים'.

כי כל העצבות, הוא מסטרא דהמן ועמלק. ואנו ברוך-השם מקרבים לצדיק קזה, שהכנים עצמו להכניע כל הקלפות, קלפות פרעה ושריו, קלפות בלעם, עמלק, והמן, וקלפות עשו וישמעאל.

אך אנו צריכין לעזר לו בליבנא וטינא, ועקר מהכל הוא השמחה, פי על-זה הזהיר לנו רבנו ז"ל מאד. וכן מבאר ב'לקוטי-הלכות'.

ובפרט 'שמחת-פורים' ב'מחאת-כף ורקודין' - "על-ידי-זה ממתיקין כל הדינים" (לקוטי-מוהר"ן ח"א י; שיחות-הר"ן קלא), וזוכין לקבל פסח בכשרות ובשמחה.

קלה.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ו' ערב שבת קדש ויקהל)

וברוך-השם ימי הפורים ממשמשין ובאין, השם-יתברך יעזר לנו גם-כן, שיהיה נעשה על-ידינו גם-כן, מפלת המן ועמלק, ימח-שמו ונמח-זכרו.

ונזכה אנחנו, לשמוח בשמחת-פורים הקדוש, ומפלת המן ועמלק.

ויזבנו השם-יתברך, לזעק מקדם "זעקה גדולה ומרה" (אסתר ד, א), ואחר-כך לשמוח בחג הפורים הקדוש בהמחאת-כף ורקודין, פרצון רבנו ז"ל, ותלמידו הקדוש (לקוטי-מוהר"ן ח"א י; שיחות-הר"ן קלא).

ויהיה נמשך עלינו בפורים בתוך השמחה, 'יראה עלאה דעלאה', כמבאר ב'לקוטי-הלכות', בהלכות בכור בהמה טהורה (הלכה ד).

קלו.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ה' ערב ראש-חדש אדר שני תרמ"ג)

וימי הפורים הקדוש ממשמשין ובאין, ומתחילין מ'פרשת שקלים'. ועתה נתחיל מעתה התחלה חדשה בשמחה.

ויזכה אותנו השם-יתברך: שב'כח השמחה, יהיה נמתקין מעלינו כל הדינים - בכדי שנוזפה לקבל 'חג הפסח' בקדשה, ולקיים כל מצוות התורה ביראה ואהבה, ולקבל עלינו את צום התענית-אסתר, בשמחה ובאהבה.

ואנו צריכין מעתה, להרגיל עצמנו, לצעק ולזעק להשם-יתברך. כי [צריכים אנו] להיות עוסקים, כמו שעשה אדמו"ר מוהרנ"ת זצוק"ל, שתכף אחר חנפה, [היה] עוסק בענין פורים - פי לפי דברי רבנו ז"ל, עתה הוא התחלה מכל התחלות (לקוטי-הלכות, ברפת-הרי"ח ד, כה).

ולמען-השם תבקשו מאד מאת השם-יתברך, ותכריחו מאד עצמכם על שמחת-פורים. והשם-יתברך

יזכה אותי גם-כן, שאקבל הפורים בשמחה גדולה.

ומאד בקשתי לכתב לי: איך היה הפורים שלכם, אם הייתם כל אנשי-שלוֹמנו ביחד, ומי היה פורים בעצמו.

קלז.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' צו תרמ"ג)

הנה ברוך-השם, ימי הפורים הקדושים ממשמשין ובאין, אשר הם התחלה מכל התחלות (לקוטי-הלכות, ברכת-הריח ה, כה), ושמחה היא גם-כן התחלה מכל התחלות.

קלט.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ג' מטפטים תרמ"ד)

והכל יכולין לפעל על-ידי שמחה, פי שמחה היא המתקת-הדינים.

וכשתרצו לטעם טעם פורים, תעינו בהלכות פורים, (לקוטי-הלכות) אורח-חיים חלק ג', המדברים מפורים, ושם תראו הסודות הגדולים, אשר נתגלה בימינו לעובדא ולמעשה. הכלל: אנו צריכין לשמח מאד בכל עת, ובפרט בפורים וכו'.

ובפרט שברוך-השם ימי אדר ופורים הקדוש ממשמשין ובאין, והשם-יתברך יעזר לנו לקבל אותם בשמחה, כאשר קבלנו עלינו בימי מרדכי ואסתר, שהם מחיאת-כף ורקודין.

ולמען-השם, תרבו מאד בשמחת-פורים, ואני "חבר לכל אשר יראוך" (תהלים קיט, סג; ועין לקוטי-הלכות, בציעת-הפת ה, יז), ולכל השמחים ביום הקדוש הזה. ועינו בהתבה: "ועכשו" וכו', יש נחל נובע מקור חכמה" (טיי-מוהר"ן קפט). ועל-ידי זה נמשך 'יראה עלאה דעלאה', ומשם נמשך השמחה עלינו.

ואם ירצה השם, בוודאי יהיה נמשך עלינו איזה המתקה.

קמ.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ב', י"ג אדר תרמ"ד)

ואני מודיע לכם: שבשמחת-פורים, יכולים אתם להמתיק הדינים מעלי (שיחות-הר"ן קלא), פי אין לי אבר אחד שלם, ומכרח בכל יום לישב בכרים וכסתות.

קמא.

(טיח-טרפי-קדש ח"ד ח)

אמר ופרש רבי פנחס קיבליטשער ז"ל את הנאמר במגלה (אסתר ב, יז): "ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים", על-פי המבאר בדברי רבנו (לקוטי-מוהר"ן ח"א מט; ח"ב א): "ש'אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), היא בחינת 'תפלה'!

רק מיר דארפן זיך שניצן א רוגה, מ'זאל זיך אזוי מאכן פרייליך, ביז מ'זאל זיך טאקע באמת פרייליך זיין (שיחות-הר"ן עד).

[רק אנו צריכים לעורר בעצמנו כאלו רגז - שנעשה את עצמנו כאלו שמחים, עד שבאמת נהיה שמחים]

קלח.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, א' שמיני תרמ"ג)

וברוך-השם שהייתי שמח מאד מאד בפורים הקדוש, אני בעצמי, שמחה בלב ונפש וכו'.

ופרש: שהתפלה החשובה והמקבלת והמרוצה ביותר, היא 'תפלת ההתבודדות', שהיא תפלה מסתרת.

וְזָהוּ: "וַיָּאֵהֱב הַמֶּלֶךְ" - הִינּוּ: "מֶלְכוֹ שֶׁל עוֹלָם" (מגלה טו: זהר בהר קט.).

"אֵת אֶסְתֵּר" - הִינּוּ: בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה' שֶׁהִיא ב'הֶסְתֵּר', הִיא ה'הִתְבּוֹדְדוֹת'.

"מֶמֶל הַנָּשִׁים" - הִינּוּ: מֶמֶל הַתְּפִלוֹת. "וַתִּשָּׂא חַן וְחֶסֶד לְפָנָיו מֶמֶל הַבְּתוּלוֹת".

אַחַר שֶׁאָמַר זֹאת לְתַלְמִידָיו בְּלִיל פּוּרִים - רָצוּ לְשֹׂדֵה, וְשָׁהוּ שֵׁם מְשֻׁךְ כָּל הַלְּיָלָה, מְרֹב הַהִתְלַהְבוֹת וְהַהִתְעוֹרְרוֹת [וְעֵנֶן זֵי גַעְלָאפֶן אִין פֶּעֶלְד אַרִיין א גַּאנְצֶע נַאכְט].

קמב.

(שיח־שׁרפֿי־קד־שׁ ח"ד צט)

הַהִתְעוֹרְרוֹת וְהַהִתְלַהְבוֹת שֶׁהָיָה בֵּין אַנ"ש בְּפוּרִים, בְּפֶרֶט בְּעֵת 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' - הָיָה יוֹתֵר מֵהַהִתְעוֹרְרוֹת שֶׁהָיָה בְּאֻמֵּי הַיָּמִים הַרְגִּישׁוּ וְרָאוּ בְּמוֹחָשׁ: ש"יּוֹם כְּפוּרִים" הוּא בְּאֻמֵּי יוֹם כ"פּוּרִים", כְּדַבְּרֵי הַתְּקוּנֵי־זֶהַר (טז).

קמג.

(שיח־שׁרפֿי־קד־שׁ ח"ד רעו)

פַּעַם בְּפוּרִים בְּעֵת הַשְּׂכָרוֹת וְהַשְּׂמָחָה הַגְּדוּלָּה, נָפַל רַבִּי לִיב ז"ל (הָיָה אָדָם קְדוֹשׁ, וְאָחִיו שֶׁל רַבִּי סַעֲנֵדֶר טְרַהוּוִיצֶר ז"ל) עַל הָאָרֶץ לְרַב שְׂכָרוֹתוֹ. וְאַנ"ש הַשְּׂמָחִים שָׂם, עָבְרוּ מִשׁוּם מַה לְחַדֵּר סְמוּךְ לְרִקְדָּ שָׂם.

קָם רַבִּי לִיב וְעָבַר לְמִקּוּמָם, וְגָעַר בָּהֶם בְּאֻמְרוֹ: "וְכִי גַם בְּעוֹלָם־הַבָּא תִּנְהַגוּ עִמִּי כִּי, שֶׁתִּשְׁאִירוּנִי לְבִדִּי, וְכִי כִּי נִזְהָגִים לְחֶבֶר!?"

וְתַכְּף הַתְּעוֹרְרוֹ מִדְּבָרָיו, וְעָשׂוּ קֶשֶׁר בְּרִית בֵּינֵיהֶם: "שֶׁלֹּא יִפְרְדוּ לְעוֹלָם זֶה מִזֶּה, הֵן בְּעוֹלָם־הַזֶּה, וְהֵן בְּעוֹלָם־הַבָּא!"

קמד.

(שיח־שׁרפֿי־קד־שׁ ח"ה טצג)

אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵת שְׂכָרוֹתָם בְּפוּרִים, הָיוּ פּוֹעֲלִים בְּבִרְכָתָם יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת, וְיָדוּעַ בְּזֶה הַרְבֵּה סְפוּרִים.

וְסַפֵּר רַבִּי לִוִּי יִצְחָק בְּעֵנֶדֶר ז"ל: שֶׁפַּעַם עוֹד בְּהִיוֹתוֹ בְּאוּמָאן, בָּא אֵלָיו אֶחָד שֶׁלֹּא הִפִּירוֹ, לְהַזְמִינוֹ עַל 'סַנְדְּקָאוֹת'. וְשָׂאֵלוֹ: "מִי אַתָּה, וּמִדּוּעַ אַתָּה מְכַבְּדֵנִי בְּזֶה?" - עָנָה לוֹ הַלֵּה: בְּעֵת שְׂכָרוֹתְכֶם בְּיוֹם הַפוּרִים, בְּקִשְׁתִּי מִכֶּם בְּרַכָּה לְבֶן־זָכָר, שֶׁלֹּא זָכִיתִי לְזֶה כִּבְרַת פְּמָה שְׁנַיִם, וְאֶבֶן תַּכְּף אַחַר פּוּרִים נִפְקְדָנוּ לְטוֹבָה, וּבְטוֹחַ אֲנִי: שֶׁבְּרַכְתְּכֶם הִיא הִיא שֶׁהוֹעִילָה לִּי!

קמה.

(שיח־שׁרפֿי־קד־שׁ ח"ו נח)

לְרַבִּי מֵאִיר טַעֲפִלִּיקֶר תַּלְמִיד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, הָיָה תַּלְמִיד שֶׁהָיָה דָר בְּכֶפֶר רַחוּק.

וְהֵנָּה הָיוּ אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁבְּטַעֲפִלִּיק נִזְהָגִים לְהַתְאַסֵּף בְּיוֹם הַפוּרִים בְּבֵית רַבִּי מֵאִיר, שֶׁהָיָה נִזְהָג לְהַכִּין אֶת הַסְּעוּדָה תַּכְּף אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם, כְּשֶׁהוּא מַגִּיף אֶת תְּרִיטֵי הַבַּיִת וּמְדַלִּיק נְרוֹת כְּנֶהוּג, וּכְדִי לְהַגְבִּיר הַיֵּטֵב הַשְּׂמָחָה.

וְהֵנָּה בְּעֵת הַרְקוּדִים שֶׁרְקְדוּ שָׂם אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, הִבְחִין רַבִּי מֵאִיר: שֶׁהַתַּלְמִיד הַנ"ל שָׁגַם הוּא בָּא לְשָׁהוֹת אֶצְלוֹ בְּיוֹם הַפוּרִים, אִינוֹ רוֹקֵד וְשָׂמַח כְּשָׂאֵר אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ. עַד שֶׁנִּגַּשׁ אֵלָיו רַבִּי מֵאִיר וְשָׂאֵלוֹ לְפֶשֶׁר הַדְּבָר.

עָנָה לוֹ הַיְהוּדֵי הַנ"ל: "אַתֶּם אֵין לְכֶם סִבָּה מִיַּחְדָּת שֶׁלֹּא לְשָׂמַח, אֲבָל אֲנִי שֵׁישׁ לִי כְּמָה בְּנוֹת שְׁבָגְרוּ, וְאֵין לִי כְּמָה לְהַשִּׂיאֵם

קמו.

(דבורי-אמונה ח"ב יט - ר' לוי יצחק בענדער)

התעוררות שהיתה בעת 'קריאת המגלה' באומן, אין לתאר ואין לשער. התעוררות רבה שרה שם, יותר מיום-הפורים בשעת 'סדר העבודה'. הדמעות זלגו פנים, גם מעיני הצבור וגם מעיני הבעל-קורא. היתה שם הארה גדולה.

כמו שמוהרנ"ת כותב: שבפורים בעת קריאת המגלה מאיר אור גדול מאד מאד. האור משער-החמשים מאיר אז, אור כזה שאין כמוהו בכל ימות השנה.

קמוז.

(טעם-זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל - קונטרס יא אידיש, תצוה תשל"ד)

בפורים בלילה בהצות - היו הולכים לציון רבנו ז"ל!

שם היה הפורים, קצת יותר רציני מפאן, יותר התעוררות מפאן. ה'בכיות' שהיה בפורים - זה היה א געוואלד, בשכרות, היה התעוררות גדול, ומופתים גדולים בפורים.

*

פעם סבלתי מפאב-לב חזק, לפני יותר מחמשים שנה, והם (חבריו מאנשי-שלומו באומן) פחדו מאד, ופתאום נהיה פורים.

ו'נחום שוסטער' (רבי נחום שטראקס ז"ל מאנשי-שלומו באומן, היה סנדלר ואיש פשוט ותמים, אבל היה עובד-השם וירא-שמים עם לב בוער להשם-יתברך, גם עסק לקרב הרבה אנשים לדרך התורה ולעבודת-השם) היה שם הגבאי בבית-הכנסת, אני הייתי החזן, והוא הגבאי.

ולתת עבורם נדן פנהוג, בפרט בתי 'צביה' הבוגרת מכלם ואיך אשמח"?

אמר לו רבי מאיר בתמיהה: "וכי אם-כן לא מצאת לך עצה אחרת לצאת מסבך צרותיך, אלא בזאת שתהיה במקרה-שחורה"!

ותפסו וחבקו, ואמר לו חזר והגד: "אם כל-כך רע, אזי פונים וצועקים עוד ועוד אל השם-יתברך: 'צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני'" (תהלים כה, יז).

וכך הכניסו במעגל הרוקדים המבסמים. והתחיל הפרי הנ"ל, לצעק ולשאג בקול-יכולות עמו יחד: "צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני". בשרבי מאיר מעודדו בכל-פעם: "ואם אכן כל-כך רע, אזי צועקים: 'צרות לבבי וכו'".

והנה אחר כמה ימים לאחר הפורים, עבר אחד מאנשי-שלומו בנסיעתו, דרך הפפר של התלמיד הנ"ל, והיה מכרח לשבות שם.

וכששהה שם ביום השבת, נתודע מבתו הצנועה, ואמר לו "ראה נא, יש לי בחור בגיל בתך, אולי נעשה שדוך"!

ענה לו הנ"ל: "ראה, לדבר זה מכרח אני לשאל את פי רבי"!

שאלו זה מאנשי-שלומו: "מי הוא רבך"!
- ענה ואמר לו: "הוא רבי מאיר טעפליקער ז"ל"!

ענה ואמר לו האורח: "רבי מאיר, הלא-הוא ידיד נפשי ומפירני היטב, ובנדאי יספים לשדוך זה"!

וכן הוה, והשתדכו ביניהם! - וראה בחוש: "שזכות הפורים היא שעמדה לו"!

נו, אני סובל מכאב-לב, והיא אומרת לי
(אשת רבי לוי יצחק בזווגראשון): "אתה אל
תשתה, שתדע מה קורה אצלך, אל תשתה!"
(שחששה על מצב בריאותו).

נכנסתי לנחום שוסטער' הגבאי: "נו
נחום, תן משקה!" והעמיד בקבוק
יין-שרף, בקבוק גדול, ושתיתי כל הבקבוק
בפעם-אחת!

**ויצאתי לחוץ, וראיתי שאני לא יכול
ללכת, והחזיק אותי 'נחום' שלא
אפל.**

**ונכנסתי לרבי אברהם שטערנהארץ, שם
היה כבר מלא, והיה חדר קטן,
ויצאתי לחוץ לשאב אויר, ונפלתי על הארץ!**

**והיא (זוגתו) היתה שמה, והתחילה לצעק:
'געוואלד, געוואלד!' בן-אדם כל-כף
חולה על הלב...**

**והשם-יתברך עזר לי, שלמחרת בבקר
לא ידעתי מכלום (מכאב-
הלב)! היתי באחד האדם, פאלו לא קרה
כלום! ראיתי מופת! זה היה בסוף שנות
ה'תר"פ.**

**אני יודע שבכל שנה אני מקים, ה"לבסומי
בפנריא" באומאן - וכאן (בעת חליו הנ"ל)
איך אני יכול לקימו! אבל הרי קימתיה!
השם-יתברך עזר לי, ובבקר נהייתי 'כאחד
האדם'! אין כלום!**

*

**רבי אברהם שטערנהארץ - שתה כל-כף,
ולא נעשה שבור. (רבי נחמן ישראל
בנרשטיין ז"ל: היו רגילין לכנס אצלו כל היום, מי שנכנס
אצלו, מזג פוס בשבילו, ובשביל השני).**

**פעם היה באומן, ושתה הרבה, ודבר
הרבה, והיה מבשם מאד, ונכנסתי אז
אצלו בפורים, ותפס אצלי, והתחיל לנשק
אותי. "מתפתה ביינו", התפיש אותי באהבה.**

**זה סימן טוב - "מתפתה ביינו, יש בו
מדעת קונו" (ערויבין סה.), זה היה א
געוואלדיגע דרך ביהדות, התעוררות
לתשובה.**

*

**לא שתו באומן מיד בבקר אחרי התפלה,
זה היה באמצע היום. קימו מקדם
'מצות משלוח מנות', והטפו שם הרבה
למוד, ללמד השעורים של היום, שלחן-
ערוך, הספר של הרבי.**

**ונכנסו לרבי אברהם (שטערנהארץ זצ"ל)
בשעה 1:00 2:00 בצהריים, זה היה
כבר אחרי תפלת המנחה, ושם קימו "עד
דלא ידע".**

**כתוב בשלחן-ערוך (ארח-חיים תרצה, ב):
"חייב לבסומי וכו' עד דלא ידע", זה
כן ראו באומאן (השכרות).**

*

**רבי אברהם בן רבי נחמן זצ"ל - לא
יודעים מה היה אצלו. בבקר הלך
אחרי קריאת המגלה, ולא ידעו איפה הלך,
וחרז לפנות-ערב. דרפו הרי היה ככה בכל
יום - היה לו שם המקומות שלו, היה נחבא.**

**לפנות-ערב נכנס עם חיוך, שמחה, ולא
שתה אז, אני לא ראיתי
אותו (פורים שפור); הוא היה איש חולה, לא
היה רשאי לשותות! - והיה עמנו בשמחה,
אוודאי. וישב עצמו לשלחן.**

[ספורו של רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל - השלמנו מטעם זקנים, קנטרס סז אידיש, תצוה תשל"ה; וקנטרס פח אידיש, שנת תשל"ה].

*

אני הייתי שפור בכל השנים, שם הרי היו שפורים משתית יין-שרף (ברוינפון), יין-שרף הוא יותר קל מיין, שותים בוס יין שרף, שתי פוסות יין-שרף - ונגמר הספור!

דברו שם פאלה דבורים, הו הו! הנה פעם פורים, העולם היו עניים גדולים, לא הנה מה לאכל, הנה דוד הייסנער' (מעיר הייסין, פעם בקר בקלויז של אנשי-שלומנו, מאז נעשה בעל-תשובה גמור. עין שיח-שרפי-קדש ח"ו קורקז). ועשה סעודה, נתן לכלם לאכל טוב, ונתן להם לשותות הרבה, ושתו! ונפל לרגלי 'יענקל זיטאמער', ונשק לו ברגליו, וצעק: 'יענקל, תלבש אותי עם זקן [עטריני בזקן]! כי אז לא הנה לו עדין זקן.

הנה 'הרהורי תשובה' גדולים, פאלה דבורים דברו בשעת השכרות! העולם הרי אומרים בדיחה: "וואס ביי א ניכטערער אויף די לונג, איז ביים שיפור'ער אויף די צונג" [מה שנמצא על ראותיו של אדם מפכת, הוא על לשונו של שפור].

הוציאו דבורים, דבורים טובים! הוציאו דבורים של פסופים להשם-יתברך! דבורים טובים דברו, וראו הפנימיות. בן בן, זה הנה טוב.

בכו בשעת השכרות - אוודאי! הנה דמעות. (עלים לתרופה, ג' תזריע ת"ר: ותהלה לאל הנה לנו פורים של שמחה בטשעהרין, ודברתי תהלה לאל הרבה מאמונה הקדושה, עד שרפם ככלם זלגו עיניהם דמעות הרבה בתוך השמחה והשתיה הקדושה של פורים).

אני לא יודע איפה הנה, אולי קים "עד דלא ידע", ואף אחד לא ידע?! - אחרי הפגלה אחרי התפלה, אולי קים 'משלוח מנות' - והוא כבר נעלם.

יכול להיות: שבימי צעירותו הנה אולי שותה בשדה?!

מסתמא בימי צעירותו קים גם-כן ככה (שהלך אחרי הפגלה, וחזר לפנות-ערב, פנ"ל). אצלו הנה ככה - שלא בטל את עבודת היום, אלא-מאי? אפשר לקים לשיניהם, יכולין לקים שתייהם!

העובד-השם מקים שתייהם. גם ביום הנה יש לו שתייהם, אפשר לקים שניהם, הוא לא מאבד את-עצמו, ביום הנה הוא גם מקים שתייהם - יש לו ה'שעורים', וכל מה שצריכין לעשות!

אבל גם 'הצנע-לכת' גדול הנה, הוא מגיע ונכנס, מי, מה, ואימתי, וזהו! עם כלם ביחד! וזהו! לא עושה עסק!

האדם שכל חיותו הנה 'הצנע-לכת', כל מה שהוא יכול להצניע עצמו יותר, זה כל חיותו! כל חיותו הוא רק להצניע את-עצמו, הוא חי עם זה! הרי שהוא הנה יכול לחטף ולצאת - ללכת ולחזר בלילה, הרי לא ישאלו אותו איפה הנה? רק להחביא את-עצמו, הוא רוח עבורו!

מי מדבר מפורים - זה הוא שפור, זה שותה, והוא יש לו כבר הפנה שלו. הוא יוצא משם, וחוזר לפנות-ערב - הוא גם מקים (הבסומי בפורים), אבל הרי לא מחיבים להיות בשכרות כל היום!

*

*

רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: פאן, רבי שמואל שפירא (זצ"ל), שותה מיד בבקר.

רבי לוי יצחק: גם לא מיד. בתקופה האחרונה, נהיה כבר יותר מאחר, הוא מקים 'מתנות לאביונים' ומשלוח מנות, אחר-כך הוא הולך, ונכנס שבור! הוא לא יכול לשתות (בטבעו).

נתן (בנו ר' נתן שפירא ז"ל) מספר לי: הוא שותה, (וצעק מכאב): 'אני לא יכול', אני לא יכול! הוא מדבר דבורים טובים בפנרים רבי שמואל (בעת שתיתו).

אחד מהנוכחים: הוא צועק שצריכין לשתות במסירות-נפש!

רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: הוא אמר לי פעם, שבכל השנה בקדוש, הוא פופה את-עצמו לשתות היין, הוא לא יכול לסבל הריח של היין!

רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: בכל שנה היה לו דבור אחר. פעם-אחת צעק: "אומאן וראש-השנה" (על-פי הפסוק: "ליהודים היתה אורה", "אור"ה' ראש-תבות אומאן וראש-השנה).

וצעק ככה בלי גזמא שעות שעות!

הייתי פעם עם ר'... בתחלת התקרבותו, הם באו לרבי אברהם (שטערנהארץ זצ"ל), רבי שמואל שפירא ישב שם, הם אמרו כל הזמן, כמה שעות ברציפות: "אומאן וראש-השנה", "אומאן וראש-השנה", ככה ברציפות!

אחד מהנוכחים: ר' שמעון החגר מקטמון, קרא לרבי שמואל שפירא: 'הרבי!' מבין שהיה רגיל (רבי שמואל) לצעק בפנרים "הרבי! הרבי! דער רבי! דער רבי!".

אביו של רבי אברהם (שטערנהארץ), רבי הירץ סופר, עלה בברסלב על אילן, הוא לבש עצמו עם קיטל, וצעק בקול-קולות, דבר אידישקייט. (ככה היה רבי אברהם מספר).

רבי דוד צבי, אחיו של רבי מיכל, בנו הגדול של רבי יצחק (בן מוהרנ"ת), גם היה נפלא בפנרים.

'נאשקע' (בן רבי שכנא בן רבי דוד צבי הנ"ל) ספר לי: שהיה רגיל (רבי דוד צבי) לקח פובע גדול, ולהדליק נרות מסביבו, פובע גדול, עם נרות דולקים, ונכנס, והתחיל לדבר! היה בן-אדם סגור, רק בפנרים נכנס מבשם, עם הפובע עם הנרות, והתחיל לדבר!

הם היו אנשים פשרים גדולים, אצלם נתקיימו הדבור של רבי נחמן רבי יצחק לייב'ס (מחשובי תלמידי מוהרנ"ת ז"ל): "השופר מנח כל השנה בארון-הקדש, וכשמוגיע ראש-השנה הוא תוקע!"

בכל השנה הם היו אנשים פשרים גדולים, ובפנרים הוציאו עצמם! בכל השנה הם היו אפויים באידישקייט, ובפנרים זה יצא!

קמת.

(טעם-זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל - קונטרס פח אידיש, שנת תשל"ה)

בכל יום (מזמנת השנה) היה שני מנינים. מנין ותיקין, ומנין שני. בפנרים התפללו בלם 'ותיקין' - הרי זה מההשכמות של הבעל-שם-הקדוש.

בַּחֲמִשָּׁה יָמִים אֵלּוּ הִתְפַּלְלוּ וְזִתְקִין: (א)
שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח. (ב) שְׁבוּעוֹת. (ג)
תְּשֻׁעָה בָּאָב. (ד) הוֹשַׁעְנָא רַבָּא. (ה) פּוּרִים.

קמט.

(טעם־זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
 קונטרס קג אידיש, ויטלח תשל"ו)

רבי אברהם שטערנאהארץ זצ"ל - הָיָה נְהוּג
 לְלַמֵּד לְפָנֵי פּוּרִים, הַתּוֹרָה "פֶּד יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁתְּלַמּוּ בְּעוֹבְדֵיהוּ" (לקוטי־מוהר"ן ח"א קפ"ה),
 עִם הַהֲלָכָה שְׁעָלֶיהָ (בכור בהמה טהורה הלכה ד -
 עגן ה'יראה עלאה דעלאה' שיש בפורים).

גם אנחנו בשוהל - לומדים התורה הַזֶּה,
 עִם הַהֲלָכָה שְׁעָלֶיהָ.

קנ.

(טעם־זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
 קונטרס קטו אידיש, כי תשא תשל"ח)

"ארוּרָה זַרְשׁ אֲשֶׁת מַפְחִידִי" (זמר שושנת
 יעקב). מוֹבָא מֵהָאָר"י הַקְּדוֹשׁ
 (שערי־הכנרת, פורים א; מחברת־הקדש פורים): **"שׂישׁ**
קִלְפָה שְׁנַקְרָאת זַרְשׁ". "ארוּרָה זַרְשׁ אֲשֶׁת
 מַפְחִידִי" - הִיא מַפְחִידָה עַל הָאָדָם, זֶה
 קִלְפָה.

לְפַעֲמִים יֵשׁ דָּבָר שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְפַחַד
מִזֶּה. אָבֵל יֵשׁ קִלְפָה הַמְרַבֶּה
לְהַפְחִיד אֶת הָאָדָם יוֹתֵר מִדְּאִי. הַפְּחַד יוֹתֵר
מִדְּאִי, מֵבִיא אֶת הָאָדָם (לְיֹאשׁ וְרוּחֹק). הָאָדָם
בְּשֵׁרוּצָה לִכְנֵס לִקְצַת אִיִּדִישְׁקִיט - צָרִיךְ
לְבַטֵּל מֵעֲצָמוֹ הַקִּלְפָה הַזֹּאת, הַקִּלְפָה שֶׁל
"זַרְשׁ אֲשֶׁת מַפְחִידִי".

[עין באריכות בלקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד: שפך
 עגן פורים' - הוא לבטל ה'יראות־נפולות' של 'הקמך־
 עמלק, ולהמשיך ה'יראה עלאה דעלאה' של 'מרדכי
 ואסתר].

קנא.

(טעם־זמנים, קונטרס יא אידיש, תצנה תשל"ד -
 רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל מספר)

רבי אפרימ'ל [קרקובסקי ז"ל, בעל ענג־שבת,
 ושערי־אפרים] הָיָה רָגִיל לֹאמַר [וְהוּא בְּסִפְרוֹ
 'שערי־אפרים', במכתב על פורים]:

"יעלזו חסידים בכבוד" (תהלים קמט, ה) -
 הַחֲסִידִים הַמְּכַבְּדִים, הֵם "יִרְנְנוּ עַל
 מְשֻׁבּוֹתָם" (תהלים שם) - הֵם הוֹלְכִים לִישׁוֹן,
 כְּמוֹ שְׂאֵמֵר הָרַמ"א (שְׁלַח־עֲרוּף אַרְח־חַיִּים תרצה,
 ב: וְיִשְׂאוּמָרִים דָּאִין צָרִיךְ לְהַשְׁתַּכַּר כָּל־כֶּף, אֵלָּא יִשְׁתַּח
 יוֹתֵר מִלְּמוּדוֹ וְיִישׁוֹן, וּמִתּוֹף שִׁישׁוֹן אֵינּוּ יוֹדֵעַ בֵּין אֲרוּרָה הָמֵן
 וְכו').

אָבֵל "רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם" (שם פסוק ו) -
 אֵלּוּ הַמְּקִימִים הַ"מְּמַלֵּא בְּגֵרוֹנָם יִין"
 (יומא עא.) - אֵז "וְחָרַב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם" (תהלים
 שם) - הֵם זוֹכִים לְתַקוּן־הַבְּרִית!

קנב.

(טעם־זמנים, קונטרס קג אידיש, ויטלח תשל"ו
 - חידוש מרבי בנימין זאב חשין זצ"ל)

בְּגִמְרָא מִסְכַּת מְגִלָּה (ב): "וְאִימָא שִׁיתָסֵר
 וְשִׁיבְסֵר, וְלֹא יַעֲבֹר כְּתִיב" (אסתר
 ט, כז).

בְּשִׁמְגִיעַ הַשְּׁלֵשִׁים יוֹם קִדְם הַחֲג, מְאִיר
 כְּבֵר הָאוֹר שֶׁל הַחֲג הַקָּרֵב וּבָא.
 בְּשִׁמְגִיעַ 'חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בְּשַׁבָּט' - מְאִיר כְּבֵר
 הָאוֹר שֶׁל פּוּרִים.

אַחֲר־כֵּךְ רָאוּ (תז"ל): שְׂאֲחָרֵי הַפּוּרִים יֵשׁ
 עֲדִין אֲוֹרוֹת, וְהִסְתַּכְּלוּ הֵיטֵב
 וְרָאוּ: שְׁנַמְצָא כְּבֵר (בְּשִׁיתָסֵר וְשִׁיבְסֵר) הָ'אֲוֹרוֹת
 שֶׁל חַג הַפֶּסַח, וְאִין לָהֶם (לְאֲוֹרוֹת הָאֵלּוּ) שְׂיִכּוֹת
 לְפּוּרִים.

אָמרו: "וְלֹא יַעֲבֹר" - אורות האלו (של ימי הפורים) עם אורות האלו (של חג הפסח), אסור שיעברו אחד עם השני.

קנג.

(שארית ישראל מג, מכתב רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, א' תצוה תש"ב)

וְהָנָה קימנו בימי הפורים, מצוות הנהוגים על-פי שלחן-ערוך בנגלה. וצריכין להאמין: שגם בנסתר יתתקן על-ידי עשיותינו.

היננו: פי העקר שיהיה נשלים 'שם השם-יתברך' על ידי עבודתנו במחית-עמלק, שזה מטל עלינו תמיד בכל יום: "לזכר את אשר עשה לך" דיקא. והעקר על-זה: להכניע אותו ולמחות שמו וזכרו - הוא בפורים.

לְזֹאת תדע ידידי-אמת: שישראל עם קדוש בכלליות, עושים רשם למעלה, על-ידי עשיתם למטה וכו' וכו'.

אך במחית עמלק, יש שלש מצוות בתרי"ג: (א) "מצות זכור" - בפה. (ב) "תמחה" - במעשה. (ג) "לא תשכח" - במחשבה. הינו: במחשבה דבור ומעשה צריכין למחותו ימח-שמו.

לְזֹאת: יש מפורים עד פסח הבא-עלינו-לטובה, שלשים יום, ובהם תש"ך שעות, שבעה מאות ועשרים שעות, והם במספר שלש פעמים עמ"ק, פי עמ"ק בגימטריא ר"ם, ושלש פעמים עמ"ק הם גם-כן תש"ך.

ומובא בספר חסד-לאברהם (עין הקורא נחר נז): "שמיום הפורים עד ארבעה-עשר בניסן, עושה הקדוש-ברוך-הוא אתנו

חסד, ומוציא אותנו מהיכלות טמאתנו של כל השנה שעבר, עד שבי"ד ניסן אנו מטהרים מטמאת עמלק".

אך באפן שאנו נקים באלו הימים מפורים עד ערב פסח - לשמר השעות, שלש פעמים ר"ם - למחות במחשבה, וכן בדבור, וכן במעשה.

ובזה יקים הפסוק (שמות יז, טז): "כ"י י"ד על פ"ס י" - הינו: "כ"י" - במספר 'שלשים', הינו: שלשים יום קדם לפסח, שזה י"ד בניסן, שאז נשלם 'מחיות-עמלק' בשלש פעמים, ומובא: שביאת משיח צדקנו, יהיה אם-ירצה-השם בערב פסח.

"על כס" - שיהיה נשלים הפסא. "י"ה" - שיהיה נשלים שמו יתברך ביום ראשון של פסח חמשה-עשר.

ובזה מוכן בשלחן-ערוך ארח-חיים סימן תכ"ט: "שואלין בהלכות הפסח קדם הפסח שלשים יום", וה'חקי-יעקב' מבאר: "ומתחילים מיום הפורים עצמו" - כמו שבארתי לעיל, בכדי שנראה מיום הפורים עד פסח, למחות שם עמלק במחשבה ודבור ומעשה, בתש"ך שעות שיש מפורים עד פסח.

על-כן ידידי: יכולין להבין מזה, איך שצריכין להיות נזהר בשעות האלו מפורים עד פסח, לבלי לחשב חסוֹשֵׁלֹום מחשבות פגומים, ולבלי לדבר חסוֹשֵׁלֹום דבורים פגומים, ובפרט שלא לעשות חסוֹשֵׁלֹום שלא פהגן עוד יותר מבכל השנה וכו'.

ויהיו נשלים על-ידינו למטה, מה ש"בקרבה קדוש" (הושע יא, ט; תענית ה), ובדאי יהיה נשלים התקון גם למעלה,

ויבוא בארבעה עשר בניסן משיח צדקנו, וזה נרמז בפסוק "כ"י י"ד" - בגימטריא 'דו"ד'. "על פ"ס יה" - שיהיה נשלם שמו ותברך וכסאו במהרה בימינו אמן.

וזה שאמר אדמו"ר נחל גזיע מ'קור ח'כמה: שמקדם היו כל התחלות מפסח, בחינת ועכשו התחלת הגאולה מפורים. ידידי תלמד את כל מה שכתבתי לך בזה בדיוק היטב עד שתבין לעובדא ולמעשה.

קנד.

(רבי ישראל קרדונור זצ"ל - כפי שספר תלמידו רבי ישראל דב אודסר זצ"ל)

רבי ישראל (קרדונור) עליוהשלום, התחיל לשתות (ביום הפורים) בבית, ורקד בבית. ואני ראיתי: שבכל רגע שעובר יותר, הוא יוצא מן העולם לעולם אחר.

על-כל-פנים הוא התחיל ללכת מהבית, מהדלת לרחוב, להודיע שפורים, "להודיע, להודיע, להודיע, להודיע..!"

אני הלכתי אתו, והוא הלך כל הרחוב למקום המתנגדים גדולים, ונכנס לבית, ובלם ישבו ושתו יין וספרו מפורים. והוא נכנס כמו לבית שלו, ורקד!

אז היה שמה זקן אחד, רב לישקה, הוא אמר לי: "אתה מבין הרקודים שלו של רבי ישראל? אתה מבין מה זה? זה רקודים פלאיים מאד!"

ככה הוא אמר לי, הראש, הראש של המתנגדים, הראש שלהם! הוא ראה את הרקודים של רבי ישראל, אז הוא נתבטל!

מי שרואה הרקוד שלו של רבי ישראל - נתבטל לגמרי!

אוי ווי, אוי ווי, אפלו שאני שמעתי מאנשי-שלומנו מאה פעמים: "שושנת יעקב צהלה ושמחה" - זה היה אצלי חדש, פאלו עדין לא שמעתי כלל. זה היה בהתעוררות בזה, באמונה בזה, בשמחה בזה.. שהיה חדש!

"שושנת יעקב" - זה ענין גדול. 'שושנה' זה ענין נורא מאד (תקוני-זוהר ע"א. עח: הקדמת-הזוהר א. זוהר נחמי רכא. תשא קפט: אמר קז. פנחס רלג: האזינו רפוי:).

רואים בפתהלים: "למנצח על שנים לאסף" (פ, א), "למנצח על שושן" (ס, א). "שושנת יעקב" - זה ענין המצחה שבעם ישראל, המצחה שביעקב. וגם-כן סביב השושנים גדלים קוצים, והשושנה היא יוצאת מהקוצים. "שושנת יעקב" - זה ענין גדול, זה ברסלב! (עין לקוטי-מוהר"ן ח"ב ע"ד, ענין 'שושנה' בגימטריא 'אסת"ר' - על הפסוק (שיר-השירים ה, יג): "שפתותיו שושנים נטפות מור עבר").

רבי ישראל, הוא רקד בפורים: "להודיע, להודיע, להודיע..!" - הוא לא היה יכל ללכת הלאה מהמלה "להודיע". וכן כל אחד מאנשי-שלומנו אמר כל מלה: "להודיע להודיע להודיע - שתשועתם היתה לנצח, ותקנתם בכל דור ודור!

בשראיתי איך אנשי-שלומנו היו מרקדים בשמחה גדולה: "שכל קניף לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך" - הם נתנו בי רוח חדש על כל ימי חי.

הם צעקו: "להודיע להודיע להודיע להודיע.. שכל קניף לא יבושו ולא יכלמו, לא יכלמו לנצח כל החוסים בך" -

איי יי יי, הלוואי היינו זוכים לזה, כי אנחנו לא מאמינים איך אפשר - חולים כאלה שבדור הזה, איך אפשר שיהיה להם רפואה, איך אפשר לתקן אותם, איך אפשר!

אבל רבנו הקדוש אמר: "גמרתו ואגמור", "תשועתם - היתה לנצח. ותקונתם - בכל דור ודור", כמו שאנחנו, כל אחד כמו שהוא, כן.

רבנו הקדוש אמר: "גאט פירט תמיד אויס! השם יתברך הוא מנצח תמיד!"

קנה

(ימי שמואל ח"א עד - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובין כך הגיעו ימי הפורים הקדושים (שנת תרפ"ג), ואז חל יום ששי פורים דפרזות, ועל כן היה פורים המשלש בירושלים.

וביום המישי היה תענית אסתר, והיינו אצל 'שמעון הצדיק', והרבינו בתפלה והתבודדות, וכן אצל 'פתל-המעריב', וגם על 'הרהזיתים', ובלינו כל היום בתפלה והתבודדות.

וגם זמן רב מקדם פורים, כבר למדנו התורות וההלכות השייכים לפורים, ובקשנו עליהם, ונכספנו לקדשת פורים.

ובפילה אחר התענית, היינו ביחד בחצר שטרום, ושתינו יין שרה, ושמחנו עד חצות לילה.

ואחר כך הלכתי עם אחד לבתי אונגרים, לבית החצות של רבי משה סעמניצר, ואמרת חצות ותהלים. ואחר כך הלכתי לישון לחדר, וישנתי מעט.

ואחר כך קמתי, והלכתי למאה שערים לבית מדרשנו, והתפללתי,

ושמעתי המגלה, וקימנו מתנות לאביונים, וביום השבת אמרו 'על הנסים', וגם קראו בתורה פרשת "ויבא עמלק" שקורין בפורים, והלכנו לכתל המערבי.

ואחר כך הלכנו לאכל סעודה שלישית, בבית מדרשנו בעיר העתיקה ברחוב חברון, ואז היה גם רבי ישראל דב (אידסר) מטבריה, ושאר אורחים, וגם רבי אלטר מירקעס ממאה שערים ואנשיו היו גם כן.

ורבי אלטר מירקעס, למד לפני הקהל, תורה מלקוטי מוהר"ן על פורים, בכסופים, ובכיה מכסופים, ובאמצע הלמוד ספר מהמכתבים שהגיעו אליו מהגזרות שברוסיה, ושיעורו רחמים על זה.

ואחר כך אמר בזה הלשון: "יהודים, הנני נשבע לכם בשבת קדש, כמו שהיום שבת קדש, כי כשאני מזכיר עצמי ברבנו ז"ל ובתורתו, הנני יוצא מחיותי, והנני מקרח לעצר עצמי, שלא אצא מהעולם קדם זמני, (ממש איך גיי אויס), ממש אני גווע!" - ובכה.

ואחר כך היו רקודים עם נגונים, כמה שעות רצופים, בהתעוררות וחיות והתלהבות מאוד מאד בלי שעור, ואחר כך אחר מעריב הלכנו לבתינו, וביום ראשון היה הסעדה והשכרות, ואכלתי הסעדה אצל דודי.

ואחר כך הלכתי במקדם לחצר שטרום, ושם היו: רבי אלטר בנציון; ורבי שמואל שינקר - חתנו של רבי חיים זוננפלד [זצ"ל], והוציאו כל הליטוואקעס (הליטאים) ממטתם, ורקדו אתם הרבה, ושמוחו ביחד.

ואחר-כך הלכנו לרבי שלמה וקסלר, וגם שם שמחנו במליד-שטותא. ואחר-כך לבית-מדרשנו.

ומשם, לבית רבי בן ציון, השמש דבית-מדרשנו בעיר-העתיקה, שנולד אצלו בן. ושם היו כל אנשי-שלומנו. ורבי נתן בן רבי פנחס יהושע, כבר היה שפור.

ורבי שלמה וקסלר הדליק חתיכת ניר, ועמד על השלחן, וצעק: "עמלק ברענט, המן ברענט!" [עמלק נשרף, המן נשרף]. וכן הדליק פמה פעמים, וצעק: "פולין ברענט!" [פולין נשרף]. וכן חשב כל שונאי-ישראל. והפכנו המלבושים, ורקדנו הרבה מאד.

ואחר-כך הלכנו דרך שער יפו, עד חצר שטרוס, וכל הדרך רקדנו, וגם השוטר העומד על המשמר רקד עמנו, ובחצר שטרוס שמחנו גם-כן, ובכך בלינו על-זה רב הלילה.

ואחר-כך הלכתי לביתי, ושכבתי על המטה לנוח, ואיזה ימים לא יכלתי לקום מהמטה, מחמת כאב הרגלים מהרקודים.

קנו.

(ימי-שמואל ח"א קב - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וביום הפורים (שנת תרפ"ד) שהיה אז ביום ששי, התפללתי בבית-מדרשנו עם אנשי-שלומנו וכו'.

ואחר-כך הלכתי לבית-מדרשנו, להיות שם עד אחר קבלת שבת והתפלה. ואז היה איזה שעות קדם הערב, ורציתי להשיג אצל אנשי-שלומנו יין או יין-שרף לשותות, אבל לא מצאתי.

ורבי אלטר בנציון ויעקב זאב (ברזסקי ז"ל), היו כבר שפורים ממש, ורקדנו ביחד.

וכן ביליתי שם, עד שנתקבצו העולם להתפלל מנחה וקבלת-שבת.

והרב אלטר בנציון, התפקח קצת מהשכרות, והתפלל עמנו. אך יעקב זאב, היה שפור לגמרי, והניחו אותו על שני ספסלים לישן.

ואנחנו התפללנו, וגם עשינו רקודין בנהוג, ואחר-כך התעורר גם יעקב זאב, והתפלל קבלת-שבת ומעריב וכו'.

קנז.

(ימי-שמואל ח"א קד - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובדרבנו אנו: שבפסח וגם מקדם, הינו מפורים - כבר פוספים וחושקים וחושבים על ל"ג בעומר במירוץ.

קנח.

(ימי-שמואל ח"ב קעד - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובפרט אחר-כך קדם 'שבת פרשת זכור' (שנת תרפ"ה), הכנו עצמנו לשבת הקדוש הזה של 'מחית עמלק', והכנה גדולה לפורים.

ובכלל: היה לנו כל הימים האלו, הכנה לפורים, בעבודה ובשמחה הרבה. וכל יום שקרב לפורים - היינו מבליים יותר ויותר, בכל מיני שיר ונגינה.

קנט.

(ימי-שמואל ח"ב קעו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

והנה אנחנו עשינו בעבודת-השם, בימים שלפני פורים (שנת תרפ"ה), בתשובה והתבודדות והכנה לפורים.

ובפרט בתענית-אסתר, הייתי אצל 'פתל-
המערבי' הרבה זמן, בתשובה
ותפלה והתבודדות. וכן הלכתי אצל 'ציון
שמעון הצדיק' זכותו יגן עלינו אמן, דרך
'שער שכם', והייתי מרגיש בהליכתי זאת,
חיות גדול והתעוררות.

וביליתי שם כמה זמן, באמירת 'תקוין'
הפללי, ותפלות של פורים,
ותהלים, ותשובה, והכנה על קדשת פורים
הבאה עלינו לטובה.

כמובא: שצריכים לעשות תשובה שלמה
ביום 'תענית-אסתר' מעמקא-
דלבא, ולהתחרט באמת בחרטה גדולה, על
מעשיו שאינם פראוי, ולהתודות הרבה על
עונותיו, ולקבל עליו קבלה חזקה, לעבד
השם-יתברך מעתה, ולהתבייש בעצמו על
רחוקו מהשם-יתברך.

וכמו שמביא מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי-
הלכות (תפלין ו, ל): ענין התענית -
שמתבייש לאכל, מחמת הפרת גדלת השם-
יתברך, והפרת שפלותו של עצמו, ורחוקו
מהשם-יתברך, עד שמתבייש להושיט הפה
לפיו. וכן צריך להתבונן ולהתבייש ב'תענית-
אסתר'. עד שפורים מבקש השם-יתברך
(שיר-השירים ה, א): "אכלו רעים, שתו ושכרו
דודים וגו' - פלומר: די להתבייש, אכלו ואל
תתבישו עוד, ומגלה אהבתו לישראל.

וכן מוהרנ"ת מבקש בלקוטי-תפלות (ח"ב
לז - תפלה לפורים): "שיזכה בתענית-
אסתר, לעשות תשובה שלמה, וירגיש גדל
כאב עונותיו, ולצעק עליהם זעקה גדולה
ומרה".

וכמו שפסקו בשלחן-ערוך (ארח-חיים תרפו):
שצריך לקיים קדם פורים: "דברי

הצומות וזעקתם", המובא במגלה (אסתר ט,
לא).

וצריך לקבל בהכנה-דרבה, את הפורים
הקדוש והנורא, שאז מתגלה 'יראה
עלאה דעלאה' (לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד)
- שהאדם מרגיש אהבת השם-יתברך,
ומתבייש ממנו, ומקבל האדם יראת-השם,
יראת-הרומומות, בחיוב והתקרבות נפלא,
בחינת 'הארת מרדכי ואסתר', שאין דגמטה
בכל ימות השנה.

ועל-כן הקדשנו יום 'תענית-אסתר' -
לעבודה, ותשובה, וקבלת על
מלכות-שמים, ועבודת-השם, והכנת טהרת
הלב.

ואמיתי כל התפלות של התורות
המדברים מפורים, ולמדנו כל
הזמן התורות מלקוטי-מוהר"ן המדברים
מפורים. והתפללנו מנחה בחיות
והתעוררות. ואחר-כך בתפלת מעריב, כבר
היינו בשמחה רבה, שמחת-פורים.

והנה באו רבי שלמה ורבי נתן ללמד,
כמנהגם בכל לילה, ובלינו מעט זמן
בשמחה ונגון, ושרנו הרבה הזמר "שושנת
יעקב" בשמחה ורקודין.

ורבי יעקב הנ"ל (המזכר שם בפרקים קסט"קע-
קעא, עין-שם אודותיו), הפליא לעשות
הרבה בזה, ברקודי ונגוני פורים בשמחה
וצהלה.

וגם בשבת-קדש הקדם, ובפרט בסעודה-
שלישית, אין לשער השמחה
והרקודים של הזמר "שושנת יעקב" בכמה
מיני נגונים, נגוני שמחה ונגוני התעוררות,
ובכמה מיני רקודין ובדיחותא והתעוררות,

ושאר נגוני פורים. ולמדו את-עצמם כבר לעשות 'קאזאליק' (הינו: שמחפכים את-עצמם).

והכלל: שכלו אז כל אנשי-שלוֹמנו ביחד, בשמחה רבה ורקודין ונגונים, כנ"ל, במה וכמה שעות. ובפרט רבי יעקב הנ"ל, שהפליא בזה לעשות, והיה לנו הרבה יותר שמחה מכל השנים הקודמים.

ובפרט כל הימים האלו שלפני פורים, היה רבי יעקב משמח אותי הרבה, בשמחת ונגוני פורים, ורקודי פורים, ודברי בדיחותא של פורים.

ובפרט בלילה הזאת, ליל י"ד דפרזים, כבר בלינו הרבה בשמחה ונגון ורקוד בלילה וביום. וכן עבר עלינו הלילה הזאת, וגם ביום י"ד הנ"ל, שמחנו הרבה כנ"ל. וגם הרביתי בתפלה ועבודה והכנה לפורים, ולמדתי הרבה מעניני פורים, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, מספר 'לקוטי-מוהר"ן', ו'לקוטי-הלכות', ואמירת התפלות.

וחברי יעקב זאב נרו-יאיר, למד אז לקרות המגלה, מפני שרבי נפתלי בהן נרו-יאיר שהוא היה הבעל-קורא, אמר שקשה עליו לקרא, על-כן למד את חברי יעקב זאב, שיקרא הוא.

ועל-כן בלה הרבה בתענית-אסתר ובפורים דפרזים, לחזר את המגלה, שיוכל לקרא אותה בצבור.

ומפני שהפריעו אותו אנשים בבית-מדרשנו בדבורם, על-כן עלה על גג בית-מדרשנו, ושם חזר עצמו היטב את המגלה.

ובכלל, היה הגג הזה, מקום טוב עבורנו, להתבודד ולישב את-עצמנו,

ולפוש ולנוח, וגם הוא מול 'מקום קדש-הקדשים', ומכל צד רואים את כל ירושלים.

ובפרט אם אין יכלת לעסק בתפלה ועבודה בבית-המדרש, מפני אנשים שהיו מפריעים בדבורים, היינו עולים על הגג, ושם עוסקים הרבה בעבודה זו תפלה, או התבודדות. וכן עשיתי הרבה פעמים בלי ידיעת איש, והייתי מחיה את-עצמי בלי שעור בגג הזה, והייתי מרגיש שם חיות גדול והתעוררות ומנוחה.

ואחר-הצתרים חממו את המקנה, והלכנו למקנה בשביל

הכנה למגלה, בדרך החסידים פה ירושלים. והלכנו ל'כתל-המערבי' להתפלל מנחה. ואחר-כך התאספנו בבית-מדרשנו כל אנשי-שלוֹמנו, מלבשים בבגדי-שבת ובשטריימלען. ודברנו הרבה מרבנו ז"ל ומענין פורים.

והתפללנו ערבית בשמחה והתעוררות, וקראנו את המגלה. והנה אף-על-פי שרבי נפתלי לא רצה לקרות המגלה, ולמד את חברי יעקב זאב כנ"ל, אף-על-פי-כן הפצירו בו: שדיקא הוא יקרא את המגלה. וכן הוה, שהוא קרא את המגלה בהתעוררות.

ואני הסתכלתי יחד עם רבי אלטר בנציון במגלה אחת, והיה לי התעוררות גדול בקריאת המגלה, והרגשתי את כל הפסוקים שמדבר מהם רבנו ז"ל - למשל, פסוק (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך וגו', לדעת מה יעשה בה", המובא בתורה נ"ו.

וכן פרשתי ותרגמתי כל המגלה, עלי בעצמי, ל'התקרות להשם-יתברך' - כמו שמביא רבנו ז"ל לענין 'אמירת תהלים'

(לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג; קא; קכה): "שִׁימְצָא אֶת-עֲצָמוֹ, בְּכָל מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים שְׂאוֹמְרֵי! - וְעַל כָּל מִה שְׁעוֹבֵר עָלַי, וְהִתְקַרְבוּתִי לְרַבְנֵנוּ ז"ל, וְגַעְגּוּעֵי וְאַהֲבַתִּי לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְהַצְדִּיק-הָאֵמֶת, וְהִתְקַוָּה עַל הַיְשׁוּעָה.

וּבְפָרְט בְּפִסּוּקִים שֵׁשׁ בָּהֶם הִתְעוֹרְרוּת מִמֶּשֶׁה, כְּגוֹן (אֶסְתֵּר ה, ג): "וְתוֹסֵף אֶסְתֵּר וְגו', וְתִבָּרַךְ וְתִתְחַנֵּן לוֹ וְגו'", הִרְגַּשְׁתִּי הִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹל.

וּכְגוֹן שָׁאֲנוּ לוֹמְדִים 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' מִרַבְנֵנוּ ז"ל, שֶׁהוּא 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת מִשְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁלֹמֵעֵלָה מִכָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, וּמַעוֹרְרַת מִהַשְּׁנָה שְׁלֹא נִישָׁן יְמֵינוּ וְשִׁנוּתֵינוּ, וְאֲדַרְבָּא לְהַרְגִּישׁ חֵיוֹת גְּדוֹל וְדַבְּקוֹת בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (פּוּרִים א). כְּמוֹ-כֵן 'מִקְרָא מְגַלָּה' - הוּא 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת מִשְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת' (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת שֵׁם), וְלָכֵן "אֵין שׁוּם מַצְוָה דְּזוּחָה מִקְרָא מְגַלָּה" (מְגַלָּה ג).

וְכֵן ה'מְגַלָּה' - הוּא 'רְאִית פְּנֵי הַצְדִּיק'. כִּי 'פְּנֵי מְרַדְכֵי וְדַעְתוֹ' טְמוּנִים ב'מְגַלָּה' (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין ו, כז). וְאוֹמְרִים אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוֹ: "שְׁצַרִּיךְ בְּמְגַלָּה לְרֹאוֹת פְּנֵי מְרַדְכֵי!" - וּבְרְאִית פְּנֵי הַצְדִּיק, זוֹכִים לְדַבְּקוֹת וּבוֹשָׁה, כְּמוֹבָא בְּתוֹרָה "חַיִּים נִצְחָיִים: בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא סִימָן ע"ב.

וְהַכֹּלל: שְׁאֵין לְשַׁעַר וּלְהַעֲרִיךְ אֶת גְּדֹל שְׂמִיחַת הַלֵּב וְהִתְעוֹרְרוּת, שִׁיכוֹלִים לְזַכּוֹת בְּעַת 'קְרִיאַת הַמְּגַלָּה'.

וְאַחֲרֵי 'קְרִיאַת הַמְּגַלָּה' וְסִיּוּם תְּפִלַּת מַעֲרִיב, עֲשִׂינוּ בְּיַחַד רִקּוּד גְּדוֹל בְּמַעְגָּל, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְהִתְנוּצְצוֹת וְחֵרוֹת הַפּוֹחִין, וְנִגְנְנוּ וְשָׂרוּ כְּמֵה מִינֵי נִגּוּנִים, וְגַם הִתְהַפְּכוּ כְּנ"ל.

וְגַם הָיוּ שֶׁהִתְחַפְּשׂוּ עֲצָמָם בְּלְבוּשֵׁים שׁוֹנִים (שְׁקוּרִין: 'פֶּאֲרֶשֶׁטְעֶלֶךְ'), וְשִׂמְחוּ אֶת-עֲצָמָם בְּכָל מִינֵי שְׂמֵחוֹת. וְכֵן בְּלִינוּ הִרְבֵּה זְמַן.

וְאַחֲרֵי-כֵן הָלְכוּ כָּל אֶחָד לְבֵיתָם, וְאָנִי נִשְׂאֲרַתִּי עִם רַבִּי יַעֲקֹב, וְהֵינְנוּ בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

וּבְבִקֵּר - הִתְפַּלְלָנוּ כָּל אֲנִשֵּׁי-שְׁלוֹמְנוּ בְּיַחַד בְּהִתְעוֹרְרוּת, וְעֲלִיתִי לְתוֹרָה בְּפָרְשַׁת "וַיָּבֵא עִמְלֹק", וְקִרְאֵנוּ אֶת הַמְּגַלָּה כְּדֹאֲתִמּוֹל בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב, וַיִּרְאֶה זֹ בּוֹשָׁה וְשִׂמְחָה, וְהִרְגַּשְׁנוּ הִתְנוּצְצוֹת בְּמַח.

וְאַחַר גָּמַר קְרִיאַת הַמְּגַלָּה, הִתְחִיל תַּכְפֵּף הַשְּׂמִיחָה בְּיַתֵּר שְׂאֵת וַיִּתֵּר עִז, וְתַכְפֵּף עֲשִׂינוּ רִקּוּד גְּדוֹל בְּשִׂמְחָה וְנִגּוּנִים בְּכָל מִינֵי זְמַר וְרִקּוּד.

וְרַבִּי מֵאִיר אֲנִשִּׁין כְּבָר גָּמַר אֶת הַתְּפִלָּה, בְּכָל מִינֵי בְּדִיחוּתָא, שֶׁהִתְחַפְּשׂוּ עֲצָמוֹ בְּכַמָּה מִינֵי לְבוּשִׁים. וּבְתוֹךְ הַלְבוּשִׁים תַּחְתִּיָּהֶם, תַּחֲב עַל-גַּבּוֹ אֶת הַחֲתִיכוֹת מְזֻרְזָנִים שְׁלֵי (שֵׁהֶם הַכָּרִים וְהַפְּסָתוֹת שְׁלֵי שְׁעֲלִיָּהֶם אֲנִי יִשָּׁן). וְהָיָה נִפְלָא וּמִשְׂמַח לְרֹאוֹת אֶת הַדְּבָר.

וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהוּא לְבוּשׁ בְּמַלְבוּשִׁים הַנ"ל, הִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הָעַמּוּד, וְאַחַד לָקַח אוֹתוֹ בְּאִמְצַע מְלַפְּנֵי הַתְּבָה עַל-גַּבּוֹ, וְרִקַּד עִמּוֹ כְּדֵ כְּשֶׁהוּא מְנַח עַל-גַּבּוֹ.

וְהַכֹּלל: שְׂכַבְרָה הָיוּ כָּל מִינֵי בְּדִיחוּתָא, וְהָיָה נִפְלָא מְאֹד לְרֹאוֹת הַדְּבָר.

וְרַבִּי מֵאִיר אֲנִשִּׁין, בְּעַת שֶׁהָיָה לְבוּשׁ לְבוּשׁ הַנ"ל, בְּלַעֲפַע' עַל רֹאשׁוֹ (תְּרַבּוּשׁ שְׁלוּבָשִׁים חֲכָמֵי-הַסְּפָרְדִּים), וּמַעֲטָף וְרֹאשׁוֹ חָבוּשׁ כְּמוֹ חֲכָם-סְפָרְדִּי, וְהַמְזֻרְזָנִים תַּחַת מְלַבוּשָׁיו עַל-גַּבּוֹ כְּנ"ל - לָקַח קוֹרָה אַחַת

שְׁהִיָּה מְנַח שָׁם, וְהַחֲזִיק אוֹתָהּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו,
כְּמוֹ שֶׁמְחַזְּקִים רוֹבֵה לִירוֹת בּוֹ.

וְהָיָה הוּא אוֹחֵז [הַקוֹרָה] בְּרֹאשׁ, וְאַחֲרָיו
הַחֲזִיק רַבִּי שְׁלֹמֹה וְקֶסֶלֶר, וְאַחֲרָיו
שָׂאֵר אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְהָיוּ עוֹשִׂים עֲצָמָם כְּמוֹ
שְׂיֹרִים בְּרוֹבָה, וְאוֹמְרִים: שְׂיֹרִים בְּעַמְלֶק,
וְכֵן בְּשָׂאֵר שׁוֹנְאֵי־יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן אַרְבֵּי אֵיזָה זְמַן - שֶׁעָשׂוּ כָּל מִינֵי
בְּדַחְנוֹתָא וְצַחוֹק וּמְלֵאֵי שְׂמֵחָה.

וְאַחֲרֵיכֶן יִשְׁבְּנוּ כֶּן בְּלְבוּשֵׁים הַנִּ"ל,
לְאֹכֵל מִינֵי מְזוּנֵי וּמְתִיקָה,
וְלִשְׁתוֹת יַיִן־שָׂרָף. וְגַם קִיָּמְנוּ תַּכְּף מְצוֹת
מִשְׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, שֶׁאֶחָד שָׁלַח
לְחֵבְרוֹ שְׁנֵי מִינֵי מְזוּנוֹת, וְהִתְחַלְּפוּ זֶה עִם זֶה,
וְחוֹזֵר חֲלִילָה, עַד שֶׁכֻּלָּם שָׁלְחוּ לְכֻלָּם.

וְכֵן שָׁתָה יַיִן־שָׂרָף, הַסֶּפֶל אֲבָרְהָם, שְׁהִיָּה
לֶן בְּבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְהַשְׁתַּפֵּר וּגְלָגַל אֶת־
עֲצָמוֹ, וְשָׁחַק וּבָכָה. וְכֵן הָיָה מְנַח כְּמֵה שְׁעוֹת
עַד הָעֶרֶב, עַד שֶׁהַפִּיג יֵינּוּ.

וְהֵנָּה אַחַר שֶׁגְּמַרְנוּ אֶת כָּל זֵאת שֶׁהָאָרֶץ
זְמַן הַרְבֵּה, וְהָיָה לִי חֵיוֹת גָּדוֹל,
וְהַפֶּרֶת אֶהְבֶּה וְהַתְּקַרְבוֹת לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וְהִלְכְנוּ כֶּן בְּכָל הַרְחוֹב חֵבְרוֹן שֶׁשָׁם
הָיָה בֵּית־מְדַרְשָׁנוּ, וְהִלְכְנוּ כֶּן לְבֵית אַנְשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל כָּל הַדֶּרֶךְ הָיוּ מְשׁוֹרְרִים
וְרוֹקְדִים.

וְרַבִּי מֵאִיר אַנְשֵׁינֵי הָרֵב שֶׁל פּוּרִים, הָיָה
מְצוּה וּפּוֹקֵד כְּמוֹ רַב גָּדוֹל, וְהָיָה
הוֹלֵךְ בְּלְבוּשָׁיו כֶּן פַּנִּ"ל, וּמְכַרִּיז כָּל מִינֵי
הַכְּרֻזוֹת בְּשֵׁם חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב. וְאֵת כָּל מִי
שְׁהָיָה פּוֹגֵשׁ בְּרְחוֹב, הָיָה לוֹקָחוֹ לְרֶקֶד עִמּוֹ.

וְכֵן הִלְכְנוּ כְּלָנוּ בְּגִגוֹן וְרֶקוּד כָּל הַדֶּרֶךְ,
וּנְכַנְסֵנוּ לְרַבֵּי בְּנֵצִיוֹן, הַשְּׂמֵשׁ וְהַגַּבְּאֵי

מִבֵּית־מְדַרְשָׁנוּ, וְאֶכְלְנוּ אֶצְלוֹ מִינֵי תַרְגִּמָּא
וּמְתִיקָה וּשְׁתִּית יַיִן וַיַּיִן־שָׂרָף, וּמִשָּׁם לְבֵית־
מַחֲסֵה, וְעָשִׂינוּ עַל הַמְּגֵרֶשׁ בְּחֶצֶר, רֶקוּד
גָּדוֹל, וְגַם 'קָאזְאֵלִיק'.

וְנְכַנְסֵנוּ לְבֵית רַבִּי שְׁלֹמֹה, וְאֶכְלְנוּ שָׁם
כַּנִּ"ל, וּשְׁתִּית יַיִן וַיַּיִן־שָׂרָף בְּרֹאשׁ,
וְרֶקְדְנוּ וְזַמְרְנוּ, וּבְמִינֵי בְּדִיחוֹתָא כַּנִּ"ל, וּבְלֵינוּ
שָׁם מְעַט, וְהִלְכְנוּ מִשָּׁם.

עַד שֶׁבָּאנוּ לְבֵית רַבִּי נֶתָן, וְשָׁם טְעַמְנוּ כְּמֵה
מִינֵי מְתִיקָה, וְגַם פִּשְׁטִידָא מְתוּקָה,
וְהַשְׁתִּיָּה כְּדָת.

וְכֵן נְכַנְסֵנוּ לְבֵית רַבִּי נֶפְתָּלִי הַכְּהֵן. וּמִשָּׁם
הִלְכוּ לְבֵיתָם. וְהַסְפִּימוּ לְהַתְּקַבֵּץ
וְלְהַתְּאַסֵּף אַחֲרֵי־הַצְּהָרִים בְּעַת הַסְּעָדָה.

וְאַנִּי הִלְכְתִּי חֲזָרָה לְבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְשָׁם
מְצֵאתִי עֵדֶן אֶת רַבִּי אֲבָרְהָם הַסֶּפֶל
הַנִּ"ל, שֶׁפּוֹר מְנַח כְּמוֹ מֵת. וְעָשִׂיתִי בְּעַבּוֹדַת־
הַשָּׁם, וְלִמְדַתִּי סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל הַמְּדַבְּרִים
מִפּוּרִים וְכוּ', וְהִלְכְתִּי לְכַתְּלֵי־הַמַּעְרָבִי
וְהַתְּפַלְלֵתִי מְנַחָה, וְעָשִׂיתִי עַבּוֹדַתִּי, וְחֲזַרְתִּי
לְבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְשָׁם אָמַרְתִּי תְהִלִּים.

וְנְכַסְפֵּתִי וְנִשְׁתַּוְּקַקְתִּי לְרֹאוֹת כְּבָר אַנְשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וּבְפֶרֶט חֲבֵרֵי רַבִּי אֶלְטֵר
בְּנֵצִיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב, שֶׁהִלְכוּ לְבֵיתָם לְמֵאֵה־
שָׁעָרִים. וְקִיָּמְתִי 'מְצוֹת מְתַנּוֹת לְאַבְיוֹנִים'.

וְעַסְקֵתִי כֶּן בְּעַבּוֹדָה, עַד שֶׁחֲזָרוּ רַבִּי
אֶלְטֵר בְּנֵצִיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב מִבֵּיתָם
בְּמַקְדָּם, כִּי הִזְדַּרְזוּ וְהִבִּיאוּ אֶת סְעָדָתָם אִתָּם,
לְסַעַד עַמִּי בִּיחַד בְּבֵית־מְדַרְשָׁנוּ.

וְהֵנָּה הֵם זָרְזוּ אוֹתִי, כִּי עָכְשׁוּ עַקֵּר הַזְּמַן
לְשִׂמְחָה וּמְשִׁתָּה, וַיִּשְׁבְּנוּ לְאֹכֵל
הַסְּעָדָה בִּיחַד בְּאַהֲבָה וְחֶפֶז יִתְרָה, וְגַם שְׁתִּינוּ
הַרְבֵּה מִשְׂקָה וַיַּיִן־שָׂרָף. וְקִנִּיתִי אֶצֶל רַבִּי

אָפּרִים הַשֶּׁכֶן יִיו, וְשִׁתִּינוּ, וְשִׁמְחָנוּ אֶת־
עַצְמָנוּ בְּיַחַד. וְדַבְּרָנוּ מִפּוּרִים וּמִרְדֵּי־
הַצַּדִּיק, וּמִרְבֵּנוּ ז"ל.

וְגַם הִתְחַלְנוּ לְכַסֵּף וּלְהַשְׁתַּוְּקֶק וּלְהִתְנַעֲנַע,
לְנִסְיַעַת מִירוֹן עַל ל"ג בְּעֹמֶר, לְצִיּוֹן
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ אָמֵן.

כִּי 'פֶּלֶג', רַאשֵׁי־תִבּוֹת: פּוּרִים ל"ג בְּעֹמֶר
(שְׁלַח־עֲרוּף אֶרְחֻחִים תַּכַּח, ג). וּמִפּוּרִים
וְאֵילֹף, כָּבֵר הָיָה מִנַּח בְּמוֹחֵינוּ הַיֵּטֵב הַל"ג
בְּעֹמֶר, וְהַחֲיוֹת הַגְּדוֹל שֶׁהֵינּוּ זֹכִים שָׁמָּה.

וּכְבָר הֵינּוּ נִכְסָפִים וּמִשְׁתַּוְּקִים בְּכָל לַבְּנוּ
וּנִפְשָׁנוּ לָזָה, וְכָל חוּשָׁנוּ וְאִבְרָנוּ הָיוּ
מְלֵאִים מְזָה, וּכְבָר הֵינּוּ מְדַבְּרִים הַרְבֵּה כָּל
יוֹם וְיוֹם מִל"ג בְּעֹמֶר, וּבִפְרָט בְּפּוּרִים וּבִפְסַח
בְּעַת הַשִּׁמְחָה. וְהַרְקוּדִים וְהַנְּגוּנִים מִל"ג
בְּעֹמֶר, כָּבֵר מְלֵאוֹ שִׁפְתָנוּ. וְעַל־כֵּן כָּבֵר דַּבְּרָנוּ
אֲז בְּסַעֲדַתְנוּ הַרְבֵּה מְזָה.

וְכֵן בְּלֵינוּ הַזְמַן הַיָּקָר הַזֶּה, בְּשַׁעֲשׂוּעַ
חֲבֵרִים, בְּאַהֲבַת לֵב וּנְפֶשׁ. וְגַם
נִתְבַּסְּמָנוּ הַרְבֵּה בְּשִׁתִּית יִין־שָׂרֵף וְיִין.

וְחֲבֵרֵי יַעֲקֹב זָאב גְּרוֹי־אֵיר, לָקַח מְלִבוֹשָׁיו
הַטּוֹבִים וְהַצְּנִיעַ אוֹתָם, שְׂכָדֵי
שָׁבָאם יִשְׁתַּפֵּר לֹא יִלְכַלֵּךְ אוֹתָם, וְלִבָּשׁ אֶת
הַמְּלִבוֹשִׁים הַפְּשׁוּטִים שְׁלִי שֶׁהָיוּ בְּבֵית־
הַמִּזְדָּרֵשׁ.

וְכֵן שִׁתִּינוּ, עַד שֶׁכְּבָר הֵינּוּ מְבַסְּמִים. וּבְעַת
שָׁבָאוּ אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמָנוּ לְהִתְקַבֵּץ, כָּבֵר
הֵינּוּ מְבַסְּמִים הַרְבֵּה, וּמְפַזְזִים וּמְרַקְדִים
וּמְכַרְכְּרִים בְּכָל עַז.

וְהִנֵּה בָאוּ אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמָנוּ וַיֵּשְׁבוּ בְּיַחַד, וְהָיוּ
עוֹסְקִים בְּעִנְיֵי פּוּרִים, וְאַנְחָנוּ
כְּלַבְלָנוּ הַרְבֵּה, וּבִפְרָט יַעֲקֹב זָאב שִׁצְעֵק: כִּי

אִין הַזְמַן עֲכָשׁוּ רַק לְשִׁמְחָה. וְהַכֹּלֵל: כִּי
עָשִׂינוּ כְּלָנוּ רְקוּד גְּדוֹל.

וּבִפְרָט אָנְכִי וַיַּעֲקֹב זָאב, בִּיּוֹן שִׁ"נְכָנִס יִין
יָצָא סוּד" - לְקַחְנוּ אֶת־עַצְמָנוּ
בְּיַחַד, וְרַקְדָנוּ זֶה עִם זֶה בְּפָנֵי כָּל קָהָל וְעֵדָה,
בְּעֵינַיִם זוֹלָגוֹת דְּמָעוֹת'. וְגַם לְקַחְנוּ אֶת רַבִּי
אֶלְטֵר בְּנִצִּיּוֹן יַחַד אֶתְנוּ, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא
הַשְּׂמִיט עַצְמוֹ מִפְּנֵי הִירָאָה, וְאַנִּי וַיַּעֲקֹב זָאב
הִתְחַבְּקָנוּ זֶה עִם זֶה וְכו'.

וַיַּעֲקֹב זָאב צָעַק בְּקוֹל מַעֲמָקָא־דְּלַבָּא:
הֲלֹא רוֹצִים לְגַזֵּל מִמֶּנִּי חַיּוֹתַי, כִּי
הֲלֹא הוּא חֲבֵרֵי אָהוּב כְּנִפְשִׁי, וּמִמֶּשׁ "נִפְשִׁי
קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ", וְהוּא כָּל חַיּוֹתַי.

וְכֵן הֵינּוּ מְרַקְדִים בְּיַחַד, בְּאַהֲבָה רַבָּה
וְחֶבֶד יִתְרָה.

וַיַּעֲקֹב זָאב מֵרַב שְׂכָרוֹתוֹ, הַפִּיל הַסַּפְסָלִים
אֶרְצָה, וְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמָנוּ הִנְ"ל לֹא
יָכְלוּ לְסַבֵּל, וְלֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אֶת זֹאת, כִּי הֵם
לֹא הָיוּ שְׂבוּרִים, וְרָצוּ בְּיַחַד לְבִלּוֹת כְּדֹ
בְּשִׁמְחָה. אֲבָל אֲנַחְנוּ הֵינּוּ מִפְּרִיעִים אֶת
זֹאת, כִּי הִכְרַחוּ לְשִׁתֵּק, וְרַק לְרֵאוֹת מַעֲשֵׂינוּ
אָנוּ.

וְעָשִׂינוּ עַל־פִּי בְּקִשְׁתָּם, רְקוּד בְּיַחַד כְּלָנוּ,
וְאַנְחָנוּ רְקָדְנוּ בְּרַב הַתְּלַהֲבוֹת,
בְּזַכְרָנוּ שְׁעוֹד מַעַט נִהְיָה בְּמִירוֹן, בְּהִיכְלֵי מָרְן
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ אָמֵן
בְּל"ג בְּעֹמֶר, וְדַבְּרָנוּ הַרְבֵּה מְזָה, וְעָשִׂינוּ כָּל
מִינֵי בְּדִיחוֹתָא.

וְאַחֲר־כֵּן נִפְלָנוּ כְּדֹ שְׁנֵינוּ שְׂבוּרִים לְאֶרֶץ,
וְהֵם הִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדָתָם
בְּנַחַת, אֲבָל יַעֲקֹב זָאב הָיָה כָּל־כְּדֹ מִשְׁתַּוְּבָב,
שְׂאֵחַר מַעַט זְמַן קָם וְרַקַּד וּפָזַז, וּבְכָה וְצָעַק:
"מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי, מִדּוּעַ אוֹסְרִים עָלַי לְדַבֵּר

עם חברי יחידי אהובי פנפשי" - ואני גם כן קמתי, ורקדנו ביחד.

והכלל: שלא הנחנו את אנשי-שלוֹמנו לדבר, רק לרקד ולשמח.

והכלל: שרבי בנציון, השמש דבית-מדרשנו, שהיה גבור חזק - לקח את יעקב זאב חברי בכתו, והניחו בספה שיישן שמה עד שייפיג את שכרותו.

וגם לי רצה לעשות כן, אבל לא הנחתי אותו בשום אופן, והבטחתי לו שלא אבלבל אותם, ואף-על-פי-כן לא יכלתי לעצור את-עצמי, ועשיתי כרצוני לרקד בעצמי, ולעורר העולם לשמחה.

ובין כן נגן רבי נתן בייטלמאכער בן רבי פנחס יהושע (תלמידו של מוהרנ"ת ז"ל) את נגונו: "אצינד זאל מען פרייליך זיין, אצינד זאל מען טרינקען וויין" [עכשו חביבים בשמחה להיות, עכשו חביבים יין לשתות].

ונגן שיר חרוזי על-פי א"ב, ובכל אות נגנו בלם פנ"ל החרוז [חנ"ל]: "אצינד זאל מען פרייליך זיין, אצינד זאל מען טרינקען וויין".

וכן רבי יעקב נגן כמה מיני נגונים ושירים על-פי חרוזים. ושיר על-פי חרוז המתחיל: "אז יעקב אבינו האט געפאשעט ביי לבן די שאף" [כשיעקב אבינו היה רועה את הצאן אצל לבן, ונגן את זה בנגון של התעוררות].

וכן אמרו דברי בדיחותא מהמגלה, ועשו רקודים הרבה, וכן בלו בערב עד קרוב לחצי הלילה, וברכו ברכת-המזון בצבור, והתפללו מעריב, וסימו גם-כן בשיר ורקוד, והלכו לביתם.

ויעקב זאב חברי נשאר משכב בן, עד שפלים הלכו. ובאמצע הלילה קם יעקב זאב, והתפלל ערבית, וכבר נשאר כל הלילה בבית-מדרשינו, וכן רבי אלטר בנציון עמו. וברוך-השם שעבר עלינו הפזורים, בשמחה וחדוה רבה.

וזהו 'הכנה אמתית לפסח', פמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד): פי פזורים הכנה לפסח, וכפי גדל השמחה וקיום המצוות של פזורים בשמחה, בן זוכים להנצל ממשהו חמץ בפסח.

השם יזכנו להרגיש גדל ענין פזורים ש"גדול מכל המועדים" (ירושלמי תענית פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט), והוא התחלת ההתקרבות להשם-יתברך.

קס.

(מכתבי-שמואל ח"א יא, י"ב אדר תשט"ו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

הנה הולך 'פזורים הקדוש', קדשה גבה כזה, למעלה מכל הימים-טובים, 'קדשת מרדכי' שאין דגמתה בכל ימות השנה. ועל-ידי 'שמחת-פזורים', יכולים לזכות להנצל ממשהו חמץ בפסח, ול'חג הפסח כשר'.

קסא.

(מכתבי-שמואל ח"א כג, ג' בשלח תשי"ח - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובפזורים מצוה גדולה ותקון-הברית, לשנות יין שרף ויין. כל ששותים יותר, הרי הוא 'תקון-הברית' יותר [וואס מער מען טרינקט, מער 'תקון-הברית' איז]. וכל השנה כששותים חסוֹשֵׁלום, הוא 'פגם-הברית' חסוֹשֵׁלום.

וְרִקְוֹדִין מִמֵּתִיק דִּינִים. הַמְחָאֵת כּוּפָה וְרִקְוֹדִין - הוּא הַתְּגִלוֹת הָאֶרֶת מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, כּוּמְבָאָר בְּתוֹרָה י' "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפְּטִים" בְּלִקְוֹטֵי מוֹהֲרָן.

קסב.

(מכתבי שמואל ח"א כד, ג' משפטים תשי"ח - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וּבְתוֹרָה יו"ד "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפְּטִים", מְבִיא רַבֵּנוּ ז"ל: לִיְחַד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתְּקִין הַדִּינִים - הוּא עַל־יְדֵי 'קֹדֶשֶׁת פּוּרִים', מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, 'קֹדֶשֶׁת הַיָּדִים וְהַרְגָּלִים', תוֹרָה שְׂבַנְגָּלָה וְתוֹרָה־שְׂבַנְסֵתֵר, הַמְּחָאֵת כּוּפָה [פֶּאטְשׁוֹן מִיט די הַעֲנָד] וְרִקְוֹדִין [אִין טאַנְצֵן].

וּבְפִשְׁטוֹת גָּמוּר הוּא: שְׁעַל־יְדֵי הַרְקוּדִין וּמְחָאֵת כּוּפָה, מִמֵּתִיקִין הַדִּינִים. וּבְפֶרֶט בְּפּוּרִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הָאֶרֶת וְקֹדֶשֶׁת פּוּרִים, מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר - בּוּדְאֵי מְצוּהַ גְּדוּלָּה לְרֻקְדָּה וְלִמְחָאֵת כּוּפָה.

אֶפְלוּ אִם אִין לוֹ עִם מִי - אַזִּי בְּעֲצֻמוֹ בְּבֵיתוֹ, לְרֻקְדָּה וְלִמְחָאֵת כּוּפָה אֵל כּוּפָה וְלִשְׂמֵחַ בְּשִׂמְחַת פּוּרִים - כִּי אַז נִתְגַּלָּה הָאֶרֶת מְרֻדְכִי, שְׂאִין דְּגָמְתוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה.

וּבּוּדְאֵי צְרִיךְ מְקֻדָּם, לְקַיֵּם בְּתַעֲנִית־אֶסְתֵּר: "דְּבַרֵּי הַצּוּמוֹת וְזַעֲקֹתֶם" (אֶסְתֵּר ט, לא), וְלְהַתְּבַיֵּשׁ לְפָנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ, וְשֶׁהַיִּצְרָה־הָרַע שֶׁהוּא הַמְּדַעֲמֵלֵק יֵשׁ לוֹ שְׁלִיטָה עָלָיו.

וְעַל־יְדֵי שְׂמֵתִיבִישׁוֹן אֶפְלוּ לֶאֱכֹל, שֶׁהוּא עֵקֶר מַעֲלַת הַתַּעֲנִית, וְזוֹעֵקִין

לְפָנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּסִלְיָחוֹת: "שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יוֹשִׁיעוּ מִיַּד הַיִּצְרָה־הָרַע" - אַז בּוּדְאֵי זוֹכִין לְהַרְגִישׁ טַעַם פּוּרִים, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ.

וּבְפּוּרִים, וְתָמִיד - צְרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת־עֲצֻמוֹ וְלִשְׂמֵחַ, אֶפְלוּ בְּמִלֵּי־דְשׁוּתָא, וְקַפִּיצוֹת וְשָׂאָר מִיְּנֵי שְׂחֹק שְׁעוֹשִׁין בְּפּוּרִים, וְגַם־כֵּן "וְגִילוּ בְּרַעְדָּה" (תְּהִלִּים ב, יא), לֹא בְּנִבּוּל־פֶּה חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

וּמְצוּהַ גְּדוּלָּה לְשִׂתוֹת בְּפּוּרִים, עַל־כֵּל־פָּנִים כְּפִי יִכְלָתוֹ.

וְקִרְיָאֵת הַמְּגִלָּה - בְּאִימָה וְיִרְאָה וְאֶהְבָּה וְהַתְּעוֹרְרוֹת וְהַשְׂתוֹקְקוֹת לְגְדֻלַּת מְרֻדְכִי, שֶׁהוּא הַצְּדִיק־הָאֱמֵת, בְּחִינַת מְשִׁיחַ. שֶׁהָאֶרֶת מְרֻדְכִי, הוּא בְּהַמְּגִלָּה, וְשֵׁם פָּנָיו וְשִׁכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.

וְכֵן לְקַיֵּם הַמְּצוּת: מְתַנּוֹת לְאֲבִיוָנִים, מְשֻׁלּוּחַ מְנוּחַ, וְסַעֲדַת וְשִׂתִּית פּוּרִים, "שִׂתִּיָּה מְרַבָּה מְאֹכִילָה" (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

וְעַל־יְדֵי פּוּרִים שְׂמֵחַ - זוֹכִין לְפֶסַח בְּשֵׂר. עַל־יְדֵי 'קֹדֶשֶׁת פּוּרִים וְשִׂמְחָתוֹ - זוֹכִין לְהַנְצִל מִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ בְּפֶסַח, כִּי פּוּרִים הִכְנָה לְפֶסַח, כּוּמְבָא בְּלִקְוֹטֵי מוֹהֲרָן ע"ד לְקוֹטֵי־תַנְיָנָא.

וּמוּבָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשׁ: "כִּי מִי שֶׁהוּא נִזְהָר מִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ בְּפֶסַח, הוּא גּוֹפּוֹ קֹדֶשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ קֹדֶשׁ־קֹדָשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצּוּל כָּל הַשָּׁנָה מִחֶטָּאִים" (זִהְרֵי תַצֵּא רַפְּב:), וְ"אִינּוּ יָרָא מִיּוֹם־הַדִּין בְּרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה" (זִהְרֵי תַצֵּנָה קַפְּג:).

וְפֶסַח - הִיא אֶהְבָּה וְרִצּוֹן וְהַשְׂתוֹקְקוֹת לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, עֵקֶר הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

קסג.

(מכתבי שמואל ח"א ל, ד' פקודי - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובאמת צריכין לצעק הרבה לפני השם-יתברך: שיצילנו מ'קלפת המן-עמלק, שהוא ה'יצר-הרע' שבלב האדם.

ובפרט ב'תענית-אסתר' - טוב לומר קפיטל תהלים (מזמור כ"ב): "למנצח על אילת השחר" - שמרמז על אסתר שצעקה (שם פסוק ב): "אלי אלי למה עזבתני". וה'סליחות של תענית-אסתר, לקיים (אסתר ט, לא): "דברי הצומות וזעקתם".

כי בכל שנה ושנה, נתעוררים הזמנים, לקבל 'קדשת מרדכי ואסתר, צריכים ההכנה של צעקה וזעקה להשם-יתברך, לזבד את-עצמו מ'קלפת וטמאת המן-עמלק, ולקבל 'קדשת מרדכי ואסתר, הקדוש מכל הקדשות, "מר דרור" (שמות ל, כג; מגלה י: חליון קלט:), "שמן-המשחה" שמושחין בו כל הכלים הקדושים של בית-המקדש, כמובא ב'לקוטי-הלכות'.

ו"מרדכי" - בגימטריא "רב חסד" (שמות לד, ו; במדבר יד, יח - מחברת-הקדש להאריות"ל, פנורים; לקוטי-מוהר"ן ח"א ס) - שהוא למעלה מכל ה'שבעים פנים לתורה, והוא בחינת 'מעשה של שנים-קדמוניות' (לקוטי-מוהר"ן ח"א ס). וזה בחינת 'מגלת-אסתר, מעשה קדושה' (לקוטי-הלכות, פנורים א).

ופנורים קדוש בקדשת הבהן-גדול, שעשה העבודה בקדש-הקדשים ביום-כפור, ובפנורים נעשה זאת במשחה ושמחה.

וכל ההתחלות הם מפנורים, שאפלו 'פסח' שהוא התחלה שבכל ההתחלות, והתחלת קדשת ישראל בכסופין

והשתוקקות להשם-יתברך - גם-כן מתחיל מפנורים. שפני שזוכין ל'קדשת ושמחת-פנורים' - כן זוכין ל'קדשת פסח, ולהנצל ממשחהו המץ בפסח, כמובא בדברי רבנו ז"ל.

ועל-כן בודאי החיוב הגדול לשמח באדר, כמו שכתבו הצדיקים (על תענית כט.): "משנכנס אדר, מרבין" - ה'קדשה'. "בשמחה" - על-ידי ה'שמחה'. ו'החדש שנהפך להם מיגון לשמחה" (אסתר ט, כב).

ומכל-שכן בפנורים עצמו, ומקדם - להמשיך על עצמו, קדשת 'משה רבנו' עליו-השלוש, הצדיק-האמת, בז' אדר יום פטירתו. ש'מרדכי-הצדיק' גם-כן השתמש בזכותו הקדוש. וללמד ב'שערי-ציון' או ב'לקוטי-צבי', המאמרים שמדברים מ'משה רבנו' עליו-השלוש, ולומר מעט מתפלה ז' ח"ב, המדבר מקדשת 'משה רבנו' עליו-השלוש.

ואחר-כך ב'תענית-אסתר' - להתביש לפני השם-יתברך, ולשוב על עונותיו, ולבקש מהשם-יתברך סליחה, ושיזכה ל'קדשת הצדיק-האמת, בחינת 'מרדכי ואסתר'.

ולהיות "שמח וטוב לב", בימי הפנורים הקדושים, לקיים המצוות: 'משלוח-חמנות'; ו'מתנות-לאביונים'; ו'קריאת המגלה' - להאמין שרואין פני מרדכי בהמגלה; והסעדה.

והשתיה שכרות אם אפשר, ועל-כל-פני פנים לשחות יין-שרף ויין כפי יכלתו - כי רבנו ז"ל (ושאר צדיקים אמתיים) אמר: כי כמו שבכל השנה 'שתית יין-שרף' הוא 'פגם-הברית', להפך 'שתית יין-שרף' ויין בפנורים, כל המרבה הוא 'תקון-הברית'.

וְהָאֶרֶת מְרֻדְכִי נִתְגַּלָּה בְּפוּרִים, שְׂאִין דְּגַמְתּוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה.

בְּהַמְגֵלָה, וְלִהְתְּבוֹנֵן הַנְּסִים, וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן.

מְשַׁלַּח מְנוֹת וּמְתַנּוֹת לְאֲבִיוֹנִים - 'קִדְשֵׁת הַצְּדָקָה'.

וְקִדְשֵׁת פּוּרִים - כְּמוֹ 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה' יוֹם-כַּפּוּר, כְּמוֹ הַכֹּהֵן-גָּדוֹל בְּקִדְשֵׁי-קִדְשִׁים בְּיוֹם-כַּפּוּר מִמֶּשֶׁ.

וְהַשְּׂתִית יֵין וְיַיִן-שָׂרֵף - הוּא 'תַּקוּן-הַבְּרִית'. וְזוֹכִין עַל-יְדֵי הַשְּׂתִיָּה, לְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּמָקוֹם שֶׁכְּלוּ טוֹב, וְאִין שָׁם 'אֲרוּר הַמֶּן וּבְרוּךְ מְרֻדְכִי', שֶׁהַבְּעַל-תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְעֵלוֹת עַד לְשָׁם, לְתַקֵּן מַה שֶּׁעוֹת, כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת.

וְסַעֲדַת פּוּרִים הַקְּדוּשׁ - 'מְנוֹת' בְּחִינַת 'מֶן'.

וְרִקְוֵדִין וְהַמְחָא-תַּכְּפֵי - הָאֶרֶת מְרֻדְכִי וְאֶסְתֵּר, 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', נִגְלָה וְנִסְתָּר.

קסא

(מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א מו, ה' אָדָר תַּשְׁכ"ד - רַבֵּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וְהִנֵּה בְּעֵינַי הִתְחַזְּקוֹת בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל - עֵין בְּ'לִקוּטֵי-הַלְכוֹת' שֶׁמֵּלֵא הִתְחַזְּקוֹת, וְכֵן בְּ'עֵלִים-לְתַרוּפָה וּמִכְתָּבֵי-מוֹהַרְנֵ"ת'.

וְהַעֲקָר צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּעַצְמוֹ, כִּי "אִין מְחַזְּקִים אֵלָּא לְמַחַזְּקִים" (סְפָרֵי בַמִּדְבָּר ה'). צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּמַה שֶׁיְּכוֹלִין, וְלִהְיוֹת עַצְמוֹ בְּכָל 'נִקְדָּה טוֹבָה', וּבַפֶּרֶט בְּהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנֵי ז"ל, שֶׁזֶה עוֹלָה עַל בְּלָנָה.

וְזָה כָּל עֵנִין שֶׁל אָדָר, "מִשְׁנַכְנֵס אָדָר מְרַבֵּין בְּשִׁמְחָה" (תַּעֲנִית כַּט.). וְאוֹמְרִים

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְקִדְשֵׁת פּוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקִּדְשָׁה שֶׁל לְעֵת־לְבָא, קִדְשָׁה וַיִּרְאָה עֲלִיוֹנָה, עֲלָאָה דְעֲלָאָה שֶׁהוּא כְּלוּ שְׂמַחָה וְרִצּוֹן וְהַשְׂתוֹקְקוֹת וְדַבְּקוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַד אִין-סוּף, וְכָל תַּקוּנָתוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה, הוּא מְקִדְשֵׁת פּוּרִים, שְׂיֻכַּל לְתַקֵּן הַכֹּל.

וְזָה סוּד 'קִדְשֵׁת רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּשִׁמְחַת וְ"חֲדוֹת ה' מְעַזְכֵּם" (נִחְמֵיה ח, י), וְאֵז נִרְגַּשׁ יוֹתֵר ה'יִרְאָה, וּבְפוּרִים גַם-כֵּן ה'יִרְאָה עֲלָאָה דְעֲלָאָה שֶׁל רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה יוֹם-כַּפּוּר, אֲבָל אֵז נִרְגַּשׁ יוֹתֵר ה'שְׂמַחָה' וְה'חֲדוּה' (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּכוּר בְּהַמָּה טְהוּרָה ד).

אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזַכְּנוּ לְקִדְשׁוֹת כָּאֵלָּה, וְאֶחֱרָבֵךְ קִדְשֵׁת הַחֹדֶשׁ נִיסָן וְכו', וְלִהְזַהֵר מִמִּשְׁהוֹ חֶמֶץ בְּפֶסַח וְכו' וְכו'.

קסב

(מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א מ, תַּעֲנִית-אֶסְתֵּר - רַבֵּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וְעַקָּר הַכֹּל: לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלַעֲבֹד הַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה שְׂאִין לְמַעְלָה מְזָה, וּבַפֶּרֶט בְּיַמֵּי הַפוּרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵז מֵאִיר הָאָרֶה שֶׁלְעֵתִיד לְבוֹא, הָאֶרֶת מְרֻדְכִי שְׂאִין דְּגַמְתָּה בְּכָל הַשָּׁנָה.

וּכְפִי 'שִׁמְחַת-פּוּרִים', כֵּן זוֹכִים לְקִדְשֵׁת הַפֶּסַח, וְלִהְנַצֵּל מִמִּשְׁהוֹ חֶמֶץ, שֶׁזֶה תְּלוּי כָּל הַיְהוּדוֹת, וְלִהְנַצֵּל מִכָּל הַחֲטָאִים כָּל הַשָּׁנָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי הָאֲרִיז"ל.

וְכָל-זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי 'שִׁמְחַת-פּוּרִים', וְ'קִרְיַאת הַמְּגִלָּה' 'אוֹר פְּנֵי מְרֻדְכִי'

הצדיקים: שִׁמְרֵי הַקִּדְשָׁה' עַל-יְדֵי שְׁמֵחָה שְׁשִׁמְחִים, וּבִפְרֵט 'פּוּרִים הַקְדוּשׁ' שְׁצָרִיכִין לְקַבֵּל שְׁמֵחָה עַל כָּל הַשָּׁנָה.

וּכְפִי הַשְׁמֵחָה שְׁזֹכִין בְּפּוּרִים - בֶּן זֹכִין לְכִשְׁרוֹת דְּפִסְח', לְהַנְצִיל מִמֶּשְׁהוּ חֲמִץ, שְׁבִזָּה תְלוּי כָּל הַיְהוּדוֹת, וּכְמִבְאָר מִהָאֲרִיז"ל: "שְׁכָפִי שְׁשׁוּמְרִין אֶת-עַצְמוֹ מִמֶּשְׁהוּ חֲמִץ, בֶּן נִשְׁמְרִין כָּל הַשָּׁנָה מֵעוֹנוֹת".

וְזֶה שְׁמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן תַּנְיִנָא (ח"ב עד): שְׁבִתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהִתְחַלּוֹת מִפִּסְחָה, שֶׁהוּא תַחֲלַת הַתְּקָרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבִשְׁמִים וְכוּ', וְעַכְשָׁו וְכוּ' הַהִתְחַלּוֹת מִפּוּרִים.

וְלָזֶה בְּעַצְמוֹ לְזִכּוֹת לְכִשְׁרוֹת דְּפִסְח', זֹכִין עַל-יְדֵי 'פּוּרִים', שְׁעֵקֶר הוּא הַשְׁמֵחָה בְּפּוּרִים, וּכְמוּבָא הַרְבֵּה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת מְזָה.

וּבּוֹדַי צָרִיכִין לְהִתְבַּיֵּשׁ הַרְבֵּה בְּתַעֲנִית-אֶסְתֵּר, וְלִזְעַק וּלְבַקֵּשׁ מִהַשֵּׁם-יְתַבְּרֵךְ: "הַצִּילֵנוּ מִהַמְּוָעֲמָלֶךְ הַיְצִר־הָרַע וְכוּ'".

אָבֵל הָעֵקֶר: צָרִיכִין לְקַיֵּם הַמְצוֹת הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל פּוּרִים, בְּאַהֲבָה וְשְׁמֵחָה וְיִרְאָה-עֲלָאָה, שְׁזֵהוּ "שְׂרָבִיט הַזֶּהָב" (אֶסְתֵּר ד, יא; ה, ב; ח, ד) - שֶׁה'יִרְאָה', הוּא בְּשְׁמֵחָה וְאַהֲבָה וְדַבְּקוֹת לְהַשֵּׁם-יְתַבְּרֵךְ - כְּמוֹ רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-כְּפּוּר הַכַּהֲנָן-גָּדוֹל בְּקִדְש־קִדְשִׁים. אָבֵל אַז - ה'יִרְאָה' נִתְגַּלָּה יוֹתֵר מִהַשְׁמֵחָה, וּבְפּוּרִים - ה'שְׁמֵחָה' יוֹתֵר מִתְגַּלָּה (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּכוּר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד).

וְאִז מֵאִיר הָאֲרֵת מְרַדְכִי, שְׁאִין דְּגַמְתָּה בְּכָל יָמוֹת הַשָּׁנָה, וְאִז הַכֹּל יִכּוּלִין לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יְתַבְּרֵךְ, וּבְהַמְגַלָּה יִכּוּלִין

לְרֹאוֹת פְּנֵי הַצַּדִּיק מְרַדְכִי וְאֶסְתֵּר, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקֵי-אֱמֶת וּכְנֻסְתֵי-יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת מְשִׁיחַ.

וְכֵן בְּשָׂר הַמְצוֹת דְּפּוּרִים - מִתְּנִינָת-לְאֲבֵינָיִם; וְרַקוּדִין וְנִגְוִנָיִם וְהַמְחָאֵת-כַּף שְׁמִמְתִּיקוֹן כָּל הַדִּינָיִם; וּבְחִינַת 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' בְּאַהֲבָה וּבְשְׁמֵחָה שֶׁהִיא בְּפּוּרִים, 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' שְׁבִנְגָלָה וְשְׁבִנְסֵתֵר, 'יְדִין וְרַגְלִין'.

וְהָעֵקֶר: הַשְׁכָּרוֹת וְהַשְׁתֵּיָה בְּפּוּרִים, שֶׁהוּא 'תְּקוּנַת-הַבְּרִית', וְשַׁעֲלֵי-יְדֵי-זֶה עוֹלִין לְמָקוֹם שְׁאִין חִילוּק בֵּין רַע לְטוֹב, שְׁשֵׁם כָּלוּ טוֹב, כָּלוּ אֶחָד, בְּבְחִינַת (מְגִלָּה ז): "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי" - שְׁזֵהוּ 'אוֹר הָאֲהָבָה שְׁבִדְעַת', שֶׁהוּא ה'אֲהָבָה עֲלִיוֹנָה שְׁלַעֲתִיד', שֶׁתְּהִיָּה הַשְּׁלוֹם וְהַאֲחָדוּת "וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשׂ כּוֹ", לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ וְכוּ'" (יְשַׁעְיָה יא, ו-ט) (לִקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"א לג), כְּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (פּוּרִים ד).

שְׁזֵהוּ בְּחִינַת שֶׁהַבְּעִל־תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָתוֹ, עַד שִׁיִּגְיעַ לְמָקוֹם שְׁכָלוּ טוֹב, וְאִז מִתְקַן שְׁנַעֲשֶׂה מֵעוֹנוֹת זְכוּיֹת, וְזֵהוּ נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי ה'שְׁכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים'.

קסו.

(מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א עז, עַרְב־שַׁבַּת תְּרוּמָה תשכ"ט - רַבֵי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

הֵנָּה 'יְמֵי אָדָר' הַקְדוּשִׁים שְׁמֵרְבִין הַקְדְּשָׁה בְּשְׁמֵחָה, וְרַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה יו"ד "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים": שַׁעֲלֵי-יְדֵי ה'הַמְחָאֵת-כַּף וְרַקוּדִין, נִמְשָׁךְ 'קִדְשַׁת מְרַדְכִי וְאֶסְתֵּר', יְדִין וְרַגְלִין, 'תּוֹרָה שְׁבִנְגָלָה וְתּוֹרָה שְׁבִנְסֵתֵר' - וְנִמְתְּקִין כָּל הַדִּינָיִם.

וּמִכְּנִיעֵין ה'הַמְוָעֲמָלֶךְ, וְגֵאוֹת, וְכַפִּירוֹת, וְהַתְּנַגְּדוֹת עַל הַצַּדִּיק, שְׁזֵה עֲנִין 'קִרְח' וְכוּ', ה'גְּבוּרוֹת, כְּמִרְמַז רַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה

הנ"ל. וגם רבנו ז"ל אמר (חיי-מוהר"ן ז):
"שבפורים עשה לתקן פגם קרח, ואם
מפאת ראשו ימרט קרח הוא' (ויקרא יג, מ) וכו'".

והכל ענין אחד: פי פגם המן-ועמלק,
שגם-כן כל פחו לרשל מהצדיק-
האמת, ובלי להאמין בכחו הגדול, שזהו כל
מלחמתו על-ידי התלמיד יהושע דוקא,
"מלא כל הארץ בבודו" (ישעיה ג, א), ורב פחו
של הצדיק שמביא בהרמזים שבידים שבים-
החכמה פי פח הצדיק גדול מאד, ושאין שום
יאוש, ושהכל יתהפך לטובה, ומעונות יעשו
זכיות.

וזהו הכל על קדשת פורים הנורא ונשגב
מאד, שהוא ממש מבחינת עלמא-
דאתי, ו"אם כל המועדים בטלים, ימי
הפורים לא נבטלים" (ירושלמי תענית פ"א ה"א;
מדרש משלי פ"ט), שבו נתגלה הארת מרדכי,
שאין דגמתה בכל ימות השנה, אפלו בשבת.

כמובא בלקוטי-הלכות, ובכל הספרים-
הקדושים, ובכתבי-האריז"ל:
שבפורים נתגלה אור גדול בזה, שאין נתגלה
בשום זמן, רק חסוּשֵׁלוֹם שיש גזרת בליה
חסוּשֵׁלוֹם, נתגלה אור הזה להציל. וזה פח
מרדכי ואסתה, שגלו אור הגדול הזה,
והמשיכו זאת לדורות, שבכל פורים נתגלה
אור הגדול הזה.

הכלל: שאין לשער ולהעריך, גדל עצם
'קדשת פורים, שנתגלה בו
'קדשת שבת, ויותר, וכל המועדים נכללים
בו, וגם ה'יראה עלאה דעלאה שבראשי-
השנה ויום-כפור' נתגלים בו, ורק השמחה
גוברת, שנפר ה'שמחה' יותר מה'יראה'
(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד).

ו'פורים' הוא 'קדשת יום-כפור' שהכהן-
גדול עשה בקדשי-קדשים
ובאבן-שתיה, ובהארה גדולה בזאת
שאוכלים ושותים ושמחים בו, וכמובא
בתקוני-זהר (נז):.

ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד):
"שמחתה היה כל ההתחלות
מפסח" - פי התחלת התקרבות ישראל
לשמים, הוא מפסח ויציאת-מצרים, שנעשה
בכל דור ודור, ובכל זמן וזמן, וכל אדם
ואדם, כמובא. "ועכשו מפורים" - שהוא
בחינת התחלת גאלה האחרונה שלעתידי,
ומפורים התחלה.

ו"פכ"ג, פורים ל"ג בעמר" (שלחן-ערוך, אר"ח-
חיים תכת, א) - 'קדשת רשב"י וזהר'
שביה יפקון מגלותא, שהם ההתחלה, ואחר-
כך מהאריז"ל, ובעל-שם-טוב ז"ל.

ואחר-כך רבנו ז"ל, שממנו לא יהיה
חדשות עד ביאת משיח צדקנו.
וגם אז תתגלה תורתו וקדשתו ואהבתו, והוא
הגמר, והוא הכל.

ואשרי הזוכה להמשיך על עצמו בזה
העולם, ובחשך הזה, האור הזה,
איך שהוא, יזכה אחר-כך להרגיש יותר
ויותר האור.

ועל-כל-פנים, כל התחלות היום -
מפורים. וכמו שאמר
רבנו ז"ל בלקוטי-תנינא (שם): "שנצול
ממשהו חמץ בפסח" - שזה יסוד הכל, פי
אי-אפשר לזהר ממשהו חמץ בפסח, כי-אם
כשנזהרים כל השנה מעונות, וכך אי-אפשר
להנצל מעונות כל השנה, אם אינם נזהרים
בפסח ממשהו חמץ בפסח, כמובא בכתבי-
האריז"ל.

וְכַן בְּזֵהֲרֵה־קְדוֹשׁ (תְּצַוֶּה קַנְג): וְתִקְוִי־זֶהָר:
 "שָׁכַל הַפֶּחַד בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה מִיּוֹם־הַדִּין
 - לְמִי שֶׁאִינוּ נִזְהָר מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח; וּמִי
 שֶׁנִּזְהָר מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח - אֵין צָרִיךְ לִירָא
 מִיּוֹם־הַדִּין". וְכַן (זֶהָר תְּצַא רַפְּב): "שְׁמִי שֶׁנִּזְהָר
 מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח, גּוֹפוֹ קָדֵשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ
 קָדֵשׁ־קָדָשִׁים".

רק על־ידי ה'שְׁמָחָה שֶׁל פּוּרִים - וּפּוּרִים
 הַכְּנָה לַפֶּסַח - שְׁעַל־יְדֵי שְׁמַחַת־
 פּוּרִים, יְכוּלִים לְהַנְצִיל מ'מַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח'.

וְזֶה זֶה סִגְלָה גְדוֹלָה מִרְבֵּנוּ ז"ל [שְׁפּוּרִים
 הוּא הַהֲתַחֲלָה פִּנ"ל]. כִּי ה'שְׁמָחָה
 בַּפּוּרִים - שְׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְכָל
 הַמִּצְוֹת כְּלָם, וּמִתְקַנֶּת כָּל הַחַטָּאִים וְעוֹנוֹת
 וּפְשָׁעִים, וּמַעֲוֹנוֹת נַעֲשָׂה זְכוּיֹת וְכוּ'.

וְכָל הַתּוֹרוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, כְּלוּל
 בַּפּוּרִים:

הֲלֹא הַתּוֹרָה יו"ד הַנ"ל.

וְהַתּוֹרָה י"ז - "שְׁמַעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל
 הַמִּדְיָנוֹת", וְנִשְׁמַע קוֹל הַצַּדִּיק
 עַל־יְדֵי הַצַּדִּיקָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת 'פְּרִשְׁת
 שְׁקָלִים' וְכוּ', וְזֶה כָּל הַצַּדִּיקָה שְׁנוֹתָנִים
 בַּפּוּרִים, וּמַשְׁלַח־מְנוֹת, וּמִתְנַתֵּן לְאֲבִיוֹנִים,
 וְ"כָל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִים לוֹ" - כִּי אִזּוּ מֵאִיר
 'יְסוּד־אָבִיא'; "וְרַב חֶסֶד" בְּחִינַת 'מְרַדְּכִי־
 הַצַּדִּיק'; וְגַם זֶה מִצִּיל מִחֲמִץ בַּפֶּסַח, כִּי
 "מַצ'ת" (שְׁמוֹת יב, יח; יג, ו) - רָאשֵׁי־תְבוּת (מִשְׁלִי
 י, ב): "צַדִּיקָה תִצְלֵל מ'מְנוֹת", כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־
 מוֹהַר"ן (ח"א ר"א). וְדִי־לְמַבִּין.

וְזֶה בְּחִינַת 'קִמְחָא־דְּפֶסְחָא' - לְהַנְצִיל
 מִחֲמִץ בַּפֶּסַח עַל־יְדֵי־זֶהָ. וְדִי־לְמַבִּין.

וְזֶה מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם: "א פְּרִי־לִיכֵן
 פּוּרִים, אִוֵן א פֶּשֶׁר'ן פֶּסַח" [פּוּרִים שְׁמַחָה,

וְחַג הַפֶּסַח פֶּשֶׁר]. כִּי עַל־יְדֵי ה'שְׁמָחָה שֶׁל
 פּוּרִים, יֵשׁ פֶּסַח כָּשֶׁר. וְדִי־לְמַבִּין.

וְהַתּוֹרָה ל"ג - 'אֲהַבְהָ־שְׁבֹדְעַת', וְהַשְׁלוֹם
 הַגְּדוֹל שְׁלַעֲתִיד'. וְשֵׁם ה'שְׁכָרוֹת
 שֶׁל פּוּרִים - שְׁזָה הָעֵקֶר מֵהַכָּל.

וְהַתּוֹרָה נ"ו - ה'סְתָרָה שְׁבַתוֹךְ הַסְתָּרָה/
 וְסְתָרֵי־תּוֹרָה, וְמְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר/
 וְנו"ן שְׁעִרֵי־קָדְשָׁה, וְמִקְוֵה שֶׁל שַׁעַר הַנוֹן
 בְּשַׁבּוּעוֹת, וּבַפּוּרִים הִיא 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה
 מֵאֲהַבָּה'.

וְתוֹרָה ס', פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן - 'סְפּוּרֵי־
 מַעֲשִׂיּוֹת מְשֻׁנִּים־קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁזָה
 הַמְּגִלָּה, מַעֲשָׂה מְשֻׁנִּים־קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁלַמְעֵלָה
 מְכָל הַשְּׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה (לִקְוִטֵי־הַלְכוֹת, פּוּרִים
 א). וְ"רַב חֶסֶד" (שְׁמוֹת ל"ד, ו; בַּמְדָּבָר י"ד, יח)
 בְּגִימַטְרִיא מְרַדְּכִי וְכוּ'.

וּבּוֹדֵאֵי צָרִיךְ ל'הַצּוֹמוֹת וְזַעֲקָתָם" (אֶסְתֵּר ט,
 ל"א) בְּתַעֲנִית־אֶסְתֵּר, וְלִהְתַּבְּיֵשׁ
 מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ; וְהַצַּדִּיקָה; 'מַחְצִית־הַשְּׁקָל';
 וְשְׁמַחַת־פּוּרִים בְּהַמְחָאֵת־פַּף וְרַקוּדִין, וְכָל
 מִינֵי בְּדִיחוּתָא, וְהַכָּל בְּיָרְאָה'.

וְקָרִיאַת הַמְּגִלָּה, אִוֵר פְּנֵי מְרַדְּכִי
 וְאֶסְתֵּר; וּמַשְׁלֹח־מְנוֹת, וּמִתְנַתֵּן לְאֲבִיוֹנִים'.

וְהָעֵקֶר מֵהַכָּל: ה'מַשְׁתָּה' וְסַעֲדַת־פּוּרִים,
 מ'ן; וְהָעֵקֶר: ה'שְׁכָרוֹת, שֶׁהוּא
 הָעֵקֶר מֵהַכָּל.

וְלִהְיֵשׁוּךְ אֶת־עַצְמוֹ, וְעַל עַצְמוֹ וְהַחֲבָרִים
 - ה'שְׁמָחָה הַקְדוּשָׁה, וְהָאֶרֶת־
 הָרָצוֹן שְׁבַעַת הָאֲכִילָה, וְיָרְאָה הַנְּגַשֶׁת בְּעַת
 הָאֲכִילָה, הַמּוּבָא בְּתוֹרָה ז' לִקְוִטֵי־תַנְיָנָא "כִּי
 מְרַחֲמִם" - בְּחִינַת 'פְּתָר, עֲתִיק' - שְׁכָל־זֶהָ

נתגלה בפורים, וביותר בעת האכילה ושתייה, עד שלא נדע, התכלית העליון שלא נדע.

וְדֵי־לַמְבִּין, להמשיך זאת על כל השנה, והכל בכח הצדיקים, שבכחם נזכה לזה.

וְאַחֲרֵכֶּךָ יָמֵי נִסְן הַקְּדוּשִׁים, וערב פסח, ופסח הקדוש והנורא, וכו' וכו' וכו'.

קסז.

(מכתבי שמואל ח"א צו, תענית אסתר - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וְהִנֵּה אַף־עַל־פִּי שְׁאִין הַזְּמַן מִסְפִּיק, אַף־עַל־פִּיכֶן מַעֲט גַם־כֶּן טוֹב מִגְּדֹלַת פּוּרִים, ימים הקדושים ונוראים מאד, ממש 'קדשת ראש השנה ויום כפור', קדשת הבהן גדול בבית קדש הקדשים - יש לו לכל אחד בביתו, פמובא בתקוניזהר (נז:), 'קדשת מרדכי' שאין דגמתה בכל ימות השנה. **וּבְמַגְלָה - אור פני מרדכי,** 'שער החמשים דקדשה'.

וּכְמוֹ שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה, שְׁתִּית יִין־שָׂרָף הוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית' - לְהַפֵּךְ בְּפוּרִים, שְׁתִּית יִין־שָׂרָף הוּא 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית,' וְהַשְׁתִּיָּה הוּא גְּבַה מְאֹד מְאֹד שְׁאִין לְשַׁעַר.

וּמִשְׁלוּחַ מְנוֹת, ומתנות לאביונים גדלת הצדקה.

וּבְזִכּוֹת 'קְדֻשַׁת וְשִׁמְחַת־פּוּרִים' - זוֹכִין לְכִשְׁרוֹת הַפֶּסַח, פמובא בדברי רבנו ז"ל, ושאר ספרים הקדושים.

וְכָל הַהֲתַחֲלוֹת הֵם בַּיּוֹם, מְפוּרִים - שְׁעַל־יְדֵיָּהּ יְכוּלִין לְקַבֵּל פֶּסַח בְּזִהִירוֹת מִשְׁהוּ חִמּוֹץ בְּפֶסַח.

וּמִפְּנֵי־זֶה מִתְחִילִין לְלַמֵּד הַלְכוֹת פֶּסַח, בְּפוּרִים מִמָּשׁ, פְּמוּבָא בְּשִׁלְחָן־עֲרוּד, וְעוֹשִׂין 'קִמְחָא־דְּפֶסְחָא' בְּפוּרִים וְכוּ'.

קסח.

(מכתבי שמואל ח"ב כה, ג' משפטים, כ"ה שבט תרפ"ו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

הַיִּיתִי מֵיַעַץ לָךְ: אולי אם היית יכול לבוא על פורים בין אנשי־שלומנו, כי בפורים הייתה נסיעה לרבנו הקדוש, וקדם היו כל ההתחלות מפסח, ועכשו וכו' (לקוטי מוהר"ן ח"ב עד). פורים הוא מהדברים הכי גדולים, ומה שזוכים לחטף זה נשאר שלו.

קסט.

(מכתבי שמואל ח"ב לח, ערב שבת קדש שמיני, כ"א אדר ב' תרפ"ז - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם הָיָה לָנוּ פֶּה, 'פּוּרִים מְשַׁלֵּשׁ' בְּשִׁמְחָה, וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם בַּיּוֹם א' מִזֶּה הַשְּׁבוּעַ, הַלְכָנוּ לְכָל בֵּית מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, בְּשִׁמְחָה וְאַהֲבָה וְשִׁירִים עַל הַדֶּרֶךְ. וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם הַיִּיתִי שְׁפוּר, כְּמַעֲט עַד דְּלֹא יָדַע וְכוּ'.

קע.

(שערי צדיק ח"ב מכתב לט, א' תצוה, ז' אדר תשכ"ג - רבי גדליהו אהרן קעניג זצ"ל)

וְהִנֵּה יָמֵי הַפּוּרִים הַקְּדוּשִׁים מִתְקַרְבִּים וּבָאִים, וּמִהָרְאוּי לְרֵאוֹת לְקִיָּם בְּכָל הַפְּחוֹת אֵת "דְּבָרֵי הַצּוּמוֹת וְזַעֲקָתָם" (אסתר ט, לא) בְּתַעֲנִית־אֶסְתֵּר, ו"לְקִיָּם אֵת יָמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם; לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" (אסתר ט, כב־לא) וְכוּ', בְּפִשְׁטוֹת גָּמוּר, בְּלֵי שׁוּם הַתְּחַכְּמוּיוֹת.

וְאַשְׁרֵיךְ אִם תִּזְכֶּה לְבִסוּמֵי בְּפוּרֵיָא בֵּינָן הַמְּשַׁמַּח בְּפִשְׁטוֹת, כִּי כָּל הַמְּצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַנּוֹהֲגִים בַּיָּמֵי הַפּוּרִים

הקדושים, הם בסוד 'מחית טמאת קלפת
המן-עמלק ימח-שמו', שהוא 'טמאת פגם-
הברית', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר
קרף בדרך" וכו'.

ועל-ידי-זה זוכין לבחינת 'קדשת תקון-
הברית, שהיא הרפואה
האמתית, שכלנו צריכים לה, ומצפים
ומשתוקקים לקבלה בשמחה בימי הפורים
הקדושים הבאים עלינו לטובה, במבאר בכל
הספרים-הקדושים.

קנא.

(שערי-צדיק ח"ב מכתב מ, ב' תצוה, ח' אדר
תשכ"ג - רבי גדליהו אהרן קעניג זצ"ל)

ששאלת: מה היא המטרה של פורים,
ומדוע שותים יין בפורים -
הלא שמחה מתוך שכרות הוא מצד היצר-
הרע, ושמחה מצד היצר-טוב הוא תורה
ותפלה. ואם-כן היו צריכים לעסק בפורים,
בתורה ותפלה כל היום, ולא לשותות יין!?

דע חביבי: פי שכרות מצד היצר-הרע -
הוא כששותין יין לשכרה סתם בשאר
ימות השנה, שלא ברצון חכמים, ואז הוא
מגנה מאד וכו' וכו'.

אבל השתיה בפורים - מפיון שיסדוה
חז"ל וקבעוה חובה (מגלה ז), הרי היא
מצוה, ועלינו להזהר בה, ולקיימה בכל
פחותינו, בלי שום התחכמות.

כי הם אמרו והם אמרו. הם אמרו:
שהשכרות מגנה בכל שאר ימות השנה.
והם אמרו: פי השכרות בימי הפורים חובה.

וכן נפסקה ההלכה בשלחן-ערוך ארח-
חיים הלכות פורים, ואסור לנו להרהר
אחר דבריהם הקדושים כלל, "כי מי יבוא

אחר המלך, את אשר כבר עשוהו" (על-פי
קהלת ב, יב) כל צדיקי וחכמי הדורות, ונהגו כן
אחריהם כל פשרי ותמימי לב שבישראל עם
קדוש בכל הדורות.

משל למה הדבר דומה: לרופא ממחה
ונאמן, שקבע לחולה סדר אכילתו,
והזהירו מאד: לבל ישתפר בין וכו', זולת
יום אחד או שנים בשנה, קבע עליו חובה,
להשתפר לטובת רפואתו. אם פי לכאורה
נדמה להחולה, שזהו הפך הנהג הנכון. אבל
בוודאי אם החולה רוצה באמת בטובתו של
עצמו שיתרפא מחליו, יבטל דעתו לגמרי,
ולא ירהר אחר מצות הרופא, ויזהר מאד
לקיים דבריו בשלמות.

כן הוא בדבר השכרות בימי הפורים
הקדושים שקבעו לנו חז"ל, פי הם
השיגו בעצם השגתם ורחב בינתם: שבימים
קדושים אלו, ממשיכים עלינו אלקותו
יתברך, במצוות אלו דיקא, כמו שאנו
ממשיכים אלקותו ואדנותו יתברך עלינו
ביום-הפורים הקדוש על-ידי התענית וכו'.

והענין: פי השתיה והשכרות בימי
הפורים הקדושים, מרומם את
המחין, ומרחיב את הדעת-דקדשה, ומחזק
את הזכרון-דקדשה, שהוא לזכר ולהאמין
באחדות השם-יתברך, הן בתורה ותפלה, הן
במשא-ומתן ואכילה ושאר צרכי הגוף, בכל
ימות השנה.

כלל זה יהא מסור בידך: פי "שויתי ה'
לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח) שהציג רבנו
הרמ"א ז"ל בתחלת שלחן-ערוך ארח-חיים -
עולה על כל סעיף וסעיף מכל ארבע חלקי
השלחן-ערוך. ולכן אין שום הפרש והבדל
אצלנו, בין הסעיף הראשון שבסימן ס"א

בְּשִׁלְחֵן-עֲרוּךְ אֲרַחֲחִיִּים (יִקְרָא קְרִיאַת-שְׁמַע, בְּכֹנֶנֶה, בְּאִמָּה, בְּיִרְאָה, בְּרֵתֶת זִיעַ), וּבֵין הַסְּעִיף הַשְּׁנִי שֶׁבְּסִמָּן תִּרְצ"ה שָׁם (חָיֵב אֵינֶשׁ לְבִסּוּמִי בַּפּוּרִיא, עַד דֵּלָא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמֶן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי).

וּמֵאֲלִיךְ תְּבִין: שְׁטוֹב מְאֹד לֹאמֵר הַתְּפִלוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּסִפּוֹר לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת, הַמְּדַבְּרִים מִכָּל הַמְּצוּוֹת הַנוֹהֲגִים בִּימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים, אִיךְ לְקַיֵּם בְּכֹנֶנֶה בַּפְּשִׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת, וְהֵם תְּפִלָּה יו"ד וְתְּפִלָּה נ"ו שֶׁבַחֲלֶק הָרֵאשׁוֹן, וְתְּפִלָּה ל"ז שֶׁבַחֲלֶק הַשְּׁנִי.

לְבַד מִמָּה שְׁטוֹב מְאֹד: שֶׁמַּעֲצָמָךְ תִּתְּפַלֵּל לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ כְּפִי הַרְגֵּל לְשׁוֹנֵךְ, וְתִשׁוּחַ לְפָנָיו כָּל עֲנִינֶיךָ וְסִבּוֹתֶיךָ וְכוּ' שֶׁאֵתָּה נִמְצָא פְּעַת, בְּכַדִּי לְבֹא לְקִיּוֹם מְצוּהָ זוֹ, בַּחֶפֶץ לֵב, בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה בְּשִׂמְחָה בְּתַמִּימוֹת וּבִישֵׁרֵת לֵב, כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכַרְצוֹן כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְכַרְצוֹן כָּל הַפְּשָׁרִים וְהִירְאִים הָאֲמִתִּיִּים הַהוֹלְכִים בְּעַקְבוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

קענב.

(שְׁעָרֵי-צְדִיק ח"ז מִכְּתַב רְצוֹ, ב' צו, ה' נִסָּן תשל"ב - רַבִּי גְּדַלְיָהוּ אֶהְרֹן קַענִיג זצ"ל)

וְנִיתִי סִפּוֹר הַחֲכָמָה, הוּא סִפּוֹר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ גְּנַמ"ח זִיע"א - לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֶק שְׁנִי - וְנַחֲזִי כְּתוֹב הָדָר בּוֹ בְּסִמָּן ע"ד:

"אַחַר פּוּרִים, קוֹרִין פְּרִשְׁת פָּרָה, שֶׁהִיא הַכְּנֶה לְפִסְחָ" וְכוּ'. כִּי בַתְּחִלָּה הָיוּ הָיוּ כָּל הַהֲתַחֲלוֹת מִפִּסְחָ, וְעַל-כֵּן כָּל הַמְּצוּוֹת הֵם זָכָר לִיצִיאַת-מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁיו (וְלֹא סִיִּים)."

וּכְבָר נִתְּלַבְטוּ בְּזָה אֲנִשֵּׁי-שְׁלוֹמֵנוּ הַמְּפָרְשִׁים, וּפְרָשׁוּ כְּמוֹ שֶׁפְּרָשׁוּ.

וּלְפִי עֲנִיּוֹת-דְּעִתִּי נִרְאָה לִי לֹאמֵר: כִּי בְּמָה שֶׁכָּתַב "וְעַכְשָׁיו (וְלֹא סִיִּים)" - הוּא בָּא בְּזָה דִּיקָא, לְהוֹרוֹת לָנוּ דְרָךְ הַדָּשׁ בְּעִבּוֹדַת הַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר בָּלְתוּ אִי-אֶפְשָׁר הָיָה לָנוּ כְּהַיּוֹם בְּדוֹרוֹתֵינוּ אָנוּ, לְדַעַת אִיךְ וּמָה נַעֲבֹד אֶת הַשִּׁם.

הִיָּנוּ: שֶׁעַכְשָׁיו כָּל הַהֲתַחֲלוֹת הֵם מִ"עַכְשָׁיו" דִּיקָא, וְכִמוֹ שֶׁיִּתְבָּאָר בְּעִזְרַת-הַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

כִּי דְרוֹתֵינוּ אָנוּ עַד בִּיאַת גּוֹאֲלֵנוּ צְדָק, הֵם שׁוֹנִים וּמִשְׁנִים בְּכַמָּה דְּבָרִים מִהַדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, כִּי אַז הָיוּ נַעֲשִׂים הַבְּרוּרִים, כְּמַעֲט כָּל מִדָּה וּמִדָּה בְּפָנֵי-עֲצָמָה.

הִיָּנוּ: שֶׁהַנְּסִיווֹת שֶׁנִּתְּנָסוּ הַדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, וְשֶׁבִּבְחִירָתָם הָיוּ צְרִיכִים לְבַחֵר הַטוֹב וְלִמְאֵס הָרַע, הָיוּ בְּכָל דּוֹר בְּמִדָּה יְדוּעָה, אַחַת מִן הַמִּדּוֹת הַרְעוֹת הַרְבוּת, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל.

וְלָכֵן בַּתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהֲתַחֲלוֹת בְּזִמְן יְדוּעַ, בְּאַחַד מִזְמַנֵּי קוֹמַת שָׁנָה, שֶׁאֲזִי הָיָה מְסֻגָּל בִּיּוֹתֵר, לַעֲשׂוֹת הַהֲתַחֲלָה הַטּוֹבָה, וְלִפְנֵים אַז אֵל הַיְכָלוֹת-דְּקַדְשָׁה, מִה-שְׁאִיךְ-כֵּן בְּזִמְנִים אַחֲרִים.

אַבְל בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ, שֶׁהַנְּסִיווֹת רַבּוּ כְּמוֹ רַבּוּ, וְעַצְמוֹ מִשְׁעֲרוֹת רֵאשֵׁנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ לְחוּד, פַּעַם בְּמִדָּה רְעָה זֹאת, וּפַעַם בְּמִדָּה רְעָה אַחֲרָת, שְׂזָה גוֹרֵם בְּלְבוּל וְעַרְבוּבִיא גְּדוֹלָה.

וְלָכֵן צְרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה ה'הֲתַחֲלָה' גַּם-כֵּן בְּבַחֲיַנַת "וְעַכְשָׁיו" - הִיָּנוּ: בְּכָל עַת וְרַגַע שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם; כִּי מְכַרְחִים אֲנַחְנוּ לַעֲשׂוֹת בְּכָל-פַּעַם הַתְּחִלָּה הַדָּשָׁה, לְהַתְּחִיל מֵעַכְשָׁיו מִמֶּשׁ.

היגו: תכף שבא לדינו איזה התעוררות תשובה, אנו צריכים מעכשו בזו הרגע, לחטף מיד לעשות איזה שהוא טוב, להתאחז באיזה מעשה טוב שהוא, הן בלמוד תורה, והן בעבודת התפלה, והן בקיום איזה מצוה, או הדור מצוה, והן באיזה מעשה טוב.

ולא דוקא 'מצוה' ממש, אלא בכל דבר שיש בו רצון השם-יתברך, כדי לעשות איזה רצון ונחת להשם-יתברך, ולהתאחז בו.

ובכל יום ויום, ובכל שעה ושעה, ובכל רגע ורגע - תכף כשרואים שאפשר לנו לחטף איזה טוב, צריכין מיד להזדרז לחטפו ולעשותו ולקיימו, כי בכל איזה שהוא עשייה וקיום דבר שיש בו רצון-השם, אנחנו יוצאים מהגלות ההוא שרוצה להתגבר עלינו באותה שעה.

ולא עוד: אלא שזה גם נותן בנו פח ואמץ, ומעודד אותנו ומכין אותנו לקראת הגאלה השלמה העתידה לבוא בכלל, וגם בפרט בבחינת (תהלים סט, יט): "קרבה אל נפשי גאלה" וכו'.

כי תמיד נמצא האדם בבחינת הוה, שזה בחינת "ועכשו". ואין לזה 'סיום' במשך כל ימי חייו. ואולי זהו פונת מה שכתוב: "ולא סים".

עוד נראה לי לומר בכונת תבת: "ועכשו" - שבא לרמז לנו ולהורות לנו הרוצים לפגס בעבודת השם-יתברך - שאין לנו להסתפל אז, כייאם על השעה הזאת של 'עכשו' לבד שאנו עומדים בה, ושלא להסתפל אז, לא על העבר, ולא על העתיד.

כי ענין זה - הוא יסוד גדול וסמיכה גדולה, ולפעמים גם מכריע, לאלה האנשים הרוצים לפגס בעבודת השם-יתברך.

כי לפעמים: אף-על-פי שנתעוררים להתקרב לעבודת השם-יתברך - מפל-מקום כשנזכרין ממה שהיה בעבר, או כשמרחיקין הדאגה על העתיד לזמן יותר רחוק - אזי נופל 'כבודות', או 'פחד', או גם שניהם יחד, עד שנתרחק על-ידי-זה שוב חס-ושלום מעבודת השם-יתברך.

ולכן מאד צריכים להיות זהיר: "שכשרוצים לפגס לעבודת השם-יתברך, אל ישים לנגד עיניו, כייאם אותה השעה בלבד". וכעין המבאר שם בסימן רע"ב, על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו".

כי זולת זה - לא יוכל האדם למצא ידיו ורגליו בשום אפן, לצאת ממה שצריך לצאת ולהנצל, ולזכות להגיע למה שאיש הישראלי צריך להגיע, כי טבע דאגת העבר והעתיד, לבלבל את דעת האדם.

ועל-כן צריך להסיר אותם אז מהלב, ולהתקשר בקשר אמיץ להשגחתו יתברך שמו שברגע הזאת, עד שיהא קבוע בעבודת השם-יתברך. ואז בודאי יפגס לחיים טובים ארפים ולשלום בעבודת השם-יתברך.

קנעג.

(אוצר-נחמני ריד - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

בפנרים היו מתקבצים הרבה מאנשי-שלומנו, בבית מורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, פעם-אחת נתקבצו אצלו המון גדול מאנשי-שלומנו (ובניהם הרב רבי אלחנן ספקטור והרב החסיד רבי לוי יצחק, רבי אליהו

חיים רוזין, רבי יחיאל גרינוואלד, רבי זאב חשין, ושאר אנשי-שלוֹמנו משערי-חסד וכו'), לשמח אתו בשמחת-פורים, ולשמע ממנו דברי אלקים חיים, מעניני רבנו ז"ל, בדרך פקדש בכל שנה ושנה.

והשמחה גדולה עד מאד, בשתייה בדת ובשכרות, בדרך אנשי-שלוֹמנו בפורים. והלכו בוכים משתיית היין וצועקים מעמק הלב, והלכו שמחים ורוקדים מהיין המשמח.

והחסיד הנלהב רבי יונה לבל עליו- השלום, גם-כן היה קצת בגלופין, ונגש אל מורנו ושואלו: רבי אברהם, הלא הרבי אומר: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" - האם גם היום צריכים להיות בשמחה!?

ואמר לו מורנו בתמיהה ובצחוק על שפתיו: "יונה! כיצד נוכל ברעיונה לשאל דבר כזה! הרי הרבי צוה לשמח תמיד בכל השנה, פדי שבשמגיע פורים, ויכלו לשמח יותר מהרגיל, "משנכנס אדר מרבים בשמחה" - אתה בא ושואלני שאלה משנה, אם צריכים גם היום להיות בשמחה!?"

אמר לו רבי יונה: "אם-כן, מדוע בשאנשי-שלוֹמנו שותים הרבה יין ומשתפרים, הם בוכים בדםעות-שליש, אם היום הוא יום של שמחה!?"

והשיב לו מורנו: היטבת לשאל - בוודאי אתה זוכר מה שהרבי אומר בלקוטי-מוהר"ן סימן קע"ה: 'שעקר מעלת הבכיה היא, כשהיא מתוודעת שמחה וחדוה!' - היום בפורים אוחזים אנשי-שלוֹמנו, בדרך-הגבוה ביותר של שמחה עם השם-יתברך, 'שמח ישראל בעשיו' (תהלים קמט, ב); 'כי בו

ישמח לבנו' (שם לג, כא) - שמחה כזו שמשתוקקים אליה בכל השנה; ומתחילים להרגיש את גדלת השם-יתברך.

און היינט [ועכשו] פורים - נכנס יין יצא סוד - מעלת הבכיה שהיא דיקא מתוודעת שמחה. וזהו השמחות והבכיות אצל אנשי-שלוֹמנו בפורים, וכמובא בהמעשה של הבעל-תפלה: "שהיו שם שמחות ובכיות".

[ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה': פת אחרת אמרו: שעקר התכלית הוא 'שמחה'. כי כשנולד בן שמחים, כשיש חתונה שמחים, כשכובשים איזה מדינה שמחים. נמצא: שתכלית הכל הוא 'שמחה!' - על-כן בקשו איש: שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם.

והלכו ומצאו: שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי בדרךכו, ונשא פלעשיל [בקיבוק] ייר-שרף, והלכו אחריו פמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (פי היה שפור מאד). וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו שום דאגה, על-כן הוטב בעיניהם הערל הזה, פי השיג את התכלית שהוא 'שמחה', וקבלו אותו למלך עליהם, ובדאי הנהיג אותם בדרך הישר.

ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, דהינו: מקום פרמים, וכיצא, שיהיו עושין יין, ומתחרצנים יהיו עושין יין-שרף, ולא ילך שום דבר לאבוד.

פי זהו עקר התכלית אצלם: לשתות ולהשתפר ולהיות שמח תמיד, אף-על-פי שאין שום שיכות וענין לשמחתם, פי אין להם כלל על מה לשמח, אף-על-פייכו, זה היה עקר התכלית אצלם, להיות שמח תמיד על לא דבר. ובחרו להם ארץ גורמת כנ"ל, והלכו וישבו שם וכו' וכו'.

[להלן בהמעשה]: ענה ואמר ה'בעל-תפלה' [הגבור]: אני עברתי על מקום כלם וגם על מקום שלף וכו'! - וכן עברתי יותר, והייתי עובר על 'ם של יין, וידעתי שזה ה'ים' נעשה בנדאי מה'דבורים של המליץ, שהוא עומד ומדבר 'תנחומין' לפני המלך והמלכה, ואחר-כך הוא חוזר פניו ומדבר 'תנחומין' להבת-מלכה, ומאלו הדבורים נעשה ה'ים של יין' (כמו שפתיב (שיר-השירים ג, י): "וחכך פניו הטוב"); אך לא הייתי יכול למצאו וכו' וכו'.

[להלן בהמעשה]: והלכו [ה'מקנה', ה'גבור', ה'בעל-תפלה', ה'חכם', ה'מליץ'] יותר לבקש: אולי ימצאו הנשארם, דהינו המלך

וכו' וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם-כך: "על ענין המדינה, ומי המלך שלהם?"!

השיבו להם: "שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה ומשתה לתכלית, וקבלו עליהם איזה שכור אחד, שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם. ואחר-כך מצאו איש אחד, שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בודאי 'שכור מפלג' מאד מאד, וקבלו אותו למלך!"

ובקשו גם-כך: "להתראות פנים עמו!" - והלכו וקבלו רשות, ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך. והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הים של יין, שנעשה מדברי ה'תנחומין של המליץ פנ"ל. (ובני המדינה זו סברו, שהוא איש שכור גדול, מאחר שיושב בים של יין. וקבלו אותו למלך).

והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כך, שמחה גדולה, ובכיות, פנ"ל. והלך האוהב נאמן עמהם גם-כך.

קעד.

(אוצר-נחמני רטו - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

פעם אחרת בפורים, נגש רבי יונה אל מורנו, בעינים זולגות דמעות, ומתחנן לפניו: "אוי רבי אברהם! אוי רבי אברהם! היום פורים, נכנס יין יצא סוד", גלו לנו את הסוד, איך נעשים יהודי כשר, איך עובדים את השם-יתברך באמת? אוי רבי אברהם! אוי רבי אברהם! איך מקבלים 'מח נקי' לב נקי להשם-יתברך? אוי רבי אברהם!

וככה חזר הרבה פעמים, עד שהדמעות חנקו את גורנו, ולא יכל לדבר עוד.

והשיב לו מורנו במתק שפתיו ובהרמת קולו קצת: יונה! הסוד הזה, כבר גלה לנו רבנו הקדוש מזמן, על-ידי ספריו הקדושים, ועצותיו היקרות, המלאים התחזקות והתעוררות, בפרט ה'לקוטי-הלכות' אשר מלא בחיות והרגש לעבודת-השם, ולשפך את הלב עם ה'לקוטי-תפלות', אשר נותן דרך איך להתבודד לפני השם-יתברך.

היום הזה - "כל הפושט יד נותנים לו" - הרבי אומר: ש'יד' זה 'תפלה' (עין התורות על שמות יז, יב: 'ניהי ידיו אמונה', ותרגומו: "והנה ידוהי פריסן בצלו") - השתטח לפניו יתברך, ותשיח לפניו את לבו, את כל אלו הדברים ששאלת אותי, הרי הוא 'שומע תפלה', הוא יענה לך, ויתן לך 'משלוח מנות' ו'מתנות לאביונים'. כך כתוב (תהלים סט, לד): "כי שמע אל אביונים ה'".

ואת זאת אתה רשאי לבקש כל השנה מהשם-יתברך, כך למדנו הרבי הקדוש, ופה מנח הסוד של היהדות. ועל-זה אמר רבנו הקדוש: "כל הענין שלי הוא תפלה". והרבי אומר: אפלו כשנופלים לרפש וטיט, צועקים וצועקים ומבקשים, העקר הוא "מבטן שאול שועתי" (יונה ב, ג).

כהנה וכהנה דבורים נפלאים ערבים ומתוקים, דבר מורנו אל רבי יונה, והוא עומד ובוכה וצוחק, בוכה וצוחק, ומתחנן אל מורנו: שאף-על-פיי-כן יגלה לו את הסוד: "איך יזכה להיות יהודי כשר?" כי גם רבנו אומר בעצמו: "איך זוכין להיות יהודי?" **ושוב** ענה לו מורנו: היום קראנו במגלה (אסתר ד, א): "ויזעק זעקה גדולה ומרה". מרדכי הצדיק צעק להשם-יתברך, עד שנהיה פורים לכלל-ישראל, "ליהודים היתה אורה ושמחה" וכו' (שם ח, טז), נעשה "קיימו וקבלו" מחדש (שם ט, כז).

רבי נתן בותב בלקוטי-הלכות (ברפת-הר"ח ד, כה): כי מה שרבנו אומר "ועכשו - און היינט" - הפונה על פורים. כך הבין מרבנו: שעכשו ההתחלה מפורים.

יונה! יש לך הזדמנות פז, מעכשו להתחיל לצעק כל יום להשם-

יתברך: רבונו של עולם, רחם כבר עלי, אני רוצה מעכשו להיות יהודי בשר ברצונה, הרי אתה בעצמך למדת אותנו, שנבקש מך 'תן לנו אתה יראת-שמים'. מבקש אני מך ברחמיך הרבים, 'תן לי חיים שיש בהם יראת-שמים ויראת-חטא' וכו'.

וכך תתעקש לבקש ולצעק כל יום, עד שהשם-יתברך ירחם עליך, ויזכה אותך ב'משלוח מנות' אמת, להיות איש בשר באמת. אם זוכים - מקבלים 'משלוח מנות' מיד בפורים. ואם לא - מקבלים זאת מאחר יותר - אבל בתנאי שמבקשים וצועקים.

וככה האריך מורנו ז"ל עם רבי יונה, איזה שעה ארפה. ובדאי מי שעמד סביבם והאזין להם - היה לו הרהורי תשובה אמתיים.

קעה.

(אוצר-נחמני - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

הרב החסיד רבי שמואל הורביץ ז"ל בפשחור מהשבי בעבר-הירדן, היה גר בקטמון כמה שנים, ודירתו היתה בקומה שניה מעל דירת אבי מורי שיחיה (רבי משה בורשטיין ז"ל), ששם היה חדר מיוחד למורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל בפשעבר לגור שם.

ובחדר הזה של מורנו היו מתאספין אנשי-שלומנו בפורים, לשותות ולשמח עם מורנו בשמחת-פורים וברקודין וכו', ולשמע ממנו דברי אלקים חיים מעניינא דיומא, בדרבו בקדש, על-פי דברי רבנו ז"ל וספורים נפלאים מאנשי-שלומנו מדורות הקודמים, איך היו שמחים בשמחת-פורים.

וזכרני שרבי שמואל הנ"ל, פעם-אחת בפורים שתה לשכרה, וצעק בקולי קולות אל בניו בזה-הלשון: "ברענגט מיר צום צדיק! ברענגט מיר צום צדיק! איך

וויל אים זעהן!" [תביאו אותי אל הצדיק! תביאו אותי אל הצדיק! אני רוצה לראותו!]. וכך צעק כמה וכמה פעמים.

ובתחלה לא הבינו על מי הוא התכוון, וכששאלו אותו: צו וועלכן צדיק? [לאיזה צדיק] - פתח עליהם עינים גדולות וצעק להם: "אונטן, אונטן איז דא דער צדיק" [למטה, למטה נמצא הצדיק], והבינו שפונתו על מורנו.

ומאחר שבחויץ היה אז גשם שוטף, חששו להוציאו החוצה, פן יצטנן חלילה, ולכן התעצלו בזה ולא הוציאוהו.

אבל הוא בשלו, צועק ושואג בכל כחו פעמים אין מספר: "ברענגט מיר צום צדיק! איך וויל זעהן דעם צדיק!" [תביאו אותי אל הצדיק! אני רוצה לראות הצדיק!].

עד שרחמו עליו, ונטלוהו ונשאוהו בידיהם, כי לא היה אז מסגל ללכת מחמת השכרות.

בשהורידוהו בהמדרגות, התחיל להתנדנד בכח, וצעק עוד פעם בקולי קולות: צום צדיק! צום צדיק! [אל הצדיק! אל הצדיק!] - כי חשד בהם שמוליכים אותו למקום אחר, וכמעט שנפל מידיהם, ולכן הולכי-והו בשרגליו נסחבות על הארץ.

וכך הובילוהו בתוך הגשם השוטף הזה, עד שנכנסו לתוך הבית. כשראיתי זאת הסתפלתי בפניו והביט בי, וכנראה שהפירני כי היינו שכנים, ואמר לי: "ברענג מיר צו רבי אברהם'לי דער צדיק". [תביאו אותי אל רבי אברהם'לי הצדיק]. ובבית היה דחק גדול מרובי אנשים, ובניו נדחפו עמו לתוך החדר של מורנו. ומה היה הלאה לא ראיתי, כי לא יכלתי לכנס שם אפלו בדחק.

כתבתי זאת - למען דעת איך אנשי-
שלוֹמנו הגדולים, עובדי-השם
האמתיים, השתוקקו והתגעגעו להיות אצל
מורנו ביוֹמא דפוריא ולראות אנפי צדיקיא.

קעו.

(אוצר-נחמני - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)
היה זה הפורים האחרון של רבי אברהם
שטרנהרץ זצ"ל - בשנת תשט"ו.

ורבי שמואל שפירא בדרפו, היה מתיחד
עם שתית היין, שם ב"הדר של רבי
נחמן שותק" [מתחת לבית-הכנסת ברסלב].

ועוד קדם "עלינו" [לשבת] - הוא נכנס שם
להחדר, והחל לשותות יין.

וכשיצא [מהחדר לבית-הכנסת], ראיתי שכבר
אדמו פניו, והדמעות זולגות
כבר, והוא כבר שותוי לשכרה.

ורבי אברהם עומד אז לסדר את הטלית
והתפלין שלו, כשמכניסם מתחת
לאצילי ידיו, ומתפונן לצאת בדרפו לביתו.

נעמד רבי שמואל אל מול רבי אברהם
ואינו מניחו לצאת [באמרו]: "רבי
אברהם! רבי אברהם! רבי אברהם! אתם
הייתם כל כך הרבה פעמים על ציון רבנו
הקדוש, אני הרי לא הייתי אפלו פעם אחת,
הבטיחו לי שאזכה להיות בציון רבנו
הקדוש!"

וכך עומד רבי אברהם אצל הבימה, ורבי
שמואל שפירא עומד ממולו. אמר לו
רבי אברהם: "שמואל! אתה הרי אברך צעיר,
אתה עוד תזכה בעזרה-השם להיות על ציון
רבנו, אבל אני, מי יודע? אני כבר לא יודע אם
עוד אזכה, אבל אתה מסתמא תזכה לכך!"

ורבי שמואל הפצירו: "הבטיחו לי!"

רבי אברהם לא רצה להבטיח לו, אלא
אמר לו: "אני מקווה בעזרה-השם
שתהיה, אתה הרי אברך צעיר!"

ורבי שמואל כשראה שרבי אברהם אינו
רוצה להבטיח לו, החל לבכות כל-כך
חזק, הוא בכה: "חמל על נפשי העלובה!
חמל". כך הוא צעק בנגון של "ואתה בן
אדם". בכזו נעימה הוא אמר זאת "חמל" -
שהיו מתמוגגים [מרב נעימות].

כשרבי אברהם ראהו פשהוא בוכה חזק,
הוא אמר: "שמואל, בעזרה-השם
תזכה לכך!"

אך רבי שמואל מבקש ומפציר שוב ברבי
אברהם: "לא, רבי אברהם, הבטיחו לי,
הבטיחו לי! חמל על נפשי העלובה! חמל!"
- ושוב החל לבכות.

כשרבי אברהם ראה זאת, נתמלא עליו
רחמנות ואמר לו: "נו טוב, אני
מבטיח לך, שעוד תהיה על ציון רבנו!"

והוא מעכב שוב את רבי אברהם - ורבי
אברהם רוצה ללכת, והוא אומר לו:
"אני רוצה ללכת הביתה, אנשים מביאים
משלח-מנות, צריך לענות להם [במשלח-מנות]!"

ורבי שמואל שפירא אינו מסכים, הוא
אומר לרבי אברהם: "אני רואה
שקשה לכם להחזיק הטלית והתפליו, אני
יכול להחזיקם!" - [כאשר פונתו] כשיחזיקם
אצלו ישמשו הם כ"משפון" עבורו.

בנותים מנסה רבי אברהם להדחף החוצה,
ושניהם יוצאים לחצר.

ורבי שמואל שוב נעמד ממולו, ולא נותן
לו ללכת לדרפו [ופונה אליו שוב]: "רבי

אברָהם! ראש־השָׁנָה! תבטיח לי [שאזכה להיות]
על ראש־השָׁנָה!"

כְּשֶׁרָבִי אברָהם רָאָה [שמתעקש] בְּךָ, אָמַר
לוֹ: "בֵּן, אֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ בְּעֵזְרִי-
הַשָּׁמַי, תִּזְכֶּה לִהְיוֹת בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה עַל צִיּוֹן
רַבְנוּ!"

קעז.

[ירחון 'אור-זרח' ג'ד, שְׁנַת תרפ"ט - רַבִּי יִצְחָק
קראקאווסקי מאטוואצק זצ"ל, מגדולי אנשי-
שְׁלוֹמֵנוּ בְּפוֹלִין]

אִיתָא בְּכַתְבֵי-הָאֲרִיז"ל (למוֹדֵי-אֲצִילוֹת, סוּד
הַצְּמֻצוֹם ח"א): "שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת
הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁל הַשֵּׁם אֱלֹקִים, דְּהֵינּוּ
אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים, מוֹרִים עַל 'הַסֵּד', וְהָאוֹתִיּוֹת
י"ם מוֹרִים עַל 'דִּין'. וְכִשֶּׁה־שֵׁם הוּא כַּסְּדֵר
דְּהֵינּוּ אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים לְפָנֵי י"ם - אֲזִי
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֱלֹהִים מִמְּתִיקִים הַדִּין שֶׁל
אוֹתִיּוֹת י"ם".

אִיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן
ח"א סִימָן ר"ה, וּמוֹבָא בְּהַקְדָּמָה
לְתַקוּן-הַכְּלָלִי: "שֶׁעַקֵר תַּקוּן-הַבְּרִית, הוּא
עַל-יְדֵי שְׁנֵי שְׁמוֹת א"ל אֱלֹהִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'הַסֵּד' וְגִבּוֹרָה, עֲשֶׂרָה קַפִּיטֵל [מְזֻמְרֵין]
תְּהֵלִים, ה' חֲסָדִים, וְה' גְּבוּרוֹת". עֵיִן
בְּהַקְדָּמָה הַנִּלְכָּד.

כִּי עַקֵר 'תַּקוּן-הַבְּרִית' וְזִיווּג-דְּקַדְשָׁה,
הוּא עַל-יְדֵי 'כְּלָלִיּוֹת חֲסֵד בְּגִבּוֹרָה',
אֱלֹהִים וּמ"י, שֶׁהֵם א"ל אֱלֹהִים, חָלָל וּמְלוּוִי,
אֲלִיעֶזֶר וְיִהוֹשֻׁעַ, בֵּן וְתַלְמִיד, בְּחִינַת (לִקוּטֵי-
מוֹהַר"ן ח"א ו): "הַנּוֹתֵן בֵּינָם דְּרִדָּה" (ישעיהו מג, טז),
"דְּרִדָּה בְּגִימְטְרִיא ב' פְּעָמִים בְּק"י, בְּקִי בְּרֵצָא
בְּקִי בְּשׁוּב, בֵּין בְּעֵלְיָה בֵּין בִּירִידָה" - שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת הַחֲסָדִים בְּגִבּוֹרוֹת', אֱלֹהִים
וּמְלֹא, בְּחִינַת (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב ז): "לֹא יִרְאֵנִי"
(שְׁמוֹת לֵג, כ), "וְאֶרְאֶה" (ישעיהו ג, א).

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'מְגַלַת-אֶסְתֵר' - אֶסְתֵר הוּא
ה'הַסְתֵרָה, בְּחִינַת (דְּבָרִים לֵא, יח):
"וְאֲנִי הַסְתֵר אֶסְתִּיר", בְּחִינַת 'חָלָל-הַפְּנוּי',
וְשֵׁם עַקֵר הָעֲבוּדָה לְגַלוּת הַהַסְתֵרָה, בְּחִינַת
(שְׁמוֹת כ, יז): "וַיִּמְשָׁה נֹגֵשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל, אֲשֶׁר שָׁם
אֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ, יז) - "אֶל הָעֶרְפֶּל וְהַהַסְתֵרָה
דִּיקָא", כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (ח"א קטו).
וְזֶהוּ 'מְגַלַת-אֶסְתֵר', ה'הַסְתֵרָה' וְה'גְּלוּי'.

וְזֶה גַּם (אֶסְתֵר ב, כ): "אֲשֶׁר צָוָה עֲלֶיךָ מְרַדְּכָי
כְּשֶׁנִּלְקַחְהָ לְבֵית אַחֲשֵׁרוּשׁ, לְשִׁתְּךָ
וְלֹא לְהַגִּיד מוֹלְדֹתָה".

עֵיִן בְּתוֹרָה ס"ד: "שִׁדְיָקָא עַל-יְדֵי שְׁתִּיקָה,
יְכוּלִים לְכַנֵּס לְתוֹךְ ה'חָלָל-הַפְּנוּי',
וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְכַנֵּס לְשֵׁם כִּי-אִם צְדִיק שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מִשָּׁה', כִּי 'מִשָּׁה' הוּא בְּחִינַת
'שְׁתִּיקָה', שֶׁהוּא 'לְמַעַלְה־מִהַדְּבוּר' וְכוּ".

כִּי בְּשׁוּם שֶׁכֵּל אִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג אֶת
ה'חָלָל' וְה'מְלוּוִי', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מְגַלַת-
אֶסְתֵר', ה'הַסְתֵרָה' וְה'גְּלוּי' - כִּי-אִם עַל יְדֵי
בְּחִינַת 'שְׁתִּיקָה'. וְעַל-כֵּן (אֶסְתֵר שָׁם): "אֵינְךָ
אֶסְתֵר מַגִּדָת" וְכוּ".

וְזֶהוּ עֵיִן (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ה): "מְגַלַת
אֶסְתֵר אֵינָה בְּטִלָּה לְעֵת־לְבָא" - כִּי
לְעֵת־לְבָא יֵבִינוּ הַכֵּל, ה'גְּלוּי' שֶׁל ה'חָלָל',
הֵינּוּ: 'הַתְּגַלּוּת-הַמְּלֻכּוֹת' בְּתוֹךְ 'חָלָל-הַפְּנוּי'.

עֵיִן בְּהַתוֹרָה הַנִּלְכָּד (ח"א סד): "שֶׁלְעֵת־לְבָא
יִשִּׁיגוּ אֲשֶׁר גַּם הַחָלָל-הַפְּנוּי מְלֵא
אֲלֻקוֹתוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא פְּנוּי וְכוּ, וְעַל-
כֵּן אִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג זֹאת בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כִּי
צְרִיךְ לוֹמַר בּוֹ שְׁנֵי הַפְּכִים 'יֵשׁ' וְ'אֵין' וְכוּ, רַק
לְעֵת־לְבָא יִשִּׁיגוּ זֹאת".

וְעַל-כֵּן (אֶסְתֵר ה, יד; ג, ט): "עֲשֵׂה הָמָן עֵץ
גְּבוּהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה" - כִּי הוּא יִנָּק

מ'מ"י, שהוא 'חלל-הפנוי', בחינת (קדשת פתח; תקוני-זחר): "איה מקום כבודו", בחינת (תהלים כד, י): "מי הוא זה מלך הכבוד", בחינת (אסתר ז, ה): "מי הוא זה ואיזהו", הנאמר אצל המן. ועל-כן נ' אמה במספר מ"י.

אבל 'מרדכי' שהיה כלול מבחינת 'בן' ו'תלמיד' - היה יכול לכנס לתוך ה'חלל-הפנוי', בחינת (אסתר ב, יא): "חצר בית הנשים" בחינת (בראשית מא, נא): "נשני אלקים מכל עמלי", "לדעת את שלום אסתר" (אסתר שם) - לגלות גם שם ההסתרה, שגם ההסתרה והחלל-הפנוי מלא מאלקותו ותבונה, אף-על-פי שהוא 'חלל' - כמובא מזה בלקוטי-מוהר"ן ח"א סימן נ"ו בהתורה "וביום הבכורים".

כי על-ידי השתיקה של אסתר, בטליון כל הקשיות של 'חלל-הפנוי', פנ"ל.

מרדכי ואסתר - הם בחינת ה'בריאה בתוך החלל, ועל-ידם 'תקון-הכללי'. ועל-כן (ברית-כהנת-עולם, מאמר הסתר אסתר פ"י): **מרדכי"י** הוא אותיות **י"ם דר"ד**, שהוא בחינת (ישעיה מג, טז): **"הנותן בים דר"ד"** - המובא לעיל, שהוא סוד 'חלל-הפנוי' ומלוי, וכנ"ל.

ובכחו הנורא והנפלא, היה יכול להתגבר נגד 'קלפת המן' שהיה רוצה להפיל את ישראל ליאוש חסו-שלום, ולהחליש דעתם כאלו אפס תקוה חסו-ושלום, בחינת (אסתר ג, ח): "ישנו עם אחד", "אלהיהם של אלו ישן", כמו שדרשו חז"ל (אסתר-רבה ז, יב).

ולהודיע: כי אין שום יאוש בעולם כלל, ובכל הירידות וההסתרות והתגברות הדינים חסו-שלום, עדין השם

אתנו ועמנו ואצלנו, וכמובא מזה הרבה בדברי רבנו ז"ל.

ועל-כן אסת"ר בגימטריא תיקונין הכללי"י - כי עקר 'תקון-הכללי', נעשה על-ידי "הנותן בים דרד", וכנ"ל.

ו'מרדכי ואסתר - הם נגד ב' שמות אל אלקים.

"אסתר אמרה (תהלים כב, ב): **אלי אלי למה עזבתני**, כשנלקחה לבית אחשורוש" (מגלה טו: מדרש-תהלים כב). **א"ל** במלואו כזה: **אל"ף למ"ד**, בגימטריא הק"ף, שהוא "מקיפין". 'הסתרה' לשון אסתר.

ו'מרדכי עסק בשי"ן הלכות, שהוא במספר אלקיים במלואו כזה: **אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם**.

וביחד הק"ף ושי"ן, במספר תפ"ה, במספר 'תהלי"ם' - להכניע הקלפה הידועה, שהיא גם-כן בגימטריא תפ"ה עם האותיות. עין ב'הקדמת תקון-הכללי' כל הענין הנ"ל.

ועל-כן במגלה יש י' קפיטל [מזמורים]. וזה קפיטלך [מזמורים] הראשונים, הם גבורות. וזה האחרונים מתחילין מן (אסתר ו, א): **"בלילה ההוא נדדה שנת המלך"**, התעוררות החסדים, כמו שדרשו חז"ל (מגלה טו:), נגד 'עשרה קפיטל תהלים' שהם ה' גבורות וזה חסדים' וכנ"ל.

ו'מרדכי ו'אסתר', נגד ב' שמות אל אלקיים חס"ד וגבור"ה, פנ"ל.

ועל-כן אסת"ר גימטריא תיקונין הכללי"י. **"טובלת ויושבת"** (מגלה יג:) - כי 'טבילת מקוה' הוא קדם הכל,

כאשר הזהיר רבנו ז"ל בטבילת מקוה תבא, קדם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר חס-ושלום (שיחות הר"ן קמא). ע"ן ב'הקדמת תקוון-הכללי. ועל-כן "טובלת ויושבת בחיקו של אחשוורוש, וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי" (מגלה שם).

והכל בכחו של מרדכי, שהוא אותיות י"ם דר"ף, שמאיר בחינת דר"ף בבחינת י"ם, וכנ"ל, דר"ף בגימטריא שני פעמים בק"י - להיות בקי ברצוא בקי בשוב, בקי בעליה בקי בירידה, שלא לפל משום דבר שבעולם.

ובבחינת הצדיק בחינת מרדכי, שמאיר בלב כל ישראל, אשר "אין שום יאוש בעולם כלל", זוכה האדם לשני הבקיאיות הנ"ל, להיות בקי ברצוא בקי בשוב, ולכלל אי"ה ומל"א, בן ותלמיד, אל"ה ומ"י, וכנ"ל - שעל-ידי-זה עקר תקוון-הברית.

ועל-כן (יומא כט. מדרש-תהלים כב): "אסתור סוף כל הנפסים" - כי "ברית סיומא דגופא" (זהר ויחי קמט: קנד. ועוד; תקוני-זהר יז. פתח-אליהו).

ומסים (אסתור י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו" - כי 'ברית' הוא בחינת 'שלום', בחינת (במדבר כה, יב): "הנני נתן לו את בריתי שלום".

וזהו: "לכל זרעו" - כי על-ידי-זה מוציאין כל הטפות מהקלפה שבקעם חס-ושלום, להחזירם אל הקדשה.

ועל-כן מתחילין החסדים מן (אסתור ו, א): "בלילה ההוא נדדה שנת המלך" - שהוא בחינת 'התעוררות-השנה'.

הפך 'קלפת המן-עמלק, אשר קרף בדרה, ויזנב בך כל הנחשלים" (דברים

כה, יח), כי "היה רודף אחר החלושי-כח שבישראל" (תנחומא תצא ט), להפילם ליאוש חס-ושלום, בחינת: "ישנו", "אלהיהם של אלו ישן, וכנ"ל.

ע"ן בהתורה 'כי מרחמם ינהגם' (ח"ב ז, יג), ענין 'יהושע' בחינת 'תלמיד', בחינת ה'השגה של דרי-מטה, שצריך לעוררם ולהקיצם שלא יתיאשו עצמן, ולהראות להם כי "מלא כל הארץ כבודו", כי יהושע ראשי-תבות (ישעיה כו, ט): "יקומון הקיצו וירננו ש'כני ע'פר" וכו'.

וזהו ה'שמחה של פזרים, "כל הפושט יד נותנין לו" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן ערוך ארחי-חיים תרצד, ג) - כי אז נתגלה הלמוד הנ"ל, שאף השפלים, קרובים אליו יתברך.

ו"עקר שמירת-הברית, הוא על ידי 'שמחה' (לקוטי-מוהר"ן ח"א קסט), שלא יפל לעצבות וליאוש חס-ושלום, שעל-ידי ה'עצבות' הוא עקר פגם-הברית'. רק ידע: ש"אין שום יאוש בעולם כלל" וכו'.

שהוא ה'בקיאיות של הדרי-מטה, בחינת 'תלמיד', בחינת "בקי בשוב", "מלא כל הארץ כבודו", 'התחזקות ושמחה' - שעל-ידי-זה עקר 'שמירת-הברית'.

ועל-כן: "מפוי"ר נעשה פך"ה" (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד), כי "פך מטהרת טמאים ומטמאה טהורים", שהוא ה'שני בקיאיות הנ"ל.

שה'טהור' בחינת 'דרי-מעלה' - צריך לידע שהוא רחוק מהשם-יתברך, בחינת השגת של "איה מקום כבודו", בחינת "מה חמית", שזהו בחינת "מטמא טהורים".

וּלְהַפְּדוֹ: הַטְּמֵא הַרְחֹק מִן הַקִּדְשָׁה, בַּחֲנִינַת דְּרֵי־מִטָּה - צָרִיךְ לִילֵךְ בְּהַלְמוּד שֶׁל הַתְּחַזְקוֹת, שֶׁמֵּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁלֹּא יִפְּלַע לְעֻצְבוֹת וּלְיֵאוּשׁ חֵס־וְשָׁלוֹם. שְׂזָהוּ בַּחֲנִינַת: "מְטַהֵר טְמֵאִים".

שְׂזָהוּ בַּחֲנִינַת 'פְּרָה' שֶׁנַּעֲשֶׂה מ'פּוֹר', "מְטַהֵר טְמֵאִים וּמְטַמֵּא טְהוֹרִים".

וְעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר אֶתְקוּן־הַבְּרִית. וְעַל־כֵּן פְּרָה מְטַהֵר מ'טְמֵאת מֵת', אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, שֶׁהוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית', כִּידוּעַ (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַלְכוֹת אַרְבַּע־פְּרָשִׁיּוֹת).

[עֵינ־שָׁם חֲדוּשָׁיו בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת, נְסוּב בְּעֵקֶר עַל תּוֹרָה ח"א סד - וְהַעֲתִקְנוּ רַק הַשִּׁיף לְפּוֹרִים].

קנח.

(טַעַם־זְמַנִּים, אִי־דִישׁ קִנְטֵרִס קל, רַבִּי לִוִי יִצְחָק בְּעֵנְדֵּעַר ז'ל, בֵּי־תְשׂוּא תַטְל"ו - עַל לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן ח"ב עד)

אֲנִי זֹכֵר שֶׁהֵייתִי פַעַם בְּסַעֲדָה־שְׁלִישִׁית כְּשֶׁרַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן לְמַד הַתּוֹרָה (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"ב עד). וְאָמַר: כְּשֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר הַתּוֹרָה הַזֶּה - הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד.

רַבְּנוּ זָרַק אֶז הַמְּלִים: "שִׁפְתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים נְטָפוֹת מוֹר עִבֵּר" (שִׁיר־הַשִּׁירִים ה, יג). "שִׁפְתוֹתַי" זֶה 'פֶּסַח'. "שׁוֹשְׁנָה" הִיא 'אֶסְתֵּר'. "מוֹר" זֶה מְרֻדְכִי. - הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל הָיָה אֵז.

"כִּי פּוֹרִים הוּא דָרָךְ לְפֶסַח, שְׂיֵהִיו יְכוּלִים לְהִיֹּת נִזְהָרִין מִחֲמִץ" - אֲנִישֵׁי־שְׁלוֹמְנוּ הָיוּ רִגְלִין לֹאֲמַר: "אִם מִזִּיעִים בְּפּוֹרִים, הָרִי זֶה דָּבָר גְּדוֹל לְהִיֹּת נִצּוּל מִמִּשְׁהוֹ חֲמִץ בְּפֶסַח!" - כִּי בְּשַׁעַת שְׁכָרוֹת הָרִי מִזִּיעִים מְאֹד, זֶה דָּבָר גְּדוֹל לְהִיֹּת נִזְהָר מִחֲמִץ.

ה'עבודה של פורים, הרי הוא הענין של שכרות. נמצא: שה'שכרות של פורים, הוא דרך לפסח שיהיו יכולין להיות נזהר מחמץ.

"וּפְסַח בְּאֲמֵצַע הָעֲנִין וְלֹא גְּלָה יוֹתֵר".

הָרִי רַבְּנוּ לֹא אֹמֵר עִם מָה [כְּלוּמַר: אֵיזָה דָּבָר שֶׁל פּוֹרִים הוּא הַכְּנָה לְפֶסַח], רַק שֶׁ"פּוֹרִים הוּא דָרָךְ לְפֶסַח, שְׂיֵהִיו יְכוּלִים לְהִיֹּת נִזְהָרִין מִחֲמִץ". הָיוּ רִגְלִין אֲנִישֵׁי־שְׁלוֹמְנוּ לֹאֲמַר: "הַשְּׂמֵחָה וְהַעֲבוּדָה שֶׁל פּוֹרִים, הוּא דָרָךְ שֶׁעַל־יְדֵי יְכוּלִין לְהִיֹּת נִזְהָר מִמִּשְׁהוֹ חֲמִץ בְּפֶסַח!"

כִּי בַתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהֲתַחֲלוֹת מִפֶּסַח, וְעַל־כֵּן כָּל הַמִּצְוֹת הֵם זָכָר לְיֵצִיאת מִצְרַיִם! - 'וְעַכְשָׁיו וְכוּ' (וְלֹא סִיּוּם).

רַבִּי נַחֲמָן מְטוֹלְטְשִׁין מְבִיא בְּמִכְתָּבוֹ [מִדּוּבָא לְעֵיל]: "אִין הֵינְט!" - אָבֵל רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן אָמַר: "אִין אַצִּינְדֵּערֵט!" [אִין יַעֲצֹט].

הוּא אָמַר כְּכֹה: "אִין אַצִּינְדֵּערֵט" - הוּא כָּל־כַּף מִשְׁךְ אֶת זֶה.

אֲצִלִּי זֶה חֲדוּשׁ לְמָה רַבִּי נַחֲמָן מְטוֹלְטְשִׁין כּוֹתֵב: "אִין הֵינְט" - הָרִי "וְעַכְשָׁיו" אִין תְּרַגְּמוּ "אִין הֵינְט". "וְעַכְשָׁיו" תְּרַגְּמוּ הוּא "אַצִּינְדֵּערֵט" [יַעֲצֹט].

אֲנִישֵׁי־שְׁלוֹמְנוּ הָיוּ רִגְלִין לֹאֲמַר: רַבְּנוּ מְדַבֵּר (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"א ער"ב): "הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ" - שֶׁהַעֲקָר הוּא "הַיּוֹם", 'הַיּוֹם הַזֶּה', 'הֵינְט'. הָרִי 'הַיּוֹם הַזֶּה', יֵשׁ לָךְ עֲדוּן כָּל הַיּוֹם [עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל]; אָבֵל "וְעַכְשָׁיו" (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"ב עד הַנִּל) - הוּא רַק 'הַרְגַע הַזֶּה'. "עַכְשָׁיו" הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר מ'"הַיּוֹם". הוּא רַק 'הַרְגַע הַזֶּה'.

[כלומר: שאין ראיה שרבינו אמר באידיש: "און היינט"; רק שעל כל הפתגמים האלו מתאים יותר הלשון: "און היינט"! - ובאמת יכול להיות שכן אמר לנכון: "און אצינדערט"].

אני זוכר היטב הסעדה-שלישית הנ"ל [הדרשה של רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל], הוא אמר: "און אצינדער" [יעצט]. הוא משך באריכות: "און א-צ-י-י-נ-ד-ע-ר-ט"! - ופסק. ראינו מזה: שרבינו גם אמר ככה.

רבי אברהם ב"ר נחמן אם רצה להגיד חדושו, אמר זאת אחר-כך. הוא דיק תמיד [בלשון רבנו ז"ל]. כשדבר מדברי רבנו, לא רצה לערב משלו.

בשעת למודו ה"ועכשו", לא רצה להגיד שום דבר, שום רעיון, רק זה. אחר-כך היה יכול להגיד את דברי עצמו.

"ועכשו" אי-אפשר לתרגמו: "היינט". "ועכשו" פרושו: "איצטער", "אצינדער" [יעצט].

ה"ועכשו" הזה יש לו שיכות לה"ועכשו" האחר (בתחלת לקוטי-מוהר"ן; תני-מוהר"ן קפט): "ועכשו יש נחל נובע מקור חכמה"! - שמתו שנוזרים ממנו, יכולין לעשות התחלה.

ככה למדו תמיד באומאן ה"ועכשו": "מתו שנוזרים ברבנו, יכולין לעשות התחלה"!

[טעם-זמנים, אידיש קנטרס כנה (רבי נחמן בורשטיין ז"ל): אנשי-שלומו היו גילין לקשר השלשה "ועכשו". (א) "ועכשו יש נחל נובע מקור חכמה" (תחלת לקוטי-מוהר"ן; תני-מוהר"ן קפט). (ב) "ועכשו וכו'". (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד). (ג) "ועכשו קרבנו המקום לעבודתו" (הגדה-של-פסח)].

הרי אומרים (הגדה-של-פסח): "מתחלה עובדי עבודה-זרה היו אבותינו, ועכשו קרבנו המקום לעבודתו" [עין בספר 'נחת-השלחן' (להרב מטשעהרין ז"ל) על מאמר ההגדה הזה בענין 'ועכשו' פרגע הזה שאתה עומד בו]. ה"ועכשו" הוא יותר התחדשות מ"היום". אצל "היום", יש לי זמן 'כל היום'; אבל "ועכשו" הוא רק בזו הרגע' - "אצינדער" [יעצט].

"ועכשו וכו'" (ולא סים). כפי שמוהר"ן" מבקש בתפלה - יוצא: שההתחלה הוא מפורים (לקוטי-תפלות ח"ב לו, על התורה ח"ב עד הנ"ל: "הורני הדרך איך להתחיל מבחינת קדשת פורים, כאשר רמזת לנו על-ידי חקמיה הקדושים". וכן הוא בלקוטי-הלכות ברפת-הרי"ח ד, כה).

רק מה? מתי שנוזרים מרבנו, יכולין לעשות התחלה (וכמו שהבאנו לעיל המקוב מרבי נתן ב"ר יהודה, ממוהר"ן ז"ל: "ועכשו יש רבנו ז"ל, שכל התחלות מאתו"! - וכן אמר רבנו ז"ל (שיח-שרפיינדש ח"ב יז; טעם-זמנים, אידיש קנטרס כנה): "בכל-פעם שנוזרים בי, נעשים כקטן שנוזלד מחדש"!).

"ועכשו" הוא "אצינד" [יעצט] - מתי שרק נוזרים, יכולין לעשות התחלה, 'איצטער'!

לי קשה המכתב (הנ"ל של רבי נחמן מטולטשין). כפי ששמעתי מרבי אברהם ב"ר נחמן, אמר רבנו "אצינדערט" [יעצט].

אין ראיה מהמכתב, שרבינו אמר [בלשון הזה באידיש]: "און היינט". [רק הפשט הוא: 'והיום' יש לנו העשרה מזמורים; 'ועכשו' יש לנו ה'ספורי-מעשיות'; ועכשו יש לנו כל-זה.

מגילת אסתר

– לפי סדר הפסוקים של מגילת אסתר –

[עניני 'מקרא מגילה' – נמצא לעיל במערכת פורים, עניני 'מקרא מגילה']

נו"ן, אף-על-פי-כן השם-יתברך סומך אותה על-ידי 'אור-החכמה' שמאיר בה.

שְׁזָה בחינת (ברכות ד:): "מה שלא נאמר נו"ן באשרי וכו', ואף-על-פי-כן חזר דוד וסמכה ברוח-הקדש". שְׁזָה בחינת "רוח חכמה הבא מקדש", כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א כא). וכמובא גם לעיל בענין 'ברכת הנסים'.

ו"ברכת שהחינו" וכו' – הוא על ה'חיות חדש דקדשה', שזוכין לקבל עכשו מחדש, על-ידי 'הארת המלכות והחכמה דקדשה', שמשם עקר החיות, בנ"ל.

ואחר המגלה מברכין "הרב את ריבנו" וכו' – הינו: על 'פיטול והכנעת המלכות דסטררא-אחרא'.

ומסימין: "הנפרע לנו מצרינו האל המושיע". "אל, הוא נהירו דחכמתא", כמובא (זהר ל'לך צד). שעל-ידי-זה נמשכין חסדים גדולים, בחינת (תהלים נב): "חסד אל כל היום". ונמתקין כל בחינות 'גבורות', לישועה לישראל; ולפרעניות לבחינת ה'מלכות דסטררא-אחרא'. ו"המה כשלו ונפלו" (תהלים כז, ב), "ואנחנו קמנו ונתעודד" (שם כ, ט).

– ברפת המגלה –

א.

(נחת-השלחן, ארח-חיים סימן תרפט – הרב מטשעהרין ז"ל)

זֶה בחינת "השלש ברכות שמברכין קדם קריאת המגלה".

הינו: "על מקרא מגלה" – זה בחינת מה שעל-ידי 'מקרא מגלה', נתגלה אור וכח ה'מלכות-דקדשה', אשר "מלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט).

ואפלו בעת התגברות ממשלת ה'מלכות דסטררא-אחרא' – אף-על-פי-כן גם אז לא עזבנו ה' אלקינו, "והיא שעמדה לאבותינו ולנו" וכו' (עין בכונות הגדה של פסח).

והכל בכח ה'חכמה-העליונה', שמשם מקבלת כחה וגבורתה, בבחינת (קהלת ט, טז): "טובה חכמה מגבורה".

וזה בחינת האור הגדול העליון שמתגלה בפורים, בפרט בשעת מקרא מגלה, כמבאר בכונות. והחכמה כלולה מתלת מוחין, וכנגד-זה הם השלש ברכות, כמובא בספרים.

גם ברפת "שעשה נסים" – הוא על בחינת חבור 'חמה ולבנה', שהם בחינת מ"ה ואדנ"י, גימטריא נ"ס.

גם מרמז: על שאפלו בשעת נפילת ה'מלכות-דקדושה', שהיא בחינת

וּלְצַרְפוֹ - רַק שֶׁהַמְּלָכוֹת יִהְיֶה אֲצֻלָּךְ בְּרִי-
חֹרֵין, בְּבַחֲיַנַּת (קַהֲלַת י, יז): "אֲשֶׁרִיד אֶרֶץ
שְׁמֵלֶכֶךְ בְּרִי-חֹרֵין".

ז.ה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִיךְ קִלְטִי): "מְרַדְּכִי,
מֶרְדֹּכָי - שֶׁהַמְּרוֹת הֵינּוּ הַמְּלָכוֹת,
יֵשׁ לָהּ דְּרוֹר וְחֵרוּת, שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ
לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצַרְפוֹ, בִּי-אִם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּרִיד,
בְּבַחֲיַנַּת (עִבְדִּיהָ א, כא): "וְהִיָּתָה לָהּ הַמְּלוּכָה" -
דִּהְיִנּוּ: לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת הַנְּשִׁמוֹת
שֶׁנִּכְנָעִים אֵלָיו.

ה.

(ח"א קסג)

ה'דבור' הוא בְּחִינַת שְׂרָה לְכָל אֶחָד לְפִי
עָרְפוֹ. א) יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרָכוֹת
יג): "שְׂרָה לְאִמְתִּי" - שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּדָבוֹר
שָׁלוֹ עַל עִיר וּמְדִינָה. ב) וַיֵּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת
(בְּרָכוֹת שָׁם): "שְׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ" ג) וַיֵּשׁ
שֶׁהוּא "שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב).

"אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה,

וּשְׁמוֹ מְרַדְּכִי" (אֶסְתֵּר ב, ה)

ו.

(ח"א יז, ה)

מְרַדְּכִי' הוּא בְּחִינַת הַפְּפִירָה בְּעִבּוּדָה-
זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ה):
"אִישׁ יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג):
"כָּל הַכּוֹפֵר בְּעַפְּוֹם נִקְרָא יְהוּדִי".

ז.

(ח"א יח, ב)

"בִּירְשָׁא" (בְּבֵא-בְתָרָא עֲד.) - זֶה בְּחִינַת
אֲמוּנָה, כְּמֵאֵמֶר (מְגִלָּה י: עַל
יִשְׁעִיהָ נִחַ, יג): "תַּחַת הַנְּעֻצוֹץ יַעֲלֶה בְּרוּשׁ" -

"וַיִּין מְלָכוֹת רַב" (אֶסְתֵּר א, ז)

ב.

(ח"א יב, ד-בסוף)

ה'שְׂמֻחָה' בָּא מ'הֶלֶב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים
ד, ח): "נִתְתָּה שְׂמֻחָה בְּלִבִּי",
וְה'לֵב' הוּא 'בִּינָה', שֵׁשׁ "יִין הַמְּשֻׁמַּח" (בְּרָכוֹת
לח. יומא עו: סְנֵהֲדִין ע. עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהֲרִין ח"א מא),
שֶׁהוּא 'עֲלֻמָּא סְתִימָא', בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, טו):
"וַיִּין יִשְׂמַח לִבִּב".

יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת 'יִין'. א) בְּחִינַת 'תּוֹרָה
שֶׁבַע-לִפְנֵי', בְּחִינַת "יִין מְלָכוֹת רַב"
(אֶסְתֵּר א, ז). ב) בְּחִינַת "בִּינָה לְבָא" (תְּקוּנֵי-זֶהֲרִי יז.
פְּתַח אֲלִיָּהוּ), 'שְׂמֻחַת הֶלֶב', "וַיִּין יִשְׂמַח לִבִּב"
(תְּהִלִּים קד, טו).

"מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכֹתֵבָה" (אֶסְתֵּר א, כב; ג, יב; ח, ט)

ג.

(ח"א יז, ה)

נִמְצָא לְהֵלֶךְ בְּפָסוּק (אֶסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא
כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי".

"לְהִיּוֹת כָּל אִישׁ שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב)

ד.

(ח"א נו, א-ב)

יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּחִינַת מְלָכוֹת, לְפִי
בְּחִינָתוֹ. א) יֵשׁ שֶׁהוּא "שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ"
(אֶסְתֵּר א, כב). ב) וַיֵּשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר. ג)
וְכֵן יֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הָעוֹלָם וְכוּ'.
וְצָרִיד כָּל אֶחָד, לְבָלִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם
בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת שָׁלוֹ לְהִנָּאֵתוֹ

"זֶה מְרֻדְכִי". ונקרא: "יהודי" (אסתר ב, ה), על-שם שפפר בעבודת-אלילים, במאמר (מגלה יג): "כל הכופר בעכו"ם נקרא יהודי".

ה.

(ח"א ס, א-בסוף)

"חזיה לה הוא גברא דנטע חרובא, אמר ליה וכו': פשיטא לך דחייית שבועין שנין, ואכלת מנה" (תענית כג).

"חרוב" - זה בחינת זקן, בחינת עתיק. כי 'חרוב' הוא 'ברושים', שהוא בחינת מרדכי, כמו שאמרו רז"ל (מגלה י: על ישעיה נה, יג): "תחת הנעצוץ יעלה ברז - זה מרדכי".

ו"מרדכי הוא בחינת (שמות לד, ו): רב חסד, כי הם במספר השנה" [274] (מחברת-הקדש להאר"ז, פורים), שהוא בחינת עתיק.

שזה בחינת: ספורי-מעשיות של שנים קדמוניות, שעליהם מעוררין מהשנה, אפלו אותם שנפלו חסוֹשֵׁלֹם מכל ה'שבעים-פנים לתורה'.

כי יש בני-אדם שישנים את ימיהם וכו' וכו'. וצריך תבואה בשמתעורר, להראות לו פניו, ולהלביש אותו ב'פניו' שנסתלק ממנו בשעת שנה, וזהו בחינת 'התעוררות-השנה'.

וכשרוצין להראות לו פניו ולעוררו משנתו, צריכין להלביש לו את הפנים ב'ספורי-מעשיות'.

כי יש שבעים פנים לתורה, בחינת שבעים שנים, כי כל אחד משנה מחברו.

וצריכין להלביש את ה'פנים' דוקא, מחמת שלשה טעמים: א)

לצמצם לו את האור, כדי שלא יזיק לו פתאם האור. ב) כדי שלא יתאחזו החיצונים בו. ג) כי החיצונים האוחזין בו, לא יניחו אותו לצאת, על-כן צריך להלביש את פניו, כדי לשנותו, שלא יהיו מפירין בו, בבחינת (איוב יד, כ): "משנה פניו ותשלחהו".

ויש כמה בחינות בזה שמלבישין את הפנים. א) כי יש שמלבישין את הפנים שלו בספורי-מעשה. ב) ויש שאי-אפשר לעוררו בפנים שלו, וצריך להראות לו 'פנים גבוה'. ג) ולפעמים מלבישין גם-כן בדברי-תורה, דהינו: שאומרים 'תורה גבוה', ואי-אפשר לאמרה כך כמות שהיא, ומלבישין אותה בתורה נמוכה וקטנה ממנה.

אבל יש שנפל מכל ה'שבעים פנים' - עד שאי-אפשר לעוררו בשום פנים, כי אם על-ידי 'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות', שכל ה'שבעים פנים', 'שבעים שנים', מקבלין 'חיות' משם.

וזוה בחינת עתיק, בחינת זקן, בחינת 'הדרת-פנים' - שכל ה'שבעים פנים' מקבלין 'חיות' ו'הדור' משם.

וזוה בחינת: "ורב חסד" - כי "הלומד את תלמידו הלכה אחת, הוא עושה עמו חסד" (כתבות צו.). ועל-כן בשמעוררו עם איזה פנים של ה'שבעים פנים' שמלביש אותו - הוא בחינת 'חסד' סתם. אבל בשמעוררו על-ידי 'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות' - הוא בחינת: "ורב חסד", כי כל ה'פנים' וכל ה'חסדים' מקבלין משם.

[עין עוד בפנים - המשך הפרוש על גמרא תענית הנ"ל].

[עין לקוטי-הלכות, פורים א, על תורה הנ"ל: ומבאר שם באריכות, ש'מגלת-אסתר' הוא בחינת 'ספורי-מעשיות של שנים קדמוניות' - מקצתו מובא להלן, בעניני 'מקרא מגלה'].

"היא אסתר בת דוד" (אסתר ב, ז)
- עניני אסתר המלכה -

יא.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו: בחינת ה'ידין' ו'רגלין' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

וזה בחינת (מגלה ז): **"אסתר ברוח-הקדש נאמרה"**, בחינת (בראשית-רבה ע, ט): **"לבו נשא את רגליו"** - כי עקר העכו"ם תלוי **'בה'**, שהיא בחינת (משלי ה, ה): **"רגליה ירדות מות"**, ועל-כן על-ידיה עקר התקון.

ועל-כן נקראת ה'מגלה' על שם 'אסתר' - כי העקר תלויה ב'רגלים', בחינת 'אסתר', בחינת (ספח מט:): **"מה ירף בסתר" וכו'.**

יב.

(ח"א יב, ד)

"אסתר ירקוקת היתה" (מגלה יג.) [כח"דסח זז. רש"י] - בחינת ה'שכינה', ש"בתחלה היא ירקה כחבצלת" (זהר ויחי רכא. אמור קז.), כמו שכתוב (שיר-השירים ב, א): **"אני חבצלת השרון"**, בחינת 'חבוק', בחינת 'קו-הירוק שמקיף את כל העולם" (חגיגה יב.).

[ואחר ה'יחוד', נקראת 'שושנה' (שם בזהר ובלקוטי-מורה ו). וענין להלן ח"ב תורה ע"ד, מענין 'אסתר' שנקראת 'שושנה'].

יג.

(שיחות-ה'ר"ן קז)

"אסתר בינונית היתה, לא ארבה ולא קצרה" (מגלה יג.) - הענין שאמרו רבותינו ז"ל (שם יג:): **"בשביל צניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצאה ממנה שאול, ובשביל צניעות שהיתה בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר המלכה"**.

נחל-שורק: מענין 'התעוררות-השנה' וכו', שצריך להלביש את ה'פנים' ב'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות', שהם מבחינת 'עתיק', שזה בחינת 'מרדכי' שעולה כמספר 'ד' ב'ס'ד' וכו' - **על-כן נוהגין להתחפש בפורים ולהלביש את הפנים** - כי אז מאיר בחינת 'נרב חסד' הנ"ל, שעל-ידי-זה אפשר לעורר ולהחיות אפלו אלו שנפלו מכל השבעים פנים].

"ויהי אמן את הדסה" (אסתר ב, ז)

ט.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו בחינת ה'ידין' ו'רגלין' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם, כמו שכתוב (אסתר ב, ז): **"ויהי אמן את הדסה"**, ובה בתיב (שם ב, ט): **"כאשר היתה באמנה אתו"** - כי שניהם הם בחינת 'אמונה'.

י.

(ח"א קנה)

'אמונה' היא בחינת 'כח הגודל וכח הצומח', כמו שכתוב (אסתר ב, ז): **"ויהי אמן את הדסה"** - לשון 'גדול', וכמו שאמרו חז"ל (שבת לא.): **"אמונה זה סדר זרעים"**.

ועל-כן בשיש לו 'אמונה' - אין מזיק לו שום דבר, ואינו ירא משום אדם ושום דבר, ומתפלל בחיות כראוי, ונוסע להצדיק! - כי אינו מתירא ומתפחד משום ענין שבעולם, ואינו משגיח על שום בטול ובלבול בעבודתו, ואין שום דבר יכול לבלבל אותו! - כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה את שלו בעבודתו את השם-יתברך!

"וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ" (אסתר ב, ח)

טו.

(ספורי מעשיות, מעשה י מ' בערגער ועני')

וַיְהִי הַיּוֹם: וְנִסְעָה אִשְׁתּוֹ הַבְּעֶרְגֵּר עִם
עֲגָלוֹת־צָב לְטִיִּל, וְלָקַחָהּ עִמָּה רְעוּתֶיהָ,
וְלָקַחָהּ גַּם אִשְׁתּוֹ הָעֲנִי עִמָּה, וְנִסְעוּ עַל הַטִּיּוֹל.

וְהִנֵּה עֶבֶר אִישׁ חֵיִל, אָדוֹן (שְׁקוֹרִין:
'עֲדִנְיָרָא'), עִם הַחֵיִל שְׁלוֹ, וּפְנֵי אֶל
הַצַּד מִן הַדְּרֹךְ בְּשִׁבְלוֹ. וְעֶבֶר הַחֵיִל, וַיֵּרָא
שְׁנוֹסְעִים נָשִׁים, וְצוּחָה: "שִׁיּוּצִיאוּ אַחַת מִן
הַנָּשִׁים שֶׁנִּסְעוּ לְטִיִּל!"

וְהִלְכוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ הָעֲנִי, וְחֹטְפוֹ
אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הָעֲגָלוֹת־צָב שֶׁל
הַ'עֲדִנְיָרָא' [קצין צבא], וְנִסְעוּ עִמָּה, וּבּוֹדָאי
אִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהֵלֶן. בְּפֶרֶט
'אִישׁ חֵיִל', 'עֲדִנְיָרָא' עִם חֵילוֹתָיו.

וְלָקַחָהּ, וְנִסַּע עִמָּה לְמַדִּינָה שְׁלוֹ, וְהִיא
הָיְתָה 'יִרְאֵת־שָׁמַיִם', וְלֹא רָצְתָה
לְשָׁמַע לוֹ כְּלָל, וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאֹד, וְהָיוּ
מְבַקְשִׁים וּמְפַתִּים אוֹתָהּ, וְהִיא הָיְתָה 'יִרְאֵת־
שָׁמַיִם' בְּיֹתֵר.

וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן הַטִּיּוֹל, וְהִנֵּה נִלְקַחָהּ
הָעֲנִיָּה הַנִּלְכָּה. וְהָיְתָה הָעֲנִי מְתַאֲבֵל וּבּוֹכָה
וּמְתַמְרָמֵר מְאֹד מְאֹד עַל אֲשֶׁתּוֹ תָּמִיד וְכוּ'.

טז.

(לקוטי הלכות, נפילת אפים ה, ח ט)

זָהוּ בְּחִינַת "לְקַיְחַת אֶסְתֵּר לְבֵית
אֲחֵשׁוּרוֹשׁ" (אסתר ב, ח), "שָׂאז צַעֲקָה
(תהלים כב, ב): 'אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי'" (מגלה טו:
מדרש תהלים כב), כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (מגלה טו:).
וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיְתָה מְפַלֵּת הַמֶּן־עַמְלֶק, שֶׁהוּא
'תַּקְוָה זְהֵמַת הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא'.

וּבְרַחֵל' כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כט, יח): "רַחֵל בְּתוּךְ
הַקְּטָנָה". וּבְ'שְׂאוּל' נֶאֱמַר (שְׁמוּאֵל־
א ט, ב): "מִשְׁכְּמוֹ וּמַעֲלָה גְּבַה מִכָּל הָעָם".
וְ'אֶסְתֵּר' מְמָצֵעַ בֵּין שְׂאוּל וְרַחֵל, 'בִּינּוּנִית'
הָיְתָה.

"לְקַחָהּ מִרְדְּכֵי לֹו לְבַת" (אסתר ב, ז)

"לו לבת" - רבותינו פרשו 'לבינת', 'לאשה'. (רש"י)
תנא משום רבי מאיר: אל תקרי 'לבת', אלא 'לבינת'.
(מגלה יג.)

יד.

(ח"א י, י)

"וְאֵלֶּה הַמְּשַׁפְּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם"
(שמות כא, א), "הַשּׁוּוֹ אִשָּׁה לְאִישׁ
לְכָל דֵּינִים שֶׁבַתּוֹרָה" (מְכִילְתָּא מְשַׁפְּטִים, נְזִיקִין ו);
פְּרוּשׁ: 'לְכָל דֵּינִים שֶׁבַתּוֹרָה' שְׁצָרִיךְ
לְהַמְתִּיקֶם - צָרִיךְ לְהַשׁוּוֹת, לְיַחַד 'קִדְשָׁא־
בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ', בְּחִינַת 'אִשָּׁה וְאִישׁ',
בְּחִינַת 'מִרְדְּכֵי וְאֶסְתֵּר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "וְאֵלֶּה הַמְּשַׁפְּטִים", "וְאֵלֶּה
מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" (שְׁמוֹת־רַבָּה ל, ג) -
בְּחִינַת 'תּוֹסֶפֶת וְרַבּוּי', 'גְּאֻוָּה', 'עֲבוּדָה־זָרָה'.

"הָרֵאשׁוֹנִים" - בְּחִינַת 'הַמֶּן־עַמְלֶק',
כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּמִדְבָּר כד, כ):
"רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֶק".

וְתַקּוּנּוֹ: "הַמְּשַׁפְּטִים" - בְּחִינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב (ישעיה כח, ו): "וְלָרוּחַ
מְשַׁפֵּט". כִּי עַל־יְדֵי הַ'רוּחַ' - נִתְתַּקֵּן הַ'גְּאֻוָּה'
וְהָעֲבוּדָת־אֱלִילִים; וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְיַחַד קִדְשָׁא־
בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, וְנִמְתַּקֵּן הַדֵּינִים; וְנִסְתַּלַּק
חַרוֹן־אַף מִן הָעוֹלָם.

הכל כְּדִי לְהוֹרֹת לְיִשְׂרָאֵל: שָׁגַם בְּמִקְוֹמוֹת-
הַמְטַנְפִּים יִצְעָקוּ אֶל הַשָּׁם, וַיַּחֲפְשׂוּ
וַיִּבְקְשׂוּ אוֹתוֹ, וַכְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ אֶז מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר
שֶׁבָּנְסוּ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים לְזַעַק הַרְבֵּה לְהַשָּׁם.

וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל־לְיֹת יִשְׂרָאֵל,
וּבַפְּרָטִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד: לְבַקֵּשׁ תָּמִיד
אֶת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְלְצַעַק
בְּכָל־עֵת לְהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת: (יוֹנָה ב, ג):
"מִבְּטֶן שָׂאוֹל שׁוֹעֵתִי".

כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר בְּזֶה-
הַלְשׁוֹן (שִׁיחֻת-הַר"ן ש"ב; עֵינִי לְקוֹטִי-מִזְהָר"ן
ח"ב ע"ח): "שֶׁעָקַר הוּא: 'מִבְּטֶן שָׂאוֹל שׁוֹעֵתִי'".

וְאֵל יִתְיַאֵשׁ מִן הַצְּעָקָה וְהַבְּקָשָׁה לְעוֹלָם,
"עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם" (אֵיכָה ג, נ).

יז.

(לְקוֹטִי-הַלְכוֹת, נְחֻלוֹת ד, טז)

'קַלְפַּת הַמְּוֶעֲמֵלֵק' - הוּא בַּחֲיִנַת הַקַּלְפָּה
הַמְּחַלְשֵׁת וּמְרַשֶּׁלֶת לֵב הָאָדָם
מְלֵה־תַּפְּלָל, מִחֲמַת שְׂרוּאִין אַרְיֵכַת הַצְּרוֹת
וְהַגְּלוֹת רַחֲמָנָא-לְצַלוֹ, שְׂפוֹבְרִים כְּאֵלוּ כָּל
הַתַּפְּלוֹת לְרִיק חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן הִיָּה הַכְּנַעְתּוֹ - עַל־יְדֵי 'מְרֹדְכִי
וְאַסְתֵּר', שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת 'כָּל־
הַתַּפְּלוֹת שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמֵתִי וּכְנֻסַת־יִשְׂרָאֵל'.

כִּי 'מְרֹדְכִי הִיְהוּדִי' - זֶה בַּחֲיִנַת 'צְדִיק-
הַדּוֹר', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ', שֶׁהוּא
בַּחֲיִנַת 'רִיחַ', שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל הַתַּפְּלוֹת, "כִּי
כָּל מְלַחֲמָתוֹ וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שָׁלוֹ, הֵם עַל־יְדֵי
תַּפְּלָה", כְּמַבְאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה (ח"א ב).

כִּי 'מְרֹדְכִי' הוּא בַּחֲיִנַת (שְׁמוֹת ל, כג):
"בְּשָׁמַיִם רֵאשׁ מֶרְדּוֹר", שֶׁתַּרְגּוּמוֹ:
"מְרִי דְכִיָּא", כְּמוֹ שֶׁדָּרָשׁוּ רַז"ל (מַגְלָה י): -
הֵינּוּ בַּחֲיִנַת: 'רֵאשׁ וְשָׂרֵשׁ שֶׁל כָּל הַתַּפְּלוֹת',
שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת 'רִיחַ', בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ'.

וְ'מְרֹדְכִי' מְחַזֵּק אֶת לֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, לְהַתְּחִיל בְּכָל־פַּעַם
מִחֲדָשׁ לְהַתְּחַזֵּק בַּתַּפְּלָה, כִּי "אִין שׁוּם תַּפְּלָה
לְרִיק חֲסִי־וְשָׁלוֹם, רַק כָּל תַּפְּלָה וְתַפְּלָה
עוֹשֶׂה רָשָׁם, וְנִבְנָה מֵהֵם 'קוֹמַת הַשְּׂכִינָה',
שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'בְּנִין בֵּית־הַמְּקֹדֵשׁ' וְכוּ' עַד
שִׁישְׁתֵּלֵם שְׁעוֹר קוֹמָתָהּ, אֶז יִכְמְרוּ רַחֲמֵי
וַיָּשׁוּב אֵלֵינוּ" (שָׁם בְּהַתּוֹרָה ח"א ב).

שְׂפָל־זָה הַפֶּךְ בַּחֲיִנַת 'קַלְפַּת הַמְּוֶעֲמֵלֵק',
וְעַל־כֵּן הוּא מְכַנֵּיעַ וְעוֹקֵר
קַלְפַּתֵּם הַרְעָה.

וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת בְּשַׁעַת גְּזֵרַת הַמֶּן, הַתְּחַזֵּק
בַּתַּפְּלָה הַרְבֵּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֲסֵתֵר
ד, א): וּמְרֹדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, וַיִּקְרַע
מְרֹדְכִי אֶת בְּגָדָיו, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְּדוֹלָה וּמְרָה",
וַכְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מַגְלָה יב): "בֶּן שְׁמַעִי בֶן
קִישׁ" (אֲסֵתֵר ב, ה) - "שֶׁהִקִּישׁ עַל דְּלָתֵי
רַחֲמִים" וְכוּ'.

וְכֵן הַכְּנִיס בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַתְּחַזֵּק
בַּתַּפְּלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ח, יז): "וּבְכָל
עִיר וְעִיר וְכוּ', וְצוּם וּבְכִי וְכוּ'", וַכְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שָׁם ט, ל"א): "וְדַבְּרֵי הַצְּמוֹת וְזַעֲקָתֵם".

נִמְצָא: שִׁ'מְרֹדְכִי' - הוּא 'צְדִיק־הַדּוֹר',
בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ', בַּחֲיִנַת 'רִיחַ', בַּחֲיִנַת
'שָׂרֵשׁ כָּל־תַּפְּלוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁאֵלָיו צְרִיכִין
כָּל יִשְׂרָאֵל לְקַשֵּׁר תַּפְּלָתָם, כְּמוֹ שֶׁמַּבְאֵר שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל (ח"א ב).

וְ'אַסְתֵּר' - הִיא בַּחֲיִנַת 'כְּנֻסַת־יִשְׂרָאֵל',
בַּחֲיִנַת הַתַּפְּלוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מֵהַ שְׂמַתַּפְּלִין בְּתַקּוּף
אַרְיֵכַת גְּלוֹתָם וְצָרָתָם בְּגוֹף וּנְפֶשׁ. וְהִיא
נִקְרָאת 'אַסְתֵּר' עַל שֵׁם הַהַסְתָּרָה, בַּחֲיִנַת
(דְּבָרִים ל"א, יח): "וְאַנְכִי הַסְתֵּר אֶסְתִּיר פָּנָי" וְכוּ',
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (חֲלִין קל"ט):

היָנוּ: שְׁבַעַת אַרְיֵכַת־הַגְּלוּת, נִדְמָה כְּאִלוֹ
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִסְתִּיר פָּנִים מִמֶּנּוּ,
וּכְאִלוֹ הַתְּפִלוֹת הֵם לְרִיק חֲסִי־שָׁלוֹם.

אָבֵל 'פְּנֵסֶת־יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, בְּחִינַת
'אֶסְתֵּר' - הֵם מְחַזְקִים אֶת־עַצְמָם
בְּתַפְלָה תְּמִיד, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ
הַסְתָּרָה, אֲפֹלוּ הַחֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל
שְׂאִין לָהֶם כַּח לְסֹדֵר תְּפִלָּתָם כְּרֹאוּי, עַד
שְׁמֵת־גְּבֵרַת עֲלֵיהֶם 'מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה, בְּחִינַת
'מַלְכוּת אַחֲשֹׁרוּשׁ', בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, טז):
"וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ" - גַּם
אִז הֵם מֵתַגְבְּרִים בְּתַפְלָה תְּמִיד.

כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (מַגְלָה טו: מִדְרַשׁ תַּהֲלִים כב):
"שְׁבַשְׁעָה שְׁבָאָה אֶסְתֵּר לְתוֹךְ בַּיִת
אַחֲשֹׁרוּשׁ, וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנָה שְׂכִינָה, צָעָקָה
אִז (תַּהֲלִים כב, ב): 'אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְכוּ'."

וְזֶה רְמַז עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשִׁיזְרַד
חֲסִי־שָׁלוֹם אֲפֹלוּ לְמַקְוֹמוֹת שְׁהַסְטֵרָא־
אַחֲרָא בְּחִינַת מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה מֵתַפְשֻׁטָּה
שָׁם, וְהַקְדָּשָׁה שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה מִסְתַּלְקָת
מִמֶּנּוּ - צָרִיךְ גַּם־כֵּן לְחַזֵּק לְבוֹ אִז, וְלַצָּעֵק:
"אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְכוּ'."

וְכֹל הַתְּחַזְקוֹת בְּחִינַת 'אֶסְתֵּר', לַצָּעֵק
תְּמִיד לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - הִיָּה עַל־יַדֵּי
'מְרַדְכֵי' "הַמְרַמְזֵה עַל כַּד" (רִשׁוֹי אֶסְתֵּר ב, כ).

כִּי 'מְרַדְכֵי' בְּחִינַת 'צַדִּיק־הַדּוֹר' - עוֹסֵק
תְּמִיד לְלַמֵּד עִם 'כָּל־לִי־יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת
'אֶסְתֵּר', שִׁיחֲזָקוּ עַצְמָן בְּתַפְלָה תְּמִיד, אֲפֹלוּ
בַּעֲת 'אַרְיֵכַת־הַגְּלוּת, בְּכָל־לַיְלָה וּבַפְּרֹט, בְּגוֹף
וְנַפֶּשׁ, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתָּרָה.

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (אֶסְתֵּר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן אֵת
הַדָּסָה, הִיא אֶסְתֵּר בַּת דָּדוּ". כִּי 'אֶסְתֵּר'
נִקְרָאת 'הַדָּסָה' - עַל שֵׁם הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹסְקִים
בָּהֶם תְּמִיד, שֶׁהֵם מְעַלִּין רֵיחַ טוֹב כַּהֲדָם.

כִּי גַם הַתְּפִלוֹת שֶׁל הַחֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת 'אֶסְתֵּר' בְּבַחֲינַת 'הַסְתָּרָה',
גַּם הֵם מְעַלִּין רֵיחַ טוֹב לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יַדֵּי
הַצַּדִּיק־הַדּוֹר בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי', שְׂאֵלֵיו אָנוּ
מְקַשְּׂרִין תְּפִלָּתָנוּ, שֶׁהוּא מְעַלָּה גַּם תְּפִלָּתָנוּ
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְרִיח־נִיחוּחַ.

כִּי כָּל הַחִיּוֹת וְהַגְּדוֹל שֶׁל 'אֶסְתֵּר', שֶׁהִיא
בְּחִינַת 'פְּנֵסֶת־יִשְׂרָאֵל' - הוּא עַל־יַדֵּי
הַצַּדִּיק־הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', כִּי הַצַּדִּיק
הוּא מְכַנֵּס בְּלֵב יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזֵּק לָבֶס לְהַתְּפַלֵּל
תְּמִיד, וְהוּא מְקַבֵּל כָּל תְּפִלָּתָם שֶׁמְקַשְּׂרִין
אֵלָיו, וּמְעַלָּה אוֹתָם לְפָנָיו הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּבוֹנֵה
מֵהֶם קוֹמַת הַשְּׂכִינָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שָׁם.

וְזֶהוּ: "וַיְהִי אִמֵּן אֵת הַדָּסָה הִיא אֶסְתֵּר"
- שֶׁהוּא מְגַדֵּל וּמְעַלָּה אֵת תְּפִלַּת
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת 'רֵיחַ', שֶׁהֵם מֵתַפְלָלִין
בְּתַקְוָה הַהִסְתָּרָה, בַּעֲת אַרְיֵכַת־הַגְּלוּת, כְּנֹל.

וְזֶהוּ: "הִיא אֶסְתֵּר בַּת דָּדוּ" - כִּי גַם הַתְּפִלוֹת
אֵלוֹ שֶׁל חֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
בְּבַחֲינַת הַסְתָּרָה - הֵם גַּם־כֵּן יִקְרִים מְאֹד,
וְנִקְרָאִים (תַּהֲלִים מו, יד): "בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה".

וְזֶה בְּחִינַת: "אֶסְתֵּר בַּת דָּדוּ" - בְּחִינַת
'בְּרֵתָא דְּמַלְכָּא', שְׁנִקְרָא 'דָּדוּ' שֶׁל
הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שִׁירַת־הַשִּׁירִים ה, טז): "זֶה
דָּוִד וְזֶה רַעֲיִ".

וְזֶה (אֶסְתֵּר שָׁם): "כִּי אֵין לָהּ אָב וְאֵם" - 'אָב
וְאֵם' זֶה בְּחִינַת הַ'מַּחֲיָן'. הֵינּוּ: מַחְמַת
שְׂאִין לָהֶם 'מַחֲיָן' לְאֵלוֹ הַחֲלוּשֵׁי־כַח, עַל־כֵּן
צָרִיךְ הַצַּדִּיק לְגַדֵּלָם וְלַחֲזָקָם בְּכָל־פְּעַם.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מַגְלָה יג: - עַל אֶסְתֵּר
ב, ט): "וְאֵת מֵאֵמֵר מְרַדְכֵי אֶסְתֵּר
עָשָׂה, כַּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאִמְנָה אֵתוּ" - "מְלַמֵּד
שֶׁהִיָּתָה יוֹשֵׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל אַחֲשֹׁרוּשׁ,
וְטוֹבֵלָת וַיּוֹשֵׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְכֵי".

"ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה" (אסתר ב, יא)

יח.

(ח"א נו, ג)

על-ידי 'עסק-התורה', ממשיכין 'אריכות-ימים' לתוך ה'מלכות', כל אחד לפי בחינת ה'מלכות' שיש לו - שלא תהיה בבחינות (פסחים פז:): "הרבנות מקפרת את בעליה" - פי על-ידיה ממשיכין ה'חיות' לתוך ה'ימים' וה'מדות' - שבלא זה לא היה אפשר לקבל את ה'חיות', מחמת רבוי-אור'.

ועל-ידי-זה זוכין לדעת' - פי הדעת' וה'שכל', הוא בעצמו ה'חיות', כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה את בעליה".

ועל-ידי 'זה הדעת' - יכולים לקרב ולהזכיר את מי שצריכין להזכיר - אפלו את הרחוקים מאד מהשם-יתברך, בבחינת 'הסתרה שבתוך הסתרה'.

וזו פרוש (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה".

"מרדכי" - זה בחינת ה'מלכות'.

"ובכל יום ויום" - זה בחינת ה'תורה' - שעל-ידיה ממשיכין ה'חיות' לה'ימים' וה'מדות'.

"חצר בית" - זה בחינת 'חיצוניות' ופנימיות'. הינו: 'מחשבות ודבורים' - שבכלם נסתר השם-יתברך שם, אף המחשבות והדבורים של הרחוקים מהשם-יתברך.

הינו: אף-על-פי שהתגבר עליה 'תקף מלכות-הרשעה' - היתה מחזקת עצמה בכל-פעם, "והיתה טובלת ויושבת בחיקו של מרדכי".

דהינו: ש"אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), בחינת 'אסתר', בחינת ה'תפלה של החלושי-בחי', שהתגברה עליהם 'זהמת מלכות-הרשעה' - אף-על-פי-כן לא הניחה את מקומה, והיתה מחזקת עצמה בכל-פעם, להטהר ולהתקשר לבחינת 'מרדכי', שהוא הצדיק-שבדור, לקיים "מאמר מרדכי" - "שמזרזה" ומחזקה להרבות בתפלה תמיד, יהיה אף שיהיה.

ועל-ידי-זה זכינו, לתקף הנס של פורים, אשר כמוה לא נהיתה, ונקבעו ימי הפורים לדורות, "לעשות אותם ימי משתה ושמחה" (אסתר ט, כב) - פי זכו מרדכי ואסתר אז על-ידי עצם קדשתם וגדלתם, על-ידי שהרבו בתפלה, והכניסו בישוראל להרבות בתפלות וצעקות אפלו לאחר גזר-דינם, עד שבטלו הגזרה, ונתהפך הדבר שתלו את המן וכו'.

והיה להם נס נורא וישועה פזאת, עד שזכו להמשיך הארה הזאת בכל דור ודור - שגם בימי הגלות האחרון הארץ המר הזו, יאיר עלינו 'הארת מרדכי ואסתר', בכל שנה ושנה, שעל-ידי-זה נזכה להתחזק בתפלה תמיד, אפלו עתה שהגלות מתארך מאד מאד בעונותינו-הרבים בגוף ונפש בכלל ובפרט.

וזו בחינת 'גדל שמחת פורים' - פי זה עקר השמחה, בשזוכין לידע בברור שהשם-יתברך שומע תפלותינו תמיד, באשר שמע תפלתנו בימי מרדכי ואסתר וכו'.

וְזֶה: "חצר בית הנשים" - פנגד שלש בחינות.

(א) אותן שנתרחקו מהשם-יתברך. "נשים", מלשון (רש"י בראשית לב, לג): "שנשו וקפצו ממקומו של עולם".

(ב) אותן שכבר היו קצת אצל השם-יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך - "הנשים", לשון 'שכחה', כמו שכתוב (בראשית מא, נא): "כי נשני אלקים".

(ג) אותן שגם עתה זוכרים את השם-יתברך - אך "שנשתה גבורתם" (לשון הכתוב בירמיה נא, לא), ואין "לאל ידם" (על-פי מיכה ב, א) להתגבר על יצרם.

ובשביל-זוה נקראים בשם 'נשים' - מחמת שלש בחינות הנ"ל. ועל-ידי-כ"ל-זוה הם רחוקים מהשם-יתברך, והשם-יתברך נסתר מהם בבחינת 'הסתרות'.

"ומרדכי" - הינו בחינת ה'מלכות' - הוא יכול להזכיר ולהזהיר אותם, על-ידי 'עסק-התורה', שהוא בחינת 'מים ומדות' פנ"ל - שעל-ידי-זוה זוכין ל'דעת', שעל-ידי ה'דעת הזוה', מגלין ה'הסתרה שבתוך הסתרה, ועושין ממנה 'תורה', ואזי: "אוריתא מכרזת קמיהו" (זהר אחרי נח).

וְזֶה: "לדעת את שלום אסתר" - שעל-ידי-זוה עושה 'דעת', מ'הסתרה שבתוך הסתרה', שהיא בחינת 'אסתר', בחינת (דברים לא, יח): "הסתר אסתיר" (חלין קלט:).

וְזֶה: "ומה יעשה בה" - שעושה מ'ההסתרה' - בחינת 'מה' - הינו 'תורה', כמו שכתוב (דברים ו, כ): "מה העדת" וכו' פנ"ל. כי מזה בעצמו שיודע שגם בתוך 'הסתרה שבתוך הסתרה' יש שם השם-יתברך - מזה בעצמו נעשה 'דעת', דהינו 'תורה'.

יט.

(ח"א רג)

מ'ספורי דברים' של ה'נשים', יכולים לידע 'מעמד השכינה' איך היא אוהזת בעת.

וְזֶה שכתוב אצל 'מרדכי' (אסתר ב, יא): "שהיה מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר" - ו'אסתר' היא ה'שכינה' - כי 'מרדכי' היה משיג זאת, לידע 'שלום השכינה', מ"חצר בית הנשים", על-ידי 'ספורי דבריהם'.

"כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם"
(אסתר ב, יד)

כ.

(ח"ב א, ה)

ב'חג השבועות' נתתקן 'תאות משגל' - 'משגל' בחינת (אסתר ב, יד): "כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם" - שכל אחד מהשלוש-רגלים נקרא 'שם', כמו שכתוב (במדבר טז, ב): "קראי מועד אנשי שם".

"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה"
(אסתר ב, טו)

כא.

(ח"ב א, יג)

"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה" (אסתר ב, טו) - בחינת 'נשיאות-חן', "שכל אחד ואחד נדמה לו כאמתו" (מגלה יג).

כי זה ה'בעל-תפלה' שאוחז בבחינת (תהלים לג, ו): "דבר ה'", ה'שרש העליון' שכל הפחות וכל צבא השמים מקבלים ממנו -

**"וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ,
בְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמֶן"** (אסתר ג, ב)

"בְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים" – שְׁעֵטָה עֲצָמוּ 'אלוה', לְפִיכָךְ
(אסתר ט"ו): "וּמִרְדְּכָי לֹא יָרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה". (רש"י)

שְׁעֵטָה עֲצָמוּ עֲבוּדֵה-זָרָה. (מגלה י:)

שְׁעֵטָה עֲצָמוּ עֲבוּדֵת-כּוֹכָבִים, הִדָּא הוּא דְכִתְיִב:
"בְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמֶן". (אסתר-רבה י, ג)

נו.

(ח"א י, ח)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּאַרְיֵכוֹת בְּתַחֲלַת מְעֻרְכַת
'פּוּרִים' – 'כָּלִילֵי עֲנִינֵי פּוּרִים'.**

"וּמִרְדְּכָי לֹא יָרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" (אסתר ג, ב)

נד.

(ימי-התלאות כ – שיח-טורפי-קדש ח"ה עג;
ח"ו נב; הקדש ח"ב שנט – טעם-זקנים, אידיש
קנטרס נד; לשון-הקדש ז)

**אֶחָד מִחֲמֹשֶׁה הַתְּלָמִידִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ דְבוּקִים
בְּמִזְהַרְנֵת ז"ל בְּשִׁלְמוֹת, בְּעַת
הַמַּחֲלָקַת הַגְּדוּלָּה עָלָיו – הָיָה תְּלָמִידוֹ רַבִּי
מִרְדְּכָי ז"ל לְמִטּוֹלְטָשִׁין, הַמְּכַנֶּה "רַבִּי מִרְדְּכָי
לֹא יָרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה"** (על-פי אסתר ג, ב).

**וְהַטַּעַם שֶׁהָיוּ מְכַנִּים אוֹתוֹ אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ
בְּשֵׁם זֶה – הוּא מְשׁוּם מַעֲשֵׂה
הַיְדוּעַ:**

**שֶׁבְּזִמְן הַהִתְנַגְּדוֹת וְהַמַּחֲלָקַת הַגְּדוּלָּה
הַנ"ל, הָפּוּ אוֹתוֹ הַמַּתְנַגְּדִים
בְּעֲנִינִים קָשִׁים בְּרַחוּב הָעִיר טוֹלְטָשִׁין.**

**וְכַאֲשֶׁר בָּא בְּאֲמֵצֵעַ הַשּׁוּק, מְקוֹם עֲמוּד
הָאֶבֶן הַגְּבוּהָ הַנִּמְצָא שָׁם (הַמְקוֹם
שֶׁל כָּל הַלְצִים וַיּוֹשְׁבֵי-קַרְנֹת); תְּפֹסֵדוֹ הוּא אוֹתוֹ
הַמַּתְנַגְּדִים, וְהָפּוּ אוֹתוֹ, וְהַכְרִיחוּהוּ שֶׁיַּעֲלֶה
עַל הָעֲמוּד, כְּשֶׁמִּסְבִּיב עִמּוֹ כָּל בְּנֵי-הָעִיר,
וְרַחֲמָא-לְצֻלָּן – שֶׁיִּקְלַל אֶת רַבִּי נָתָן!**

**"כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ בְּאֵמָתוֹ" – שֶׁהוּא
'נוֹשָׂא חַן' בְּעֵינֵי כָּל צְבֵאֵה-הַשָּׁמַיִם וְכָל
הַשָּׂרִים-הָעֲלִיּוֹנִים – וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ,
שֶׁהוּא עוֹסֵק עִמּוֹ לְבַד, כִּי בְּכֵן מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ.**

"כַּאֲשֶׁר הִיְתָה בְּאֵמָנָה אֶתוֹ" (אסתר ב, ב)

נב.

(ח"א י, ח)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן
אֶת הַדָּפָה".**

"וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מִרְדְּכָי"

(אסתר ב, כב)

נג.

(ספר-המדות, פְּדִיּוֹן-שְׁבוּיִם ג)

**"הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מִבִּיא גְּאוּלָּה
לְעוֹלָם" (אבות פ"ו מ"ו; מגלה טו. – עַל
הַפֶּסוּק בְּאֶסְתֵּר ב, כב: "וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם
מִרְדְּכָי").**

"הֶמֶן בֶּן הַמְּדַתָּא הָאֲגָגִי" (אסתר ג, א)

– עֲנִינֵי 'הֶמֶן הָרָשָׁע' –

נד.

(ח"א י, ח-י)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּאַרְיֵכוֹת בְּתַחֲלַת מְעֻרְכַת
'פּוּרִים' – 'כָּלִילֵי עֲנִינֵי פּוּרִים'.**

נה.

(ח"א נו, ה)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּאַרְיֵכוֹת בְּתַחֲלַת מְעֻרְכַת
'פּוּרִים' – 'כָּלִילֵי עֲנִינֵי פּוּרִים'.**

שמתגבר ומנענע וזורק ראשו הנה ונהנה, מתגברים עליו יותר ויותר.

כי זה טבע וסגלת אלו היצירין הרעים המזהמים, כל מה שרוצים להתגבר עליהם, הם מתגברים יותר ויותר.

כי הוא כמו שאדם בורח מדבר, ומסתכל מן הצד בלאחר-יד על זה הדבר שברח מפניו, ואזי הדבר הזה מתגבר עליו ביותר, כי לא הסיח דעתו מזה, רק אדרבא, שמתכל בכל פעם לאחריו על-זאת המחשבה.

ובזה יכול כל אדם להבין: שהוא שטות ושגגון גדול, והוא רק מעכירת-הדמים, מעכירת ובלבול המח'. כי זה ידוע לכל: שעבודה-זרה אין בה ממש, ואף-על-פי-כן קשה לו מאד לסלק מחשבתו מהם, מחמת שכבר נתעבר ונתבלבל מחו מאד.

כן אלו ה'הרהורי זנות' שיש לרב העולם, בפרט פשוטה בעיניו, כגון בעת שנזדמן לפניו אשה, וכשהוא רוצה להיות איש פשוט, ואינו רוצה אלו הרהורים, ואזי מנענע ראשו, ורוצה לסלק המחשבות אלו מפניו, ויותר ויותר הם מתגברים עליו כנ"ל.

ובאמת: מי שיש לו דעה, הוא אצלו שטות גדול, ואינו נחשב אצלו אפלו לשום מעלה, מה שאינו נופל עליו הרהור מזה, ואינו צריך כלל לזרק ולנענע ראשו כלל. וכמו שאצל רב בני-אדם הוא שטות ושגגון אלו ה'הרהורי עבודה-זרה', כן אצלו שטות ה'הרהורי זנות'.

על-כן עקר התקנה: מי שכבר נלכד בזה, ויש לו אלו המחשבות, הן ה'הרהורי זנות', הן ה'הרהורי עבודה-זרה'.

הוא נגש, וצעק בקול גדול, בנגון טעמי קריאת המגלה: "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה". וברח משם תכה-ומיד!

[וכתב על-זה מוהרנ"ת ז"ל במכתבו (עלים לתרופה, ג' תרומה תקצ"ה): גם רבי מרדכי גרו-יאיר וכו' - בודאי נמחלו לו כל עונותיו, על-ידי הבזיון הגדול שעבר עליו, ועמד בנפיו. וגם לכלנו בודאי היה כפרת-עוונות הרבה - אבל כל מי שסבל יותר ענויים רחמנא-לצלן, כפוסם צערא אגרא" (אבות פ"ה מכ"ג)].

"ויהי באמרם אליו יום יום, ולא שמע אליהם"
(אסתר ג, ד)

"ויהי באמרם אליו יום יום, ולא שמע אליהם" (אסתר ג, ד). רבי יוחנן בשם רבי בנימין בר רבי לוי: 'בניה של רחל' - נסן שנה, ונגדלתן שנה. נסן שנה, הדא הוא דכתיב (בראשית לט, י): "ויהי בדברה אל יוסף יום יום", וכאן כתיב: "ויהי באמרם אליו יום יום, ולא שמע אליהם", ולהלן כתיב (בראשית שם): "ולא שמע אליה לשבב אצלה". ונגדלתן שנה וכו'. (אסתר דב"ה ז, ז)

נח.

(ח"א עב)

ותדע: שה'יצר-הרע' של רב העולם, שהוא 'עכירת הדמים', הוא שטות ושגגון וסכלות גדול וכו'.

והלא תראה: שיש כמה בני-אדם שיש להם ה'הרהורי עבודה-זרה', ויש שבשעה שעומד להתפלל, בא לנגדו דמות עבודה-זרה, ואף שידע בעצמו שאין בה ממש, אף-על-פי-כן מתגבר עליו מאד, ומצטיר ועומד לפניו זה הדמות, וקשה לו מאד להעביר זאת מדמיונו ומחשבתו.

ובודאי: מי שמתגברים עליו אלו ה'דמיונות', קשה לו מאד להנצל מהם ולהעבירם ממחשבתו, וכל מה

נט.

(ח"ב נא)

ה'יצר-הרע' נוקש באדם בכל-פעם,
ומעוררו למה שמעוררו.

ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף
ממנו - אף-על-פי-כן הוא נוקש בו עוד פעם
שני ושלישי ורביעי ויותר.

אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן
נגד ה'יצר-הרע, ואינו פונה אליו
כלל - אזי ה'יצר-הרע' מסתלק והולך לו.

וכן ב'תפלה', בענין ה'מחשבות' הבאים
לבבל - הוא ממש כנ"ל, שהמחשבה
באה כמה פעמים פעם אחר פעם לבבל.
וצריך להיות חזק, לבלי להסתכל עליה כלל
בשום אופן, ואזי תסתלק.

ל.

(חיי-מוהר"ן תקלו)

פעם-אחת עמדו לפניו אנשיו, ובא ערל
אחד מהאנשי חיל העכו"ם
העומדים בינינו, ודפק על החלון, ושאל:
"יש כאן אחד מאנשי חיל"?! - השיבוהו:
"לא, אין כאן אחד מהם!" - והלך לו.

אחר-כך אחר איזה שעה, חזר ובא ודפק
על החלון יותר, ושאל: "אם יש
כאן אחד מאנשי חיל"?!
ענה רבנו ז"ל: כך הוא ה'יצר-הרע'

שלכם - שבתחלה בא ודופק על
האדם, וכשפונין ערף ממנו ומשיבין: "אין
כאן אחד מחילותיו!" ומסלקין אותו, ואז
הולך לו - ואף-על-פי-כן אחר-כך חוזר
ובא ודופק על האדם, אף-על-פי שפבר
סלקוהו והשיבוהו: "אין כאן אחד
מחילותיו!" שאין לו ולחילותיו מקום כאן
- אף-על-פי-כן אינו נמנע לבוא עוד פעם

אין לו תקנה: רק שיקדש ויטהר גופו, כדי
שיזדכך ויטהר דמיו. וילך אצל
'חכם-האמת', ויורה לו דרכי התשובה,
דרכי החכמה, עצות נכונות על כל דבר.
"אז יפנע לבבו הערל" (ויקרא כו, מא), "ושב
ורפא לו" (ישעיהו ג, י).

אבל כל-זמן שעדין לא נתקדש ונטהר
גופו - אין שום תקנה מה שמתגבר
ומתאמץ, ויש לו יסורים גדולים לסלק
המחשבה, כי יותר ויותר הם מתגברים כנ"ל.

גם 'עצבות' הוא מזיק מאד, ונותן כח לזה
ה'יצר-הרע' העב הגשמי.

על-כן אדרבא: אם רוצה להיות 'ירא-
השם', ורוצה להתפלל, ואינו רוצה
באלו ה'מחשבות-רעות' - צריך שלא
להשגיח עליהם כלל, ושלא יכפת לה מה
שעומדים לפניו.

ורק יעשה את שלו במה שהוא עוסק,
ב'תורה' או 'תפלה' או 'משא-זמתן' -
ולא ישגיח עליהם כלל.

וכמו ששמעתי מעשה באחד: שבשעה
שעמד להתפלל, היה מזדמן ועומד
לפניו בדמיונו עכו"ם ערל, והיה לו יסורים
גדולים מזה, וכל מה שרצה להתגבר ולסלק
המחשבה, התגברה עליו יותר.

ויעץ לו חכם: "שלא יכפת לה! ויעמד
העכו"ם, ואף-על-פי-כן יעשה את
שלו ויתפלל, ובזה יסתלק ממנו!"

אך זה עצה לפי שעה, כל-זמן שלא
נתקדש גופו עדין. והעקר לקדש
ולטהר עצמו כנ"ל, וילך לחכם, ויתן לו
עצה נכונה על כל דבר כנ"ל.

"יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים,
בְּכָל מְדִינֹת מְלֻכּוֹתָךְ" (אסתר ג, ח)

לב.

(ח"א לג, ג)

מי שִׁמְפָּשִׁיט אֶת הָאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה'
מִה'לְבוּשֵׁים' - הוּא דוֹמָה בְּמִי שְׁבוּנָה
אֶת הַתּוֹרָה.

לְמַשָּׁל: 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' שֶׁהֵיוּ "מִפְּזָרִין
וּמִפְּרָדִין בְּלִשׁוֹנוֹת הָעַפּוֹ"ם"

(על-פי אסתר ג, ח: "מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים"), וְלֹא
הָיָה שׁוֹם אָדָם יוֹדֵעַ מֵהֶם, מִחֲמַת ה'יִמִּירֵע' -
שֶׁחֲשִׂיף עֲלֵיהֶם וְהִלְבִּישׁ אוֹתָם.

וּכְשָׁבֵא זֶה הָאָדָם, שֶׁהוּא "דוֹמָה לְמִלְאָךְ
ה' צְבָאוֹת" (מוֹעֵד-קָטָן יז), עַל-יְדֵי
שְׁבוּפָה אֶת יִצְרוֹ, הֵינּוּ: ה'יִמִּירֵע' - אֲזִי
ה'רַע', הֵינּוּ: 'לִשְׁוֹנוֹת הָעַפּוֹ"ם', נִכְפָּפִין
וְנִתְבַטְּלִין בְּנִגְדּוֹ. וְאִזּוֹ נִשְׁאָרִין "אוֹתִיּוֹת"
הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין" (יומא עג:).

וּכְשֶׁנִּפְשָׁטִין מִה'לְבוּשֵׁים הַגְּשָׁמִיִּים, הֵינּוּ:
מ'לִשְׁוֹנוֹת הָעַפּוֹ"ם, הֵינּוּ:
מ'מְדוּת־רַעוּת, הֵינּוּ: מ'יִמִּירֵע' - אֲזִי מְקַבְּלִין
אֶלֹּו 'אוֹתִיּוֹת-הַתּוֹרָה' - אִזּוֹ רַב יוֹתֵר מִמָּה
שֶׁהֵיוּ מְקַבְּלִין מִתְחַלָּה. כִּי מִתְחַלָּה לֹא הָיוּ
מְקַבְּלִין אֶלָּא בְּדֵי חֵיוֹת הָרְאוּי לְאוֹתוֹ מְקוֹם,
בְּדֵי שְׁלֵא לְהַשְׁפִּיעַ יוֹתֵר מִהָרְאוּי לָהֶם.

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכַתְּבֵי-הָאֵר"י (פְּרִיעֵץ-חַיִּים פ"ו):
"עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבָרוּךְ
מְרַדְּכִי" - הֵינּוּ: שִׁימְשִׁיף שִׁפְעָה לְהַקְלִפוֹת,
בְּדֵי חֵיוֹנוֹ, וְלֹא יוֹתֵר.

עֵין ב'פְּרִיעֵץ-חַיִּים' בְּכּוֹנֵנוֹת פּוֹרִים פָּרָק ו',
מְבָאָר שָׁם: שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיף חֵיוֹת
לְהַקְדִּישָׁה הַנְּעַלְמֵת בְּתוֹךְ הַקְלִפוֹת, אֲבָל
צָרִיכִין לְהַמְשִׁיף הַחֵיוֹת בְּצִמְצוּם גְּדוֹל, שֶׁזֶּהוּ
סוּד כּוֹנֵנוֹת הַשְּׁכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, עֵין-שָׁם.

אֲחֵר פְּעַם. וְצָרִיכִין לְגַרְשׁוֹ בְּכָל-פְּעַם, עַד
שִׁיִּסְתַּלֵּק לְגַמְרֵי.

וְעֵין בְּמְקוֹם אֲחֵר מְזִה (לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן ח"ב תוֹרָה
נ"א ה"ל): שֶׁצָּרִיכִין לְהֵיוֹת עֵקֶשׁן
גְּדוֹל בְּנִגְדּוֹ פְּעַם אֲחֵר פְּעַם, וְאֶפְלוּ מֵאֵה
פְּעַמִּים וַיּוֹתֵר. וְאִזּוֹ אִם יִהְיֶה חֶזֶק בְּנִגְדּוֹ
כְּמָה וְכְמָה פְּעַמִּים, יִזְכֶּה לְסַלְקוֹ לְגַמְרֵי.

"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג, ז)

לא.

(ח"א יח, ח)

עַל-יְדֵי ה'צְדִיק, בְּחִינַת 'רוּחַ-שְׁבֻלָב' -
נִתְגַלָּה הָאֶרֶת הַיָּדִים וְהַרְגָּלִים,
בְּחִינַת 'רְקוּדִין וְהַמְחַאֲת-בָּה' - וְנִתְבַטְּל
ה'גְּאֻוָּה' וְה'כְּפִירוֹת', וְנִתְרַבָּה ה'אֶמּוּנָה'.

וְה'תּוֹרָה' - הִיא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'יָדִין
וְרַגְלִין, בְּחִינַת 'נִגְלָה וְנִסְתָּר'.

כִּי "הָמֵן שֶׁעָשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדַת-אֱלִילִים"
(מְגִלָּה יז), "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר
ג, ז), "בְּחֹדֶשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה" (שם יג:) - כִּי חָשַׁב
שֶׁכָּבַר מֵת מִשָּׁה הַמְבַטֵּל כַּח ה'עֲבוֹדַת-
אֱלִילִים' - כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה, בְּחִינַת 'יָדִין
וְרַגְלִין, שֶׁעַל-יְדֵיהֶם נִתְבַטְּל ה'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים'
- וְחָשַׁב שֶׁאֵין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְבַטְּלוֹ.

אֲבָל 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר' הָיָה לָהֶם הַכַּח הַזֶּה.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִין קלט:): "מְרַדְּכִי,
מִרְדְּכָה - 'דְּרוֹר' לְשׁוֹן 'חַרוּת', בְּחִינַת
'יָדִים'. וְ'אֶסְתֵּר' בְּחִינַת 'רַגְלִים', "מֵה יָרַף
בְּסִתֵּר" וְכוּ' (סְפָה מט:).

אבל כְּשֶׁנִּפְשְׁטִין הָאוֹתִיּוֹת מ'הַקְּלָפוֹת' -
אֲזִי מִקְבְּלִין אֹר רב' מְלַעֲלָא. [עגו
למקו בעניני משתה יג].

וזהו (תהלים קג, ב): "עֲשֵׂי דְבָרוֹ, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל
דְּבָרוֹ" - כְּשֶׁעוֹשִׂין וּבוֹנִין לְהַתּוֹרָה,
שְׁהִיָּה מִתְחַלָּה "מְפָזְרִין וּמְפָרְדִין בְּלִשׁוֹנוֹת
הַעֲבוּ"ם", וּב'מְדוֹת־רְעוֹת', וּב'יִמְיֵרֵע'.

אזי: "לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - וְזוֹכִין לְמִשְׁמַע
קָלִין מְלַעֲלָא. הִינּוּ: שְׁה'דְּבָר', הִינּוּ:
ה'תּוֹרָה', מִקְבְּלִין אֹר רב' מְלַמְעָלָה. וְזֵה
שְׁמִיעַת הַתּוֹרָה'.

"לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֹּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים"

(אסתר ג, יג)

לג.

(ח"ב סו)

"הוא אינו שש" (מגלה י: "ששם-יתברך לא שש
כְּשֶׁנִּתְחַיְבוּ כְּלָיָה בִּימֵי הַמֶּן". עַל־פִּי רש"י) -
כִּי כְּשֵׁי שֶׁ לְיִשְׂרָאֵל אֵיזָה עֲנָשׁ חֲסוֹשׁ לְשׁוֹם, זֵה
נוֹגַע בְּעֲצָמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל - כִּי "שָׁמוֹ
מִשְׁתַּף בְּשָׁמְנוֹ" (ירושלמי תענית פ"ב).

"הַרְצִים יִצְאוּ דְחוּפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ" (אסתר ג, טו)

"הַרְצִים רַכְבֵּי הָרֶכֶשׁ הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים יִצְאוּ

מִבְּהָלִים וְדְחוּפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ" (אסתר ה, יד)

לד.

(ח"א קסט)

כְּשֵׁי שֶׁ צְרוֹת חֲסוֹשׁ לְשׁוֹם, אִי־אֶפְשָׁר לְרַקֵּד,
כִּי מוֹסְרִין ה'דינין' לְשִׁלּוּחֵי־הַדִּין,
בְּחִינַת "רְצִים" (זהר בראשית מג.), בְּחִינַת רְגָלִין'.

וְאִי־אֶפְשָׁר אֲזִי לְהַגְבִּיָּה ה'רגליו' - כִּי הֵם
כְּבִדִּים בְּשַׁעַת ה'התגברות'
הַדִּינִין', מַחְמַת שְׁה'דְּמִים' בְּחִינַת 'דִּינִין',
נִמְשָׁכִין אֲזִי לְתוֹךְ ה'רְגָלִין' כַּנ"ל.

אבל כְּשִׁיּוֹצְאִין ה'דְּמִים'־ה'דִּינִין', מִה'רְגָלִין'
- דְּהִינּוּ: כְּשֶׁנִּמְתַּקֵּין ה'דִּינִין' - אֲזִי
ה'רְגָלִין' קָלִים, וְיִכּוֹלָה ה'שְׁמַחָה' לְהַתְּפַשֵּׁט
שָׁם, עַד שְׁזוֹכָה ל'רְקוּדִין', מַחְמַת הַשְׁמַחָה.

וְלְהַמְתִּיק הַדִּין: הוּא עַל־יְדֵי שְׁה'אָדָם
יָדִין וְיִשְׁפֹּט עֲצָמוֹ עַל כָּל דְּבָר
אִם כָּךְ רְאוּי לֹא לְעֲשׂוֹת, וְיִפְשָׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו
וְיִתְקַנֵּם כְּרְאוּי עַל־פִּי דִין וּמִשְׁפֹּט הַתּוֹרָה.
וְעַל־יְדֵי־זֵה מַמְתִּיק וּמְבַטֵּל הַדִּין שְׁלַמְעָלָה.

"וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (אסתר ד, א)

לה.

(לקוטי־הלכות, ערוגי־תחומין ד, ט)

"וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (אסתר
ד, א) - שְׁהִיָּה יוֹדַע אֶת כָּל בְּחִינַת
ה'נַעֲשָׂה', מִתְחַלָּה וְעַד סוּף - שְׁהִיָּה יוֹדַע
וּמְשִׁיג אֶת ה'נַעֲשָׂה' הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר. כִּי צְרִיכִין
לְעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם מ'נִשְׁמַע' - "נַעֲשָׂה".

"וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - עַד
לְמַעַלָּה מַעַלָּה בְּתַכְלִית הַמַּעַלָּה,
וּמַחְמַת־זֵה הִיָּה יִכּוֹל לְהַאִיר גַּם לְמַטָּה לְמַטָּה
בְּתַכְלִית שְׁפָלוֹת הַיְרִידָה.

וְזֵהוּ: "וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה"
- מִתְחַלָּה וְעַד סוּף, מֵאִין־סוּף עַד
אִין תַּכְלִית, עַל־כֵּן הוּא הִיָּה יִכּוֹל לְהַאִיר
בְּיִשְׂרָאֵל אֶפְלוֹ בְּתַכְלִית יְרִידָתָם, לְבַל
יִתְיַאֲשׁוּ עֲצָמָן מִן הַרְחָמִים, עַד שְׁזָכוּ עַל־יְדוֹ
שְׁיִתְהַפּוּד מִהַפּוּד אֶל הַפּוּד, וְתַכְלִית הַיְרִידָה

יהיה תכלית העלייה, בחינת (אסתר ט, א):
ונהפך הוא וכו'.

וזכו אז להשגה גדולה ביותר - לקבלת-
התורה מחדש בחינת "קיימו וקבלו"
(שם פסוק כז). וזכו לעשות מזה "ימי הפרים
האלה" (שם פסוק לא).

דהינו: שיהיה נמשך הארה זו, בכל דור
ודור בכל שנה ושנה, שבכל דור
ודור ובכל שנה ושנה, יאיר עלינו הארה
הגדולה הזאת של בחינת 'מרדכי' - שעל-
ידיה יהיה לנו פח בכל שנה ושנה, לצאת
מכל הירידות שבעולם, ולהפוך כל הירידות
לתכלית העלייה, בבחינת (שם פסוק כח):
"והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור
ודור משפחה ומשפחה" וכו'.

כי השם יתברך ברחמיו המרבים, חשב
מרחוק להטיב אחריתנו, כי השם-
יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות,
וראה שפדורות הללו בעקבות משיחא בסוף
הגלות, קדם שנשוב לירושלים ויהיה גאלה
נצחית, וקדם לזה בודאי תתגבר הסטרא-
אחרא מאד, ותהיה מקדם הירידה גדולה
מאד מאד, על-כן הטיב עמנו מקדם, ונתן
לנו את "ימי הפורים האלה" על-ידי 'מרדכי
ואסתר'.

כדי שיאיר עלינו בכל שנה ושנה, בחינת
הארה הגדולה והעצומה של 'מרדכי',
שהיא הארה גדולה מאד מאד, שעל-ידי
הארה הגדולה הזאת יכולין להפוך כל
הירידות לעליות.

וכמוכא בפתבים (פריעץ-חיים, פורים פ"ה):
"שהארה של מרדכי, מאיר עד
סוף העשייה, והארה זו של פורים - אין
נמצא בשום זמן וכו'". ואז נתהפכין כל

הירידות לעליות, כי היא תכלית העלייה,
בנ"ל.

לו.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז, כ)

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר
ד, א). "ומרדכי" - בחינת

ה'צדיק-הדור'. "ידע את כל אשר נעשה" -
בזה העולם, את כל הנבלים והערמומיות
וכו', שחותר בחינת 'עמלק' וכו', בחמימות
התאוות, ובמחלקת בין איש לאשתו וכו',
ובמחלקת שבעולם, ובפרט להרחיק
מהצדיק וכו', והכל מעשה עמלק.

ועל-כן (אסתר שם): "ויצא בתוך העיר
ויזעק" וכו'. וכן הכנים בישראל:
שבכל עיר ועיר צום ובכי וכו', בחינת (שם ט,
לא): "ודברי הצומות וזעקתם" וכו' (שם ט,
לא). ועל-ידיה נתהפך הכל לטובה.

לז.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב
ושאר-תעניות ד, כא)

ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל
אשר כמזהו לא נהיתה, כי מן
השמים הספימו, כמו שאמרו רז"ל (אסתר-רבה
ג, יג): "שכבר נחתם למעלה" - ועל-כן היו אז
ישראל בסכנה עצומה.

אך "מרדכי" - שהוא צדיק-הדור האמתי
- "ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד,
א), עד היכן הדבר מגיע.

"ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך
העיר ויזעק וכו'" (שם), ועורר
והקיץ את כל ישראל לתשובה, כי הודיע
להם: "שאין לה דבר שעומד בפני הצעקה
והתשובה" (ירושלמי פאה פ"א ה"א; זחר-חדש

בְּרַאשִׁית), כִּי "יָפָה צַעֲקָה לְאָדָם אֲפֹלוּ לְאַחַר
גְּזֵר־דִּין" (ראש־השָׁנָה טז).

וּבַגְּדָל פָּחוּ הָיָה מְעוֹרָר רַחֲמֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּתְהַפֵּף מֵהַפֶּךְ אֶל
הַפֶּךְ, וְנִתְגַּלָּה לְעֵין כָּל עַל־יְדֵי תַקְוַת הַנֶּס, אִיךְ
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִסְתִּיר הַשְּׁגָחָתוֹ בַּתּוֹךְ הַטִּבְעִי,
בְּאִפְסָן שֶׁכִּשְׂיִצְעֻקוֹ יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ -
יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִקְדִּים
רְפוּאָה לַמָּכָה תְּמִיד, וְאֵף־עַל־פִּיכֹן הַכֹּל
תָּלוּי בְּיִשְׂרָאֵל, אִם יִתְפַּלְלוּ וְיִתְחַנְּנוּ אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ - יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה.

וּגְדוּלֵי הַחֲכָמִים הַצַּדִּיקִים יוֹדְעִים זֶה הַסּוּד,
וְהֵם מְעוֹרְרִים וּמְלַמְּדִים אֶת יִשְׂרָאֵל:
לְזַעַק וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִיךְ שֶׁהוּא, וְעַל־
יְדֵי־זֶה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵם בְּכָל־פַּעַם, בְּאִשֶּׁר
רְאִינוּ בַתְּקוּף הַנְּסִים הַנִּפְלְאִים שֶׁל פּוֹרִים,
שֶׁהָיָה דִיקָא בְּלִי 'שְׁנוּי־הַטִּבְעִי', רַק שֶׁרָאוּ
הַכֹּל בְּעֵינֵיהֶם הַשְּׁגָחָתוֹ הַנִּפְלְאָה הַמְּלַבֶּשֶׁת
בְּהַטִּבְעִי תְּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וְרַגְעָה.

לח.

(לקוטי־הלכות, פורים ג, ט)

עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁמְשַׁלְּיכִין כָּל הַחֲכָמוֹת
וּמְשַׁלְּיךְ עֲצָמוֹ לְרַפֵּשׁ וְטִיט
בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שָׂזָה בְּחִינַת לְבִישַׁת
שָׁק וְאִפְרָ - עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכָה שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ
בְּחִינַת "צַדִּיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ" (בְּרֻכּוֹת
ז), שָׂזָה בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַמְּשַׁפֵּט'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (אֲסֵתֵר ד, א): "וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת
כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - כִּי עַל־יְדֵי שְׁלִבֵּשׁ
"שָׁק וְאִפְרָ" וְכוּ' (שָׁם), עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה
בְּחִינַת: "וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה",
כִּי זָכָה לִידַע כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּעוֹלָם.

כִּי "יֵשׁ הַבֵּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר
יֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁמְגִיעַ אֵלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה

הַרְשָׁעִים, וַיֵּשׁ רָשָׁעִים" וְכוּ' (קִהְלֵת ח, יד) -
הֵינּוּ: בְּחִינַת "צַדִּיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ".
וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל זֶה, בְּחִינַת: "וּמְרַדְּכֵי
יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - הֵינּוּ: "כָּל אֲשֶׁר
נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ", אֲפֹלוּ "צַדִּיק וְרַע לוֹ,
רָשָׁע וְטוֹב לוֹ" - גַּם אֶת זֶה זָכָה לִידַע וְלִהְשִׁיג.

וְזֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה מְסַלֵּק כָּל
הַחֲכָמוֹת, וְהַשְּׁלִיךְ עֲצָמוֹ לְרַפֵּשׁ וְטִיט
בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת: "וַיִּלְבֹּשׁ שָׁק
וְאִפְרָ" וְכוּ'.

לט.

(לקוטי־הלכות, קרחָה וּכְתֻבַּת־מַעֲמַקֵּעַ ג, יד)

הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
וְשַׁלַּח לָנוּ אֶזְ אֶת מְרַדְּכֵי
וְאִסְתֵּר, "וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
וְכוּ', וַיֵּצֵא בַתּוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוּלָּה
וּמְרָה" (אֲסֵתֵר ד, א), וַגְּזֵרוּ תַעֲנִית שְׁלֹשָׁה יָמִים,
וַצַּעֲקוּ בְּקוֹל מֵר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה
הִמְתִּיקוּ הַמְּרִירוֹת.

וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא (חֲלִין קִלְטִי): "מְרַדְּכֵי",
"מֵר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג) -
בְּחִינַת 'הַמְּתַקֵּת הַמְּרִירוֹת'. "מֵר" - לְשׁוֹן
מְרִירוֹת. "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן חֲרוֹת (ראש־השָׁנָה טז):
- שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישַׁעְיָה נה,
יב): "כִּי בְשִׁמְחָה תִצְאוּ וּבְשְׁלוֹם תִּוָּבְלוּ".

הֵינּוּ: 'מְרַדְּכֵי' הוּא "מֵר דְּרוֹר" - שְׁמוֹצֵיא
לְחֲרוֹת וְשְׁלוֹם, וּמְמַתִּיק כָּל מִינֵי
מְרִירוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְעַל־כֵּן הָיָה לוֹ פֶּחַ
לְהַמְתִּיק עַל־יְדֵי תְּפִלָּתוֹ וְזַעֲקָתוֹ הַמְּרָה,
אֲפֹלוּ הַמְּרִירוֹת שֶׁהָיָה מְגִיעַ לְיִשְׂרָאֵל אֶז -
עַד שֶׁהִמְתִּיק הַכֹּל, וְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם עַל
יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (אֲסֵתֵר ט, ל): "דְּבַרֵי שְׁלוֹם
וְאַמֶּת", בְּחִינַת (שָׁם י, ג): "וְדַבַּר שְׁלוֹם לְכָל
זָדְעוּ".

עד שנתהפך ונקמו בשונאייהם, וכל שאר האמות כלם פנו לישראל בשלום גדול, **"כי נפל פחד מרדכי עליהם"** (שם ט, ג) - עד שחזרו לאמונת ישראל, כמו שכתוב: **"ורבים מעמי הארץ מתיידיים וכו' וכו'."**

וזוה בחינת רבוי השלום שנתרבה אז, על-ידי שנמשכו כלם להשם-יתברך, כי על-ידי השלום, יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו יתברך, כנ"ל.

מ.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

'מרדכי' הרגיש תקף פונת הסטרא-אחרא, שהוא בחינת המן, בחינת (אסתר ד, א): **"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה"** - שידע פונתם עד הסוף, והוא מתחיל תקף לעוררם לתשובה. **"ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה"** (שם) - ועקר צעקתו: שהוא מודיע לאסתר, שהיא בחינת 'כלל-ישראל': שעדיין לא תתיאש מן הרחמים, **"ותבא לפני המלך"** (שם ח, ד) **וכו' וכו'."**

מא.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהלקוחות ואפותיקי ה, ט-יב)

'מרדכי' הוא בחינת (שמות ל, כג; מגלה י:): **"מר דרור" - "מרי דביא"**, שהוא בחינת הצדיק-האמת שיכול לעשות ראשי-השנה, שהוא דן את הכל לכף-זכות, שהוא ההפך מבזוי אנשים'.

כי הוא מקים (אבות פ"ד מ"ג): **"אל תהי בז לכל אדם"** - וחותר בכל פחו להוציא את הכל מ'חרפות ובזיונות', ולהכניסן לתוך 'כבוד-דקדושה', כי הוא מקים (שם פ"ב מ"ד): **"אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו"**, וכמו שכתוב שם בהתורה (ח"ב א, יד), **עין-שם.**

כי **"מר דרור בשמים ראש"** (שמות שם), שהוא 'שמן המשחה' - על-ידי-זה מעלין כל הדברים לתוך ה'כבוד-דקדושה', כי על-ידי 'שמן המשחה' נמשחו כל עבודת המשכן וכליו, וכל הפהנים והמלכים - שכלם קבלו כבודם, ויצאו מחל לקדש, מבזוי לכבוד, על-ידי 'שמן המשחה' שמקדש הכל, כי כל ה'כבוד-דקדושה' היה במשכן וכו'.

ועל-כך ה'גואל-צדק' נקרא בשם 'משיח' על שם שנמשח ב'שמן המשחה' - כי 'משיח' יעסק בזה ביותר: להעלות הכל מבזיון לכבוד, ולקיים בתכלית השלמות: **"אל תהי בז לכל אדם"** - לבלי לבזות שום אדם שבעולם, רק לעסוק עם הכל לתקנו, להעלותו מ'בזיון' ל'כבוד-דקדושה'.

ומשם היה שרש 'מרדכי הצדיק', בחינת **"מר דרור בשמים ראש"** של 'שמן המשחה' - שזה הפך 'המן' שהיה מבזה את הכל - כי הוא משתדל להעלות את כל אדם מ'בזיון' ל'כבוד', כנ"ל.

כי ה'צדיק-האמת' בחינת 'מרדכי' - טרח ויגע ובזה עצמו בכל הבזיונות, כי **"מרדכי ידע את כל אשר נעשה"** (אסתר ד, א) - מראש ועד סוף, ועד היכן הדבר מגיע בכל דור ודור, בכל שנה ושנה.

"ויצא בתוך העיר, ויקרע את בגדיו, וילבש שק ואפר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (שם), וכן הכנים בכל ישראל לצום ולזעק הרבה, כמו שכתוב (שם ט, לא): **"ודברי הצמות וזעקתם"** - כי הצדיק מבזה את-עצמו, בבחינת (תהלים טו, ד): **"נבזה בעיניו נמאס"**.

אבל שאר בני-אדם, כולם חשובים בעיניו מאד, אפלו הגרוע והפחות מאד - כי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם", כי הוא בבחינת "מקומו של עולם" (בראשית-רבה סח, ט) - שדן את הכל לכף-זכות. ועל-ידי-זה הציל את ישראל, ונעשה תקופה הנס של פורים, בכל דור ודור, ו"בכל שנה ושנה" (אסתר ט, כא).

ועל-כן עשה המן "עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) - לקלקל ולפגם חסו-שלום בבחינת 'יובל', שהוא 'שנת החמשים', שאז "מעבירין שופר תרועה" (ויקרא כה, ט), [לצאת מ'עבדות' ל'חרות'], שהוא ההפך מ'בזוי אנשים', בחינת 'קלפת עמלק'.

ועל-כן באמת בתקופה פחו של מרדכי - נתהפך הגלגל עליו ותלוהו עליו - כי ה'צדיק-האמת' בחינת 'מרדכי', רוצה לזכות את הכל, אפלו הגרוע-שבגרועים, כי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם".

אבל כל-זה: אם זה הפזוי רוצה בתקונו של הצדיק.

אבל כשזה הפזוי אינו חפץ בברכת תקונו של הצדיק, אדרבה, הוא מבזה ומחרף את הצדיק בכל הבזיונות, ושופך דמו בבושות ובזיונות רבות, עד שרוצה גם לשפך דמו ממש חסו-שלום, עם כל הנלוים אליו חסו-שלום.

כמו 'המן' שבזה את 'מרדכי' כל-כף, עד שלא נחשב בעיניו אפלו לנקם בו לבדו, כמו שכתוב (אסתר ג, ו): ויבז בעיניו וכו', כנ"ל.

על-כן 'איש כזה' בודאי אסור לזכותו, ואסור לחמל עליו כי "הבא להרגו" וכו' (סנהדרין עב.).

כי אף-על-פי שצריכין לקיים "אל תהי בז לכל אדם" וכו', אבל זה המבזה כל אדם ורוצה לאבד את הכל - בודאי צריכין להשתדל להרגו, שלא יחריב את העולם חסו-שלום, שזהו בחינת 'מצות זכירת מעשה עמלק' - למחות זכרו מן העולם.

ועל-כן מרדכי תקן כל-זה, כי הוא היה מקיים "אל תהי בז" וכו', בשלמות כנ"ל, אבל כשבא המן לידו - נקם בו הרבה וכו', ולא רצה לחמל עליו ועל בניו וכו'.

כי זה המבזה כל אדם, וכשמתגבר חסו-שלום, הוא מכניס בלב שאר בני אדם לבזות כל אדם, כי בהתגברותו חסו-שלום, מתפשטת זהמת קלפתו בעולם חסו-שלום - בודאי צריכים לשרשו מן העולם, שלא ישאר זכרו בעולם, כדי שתתבטל קלפתו מן העולם שפמבזית הכל, כדי שעל-ידי-זה נוכל לקיים "אל תהי בז לכל אדם".

כי כל מה שמכניעין ועוקרים יותר 'קלפת המן' שמבזה הכל - כמו כן מתגבר 'פח הצדיק', שמקיים "אל תהי בז" וכו' - שמכבד ומזכה את הכל, וממשיך 'קדשת השופר' של 'ראש-השנה' ו'יובל' - שעל-ידי-זה דנים את הכל לכף-זכות וכו'.

מב.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, יב"ג)

באמת היתה עת צרה גדולה אשר כמהו לא נהיתה, וכל העולם היה מתמוטט, כמעט כמעט שייכלה אם חסו-שלום היה מצליח מעשה שטן - שהצדיק יסתיר פניו ויעלים עיניו מ'ישראל חסו-שלום', כמו שהסטרא-אחרא בחינת 'המן' היה רוצה, שעל-ידי-זה היו ישראל כלים

ממילא חס־ושלום, בחינת (אסתר ג, יג):
"להשמיד להרג ולאבד" וכו'.

אבל השם־יתברך חמל על עמו בזכות אבותינו, "ולא דבר ה' למחות שם ישראל" (מלכים־ב יד, כז), ונתן בלב מרדכי, בחינת ה'צדיק־האמת, להתגבר בנגדו.

כי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א), עד היכן הדבר מגיע, וראה שאין עצה ותחבולה לעמד בנגד קלפה קשה וחזקה כזאת מכל הצדדים, ב־אם על־ידי רבוי תפלה ותחנונים וצעקות וזעקות ושועות.

ומיד (שם): "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" וכו', וכן "בכל עיר ועיר" וכו' - כי בנגד קלפת המן־עמלק, שהוא בחינת אריכות הגלות של עכשו, שנקרא גלות אדום, "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה" (משלי כא, ל) - ב־אם להרבות בתפלה ותחנונים וצעקות ושועות וזעקות בלי שעור, "עד יִשְׁקוּף" וכו' (איכה ג, נ).

כי תפלה למעלה מהכל, וכולל כל החמשים שערים וכו'.

ועל־כן תפס מרדכי, בחינת ה'צדיק־האמת שבעל דור, אמנות אבותינו - לצעק אל השם הרבה זעקה גדולה ומרה, ולהרבות בתפלות ובתחנונים.

ועל־ידי־זה התגבר גם בנגד קלפת המן־עמלק, "והשיב לו גמולו בראשו ותלה אותו ואת בניו על העץ" (ועל הנסים) וכו' - כי התגבר בנגדם על־ידי תפלה ותחנונים, שהם בבחינת 'שער־החמשים' של הקדשה.

מג.

(לקוטי־הלכות, שתפים־בקרנע ה, כ)

על־כן התגבר מרדכי גם אז, להכניס בישראל שיצעקו ויתפללו ויתחנונו להשם־יתברך.

כמו שכתוב (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - שהוא יודע את כל אשר נעשה בעולם, ומה שנעשה אצל כל אחד ואחד בפרטיות בכל עת ובכל יום ויום, ויודע היטב להיכן נפל ונתעה כל אחד ואחד, וכמה וכמה מתפשטים ומשתטחים על כל אחד להרחיקו ולאבדו חס־ושלום.

ועל־כן (שם): "ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" - עד שהכניס בכל עיר ועיר, "מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע" (שם פסוק ג): שיזעקו הרבה להשם־יתברך, כמו שכתוב (שם ט, לא): "ודברי הצומות וזעקתם".

מד.

(לקוטי־הלכות, מתנה ומתנת שכיב־מרע ג, ה)

וזה בחינת מה שעשה מרדכי, בשראה גדל ממשלת המן, שהוא בחינת ה'ראש כל חוצות" (איכה ב, יט; ד, א) - שאז נאמר (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - מרדכי הצדיק בחינת ה'ראש בית" (תקוני־זהר יח: כד). שבעל דור ודור, יודע את כל אשר נעשה בעולם, איך השטן מערבב את העולם בלו, עד שאי־אפשר בשום אופן לידע היכן האמת.

ואז (שם): "ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה". וכן כל ישראל הפשרים "מקום אשר דבר המלך ודתו, מגיע אבל גדול

לַיהוּדִים, וְצוּם וּבְכִי וּמִסָּפֵד, שֶׁק וְאַפְרִ יֵצַע לְרַבִּים" (שם פסוק ג). "וְאַפְרִ" דִּיקָא - לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי־אֵשׁ, שֶׁהֵם הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שָׁקֵר, בְּחִינַת "רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת".

מה.

(לקוטי־הלכות, אפוטרופוס ב, ה)

הֶמְן־עַמְלֶק, הוּא בְּחִינַת 'כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת' (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב יט) - וְעַקֵּר הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת, הֵם בָּאִים עַל־יְדֵי אֱלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְמַצֵּא לָהֶם תְּרוּץ עַל־פִּי 'שֶׁכֶּל־אֲנוּשִׁי, בְּמוֹ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה'.

וּבְאַמֶּת: אֱלוֹ הַמְּבוּכוֹת, הֵם בִּשְׁכָל הַמְּקִיף שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, בִּי־אֵם הָיוּ מְשִׁיגִין זֶה הַשְּׁכָל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה וּכְיוּצָא - הָיָה מִתְבַּטֵּל מִגְּדַר־אֲנוּשִׁי, וְהָיָה מִתְבַּטֵּל הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כא).

אָבֵל 'הֶמְן־עַמְלֶק', שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶפִּיקוֹרוֹס וְכוֹפֵר' - לֹא הָיָה מְאֲמִין בְּזֶה שִׂישׁ בְּחִינַת 'שֶׁכֶּל הַמְּקִיף', שֶׁשָּׁם מִתְבַּטְּלִין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שֶׁל הָאֶפִּיקוֹרְסִים, וְעַל־כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֲסוּשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי 'קְשִׁיּוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת' אֱלוֹ. וְעַל־כֵּן "עֲשֵׂה עֲצֻמוֹ עֲבוּדָה־זָרָה" (מְגִלָּה י:), וְזֶה בְּחִינַת 'כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הִיָּתָה בְּאַמֶּת עֵת צָרָה גְדוֹלָה אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיָתָה וְכוּ' - אָבֵל הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ עֲשֵׂה עֲמֻנוֹ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְהָיָה אַז בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר מְרַדְּכִי. וְ"מְרַדְּכִי" הוּא בְּחִינַת 'עֲתִיקָא', כִּי מִשָּׁם שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן ט) וְכְמוֹכֵן בְּפִרְי־עֵץ־חַיִּים (פּוּרִים פ"ה).

וּבְחִינַת 'מְרַדְּכִי', הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הַסְּתוּם וְהַגְּנוּז מְאֹד, בְּחִינַת "עֲתִיקָא טָמִיר וְסִתִּים" (זוֹהַר תְּרוּמָה 'סִפְרָא דְצַנִּיעוּתָא קַעַח.), שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּקִיפִים הָעֲלִיּוֹנִים הַנִּלְ, שֶׁהֵם טָמִירִים וְסִתוּמִים, כְּמִבְּאֵר בְּמִאֲמַר הַנִּלְ. וְ"מְרַדְּכִי" הוּא בְּבְחִינַת הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר־הַגְּנוּז הַזֶּה, כְּמוֹכֵן בְּפִרְי־עֵץ־חַיִּים (שָׁם פ"ה פ"ו).

וְעַל־כֵּן הָיָה לְ"מְרַדְּכִי" כַּח, לְהַכְנִיעַ 'קְלַפַּת הֶמְן־עַמְלֶק', שֶׁהָיָה מִתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי הַמְּבוּכוֹת שֶׁבָּאִים מִ'שֶׁכֶּל־הַמְּקִיף' שֶׁהוּא טָמִיר וְסִתִּים, וְאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּשׁוּם אֶפֶן כְּנִלְ.

כִּי מֵאַחַר שֶׁאֲחִיזַת מְרַדְּכִי הָיָה מִבְּחִינַת הָאוֹר־הַגְּנוּז הַזֶּה, בְּבְחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת' - עַל־כֵּן הָיָה לוֹ כַּח לְהַכְנִיעוֹ לְבִטּוֹל כָּל הַמְּבוּכוֹת הַנִּלְ, וְלְהִרְאוֹת בִּשְׁכָל: שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג חֲקִירוֹת אֱלוֹ, וְלְהַכְנִים אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם - כִּי הָיָה לוֹ כַּח לְהַכְנִיעַ 'קְלַפַּת הֶמְן' וְכוּ', וְכְנִלְ.

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ד, א): "וּמְרַדְּכִי יָדַע אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - כִּי שָׂרֵשׁוּ הָיָה מִבְּחִינַת הַשְּׁכָל־הַגְּנוּז הַנִּלְ, שֶׁשָּׁם הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה כְּלוּ חַד.

וְזֶה בְּחִינַת: "וּמְרַדְּכִי יָדַע, אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - כִּי הַבְּחִירָה הִיא בְּתוֹךְ הַיְדִיעָה, רַק שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג זֹאת בְּשׁוּם אֶפֶן, רַק מְרַדְּכִי הָיָה מִבְּחִינַת הַשְּׁכָל־הַמְּקִיף הַזֶּה שֶׁהוּא טָמִיר וְסִתִּים, כְּנִלְ.

וְזֶה בְּחִינַת (שָׁם ח, טו): "וּמְרַדְּכִי יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחוּר, וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוֹלָה" וְכוּ' - זֶה בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת יז:): "לְעֵתִיד לָבוֹא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם" - שֶׁהֵם בְּחִינַת

ה'מקיפים' הנ"ל שיתגלו לעתיד, כמבאר היטב במאמר הנ"ל (ח"א כא) - פי 'עטרה' הוא בחינת 'מקיף'.

וזוה בחינת "ועטרת זהב" הנ"ל הנאמר במרדכי - הינו: שזכה לבחינת 'מקיפים' הנ"ל, שהם בחינת 'עטרות' פנ"ל.

וזוה בחינת: "לבוש מלכות תכלת" וכו' - פי ה'לבושים' הם בחינת 'מקיפים', פי 'מרדכי' שהוא בחינת 'התגלות אור-הגנוז' פנ"ל, הוא זוכה לכל ה'מקיפים'.

"ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה

גדולה ומרה" (אסתר ד, א)

מו.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהיתומים ג, כתב-יד בסוף ההלכה [נמצא בכמה מהדפוסים] - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'איה מקום פבודו')

'פורים' - הוא ענין נפלא מאד. פי אין שום קדשה של יום-טוב באלו הימים, ואף-על-פי-כן הוא גבוה מכל הימים-טובים, כמו שאמרו רז"ל.

פי קדשתו גבוה מאד, בבחינת אי"ה, שזוכין על-ידי הפקשה והחפוש, כשנופלים חסו-שלום לבחינת 'מקומות-המטנפים', רחמנא-לצלן.

וזוה כל ענין 'פורים' - פי 'המן הרשע' ימח-שמו, שהוא 'קלפת עמלק', הוא עקר של בחינת אי"ה הנ"ל, בבחינת (במדבר כד, ט): "ראשית גוים עמלק", שיונק מבחינת (שפת קד. ובמהרש"א - על בראשית א, א): "בראשית, מאמר סתום", בחינת אי"ה, וכל הקלפות שהם העפוסים יונקים ממנו.

וכשהוא התגבר על-ידי עוונות ישראל, "שנכשלו אז בנשים נכריות" (עזרא ט; זהר פקודי רל"ט); והשתחוו לצלם" (מגלה יב.) וכו' - זה בחינת עצם התגברות ה'מקומות-המטנפים'.

ועל-כן היתה אז עת-צרה גדולה אשר כמזה לא נהיתה - מחמת שהתגברו בחינת 'מקומות-המטנפים' מאד, עד שלא היה שום תקנה לצאת מהם, פי "נחתם הגזר-דין, ולא היה שום מקום לגשת אליו לבקש רחמים" (אסתר-רבא ג, יג), מחמת שנתרחקו מכבודו מאד, שנפלו לבחינת 'מקומות-המטנפים', שאין שם התגלות פבודו יתברך, פי "פבודי לאחר לא אתן" (ישעיה מב, ח; מח, יא).

אבל השם-יתברך חמל עלינו, ו"הקדים רפואה למכה" (מגלה יג); ושלח לנו אז את מרדכי ואסתר, אשר בכח צדקתם הגדולה הצילו אותנו מהם.

פי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א) - שיזע עד היכן הדברים מגיעים, שהתגברו בחינת 'מקומות-המטנפים', עד שאינם יודעין כלל איך למצא פבודו יתברך, לרצותו ולפייסו.

אבל אף-על-פי-כן לא התיאש את-עצמו, והלך על-פי הדרך הנפלא הנ"ל: "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (שם) - דהינו: שיצא ובקש וחפש "איה מקום פבודו" (קדשת פתר; תקוני-זהר), בבחינת: אשוטטה "בשוקים וברחבות אבקשה" (שירי-שירים ג, ב).

וזוהו בחינת 'אסתר' - שעל-ידיה היה עקר הישועה והגם. פי 'אסתר' הוא בחינת 'אי"ה' הנ"ל, שהוא בחינת 'הקדשה

לְגַמְרֵי חַיּוֹת הַקִּדְשָׁה, עַד שְׂרָצוּ לְכָלֹת אֶת
יִשְׂרָאֵל חֲסִי־שְׁלוֹם לְגַמְרֵי.

אָבֵל בְּשִׂמְחַפְשֵׁי וּמִבְקָשֵׁי אִי"ה וְכו' -
פִּנ"ל - שְׁעַל-יְדֵי-זָה עוֹלִין לְשֵׁם
בְּתַכְלִית-הָעֲלִיָּה פִּנ"ל, שְׂמִשָּׁם חוֹזְרִין
וְיוֹנְקִין כָּל הָעֲשָׂרָה חֲלָקֵי הַכְּבוֹד, שֶׁהֵם
'שְׂרָשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם כָּל הָעֲשָׂרָה
מֵאֲמָרוֹת' - אָזִי בּוֹדָאֵי כָּל הַקְּלָפוֹת נוֹפְלִים
וְנִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, וְיִשְׂרָאֵל עוֹלִים בְּתַכְלִית
הָעֲלִיָּה, וּמִקְבָּלִים כָּל הַחַיּוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת
וְכָל הַתּוֹרָה מִשָּׁם, פִּנ"ל.

שְׂזָהוּ בַּחֲנִינָה "קַבְּלַת-הַתּוֹרָה אֶז בִּימֵי
אֲחֵשׁוּרוֹשׁ" (שְׁבַת פ.ח.), בַּחֲנִינָה:
"קִיּוֹמוֹ וְקַבְּלוֹ" (אֲסֶתֶר ט, כז), וְכֵן ל' - שְׁעַקֵּר
'הַתְּגַלּוֹת-הַתּוֹרָה' עַל-יְדֵי-זָה, בְּשַׁחֲזוֹרִין
לְעֹלוֹת לְשֵׁם עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ הַנ"ל,
שְׁעַל-יְדֵי-זָה חוֹזְרִין וּמִמְשִׁיכִין 'הַתְּגַלּוֹת-
הַתּוֹרָה' מִשָּׁם, מִבַּחֲנִינָה אִי"ה, לְבַחֲנִינָה "מִלֵּא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יִשְׁעִיָּה ו, ג), וְכֵן ל'.

וְזָהוּ בַּחֲנִינָה 'עֵצֶם שְׂמַחַת פּוֹרִים', בַּחֲנִינָה
הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, "עַד דְּלֹא יָדַע"
דִּיקָא (מְגִלָּה ז).

כִּי עַל-יְדֵי גְדֹל הַצְּעָקָה גְּדוּלָּה וּמְרָה"
(אֲסֶתֶר ד, א) שְׂצוּעֵקִין קָדָם פּוֹרִים, שֶׁהוּא
בַּחֲנִינָה הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אִי"ה וְכו' פִּנ"ל -
עַל-יְדֵי-זָה עוֹלִין בְּתַכְלִית-הָעֲלִיָּה, לְבַחֲנִינָה
אִי"ה, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה 'בְּרֵאשִׁית' כְּתָר-עֲלִיּוֹן -
שִׂשָׁם עַקֵּר הַשְּׂמַחָה הַגְּדוּלָּה, בְּבַחֲנִינָה (יִשְׁעִיָּה
לח, י; נא, יא): "וְשְׂמַחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים",
שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה 'כְּתָר' שֶׁהוּא עַל הָרֵאשׁ, וְכֵמו
שְׂדָרְשׁוֹ רַז"ל (שְׁבַת פ.ח.) פְּסוּקָה זָה, לְעַנְיָן: "שְׁנֵי
הַכְּתָרִים שֶׁהַכְּתִירוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּחוֹרֵב".

וְשֵׁם הוּא בַּחֲנִינָה (מְגִלָּה ז): "עַד דְּלֹא יָדַע"
וְכו' - כִּי הוּא בַּחֲנִינָה מֵאֲמָר-סְתוּם,

הַמְּסַתְתֵּרֵת, בַּחֲנִינָה (דְּבָרִים לא, יח): "וְאֲנֹכִי
הַסְתֵּר אֶסְתִּיר" - שְׂזָאת הַקְּדוּשָׁה, לְמַעַלָּה
מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת, שְׂמִמְנָה מִקְבָּלִין כָּל
הַקְּדוּשׁוֹת, כָּל הַמֵּאֲמָרוֹת, וְכָל הַכְּבוֹד, בַּחֲנִינָה
(יִשְׁעִיָּה מה, טו): "אַתָּה אֵל מְסַתְתֵּר".

אֲךָ מִגְדֹּל הַסְתֵּרֵתוֹ וְהַעֲלָמוֹ, מִשָּׁם דִּיקָא
יוֹנְקִים הַחֲצוּנִים וְכָל מְקוֹמוֹת-
הַמְטַנְפִּים, שְׂזָהוּ סוּד בַּחֲנִינָה "לְקִיחַת
'אֲסֶתֶר' דִּיקָא לְבֵית אֲחֵשׁוּרוֹשׁ" (אֲסֶתֶר ב, ח-
טז), שֶׁהוּא 'בֵּית הַסְטֵרָא-אֲחֵרָא', שֶׁהִיָּה מִלֵּא-
גְּלוּלִים.

אֲךָ עַל-יְדֵי עֲצָה הַנ"ל - נִצְלָה מֵהֵם, אֲךָ
גַּם הִצִּילָה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל. כִּי (מְגִלָּה טו:
מְדַרְשֵׁי-תַהֲלִים כב): "כְּשֶׁנִּכְנְסָה לְבֵית אֲחֵשׁוּרוֹשׁ
שֶׁהִיָּה מִלֵּא גְּלוּלִים, אֶז צְעָקָה בְּקוֹל מִר
(תַּהֲלִים כב, ב): 'אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עִזְבַּתְנִי וְכו'" -
שְׂזָהוּ בַּחֲנִינָה הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ הַנ"ל, בַּחֲנִינָה
אִי"ה, שְׂצוּעֵקִים: "אִי"ה אֵיפּוּא אֲבַקְשָׁה,
מֵאַחַר שֶׁהַסְתֵּרֵת פְּנִיָּה מִפְּנֵי וְעִזְבַּתְנִי! כֵּן ל'
וְכו'.

שְׂזָהוּ מִמֶּשׁ בַּחֲנִינָה הַצְּעָקָה הַנ"ל: "אֵלֵי
אֵלֵי לָמָּה עִזְבַּתְנִי, רְחוּק מִיִּשׁוּעָתִי
דְּבָרִי שְׂאֲגָתִי" וְכו'.

וְעַל-יְדֵי הַצְּעָקָה הַזֹּאת בְּעֲצָמָה, שֶׁהוּא
בְּקָשָׁה וְחֲפוּשׁ אִי"ה וְכו' הַנ"ל -
עַל-יְדֵי-זָה בְּעֲצָמָה, זָכָתָה לְעֹלוֹת בְּתַכְלִית-
הָעֲלִיָּה, עַד שֶׁחֲזָרָה לְשִׂרְשׁ קְדוּשָׁתָה,
שְׂנִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינָה אִי"ה בְּקְדוּשָׁה, מִבַּחֲנִינָה:
"בְּרֵאשִׁית, מֵאֲמָר סְתוּם".

וּכְשֶׁחֲזָרָה לְקְדוּשָׁתָה - עַל-יְדֵי-זָה בּוֹדָאֵי
מִמִּילָא נִפְלוּ וְנִתְבַּטְּלוּ כָּל
הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם 'הָמֵן וְסִיעָתוֹ' שִׁינְקוּ מִשָּׁם,
כִּי אֵין יְנִיקָתָם אֲלֵא מֵהַעֲלָמָה וְהַהַסְתֵּרָה,
שְׁעַל-יְדֵי-זָה רוֹצִים חֲסִי־שְׁלוֹם לְהַעֲלִים

שהוא סתום ונעלם מאד, פנ"ל, כי הוא
'למעלה-מהתורה' ו'שרש-התורה', פנ"ל.

וז'הו בחינת (אסתר ה, יד): "יעשו עץ גבה
חמשים אמה" וכו' - כי 'שער-
החמשים' הוא בחינת 'כתר', בחינת 'אי"ה',
אשר מגדל העלמו, הקלפות הם יונקים
משם, פנ"ל. ועל-כן רצה 'המן' לעשות "עץ
גבה חמשים אמה" דיקא - כי רצה
להשליך את 'מרדכי' משם דיקא, מחמת
שמשם יניקתו.

והוא לא ידע: שאדרבא, משם דיקא
היתה מפלתו הגדולה של 'המן'
ימח-שמו. כי 'מרדכי', על-ידי גדל בקשתו
וחפושו על-ידי צעקתו הגדולה - זכה
לעלות שם בקדשה, ב'תכלית-העליה',
שעל-ידי-זו נתבטל 'יניקת הסטרא-אחרא',
שהוא 'המן', וכו"ל. ועל-כן משם דיקא
היתה מפלתו.

ועל-כן פתיב (שם ז, י): "ויתלו את המן
על העץ אשר הכין למרדכי" -
כי דיקא משם היתה מפלתו הגדולה, וכו"ל.

וז'ה בחינת ה'מגלה' - שהיא גבוה מאד,
ואין בה שום 'שם' באתגליא, רק
בראשי-תבות וסופי-תבות. ז'ה בחינת אי"ה
הנ"ל, שהוא 'למעלה-מהתורה', אבל הוא
בהעלם גדול מאד, וכו"ל.

ועל-כן מתחלת המגלה, מתכלית העלמת
והסתרת כבודו וקדשותו יתברך.
כי מתחלת (שם א, א): "ויהי בימי
אחשורוש"; ומדברת ומספרת הרבה:
מכבוד וגדלת 'מלכות-הרשעה', שהיא
כנגד כבוד 'מלכות-דקדשה'; ומספרת:
שהשתמשו בכלים של בית-המקדש וכו' -

שכל-זוה הוא בחינת 'הסתרת כבודו',
והולכת ומספרת מכל-זוה.

ואחר-כך מספרת: מ"לקיחת אסתר
הצדקת לבית אחשורוש",
שהוא 'בית הסטרא-אחרא' וכו' - כי כל-זוה
הוא בחינת אי"ה הנ"ל, שמשם היתה 'יניקת
מלכות-הרשעה וסיעתם'.

וכשזכו אחר-כך ל'תכלית-העליה', על-
ידי הבקשה והחפוש וכו"ל -
נתהפך הדבר, כמו שכתוב (שם ט, א):
"ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים הפה
בשנאיהם" וכו'.

ואז נעשה מכל המעשה הז'ה - תורה
קדושה, שהיא 'המגלה הקדושה',
שנעשית מספור זה דיקא. כי עכשו נתגלה:
ששם דיקא נעלם קדשה גבוה ונעלמת,
בחינת אי"ה, שמשם 'שרש כל התורה'.

ועל-כן עכשו נעשה ממעשה זה דיקא -
'תורה גבוה', שהיא 'המגלה
הקדושה', שמצותה לקרותה מתחלה ועד
סוף.

כי על-ידי-זו מגליון בחינת 'אי"ה',
שמשם היתה יניקתם תחלה. ומשם
דיקא היתה מפלתם וישועת ישראל, בחינת
(שם ח, טז): "ליהודים היתה אורה" וכו',
"אורה זו תורה" (מגלה טז): - כי משם דיקא
'המשכת' התורה, וכו"ל.

ועל-כן נקרא (שם ט, כו): "פורים על שם
הפור" - כי המן ימח-שמו, רצה
לפגם בה'גורל של יום-הכפורים'. כי ה'גורל
של יום-הכפורים' "על שני השעירים" (ויקרא
טז, ז) - ז'ה בחינת אי"ה הנ"ל, שהוא תקון
הספקות.

גִּזְרָל, כִּי מֵאֵת ה' יֵצֵא הַגִּזְרָל אֵיזָה לָהּ, כִּי
הוּא יִתְבָּרַךְ נֶעְלָם שָׁם, וְכִנֵּ"ל.

אָבֶל 'הָמֶן' יִמְחֶ-שָׁמוּ, שְׂיִזְנֵק מֵעֶצֶם
הַהֶעֱלָמָה, רָצָה לִפְגֹּם בָּזָה, וְכִפֵּר
כָּאֵלוּ אֵין הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ נִמְצָא שָׁם כָּלֵל, וְחָשַׁב
שְׂיִוְכַל לְהַמְשִׁיךְ הַגִּזְרָל בְּרָצוֹנוֹ וְכִמְחַשְׁבָּתוֹ
הִרְעָה, עַל-פִּי דַרְכֵי הַכְּשָׁפִים וְתַחֲבֹלוֹת
הִרְעוֹת שְׁלָהֶם.

וְעַל-כֵּן "הַפִּיל גִּזְרָל מִיּוֹם לְיוֹם" וְכוּ'
(אסתר ג, ז), "עַד שֶׁנִּפְלַ הַגִּזְרָל
בְּאֶדְרָ, שְׁמַת בּוֹ מֹשֶׁה, וְשָׁמַח" (מגלה יג:) - כִּי
סָבַר: מֵאַחַר שֶׁאֵז מֵת מֹשֶׁה, שֶׁנִּתְּן אֶת
הַתּוֹרָה, שֶׁכָּלוּלָה מִכָּל 'חֻלְקֵי-הַכְּבוֹד', מִכָּל
ה'עֲשָׂרֵה-מְאֻמְרוֹת', כִּי עֵקֶר הַכְּבוֹד הוּא
הַתּוֹרָה. וּמֵאַחַר שֶׁ'מֹּשֶׁה' שֶׁהוּא 'כָּלֵל-הַתּוֹרָה'
נִפְטַר אֵז, עַל-כֵּן כָּבֵר נֶעְלָם וְנִסְתַּלַּק הַכְּבוֹד
חִסּוֹשְׁלוֹם לְגַמְרֵי, כִּי עָלָה לְבַחֲנֵת אֵי"ה,
בַּחֲנֵת (דְּבָרִים לד, ז): "וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת
קְבֻרָתוֹ" וְכוּ'.

וּבִאֲמַת כֵּן הוּא: שְׁבוֹדָאֵי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל
בַּחֲנֵת 'מֹשֶׁה', נִסְתַּלַּק לְבַחֲנֵת
'אֵי"ה', וְכִנֵּ"ל. **אָבֶל אֶדְרָבָא:** מְגֻדֵל כּוֹז, הוּא
מֵאִיר דִּיקָא מִשָּׁם, לְכָל הַנוֹפְלִים וְנִתְרַחֲקִים
מֵאֵד מֵאֵד, אָפְלוּ אִם נָפְלוּ מֵאֵד לְמִקְוֹמוֹת-
הַמְּטַנְפִים' מִמֶּשׁ, הוּא מֵאִיר עֲלֵיהֶם עֵצָה
נִפְלְאָה הַנֵּ"ל, לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ "אֵיָה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ" גַּם שָׁם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכּוּ לְתַכְלִית-הָעֲלִיָּה,
לְבַחֲנֵת אֵי"ה בְּקִדְשָׁה - כִּי
יֵשׁ לָהֶם כַּח לְזֶה עַל-יְדוֹ, עַל-יְדֵי שֶׁהוּא כָּבֵר
זָכָה לְהַסְתַּלַּק לְשָׁם, עַל-יְדֵי עֶצֶם קִדְשָׁתוֹ.

וְעַל-כֵּן נִהְפָּךְ הַגִּזְרָל עַל הָמֶן יִמְחֶ-שָׁמוּ -
כִּי הַכֵּל הָיָה מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (משלי טז, ג): "בַּחֲיָק יוֹטֵל הַגִּזְרָל, וּמַחֵ"

כִּי בְיוֹם-הַפְּפוּרִים הָיָה צְרִיךְ הַכֹּהֵן-הַגָּדוֹל
לְכַנֵּס לְפָנֵי-וּלְפָנִים, שֶׁהוּא "הַקִּדְשָׁה
הָעֲלִיּוֹנָה מִכָּל הָעֶשֶׂר קִדְשוֹת שְׁבָאֲרָץ-
יִשְׂרָאֵל" (פְּלִים פ"א מ"ט), שֶׁהִיא בַּחֲנֵת 'בְּתֵר-
מְלֻכוֹת' בִּידוּעַ, שֶׁזָּהוּ כָּל בַּחֲנֵת 'יוֹם-
הַפְּפוּרִים', שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵת 'בְּתֵר', בַּחֲנֵת
'אֵי"ה'.

וְעַל-כֵּן אֵז עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְכַפְּרִין אֵז כָּל הָעוֹנוֹת - כִּי עֵקֶר
הַתְּשׁוּבָה, עֵקֶר 'מַחִילַת-עוֹנוֹת', הוּא עַל-יְדֵי
בַּחֲנֵה זֹאת, עַל-יְדֵי בַּחֲנֵת אֵי"ה הַנֵּ"ל,
דְּהִינּוּ: עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ, כְּמִבְאֵר
שָׁם, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, וְכִנֵּ"ל.

וְאֵז נִכְנַס הַכֹּהֵן-גָּדוֹל לְשָׁם לְפָנֵי-וּלְפָנִים
כִּנֵּ"ל - עַל-כֵּן יֵשׁ לָנוּ כַּח, לְבַקֵּשׁ
וּלְחַפֵּשׁ אֵי"ה, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב לְעִיל: שֶׁאֵי-אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְבַקֵּשָׁה
וְחַפּוּשׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא בַּחֲנֵת אֵי"ה, כִּי-אִם עַל-
יְדֵי כַּח הַצְּדִיק שֶׁכָּבֵר זָכָה לְזֶה בְּקִדְשָׁה
גָּדוֹלָה, שֶׁזֶה בַּחֲנֵת הַכֹּהֵן-גָּדוֹל שֶׁזָּכָה לְזֶה
בְּיוֹם-הַפְּפוּרִים, כִּנֵּ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵז הַמְצָוָה לְהַטִּיל גִּזְרָל "עַל שְׁנֵי
הַשְּׁעִירִים", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ויקרא טז,
ח): "וְנִתְּן אֶהְרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרָלוֹת, גִּזְרָל
אֶחָד לָהּ וְגִזְרָל אֶחָד לְעִזָּאזֵל" - כִּי זָהוּ
בַּחֲנֵת אֵי"ה, בַּחֲנֵת סְפָקוֹת, שֶׁאֵין יוֹדְעִין
אֵיזָה לָהּ וְאֵיזָה לְעִזָּאזֵל, וְצָרִיכִין לְהַטִּיל
גִּזְרָל.

כִּי אָנוּ מֵאֲמִינִים: שֶׁאֶפְלוּ בְּעֶצֶם הַהֶעֱלָמָה
וְהַהֶסְתָּרָה, שֶׁאֵין יוֹדְעִין אֵיָה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ וְקִדְשָׁתוֹ, שֶׁאֵין יוֹדְעִין אֵיזָה לָהּ,
וְאֵיזָה לְהַפֵּךְ לְעִזָּאזֵל - אֶה-עַל-פִּי-כֵן שָׁם
נֶעְלָם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, דְּהִינּוּ קִדְשָׁה גָּדוֹלָה
מֵאֵד, בַּחֲנֵת אֵי"ה וְכִנֵּ"ל. **וְעַל-כֵּן** מְטִילִין

”לך כנוס את כל היהודים” (אסתר ד, טז)

מח.

(לקוטי הלכות, ציצית ז, ייא)

כל 'התגברות עמלק' היה: לגרש ולרחק חסוֹשָׁלוֹם מה'קבוץ הקדוש, את הנפשות החלושות שבִּישְׂרָאֵל, בבחינת (דברים כה, יח): "וַיִּזְנֶב בָּהּ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיהָ וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַע" וכו'. וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא תצא י): "שכל מלחמתו היה, על אותן שהיה הענן פולטן".

וְזֶה שדקדקה אסתר ואמרה (אסתר ד, טז): "לך כנוס את כל היהודים וכו'". "כנוס" דיקא. וכן אחר-כך כתיב פמה פעמים לשון 'בניסה' ו'קבוץ', כמו שכתוב (שם ח, יא): "לְהַקְהֵל וְלַעֲמֹד עַל גַּפְשָׁם", וכתוב (שם ט, ב), "נִקְהָלוּ הַיְהוּדִים" וכו', וכן אמרו רז"ל (מגלה ב): "זמן קהלה לכל הוא".

כי עקר ה'נס של פורים, שהוא 'מפלת המן-עמלק' - היה על ידי ה'בניסה' וה'קבוץ', שעל-ידיה נתרבין ה'בתיים' של התפלה עד אין חקר, עד שנתכנסו לתוכם כל הרחוקים וכל הנדחים - שכל-זה הוא הפך "מחשבתו הרעה" (שם ט, כה), כנ"ל.

”ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת, וכאשר אבדתי אבדתי” (אסתר ד, טז)

מט.

(לקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

”ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה” (אסתר ד, א). ועקר צעקתו: שהוא מודיע ל'אסתר', שהיא בחינת 'כלל-

כל משפטו". ועל-כן נקרא (אסתר ט, כו): "פורים, על שם הפור" - כי זהו עקר תקופת הנס, וכנ"ל.

”כי אם תחוש תחיתי בעת הזאת, רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ובית אביך תאבדו. ומי יודע אם לעת הזאת הגעת למלכות” (אסתר ד, יד)

מז.

(ח"א לד, א-ב ד)

כתיב (תהלים סט, כא): "חֲרָפָה שָׁבְרָה לְבִי" - הינו: ה'חרפות ובזיונות' שוברין לבו של אדם.

והתקון הוא: על-ידי שמקשר את לבו, ל'הנקדה' השוף ללבו "בעת הזאת" (אסתר ד, יד), ועל-ידי-זה נתבטל ה'חרפה' השורה על לבו.

כי הנה הכלל: שה'ממשלה' ביד ה'צדיק', לפעל פעלות פרצונו וכו' - ועקר ה'ממשלה': להאיר ולהתעורר לבם לעבודת השם-יתברך וכו'.

וכל אחד ואחד מישראל, יש בו בחינת "צדיק מושל" וכו'. כי יש בכל אחד מישראל - 'דבר יקר', שהוא בחינת 'נקדה' - מה שאין בחברו וכו'.

[עין בפנים באריכות בענין השלש נקודות. א) מנה ובה, הנקדה שבו. ב) נקדת החבר. ג) נקדת הצדיק. שדרכם זוכין לקבל ה'ממשלה' וכו'].

נ"ב: עין בפנים כל התורה באריכות, וגם רבנו מדבר שם כמה פעמים בהתורה, מ'יוסף הצדיק', שהוא זרעו של רחל, וגם כאן מ'רדכי ואסתר' היו מזרעו של רחל].

ישראל: שעדין לא תתיאש מן הרחמים; **"ותבא לפני המלך"** (שם ת, ד) - איך שהיא רחוקה ממנו, **"שלא נקראת אליו זה שלשים יום"** (שם ד, יא) - שהם כלל החדש, **"שצריכין ישראל להקביל פני אביהם שבשמים על-כפנינים פעם אחת בחדש"** (סנהדרין מב. סדר קדוש-לבנה).

אבל לפעמים נתרחקין כל-כף, עד שאין זוכין לבא לפניו אפלו פעם אחת בחדש, בחינת (אסתר שם): **"ואני לא נקראתי"** וכו' - אף-על-פי-כן צריכין **"להקיש על דלתי רחמים"** (מגלה יב), אולי יחוס אולי ירחם.

וכמו שאחר-כך הודה אסתר למרדכי, ואמרה (שם ד, טז): **"ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת"**, ודרשו רבותינו ז"ל (מגלה טו): **"שלא כדת של תורה"** - כי אני יודע בעצמי: שעל-פי דת של תורה, בודאי איני ראוי לבא לפני המלך להתפלל לפניו, כפי מה שאני יודע חטאתי ועונותי.

אך אף-על-פי-כן אבא לפניו שלא כדת, **"וכאשר אבדתי אבדתי"** (שם) - הינו: אם חסו-שלום אינו לרצון תפלותי והתבודדותי עתה לפניו מרובי קלקולי.

"כאשר אבדתי" - על-ידי מעשי הרעים. **"אבדתי"** - ויעשה השם-יתברך עמי מה שירצה. אני תמיד איחל ואצעק להשם-יתברך, אולי ירחם.

ואז חמל השם-יתברך על מרדכי ועמו, **"ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב"** (שם ה, ב) - זה סוד ההארה וההתקרבות מהשם-יתברך שמגיע לפעמים להאדם הנמוך מאד, שאף-על-פי-כן השם-יתברך שולח לו התקרבות מרחוק, בסוד

ה'ושטת שרביט הזהב', שנמשך בגם אמות הרבה כמו שדרשו רז"ל (מגלה טו).

ועל-ידי-זה נפל המן מפלה גדולה בלי שעור, ומרדכי נתעלה ונתגדל בתכלית הגדלה.

וזכה להמשיך הארה הזאת בכל שנה ושנה: שאפלו בתקף הגלות הזה, אף-על-פי שמלכות העכו"ם מושלים עלינו, שהם מבחינת 'ראות הנפולות' מאד - אף-על-פי-כן יהיה נמשך עלינו 'הארת מרדכי', שהוא 'הארת היראה-עלאה' מאד.

שנדע כל אחד: שאין להתירא פיאם ממנו יתברך לבד וכו'. עד שאנו באים לשמחה גדולה ועצומה על-ידי-זה, בחינת 'שמחת-פורים'.

ובל-זה רק על-ידי 'כח מרדכי ואסתר', שהוא בחינת 'התנוצצות משיח', שממשיך גם עתה 'יראה נפלאה' פזאת, שיוכל כל אחד גם במקומו וכו', לזכר את השם ולהתירא מלפניו יתברך לבד.

"ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה, א)

ג.

(ח"א עח - על-פי לקוטי-עצות, דבור יח)

ה'דבור דקדשה', דהינו: 'דבורי תורה ותפלה ויראת-שמים' - הוא גבוה ויקר מאד.

כי ה'דבור-דקדשה' - הוא בחינת ה'שכינה', בחינת 'התגלות מלכותו ואמונתו יתברך', והוא בחינת 'רוחו של משיח'; ובחינת 'רוח-הקדש'; ובחינת 'תחית'

הַמֵּתִים, בְּחִינַת יְחִוּד קִדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וּשְׂכִינֵתֶיהָ.

כִּי בְּשֵׁה־אִישׁ־הַיִּשְׂרָאֵלִי בּוֹעֵר בְּלִבּוֹ לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, הָיָה בְּאִפְשָׁרֵי לְהִיּוֹת אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא. אָבֵל בְּשִׂית־לִבָּשׁ בְּאוֹתֵיּוֹת הַתּוֹרָה אוֹ תַּפְלָה' - מִגְּנַת וּמִצְלַת עָלָיו.

וְכֵן חֲסִי־שְׁלוֹם לְהַפְדָּ: בְּשִׁבּוּעַר אֶל תְּאוֹוֹת עוֹלָם־הַזֶּה' - הָיָה אוֹקִיד גַּם־כֵּן כָּל גּוֹפָא. אָבֵל בְּשִׁאֲחַר־כָּף לֹא־מֵד תּוֹרָה, אוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה' - הִיא מִגְּנַת וּמִצְלַת עָלָיו, וְיִכּוֹל לְחַיּוֹת. כִּי שׂוֹאֵב רֹחַ־חַיִּים, שֶׁהוּא רֹחַ־הַקִּדְשׁ' - מְמַדַּת מְלָכוּת, שֶׁהוּא שְׂרָשׁוֹ.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה ג.): "אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת".

אָבֵל לְהַפְדָּ: נִכְנָס בּוֹ רֹחַ־הַקִּדְשׁ. וְרוּחַ־הַקִּדְשׁ' - הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ה, א): "וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוּת". וְדָרְשׁוּ חַז"ל (מְגִלָּה יד:): "שֶׁלְּבַשְׁתָּה רוּחַ־הַקִּדְשׁ". וּבְחִינַת תְּחִיָּה גַם־כֵּן וְכוּ'.

"שִׁמַּח וְטוֹב לֵב" (אֶסְתֵּר ה, ט)

אָדָם טוֹב, אִף הֵלֵב טוֹב, שֶׁנֶּאֱמַר (אֶסְתֵּר ה, ט): "שִׁמַּח וְטוֹב לֵב". (אוֹתֵיּוֹת דְּרַבֵּי־עֲקִיבָא, אוֹת ל)

נ.א.

(ח"ב יז)

צָרִיד לְזַהַר מְאֹד: לְהִיּוֹת "שִׁמַּח וְטוֹב לֵב" (עַל־פִּי אֶסְתֵּר ה, ט) בְּשִׁבְתָּ - כִּי מַעֲלוֹת וּקְדוּשׁוֹת שִׁבְתָּ, גְּדוּלָּה וְיִקְרָה מְאֹד, כְּמוֹבָא, וּבִפְרָט בְּרֵאשִׁית־חֲכָמָה" בְּשַׁעֲרֵי־הַקִּדְשָׁה בְּתַחֲלָתוֹ, עֵינֵי־שָׁם (פָּרָק שְׁנַי וּשְׁלִישִׁי).

וְרֵאוי וְנִכּוֹן: לְלַמֵּד בְּרֵאשִׁית־חֲכָמָה בְּשַׁעֲרֵי הַנֵּ"ל, וְלִשׁוֹם לְבוֹ הַיֵּטֵב, עַל כָּל הַדְּבָרִים הַנֶּאֱמָרִים שָׁם בְּעִנְיַן קְדוּשַׁת וּמַעֲלוֹת שִׁבְתָּ־קִדְשׁ. כִּי יֵשׁ שָׁם כְּמוֹ דְּבָרִים פְּרָטִיִּים יִקְרָא מִקְדְּשַׁת וּמַעֲלוֹת שִׁבְתָּ. כִּי כָּל עִנְיָן וּמַעֲלָה הַנֶּאֱמָר שָׁם עַל שִׁבְתָּ, הוּא דְּבָר בְּפָנֵי־עֵצְמוֹ.

וְהֵבֵן שָׁם הַיֵּטֵב - בְּדֵי שִׂית־לֵהֵב לְבוֹ, לְקַבֵּל שִׁבְתָּ בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָּה וְעֵצוּמָה כְּרֵאוי.

"וַיִּסְפָּר לָהֶם הֵמָּן אֵת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו"
(אֶסְתֵּר ה, יא)

נ.ב.

(ח"א סט)

כְּשִׁאֲחָד גּוֹזֵל מִחֲבֵרוֹ מְמוֹן, גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ עֵנָפִים שֶׁל הָאֵילָךְ שְׁלוֹ, הֵינּוּ הַתְּנוּצָצוֹת אוֹר נִפְשָׁה, שֶׁמִּשָּׁם ה'מְמוֹן'. עַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה "גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נִפְשָׁה בְּנָיו וּבְנֹתָיו" (בְּבֵא־קִמָּא קִיט.), שֶׁהֵם תְּלוּיִים וְגִדְלִים וַיִּזְנְקוּ מֵאוֹר הָעֵנָף הַזֶּה, כִּי הֵם הַפְּרוֹת הַגִּדְלִים עַל הָעֵנָפִים אֵלוֹ, וּכְשֶׁנוֹטֵל הָעֵנָף נוֹטֵל הַפְּרוֹת.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ה, יא): "וַיִּסְפָּר לָהֶם הֵמָּן אֵת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו" - כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב כא): "מִדּוּעַ רָשָׁעִים] עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל, זָרַעַם נָכוֹן לְפָנֵיהֶם וַצֹּאֲצָאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם". "עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל" - זֶה 'עֲשִׂירוֹת' - עַל־יְדֵי־זֶה: "זָרַעַם נָכוֹן" וְכוּ'.

"וְכָל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה לֵי" (אֶסְתֵּר ה, יג)

"כָּל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה לֵי" - אָמַר רַב חֲסֵדָא: זֶה בָּא בְּפִירוּזְבוּלֵי, וְזֶה בָּא בְּפִירוּזְבוּטֵי. אָמַר רַב פֶּפְא: וְקִאֲרוּ לֵיהּ, עֲבָדָא דְּמִזְדַּבְּנָן בְּטוּלְמֵי דְּנַהֲמָא. וְ"וְכָל

זה איננו שוה לי" - מלמד: שכל גנזיו של אותו רשע, חקוקין על לבו, ובשעה שרואה את מרדכי ישב בטיער המלך, אמר: "כל זה איננו שוה לי".
(מגלה טו. טו.)

"וזה בא בפרוזבולי" - מרדכי בא אליו בטענת עטור, המן בא בטענת עני, שמכר המן את-עצמו למרדכי, קדם לכן ימים רבים, בכברי לחם. (רש"י)
[עין ספור המעשה הנ"ל: ילקוט-שמעוני, אסתר רמז תתרנו; אגדת-אסתר ה, ט]

אמר ליה [מרדכי להמן]: 'רשע', עבד שקנה נכסים, עבד למי, ונכסים למי.
(מגלה טז.)

בתוך-כך מצא [בן-המלך האמת] שק עם לחם. וזה חשוב בודאי מאד מאד במדבר. ולקח השק על כתפו, והלך אחרי הבהמות וכו' וכו'.

והסתכל חבירו [בן-השפחה] וירא: והנה שק עם לחם על כתפו. והתחיל להתחנן לו: "אחי! זה פמה ימים שלא אכלתי, תן לי לחם!"

השיב לו: "כאן במדבר אין מועיל שום דבר, כי חיי קודמין, ואני צריך הלחם בשבילי!"

והתחיל להתחנן לו ולבקשו מאד: "אתן לך מה שאתן!" - השיב לו: "מה תתן לי, כי מה תוכל לתת לי בעד לחם במדבר?"

השיב לו [בן-המלך האמת]: "אתן לך כל עצמי, שאמכר את-עצמי לך בעד לחם!"

ונתישב [בן-המלך האמת]: "לקנות אדם, כדאי לתן לו לחם!"

וקנה אותו ל'עבד עולם'. ונשבע לו בשבועות: "שיהיה לו עבד עולם, גם כשיבואו לישוב, והוא יתן לו לחם; דהינו: שיאכלו יחד מן השק, עד שיכלה הלחם!"

והלכו יחד אחרי האדם היער'. וזה העבד הולך אחריו [דהינו: בן-השפחה הלך אחרי בן-המלך; ושניהם הלכו אחרי אדם היער] - ועל-ידי-זה הקל עליו קצת.

כשהיה צריך להגביה איזה דבר או איזה ענין אחר, היה מצוה על עבדו: "שיגביה לו, ושיעשה לו חפצו!" וכו'

נג.

(ספורי-מעשיות, מעשה יא מ'בן-המלך ובן-השפחה שנתחלפו)

מעשה: במלך אחד, שהיתה שפחה אחת בביתו, שהיתה משמשת את המלכה. והגיע זמן לדתה של המלכה, וגם השפחה הנ"ל הגיע זמן לדתה באותו העת. והלכה המילדת, והחליפה הולדות, למען תראה: "מה יצמח מזה, ואיך יפל דבר!"

והחליפה הולדות, והניחה בן-המלך אצל השפחה, ובן-השפחה אצל המלכה וכו' וכו'.

ושוב נעשה לילה, ושמע קול נהמת החיות, ונתירא מאד. וירא [בן-המלך האמת]: והנה עומד שם איך גדול מאד מאד, ועלה על אותו האילן.

בבואו על האילן, וירא והנה שוכב שם בן-אדם [זה היה בן-השפחה, שהיה מקדם המלך], ונתירא. אך אף-על-פי-כן היה לו לנחמה, מאחר שמצא פאן בן-אדם. ושאלו זה את זה: "מי אתה?" - "בן-אדם!" - "מי אתה?" - "בן-אדם!" וכו'

ונתחברו שם יחד, שיהיה להם צותא חדא. ודברו ביניהם: "שאפלו כשיבואו לישוב, יהיו גם-כן ביחד בצותא חדא!" - וכו'.

וְזָה [בְּרֵיהֶמְלֶךְ הָאֲמֵת] הָיָה מְשַׁמֵּשׂ עִם עֲבָדָיו
הַנֵּל"ל [בְּרֵיהֶשְׁפָּחָה], כְּכֹל אֲשֶׁר הָיָה צָרִידָּ.

**וְחָרָה לְהָעֶבֶד מְאֹד: "עַל אֲשֶׁר נִמְכַר
לְעֶבֶד, בְּשִׁבִיל שְׁעָה אַחַת שֶׁהָיָה
צָרִיד לָחֵם לֶאֱכֹל - בִּי עֵתָה יֵשׁ לָהֶם מָה
לֶאֱכֹל; וְרַק בְּשִׁבִיל שְׁעָה אַחַת, יִהְיֶה עֶבֶד
עוֹלָם!"** - וְהָיָה מִתְאַנָּח וְגוֹנֵחַ: "אֵיךְ בָּאתִי
לְמִדָּה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת עֶבֶד!"

שָׂאֵל לוֹ [בְּרֵיהֶמְלֶךְ הָאֲמֵת שֶׁהוּא הָאֲדוֹן שְׁלוֹ]:
וּבְאֵיזָה גְדֻלָּה הָיִיתָ, שְׂאֵתָה מִתְאַנָּח
עַל שְׂבָאתָ לְמִדָּה זוֹ?

הַשִּׁיב לוֹ וְסֵפֶר לוֹ: "אֵיךְ שֶׁהוּא הָיָה מְלֶכֶה,
וְהָיוּ מְרַנְּנִים עָלָיו שֶׁנַּחֲלָה וְכוּ',
וְגֵרַשׁ אֶת חֲבֵרוֹ. וּפַעַם-אַחַת בָּא עַל דַּעְתוֹ:
שֶׁלֹּא טוֹב עָשָׂה, וְנִתְחַרַּט וְכוּ'. וְהָיוּ בָּאִים
עָלָיו חֲרָטוֹת תָּמִיד עַל הַמַּעֲשֵׂה הָרַעָה
וְהַעוֹלָה הַגְּדוֹלָה שֶׁעָשָׂה נֶגֶד חֲבֵרוֹ. פַּעַם-
אַחַת חָלַם לוֹ: שֶׁהִתְקוֹן שְׁלוֹ הוּא, שִׁישְׁלִיךְ
אֶת הַמְּלוּכָה וְכוּ', וְהַשְׁלִיךְ אֶת הַמְּלוּכָה,
וְהִלְךְ בְּאֲשֶׁר הִלְךְ, עַד שֶׁבָּא לְכָאן, וְעֵתָה
יִהְיֶה עֶבֶד!"

וְזָה [הַבְּרֵיהֶמְלֶךְ הָאֲמֵת, הָאֲדוֹן] שָׁמַע אֶת כָּל-זֶה,
וְשָׁתַק, וְאָמַר: "אֲרָאָה וְאֵתִישׁב אֵיךְ
לְנַהֵג עִם זֶה!" וְכוּ' וְכוּ'.

[סוּף הַסְּפֹר] עָנָה וְאָמַר ה'בְּרֵיהֶמְלֶךְ הָאֲמֵת'
שֶׁנַּעֲשֶׂה עֵתָה מְלֶכֶה, אֶל 'בְּרֵיהֶשְׁפָּחָה
הָאֲמֵת' הַנֵּל"ל: "עֵתָה אֲנִי מִבִּיּוֹ, שְׂאֵנִי בְּרֵי-
הַמְּלֶכֶה בְּאֲמֵת, וְאֵתָה בְּרֵיהֶשְׁפָּחָה בְּאֲמֵת!"

נד

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, יא]
הָמֶן יִמְחֶה-שְׁמוֹ, אֶפְלוֹ בַּעַת עֵצֶם גְּדֻלָּתוֹ,
בְּשַׁעְתוֹ שֶׁהָיְתָה הַשְׁעָה מְשַׁחֲקֶת לוֹ
מְאֹד, וְהַתְּפָאָר וְהַתְּגָאָה הַרְבֵּה לְפָנָי אֲשֶׁתוֹ

וְאוֹהֲבָיו בְּ"כְבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו (אֲסֵתֶר ה, יא),
סֵפֶר לָהֶם בַּעֲצָמוֹ גְּדֹל מִכְתּוֹ וְכֹאבוֹ וְחֶסְרוֹנוֹ,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם שָׁם, יג): "וְכֹל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה
לִי בְּכֹל עֵת" וְכוּ'. נִמְצָא: שְׂאֵפְלוֹ בַּעַת גְּדֻלָּתוֹ
הָרַמָּה הָיָה מְלֹא פַעַם וּמְכֹאזְבוֹת.

וְכֵן הוּא מִפָּה מְהַלְכֶת בְּרַב בְּנֵי-אָדָם,
שְׂאֵינָם מְסַתְּפָלִים עַל הַתְּכָלִית - כָּל
אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מָה שֶׁלֹּא טָהַר אֶת-עֲצָמוֹ
עֲדוֹ מ'קִלְפַת וְזִהְמַת הַמֶּן-עֲמֻלְקוֹ, שֶׁהוּא
'זִהְמַת-הַנְּחָשׁ' - כְּמוֹ-כֵן הוּא מְלֹא יְסוּרִים
וְחֶסְרוֹנוֹת תָּמִיד, אֶפְלוֹ בַּעַת גְּדֻלָּתוֹ, וּבְפָרַט
מִי שִׁישׁ קִנְיָה בְּלָבוֹ עַל גְּדֻלָּתוֹ וְעִשְׂרֵי חֲבֵרוֹ
- שְׂאֵז כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא אֵינּוּ מְסַפִּיק לוֹ.

כִּי יֵשׁ שְׁעֵינָם רָעָה כָּל-כָּף - שְׂאֵפְלוֹ אִם
הוּא מְרוֹיַח אֲלָפִים, נִפְשׁוֹ מָרָה לוֹ עַל
מָה שֶׁחֲבֵרוֹ מְרוֹיַח אֵיזָה רוּחַ; מְכַל-שֶׁכֵּן
כְּשֶׁרוֹאָה מִי שֶׁמְרוֹיַח יוֹתֵר מִמֶּנּוּ. שְׁזָה נִמְשָׁךְ
מִה'רַב-דְּקִלְפָּה' שְׂאוֹמֵר: "וְכֹל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה
לִי בְּכֹל עֵת" וְכוּ'.

[שִׁיחוֹת-הַר"ן קִיט: יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁכְּשֶׁהֵם נוֹפְלִים חֶסֶד
וְשְׁלוֹם מַעְבֻּדֵת-הַשָּׁם, מְכַל-שֶׁכֵּן וְכֹל שֶׁכֵּן אוֹתָן שֶׁנִּשְׁכָּשְׁלִין
בְּאֵיזָה תְּאֵנָה רָעָה אוֹ בַּעֲבֵרָה חֶסֶד-וְשְׁלוֹם - הֵם שׁוֹנְאִים
וּמִתְגָּרִים בְּמִי שֶׁעוֹסֵק בַּעֲבֻדֵת-הַשָּׁם, וְרוֹצִים לְהַפִּילוֹ חֶסֶד-
וְשְׁלוֹם, וּמִחְלִישִׁים אֶת דַּעְתוֹ מְאֹד, וּמְבַזִּים אוֹתוֹ בְּכֹמָה
לְשׁוֹנוֹת. וְגַם אוֹמְרִים לוֹ: "שָׁגַם הוּא רַב כְּמוֹ שֶׁנִּפְלָה הוּא!"
רַחֲמָנָא-לְצַלָּן.

כְּמוֹ שֶׁרְאִיתִי כְּפָה מִהַחֲסִידִים שֶׁל עַכְשָׁיו: שֶׁלְּפָנָי כְּפָה
שְׁנַיִם הִתְחִילוּ קִצַּת בַּעֲבֻדֵת-הַשָּׁם, וְאַחֲרֵי-כֵן נִפְלוּ לְמָה
שֶׁנִּפְלוּ, כָּל אֶחָד לְפִי נִפִּילָתוֹ רַחֲמָנָא-לְצַלָּן. וְאַחֲרֵי-כֵן
כְּשֶׁרָאוּ בְּנֵי הַנְּעוּרִים הַרְבִּים בְּשְׁנַיִם כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרוּ בַּעֲבֻדֵת-
הַשָּׁם, וְהִתְחִילוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּהַתְּלַבּוֹת בְּלֵב שְׁלָם, וּלְהַתְּמִיד
בְּלִמּוּדוֹ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר מְצוּי עַכְשָׁיו כְּפָה בְּנֵי הַנְּעוּרִים
הַכְּשָׁרִים הַמְּשַׁחֲקִים מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמִי-תְּבָרֵךְ
וּמִתְחִילִים לְהַתְּפַלֵּל בְּכֹל לֵב בְּכּוֹנֵה גְדוֹלָה וְכוּ', וְכְשֶׁרוֹאִים
אֵלוֹ הַחֲסִידִים הַנְּפּוֹלִים אוֹתָם, הֵם שׁוֹחֲקִים מְאֹד מֵהֶם,
וּמְבַזִּים אוֹתָם, וּמִחְלִישִׁים אֶת דַּעְתָּם מְאֹד מְאֹד, וְאוֹמְרִים
לָהֶם: "שְׂאִין מִמֶּשׁ בַּעֲבֻדָּתָם" וְכוּ'!

כִּלְיָה מַחֲמַת 'קִנְיָה' - מַחֲמַת שֶׁהִם נִפְלוּ, הֵם רוֹצִים חֹסֵי וְשִׁלוֹם. שְׂגָם הַשָּׂאֵר יִהְיוּ כְּמוֹתָם רַחֲמָנָא-לְעָלְמָן. וּבְאַמַּת צָרִיד שִׁיחִיה בְּהַפֵּד, כְּנִ"ל. (כְּמִבְאָר שֶׁם בְּפָנִים הַהַפֵּד מִזֶּה: לְהִיּוֹת הַפֵּד מֵאֵד וּלְהַשְׁתַּוֵּק וּלְהַתְּנַעֵנֵעַ: שִׁיחִיו כָּל יִשְׂרָאֵל כְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים אֲמַתִּיִּים. אֶפְלוּ אִם לֹא אֶזְכָּה אֲנִי לָזֶה, עַל-כֹּל-פָּנִים יִהְיֶה חֲבָרֵי בְּנֵי גִילֵי וְכָל יִשְׂרָאֵל, 'צַדִּיקִים נוֹרָאִים אֲמַתִּיִּים').

"יַעֲשֵׂו עֵץ גְּבִהַ חֲמֻשִׁים אִמָּה" (אֲסֶתֶר ה, יד)

נה.

(ח"א י, ח)

הָמֶן חָשַׁב שֶׁכָּבֵר מֵת מֹשֶׁה הַמְּבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְבַטְלוֹ. אָבַל 'מְרַדְכִי וְאֲסֶתֶר' הָיָה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים שֶׁל 'הָמֶן' (אֲסֶתֶר-רַבָּה ו, ב: מְרַדְכִי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כְּמֹשֶׁה בְּדוּרוֹ, מֵה מֹשֶׁה עֵמֵד בַּפָּרֶץ, אַף מְרַדְכִי כֵן).

כִּי עַל-יַדֵּי 'הָאֵרַת מְרַדְכִי וְאֲסֶתֶר', הֵינּוּ בְּחִינַת הַיָּדִין וְרַגְלִין - נִתְּבַטְלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה 'אִמּוּנָה' בְּעוֹלָם עַל-יָדֵיהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת "עֹמֵר שְׁעוֹרִים".

"עֹמֵר" - זֶה בְּחִינַת מְרַדְכִי, 'עֵינִן מוֹרֵר', "מֶר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קִלְטֵ:), "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת' (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה ט:), הֵינּוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת לב, טז): "חֲרוֹת עַל הַלְּחַת", כְּמוֹ שֶׁאֵמְרוּ רַז"ל (עֲרוּבִין נד:): "אֵל תִּקְרֵי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יד, ד): "עֵין בְּעֵין".

"שְׁעוֹרִים" - זֶה בְּחִינַת (מְגִלָּה ז:): "אֲסֶתֶר בְּרוּח־הַקִּדְשׁ", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים לב, ב): "כְּשֶׁעִירָם עָלַי דָּשָׂא", לְשׁוֹן 'רוּחַ' (רֵשׁ"י שָׁם) - בְּחִינַת הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַרוּח־שֶׁבִּלְבָב.

וּבְשִׁבְלִיָּה (מְגִלָּה טז. אֲסֶתֶר-רַבָּה י, ד):
"כְּשִׁבְא הָמֶן לְמְרַדְכִי, מִצְאוּ עוֹסֵק בְּעֹמֵר שְׁעוֹרִים, אָמַר לָהֶם: עֹמֵר שְׁעוֹרִים דִּיכּוּ, אֲתִי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו" - כִּי עַל-יַדֵּי 'עֹמֵר-שְׁעוֹרִים', בְּחִינַת 'יָדִין וְרַגְלִין', בְּחִינַת 'הַמְּחַאֲת-כַּף וְרַקוּדִין' - נִתְּבַטְלוּ הָעֲבוֹדַת-הַזָּרָה, בְּחִינַת 'הָמֶן', בְּחִינַת 'גְּאוּת'.

וּבְשִׁבְלִיָּה צִוָּה הָמֶן (אֲסֶתֶר ה, יד): לְעֲשׂוֹת "עֵץ גְּבִהַ חֲמֻשִׁים אִמָּה" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל כַּח הַחֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת-הָעֹמֵר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרַדְכִי וְאֲסֶתֶר (פְּרִי-עֵץ-חַיִּים, פּוֹרִים פ"ו).

"וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכִי" (אֲסֶתֶר ו, ב)

נו.

(ח"א יז, ה-זח)

עַל-יַדֵּי 'צַדִּיקָה', הוּא לוֹקַח נִפְשׁוֹת, כִּי לוֹקַח לְעֲצֻמוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים. וְכָל מֵה שֶׁנּוֹתֵן צַדִּיקָה לְיוֹתֵר אֲנָשִׁים, קוֹנֶה לוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים יוֹתֵר, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי יט, ד): "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים", וְנִתְּגַדֵּל וְנִתְּרַבָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשְּׁטַח שֶׁל הָאוִיר הֵנַח וְהַזָּדִי וְכוּ'.

כִּי 'אֶהְבָּה', הוּא 'אֶתְדַבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא', דְּהֵינּוּ: 'רוּחַ הָאוֹהֵב' בְּרוּחַ הַנְּאֻהָב. וְשִׁנְאָה, הִיא בְּחִינַת רוּחַ רָעָה, 'בְּלִבּוֹל הָאוִיר' - שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה אִין יְכוּלִין לְשַׁמַּע הַדְּבוּר.

וְלַהֲפֹד: 'אֶהְבָּה וְרַעוּת' הוּא בְּחִינַת 'אוִיר הֵנַח וְהַזָּדִי, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִשְׁמַע הַדְּבוּר לְמַרְחוּק.

וְעַל-כֵּן הָעֹמֵר לִתֵּן צַדִּיקָה, לְצַדִּיקִים-אֲמַתִּיִּים וְלְעַנְיִים-הַגּוֹנִים, שֶׁכְּלוּלִים מִכִּמְהָ נִפְשׁוֹת-יִשְׂרָאֵל - כִּי בְּזֶה מְגַדִּיל מֵאֵד הַשְּׁטַח שֶׁל הָאוִיר הֵנַח וְהַזָּדִי.

וְאֵזִי כְּשֶׁהָאוֹיֵר נָח וְזָף - אֵזִי כְּשֶׁמְדַבֵּר זֶה שְׂיָכוֹל לְדַבֵּר הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, הֵינּוּ: 'דְּבוּר־הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַצְּדִיק' - אֵזִי זֶה הַדְּבוּר נִכְתָּב וְנַחֲקָק בְּהָאוֹיֵר, וְהוֹלֵךְ הַדְּבוּר וְנִשְׁמָע לְמֶרְחוֹק, בְּבַחֲיִנַת (אֶסְתֵּר ט, ד): "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת" - כִּי מִחֲמַת שֶׁהָאוֹיֵר נָח וְזָף, יְכוּלִים לִשְׁמָע לְמֶרְחוֹק.

וְאֵזִי זֶה הַדְּבוּר נִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם שֶׁל הָעֵכוּפִים, "מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָּבָה" (אֶסְתֵּר א, כב; ג, יב; ח, ט), וּמוֹצְאִים הָעֵכוּפִים בְּסִפְרֵיהֶם, 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם', כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ כְּמָה גֵרִים שֶׁנִּתְגַּדְּרוּ מִחֲמַת־זֶה, מִחֲמַת שֶׁמְצִינֵנוּ בְּסִפְרֵיהֶם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם'.

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי" - 'מְרֹדְכִי' הוּא בְּחִינַת הַכְּפִירָה בְּעִבוּד־הַזֹּרֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ה): "אִישׁ יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג): "כָּל הַכּוֹפֵר בְּעֵכוּפִים נִקְרָא יְהוּדִי".

הֵינּוּ: שֶׁהַדְּבוּרִים "שֶׁהִגִּיד מְרֹדְכִי", שֶׁהֵם דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירַת עֵכוּפִים - נִכְתָּבִים בְּהָאוֹיֵר, עַד "שֶׁנִּמְצָא כָּתוּב" בְּסִפְרֵיהֶם, כִּנ"ל.

וְזֶהוּ: "וַיִּמְצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי" - שֶׁהַדְּבוּרִים 'אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי', שֶׁהֵם 'דְּבוּרֵי־אֱמוּנָה שֶׁל הַצְּדִיק־הָאֱמֵת' - "נִמְצָא כָּתוּב" בְּסִפְרֵיהֶם.

כִּי הַדְּבוּר שֶׁל הַצְּדִיק' הֵלֵךְ לְמֶרְחוֹק, עַד שֶׁנִּכְתָּב וְנַחֲקָק שָׁם בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם' - כִּי נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַדְּבוּרִים־קְדוֹשִׁים "אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק, כִּנ"ל.

וְאֵזִי כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו הָעֵכוּפִים, וּמוֹצְאִים שָׁם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם' - מִזֶּה נִעֲשִׂים 'גֵרִים', בְּבַחֲיִנַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים".

וּמֵאִין בָּא: שְׂאֵלוֹ דִּיקָא יִמְצָאוּ בְּסִפְרֵיהֶם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם', וְיַחֲזְרוּ וְיִכְיֵרוּ 'אֱמוּנַת־יִשְׂרָאֵל', וְאַחֲרַיִם אֵינָם מוֹצְאִים כָּלְלָהּ!

אֵךְ דַּע: שֶׁזֶה מִחֲמַת בְּחִינַת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ: בְּחִינַת 'חֲלָקִי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל'. כִּי עַל־יְדֵי גְזֵרוֹתֵיהֶם וְהַמְּסִים וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, שֶׁמוֹנְעִים טוֹבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֵינָם מְנַיְחִים אוֹתָם לַעֲשׂוֹת מְצוֹת הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ - נִכְבָּשׁ הַטוֹב תַּחַת יָדָם.

וּבִתְחִלָּה זֶה הַטוֹב זֹכֵר: "שָׁבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֵלְיוֹן מְאֹד!" - אֵךְ אַחֲרֵי־כֵן הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה הַטוֹב, וְכוֹבְשִׁין אוֹתוֹ תַּחַת יָדָם, עַד שֶׁנִּתְפָּס וְנִקְשָׁר אֶצְלָם וְשׁוֹכְח מַעֲלָתוֹ.

וְעַל־יְדֵי הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁיּוֹצֵא וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם - אֵזִי זֶה ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ מוֹצֵא אוֹתוֹ שָׁם, שֶׁמוֹצֵא שָׁם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם'.

וְאֵזִי נִזְכָּר זֶה הַטוֹב אֶת מַעֲלָתוֹ: אֵךְ שָׁבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֵלְיוֹן מְאֹד, דִּהְיֵנוּ שֶׁהוּא 'חֲלָקִי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת נִבְרְאוּ בְּשִׁבְיָלָם, "וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְלֵךְ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ח, ג; וּדְתָרַבָּה ב, ג), וְהֵם לְמַעַלָּה מְכַל הָעוֹלָמוֹת.

וְעַתָּה הוּא כְּבוֹשׁ בְּגָלוֹת כְּזֶה, וְיָכוֹל לִילְכֵךְ לְכַלְיוֹן וְהַפְּסַד חַס־וְשָׁלוֹם. וּמִתְחִיל לַהֲצַטֵּעַר וּלְהַתְגַּעְגַּע וּלְרַחֵם עַל־עַצְמוֹ: "עַל שֶׁנִּפְלַ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ כְּזֶה, לְמִקְוֶה עֲמוֹק כְּזֶה!" - וְעַל־יְדֵי־זֶה שָׁב וְחוֹזֵר אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְכַל־זֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי צְדָקָה הַנִּל.

וּמִחֲמַת שֶׁכָּבֵר נִקְשָׁר וְנִתְפָּס מְאֹד הַטוֹב אֶצְלָם בְּקִשְׁרֵי־קִשְׁרִים - עַל־כֵּן כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטוֹב לְחַזֵּר, אֵזִי מוֹשָׁךְ וְתוֹלֵשׁ

עמו עוד מהרע שפלהם, וזה הוא בחינת הגרים' שבאים להתגיר, שהם בחינת הרע שנתקלש מהם עם הטוב, על-ידי שחזר הטוב למקומו וכו'.

וזה בחינת (ישעיה מד, ה): "זה יכתב ידו לה"

- פירש רש"י: "אלו בעלי-תשובה" - הינו: בחינת ה'טוב' ששב וחזר למקומו. וזה נעשה על-ידי בחינת 'כתב' פנ"ל, בחינת: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל.

וזה פרוש (בבא-בבא ע"ד): "ואית לה קרני, וחקיק עליה: אנה בריה קלה שבאים" וכו'.

"קרנא" - זה בחינת 'צדקה', שהוא בחינת "הזן יסיף רעים", שהוא עקר השרון-הקיימת לעולם-הבא, כמאמר מונבז (בבא-בבא י"א): "אבותי גנזו למטה, ואני גנזתי למעלה".

"והקיק עליהו" - הינו: על-ידי ה'צדקה', נעשה 'חקיקה', בחינת ה'כתב' הנ"ל פנ"ל, בבחינת: "ושמעו הולך בכל המדינות", לה'טוב-הכבוש' בין העפוסים, ומעוררו בתשובה לשוב לשרשו, פי הטוב זוכר את-עצמו.

"מי הוא זה ואי-זה הוא, אשר מלאו לבו לעשות כן" (אסתר ז, ה)

נז

(ח"א, א)

צריך כל אדם: למעט בכבוד עצמו, ולהרבות בכבוד המקום.

פי מי שרוצה אחר הכבוד, אינו זוכה לכבוד אלקים, אלא לכבוד של

מלכים, שנאמר בו (משלי כה, ב): "כבוד מלכים חקר דבר"; והכל חוקרים אחריו ושואלים: "מי הוא זה ואי-זהו" (על-פי אסתר ז, ה) שחולקים לו כבוד הזה; וחולקים עליו, שאומרים: שאינו ראוי לכבוד הזה.

אבל מי שבורח מן הכבוד, שממעט בכבוד עצמו, ומרבה בכבוד המקום - אזי הוא זוכה לכבוד אלהי; ואז אין בני-אדם חוקרים על כבודו, אם הוא ראוי אם לאו. ועליו נאמר (משלי שם): "כבוד אלהים הסתר דבר" - כי אסור לחקר על הכבוד הזה.

נחל-שורק: הנה לשון זה: "מי הוא זה ואי-זהו", נאמר אצל המן, "שעשה עצמו עבודה-זרה" (מגלה י), והגיע לכבוד מלכים, הוא אחשוורוש. ולבסוף אמר אחשוורוש בעצמו עליו: "מי הוא זה ואי-זה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן" וכו' - הינו: שחקר אחר כבודו, עד שהשפילו לגמרי, עד שצוה לתלותו על העץ אשר הכין למרדכי.

ועל-כן גם: מי הוא זה ואי-זה הוא - סופי-תבות א'ה'יה' - לרמז על בחינת המבאר בפנים (שם בתורה ו): "אחורי שם אהי"ה בגימטריא ד"ם; הינו: בזיונות, ושפיכות-דמים" - ששניהם נתקיימו בהמן שרדף אחר הכבוד].

נח

(ח"א קלא)

צריך להתירא ולפחד מן הכבוד, פי 'כבוד' הוא סכנה גדולה, סכנות נפשיות, פי הוא דן את כל הדינים, כמו שכתוב (תהלים כד, ז): "מלך הכבוד" - פי 'כבוד' הוא בחינת 'מלכות', הדין את הכל.

ואזי הכל חוקרים ושואלים (שם): "מי הוא זה מלך הכבוד" - אם הוא ראוי לזה.

וזה שכתוב (שמות כט, מג): "ונקדש בכבדי", "אל תקרי בכבדי, אלא במכבדי"

(זבחים קטו): - **בִּי עַל-יְדֵי הַכְּבוֹד, יוּכַל לָגֵרם לֹא מִיתָהּ חֵסֶד וְשָׁלוֹם.**

וְאָזִי הוא נשקל במאזנים, אם חסד ושלום יבגם בה' כבוד' כחוט-השערה, שלא יקבלו כמו שצריך - אזי חסד ושלום 'כה' חובה' מכרעת.

"וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְבָה" (אסתר ז, י)

נ.ט.

(ח"א יג, ג)

"וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְבָה" (אסתר ז, י) - **שָׁכְבָה** ה' גימטריא 'מש"ה' (זחר בחר קיא: פנחס רלד), שהוא משפך "אילי כסף וזקב" (ישעיה ב, כ; לא, ז), החמימות של 'תאות' ממון'.

ס.

(ח"א מב)

עַל-יְדֵי 'נגינה' נמתקין הדינין. ומי שמנגן אותיות התפלה, ו'קול הנגינה' הם בזכות ובבהירות גדול - אזי מלביש את ה'שכינה', הינו ה'אותיות' - ב'לבושין דנהירין', הם ה'שלשה אבות' - וקדשא-בריך-הוא רואה אותה - אזי **"וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְבָה"** (אסתר ז, י) - ונמתק הדינין.

"וְתַשִּׁים אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֳּכָי עַל בֵּית הָמֶן"

(אסתר ח, ב)

רבי אבא בר כהנא, פתח לה פתחא להאי פרשתא מהבא (בשהיה רוצה לדרש בענין אגרת פורים, היה מתחיל לדרש מקרא זה. רש"י): **"בִּי לְאָדָם שְׁטוּב לְפָנָיו, נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה"** (קהלת ב, כו). **"בִּי לְאָדָם שְׁטוּב לְפָנָיו"** - זה מרדכי-הצדיק.

"וְלַחֹטָא נָתַן עֲנָן לְאַסָּף וְלִכְנוּס" (שם) - זה 'המן-הרשע'. **"לָתֵת לְטוֹב לְפָנָי הָאֱלֹקִים"** (שם) - זה מרדכי ואסתר, דבתיב (אסתר ח, ב): **"וְתַשִּׁים אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֳּכָי עַל בֵּית הָמֶן"**. (מגלה י:)

"יֵאכְלוּ עֲנָנִים וְיִשְׁבְּעוּ" (תהלים כב, כז) - זה מרדכי ואסתר. תאנא: **לְשִׁלְשָׁה חֲלָקִים נִחְלַק מְמוֹנֵי שֶׁל הָמֶן. שְׁלִישׁ לְמַרְדֳּכָי וְאֶסְתֵּר; וְשְׁלִישׁ לְעַמְלִי-תוֹרָה (לְתַלְמֵידֵי-חֲכָמִים); וְשְׁלִישׁ לְבִנְיָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.** (מדרש-תהלים כב: עח)

"וְתַשִּׁים אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֳּכָי עַל בֵּית הָמֶן" (אסתר ח, ב) - חמש שנים קבץ המן אוצרות למרדכי. (מדרש למח-טוב, אסתר ח, ב)

ס.א.

(ח"א נו, ה)

"זֶה לְעַמַּת זֶה" (קהלת ז, יד). **'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה' הָמֶן-עַמְלֶק' - הוּא פְּנֵד מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה,** כמו שכתוב (במדבר כד, כ): **"רַאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֶק"**.

בִּי מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה, הוא (במדבר י, כה): **"מְאִסָּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת דְּקַדְשָׁה.** ו'מלכות דסטרא-אחרא', הוא מאסף ממון, ומתגבר ב'תאות-ממון', כדי לתפס על-ידי זה כל 'ניצוצי הקדשה', ולהגביר ביותר ה'הסתרות שבתוך הסתרות', עד שרוצה להעלים ולהסתיר את הקדשה, בהעלמה יתרה מאד.

וְאֵף-עַל-פִּי-בֶן אינו מועיל לו ככל - **בִּי יֵשׁ כַּח בְּמַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה,** בחינת 'מרדכי' - להלחם פנגדו, ולהוציא מאתו כל ה'ממון', וכל ה'ניצוצות הקדושים' שבלע, ולהמשיך 'דעת' גדול וקדוש כזה - עד שנתגליון כל ה'הסתרות' ונעשין מהם 'תורה'.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (מגלה י: - על קהלת ב, כו): **"בִּי לְאָדָם שְׁטוּב לְפָנָיו נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת"** - **"זֶה מַרְדֳּכָי"; "וְלַחֹטָא נָתַן עֲנָן לְאַסָּף וְלִכְנוּס"** - **"זֶה הָמֶן"**.

"טוב לפניו" - בחינת ה'תורה', כי (אבות פ"ו מ"ג): "אין טוב אלא תורה".

הינו: ש'מרדכי', 'מלכות דקדושה', נתן לו חכמה ודעת - ומוציא מ'המן' מלכות דסטר-אחרא, שהוא מאסף ממון - כל ה'עשירות' (המשך מגלה שם: **דכתיב** (אסתר ה, ב): **ותשם אסתר את מרדכי על בית המן**; ועין מדרש תהלים כב; עח; מדרש לקח טוב אסתר ה, כב), וכל ה'ניצוצות הקדושים', בבחינת (איוב כ, טז): **"חיל בלע ויקאנו"** - ועושה מזה 'תורה' שנקראת (משלי יב, ד): **"אשת חיל"**.

כי אנו זוכין על-ידי 'קדשת פורים' - שיתגלה לנו 'אור הצדיק-האמת', שנזכה לידע האמת לאמתו וכו'.

ואז זוכין להתקרב הכל להשם-יתברך, אפלו הרחוקים מאד מאד מן הקדושה בבחינת (אסתר ח, יז): **"ורבים מעמי הארץ מתיידיים"** וכו'.

כי כשנתגלה האמת, ויודעין מצדיקים-אמתיים - אזי הכל יכולין להתקרב להשם-יתברך, כי הצדיק-אמת מקרבין כלם להשם-יתברך.

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"
(אסתר ח, טז)

"ומרדכי יצא מלפני המלך"
(אסתר ח, טו)

סג.

(ח"ב ה, ז)

ה'תפלין' נקראו 'יקר', כמו שאמרו חז"ל (מגלה טז: על אסתר ח, טז): **"ויקר"**, **"אלו תפלין"** - כי ה'תפלין' נעשין על-ידי 'תקון תאות-נאוף', שהיא בחינת (משלי ו, כו): **"אשת איש נפש יקרה תצוד"** (עין הערת מוהרנ"ת בסוף קטע הבא).

סד.

(ח"ב ה, יד)

'תשובה' - היא בחינת (ירמיה טו, יט): **"אם תוציא יקר מזולל"**, בחינת 'תפלין' שנקראו 'יקר', כמו שאמרו (מגלה טז: על אסתר ח, טז): **"ויקר"** - **"אלו תפלין"**.

הערת מוהרנ"ת כאן בהתורה: כי ה'תפלין' נעשין על-ידי 'תקון-המחין', שהם נעשין על-ידי שמתקנין ומעלין מבחינת (ויקרא טו, ג): **"החיתים בשרו"**, לבחינת 'התם-דקדושה', בחינת 'מוחין תפלין'. וזהו בחינת: **"אם תוציא יקר מזולל"**, שהוא בחינת 'תשובה'. (ב"א סוף תורה יד: להחזיר בני-אדם בתשובה, שזה בחינת: **"אם תוציא יקר מזולל"** - הוא 'תקור-קר', אתו-ודיו פאתו-ודיו).

סב.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, יא) **בפורים** - נתגלה אור גדול מאד מאד, שאינו נתגלה בשום זמן.

והאור הזה, הוא בחינת 'מרדכי', אשר בשום זמן, אין האור הגדול הזה, בחינת 'מרדכי' - נתגלה כל-כך כמו בפורים, כמבאר בפונות (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו): **"שזה סוד (אסתר ח, טז): "ומרדכי יצא מלפני המלך"**, עין-שם בפונות.

הינו: שאז בפורים אנו זוכין, שנתגלה 'אור הצדיק-האמת' שבכל דור ודור, בהתגלות גדול מאד, בבחינת: **"ומרדכי יצא"** וכו'.

שזהו בחינת (בראשית ב, י): **"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן"**, **"יצא" דיקא**, דנפיק ולא פסיק, בחינת: **"ומרדכי יצא"** וכו'.

"וּרְבִים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים" (אסתר ח, יז)

סה.

(ח"א יז, ה)

כְּשֶׁבָּאִים הָעַבּוּרִים וּמוֹצְאִים בְּסִפְרֵיהֶם 'הַפֶּן אֲמוֹנָתָם' - מִזֶּה נֶעֱשִׂים 'גֵּרִים', בְּבַחֲיִנַת (אסתר ח, יז): "וּרְבִים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים". (עַיֵן בְּאֲרִיכוֹת לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ג, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי").

"וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת" (אסתר ט, ד)

סו.

(ח"א יז, ה-ח)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ג, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי".

"כִּי הָאִישׁ מְרֹדְכִי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד) - הָעֵנִין לְהִיּוֹת 'הוֹלֵךְ וְגָדוֹל' בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם -

סז.

(ח"א לה, א)

בְּשַׁעַת 'הוֹלְדָה' - הַשֶּׁכֶל מִצְמָצֵם אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּבְשִׁמְתַחֲלִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּהַתְּבוּנָנוֹת עֲבוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ - אֲזִי שֶׁכְּלוֹ "הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד).

סח.

(ח"א ס, ב)

צָרִיךְ שִׁירָאָה: לְהֵאָרִיךְ וּלְהַגְדִּיל יָמָיו. כִּי כָּל יוֹם וָיוֹם מִמְּקוֹם שִׁמְתַחֲלִיל אֲצֵל כָּל אֶחָד, בּוֹדָאֵי בְּתַחֲלָה הוּא קָצָר. הֵינּוּ: שֶׁבְּתַחֲלַת הַיּוֹם, קָשָׁה עָלָיו מְאֹד הָעֲבוּדָה שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּגוֹן לְהַתְּפַלֵּל וּלְלַמֵּד וּכְיוֹצֵא.

ועל-כֵּן

הַיּוֹם בְּתַחֲלָתוֹ הוּא קָצָר, כִּי צָרִיךְ לְהַתְּחִיל מְעַט מְעַט, וְאַחֲרֵיכֵן מִתְּרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּעִבּוּדָתוֹ.

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְרְאוֹת: לְהַגְדִּיל וּלְהִרְחִיב וּלְהֵאָרִיךְ, כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה שֶׁבָּא אַחֲרֵיכֵן, לְהַגְדִּילָהּ וּלְהִרְחִיבָהּ בְּתוֹסְפוֹת-קִדְשָׁה.

וְכֵן כְּשֶׁבָּא יוֹם הַשְּׁנִי, יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמִתְּרַחֵב בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה יִתְּרָה. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם, יִהְיֶה יָמָיו מִתְּרַחֲבִין בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת 'אֲרִיכוֹת-יָמִים'.

סט.

(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וָיוֹם, צָרִיךְ 'הַתְּחַדְּשׁוֹת-הַמַּחֲיָין', כְּמָה שֶׁכְּתוּב (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים" וְכוּ', וְכְמָה שֶׁכְּתוּב (תְּפִלַּת שְׁחֵרִית): "הַמַּחְדָּשׁ בְּטוֹבוֹ" וְכוּ'.

כִּי 'חֲדוּשֵׁ-הַמּוֹחַ' דְּהֵינּוּ: שִׁזּוּכָה לְשֶׁכֶל-חֲדָשׁ, וְשֶׁכְּלוֹ "הַלֵּךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד) בְּכָל-פַּעַם - זֶהוּ בְּחִינַת 'רְאִיָּה'. כִּי 'יְדִיעַת-הַשֶּׁכֶל' הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה', שִׁיזּוּדַע וּמִבִּין הַדָּבָר עַל בְּרִיו, כְּאֵלוֹ רוֹאֶה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו בְּרְאִיָּה יְפָה וְכוּ'.

ע.

(ח"א קנ"ה)

עֵקֶר הָעֲצָבוֹת' וְהָעֲצָלוֹת', הוּא מַחְמַת 'חֶסֶד-וְאֲמוּנָה'.

כְּמוֹ לְמַשָּׁל: כְּשֶׁמִּנְיַחֵין חֲטָה בְּאָרֶץ טוֹבָה - אֲזִי הוּא גָדֹל וְצוֹמַח יְפָה, וְאִינוּ מְזִיק לוֹ שׁוֹם רוּחַ, וְלֹא זִיקִים וְרַעְמִים. וְזֶה מַחְמַת שֵׁישׁ 'כַּח הַצּוֹמַח' וְכַח הַגּוֹדֵל, עַל-כֵּן אִינוּ מְזִיק לוֹ שׁוֹם דָּבָר.

אבל כַּשְׁנוֹתַנִּין הַחֹטָה בְּאֶרֶץ שְׂאִינָה טוֹבָה לְזַרְעָה - אָזִי הוּא נִרְקַב בְּאֶרֶץ, מַחֲמַת שְׂאִין לֹא 'כַּח הַצּוֹמָח' וְכַח הַגּוֹדֵל'.

וְאִמּוֹנָה' הִיא בְּחִינַת 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוֹמָח'.

וְעַל-כֵּן בְּשֵׁישׁ לֹא אִמּוֹנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוֹמָח' - אָזִי

אֵין מְזִיק לֹא שׁוֹם דָּבָר, וְאֵינוֹ יָרָא מְשׁוֹם אָדָם וְשׁוֹם דָּבָר, וּמִתְפַּלֵּל בְּחִינַת כְּרֵאוֹי, וְנוֹסֵעַ לְהַצְדִּיק, כִּי אֵינוֹ מִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מְשׁוֹם עֵנִין שְׁבַעוֹלָם.

אבל כַּשֵּׁישׁ חֶסְרוֹן בְּאִמּוֹנָה' - אָזִי אֵין לֹא 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוֹמָח', וְאָזִי הוּא

נִרְקַב מִמֶּשׁ, כְּמוֹ הַחֹטָה הַנִּלְוֵה; וְעַל-כֵּן יֵשׁ לֹא 'עֲצָבוֹת' וְ'עֲצָלוֹת' וְ'כְבִדּוֹת', וְהוּא נִרְקַב מִמֶּשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לֵד, ו): "אֶרֶץ אֲפִים" - הֵינּוּ מַה שְׂאִינוֹ יָרָא מְשׁוֹם דָּבָר, וְאֵינוֹ

מְשַׁגֵּיחַ עַל שׁוֹם בְּטוֹל וּבְלָבוֹל בְּעִבּוֹדָתוֹ, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ - כִּי לֹא אִכְפַּת לֵה שׁוֹם דָּבָר,

רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעִבּוֹדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

כִּי "אֶרֶץ אֲפִים" הוּא תְלוּי בְּבְחִינַת אִמּוֹנָה' וְכוּ' - שְׁפִלְזָה הוּא בְּחִינַת "אֶרֶץ אֲפִים", שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי אִמּוֹנָה', שֶׁהוּא

בְּחִינַת 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְכַח הַצּוֹמָח'.

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הוּא גָדֵל וְצוֹמָח וּמַצְלִיחַ בְּעִבּוֹדָתוֹ, כִּי לֹא יוֹכֵל לְבַלְבֹּל שׁוֹם

מוֹנַע לְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת חִסְיוֹשְׁלוֹם, וְלִמְנַעוֹ עַל-יְדֵי-זֶה חִסְיוֹשְׁלוֹם, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּזְרִיזוֹת וְשִׂמְחָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל כָּל

הַבְּלָבוֹלִים כָּלֵל.

עא.

(ח"ב ה, ב)

עקר גְּדוּלַת אִמּוֹנָה', הוּא בְּבְחִינַת (תְּחִלִּים צב, ג): "וְאִמּוֹנָתָהּ בְּלִילוֹת". דְּהֵינּוּ: כָּל

מַה שְׁנִדְחָה וְהוֹלֵךְ חֵלֶק מִהַלְלָה וְנִתְקַרַב אֶל אֲוֵרֵי-הַיּוֹם - נִתְגַּדֵּל הָאִמּוֹנָה בְּיֹתֵר. וְכֵן 'הוֹלֵכֶת וְנִגְדֶּלֶת' מְעַט מְעַט, כְּפִי מַה שְׁנִדְחָה מִהַלְלָה וְנִתְקַרַב יֹתֵר אֶל הַיּוֹם.

עד שְׁבִאוֹרֵי-הַיּוֹם - אָז נִתְגַּדֵּל הָאִמּוֹנָה בְּשִׁלְמוֹת, בְּבְחִינַת (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אִמּוֹנָתָהּ".

עב.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, יִרְאָה כו)

כִּי שֵׁישׁ בּוֹ 'יִרְאָה', אֵינוֹ נוֹפֵל מִגְּדֻלָּתוֹ וְ"הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (שְׁמוֹאֵל-א ב, כו).

עג.

(לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלַּת-הַמִּנְחָה ה, א-ט)

עקר עֲבוֹדַת הָאָדָם, לְצֵאת מִ'מַּחֲיֵי דְקַטְנוֹת' לְ'מַחֲיֵי-דְגְדֻלוֹת'.

כִּי כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (שְׁמוֹאֵל-א ב, כו) בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁבִתְחִלָּה כְּשֶׁנוֹלָד הוּא

קָטָן מְאֹד, וְגַם אֵין לֹא שׁוֹם דַּעַת, וְאַחֲרֵי-כֵן "הוֹלֵךְ וְנִתְגַּדֵּל" מְעַט מְעַט בִּימֵי הַיְנִיקָה,

עַד שֶׁבְּסוֹף יְמֵי הַיְנִיקָה יֵשׁ לֹא אֵיזָה דַּעַת שֶׁל קַטְנוֹת.

וְאַחֲרֵי-כֵן "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" יֹתֵר. עַד אֲשֶׁר מִגִּיעַ לְבֶן חָמֵשׁ, וְאָז יֵשׁ לֹא דַּעַת

לְלַמֵּד מִקְרָא, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ה מ"א): "בֶּן חָמֵשׁ לְמִקְרָא". וְאַחֲרֵי-כֵן "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (אֶסְתֵּר ט, ד) יֹתֵר, וְדַעַתוֹ נִגְדֵּל יֹתֵר וְכוּ'.

כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם בְּעִבּוֹדַת-הַשֵּׁם, לְהִתְיַגֵּעַ בְּעִבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד,

עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְצֵאת בְּכָל-פַּעַם מִבְּחִינַת 'מַחֲיֵי-דְקַטְנוֹת', לְ'מַחֲיֵי-דְגְדֻלוֹת' - עַל-יְדֵי שֵׁישְׁבָר

כָּל הַתְּאֵאוֹת וְהַמִּדּוֹת רְעוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מַחֲיֵי-דְקַטְנוֹת'. וַיַּעֲסֵק בְּעִבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ,

שְׁעַל־יְדֵי־זָה יִזְכֶּה לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
בְּבַחֲנֵינָת 'מַחִיר־דְּגִדְלוֹת'.

זָה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְכֵן
מוֹכֵן וּמְבַאֵר בְּכַתְּבֵי־הָאָרִיז"ל (פְּרִיעֶץ־
חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת, פָּרָק א).

וְכָל מָה שֶׁהָאָדָם "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" - נִגְדָּל
מִחוּז יוֹתֵר. וְהַיָּמִים הַקּוֹדְמִים, הֵם
בְּחִינַת 'קִטְנוּת', נֶגֶד הַיָּמִים שֶׁהוּא גָדֵל אַחֲרֵי־כֵן.

"וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהַפֵּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה"
(אֶסְתֵּר ט, כב)

עֵד.
(ח"ב נג)

בְּעֵינַי ה'שִׂמְחָה'. עַל־פִּי מָשַׁל: שְׁלֹפְעָמִים
כְּשֶׁבִנְיָ־אָדָם שְׂמֵחִים וּמְרַקְדִים - אֲזִי
חוֹטְפִים אִישׁ אֶחָד מִבְּחוּץ, שֶׁהוּא בְּעֵצְבוֹת
וּמְרָה־שְׁחָרָה, וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ בְּעַל־פְּרָחוֹ
לְתוֹךְ מַחוּל הַמְּרַקְדִים, וּמְכַרְיָחִים אוֹתוֹ בְּעַל־
פְּרָחוֹ שִׁיְהִיָּה שְׂמֵחַ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן.

כֵּן יֵשׁ בְּעֵינַי הַשִּׂמְחָה: כִּי כְּשֶׁאָדָם שְׂמֵחַ -
אֲזִי הַמְּרָה־שְׁחָרָה וְיִסּוּרִים נִסְתַּלְקִים מִן
הַצַּד. אָבֵל מַעֲלָה יִתְרָה: לְהַתְאַמֵּץ לְרַדֵּף
אַחַר הַמְּרָה־שְׁחָרָה דּוֹקָא, לְהַכְנִיס אוֹתָהּ
גַּם־כֵּן בְּתוֹךְ הַשִּׂמְחָה, בְּאִפְן שֶׁהַמְּרָה־
שְׁחָרָה בְּעֵצְמָהּ תִּתְהַפֵּךְ לְשִׂמְחָה. שִׁיְהַפֵּךְ
הַמְּרָה־שְׁחָרָה וְכָל הַיִּסּוּרִין, לְשִׂמְחָה.

כְּדֶרֶךְ הַבָּא לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה - שְׂאֵז מִגְדָּל
הַשִּׂמְחָה וְהַחֲדוּדָה, מִהַפֵּךְ כָּל הַדְּאֲגוֹת
וְהַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה־שְׁחָרוֹת שָׁלוֹ, לְשִׂמְחָה.

נִמְצָא: שְׁחוּטָף הַמְּרָה־שְׁחָרָה, וּמְכַנְיָסִים
אוֹתָהּ בְּעַל־פְּרָחָה לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה,
כְּמִשַׁל הַנִּ"ל.

זָה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה לֵה, י): "שִׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה
יִשִּׁיגוּ, וְנִסּוּ יָגוֹן וְאַנְחָה" - שֶׁהַיָּגוֹן־
וְאַנְחָה בּוֹרְחִים וְנִסִּים מִן ה'שִׂמְחָה'. כִּי בְּעַת
ה'שִׂמְחָה, דֶּרֶךְ הַיָּגוֹן־וְאַנְחָה לְעִמּוּד מִן הַצַּד,
כַּנִּ"ל; אָבֵל צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵיהֶם דּוֹקָא,
וְלִהְיוֹתָם וְלִהְיוֹתָם, לְהַכְנִיס אוֹתָם דּוֹקָא
לְתוֹךְ ה'שִׂמְחָה, כַּנִּ"ל.

זָהוּ: "שִׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשִּׁיגוּ" וְכו' -
שֶׁהַשִּׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה, יִשִּׁיגוּ וְיִתְפָּסוּ
אֶת הַיָּגוֹן־וְאַנְחָה שֶׁהֵם נִסִּים וּבּוֹרְחִים מִן
ה'שִׂמְחָה, לְהַכְנִיס אוֹתָם בְּעַל־פְּרָחָם לְתוֹךְ
ה'שִׂמְחָה, כַּנִּ"ל.

כִּי יֵשׁ יָגוֹן־וְאַנְחָה - שֶׁהֵם ה'סְטְרָא־אַחֲרָא,
שְׂאִינִם רוֹצִים לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה אֶל הַקֶּדְשָׁה,
וְעַל־כֵּן הֵם בּוֹרְחִים מִן ה'שִׂמְחָה. עַל־כֵּן צָרִיךְ
לְהַכְרִיחַ אוֹתָם, לְהַכְנִיס אוֹתָם לְתוֹךְ הַקֶּדְשָׁה.
דְּהִינּוּ: ה'שִׂמְחָה, בְּעַל־פְּרָחָם, כַּנִּ"ל.

"לְעֵשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה"
(אֶסְתֵּר ט, כב)

- עֵינַי 'סְעֻדַת פּוּרִים' ו'מִשְׁתָּה יין' -
נִמְצָאִים לְעִיל ב'עֵינַי פּוּרִים'

"לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עֲשִׂים וְגו', וְאֵת
יוֹם חֲמִשָּׁה עָשׂוֹר בּו'" (אֶסְתֵּר ט, כא)

- עֵינַי 'שׁוֹשָׁן פּוּרִים' -
נִמְצָאִים לְעִיל ב'עֵינַי פּוּרִים'

**"על-בן קראו לימים האלה פורים,
על שם הפור" (אסתר ט, כז)**

עה.

(ח"א י, ח)

**'מִרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם פֶּחַ לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים שֶׁל**

הָמֶן וְכוּ' (אסתר-רבא ו, ב: מִרְדֵּכִי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מִה מִשָּׁה עֲמֵד בְּפֶרֶץ, אִף מִרְדֵּכִי כֵן).

**וְזֶה לְשׁוֹן 'פּוּרִים' - הִינּוּ: 'בְּטוּל הָעֲבוֹדַת-
אֱלִילִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה סג, ג):**

"פּוּרָה דְרַכְתִּי לְבִדִּי, וּמַעֲמִים אֵין אִישׁ אֶתִּי"
(עי' פְּרִיעֶץ-חַיִּים, שְׁבַת פכ"ד; וְעוֹד - עַל הַפְּסוּק הַזֶּה,
בְּעֵינֵי פוּרָה שֶׁר שֶׁל שְׁכָחָה).

עו.

(ח"ב עד)

**"אַחַר 'פּוּרִים' קוֹרִין 'פְּרֻשֶׁת פְּרָה', כִּדִּי
שִׁיחֵיו טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח"** (מגלה

כט.). **וּבִתְחִלָּה הוּא בְּחִינַת 'פּוּר', כִּי "פּוּרִים
עַל שֵׁם הַפּוּר"** (אסתר ט, כז), **וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה
'פְּרָה' - 'כִּי גַם 'פּוּרִים' הוּא בְּוֹדֵאֵי הַלּוּף וְדָרָף
לְפֶסַח' וְכוּ'. [הַמִּשְׁךְ הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינֵי
פּוּרִים].**

"קִימוּ וְקַבְּלוּ" (אסתר ט, כז)

עז.

(ח"א י, ח)

**'מִרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר' - הָיָה לָהֶם פֶּחַ לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים שֶׁל**

**'הָמֶן' (אסתר-רבא ו, ב: מִרְדֵּכִי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מִה מִשָּׁה עֲמֵד בְּפֶרֶץ, אִף מִרְדֵּכִי כֵן) - וּבִשְׁבִיל-**

**זֶה בִּימֵיהֶם קַבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ,
כְּמֵאֲמַר חַז"ל (שְׁבַת פח. עַל אֶסְתֵּר ט, כז): "קִימוּ
וְקַבְּלוּ" - "קִימוּ מִה שֶׁקַּבְּלוּ כְּבָר".**

**וְזֶה: "קִימוּ וְקַבְּלוּ". "קִימוּ" - זֶה בְּחִינַת
רְגֻלְיוֹ. "וְקַבְּלוּ" - זֶה בְּחִינַת 'יְדִין'.**

**בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר [הַהִסְבֵּר עַל-זֶה
נִמְצָא בַּהַמִּשְׁךְ הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינֵי פּוּרִים].**

עח.

(על-ים-לתרופה, יום ד' תענית-אסתר תר"ג)

**וְהַשֵּׁם הַטּוֹב יִגְמֹר בְּעֵדְנוּ. וְיַעֲרֹב לָכֶם וְלָנוּ
שְׁמַחַת-פּוּרִים, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחָה בְּזֶה**

**בְּעֲצָמוֹ, שְׂאֵתָה זֹכָה בְּפּוּרִים לְעֶסֶק
בְּהַמְשָׁכַת תּוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּעוֹלָם - שִׁזְהוּ**

**עֶקֶר בְּחִינַת "קִימוּ וְקַבְּלוּ" (אסתר ט, כז)
שֶׁעוֹסְקִים הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר, בְּפֶרֶט בְּפּוּרִים.**

**הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּה אוֹתָךְ וְכַלְנוּ: לְזִכּוֹת
בְּפּוּרִים הַזֶּה, לְקַבֵּל עֲלֵינוּ**

**קִיּוּם הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ, לְקַיֵּם: "קִימוּ מִה
שֶׁקַּבְּלוּ כְּבָר" (שְׁבַת פח.) וְכוּ'.**

עט.

(טובות-זכרונות ה)

**רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "מַעֲתָה
תִּדְעַ, אִיךְ שִׁשׁוּשַׁן-פּוּרִים הוּא גַם-**

**כֵּן 'פּוּרִים', הִינּוּ: לְהִיּוֹת 'הָאָרֶת מִרְדֵּכִי
וְאַסְתֵּר' מְאִירִים לָךְ, שֶׁתְּחַדָּשׁ בְּהַתּוֹרָה**

**שֶׁקַּבְּלוּ מִחֻדָּשׁ בְּפּוּרִים, חֲדוּשִׁים חֻדָּשִׁים!"
(הַשִּׁיחָה בְּאַרְיֵכוֹת, נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינֵי 'שׁוּשַׁן פּוּרִים').**

"וְעַל כָּל הַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם" (אסתר ט, כז)

פ.

(ח"א ח, ה)

**לָאוּ כָּל אָדָם יָכוֹל לְהַתְגַּרּוֹת בְּרָשָׁעִים, אִם
לֹא מִי שֶׁהוּא 'צְדִיק-גָּמוּר' - דִּהְיִינוּ:**

**שֶׁכְּבָר גָּרַשׁ וּבִטֵּל כָּל הָרָע שָׁלוּ, עַד שֶׁבָּטוּחַ
שֶׁלֹּא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם מְכַשׁוּל עֲבָרָה וְכוּ', עַד**

**שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם אַחִיזָה, מִשׁוּם רָע'
שֶׁבָּשׂוּם מִדָּה מִהָאֲרַבְעָה-יְסוּדוֹת'.**

"וְכָל מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ, וּפְרָשֶׁת גְּדֻלַּת מְרַדְּכֵי אֲשֶׁר גְּדָלוֹ הַמְּלֶכֶה, הֲלוֹא הֵם פְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפְרָס" (אסתר י, ב)

פב.

(לקוטי הלכות, פורים ב, א - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שניהם)

עקר 'תקון המגלה' - נתתקנה ונעשית שתהיה כתובה בספריהם, וכמו שמוזבא: "שבשביל זה אין שום שם בפרוש בכל המגלה, מחמת זה שתהיה כתובה בספריהם".

כי כל עקר בחינת המגלה, הוא בחינת הכתב שנחקק ונכתב בספריהם על ידי מרדכי, שעל ידי זה נעשה הנס של המן.

וזוה שכתוב (אסתר י, ב): "וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי, הלא הם פתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס" - שזה לא מצינו במקומות אחרים, כי אין דרך המקרא לכתב, רק "שיתר הדברים, נכתבים בספרי המלכים של ישראל ויהודה".

אמנם כאן שהמקרא מפרש: "שכל מעשה תקפו וגבורתו של הנס וגדלת מרדכי, פתובים עקר בספריהם" - כי שם רואים גדלת מרדכי, ותקף הנס שעשה שהיה יכל לעשות בחינת כתב, כזה, בספריהם, שעל ידי הוציא הטוב שהיה פבוש ביניהם כלל, כמו שהיה אז. ועשה נס גדול כזה על ידי הכתב.

מה שאין בו צדיק שאינו גמור - אף שאין לו שום עברה, אף על פי כן עדין לא הבדיל הרע לגמרי, והרע עדין בכה, ועל כן "אסור לו להתגרות ברשעים" (ברכות ז: מגלה ו:). - כי יש מקום להרע לאחז בו, ויוכל להזיק לו חסושלום.

ועל כן זה הצדיק גמור - "וכל הנלוים אליו" - מתרים להתגרות ברשעים. **כי** זה הצדיק, יכול לירד לתוך כל הצנורות של כל המדות רעות שלהם, שהגבירו על עצמם, ולשברם ולבטלם, ועל ידי זה הוא "משפיל רשעים עדי ארץ" (תהלים קמז, ו).

[לקוטי הלכות, חנכה ב, בהתחלה, על התורה הנ"ל: גם שמענו מפירוקדוש: שאפלו פשמקרבין ומקשרין לצדיק כזה, דהינו צדיק גמור - יכולין גם כן לעמד כנגד רשעים, ולהתגבר עליהם].
[עין לקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג - המוזבא לקמן - כל עניני פורים הבנוי על התורה הנ"ל].

"דברי שלום ואמת" (אסתר ט, ל)

פא.

(לקוטי הלכות, שתפים בקרקע ה, כב)

ה'דעת' שהוא התורה, נקרא 'שלום', כמו שכתוב (משלי ג, יז): "וכל נתיבותיה שלום". וזה בחינת (אסתר ט, ל): "דברי שלום ואמת" - כי עקר 'שלום', הוא 'שלום של אמת', לא 'שלום של רשעים', שהם ה'הפך מ'דעת האמתי', שעליהם נאמר (ישעיה מח, כב): "אין שלום אמר ה' לרשעים".

אבל 'מרדכי' - ממשיך 'דעת אמתי' בעולם, שהוא בחינת: "דברי שלום ואמת", בחינת (אסתר י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו", בחינת (ישעיה נד, יג): "וכל בניך למודי ה".

"דַּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ, וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ"
(אסתר יג)

פג.

(לקוטי־הלכות, ברכות־הראיה
ושאר ברכות־פְּרָטִיּוֹת ד, יב)

'הַמְוַעֲמֵלֵךְ' - הוא עקר השוּנָא הגָדוֹל, עקר בעל המחלקת והשנאה והקנאה והקנטור, שמתקנא תמיד בקדשת ישראל, וחולק עליהם, ומתגרה ומתגבר להכניס מחלקת חס־ושלום, בין ישראל בעצמן, ועל־ידו עקר אריכות־הגלות וחרבן הבית־המקדש. ובפורים מכניעין אותו.

וְעַל־כֵּן נִקְרְאת הַמְּגִלָּה (אסתר ט, ל): **"דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת"**, וכן מסימת המגלה (שם י, ג): **"וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ"** - כי עקר ההכנעת הַמְוַעֲמֵלֵךְ, שהיא בחינת 'מחלקת', הוא על־ידי 'שלום'.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַנֶּס שֶׁל פּוּרִים, להכניע 'הַמְוַעֲמֵלֵךְ', הִיָּה עַל־יְדֵי 'תְּעִנִּית', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם ד, טז): **"וְצוּמוֹ עָלַי"** וכו', וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם ט, לא): **"וְדַבְרֵי הַצְּמֹת וְזַעֲקָתָם"** - כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְבַטֵּל הַמַּחְלָקָת וּלְזַבּוֹת לְשְׁלוֹם, כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'צוּם וְתְּעִנִּית', כִּי (ראש־השנה יח): **"כְּשֵׁאִין שְׁלוֹם צוּם"** (על־פי לקוטי־מוֹתֵר"ן ח"א קעט).

וְזָה בְּחִינַת (אסתר ט, כב): **"מִתְנַת לְאַבְיוֹנִים"** - שְׁמֵרְבִין לִתֵּן בְּפוּרִים, ו"כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל, נוֹתֵנִין לוֹ" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְחֵי־חַיִּים תרצד, ג), הַכֹּל כְּדֵי לְהַרְבּוֹת הַשְׁלוֹם, בְּחִינַת (אבות פ"ב מ"ז): **"מְרַבָּה צְדָקָה מְרַבָּה שְׁלוֹם"**.

וְזָהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת (אסתר ט, יט־כב): **"מִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ"** וכו' - כְּדֵי לְהַגְדִּיל הָאֲהָבָה וְהַשְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, עַל־יְדֵי הַמִּשְׁלוֹחַ מְנוֹת שְׁשׂוֹלְחִין מְזָה לְזָה.

פד.

(לקוטי־הלכות, קרחה וכתבת־קעקע ג, יד־טו - טז - על־פי ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְשָׁלַח לָנוּ אֶת מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, **"וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וְכוּ', וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה"** (אסתר ד, א), וְגִזְרוּ תְּעִנִּית שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְצִעְקוּ בְּקוֹל מֵר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זָה הִמְתִּיקוּ הַמְּרִירוֹת'.

וְעַל־שֵׁם־זָה (חלין קלט): נִקְרָא 'מְרַדְּכֵי' (שמות ל, כג): **"מֶר דְּרוֹר"**, בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַמְּרִירוֹת, 'מֶר' - לְשׁוֹן 'מְרִירוֹת'. **"דְּרוֹר"** - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלוֹם'.

הִינּוּ: 'מְרַדְּכֵי' הוּא "מֶר דְּרוֹר" - שְׁמוּצִיא לְחֲרוֹת וְשְׁלוֹם, וּמִמְתִּיק כָּל מִינֵי מְרִירוֹת שְׁבַע־זָלָם. וְעַל־כֵּן הָיָה לוֹ כּוֹחַ לְהִמְתִּיק עַל־יְדֵי תַפְלָתוֹ וְזַעֲקָתוֹ הַמְּרָה, אֲפִלּוּ הַמְּרִירוֹת שֶׁהָיָה מַגִּיעַ לְיִשְׂרָאֵל אֶז - עַד שֶׁהִמְתִּיק הַכֹּל, וְהַמְּשִׁיךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (אסתר ט, ל): **"דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת"**, בְּחִינַת (שם י, ג): **"וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ"**.

עַד שְׁנַת־הַפָּךְ, וְנִקְמוּ בְּשׂוֹנְאֵיהֶם, וְכָל שְׂאָר הָאֲמֹת בָּלָם פָּנּוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם גְּדוֹל, "כִּי נָפַל פַּחַד מְרַדְּכֵי עֲלֵיהֶם" (שם ט, ג) - עַד שֶׁחָזְרוּ לְאַמוּנַת־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם ח, יז): **"וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים"** וכו'.

וְזָה בְּחִינַת רְבוּי הַשְׁלוֹם שֶׁנִּתְרַבָּה אֶז, עַל־יְדֵי שֶׁנִּמְשְׁכוּ בָלָם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - כִּי עַל־יְדֵי הַשְׁלוֹם, יְכוּלִין לְהַמְּשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזָה בְּחִינַת "וּמִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּמִתְנַת לְאַבְיוֹנִים" (שם ט, כב) - זָה בְּחִינַת רְבוּי הַשְׁלוֹם מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד שׂוֹלַח מְנוֹת לְחֵבְרוֹ, שָׂזָה מְרַבָּה 'שְׁלוֹם', וְכֵן

"מתנות לאבינים". בחינת (אבות פ"ב מ"ז):
"מַרְבֵּה צְדָקָה, מַרְבֵּה שְׁלוֹם".

וְזֶה בְּחִינַת (שם י, ג): "דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ,
וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ". "דִּרְשׁ טוֹב
לְעַמּוֹ" - זֶה בְּחִינַת שְׂדוּרְשׁ לְעַמּוֹ דְרוּשֵׁי
 הַתּוֹרָה בִּי"ג מִדּוֹת וְכוּ', כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת
"טוֹב", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכּוֹת ה.): "אֵין טוֹב
אֶלָּא תוֹרָה" וְכוּ',

וְעַל-יְדֵי דְרוּשֵׁי-הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הִדְרַת-פָּנִים', הָאֲרַת-פָּנִים, בְּחִינַת
(שם ח, טו): "וּמַרְדְּכַי יָצָא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ
בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחוּר" וְכוּ' - שְׁפַלְזָה
 הוּא בְּחִינַת 'הָאֲרַת-פָּנִים, 'הִדְרַת-פָּנִים,
 שְׁזָכָה לָזֶה עַל-יְדֵי דְרוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה'
כַּנִּל, בְּחִינַת: "דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ". כַּנִּל.

עַל-יְדֵי-זֶה: "וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ" - כִּי
 עַל-יְדֵי 'הָאֲרַת-פָּנִים, שֶׁהֵם
 דְרוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכִין
 לְשְׁלוֹם.

פה.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוּת, קַרְחָה וּבְתַבַּת קַעֲקַע ג, כ"א-כב)
הָמֶן הוּא "אִישׁ צַר וְאוֹיֵב" (אֶסְתֵּר ז, ו) מְזַרַע
עָשׂו, אֲשֶׁר נֹאמַר בּוֹ (עֲמוֹס א, יא):
"וְעִבְרָתוֹ שְׂמֵרָה נֹצֵחַ", וְשָׂרְשׁוֹ הוּא 'שְׂנֵאָה
וּמַחְלֻקָת'. וְרִצָּה לְקַלְקֵל הַשְׁלוֹם שֶׁהוּא עֶקֶר
'תְּקוּן-הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מְסִימַת הַמְּגִלָּה
בְּשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (אֶסְתֵּר י, ג): "וְדַבֵּר
שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ" - כִּי זֶה 'עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁל
 פּוּרִים, שֶׁמְמַשִּׁיכִין שְׁלוֹם גְּדוֹל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "בְּפוּרִים, כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל
נוֹתָנִין לוֹ, אֶפְלוּ עִבּוּ" (שְׁלַח-
 עֲרוּף אֲרַחֲחִיִּים תִּרְצֵד, ג) - כִּי כָל-זֶה מוֹרָה עַל
 רְבוּי הַשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּטִין סא):

"מְפָרְנִסִּין עֲנֵי עִבּוּ" עִם עֲנֵי יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי
דְרַכֵּי-שְׁלוֹם'.

אָבֵל עִבְשֵׁי בְּפוּרִים, צְרִיכִין לְקַיֵּם זֹאת
בְּיוֹתֵר, כִּי עִבְשֵׁי צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ
שְׁלוֹם גְּדוֹל, אֶפְלוּ עִם אֲמוֹת-הָעוֹלָם - כְּדֵי
 שִׁישׁוּבוּ בָּכֶם לְאַמוּנַת-יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְבוּי
 הַשְׁלוֹם, בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): **"אִז אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל**
הָעַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה" וְכוּ'.

שְׂזָה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, א): "וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר
יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַמָּה בְּשְׂנֵאֵיהֶם" -
 כִּי הֵם יִשׁוּבוּ אֵלֵינוּ לְאַמוּנָתָנוּ, וְאֶנְחֵנוּ נִשְׁלַט
 בָּהֶם כְּרִצּוֹנָנוּ, כִּי יִתְהַפְּכוּ לְאַמוּנַת-יִשְׂרָאֵל,
 בְּחִינַת: **"אִז אֶהְפֹּךְ" וְכוּ', כַּנִּל. וְאִז נִשְׁלַט**
 בָּהֶם מְרִצּוֹנָם, כִּי יִכְנִיעוּ עֲצָמָן אֵלֵינוּ
 מְרִצּוֹנָם. וְזֶהוּ בְּחִינַת: **"וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר**
יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַמָּה = בְּשְׂנֵאֵיהֶם".

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁמְשַׁנֵּין עֲצָמָם בְּפוּרִים
וּמְלַבִּישִׁין אֶת פְּנֵיהֶם, וּמְדַמִּין עֲצָמָן
לְאֵמָה אַחֲרַת, לְיִשְׁמַעֲאֵל אוֹ לְעִבּוּ"ם אַחֵר,
וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה - זֶה בְּחִינַת (יְבֻמוֹת סה:): **"מְשַׁנֵּין**
מִפְּנֵי דְרַכֵּי הַשְׁלוֹם" וְכוּ' וְכוּ'. [עֵין הַהֲמַשְׁוּה,
 לְעִיל בַּעֲנִין 'שֶׁמְשַׁנֵּין עֲצָמָם בְּפוּרִים].

וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים, שָׂאז הוּא רְבוּי הַשְׁלוֹם'
בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֶפְלוּ עִם כָּל הָאֲמוֹת
וְכוּ' וְכוּ' - מְשַׁנֵּין פְּנֵיהֶם לְכַמָּה גּוֹנִין. זֶה
 בְּחִינַת **"מְשַׁנֵּין מִפְּנֵי הַשְׁלוֹם", כְּדֵי**
 לְהַמְשִׁיךְ בָּכֶם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ' - שְׁפַלְזָה
 נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַשְׁלוֹם, בְּחִינַת **"וְדַבֵּר שְׁלוֹם**
לְכָל זְרַעוֹ".

כִּי עַל-יְדֵי הַשְׁלוֹם' - יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, "לְעִבְדוֹ
 שְׂכֶם אַחַד" (צְפַנְיָה ג, ט), אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשַׁת פְּרָה

- ענין 'פְּרֻשַׁת פְּרָה' -

א.

(ח"ב עד)

"אחר פורים קורין פרשת פרה", שהוא 'הכנה לפסח' - **"כדי שיהיו נזהרין לטהר מטמאת-מת, שיהיו טהורין לעשות הפסח"** (מגלה ל).

ובתחלה הוא בחינת 'פור', כי **"פורים על שם הפור"** (אסתר ט, כו), **ואחר-כך נעשה 'פרה'** (עין פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו; עץ-חיים שער ט פ"ז).

- עניני 'פרה אדומה' -

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על. ושחט אתה לפניו. והזה וכו' שבע פעמים. ושרף את הפרה לעיניו. ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת, והשליך אל תוך שרפת הפרה. ואסף איש טהור את אפר הפרה. וביום השביעי יטהר. ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת. והזה וכו' וביום השביעי"

(במדבר יט, ב-ג דה-הו-ט-יב-יז-יט)

"דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה". האי **"פרה"** - לדכיתא קא אתיאה. לדכאה למסאבי. **"פרה"** - דמבילת מן 'שמאלא'. ומאן הוא ל'שמאלא', 'שור', כמה דאת אמר (יחזקאל א, י): **"ופני שור מהשמאל"**.

"אדומה" - סומקא כוורדא, דכתיב (שיר-השירים ב, ב): **"כשושנה בין החוחים"**. **"אדומה"** - גזרת דינא. **"תמימה"** - מאי **"תמימה"**? כמה דתנינן (בבא-קמא): **"שור תם ושור מועד"**. **"שור תם"** - דינא רפיא. **"שור מועד"** - דינא קשיא. אופ

הכא: **"תמימה"** - דינא רפיא, 'גבורה תתאה', דא היא **"תמימה"**. 'גבורה עלאה' - דא היא דינא קשיא, והיא 'נד התזקה' תקיפא.

"אשר אין בה מום" - כמה דאת אמר (שיר-השירים ד, ז): **"בלך יפה רעיתי ומום אין בך"**. **"אשר לא עלה עליה עול"**. "על" כתיב, כמה דאת אמר (שמואל-ב כג, א): **"ונאם הגבר הוקם על"**. מאי טעמא, בגין דהיא **"שלומי אמוני ישראל"** (שם כ"ט) וכו'.

כל מלה דהאי **"פרה"** - היא ב'שבע', ז' כבוסיס וכו', והא אתמר, מאי טעמא, בגין דהיא 'שבע שני שמטה', וב'בת-שבע' אתקרי, ועל דא כל עובדוי ב'שבע'.

(זהר חקת קפ:)

ב.

(ח"א נה, ד-ה-ו)

על-ידי 'חזק הראיה של הצדיק' - שרואה 'צדקת-השם' - שהקדוש-ברוך-הוא מחליש 'פח-הדין', ומסלקו מהרשע לטובת הצדיק - על-ידי-זה נתחזק אמונתו, ויכול להתפלל - כי לבו נתפשט מעקמימותו שהיה לו מקדם, ונתישר, בבחינת (תהלים לו, יא): **"וצדקתך לישרי לב"**.

כי מתחלה נעקם לבו מלהאמין בשלמות בהשם-יתברך - כי היה נדמה לו: שעות חס-ושלום הקדוש-ברוך-הוא את ה'דין'.

אבל עכשו שרואה 'צדקות-השם' - נתישר לבו ב'שלמות-אמונה' - ואז מחזק את-עצמו, ומתפלל על צרכיו.

כי עקר ה'תפלה', היא על-ידי 'אמונה' - שמאמין שהכל ברשות הקדוש-ברוך-הוא, אפלו לשנות הטבע, ו"אין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שכר כל בריה" (פסחים קיח, בבא-קמא לח: ועוד), **"כי צדיק ה'"** (תהלים קיא, ז).

וְזָהוּ בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יט, ב): "פְּרָה אֲדוּמָה" -
כְּמֵאמַר הַזֶּהר (חַקַּת קפ: - מוּבָא לְעִיל כָּל
לְשׁוֹן הַזֶּהר): "פְּרָה דְקַבִּילַת מְשׁוּר".

"פְּרָה" - זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּחִינַת (הוֹשַׁע
יד, ג): "וַיִּנְשְׁלַמָּה 'פָּרִים' שְׁפָתֵינוּ".

"דְּקַבִּילַת מְשׁוּר" - בְּחִינַת 'הַסְתַּכְלוּת',
לְשׁוֹן (בַּמִּדְבָּר כד, יז): "אֲשׁוּרְנוּ
וְלֹא קְרוֹב".

וְזָהוּ (שם יט, ב): "אֲדָמָה תְּמִימָה". "אֲדָמָה
- דָּא גְזַרְת דִּינָא. תְּמִימָה - דָּא שׁוּר
תָּם, דִּינָא רַפִּיא" (זֶהר שָׁם).

הֵינּוּ: שְׂרוּאָה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַלֵּשׁ
כַּח הַדִּין, וּמְסַלְקוּ מֵהַרְשַׁע לְטוֹבַת
הַצְּדִיק.

"אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עַל" (בַּמִּדְבָּר שָׁם) -
"דָּא שְׁלוּמֵי אַמוּנֵי יִשְׂרָאֵל" (זֶהר
שָׁם, עַל-פִּי שְׁמוּאֵל-ב, כ, יט) - זֶהוּ בְּחִינַת 'חֲזוּקַת
אַמוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
'חֲזוּקַת-רֵאִיָּה' בְּנִ"ל - בְּחִינַת: "וַיִּצְדַּקְתָּהּ
לְיִשְׂרָאֵל לֵב, בְּנִ"ל".

וְזָהוּ בְּחִינַת "עֵפֶר וְאֶפֶר" הַנֶּאֱמַר בִּפְרָה'
(בַּמִּדְבָּר יט, ט"ז) - כִּי ה'תְּפִלָּה' צְרִיכָה
לְבְּחִינַת 'עֵפֶר וְאֶפֶר'.

"אֶפֶר שְׁבַתְפִּלָּה" הוּא - שֶׁבְשַׁעַת הַתְּפִלָּה,
צְרִיךְ לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁבַּפֶּרֶט, וְהָרַע
שֶׁבַּכָּלְל, תַּחַת ה'טוֹב'.

"הָרַע שֶׁבַּכָּלְל" - בְּבְחִינַת (מְלָאכֵי ג, כא):
"וְעַסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֶפֶר תַּחַת
כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם" - הֵינּוּ: ה'תְּפִלָּה' שֶׁל
פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל שֶׁמְתַפְּלָל עִמָּהֶם" (פְּרָתוֹת ו:),
יְבַטֵּל הָרַע שֶׁלָּהֶם, וַיַּעֲשֶׂה מֵהָרַע כֶּסֶף
לְקַדְשָׁהּ.

וְ"הָרַע שֶׁבַּפֶּרֶט" - שֶׁמְבַטֵּל גּוֹפוֹ וְחִמְרוֹ
הַמְגַשֵּׁם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

וְ"עֵפֶר שְׁבַתְפִּלָּה" - שֶׁיִּקְשֶׁר עֲצָמוֹ עִם
ה'שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר', וַיַּעֲזֹר אוֹתָם
בְּתַפְּלוֹתוֹ, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עִמּוֹ, בְּבְחִינַת (וַיַּעֲנֶה כו,
יט): "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׁכְנֵי עֵפֶר".

וְזָהוּ שֶׁאֵמַר 'אֲבָרָהִם' בְּתַפְּלוֹתוֹ (בְּרֵאשִׁית יח,
כז): "הִנֵּה נָא הוֹאֲלָתִי לְדַבֵּר אֵל ה',
וְאֲנֹכִי עֵפֶר וְאֶפֶר".

וְלַעֲזוּר 'שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר' - זֶה יֵשׁ בַּפֶּרֶט'
וְבַכָּלְל'.

'בַּפֶּרֶט': הֵינּוּ: 'חֶלְקֵי נַפְשֵׁי-חַיִּים-נִשְׁמָה
שֶׁלּוֹ' שֶׁבָּאוּ כְּבָר בְּגִלְגּוּל וְנִתְקַן.

וְבַכָּלְל': הֵינּוּ: 'נַפְשֵׁי-חַיִּים-נִשְׁמָה שֶׁל
שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר אַחֲרֵים' - לַעֲזוּר
אוֹתָם שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עִמּוֹ.

וְזָהוּ בְּחִינַת "שְׁבַעָה שְׁבַעָה" הַנֶּאֱמַר
בַּפְּרָה (בַּמִּדְבָּר יט, ד-יב-יט), שֶׁכָּל עֲנִינָה
'שְׁבַעָה', כְּמוּבָא (זֶהר שָׁם; זֶהר אַחֲרֵי עו: - בַּמִּדְבָּר-
רַבָּה יט, ב): "שְׁבַעָה כְּבוֹסִין, שְׁבַעָה כְּהַנִּים"
וְכוֹ' (שְׁבַעָה פְּעָמִים שְׁבַעָה - שְׁבַע פְּרוֹת, שְׁבַע שְׂרָפוֹת,
שְׁבַע הַזְּאוֹת, שְׁבַעָה כְּבוֹסִין, שְׁבַעָה טְמֵאִים, שְׁבַעָה
טְהוּרִים, שְׁבַעָה כְּהַנִּים) - זֶהוּ בְּחִינַת 'תְּפִלָּה',
בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, קסד): "שְׁבַע בְּיוֹם
הַלְּלָתֶיךָ".

"עֵץ אֲרִז וְאֲזוּב וְשָׁנִי תוֹלַעַת" הַנֶּאֱמַר
בִּפְרָה' (בַּמִּדְבָּר יט, ו) - הֵם בְּחִינַת
ה'שְׁלֹשָׁה דְבָרִים', 'שְׁלֹשׁ קוֹלוֹת', שֶׁצְּרִיךְ
לְתַקֵּן בְּתַפְּלוֹתוֹ.

(א) "אֲרִז" - זֶה בְּחִינַת (קִהְלֵת ה, ב): "קוֹל
כְּסִיל בְּרַב דְּבָרִים" - לְהַעֲלוֹת אֶת
הַנּוֹפְלִים בְּ'אֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת', בְּחִינַת "דְּרָכֵי
הָאֱמֹרִי" (שְׁבַת פ"ו מ"י; שְׁבַת סז; תּוֹסֵפְתָא שְׁבַת פ"ח),

שנאמר ב'אמורי' (עמוס ב, ט): "כגבה ארזים גבהו", והגבוהי-קומה הם כפסילים על-פי-רוב.

(ב) "אזוב" - זה בחינת (שמות לב, יח): "קול ענות אנכי שמע" - שעל-ידי פונת-הלב בתפלה - מתקן את אלו ששכלם יותר ממעשיהם, בחינת 'קטני-קומה', בחינת 'אזוב'.

(ג) "וישני תולעת" - זה בחינת (תהלים מד, יז): "מקול מחרף ומגדף", בחינת (תהלים כב, ז): "ואנכי תולעת" ולא איש, הרפת אדם ובזוי עם" - שצריך להפך כל הבזיונות ל'כבוד', ולבטל את-עצמו מכל וכל כשעומד בהיכל המלך.

וזהו "שחיטה שרפה אסיפה" הנאמר ב'פרה' (במדבר יט, ג'ה-ט).

(א) "שחיטה" - זה בחינת בטול אמונת-כפילים, בחינת (הושע ה, ב): "ושחטה שטים העמיקו".

(ב) "שרפה" - זה בחינת חזיקי-הלב, בחינת (תהלים לט, ד): "חם לבי בקרבי".

(ג) "אסיפה" - זה בחינת בטול הבזיונות של השונאים, בחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את הרפתי".

ג.

(לקוטי-הלכות, השכמת-הבקר א, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')
פרשת פרה' - הוא בחינת תשובה, בחינת (במדבר-רבה יט, ח): "תבא אמו ותקנח על בנה".

כי על-ידי הנקודות-טובות שמוצאין - על-ידי-זה נכנע הרע, ועל-ידי-זה זוכין באמת לתשובה.

וזה בחינת (זהר חקת קפ: - על במדבר יט, ב): "פרה אדמה תמימה". "אדמה" - דא דינא קשיא. 'תמימה' - דא דינא רפיא.

דהינו: כשהוא בבחינת 'דינא-קשיא', שמתגבר הרע, בחינת 'דינא קשיא', חסו-שלום - אזי צריך לרפות ה'דין', על-ידי שמוצא בעצמו 'איזה נקדה-טובה' עדין.

וזה בחינת (במדבר יט, ב): "אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על" - כי ה'נקדה-טובה', היא בחינת "יונה תמה" (על-פי שירי-השירים ה, ב: "יונתי תמתי". עיני בפנים אות ז), שאין בה שום מום, כי היא נאה ויפה, בחינת (שם א, ה): "שחורה אני ונאווה".

וזה בחינת (פיוט לפרשת-פרה): "מטהר טמאים, ומטמא טהורים" - כי זאת הבחינה, מה שדן את-עצמו לכף-זכות, ומוצא בעצמו נקודות-טובות, זאת הבחינה מטהרת טמאים ומטמא טהורים.

כי מי שהוא במדרגה התחתונה - צריך דוקא למצא זכות בעצמו, כדי שלא יפול לגמרי חסו-שלום, ועקר טהרתו ותשובתו על-ידי-זה דיקא.

אבל מי שהוא טהור - כשיחזיק עצמו במדרגת הטוב - בודאי נפגם על-ידי-זה, כי יפל לגדלות חסו-שלום, וכמו שאמרו רז"ל (נדה ל:): "אפלו כל העולם פלו אומרים לך צדיק אתה! היה בעיניך ברשע".

על-כן אמרו: "ברשע!" - ולא רשע-גמור חסו-שלום! - כי אסור להחזיק עצמו לרשע גמור חסו-שלום.

רק אדרבא: כשנדמה לו שהוא רשע-גמור חסו-שלום, ואפלו אם האמת

הוא כף חס־ושלום - אף־על־פיי־כן צריך להפש ולבקש, למצא בעצמו נקדה־טובה, לבל יהיה חס־ושלום רשע־גמור.

ועל־ידי־זה נטהר, וזוכה לתשובה. וזה בחינת: "מטהר טמאים, ומטמא טהורים", כנ"ל.

ד.

(לקוטי־הלכות, נפילת־אפים ד, יט)

'פרשת פרה אדמה' מגלה לנו: שאי־אפשר להשיג ולהבין שום טעם במצות הבורא יתברך שמו, ואסור להרהר בזה כלל.

כמו שכתוב (במדבר יט, ב): "זאת חקת התורה", וכמו שפרש רש"י שם (על־פי במדבר־רבה יט, א; תנחומא חקת ג; ח; מדרש תהלים ט; ילקוט קהלת יב, י; ועוד): **"לפי שהשטן ואמות־העולם מונין את ישראל מה מצוה הזאת ומה טעם יש בה, לכך פתוב 'חקה', לומר: חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לה רשות להרהר אחריה".**

וזאת המצוה של 'פרה אדמה' - לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כלו יצא (ספרא ויקרא, בריקא דרבי ישמעאל) - לגלות ולהורות על כל מצות התורה: שאסור להרהר אחר טעמים כלל.

ועל־כן גם שאר המצות נקראים 'חקים', כמו שכתוב (בראשית כו, ה): **"חקותי ותורת־י, ופרש רש"י גם שם: "כגון 'אכילת חזיר' ולבישת שעטנז' וכו', שאמות־העולם מונין את ישראל כי אין בהם שום טעם" וכו'.**

כי באמת: 'טעמי־המצות' נעלמים ונסתרים, ואי־אפשר להשיגם בדעת־אנושי כלל, רק צריכין לקימם באמונה

בלבד, להאמין בהשם ובמשה עבדו, כמו שכל ישראל מאמינים בפשיטות, בלי דרכי החכמות והשטות שלהם, שרוצים לחקר ולהבין איך דבר השם־יתברך עם משה.

שאסור להעלות על הכתב, מפל־שכן על הפה, דבריהם ודעותיהם הזרות והסרוחות והמטנפות, המלאים קיא צואה יותר מבית־הכסא, ואין סרחון וריח רע גרוע מהם בעולם.

ועל־כן 'מצות פרה אדמה' מטהרת מטמאת־מת - כי 'פרשת פרה', הוא בחינת (קהלת ג, כג): **"אמרתי אהפמה והיא רחוקה ממני"** (במדבר־רבה יט, ג; תנחומא חקת ו), כי היא **"מטהרת טמאים ומטמאת טהורים"** - שזה בודאי אי־אפשר להשיג ולהבין בשום דעת־אנושי כלל. והיא דיקא מטהרת מ'טמאת־מת', שעקר ה'טמאה' היא בחינת 'חקירת החוקרים והפופרים', שהם 'סטרא־דמותא', כי הם עקר 'זהמת־הנחש'.

ועל־כן על־ידי 'מצות פרה', שהיא בחינת **"חקת התורה",** שמגלית לנו שה'תורה' היא בחינת 'חקה', בחינת: **"אמרתי אהפמה והיא רחוקה",** בחינת: **"חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לה רשות להרהר אחריה"** - על־ידי־זה נטהרין מ'טמאת־מת' - כי על־ידי־זה נתבטל 'סטרא־דמותא' - על־ידי שמאמינים בהשם־יתברך ובמצותיו, ואין חוקרין אחר שום טעם כלל, רק מקימין אותם בדרך 'חקה' לבד, שזה עקר ה'אמונה'.

ועל־כן על־ידי 'מצות פרה' דיקא - שאנו מקימין מצותיו אף־על־פי שיש בה שני הפכים, שהיא "מטהרת טמאים ומטמאת טהורים", שזה אי־אפשר להבין בודאי - ואף־על־פיי־כן אנו מקימין אותה

בְּאִמּוֹנָה לְבַד - עַל-יְדֵי-יָזָה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין
 עָלֵינוּ 'אִמּוֹנָה', לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתָיו וְחֻקּוֹתָיו
 בְּלִי שׁוּם טַעַם כָּלְלִי; וְעַל-יְדֵי-יָזָה נִטְהָרִין
 מִ'טְמֵאת-מֵת', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲקִירוֹת
 וְהַכְּפִירוֹת הַנִּזְכָּרִים.

ה.

(לקוטי-הלכות, שחיטה ה, יח-יט-כ)

וְזָה בְּחִינַת "פְּרֶשֶׁת פָּרָה שְׁקוּרִין אַחַר
 פּוֹרִים" (מגלה ל, וכתב אדמו"ר ז"ל
 ח"ב עד): "שְׁבֵת־חֶלְהָ הוּא פּוֹר, וְאַחֲרֵי-כֵן
 נַעֲשֶׂה פָּרָה".

וְלִכְאוּרָה: מַה שְׂיִכּוֹת 'פּוֹר' ל'פָּרָה'? - כִּי
 עַל-יְדֵי ה'פּוֹר', רָצָה לִפְגֹּם
 בְּהַגְזֵרֶל שֶׁל יוֹם-הַכְּפוּרִים, שֶׁעַל-יְדוֹ נִכְנָס
 הַכַּהֵן-הַגָּדוֹל לְבֵית קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים לְהַמְתִּיק
 כָּל הַדֵּינִים - שֶׁעַל-יְדֵי-יָזָה עָקַר הַתְּגַלּוֹת
 הַהַעֲלָמָה, כִּי כָּל הַעֲלָמוֹת עַל-יְדֵי
 הַדֵּינִים, שֶׁמֵּהֶם לָפַח הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא וְהִיצַר-
 הָרַע הַמַּעֲלִים הָאֵמֶת.

וְהָמֹן עַל-יְדֵי שֶׁ"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל"
 (אסתר ג, ז; ט, כד) בְּכַשְׁפּוֹ הַעֲצוּמִים -
 רָצָה לִפְגֹּם בְּגוֹרֵל-דְּקָדְשָׁה שֶׁל יוֹם-
 הַכְּפוּרִים, שֶׁ"נָּתַן אַחֲרָן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים,
 גּוֹרֵל אֶחָד לָהּ, וְגוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאזֵל" (ויקרא טז,
 ח).

עַל-כֵּן כְּשִׁזְכוּ לְהַכְנִיעוֹ, וְנַעֲשֶׂה "פּוֹרִים
 עַל שֵׁם הַפּוֹר" (אסתר ט, כו) - זֹכִינִן
 אַחֲרֵי-כֵן לְטְהָרַת הַפָּרָה-אֲדָמָה. כִּי "פָּרָה-
 אֲדָמָה" וְשֶׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, הֵם בְּבַחֲינָה
 אַחַת, כִּי שְׁנֵיהֶם מַעֲשִׂיהֶם בַּחוּץ, כַּמוֹכֵן
 בַּסְּפָרִים (ריקאנטי, פְּרֶשֶׁת תְּצוּחָה), וְעַל-יָדָם דִּיקָא
 עָקַר טְהָרַת וְסְלִיחַת עֲוֹנוֹת.

כִּי עָקַר 'מַעֲשֶׂה פָּרָה' הוּא, שְׁצָרִיכִין
 לְשַׁחֵטָה "נִכַח פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד" (במדבר

יט, ד), שֶׁהוּא 'קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים' - לְהַמְשִׁיךְ
 ה'הַמְתָּקָה' מִשֵּׁם, מ'קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים'.

עַד שְׁבֵת־קֹף גָּדַל 'פַּח הַצְּדִיק' הַמְּתִיק
 הַדֵּינִים, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ ה'שִׁכְל־הַעֲלִיּוֹן',
 שֶׁהוּא ה'הַמְתָּקָה' - עַד לַחוּץ מִמֶּשֶׁ -
 שִׁיְהִי נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם 'עֲצוֹת נִפְלְאוֹת', עַד
 שֶׁכָּל הַעוֹמְדִים בַּחוּץ מִמֶּשֶׁ, יִהְיֶה לָהֶם
 תְּקוּנָה, לְבַל יֵאבְדוּ לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי ה'הַתְּגַבְרוֹת
 אָבִי אָבוֹת הַטְּמֵאָה' חֲסוֹן-שְׁלוֹם, שֶׁהוּא
 'טְמֵאת-מֵת', שֶׁהוּא מַעֲלִים הָאֵמֶת מְאֹד
 מְאֹד, בְּכַמָּה מִיָּנִי הַעֲלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת בְּלִי
 שְׁעוֹר וְעָרֵךְ.

אָבֵל ה'צְדִיק־הָאֵמֶת' נִכְנָס לְמָקוֹם שְׁנִכְנָס,
 כִּי הוּא בְּחִינַת 'מִשָּׁה', שֶׁכָּל 'תְּקוּנָה
 מַעֲשֶׂה פָּרָה' שֶׁעָשׂוּ כָּל הַכַּהֲנִים-גְּדוֹלִים,
 הַכָּל עַל-יְדוֹ דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (רש"י
 בַּמִּדְבָּר יט, ב): "כָּלֶם יִקְרְאוּ עַל שְׁמֹךְ",
 ו"צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ כָּלֶם מֵאַפֵּר פָּרָה שֶׁל
 מִשָּׁה" (רש"י פְּסָחִים עח. יומא ד).

כִּי אֵין מִי שְׂיִוָּכַל לְתַקֵּן 'מַעֲשֶׂה פָּרָה', כִּי-
 אִם בְּחִינַת 'מִשָּׁה' וְכוּ', שֶׁמְמַשִּׁיךְ
 הַמְתָּקָה שֶׁל הַשִּׁכְל־הַעֲלִיּוֹן עַד לַחוּץ
 מִמֶּשֶׁ, לְטַהַר כָּל הַמְּנַחִים בַּחוּץ מִמֶּשֶׁ,
 מ'טְמֵאתֵם הַחֲזָקָה', שֶׁהוּא 'טְמֵאת-מֵת',
 שֶׁהוּא 'אָבִי אָבוֹת הַטְּמֵאָה' - לְטַהַרֶם
 מ'טְמֵאָה זֹאת'.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת: 'מַעֲשֶׂה פָּרָה', נִמְשָׁךְ
 מ'שִׁכְל גְּבַהּ וְעַמְק' מְאֹד מְאֹד, כִּי
 הוּא "חֻקַּת הַתּוֹרָה" (במדבר יט, ב), בְּחִינַת (קהלת
 ז, כג): "אִמְרָתִי אַחֲכָמָה וְהִיא רַחוּקָה מִמּוֹנֵי"
 (במדבר-רבה יט, ג; תנחומא חֻקַּת ו), בְּחִינַת (שם פְּסוּק
 כד): "עַמְק עַמְק מִי יִמְצְאוּנו" - שֶׁזָּה הַסּוּד
 וְהַשִּׁכְל אֵינּוּ יוֹדַע כִּי-אִם בְּחִינַת 'מִשָּׁה', כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (במדבר-רבה יט, ו): "לָךְ גְּלִיתִי,
 וְלֹא-אֲחִירִים חֻקָּה".

כי הוא עקר כלל כל ספרים הקדושים של התורה הקדושה, כי 'כלם נקראו על שמו', כי כבר "נתגלה לו בסיני כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" (ירושלמי פאה פ"ב ה"ד; ויקרא רבה כב, א) ולחבר 'ספר אמת'.

ועל-כן רק הוא יודע להמשיך 'המתקה' ו'טהרה' ו'שכל' כזה, שיאיר עד לחוץ ממש.

שזהו גם-כן בחינת 'מעשה הגורל של יום-כפור' - שעל-ידי שנכנס הפהך-הגדול בדם השעיר הנעשה בפנים, על-ידי-זה המשיך 'שכל' ו'המתקה', עד שהכניע ובטל כל עונות ישראל, על-ידי 'שעיר המשתלח לעזאזל' - כי בגדל ה'שכל'-העליון, הכניע כל הרע שבחוץ ממש, שעל-ידי-זה המשיך סליחה לכל עונות ישראל.

כי זה עקר תקף כחו של הצדיק שהוא בבחינת 'משה', שהוא זוכה לבחינת 'עיל ונפיק' בתכלית שלמות העליון, שהוא זוכה לפנס למקום שנכנס, ל'שכל נעלם וגבה' מאד מאד, וממשיך 'המתקה נפלאה' ממש.

ועקר החדוש ביותר הוא: שיודע איך לצאת ולהוציא שכל כזה לחוץ ממש, להאיר על-ידי-זה השכל, 'עצות אמתיות' לכל המנחים בחוץ ממש, לגלות גם להם האמת - להוציאם מההעלם אל הגלוי, להודיעם בכל מקום שהם, האמת לאמתו: "שהעולם-הזה הבל הבלים אין בו ממש"! - אף-על-פי שהם משקעים במה שהם משקעים, אף-על-פי-כן האמת הוא אמת: "שהעולם-הזה הוא הבל וריק"!

כי באמת הפל יודעים שהעולם-הזה הבל, "צל עובר" (תהלים קמד, ד), כי איך אפשר

להכחיש זאת, שהאדם "היום בכאן ומחר בקבר" וכו' (ברכות כח: לג.) - אך מגדל התאוות המעלימין העולם, אין יודעין לתת עצות בנפשם, איך למלט נפשם מני שחת, ומחמת זה הם מסיחין דעתם מזה, וכרוכים אחר הבל-העולם וכו'.

אבל ה'צדיק-האמת' בחינת 'משה', בחכמתו העמקה ממשיך ה'שכל' מ'מקום גבה ודק' מאד מאד, עד שמגלה ההעלמה, ומאיר האמת בכל העומדים בחוץ ממש, ומאיר גם בהם 'עצות-אמתיות', איך להציל נפשם, שלא יאבדו לגמרי על-כל-פנים חסוֹשֵׁלוֹם.

וזה (קהלת יב, י): "בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת", שדרשו רז"ל (מדרש תהלים ט): "שבקש לידע סוד הפרה אדמה כמשה" וכו'.

הינו: כי 'קהלת' קורא תגר בספרו על העולם, וצועק בקול גדול מאד, גדל הבל העולם, כמו שפתוב (שם א, ב): "הבל הבלים, הבל הבלים, הפל הבל". וכן הרבה - על-כן סבר: שיודע 'סוד פרה אדמה' כ'משה'.

אבל יצתה בת-קול: "כתוב ישר דברי אמת" - כי אף-על-פי שקוראים וצועקים שהעולם הבל-הבלים, אף-על-פי-כן אין מי שיגלה העלמה זאת, כי-אם בחינת 'משה', שיכול לכתב "ישר דברי אמת", הינו: שפותב 'ספרים-אמתיים' כאלה בתורה, שעל-ידם נשלמת התורה, שעל-ידי-זה ממשיכין השכל ממקום שממשיכין, שעל-ידי-זה דיקא יכולין להאיר האמת גם בחוץ.

שזהו בחינת סוד "פרה אדמה תמימה" (במדבר יט, ב), שהוא 'תקף הדין' מאד

(זהר חקת קפ:), שעל־ידי דיקא נמתק הדין
בשרשו, על־ידי גדל כחו של משה, וכנ"ל.

אבל שלמה לא זכה לזה, מאחר שאמר
(משלי ל, א): "לאיתיאל ואכל", כמו
שאמרו רז"ל [אתי אל ואוכל. עין־שם] (שמות־רבה ו,
א; שיר־השירים רבה א, י; תנחומא וארא ה).

ו.

(לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, כה־כו -
על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א, ת, ו'איתי מנרת זהב')

וזו בחינת "פרשת פרה שקורין אחר
פורים" (מגלה ל), כי "מתחלה הוא
פור, ואחר־כך נעשה פרה" וכו', כמו שכתב
אדמו"ר ז"ל בלקוטי־תניינא (ח"ב עד).

כי 'פרה' מטהרת מ'טמאת־מת', שהוא
'הסתלקות הרוח־חיים' שנמשך
מהצדיק. ואז שולט רוח־הטמאה שהוא
'רוח של הרב־דקלפה', שהוא 'סטרא־
דמותא'.

כי "רשעים בחייהם קרויים מתים" (ברכות
יח:), ו'פרה' מטהרת מזה. ועל־כן היא
"אדמה תמימה" (במדבר יט, ב) - להכניע
ולבטל בחינת "עשו אדמוני" (בראשית כה, כה),
שהוא 'סטרא־דמותא', שהוא ה'רוח־
דקלפה', כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, כי
צריך הצדיק הגדול להוריד את־עצמו לתוך
המדה־רעה של הרשע, שהוא הצנור שלו -
להכניעו ולבטלו פנ"ל.

שזהו בחינת כל ענין 'מעשה פרה'
ו'שעיר המשתלח' ו'עגלה ערופה'
- שמעשיהם בחוץ. דהינו: שיוצאין לחוץ,
ששם יש להם אחיזה, ומורידין את־עצמם
לתוך הצנור שלהם, שעל־ידי־זה מכניעין
ומבטלין תקף אחיזתם.

שזהו בחינת 'פרה אדמה', שמטהרת
מ'טמאת־מת', שהוא עקר
ה'טמאה' שנמשך מ'חטא אדם־הראשון'.
וכן 'עגלה ערופה', שמכפרת על ה'מת',
שהוא ה'חלל הנמצא'. וכן 'שעיר
המשתלח', שמכפר ביום־הכפורים על
'כלל עוונות ישראל', הינו פנ"ל.

כי 'המן' רצה לפגם על־ידי ה'פור'
וה'גורל' שלו - בה'גורל של יום־
הכפורים', שנתן הכהן־גדול "על שני
השעירים גרלות, גורל אחד לה' וגורל אחד
לעזאזל" (ויקרא טז, ח), כדי לכפר עוונות
ישראל על־ידי־זה דיקא.

כי כל העוונות נמשכין מ"עץ הדעת טוב
ורע" (בראשית ב, ט"ז), שהוא 'זהמת־
הנחש', שעל־ידו נמשך מיתה לעולם - כי
עקר ה'בחירה' שיש לאדם, הוא מחמת שיש
'טוב ורע'. אבל 'שרש הטוב ורע' מהיכן
נמשך - זה אי־אפשר לדעת בשכל־אנושי
בשום אופן וכו'.

ו'אדם־הראשון' שרצה לכנס לדעת
זאת, ואכל מ"עץ
הדעת טוב ורע" - על־ידי־זה פגם מאד,
וגרם 'מיתה' לדורות.

ו'מיתה' - היא 'הפך הרוח־חיים' שנמשך
על־ידי ה'צדיק־האמת', שהוא
בחינת "עץ החיים" (בראשית ג, כ"ד), שהוא
ממשיך ה'רוח־חיים' משרשו, מבחינת
'תפלה' וכו', שהוא שרש ה"מעין היוצא
מבית ה'" (יואל ד, יח), מבית 'קדשי־קדשים'
וכו' - שאי־אפשר להשיגו בשום שכל, ואי־
אפשר לקבל משם, כי־אם על־ידי 'תפלה'
ותחנונים, שהוא בחינת 'אמונה' וכו'.

וְאִזּוֹ זֹכִינָן לְהַמְשִׁיךְ מֵעֵין הַחֲכָמָה מִשָּׁם - לְבָרֵךְ אֶפְסֹק הַהֲלָכָה, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה דִּיקָא מְבַרְרִין "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", דְּהֵינּוּ: שְׁמְבַרְרִין ה'טוב' מִה'רַע', ה'מִתָּר' מִה'אֲסוּר' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת הַגּוֹרֵל שֶׁל הַבְּהֵן-גָּדוֹל בְּיוֹם-הַפְּפוּרִים שֶׁנִּתֵּן "עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים", שֶׁהֵיוּ שְׁנֵיהֶם שְׂוִים בְּקוֹמָתָם וּבְמִרְאֵיהֶם" (יוֹמָא סב.), וְאִי-אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ לִידַע מִי לַה' וּמִי לַעֲזָאזֵל, כִּי-אִם עַל-יְדֵי גּוֹרֵל, שֶׁהוּא לְמַעַלְהַמְהַשְׁכֵּל.

כִּי בַה'שְׁכָל' אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין כָּלֵל מִהֵיכָן נִתְחַלְקִין ה'טוב' וְה'רַע', שֶׁהֵם בְּחִינַת "שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים" - שֶׁבְּתַחֲלָה שְׁנֵיהֶם שְׂוִים לְגַמְרֵי, וְאַחֲרֵכֶּךָ נִתְחַלְקִין, זֶה לַה' לִפְנֵי וְלַפְּנִים, וְזֶה לַחוּץ לְגַמְרֵי לַעֲזָאזֵל.

אָבֵל אָנוּ מֵאֲמִינִים, אַף-עַל-פִּי שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת בְּשְׁכָל, אָנוּ מֵאֲמִינִים שֶׁהַכֹּל "מֵאֵת ה' צְבָאוֹת יִצְאָה" (ישעיהו כח, כט), כִּי "בְּחִיק יוֹטֵל הַגּוֹרֵל, וּמֵה' כָּל מִשְׁפָּטוֹ" (משלי טז, לג), שֶׁהַגּוֹרֵל יוֹצֵא מֵאֵת ה', מִי לַה', וּמִי לַעֲזָאזֵל, כְּפִי דְרָכֵינוּ הַנִּפְלְאִים.

וְעַל-יְדֵי־זֶה דִּיקָא נִתְבָּרַר בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג מִהֵיכָן נִמְשָׁךְ ה'טוב' וְה'רַע', וְכֵן-ל.

אָבֵל הָמֵן רָצָה לִפְגֹּם בְּזֶה, כִּי הוּא כָּפַר וְאָמַר: שֶׁהַגּוֹרֵל בְּמִקְרָה חֲסוּשׁוֹשְׁלוֹם, וְהָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאָמַר: שֶׁיְכוּל בְּכַשְׁפִּים וּבְשִׁמּוֹת-הַטְּמָאָה, לְהַמְשִׁיךְ הַגּוֹרֵל בְּמֹזֵל שֶׁהוּא רוֹצֵה. כִּי אָמַר: שֶׁה'רוּח־חַיִּים' יְכוּל כָּל אֶחָד לְהַמְשִׁיךְ בְּרָצוֹנוֹ לְכָל מֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה, שְׁזֶה הָיָה בְּחִינַת 'חֲטָא הַעֲגָל',

שֶׁהַצְּלִיחַ מַעֲשֵׂה שְׁטָן וְהָיָה בּוֹ רוּח־חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם (שְׁמוֹת לב, ה) וְכוּ'.

הֵינּוּ: כִּי זֶה הָיָה עֶקֶר הַפְּגָם, שֶׁבְּגָדֵל הַכַּשְׁפִּים שֶׁל הָעֶרְב־רֹב, הָיוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ ה'רוּח־חַיִּים' לְכָל מֵה שֶׁרָצוּ, אֶפְלוּ לְדוֹמָמִים וְצוֹמְחִים - כִּי ה'רוּח־חַיִּים שֶׁל הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא גָּדוֹל בְּשַׁעֲתָם מְאֹד, בְּבְחִינַת 'רוּח־סַעֲרָה', 'רוּח־הַטְּמָאָה' - כִּי הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ נָתַן לָהֶם כַּח בְּזָה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְכוּ'.

וּמִגָּדֵל כָּחַם הָרַע לְהַמְשִׁיךְ ה'רוּח־חַיִּים' לְכָל דָּבָר, הֵם בּוֹפְרִים לְגַמְרֵי - כְּאֵלוּ הֵם בְּרִשׁוֹתָם, וְיְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּל מֵה שֶׁרָצוּ, וּלְמַלְאוֹת כָּל שְׂרִירוֹת לְבָם הָרַע, שְׁזֶה כָּל כּוֹנֵנָתָם הָרַעָה בְּכָל הָעֲבוּדָה-זָרָה שֶׁלָּהֶם, וּבְכָל מִינֵי כְּפִירוֹת שֶׁלָּהֶם.

ו'פְּרָה-אֲדָמָה' מְכַפֵּר עַל-כִּלְזָה - כִּי בְּזֶה אָנוּ מִרְאִין: שֶׁיֵּשׁ כַּח לְיִשְׂרָאֵל לְבָרֵךְ ה'רוּח־חַיִּים' מ'תַּקְוָה הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא' שֶׁיוֹנֵק מ'תַּקְוָה הַדִּין, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֲדָמָה תְּמִימָה", בְּחִינַת "עֲשׂוֹ אֲדָמוֹנִי".

כִּי ה'צְדִיק' בְּחִינַת 'מִשָּׁה' - יְכוּל לְהוֹרִיד אֶת-עֲצָמוֹ גַּם לְשָׁם, וּלְשַׁבֵּר ה'צְנוּר הָרַע' שֶׁלָּהֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טְמֵאת-מֵת', וּלְשַׁבְּרוֹ וּלְהַכְנִיעוֹ, וּלְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי־זֶה דִּיקָא.

כִּי דִיקָא 'פְּרָה-אֲדָמָה', מְטַהֵרֵת מ'טְמֵאת-מֵת' - הֵינּוּ כֵּן-ל: שֶׁדִּיקָא עַל-יְדֵי הַצְּנוּר שֶׁלָּהֶם, מְכַנְיַעִין אוֹתָם, כֵּן-ל.

"זאת התורה אדם פי ימות באהל" (במדבר יט, יד)

ז.

(ח"א יג, ה)

יש ארבע חיות ב'תורה' וכו'. ו'אדם שבתורה', זה בחינת (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם". ויש בה 'קלות וחסורות', שהם בחינת (הקדמת הזוהר יג): "מסכני ועתירי".

[זה לשון הזוהר שם: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כו). "נעשה אדם" - משותפא כלל דכר ונוקבא. "בצלמנו" - עתירי. "כדמותנו" - מסכני].

ח.

(כתב"ד רבנו ז"ל השיך לח"א יג הנ"ל - הנדפס בסוף הספר)

ה'אדם' בחינת (הקדמת הזוהר יג): "מסכני ועתירי", כמו שכתוב (בראשית א, כו - הקדמת הזוהר שם): "נעשה אדם בצלמנו" - עתירי. 'כדמותנו' - מסכני. וכו'.

ו'אדם', זה בחינת (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - פי בה 'קלות וחסורות', ויש בה 'קומה שלמה', רמ"ח אברים ושס"ה גידים" (זהר וישלח קע: תקוני זוהר נ).

ט.

(ח"א לז, ג)

ה'גוף' לגבי ה'נפש' - הוא בחינת 'חמר', 'בהמה', 'סכלות', 'השד', 'מיתה', ו'שכחה', בחינת 'חכמות-היצוניות' - כנגד 'חכמות-התורה', שהם בחינת 'אדם' - בחינת 'צורה', 'אור', 'חכמה', 'זכרון', ו'חיים'. וצריך כל אדם להכניע ה'חמר', הינו: בחינות 'מיתה', בחינת 'סכלות של הגוף של הארבע-יסודות' וכו', שהם ה'תאוות' - דהינו: להפריש עצמו מכל ה'תאוות'.

וזה נעשה על-ידי ה'תענית' - שעל-ידי ה'תענית', מחלישין ה'ארבע-יסודות', ונתבטל ה'חמר', 'סכלות', 'השד', 'שכחה', 'בהמה'. ונתגבר ונתעלה בחינת ה'שכל', וה'צורה', ה'אור', וה'זכרון', 'אדם' וכו'.

והוא בחינת 'אדם', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם".

וזה אותיות 'אדם': 'מ"ם סתומה' - הוא בחינת 'תענית', בחינת 'עולם-הבא' וכו'. ו'דל"ת' - הוא רמז ל'ארבע-יסודין' שנשפלים על-ידי ה'תענית'. ונתעלה ה'שכל' הרמוז ב'אל"ף', כמו שכתוב (איוב לג, לג): "ואאלפך חכמה".

י.

(ח"א צב)

על-ידי ש'אדם' שהוא בחינת 'תורה', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - "נע ונד" (בראשית ד, יב"ד) אפילו בתוך ביתו - יכול להמתיק הדינים ולהחיות מתים.

יא.

(ח"א קא)

צריך האדם להתיגע בתורה, ולהמית עצמו עליה, כמו שאמרו חז"ל (ברכות סג:) על פסוק (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם פי ימות באהל", "אין התורה מתקיימת, אלא במי שממית עצמו עליה", דהינו: 'עצמינותו', המדות והתאוות רעות החקוקים על 'עצמותיו'.

ועל-ידי שמתגע בתורה עד שיזכה להבין אותה - על-ידי-זה יוצא מ'אנפיד-חשוכין' ל'אנפיד-נהירין', ונתבטל ממנו ה'שעבוד של המדות והתאוות-רעות של הע' עבו"ם', שהם ה'אנפיד-חשוכין'.

אבל צריך לזהר מאד: לכלל יטעה בעצמו! - כי יש כמה וכמה חדושים שאינם באים משם, רק מ'היכלי-התמורות', ויש שם 'חדושים נאים שנדמים להשגות'.

למשל: פשכותבין תבת 'אדם' - זה מרמז על 'דמות האדם', אבל הוא רק רמז בעלמא, כי אין פתוב שם 'ציור האדם'. ויש שמצירין 'צורת האדם', ושם נגלה יותר קצת 'דמות האדם', ואף-על-פי-כן אין זה 'אדם ממש' - רק ה'אדם בעצמו', הוא ה'אדם באמת'.

כמו-כן יש כמה 'חדושי-תורה' שהם כמו פשכותבין תבת 'אדם' לבד - כי ה'תורה' היא בחינת 'אדם', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): **"זאת התורה אדם"**.

ויש שנכנס לפנים מזה, ואף-על-פי-כן אין זה 'אדם'. רק כשזוכין אל ה'תורה בעצמו', זהו בחינת 'אדם באמת'.

וזהו: "זאת התורה אדם" - "זאת התורה" דיקא - שרק ה'תורה' האמתית, הוא בחינת 'אדם'.

ואז נקרא: 'אדם', בחינת: "זאת התורה אדם", בחינת (יבמות סא): "אתם קרויים אדם, ואין העפויים קרויים אדם" - כי עקר שם 'אדם' זוכין על-ידי ה'תורה'. כי עקר שם 'אדם', הוא ה'שכל-האמתי' של 'חכמות-התורה'.

כי יש 'שלש-שכליות': (א) 'שכל-פשוט' - בחינת 'חכמה'. (ב) וכשלומד ומבין - זה נקרא 'פינה'. (ג) ואחר-כך כשיודע התורה - זה נקרא 'דעת'.

ואלו ה'שלשה-שכליים' - הם בחינת 'שלש פעמים י"ק'. כי "ק' הם 'חכמה ובינה', שכלולים בכל אחד מה'שלש-שכליות'. ו'שלש פעמים י"ק', הוא גימטריא 'אד"ם'.

נמצא: שעקר שם 'אדם' - הוא בחינת ה'שכל-האמתי', דהינו: 'חכמות-התורה', שהוא בחינת 'אנפין-נהירין' - בחינת 'הרחקת ושבירת כל התאוות ומדות רעות, כנ"ל'.

יב.

(ח"א רמה)

יש 'חדרי-תורה' - ומי שזוכה להם: כשמתחיל לחדש בתורה, הוא נכנס בהחדרים, ומחדר לחדר וכו'.

הַפְּטָרֹת פְּרֹשֶׁת פָּרָה

"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם"
(יחזקאל לו, כה)

יסורין בלא עון" (שבת נה.). ועליבן ה'מקוה'
שמושיע מכל הצרות ומכל היסורים, הוא
מטהר מכל ה'טמאות', ומכל ה'חטאים'.

א.

(ח"א נא)

'קִדְּם־הַבְּרִיאָה' הִיָּה 'בְּלוֹ אֶחָד', 'בְּלוֹ אָמֶת', 'בְּלוֹ טוֹב', וְ'בְּלוֹ קִדְּשׁ' - וְאֶפְלוֹ שֵׁם 'טְהוּר' לֹא הָיָה שִׁיךְ לומר - כִּי 'טְהוּר' אֵינְךָ אֶלָּא בְּשִׂישׁ 'טְמֵאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו, כה):
"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם."

ד.

(ח"א נט, א)

'ה'רוּחַ' הוּא בְּ'לֵב', בְּבַחֲיִנַת (יחזקאל לו, כו):
"וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חָדָשׁ."

ה.

(ח"א סא, ה)

מִי שֶׁכָּבַד נִשְׁקַע בְּטַנְפַת שֶׁל הַמוֹתְרוֹת', עַל־יְדֵי פָּגַם 'אֲמוֹנַת־חַכְמִים' - יֵשׁ 'מִים' שֶׁמְטַהֵר מִזְּאֵת הַטַּנְפַת', בְּבַחֲיִנַת (יחזקאל לו, כה): **"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם."** וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא לְעֵצָה־שְׁלֵמָה'.

כִּי ה'טְהַרָה' מְרַמֶּזֶת שִׂישׁ 'טְמֵאָה', וְהוּא סִימָן שֶׁיִּשְׁתַּלְשַׁל עַד שִׁיְהִיָּה 'טְמֵאָה'. וְעַל־כֵּן אֶפְשָׁר לְזַבֵּךְ וּלְהַעֲלוֹת ה'טְמֵאָה' ל'טְהַרָה' - כִּי הִיא בְּעֵצְמָה נִשְׁתַּלְשַׁלָּה מ'טְהַרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו, כה):
"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם."

ב.

(כתב־יד רבנו ז"ל השיך לח"א נא הנ"ל - הנדפס בסוף הספר)

אם אין 'טְמֵאָה', לֹא צָרִיךְ 'טְהַרָה', כִּי אֵל 'טְמֵאָה' שִׁיךְ 'טְהַרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו, כה): **"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם,"** וְדַרְךְ ה'טְהַרָה' יְכוּלָה לְתַקֵּן אֶת־עֵצְמָה.

ו.

(שיר־נעים' בתחלת הספר)

נִקְבַּ "לֵב הָאָבִן" (יחזקאל לו, כו), וְהָאֵר לִי מִשָּׁם מְעַט פָּנִיךְ "בְּרַחַב פְּחֵמָה" (שיר־הַשִּׁירִים ג, י).

ג.

(ח"א נו, ז)

ה'מְקוֹה' מְטַהֵר מִכֹּל הַטְּמֵאוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו, כה): **"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם"** - כִּי "אֵין

"וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ, וְרוּחַ חָדָשׁ אֶתֶּן בְּקִרְבְּכֶם, וְהִסְרֹתִי אֶת לֵב הָאָבִן מִבְּשִׂרְכֶם, וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר" (יחזקאל לו, כו)

ז.

(ח"א כה, א)

כְּשִׁיזְצֵא מ"שְׁרִירוֹת הַלֵּב" (על-פי דְּבָרִים כט, יח), וּמִשֶּׁבֶר "לִבּוֹ הָאֵבֶן" (על-פי יחזקאל לו, כו) - זֶה בְּחִינַת 'שְׁמִיר', שֶׁעַל-יָדוֹ נִכְנַע הָאֵבֶן.

ח.

(ח"א כח, ג)

אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַרוֹצִים לְעַרְךָ עֲבוֹדָתָם, עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹמְעִים מִתְּלַמִּידֵי-חֻכְמִים שְׂדִיךְ-יְהוּדָאִין שֶׁמְקַבְּלִים תּוֹרָתָם הַנְּפוּלָה מֵ'אֲלֹפִיךָ-הַנְּפוּלִים'. וּבִאֲמַת "אִין לָהֶם עַל מַה שֵׁיִסְמְכוּ" (חגיגה פ"א מ"ח), כְּמוֹ הַ'שָּׂדִים שֶׁפּוֹרְחִין בְּאֵיזִיר'.

וּכְשֶׁתִּתְּלַמֵּיד-חֻכְמֵי הָאֲמִתִּי רוֹאֶה מִחֲשַׁבְתָּם הִרְעָה, אוֹמֵר לָהֶם: שִׁיזְצִיאוּ ה'טִינָא' מִלְּבָב, שֶׁנֶּעֱשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה "לֵב הָאֵבֶן" (יחזקאל לו, כו), וְאֵל יִכְפְּרוּ בַּהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי ה'טִינָא' וְ"לֵב הָאֵבֶן", הוּא מִבְּחִינַת ה'אֲלֹפִיךָ-הַנְּפוּלִים'.

וְכִי שְׂבוּנָה בֵּיתוֹ עַל-יְדֵי ה'תְּלַמִּידֵי-חֻכְמִים הָאֲמִתִּיִּים', שֶׁהֵם יְסוּד כָּל דְּבַר - "יֵישׁ לָהֶם עַל מַה שֵׁיִסְמְכוּ" (חגיגה שם).

ט.

(ח"א עח)

כְּשֶׁאָדָם דְּבוּק לְמַלְכוּת-אֱמִישָׂא, וּמִדְּבַר 'תּוֹרָה' או 'תְּפִלָּה' - מוֹצִיא וּמִכְנִים רִוַח-הַקִּדְשָׁה'.

וְזֶהוּ (יחזקאל לו, כו): "וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתָן בְּקִרְבָּכֶם" - הֵינּוּ: 'קִרְב' שֶׁלְכֶם, כְּשֶׁהוּא נוֹשֵׂם נְשִׁימָה שֶׁל קִדְשָׁה - אֲזִי: "וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתָן" - הֵינּוּ: רִוַח-הַקִּדְשָׁה'.

י.

(ח"ב טו)

יֵישׁ "לֵב אֵבֶן" (יחזקאל לו, כו), דְּהֵינּוּ: "אֲבִירֵי לֵב הָרְחוּקִים מִצְדָּקָה" (ישעיהו מו, יב). וְזֶהוּ (תהלים קיד, ח): "הַהֲפֹכִי הַצּוֹר אֲגַם מַיִם" - שֶׁנִּתְּהַפֵּךְ לְלֵב רַךְ לְהִתְנַדֵּב לְצְדָקָה'.

יא.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַבְּרִית' - נֶעֱשֶׂה בְּיָד-חוֹרִין, וְלוֹבֵשׁ גּוֹף קָדוֹשׁ מִגֵּן-עֵדֶן, וְנִתְרוֹמַם מִזְלוֹ, וְזוֹכֵה לְעֶשֶׂר, וְנִתְחַזַּק 'צְרוּר-הַטּוֹב', הֵינּוּ: "לֵב בְּשָׂר" (יחזקאל לו, כו).

יב.

(חיי-מוהר"ן שלט)

אָמַר: "שְׁלַעֲתִיד יִהְיֶה כָּל הָעוֹלָם אֲנָשִׁי בְּרַסְלָב!" [לְעֵתִיד-לְבוֹא וְנֹעַט דִּי גֵאנְצֶע וְנֹעֶלְט זַיִן בְּרַסְלָבֶער חֲסִידִים].

דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לז, כא) עַל פְּסוּק (יחזקאל יא, יט; לו, כו): "וְנִתְתִי לְכֶם לֵב בְּשָׂר" - "אֵל תִּקְרֵי בְּשָׂר, אֲלֵא בְּסַר, שִׁיְהִיָּה כָּל אֶחָד בּוֹסֵר בַּחֲלֶק שֶׁל חֲבֵרוֹ". "לֵב בְּסַר", אוֹתִיּוֹת 'בְּרַסְלָב'.

גַּם כְּשִׁיזְצֵא מִזְלַאטְפֵּאלִיעַ לְבְּרַסְלָב, חָלַם לוֹ לְהַמְגִיד מְטִירֵה-אוֹיְצֶע בְּסַבָּה, עֲנִין יִצְיָאתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל מִזְלַאטְפֵּאלִיעַ לְבְּרַסְלָב, מְרַמֵּז בְּפִסּוּק הַנַּ"ל (יחזקאל שם):

"וְהִסִּירוּתִי לֵב הָאֵבֶן מִבְּשָׂרְכֶם". "לֵב הָאֵבֶן" - הוּא בְּחִינַת (מְלָכִים-א י, כו): "וַיִּתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת הַכֶּסֶף בְּאֲבָנִים" - כִּי שֵׁם הָעִיר 'זְלַאטְפֵּאלִיעַ', עַל-שֵׁם רַבּוּי הַכֶּסֶף וְהַמָּוֶן [זְלַאטִי' - הוּא שֵׁם מְטַבֵּעַ. פְּאֵלִיעַ

- לכאורה פרושו 'הרפה'. "וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בְּשׂוֹר"
- אותיות 'בְּרֶסֶל"ב', פּנ"ל.

איזה 'רעבון', שמתגבר עליו 'תאות-אכילה'
- בא ב'מחלקת', שמחרפין ומבזין אותו.

יד.

(ח"א נד, בסוף)

'יוסף' שהוא בְּחִינַת (בראשית ל, כג): "אסף
אלקים את הרפתי" - הוא ממתיק
את ה'רע', בְּחִינַת 'רעב', בְּבִחִינַת (יחזקאל לו,
ל): "אשר לא תקחו עוד חרפת רעב
בגוים".

"וְהִרְפִּיתִי אֶת פְּרִי הָעֵץ וְתִנּוּבַת הַשָּׂדֶה,
לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֲרֻפַּת רָעֵב בְּגוֹיִם"
(יחזקאל לו, ל)

יג.

(ח"א לט)

'רעב' הוא בְּחִינַת 'מחלקת', בְּחִינַת (יחזקאל
לו, ל): "חרפת רעב" - שכשמוֹרְגִישׁ

רבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א

כי לאנשים פשוטים הרוצים לזכות לנפשם לאחזו בדרכי הצדיקים, בודאי טוב לפנייהם הנהגה הראשונה הנ"ל. הינו: לבלי להניח אצלו המזון בכל מיום לחברו. והפליג בשבח מעלת הנהגה זו והאריך בשיחה זאת.

וכפי המובן מדבריו אז היה: שהיה חפץ ומשתוקק לזכות אותנו להגיע להנהגה הקדושה הזאת, למדרגת 'בטחון' הנ"ל, לבלי להניח שום מזון מיום לחברו.

ב.

(חיי-מוהר"ן תקנ"ג)

בשראה רבנו ז"ל את הספרי הקדוש **"נעם אלימלך"**, התפלא מאד ואמר: **"שקדשת מעלת הרב הקדוש רבי אלימלך ז"ל, נשגבה למעלה למעלה ממה שגראה ומובן מתוך ספרו הנ"ל!"**

[שיח-טרפי-קדש החדש ח"ג תתקל: רבנו ז"ל אמר: "יש כאלו, שספרם גבה ונשגב מהם - הינו: שאומרים כאלו השגות, שאין הם עומדים ואוחזים בהן. וכן יש כאלו צדיקים, שהספר שנה להם, שהוא לפי מדרגת ערכם. אבל הצדיקי-אמת - כל כמה שאומרים, עומדים הם במדרגה יותר גדולה!"]

וגם בקדשת אחיו הרב הקדוש רבי זוסיא ז"ל, הפליג מאד מאד וכו', פידוע אצלנו.

(עין חיי-מוהר"ן תקיח). (עי' שם גדל מעלת שאר הצדיקים הקדושים שהפליג רבנו ז"ל מאד במעלתם הקדושה).

א.

(חיי-מוהר"ן תצט-תק)

פעם-אחד ספר מענין ה'בטחון', ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם מזון מיום לחברו, כמו שמספרין מפמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון ה'בעל-שם-טוב' ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרין כל המזון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום מזון מיום לחברו.

ואמר: שצריכין להיות לזה "בריה" [איש חיל] גדול, להיות חזק בהבטחון ולעמד על עמודו, פיראם שוגים בזה תנועה קלה בעלמא, לא טוב.

אבל יש מעלה גבוהה יותר ביותר - דהינו: שהצדיק האמתי יחזיק אצלו המזון. וזה קשה יותר, הינו: פי עבודה זו, גבוהה וכבדה ביותר, פי הוא ז"ל לא היה מתנהג הנהגה הנ"ל.

ואמר כמה פעמים: שזה קשה וכבד יותר, הינו: להחזיק אצלו המזון ולבלי לפזרו בכל יום לצדקה וכיוצא - זה קשה וכבד יותר הרבה וכו'. ואמר: שעבודה זו גבוהה וכבדה יותר אצל גדולי הצדיקים האמתיים המפלגים במעלה גבוהה ביותר.

אבל הרבה לדבר עמנו משבח מעלת הנהגה הראשונה הנ"ל - הינו: לפזר הפעות בכל יום לצדקה ועל הצטרכותו המכרה, ולא יניח בכל מיום לחברו.

ג.

(טיח-טורפי-קדש החדש ח"ג תתט)

מקבל היה בין אנ"ש באומאן לענין
 'שמונה הבעלי הזכרונות'
 ב'ספורי-מעשיות' מעשה י"ג 'מהשבעה
 בעטלערס' (ביום הראשון, הבעטלער העור): שרפנו
 ז"ל אמר: "שאחד מהם היה הצדיק

הקדוש הרב רבי אלימלך מליזענסק
 זיע"א! - ולא ידוע על מי מהזקנים אמרו
 רבנו ז"ל. (ועין לקוטי-הלכות תפלין ה - גדל מעלת
 אלו הזקנים-הקדושים).

לקוטי תפלות

פורים

ומחית עמלק

א [א] לקוטי תפלות ח"א י

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א י, 'ואלה המשפטים' - המחאת כף ורקודין)

ובכל שעה, באפן שאזכה להרים את ידי ואת רגלי לשרשם שבקדשה, ותתגלה הארתם הגדולה, ואזכה להמחאת-כף ורקודין דקדשה.

וזבני ברחמיך הרבים לקים מצות 'ספירת-העמר', בקדשה ובטהרה ובלב טוב ובשמחה גדולה, עם כל פרייה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג מצוות התלויות בה, ועל-ידי-זה נזכה להכניע ולשבר ולעקר ולבטל, קלפת 'המן-עמלק' מן העולם.

ותעזרני ברחמיך, לקים ולקבל את ימי הפורים בשמחה גדולה. ונזכה שימשך קדשת הארת פורים, קדשת מרדכי ואסתר, עלינו ועל זרענו ועל כל עמך בית-ישראל.

ונזכה לקים כל המצוות הנוהגות בפורים, בקדשה ובטהרה ובלב טוב ובשמחה גדולה. ותתן שמחה בלבנו, עד שתתפשט השמחה בידינו

ותעזרני להתקשר באמת עם רוח-הקדש של צדיקי-אמת. ואזכה לשאוב ולהמשיך לתוך לבי, את רוח-הקדש של צדיקי-אמת.

ואזכה ברחמיך, שיהיה נמשך הרוח-הקדש הזה, לתוך ידי ורגלי, עד שאזכה לתקן פגם הידים והרגלים, לגלות ולהאיר 'הארת הידים והרגלים'.

עד שיתעורר לבי בשמחה גדולה, לשמך הגדול באמת, עד שתתפשט השמחה הקדושה לתוך ידי ורגלי, עד שאזכה להמחאת-כף ורקודין דקדשה.

באפן שנוזכה להמתיק דינים מעלינו, ומעל כל עמך בית-ישראל, על ידי מחאת-כף ורקודין דקדשה.

ותהיה בעזרי, שאזכה לעשות מצות רבות בידי וברגלי, בכל-עת

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'וביזים הבכורים')

וּנְזָכָה לְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר, וּלְבַטֵּל, וּלְמַחֹת,
וּלְכַלּוֹת, וּלְעַקֵּר, וְקַלְפַת הַמֶּן-
עַמְלֵק מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא 'תְּאוֹת-מְמוֹן',
וְלַהּוֹצִיא כָּל חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה מִמֶּנּוּ, וְלַהּשִׁיב
וְלַחֲזִיר כָּל הַנִּיצוּצוֹת-הַקְּדוּשִׁים, וְכָל
חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, לְשָׂרְשָׁם הָעֲלִיוֹן שֶׁבְּקְדוּשָׁה,
וְלַחֲזֹר וּלְעַשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרַה-הַקְּדוּשָׁה.

וּנְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד, קְדוּשַׁת
מְרַדְכֵי-הַיְהוּדִי וְאַסְתֵּר-הַמַּלְכָּה.

וְתַעֲזָרְנוּ וּתְזַכְּנוּ, לְגִלוֹת וּלְהַאֲרִי כָּל
הַגּוֹנֵינִי-עֲלָיִן שֵׁישׁ בְּ"כֶסֶף
וְזָהָב וּנְחָשֶׁת", בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוּלָּה
כְּרַצוֹנָךְ הַטּוֹב.

וְתַחֲמַל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךָ-הַרְבִּים, וְתִשְׁפִּיעַ
עָלֵינוּ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת בְּאַמֶּת,
וּנְזָכָה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, וּלְהַרְבּוֹת
בְּצַדִּיקָה.

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"א נח ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

וְתַעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזְכָּה
לְשִׁמְרַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוּלָּה.

וְתַעֲזָרְרֵנִי רַחֲמֵי הַצַּדִּיקִים-הָאֱמֵתִיִּים,
שִׁירְחֵמוֹ עָלֵינוּ עַל חֲלוּשֵׁי-כַח
כְּמוֹנוֹ, וְיִלְחָמוּ בְּעַדְנוֹ, וְיַכְנִיעוּ וְיִשְׁבְּרוּ
וְיַפִּילוּ וְיַבְטִילוּ, כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים

וְרַגְלֵינוּ, וְנִזְכָּה אֲזִי לְהַמְחֹאֵת-כַּף וְרַקוּדִין
דְּקְדוּשָׁה, בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָּה לְשִׂמְךָ בְּאַמֶּת.

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שֶׁנִּקְבַּל עַל-
עֲצִמְנוּ מִחֲדָשׁ, לְקַיֵּם אֶת כָּל
דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד
לְשִׁמּוֹר וּלְעַשׂוֹת וּלְקַיֵּם, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ
בְּתוֹרָתְךָ, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנוּ לְהַשִּׁיג
נִסְתָּרוֹת הַשֵּׁם בְּכָל פַּעַם, וְלֹא נַעוֹל
בְּכִסּוּפָא קַמְךָ.

☪ [ב] לקוטי תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וּנְזָכָה לְהַרְג, וּלְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר, וּלְעַקֵּר,
וּלְבַטֵּל, וְקַלְפַת מַלְכוּת עַמְלֵק
הַרְשָׁעָה, שֶׁכָּלוּל מִכָּל הָאַרְבַּע-מַלְכוּוֹת.

וְתַעֲזָרְנוּ לְמַחֹת שְׁמוֹ וְזַכְרוֹ מִן הָעוֹלָם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "תִּמְחָה אֶת זֵכֶר
עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשָּׁכַח". וַיְקִים
מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "הָאוֹיֵב תִּמּוּ חַרְבוֹת
לְנִצָּחַ, וְעָרִים נִתְּשָׁת, אֲבָד זִכְרָם הֵמָּה,
וַיְהִי לְעוֹלָם יֵשֵׁב, כּוֹנֵן לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹ".

וְתַעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתַבְטֵל, כָּל הַחֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת, וְכָל הָאַפִּיקוֹרְסִית
וְהַכְּפִירוֹת, מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְגַּלֶּה אֱמוּנָה-
הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּל
אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ וְתַמְלִךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה
לְעוֹלָם וָעֶד.

אֲחֵרֵינוּ הַנִּלְחָמִים עִמָּנוּ בְּכָל-עֵת, וַיִּכְנָעוּ וַיִּכְלוּ וַיִּבְטְלוּ 'קִלְפַת עֲמֶלְק', שֶׁהוּא 'פָּגַם-הַבְּרִית', מִמָּנִי וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל.

וְאַתָּה תִּהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ תָּמִיד. וְהַצְדִּיקִים-אֲמֵתִיִּים יִלְחָמוּ לְפָנֵינוּ, עַד שְׁנֹזְפָה בְּכַחַם לְבַטֵּל 'קִלְפַת עֲמֶלְק', לְמַחֹת שְׁמוֹ וְזָכְרוּ מִן הָעוֹלָם, וּלְבַטֵּל 'פָּגַם-הַבְּרִית', מִמָּנִי, וּמִזְרַעֲנוּ, וּמִכָּל עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קמג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, 'דע שכל מיני צער')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, "זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה".

זָכַר אֶת כָּל הַהִבְטָחוֹת שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ מִימֹת אַבְרָהָם אָבִינוּ עַד הַנֵּה. זָכַר אֶת בְּנִיךָ הַשְּׂרוּיִם בְּגִלוֹת בֵּין הָעַכוּ"ם, וְתַמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים, וְתוֹצִיאֵנוּ וְתַפְדָּנוּ וְתַגְּאֵלֵנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַגְּלִיּוֹת.

וְתַשְׁבֵּר וְתַבְטֵל כָּל הַגְּזֵרוֹת-קָשׁוֹת מֵעַלֵינוּ, הֵן אוֹתָן שֶׁכָּבַר נִגְזְרוּ, הֵן אוֹתָן שֶׁרוּצִים לְגָזֵר, (בְּפָרֵט עִצֵּם הַצָּרָה הַזֹּאת שֶׁכָּבַר נִגְזְרָה לְקַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַנְשֵׁי חֵיל לְמַלְחַמְתֶּם חֶסֶד-וְשָׁלוֹם).

רַחֵם רַחֵם עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וּבַטֵּל אוֹתָם מֵעַלֵינוּ מִהֲרָה, כִּי אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵין מַעְצוֹר לִיהוָה לְהוֹשִׁיעַ אֶפְלוּ אַחַר גְּזֵר-דִּין לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

וּבְשֵׁם שַׁחֲמֶלֶת עָלֵינוּ וְהוֹשַׁעְתָּ אוֹתָנוּ בִּימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, וְהַפְּכֶת מִיְגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבָל לְיוֹם-טוֹב, כֵּן תַּחֲמַל עָלֵינוּ גַם בַּעַת הַמָּרָה הַזֹּאת, וְתַבְטֵל הַצָּרָה וְהַגְּזֵרָה הַזֹּאת מֵעַלֵינוּ.

וְכָל הַצָּרוֹת וְהַגְּזֵרוֹת שֶׁרוּצִים לְגָזֵר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, כָּלָם תַּעֲקֶרֶם וְתַשְׁבֵּרֶם וְתַבְטֵלֶם בְּבִטּוֹל גָּמוֹר, וְתַהַפֵּךְ הַכָּל לְטוֹבָה.

וְתַטִּיחַ (לֵב הַמַּלְכוּת שָׁרְיוֹ וְיוֹעֲצָיו) לֵב הַקִּיסָר יְרוּם-הַיְהוּדִי וְהַשָּׂרִים וְהַיּוֹעֲצִים, עָלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתַגְּזֵר עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת.

☪ [ו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב יד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יט, 'עקר התכלית לילך בפשיטות ובתמימות')

תּוֹמַךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא, תִּקְיָךְ לְעַד הַצְּלִיחָה נָא, תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ. תָּם וּמִתְמָם עִם תְּמִימִים, זַכְּנֵי לְעַבְדְּ אוֹתָךְ בְּאַמֶּת, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גָּמוֹר, בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל.

שְׁמַרְנֵי וְהַצִּילְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מַחֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת וְזָרוֹת. רַחֵם עָלֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנֵנוּ בְּחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְתַמִּימוֹת בְּאַמֶּת, כַּאֲשֶׁר אַתָּה יוֹדֵעַת דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאַמֶּת-לְאַמְתּוֹ, כְּרָצוֹנְךָ הַטוֹב, וְכַרְצוֹן צַדִּיקֶיךָ הַיְרָאִים וְהַתְּמִימִים בְּאַמֶּת.

וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל זְרַעֲנוּ, וְעַל כָּל זֶרַע עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וְתַשְׁמֹר וְתַצִּיל

אותנו, מכל מיני חקירות וחקמות-
חיצוניות.

ולא נשים עין, ולא נביט, ולא נסתכל
כלל, בשום ספר המיסד על-פי
דרכי המחקרים, אפלו בספרים שחברו
קצת מבני-ישראל על-פי ההקדמות
והסברות של חכמות-החיצוניות שנמשכין
ובאין מהעפו"ם, אשר לא נכנסו בדת-
ישראל הקדוש, פי "לא באלה חלק יעקב".

שמר רגלנו, מלנגף חסוּשֵׁלום באבני-
נגף שלהם, המנחים בכל
חכמותיהם הפולילים בשבע-חכמות.

אשר בכלם מנח קלפת וזהמת עמלק,
שהוא האבן-נגף שבכל החכמות,
אשר על-ידו נכשלים ונופלים כל
הנכנסין בהם, ויוצאין מעולמם, ובאין
לידי כפירות ואפיקורסית גמור רחמנא-
ליצלן, רחמנא-לישזבן מהם ומהמונם.

הצילנו נא אבינו שבשמים, עזרנו
והושיענו וזכנו בזכות משה
רבנו, ובזכות כל הצדיקים-אמתיים
שלקחמו מלחמת עמלק, שנזכה לקבל כח
מהם, להנצל גם עתה מקלפת-עמלק,
שהוא פילוסופיא וחקמות-חיצוניות.

ותעזר לב צדיקי-אמת שבדור הזה,
וכל הצדיקים שוכני עפר,
שילחמו גם עתה בעדנו, ויכניעו וישפילו
וישברו ויעקרו את קלפת עמלק
וחילותיו, לבל יהיה להם שום כח,
להכניס חסוּשֵׁלום דרכיהם ודעותיהם
הרעות והמרות, בלב עמך בית-ישראל.

גואל חזק, הצל ומלט ופלט את
שארית עמך בית-ישראל, מהצר
המר והצורר הזה, מהאויב האכזר הזה,
הוא "איש צר ואויב המן-עמלק הרע
הזה", ימח-שמו ונמח-זכרו.

שהוא הקלפה והזהמה שמכנסת בעולם
חכמות-חיצוניות ואפיקורסית
וחקירות כנגד השם-יתברך, שרוצה
להתגבר עתה חסוּשֵׁלום בעקבות-
משיחא, להכניס גם בישראל כפירות
ואפיקורסות חסוּשֵׁלום, על-ידי
שממשיכין אותם ללמד ספריהם
והחכמותיהם ולשונוותיהם.

וזכנו ברחמיך הרבים, לאמונה-שלמה
באמת, בתמימות ובפשיטות, בלי
שום חקירות וחקמות-זרות כלל.

רק נזכה לעבד אותך באמת, לקיים
מצותיך ולעסק בתורתך בעובדא
ובמלווא, בתמימות ובפשיטות, כל ימינו
לעולם.

ונזכה לקיים באמת מקרא שכתוב:
"סוף דבר הכל נשמע, את
האלהים ירא, ואת מצותיו שמור, פי זה
כל האדם".

❁ [ז] לקוטי-תפלות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד,
'אחר פורים קורין פּרשת פּרה')

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי
אבותינו, עושה נסים ונפלאות בכל

עַד שְׁאֲזָכָה עַל-יְדֵי הַשְּׂמֵחָה וְהַקְדָּשָׁה
שֶׁל פּוֹרִים, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל, הַקְדָּשָׁה וְהַטְהָרָה הַנִּמְשָׁכֶת
מִה'פְּרֵה-אֲדָמָה' שְׂמִטְהֶרֶת מִטְמֵאת-מֵת.

אֲשֶׁר צִוִּיתָ עָלֵינוּ לְעֶסֶק בַּקְרִיאת
הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת שֶׁל פְּרֵה-אֲדָמָה
אֲחֵר פּוֹרִים, וְגַלִּיתָ לָנוּ: שְׁעַל-יְדֵי
'פּוֹרִים', זֹכִינָ ל'טְהָרַת הַפְּרֵה-אֲדָמָה',
לְמַעַן נִזְכָּה לְהִיּוֹת טְהוֹרִים לְקַבֵּל קְדֻשַׁת
הַקְּרִבָּן-פֶּסַח בְּזַמְנּוּ.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ, שְׁבַעֲצָם
יְרִידַתְנוּ וְנִפְלִיתְנוּ בְּעַמְּךָ הַגְּלוּת-
הַמֵּר הַזֶּה, וְעַצְמָם וְרַבּוּי צְרוּת-הַנֶּפֶשׁ
שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעָלֵי
בַּפְּרָטִיּוֹת, וְעַצְמָם וְרַבּוּי הַמְּצוּלוֹת-יָם
הַשׁוֹטְפִים עָלַי, וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד מְאֹד
מִכָּל הַצְּדָדִים, וּבְצָרָה גְדוֹלָה אֲנִי מְאֹד
מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, וְאִינִי יוֹדֵעַ שׁוּם
פְּתַח-תְּקוּהָ לְתַקֵּן וּלְהַנְצִיל מִכָּל-זֶה.

הֵן עַל כָּל אֱלֹהִים, אֲנִי צָרִיךְ עִתָּה נְסִים
נִפְלְאִים, וַיִּשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת,
כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם כָּלל יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת
עוֹלָם, נְסִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים אֲשֶׁר לֹא
הָיוּ כְּמוֹתֵם, בִּימֵי מֶרְדֵּכַי וְאַסְתֵּר כְּשֶׁעָמַד
עָלֵיהֶם הַמֶּן-הַרְשָׁע יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ וְכוּ'.

אֲשֶׁר נִסַּ זֶה שֶׁל פּוֹרִים גְּדוֹל מִכָּל
הַנְּסִים שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ מֵעוֹלָם,
כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכַמֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה: "וְכָל הַמוֹעֲדִים
יִהְיוּ בְטָלִים, וַיְמִי הַפּוֹרִים לֹא נִבְטָלִים."
"וּבִתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהִתְחַלּוֹת מִפֶּסַח, כִּי

דוֹר וְדוֹר, הָרַב אֶת רִיבֵנוּ, וְהִדִּן אֶת דִּינֵנוּ,
וְהִנּוּקֵם אֶת נַקְמַתְנוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל
אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ.

שְׂתַרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךָ-הַרְבִּים, וְתַעֲזֹר
לָנוּ בִישׁוּעָתְךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ
הַנוֹרָאוֹת, שְׁנִזְכָּה לְקַבֵּל ו"לְקַיֵּם אֶת יְמֵי
הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשִׁים בְּזַמְנֵיהֶם" כְּרָאוּי.

שְׁנִזְכָּה לְקַיֵּם כָּל הַמְּצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
הַנוֹהֲגוֹת בַּפּוֹרִים, בַּקְּדָשָׁה
וּבַטְהָרָה גְדוֹלָה, "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבב",
בְּגִילָה בְרָנָה בְּדִיצָה וְחִדּוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה
מְאֹד, עִם כָּל פְּרִטֵיהֶם וְדְקוּקֵיהֶם
וְכוֹנוּתֵיהֶם וְתִרְי"ג מְצוֹת הַתְּלוּיּוֹת בָּהֶם.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּבָר גַּלִּיתָ אֲזַנֵּינוּ,
שְׁכָל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שְׁעָשִׂיתָ
לְאַבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר עָלֵיהֶם נִקְבְּעוּ הַיָּמִים-
טוֹבִים הַקְּדוֹשִׁים, כָּלֵם נַעֲשִׂים וְנִתְגַּלִּים
וּמְאִירִים, בְּכָל דוֹר וְדוֹר, בְּכָל אָדָם וּבְכָל
זְמַן.

וְאֲנוּ צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת פּוֹרִים,
וְקְדֻשַׁת כָּל הַיָּמִים-טוֹבִים, וְהָאֶרֶת
הַנְּסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁנַעֲשׂוּ אֲזוּ, בְּכָל שָׁנָה
וְשָׁנָה, בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וּבְכָל אָדָם וְאָדָם
בַּפְּרָטִיּוֹת.

וּבְבִין בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ עוֹשֶׂה נְסִים וְנִפְלְאוֹת
בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וּבְכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
וּבְכָל שָׁעָה, לְמַדְנִי וְהוֹרְנִי וְחַנְּנִי וְזַכְּנִי,
שְׁאֲזָכָה לְשִׂמְחַת-פּוֹרִים בְּשִׂלְמוֹת בְּאַמֶּת,
שְׁאֲזָכָה לְשִׂמַּח מְאֹד מְאֹד בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ,
בִּימֵי-הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשִׁים, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּשִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ קֵץ.

כל המועדים הם זכר ליציאת-מצרים, ועכשו וכו'".

רבוננו של עולם, מריה דעלמא כללא, אדון הנפלאות, מצמיח ישועות. אתה יודע האמת, שכל הנסים והנפלאות שעשית עמנו ביציאת-מצרים ובמלחמת-עמלק, בימי משה ובימי מרדכי ואסתר, וכל הנסים ונפלאות שעשית עמנו, בימי חנכה, ובכל דור ודור, עקר הנס והישועה הוא ישועת-הנפש.

כי עקר הקנאה והשנאה, של כל צרינו ורודפינו בגשמיות ורוחניות, הוא רק על אשר אנו מאמינים בך יהוה אלהינו, ומשתוקקים לילך בדרכיך הקדושים, ולקיים מצוותיך הנוראות, ולגלות ולפרסם אמתת אמונת אלהותך והשגחתך וממשלתך בעולם.

אשר רק בשביל זה, לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

ועל-בן עקר הנס והישועה מכל הצרות, הוא מה שאתה מקנא קנאתך ואתה עושה נסים ונפלאות, כדי לקיים התורה והמצוות לבל יתבטלו מן העולם חס-ושלום כרצון השונאים והכופרים ימח-שמן, שכלם הם מסטרא דהמן ועמלק ימח-שמו.

ועתה מה אומר לפניך יושב-מרום, ומה אספר לפניך שוכן-שחקים, אם אחרי כל הנסים והנפלאות האלה אני

בעצמי רודף את-עצמי יותר מכל השונאים.

כי לא התגברתי נגד תאוותי, אף גם המשכתי עלי את היצר-הרע, ועשיתי מה שעשיתי.

עד אשר הבאתי עצמי בידיים בצרות האלה צרות-נפשי, אשר הם קשים ומרים מכל הצרות, פי אין צרה כצרות-הנפש, פי זהו הרחמנות הגדול מכל הרחמנות, להוציא נפש מישראל מעוונות ופגמים.

רבוננו דעלמא כללא, יחיד קדמון, "יהוה אלהים אמת", אתה לבד יודע להיכן נוגעים דברי אלה, כי באמת בער אני ולא אדע, תקף הנס של פורים בגשמיות ורוחניות, ובפרט איך לזכות להמשיך עלי תקף הנס והישועה הזאת.

אבל אתה לבד יודע הכל, ואתה מרמז לי מרחוק להתקרב אליך בכל עת, בכמה מיני התנוצצות ורמזים רבים בלי שעור, ואני בעצם קשיות-ערפי עדין לא שבתי מטעותי.

אבל זאת נחמתי בעניי המר, מה שעדין אני מתעקש עוד לדבר דבורים פאלה לפניך, ולצפצף אמרתי מעפר אליך, ולצפות עדין לרחמיך וישועתך.

רבוננו של עולם, אתה לבד יודע תקף הנס שהיה אז בימי מרדכי ואסתר, שזכו לנצח מלחמת המן-עמלק, למחות שמם וזכרם מן העולם, ואיך זכו

לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי-זֶה הָאָרֶה נִפְלְאָה
וַיִּשׁוּעָה נִוְרָאָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

וְאִיךְ עֵתָה כָּל חַיּוֹתֵנוּ וְתַקּוּתֵנוּ לְצֵאת
מִגְלוֹתֵנוּ בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ, הוּא רַק עַל-
יְדֵי תַקְוָה הַנֶּס הַזֶּה, כִּי אָנוּ עוֹמְדִים
וּמְצַפִּים לִישׁוּעָתְךָ.

כַּאֲשֶׁר עֲזַרְתֶּם אֲזִי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
קְלִפַּת הַמֶּן-עַמְלֵק, לְעַקֵּר
וּלְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ זְהֵמְתוֹ הַגְּדוּלָּה, וּלְגַלּוֹת
אֲמוּנַת הַשְּׁגָחָתְךָ בְּעוֹלָם, וּלְחַזֵּר וּלְקַיֵּם
וּלְקַבֵּל מִחֲדָשׁ קְדֻשַׁת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

בֵּן תַּעֲמִד בְּעֲזַרְתֵּנוּ סֵלָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר,
עַד אֲשֶׁר תִּנְצַח הַמְּלַחְמָה בְּשִׁלְמוֹת,
לְמַחֹת זְכוֹר עַמְלֵק לְגַמְרִי, וּלְהַעֲבִיר רוּחַ
הַטְּמָאָה מִן הָאָרֶץ, וּלְהַשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת, וּלְהוֹצִיאֵנוּ מִגְלוֹתֵנוּ הַמֵּר מְהֵרָה.

עַל-בֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת,
שְׁתָּשִׂים לְבָךְ לְגַדֵּל צְרוּת-
נַפְשֵׁנוּ, וְתַבִּיט בְּעֵינֵינוּ וְעַמְלָנוּ, וְאֵל תַּבִּיט
בְּמַעְלָלֵנוּ, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים נִפְלְאִים
וְנוֹרָאִים, נִסִּים שֶׁל פּוֹרִים, בְּאִפְן שְׁתִּסַּבֵּב
סְבוֹת לְטוֹבָה, שְׁנִזְכֶּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּחַיֵּינוּ
חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה, וְלֹא נָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְחִיָּה חַיִּים, "אֱלֹהִים
חַיִּים וּמְלֵךְ עוֹלָם", רַחֵם עָלֵינוּ
וְהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ, וְקַדְשָׁנוּ וְטַהַרְנוּ
מִטְּמָאֵת-מֵת שֶׁהִיא אָבִי אַבוֹת הַטְּמָאָה,
שֶׁהֵם הִרְהוּרֵי-נַאֲוָף שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִתְפַּשְׁטוּ
בְּעוֹלָם מְאֹד, עַד אֲשֶׁר "טִבַּעֲנוּ בִּיּוֹן
מְצוּלָה וְאִין מְעַמֵּד", בָּאֵנוּ בְּמַעֲמָקֵי מַיִם
וְשִׁבַּלְתָּ שְׁטַפְתָּנוּ.

וּכְנֹנוּ בְּכַח קְדֻשַׁת מִצּוֹת פּוֹרִים, שְׁנִזְכֶּה
לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת
וְטַהַרְתָּ הַ"פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה", לְטַהַרְנוּ
בְּאַמֶּת מִטְּמָאֵת-מֵת, בְּעוֹלָם-הַזֶּה וּבְעוֹלָם-
הַבָּא.

וְאִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְקַבֵּל חַג הַפֶּסַח
הַקְּדוּשׁ זְמַן חַרוּתֵנוּ, בְּקְדֻשָּׁה
גְּדוּלָּה, וּבְשִׁמְחָה רַבָּה וְעִצּוּמָה. וְנִזְכֶּה
בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל פֶּסַח,
בְּקְדֻשָּׁה גְּדוּלָּה, וּבְשִׁמְחָה וְחֵדוּה רַבָּה.

מִלֵּא רַחֲמִים, עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְקַיֵּם
הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוֹרִים, בְּקְדֻשָּׁה
וּבְשִׁמְחָה גְּדוּלָּה כָּל-כֶּף, עַד שְׁנִזְכֶּה עַל-
יְדֵי-זֶה לְהִיּוֹת נִזְהָרִים בְּאַמֶּת מִמַּשְׁהוּ
חֶמֶץ בַּפֶּסַח, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַנוֹרָאוֹת
שֶׁל פֶּסַח בְּקְדֻשָּׁה גְּדוּלָּה וּבְשִׁמְחָה נִוְרָאָה
וְעִצּוּמָה.

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךְ, וְזַכֵּנוּ עֵתָה
לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּינוּ בְּרַחֲמִים אֲצִלֶּךָ,
עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
לָשׁוּב וּלְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ מְהֵרָה בְּאַמֶּת.

הוֹשִׁיעֵנוּ מִכַּח קְדֻשַׁת הַנֶּס וְהִישׁוּעָה
הַנִּפְלְאָה שֶׁל פּוֹרִים, שְׁנִזְכֶּה
לְהִתְהַפֵּךְ מֵעֵתָה מֵרַע לְטוֹב, וְנִזְכֶּה לְצֵאת
מִיַּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמְאֻפְלָה לְאוֹר גְּדוּלָּה.

וְעֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, לְהִתְעַנּוֹת 'תַּעֲנִית-
אֶסְתֵּר' קוּדֵם פּוֹרִים בְּקְדֻשָּׁה
גְּדוּלָּה, וְלוֹמַר סְלִיחוֹת בְּכּוֹנֵה גְּדוּלָּה,
וּלְצַעֵק וּלְזַעֵק אֵלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, וְתַפְתַּח
אֶת לְבָבִי שְׁאִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ כְּאִב עוֹנוֹתִי

בְּאֵמֶת בְּלִבִּי, וְעֵצִים צֶרֶת-נַפְשִׁי אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר.

עַד שְׁאֲזֹכָה לְזַעַק "זַעַקָה גְּדוּלָה וּמְרָה", כְּרָאוּי לִי לְזַעַק לְפִי רַבּוּי עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הָעֲצוּמִים, וּפְגָמֵי הַגְּדוּלִים וְהַרְבִּים מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר יִתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי בְּאֵמֶת, וְתִמְהַר לְהוֹשִׁיעֵנִי וּלְגַאֲלֵנִי מִמְּנֵי בְּעֲצָמִי, וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֶּיךָ אֵלַי וְאֵת מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁמֶר, בְּאֵמֶת וּבִלְבָב שְׁלָם.

אָבִי מִלְּפִי יוֹצְרִי וּבוֹרְאִי וְעוֹשִׂי, הוֹרְנִי הַדְרֹךְ אֵיךְ לְהִתְחִיל מִבְּחִינַת קִדְשַׁת פּוֹרִים, כְּאֲשֶׁר רָמְזַתְּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֻכְמֶיךָ-הַקְּדוֹשִׁים.

עוֹרְנִי בְּדֶרֶךְ נֶס וְיִשׁוּעָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה, בְּדֶרֶךְ חֲדוּשׁ נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה, בְּאִפְּן שְׁאֲזֹכָה מֵעַתָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וְאֲזֹכָה לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ הַתְּחִלָּה שְׁלֵמָה וְאֲמִתִּיּוּת בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ בְּעִבּוּדְתֶךָ בְּאֵמֶת, וְתוֹרְנִי וְתִלְמִדְנִי בְּאֵמֶת מִמָּה לְהִתְחִיל, וּבְאִיזָה דְרֹךְ וְעֵצָה אֲזֹכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת.

רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, "גְּדֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה", תִּקְנֵנִי בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנִי מִהֲרָה לְמַעַן שְׂמֶךָ, בְּאִפְּן שְׁאֲזֹכָה מֵעַתָּה לְתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת כָּל יְמֵי חַיִּי, וְלֹא אֶסוּר מֵעַתָּה מִרְצוֹנְךָ יְמִין וּשְׂמָאל.

וְאֲזֹכָה לְלַמַּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד-

תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְלִקְיָם כָּל הַמִּצְוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל דְּבָר וְדָבָר בְּמוֹעֲדוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְהִפְלֵ אַעֲשֶׂה יְפֵה בְּעֵתוֹ בִּקְדָשָׁה וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה, וְתַחֲזִקְנִי בְּשִׂמְחָה וְחִדּוּהַ תְּמִיד.

וְאֲזֹכָה בְּכַח הַצְּדִיקִים-הָאֲמִתִּיִּים, לְגַרֵּשׁ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל, 'קִלְפַת הַמֶּן-עַמְלֵק' יִמַּח-שְׁמוֹ, וְלַהֲמַשִּׁיךְ עָלַי קִדְשַׁת הַנֶּס וְהַיְשׁוּעָה שֶׁל פּוֹרִים.

וְתִרְחַם עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל שָׁנָה וּשְׁנָה, שְׁנֵזְכָה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּיָמֵי הַפּוֹרִים, בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה וְחִדּוּהַ רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִצְוֹת 'קְרִיאַת הַמַּגִּלָּה', בִּקְדָשָׁה וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וְנִזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן גְּדֹל עֵצִים הַנֶּס הַנִּפְלְאָה וְהַיְשׁוּעָה הַנוֹרָאָה וְהָעֲצוּמָה הַזֹּאת, וּלְפָרְסוּמֵי נֶסָא בְּפָנַי כָּל עַם וְעֵדָה.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִצְוֹת "מִשְׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיוָנִים", וּמִצְוֹת סְעוּדַת-פּוֹרִים, בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּלָה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִצְוֹת הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, כְּאֲשֶׁר צִוּוּנוּ חֻכְמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם-לְבָרְכָה, וְתַעֲזָרְנוּ וְתִשְׁמְרְנוּ שְׁלֵא יִזִּיק לָנוּ הַשְּׂתִיָּה וְהַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים כָּלֵל, לֹא בַּגּוֹף, וְלֹא בַּנַּפֶּשׁ, וְלֹא נִזִּיק שׁוֹם אָדָם וְלֹא שׁוֹם דְּבָר עַל-יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת.

רַק נִזְכָּה עַל-יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, לְבֹא לְתוֹךְ שִׂמְחָה גְּדוּלָה וְחִדּוּהַ

☪ [ח] לקוטי תפלות ח"ב מ ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב פא, 'כשאדם משמח את-עצמו בשמחה של מצוה')

אָרוֹן הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּהָ, אֲשֶׁר עִזּוּ וְחֲדוּהָ
בְּמִקּוּמָהּ, וְאִין עֲצָבוֹת לְפָנֶיךָ
כָּלֵל. עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעַנִי בְּרַחֲמֶיךָ-הַרְבִּים,
שְׂאֵזְכָה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמֵי כָּל-עֵת תְּמִיד.

וְתַלְמִידְנִי דַעַת, וְדַרְךְ עֲצָה תוֹדִיעַנִי,
בְּאִפֶּן שְׂאֵזְכָה לְהַתְגַּבֵּר
וְלְהַתְחַזֵּק תְּמִיד עַל הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה
וְהָעֲצָבוֹת, לְהַרְחִיקָם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלֵי,
לְבָלֵי לְהַנִּיחָם לְכֹנֶס לְאַחֲזוּ וּלְגַע בִּי כָּלֵל
חֲסוּשָׁלוֹם, רַק לְהַתְגַּבֵּר כָּלֵל עִזּוּ לְהַמְשִׁיךְ
עָלַי שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ תְּמִיד.

אֲנִילָה וְאֲשִׂמְחָה בְּךָ, וּבִישׁוּעָתְךָ
הַגְּדוּלָה, וּבְנִפְלְאוֹתֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ
הַרְבִּים וְהָעֲצוּמִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי וְאֲשֶׁר
אַתָּה עֹתִיד לַעֲשׂוֹת עִמִּי, אֲשֶׁר בְּחֲסִדֶיךָ
הַנִּפְלְאִים תִּמְכַּת גּוֹרְלֵי לְהִיּוֹת מְזַרְע
יִשְׂרָאֵל עִם קְדֻשָּׁךָ, אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ תוֹרַת
אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נְטַעַתָּ בְּתוֹכֵנוּ. "חֲבָלִים
נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים אֵף נִחַלְתָּ שְׂפָרָה עָלַי".

וּבְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהַתְגַּבֵּר
וְלְהַתְחַזֵּק כָּל-עֵת, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה וְהַנִּפְלְאָה הַזֹּאת תְּמִיד.

וְאֵזְכָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵי בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה
כָּל-כֶּף, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשְּׂמֵחָה
לְרַגְלֵי, שְׂאֵזְכָה לְרַקֵּד מִחֲמַת שְׂמֵחָה.
וּבְפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת יְהוָה, וּבְ"מוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קְדֻשָּׁה", וּבְחִנּוּכָהּ, וּפּוֹרִים, וּבְשָׂאֲרֵי
שְׂמֵחוֹת שֶׁל מְצוּהָ, תִּהְיֶה בְּעֲזָרֵי תְּמִיד,
לְשִׂמְחָתִי כָּלֵל עִזּוּ.

רְבִּה וְעֲצוּמָה מְאֹד, לְתוֹךְ 'שְׂמֵחָה שֶׁל
פּוֹרִים', אֲשֶׁר אִזּוּ מְאִיר הָאָרֶה נִפְלְאָה
וְעֲצוּמָה שֶׁהוּא 'הָאָרֶת מְרַדְכִי', אֲשֶׁר אִין
דְּגֻמְתָּהּ בְּכָל יְמֹת הַשָּׁנָה.

וְאֵזְכָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ כָּלֵל לֵב, וּלְשִׂמְחָה
גַּם אַחֲרִים, לְשִׂמְחָה כָּל יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ, בְּ'שְׂמֵחַת פּוֹרִים', בְּחֲדוּהָ רְבִּה
וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

נְגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִישׁוּעָתְךָ בְּשִׂמְחָה
אֱמֶתִית, בְּאִפֶּן שִׁיְהִיָּה לְךָ לְנַחַת
וּלְרִצּוֹן, וְתִקְבַּל שְׂעִשׂוּעִים גְּדוּלִים
מִשְׂתִּיתִינוּ וְשִׂמְחוֹתִינוּ בְּפּוֹרִים-הַקְּדוֹשׁ.

וְנִזְכָּה גַּם עִתָּהּ כָּלֵל שָׁנָה וְשָׁנָה, לְהַנִּס
הַגְּדוּל וְהִישׁוּעָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל
פּוֹרִים, לְהַכְנִיעַ וּלְגַרֵּשׁ וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל
מֵאַתָּנוּ, קְלַפַּת הַמֶּן-עֲמַלְק וְזַהֲמָתוֹ הַגְּדוּלָה,
וְלִמְחוֹת שְׂמוֹ וְזַכְרוֹ מִן הָעוֹלָם, וּלְטַהֵר
עֲצָמֵנוּ מִזְּהֻמָּתוֹ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ גְּדוּלָה,
וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת מְרַדְכִי וְאִסְתֵּר.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ 'שְׂמֵחַת-פּוֹרִים' עַל כָּל
הַשָּׁנָה כְּלָהּ, לְשִׂמְחָה תְּמִיד בְּךָ
בְּשִׂמְחָה וְחֲדוּהָ רְבִּה בְּאֱמֶת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְקִדְשַׁת וְטַהֲרַת
הַפְּרָה-אֲדָמָה, וּלְקִדְשַׁת
פְּסַח בְּאֱמֶת. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד,
וַיִּקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קְדֻשׁוֹ בְּטַחְנוּ", "וַיְהִי
לְרִצּוֹן אֲמִרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

☪ [י] תפלות-הבקר א ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א; הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')

ואזכה לתן צדקה הרבה בכל יום, בקדשה גדולה. עד שאזכה על-

ידי הצדקה שאתן בנדבת לבי, להכניע ולהשפיל 'קלפת עמלק' ימח-שמו, על-ידי הצדקה שאתן, שיהיה כל הצדקה שלי, בבחינת ה'שקלים' שזכו ישראל לתן על המשפן.

שעל-ידי-זה נזכה למחות זכר עמלק מתחת השמים, כמו שאמרו רבותינו-זכרונם-לברכה: "כבר קדמו שקליהם לשקליך".

ועל-ידי-זה יהיה נמשך עלינו ועל כל ישראל, אור-הפנים

דקדשה. ויקים בנו מקרא שכתוב: "אני בצדק אחזה פניך", שעל-ידי-זה נהיה משפן לשכינת עזך, וכמו שכתוב: "ושכנתי בתוך בני ישראל" - שכל אחד מישראל, יהיה לבו מלא משכינת עזך.

על-ידי שיתבטל 'קלפת עמלק' ימח-שמו, שהוא רוצה להפיל את לב איש הישראל, ולהכניס מחשבות והרהורים רעים, ולהפיל עליו התרחקות, שיהיה נרחק מהשם-יתברך ומהתורה-הקדושה שהיא משמחת לב, והתורה מעוררת את האדם שימצא בכל-עת נקדות טובות, בחינת: "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו".

רבוננו של עולם, רחם עלי, ותן לי דעת ושכל אמתי, איך לעבד אותך

עד שאזכה לרקד הרבה מחמת שמחה. ואזכה לעסק בתורה ולעשות כל המצות בשמחה גדולה כל-כף, עד שהשמחה תגיע עד רגלי, ואזכה להעלות את הרגלין למעלה.

שבענו מטובך, ושמחנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת. "תשמיעני ששון ושמחה, תגלגלנה עצמות דבית. השיבה לי ששון ישעך, ורוח נדיבה תסמכני". "יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי".
אמן ואמן.

☪ [ט] תפלות-ותחנונים ☪

השמטה ללקוטי-תפלות ח"א קל"ה

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קלה, 'פי אקח מועד')

רבוננו של עולם, חוס וחמל נא עלי, להחזירני בתשובה שלמה לפניך. ועל-ידי-זה אזכה, שתעלה ה'מלכות-דקדשה' מנפילתה, ויתבטלו כל ה'ארבע מלכיות דסטרא-אחרא', בפרט 'מלכות עמלק' ימח-שמו-וזכרו.

וזבני להתקרב ולהתקשר באמת לצדיקי-אמת, אשר הם עוסקים בזה, להעלות את ה'מלכות' מבין הקלפות והסטרא-אחרא רחמנא-ליצלן, עד אשר על-ידי-זה זכו הם בעצמם לבחינת 'מלכות', כמו שאמרו רבותינו זכרונם-לברכה: "מאן מלכי, רבנן".

בְּכַל-עַתָּה, וְלִדְבַק אֶת עַצְמִי תָּמִיד, בְּךָ, וּבְתוֹרַתְךָ, וּבְצַדִּיקֵי-אֱמֶת - אֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים לְעוֹרֵר אֶת כָּל אֶחָד בְּמָקוֹם שֶׁהוּא, אֲפֹלוּ בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָהּ.

לְעוֹרְרָהוּ וְלִהְיֶינִי וְלִחְזִקוּ, שְׂיֻכַּל לְמַצָּא בְּעַצְמוֹ בְּכַל-עַתָּה נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת, אֲפֹלוּ בְּשַׁעַת נְפִילָתוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהֵבֵעַל-דְּבַר מִפִּילוֹ.

וַיֵּאֱמִין בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לֹא כָלוּ רַחֲמָיו מִמֶּנּוּ, וְעַדִּין חִבִּיבוֹתָיו גִּבְּן, וְרוּצָה בְּתִשׁוּבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, וְאֵינּוּ חֹפֵץ בְּמִיתָתָם חֲלִילָה. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְצֵאת מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ, וְלִזְכוּת לְהִיּוֹת מִשְׁכַּן לְשִׁכְנַת עֲזוֹ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְקַדְּשׁת הַפָּרָה-אֲדָמָה, שֶׁהִיא מְרֻמָּזֶת עַל כָּל הַנְּזַכְרֵי-לְעִיל, שֶׁצָּרִיךְ כָּל אֶחָד לְמַצָּא נְקֻדוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְעֵלוֹת לְכַף-זְכוּת בְּאֱמֶת, וְיִזְכֶּה לְמִלְאֵת פְּגִימַת הַלְּבָנָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַחַטָּאִים.

וְעַל-יְדֵי שֶׁאֲמַצָּא בִּי בְּעַצְמִי נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת, בְּחִינַת: "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רִשָּׁע", אֲזַכֶּה לְקַדְּשָׁהּ, וְלַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְגַם עַל-יְדֵי שֶׁאֲדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף-זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְעוֹרְרָם וְלִהְיֵיבָם בְּתִשׁוּבָה, וְיִחְזְרוּ אֶל הַקַּדְּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְמַלְאִין פְּגִימַת-הַלְּבָנָה.

וְאֲזַכֶּה לְקַדְּשׁת יְצִיאַת-מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם, וְכַל-זֶה עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת לַיְלָה, לְדַבֵּק אֶת עַצְמִי בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְלַחֲדָשׁ כְּנֶשֶׁר נְעוּרֵינוּ.

שְׂוָה בְּחִינַת הָאֲרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁקוֹרִין קֹדֶם פֶּסַח בְּכָל שָׁנָה, שֶׁהֵם מְרֻמָּזִין עַל כָּל הַנְּזַכְרֵי-לְעִיל.

"יְהִיוּ לְרִצּוֹן אֱמֶרֶי-פִי, וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי", אָמֵן.

☪ [יא] תפלות-הבקר ז ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-יָדַים שְׁחֵרִית ב; הַבְּנוּיָה על-פי לקוטי-מוֹהָר"ן ח"א רג, דַּע שְׁכָל מִינֵי צַעַר)

רַחֵם רַחֵם, וְהַצֵּל הַצֵּל, וְהוֹשִׁיעֵנִי מִהָרָה לְמַעַן שְׂמֶךְ, וְזַכְּנוּ לְנִטְיִלַת-יָדַים בְּכָל בֶּקֶר, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְשֵׁאת אֶת יָדָנוּ אֶל "לְבַבְנוּ, אֶל אֵל שֶׁבְּשָׁמַיִם".

וְאֲבָיִם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "שָׂאוּ יְדָכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְהוָה", שֶׁאֲזַכֶּה לְהָרִים אֶת יְדֵי, וְלִטְהָרֵם, וְלִהְגַּבִּיחַ כָּל הַיְעֻשָׁרִים-וְשִׁמוֹנָה פְּרָקִין שֶׁל יְדֵי, אֶל הָרֹאשׁ, שֶׁהוּא הַדַּעַת, לִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד, וְאֵין שׁוֹם דְּרָךְ-הַטָּבַע.

וְלִהְבְּנִיעַ וְלַעֲקוֹר 'קַלְפַת עֲמֶלֶק' יִמַּח-שְׁמוֹ מִן הָעוֹלָם, שֶׁזֶה עֲקָר הַכְּנַעַת הַסְטֵרָא-אֲחָרָא, שֶׁהֵם הָעַפּוֹ"ם דְּעֵלְמָא, שֶׁהַכֹּל הוּא בְּחִינַת 'קַלְפַת עֲמֶלֶק' יִמַּח-שְׁמוֹ, שֶׁהוּא מִמְּשִׁיךְ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם כְּפִירוֹת בְּעוֹלָם.

וְעַל-יְדֵי 'נְטִילַת-יָדַי', נִזְכָּה לְהִכְנִיעַ
כָּל הַכְּפִירוֹת, וּלְהַגְבִּיחַ כָּל
הַעֲשָׂרִים-וּשְׁמוֹנֶה פְּרָקִין דִּידֵימִי לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ.

וְלְהַאֲמִין וְלִידַע: שְׂאֵתָה בְּרֵאתָ עוֹלָמְךָ
בְּעֲשָׂרִים-וּשְׁמוֹנֶה אֲתוֹן
שְׁבַמְעֵשִׂי-בְּרֵאשִׁית, וְאֵתָה מְחִיחַה וּמְקַיֵּם,
הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר
עָלֶיהָ, בְּהַשְׁגָּחְתָּךְ לְבַד, וְאִין שׁוּם דְּרָךְ-
הַטְּבַע כָּלָל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטְּלוּ, כָּל הַיִּסּוּרִים
וְהַדִּינִין, וְהַסְטָרָא-אַחְרָא,
וְכָל אוֹמִין דְּעֵלְמָא, הַמְעִיקִים וְהַמְצִירִים
לָנוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים. וַיִּקְיֵם מְקָרָא
שְׁפֹתוֹב: "וְעַתָּה צָרָה הִיא לִיעֲקֹב וּמִמָּנָה
יִוָּשַׁע", "הוֹשַׁע יְמִינְךָ וְעַנְנִי".

❁ [יב] פּוֹכְבֵי-אוֹר ❁
שְׁשׁוּן-וּשְׁמִחָה בְּפִתְיָחָה, תְּפִלָּה ז

אַנָּא יְהוָה, רַחֵם עָלֶיךָ וְעַלִּינוּ, וְאָמַר דִּי
לְדַמְעוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וּלְדַמְעוֹתֵינוּ,
לְמַצּוֹקוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וְלְמַצּוֹקוֹתֵינוּ.

וְחַמְלָנָא וְחוּסָנָא וְרַחֵם נָא, גַּם עַל
מְטַבַּע בְּעַמְקֵי קְלַפְתָּ הֶמֶן-עַמְלָק
כְּמוֹנִי, עַל מְבַלַּע בְּבִטָּן הַסַּמְ"ךְ-מ"ם

כְּמוֹנִי, עַל נְהַפְךָ לְמַהוּת הַנְּחָשׁ כְּמוֹנִי, עַל
גְּרוּעַ מִכָּל הַפְּנוּיִים לְגַנְאִי.

וְתַן בְּלֵב רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ הָאֲמֵתִיִּם רַבְּנוּ
נַחֲמָן בֶּן שִׁמְחָה זְכַר-צְדִיק-וְקְדוֹשׁ-
לְבָרְכָהּ, וּבְלֵב תְּלַמִּידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הָרַב
רַבִּי נִתָּן זְכוּרֵנוּ-לְבָרְכָהּ, וּבְלֵב כָּל הַצְּדִיקִים-
הָאֲמֵתִיִּים שֶׁהָיוּ מֵעוֹלָם, הַכְּלוּלִים בּוֹ.

שְׂיִתְפַּלְּלוּ גַם בְּעַדֵי תְּמִיד, וַיַּעֲזְרוּ
בְּכַחַם הַגְּדוֹל, רַחֲמִים רַבִּים
וְעֲצוּמִים וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה שֶׁהֵם מְסַפְּקִים
גַּם עָלַי, שְׁתּוֹשִׁיעַ אוֹתִי בְּכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, שְׁתּוֹשִׁיעַ גַּם לְחוּטָא
וּמַחֲטִיא אֶת הַרְבִּים כְּמוֹנִי.

בְּאַפֵּן שְׂאָשׁוּב לְפָנֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
כְּרֵאוּי, בְּאַפֵּן שְׂיִתְהַפְּכוּ בְּחַיִּים
חַיּוֹתֵי כָּל חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי לְזִכּוּיֹת,
וְכָל חֲטָאֵי אֶת הַרְבִּים לְזִכּוּתֵי הַרְבִּים, וְכָל
חַלּוּלֵי-הַשֵּׁם לְקְדוּשַׁת-הַשֵּׁם, וְכָל יְגוֹנוֹתֵי-
וְאַנְחוֹתֵי לְשִׁשׁוֹנוֹת-וּשְׁמִחוֹת בְּךָ תִּתְבָּרֵךְ
לְעַד לְנֶצַח.

כִּי הֲלֹא דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה, יִתְגַּלֶּה לְנֶצַח,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל שְׁמוֹתֶיךָ, רוּמְמוֹתֶיךָ
עַל כָּל הַשְּׂכֵלִיּוֹת שְׁבָכְלָה הָעוֹלָמוֹת,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל הַשְּׂבָחִים וְהַתְּהַלּוֹת עַד
בְּלֵי דֵי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִגְמָר
כְּפִנְתָּךְ בְּבֵרִיאַת עוֹלָמְךָ כְּרֵצוֹנְךָ הַטּוֹב.

לקוטי תפלות

פרשת פרה

למען נזכה להיות טהורים, לקבל קדשת הקרבן פסח בזמנו.

רבנו של עולם, מחיה חיים, "אלהים חיים ומלך עולם". רחם עלינו, והחיינו וקיימנו, וקדשנו וטהרנו מ'טמאת-מת', שהיא 'אבי אבות הטמאה', שהם 'הרהורי-נאוף' שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו בין מצולה ואין מעמד, באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו".

ובנו בכח קדשת 'מצות פורים', שנזכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת ה'פרה אדמה תמימה', לטהרנו באמת מ'טמאת-מת', בעולם-הזה, ובעולם-הבא.

ואזכה על-ידי-זה, לקבל 'חג הפסח הקדוש', 'זמן חרותנו', בקדשה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה. ונזכה ברחמיה, לקיים כל ה'מצות של פסח', בקדשה גדולה, ובשמחה וחדוה רבה.

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד,
'אחר פורים קורין פרשת פרה')

ובכן באתי לפניך עושה נסים ונפלאות בכל דור ודור, ובכל יום ובכל עת ובכל שעה.

למרני והורני וחנוני וזנני, שאזכה לשמחת-פורים בשלמות באמת, שאזכה לשמח מאד מאד בכל לב ונפש, בימי הפורים הקדושים, בכל שנה ושנה, בשמחה שאין לה קץ.

עד שאזכה על-ידי השמחה והקדשה של פורים, להמשיך עלי ועל כל ישראל, הקדשה והטהרה הנמשכת מה'פרה-אדמה' שמטהרת מ'טמאת-מת'.

אשר צוית עלינו: לעסק בקריאת הפרשה הזאת של 'פרה-אדמה' אחר 'פורים'. וגלית לנו: שעל-ידי 'פורים', זוכין ל'טהרת הפרה-אדמה',

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א נה ☪

(על-פי לקוטי-מונהר"ן ח"א נה, 'אבא שאול, ארץ-ישראל')

וְתִהְיֶה תְּפִלָּתֵנוּ בְּשִׁלְמוֹת גָּדוֹל בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שִׁיתַּקֵּן עַל-יַדֵּי
תְּפִלוֹתֵינוּ, כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁנִּתְּקַנּוּ עַל-יַדֵּי
הַפְּרָה-אֲדָמָה, שֶׁשָּׂרַף מִשָּׂה רַבָּנוּ בַּמִּדְבָּר.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֵחַת-פְּוִרִים, עַל
כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, לְשִׂמְחַ תָּמִיד
בָּךְ, בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה רַבָּה בְּאַמֶּת. וְעַל-יַדֵּי-
זֶה נִזְכָּה לְקַדְּשֵׁת וְטָהַרַת הַפְּרָה-אֲדָמָה,
וְלְקַדְּשֵׁת פֶּסַח בְּאַמֶּת.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. וַיִּקְּיֵם בָּנוּ
מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטָחָנוּ". "יִהְיֶה
לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

'פורים' לשון 'פורים', בחינת "פור התפוררה ארץ" וכו'. כי עקר התקון על-ידי בחינת פורים דקים שמתגבר כל אחד לחטף וכו'. כי עמלק מתגבר מאד, ועקר התגברותו בפגם-הברית, שהוא פגם המחשבה, שהיא בחינת 'פורים', בבחינת "מאן דזריק פורין דנהמא וכו', כל-שכן מאן דזריק פורין דמחא". והתקון על-ידי הצדיק שיכול להגביה אלו הפרורין, על-ידי שמלקט מעט המחשבות טובות שעמלק רוצה לדרסם ולבטלם, והצדיק מלקט אותם, כי זה בחינת תשובת המשקל וכו', ועושה מזה בחינת 'פורים', שהיא מפלת המן-עמלק, והעקר על-ידי שמשמח הכל בשמחת-פורים, שנמשך מעשרה מיני נגינה'.

(לקוטי-הלכות - תפלת-המנחה ז, כא)

ועל שם זה נקרא פורים - כי אז עושין כל מיני שחוק וקטנות ומילי דשטותא. כי אז זוכין לתכלית העליה, להשגה והארה עצומה מאד מאד, הארת מרדכי-היהודי, שהארתו שגבה מאד, ואז נתהפכין כל הירידות וכל הבטולים וכל מילי דשטותא לתכלית העליה. וזה בחינת שם 'פורים' על שם ה'פור', לשון "הפרו תורתך", כי השורש של מלת 'פורים' והשורש של מלת 'הפרו' הם שורש אחד. כי עקר ענין פורים הוא בבחינה זו בבחינת "ירידה תכלית העליה". בחינת "והמכשלה הזאת תחת ידיך", "אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם, אלא אם כן נכשל בהם" וכו', שזהו בחינת "עת לעשות לה' הפרו תורתך" כנ"ל.

(לקוטי-הלכות - ערוכי-תחומין ד, יא)

וזה בחינת "חייב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". דהינו: שמגדל השמחה, יעלה למדרגה גבה כל-כף, עד שיאיר בו הארת פורים, שהוא הארת מרדכי, בשרשו העליון, ששם אין שום קלפה ורע שבמדמה לגמרי. ועל-כן אין שיה שם כומר 'ארור המן' ו'ברוך מרדכי'. כי בכל המדרגות שיש שם קלפה וקדשה, שהם בחינת 'המן' ו'מרדכי', שיה כומר 'ארור המן' שהוא הקלפה, ו'ברוך מרדכי' שהוא הקדשה. אבל בשרש הקדשה העליונה, שם בטול המדמה והקלפה לגמרי, ושם אין שיה בכל 'ארור המן' ו'ברוך מרדכי', מחמת ששם כלו קדש, כלו טוב. וזהו בחינת הארת פורים שהוא הארת מרדכי, שהוא אור גדול ונורא מאד, שאינו מאיר בשום יום-טוב, כי אם בפורים, כמבאר בכתבי האריז"ל, הינו כנ"ל, כי זה האור, כלול מהקדשה שבכל המדרגות, עד תכלית הקדשה העליונה, ששם בטול הקלפה לגמרי. וזהו 'עד דלא ידע' וכו', כי שם כלו טוב וכנ"ל.

(לקוטי-הלכות - עבודת-אליקים ג, יח)